

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

KW 189 G-9

L V C I A N I

SAMOSATENSIS

O P E R A

GRAECE LATINE

CVM NOTIS SELECTIS

T O M V S I V

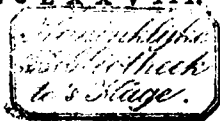
C V R A V I T

IO. PETR. SCHMIDIUS

M I T A V I A E

APVD IACOBVM FRIDER. HINZIVM

M D C C L X X V I I I .

1910

1910

1910

1910

1910

1910

1910

Ἀληθὺς ἱστορίας λόγος πρῶτος.

Ὡς περ τοῖς ἀθλητικοῖς καὶ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἡσκημένοις, καὶ τῆς εὐεξίας ἰ) μόνον, ἀδὲ τῶν γυμνασίων φροντίς ἐστίν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνάσσεως μέρος γὰρ τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὴν ὑπολαμβάνουσιν· ἔτι δὲ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπικρακόσιν ἡ ἔμμη προσήκειν μετὰ τὴν πολλὴν τῶν σπεκδαιοτέρων ἀνέγνωσιν, ἀνείναι τε τὴν δια-
νοίαν,

Verae historiae liber primus.

Quemadmodum athletis, et his qui circa corporis curam exercentur, non habitus modo boni, neque exercitationum cura est, sed opportuna etiam remissionis, quippe quam partem exercitationis vel maximam arbitrentur: ita etiam his, qui studium in literis posuerunt, convenire arbitror, ut post multam severiorem le-
ctio.

1. Εὐεξίας] Medicis εὐεξία est perfecta sanitas. Εὐεξία vero athletica aliquanto plus significat: est enim ea quidam excessus sanitatis, id est corpus musculosum, torosum, pleniusque nutritum exhibens. Retrx.

νοικον, καὶ πρὸς τὸν ἑπείτα κάματον ἀκμαιό-
τεραν παρασκευάζειν.

Γένοιτο δ' ἂν ἐμμελὲς ἢ ἀνάπχυσις αὐτοῖς,
εἰ τοῖς τοιαύτοις τῶν ἀναγνωσμάτων ὁμιλοῖεν,
ὅ μὴ μένον ἐκ τῆς αἰείας τε καὶ χαρίεντος ψυχῆς
παρέξει τὴν ψυχολογίαν, ἀλλὰ τινὰ καὶ θεω-
ρίαν ἐν ἄμυστον ἐπιδείξεται, οἷόν τι καὶ περὶ
τῶνδε τῶν συγγραμμάτων Φρονήσεν ὑπολαμ-
βάνω· ἃ γὰρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως,
ἐδὲ τὸ χαρίεν τῆς προαιρέσεως ἐπαγωγὸν ἔσται
αὐτοῖς, ἐδ' ὅτι ψεύσματα ποικίλα, πιθανῶς
τε καὶ ἐναλδήτως ἐξηγησάμεν, ἀλλ' ὅτι καὶ
τῶν ἱστορουμένων ἕκαστη ἐν ἀκωμωδῆτως πρὸς
τινας

tionem remittant cogitationem, et ad futuros la-
bores alacriorem reddant.

Conueniens autem illis requies contingat,
sive illi legendis versentur, quae non nudam mo-
do ex urbanitate et venustate delectationem prae-
beant, sed cognitionem etiam non ineruditam
fuppeditent, qualem quid etiam de hisce libellis ut
sentiant lectores, futurum existimo. Neque enim
sola argumenti peregrinitas, neque quod in ipso
consilio venustum est, ipsos alliciet, neque quod
inendacia varia probabili et verisimili oratione
protulimus, sed etiam quod eorum, quae nar-
rantur, unumquodque non sine comica quadam
lilaritate respectum occultum habent ad quosdam
vete-

τινὰς ἤνικται τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων, πολλὰ τεράσια καὶ μυθώδη συγγεγραφότας· ἔς καὶ ὀνομαστὶ ἀνέγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φαίνεσθαι ἔμελλε.

Κτησίας ὁ Κτησιόχῃ, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μήτε αὐτὸς εἶδε, μήτε ἄλλῃ εἰπόντος ἤκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβέλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πολλὰ παράδοξα· γινώριμον μὲν ἅπασιν τὸ ψεῦδος πλασάμενος, ἐκ ἀτερπῆ δ' ὁμῶς συνθεῖς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ τέτοις 2) προελόμενοι, συνέγραψαν,

veterum poetarum, et historicorum et philosophorum, qui portentosa multa et fabulosa conscripserunt, quos nominatim scripsisse, nisi futurum esset, ut tibi ipsi inter legendum appareant.

3. Scripsit Ctesias Ctesiochi F. Cnidius de Indorum regione, et his quae ibi sunt, quae neque vidit ipse, neque alio dicente audiuit. Scripsit autem Iambulus etiam de magni maris rebus multa admirabilia, manifestum quidem omnibus mendacium fingens, non indelectabile tamen componens argumentum. Multi vero alii etiam eodem instituto scripsere velut suos quosdam errores,

A 2

2. Τα αὐτὰ τέτοις] Eadem, atque illi. Sic mox

ψαν, ὡς δὴ τινες ἑαυτῶν πλάνας τε, καὶ ἀπο-
δημίας, θηρίων τε μεγέθη ἰσορῶντες, καὶ ἀν-
θρώπων ὁμωότητας, καὶ βίων καινότητας. ἀρ-
χηγὸς δὲ αὐτοῖς καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης
βωμολοχίας, ὁ τῶν Ὀμήρου Ὀδυσσεύς, τοῖς
περὶ τὸν Ἀλκινόου διηγόμενος, ἀνέμων τε δε-
λείαν, καὶ μοτοφθάλμους, καὶ ὠμοφάγους, καὶ
ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους. ἔτι δὲ πολυκέφαλα
ζῷα, καὶ τὰς ὑπὸ Φαρμάκων τῶν ἑταίρων με-
ταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος πρὸς ἰδιώτας τὰς
Φαίαικας ἐτεραπεύσατο.

Τούτοις οὖν ἐντυχὼν ἅπασι τοῦ ψεύσασθαι
μεν, οὐ σφόδρα τοὺς ἀνδρας ἐμεμφάμην,
οἷων

res, et peregrinationes, vbi bestiarum magnitu-
dines enarrant, et hominum crudelitates, et no-
uas victus rationes. Dux autem illis et magister
eius scurrilitatis; Homericus ille Vlysses, enar-
rans Alcinoο, ventorum seruitia, et coclites,
crudiuiorosque, et siluestres quosdam homines;
ad haec multorum capitum animalia, et versos
in animalia medicamentis quibusdam socios, quod
genus multa ille ad imperitos Phaeaces prodigiose
enarravit.

4. In hos igitur cum incidissem, omnes, men-
daciōrum causa non valde reprehendi homines,

qui
mox §. 5. τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχον-
τας. Quem Graecissimum et Latini amant,
dicentes, *idem facit illi*, pro *idem* quod
ille. *Reire*.

ἔρῳν ἤδη σύνηθες ὃν τῷτο καὶ τοῖς φιλοσοφεῖν
 ὑπισχνεμένοις. ἐκεῖνο δ' αὐτῶν ἐθαύμασα, εἰ
 ἐνέμισαν λήσεν ἐκ ἀληθῆ συγγράφοντες. διό-
 περ καὶ αὐτὸς ὑπὸ κενοδοξίας ἀπολιπεῖν τα-
 σπιδάσας τοῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἄμοι-
 ρος ὦ τῆς ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ
 μηδὲν ἀληθές ἰσορρεῖν εἶχον (ἔδεν γὰρ ἐπεπέν-
 θεσιν ἀξιόλογον) ἐπὶ τὸ ψεῦδος ἐτραπόμην, πολ-
 λῶ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέστερον. καὶ ἐν γὰρ δὴ τῷ-
 το ἀληθεύων λέγω, ὅτι ψεύδομαι, ἔτω δ' ἄν μοι
 δοκῶ καὶ τὴν παρὰ τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυ-
 γεῖν, αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθές λέγειν. γρα-
 φω τοίνυν περὶ ὧν μητ' εἶδον, μητ' ἔπαθον, μή-
 τε

qui viderem, olim solenne hoc esse his etiam,
 qui philosophiam promitterent; at illud miratus
 sum, si putarunt, fieri posse vt lateat, se non
 vera scripsisse. Quare et ego, cum gloriolae quo-
 dam studio impulsus ipse quoque relinquere ali-
 quid vellem posteris, ne solus expertus essem illius
 fingendi libertatis, quando veri nihil narrare pot-
 eram, cui nihil dignum dictu vsu venerit, ad
 mendacium conuersus sum multo aliorum men-
 daciis rationabilius: quandoquidem vel vnum hoc
 certe verum dico, me mentiri. Ita autem mihi
 videor etiam crimen circa reliqua effugere, qui
 ipse veri nihil me dicere fatear. Scribo igitur,
 de quibus neque vidi, neque expertus sum, ne-
 que

τε παρ' ἄλλων ἐπιθυόμην· ἔτι δὲ μηδὲ ἑλθεῖν
 ὄντων, μηδὲ τὴν ἀρχὴν γενέσθαι δυναμένων.
 διὸ δεῖ τὰς ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς πιστεύειν
 αὐτοῖς.

Ὁρμηθεὶς γάρ ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων σπηλῶν,
 καὶ Ἀφείδης εἰς τὸν ἐσπέρειον Ὀκεανὸν, εἶδον ἀνέμω
 τὸν πλὴν ἐποιέμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδη-
 μίας, καὶ ὑπόθεσις, ἡ τῆς διανοίας περιεργία,
 καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βέλε-
 σθαι μαθεῖν ὅ, τι τὸ τέλος ἐστὶ τῷ Ὀκεανῷ, καὶ
 τίνες οἱ πέραν κατοικῶντες ἄνθρωποι. τότε
 γὰρ τοι ἔνεκα, πάμπολλα σιτίᾳ ἐνεβλόμεν,
 ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην, πεντήκοντα δὲ τῶν
 ἡλικιωτῶν προσεποιήσαμην, τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνῶ-
 μην

que audiui ab aliis; adhaec, quae neque sunt,
 neque fieri omnino possunt. Nullo modo igitur
 fidem adhibere illis par est, si qui lectores mihi
 contigerint.

5. Iam solvens aliquando de columnis Hercu-
 lis, et in Occidentalem Oceanum delatus, secun-
 do vento nauigabam. Causa mihi peregrinatio-
 nis et institutum mentis quaedam inanis seduli-
 tas, nouarumque rerum cupido, et quod discere
 vellem, quis finis esset Oceani, quique in diuer-
 so illius litore habitarent homines. Huius igitur
 rei causa, magnam vim ciborum, et aquae quod
 lotis esset imposueram. Porro aequalium quin-
 quaginta mihi adiunxeram, qui consilium idem
 habe-

μην ἔχοντας· ἔτι δὲ καὶ ὀπλων πολὺ τι πλῆ-
θος παρέσκευασάμην, καὶ κυβερνήτην τὸν ἀρι-
στον μισθαῖ μεγάλῳ πείσας, παρέλαβον, καὶ τὴν
ναῦν, (ἀκατος δὲ ἦν) ὡς πρὸς μέγα καὶ βίαιον
πλῆν ἐκρατυνάμην.

Ἡμέραν μὲν ἔν καὶ νύκτα ἀεὶ ἀνέμῳ πλέον-
τες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, ἐ σφόδρα
βιαίως ἀνηγόμεθα· τῇ ἐπιπλοῇ δὲ αἶμα ἡλιῷ ἀ-
νίσχοντι, ὃ, τε ἄνεμος ἐπαδίδε, καὶ τὸ κύμα
κῦζάνετο, καὶ ῥόφος ἐπεγίγνετο, καὶ ἔν ἔτ'
ἐδὲ σῆλαι τὴν ὁθόνην δυνατὸν ἦν. ἐπιτρέψαν-
τες ἔν τῷ πνεύματι, καὶ παραδόντες αὐτοὺς,
ἐχρημαζόμεθα ἡμέρας ἑννέα, καὶ ἐβδομήκοντα,
τῇ ὀγδοηκοστῇ δὲ, ἄφνω ἐκλαμψαντας ἡλίῳ,
καθο-

haberent: adhaec armorum magnam vim para-
ueram, gubernatoremque optimum magna mer-
cede inductum adsciueram: ac nauim, erat autem
acatium, ut ad magnam violentamque nauigatio-
nem, firmaueram.

6. Igitur diem quidem vnum ac noctem secun-
do vento nauigantes, adhuc apparente aliquan-
tum tellure, non admodum violenter prouecti
sumus. Ast postridie eius diei, cum sole oriente,
et ventus increbuit, et fluctus auctus est, et cali-
go ingruit, et neque velum iam contrahi potuit.
Vento igitur cum concessissemus, nosque tradi-
dissemus, tempestate vnde octoginta dies inesti-
sumus: octogesimo vero subito cum sol illucesce-
ret,

καθορῶμεν ἔ πορρεῖω νῆσον ὑψηλὴν, καὶ δασεῖαν,
 ἔ τραχεῖ περὶηχαμένην τῷ κύματι· καὶ γὰρ ἦ-
 δὴ τὸ πολὺ τῆς ζάλης κατεπαύετο. προσχόν-
 τες ἔν, καὶ ἀποβάντες, ὡς ἂν ἐκ μακρᾶς τα-
 λαιπωρίας πολὺν μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκεῖ-
 μεθα. διαναστάντες δὲ ὁμῶς, ἀπεκρίναμεν ἡμῶν
 αὐτῶν τριάκοντα μὲν Φύλακας τῆς νεῶς παρα-
 μένειν, εἴκοσι δὲ σὺν ἐμοὶ ἀνελθεῖν ἐπὶ κατα-
 σκοπῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ.

Προελθόντες δὲ ὅσον σαδίξας τρεῖς ἀπὸ τῆς
 θαλάττης δι' ὕλης, ὁρῶμέν τινα σῆλην χαλκῆ 3)

ΠΕΠΟΙΗ-

ret, videmus non procul insulam eminentem at-
 que siluestrem, non aspero fluctu circumlonan-
 tem. Etenim maior tempestatis pars resederat.
 Appulsi igitur et egressi, ut a longa aerumna,
 longo quidem tempore humi iacuimus. Sed sur-
 gentes tamen, delegimus e nobis ipsis triginta,
 qui custodes navis manerent, viginti autem, qui
 mecum interiora, ad explorandum insulae sta-
 tum, peterent.

7. Progressi vero per siluam stadia ciciter a
 mari tria, videmus columnam ex aere factam
 Grae-

3. Χαλκῆ] Genitiuus materiae, ut Gramma-
 tici aiunt, ut mox 2. Ver. Hist. c. 33. κα-
 ράμε πεποιοημένη. Vere autem est ellipsis
 praeposit. ἀπὸ, quam Noster alibi addit,
 ut in *Asina*, c. 53. κλάνη ἦν μεγάλη ἀπὸ χε-
 λωνης

πεποιημένην, Ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγε-
γραμμένην, ἀμυδραῖς δέ, καὶ ἐκτετριμμένοις,
λέγεσαν· Ἀχρεῖ τῶν Ἑρακλῆς καὶ Διονύσος
ἐφίκοντο. ἦν δὲ καὶ ἵχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέ-
τρας, τὸ μὲν, πλεθριαῖον, τὸ δ' ἑλαττον, ἐμοὶ
δοκεῖν· τὸ μὲν, τῷ Διονύσῳ τὸ μικρότερον,
θατέρον δέ, Ἑρακλέας. προσκυνήσαντες οὖν,
προήειμεν. ἔπειθ' ὁ πολὺ παρήειμεν, καὶ ἐφι-
σάμεθα ποταμῷ οἶνον ῥέοντι ὁμοιωτάτῳ μάλα
λίστα οἶος ὁ Χίος ἐστίν. ἀφθονον δὲ ἦν ῥεῦμα,
καὶ πολὺ, ὥς ἐνδιαχῆ καὶ ναυσίπορον εἶναι δύ-
νασθαι. ἐπῆκε οὖν ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεῦειν
τῷ

Graecis inscriptam literis, obscuris autem et ex-
cis, in hanc sententiam: *Huc usque Hercules et
Bacchus peruenere.* Erant autem vestigia dud pro-
pe in petra, alterum iugeri magnitudine, alte-
rum vero minus. Vt mihi videbatur, Bacchi
erat minus illud, alterum vero Herculis. Adora-
tis igitur *Diis*, progredimur. Nondum autem
multum progressi eramus, cum adstamus fluuiο,
qui simillimus omnino esset vinum fluenti, ma-
xime quale Chium est. Flumen erat copiosum
et multum, vt quibusdam locis etiam posset na-
uigari. Subiit ergo tanto magis credere inscri-
ptioni

A 5

λαῖνης Ἰνδικῆς πεποιημένη. Val potius el-
lipse τῷ ἐν. Reitz.

τῷ ἐπὶ τῆς σήλης ἐπιγερόματι, ὁρῶσι τὰ ση-
μεῖα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. δόξαν δέ μοι καὶ
ὅθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς καταμαθεῖν, ἀνῆλθον
παρὰ τὸ ῥεῖμα· καὶ πηγὴν μὲν οὐδεμίαν εὗρον
αὐτῷ, πολλὰς δὲ καὶ μεγάλας αἰπέλας, πλή-
ρεις βοτρυῶν, παρὰ δὲ τὴν εἶζαν ἐκείνης, ἀνέ-
ρξε σαγῶν οἶνον διαυγῆς, ἀφ' οὗ ἐγένετο ὁ πο-
ταμὸς. ἦν δὲ καὶ ἰχθυὺς ἐν αὐτῷ πολλὰς ἰδεῖν,
οἶνον μάλιστα καὶ τὴν χροῖαν καὶ τὴν γεῦσιν προσ-
εοικότας, ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινὰς,
καὶ ἐμφαγόντες, ἐμεθύσαμεν ἀμέλει, καὶ ἀ-
νατεμόντες αὐτοὺς, εὗρίσκομεν τρυγὸς μεσοῦς·
ὑπερον μὲντοι ἐπινοήσαντες τὰς ἄλλους ἰχθυὺς,
τὰς

ptioni columnae, cum signa praesentiae Bacchi
videremus. Cum autem mihi placeret discere,
vnde oriretur fluuius, aduerso itinere iuxta pro-
fluentem perrexi. Ac fontem quidem illius nul-
lum reperi, sed multas et magnas vites, vuarum
plenas. Ad radicem vero vniuscuiusque gutta-
tim fluebat vinum liquidum, vnde colligebatur
fluuius. Erat autem pisces quoque in eo videre
multos, vino, quantum ad colorem et gustum,
similes. Nos enim captos eorum aliquot cum
deuorassimus, inebriati sumus: quin et relectos
inuenimus faece ac vinaceis plenos. Deinde ve-
ro illud commentum sumus, vt aliis de aqua pi-
scibus

τὰς ἀπὸ τῆς ὕδατος, παραμυγνύντες, ἐκεραινν-
μεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἴνοφαγίας.

Τότε δὲ τὸν ποταμὸν περάσαντες, ἡ διαβα-
τὸς ἦν, εὗρομεν ἀμπέλων χρῆμα τεράσιον· τὸ
μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ στέλεχος αὐτὰς εὐερέης
καὶ παχύς· τὸ δ' ἄνω, γυνῶκες ἦσαν, ὅσον
ἐκ τῶν λαγόνων, ἅπαντ' ἔχουσαι τέλεια. τοιαύ-
την παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γραφασιν ἄρτι τῆ
Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος, ἀποδενδρεμένην.
ἀπὸ δὲ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐταῖς
οἱ κλάδοι, καὶ μεσὰ ἦσαν βοτρυῶν. καὶ μὴν
καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκόμων ἔλιξι τε, καὶ φύλλοις,
καὶ βότρυσι. προσελθόντας δὲ ἡμᾶς ἡσπάζον-
το καὶ ἐδεξιοῦντο, αἱ μὲν Λύδιον, αἱ δὲ Ἰνδα-
κὴν,

scibus admistis temperaremus, quod in vinoso
cibo nimium erat.

8. Tum traiecto flumine, vbi vadofum est,
prodigiosum vitium genus inuenimus. Quod
enim terrae continens est, truncus ipse viridis et
crassus: superius autem mulieres erant, ab ilibus
inde membra omnia perfecta habentes: talem
apud nos Daphnen pingunt, Apolline iam iam
comprehendente in arborem mutatam. Summis
autem digitis enascebantur illis palmites pleni vua-
rum. Verum capita etiam pro coma clauiculas
habebant, et folia et vuas. Caeterum acceden-
tes nos salutabant et prensabant, vocem partim
Lydiam,

κὴν, αἱ πλεῖσαι δὲ τὴν Ἑλλάδα Φωνὴν προίε-
μεναι. καὶ ἐφίλκεν δὲ ἡμᾶς τοῖς ζώμασιν· ὃ δὲ
Φιληθεῖς, αὐτίκα ἐμέθυε, καὶ παράφορος ἦν.
δρέπεσθαι μέντοι ἐπαρεῖχον τῷ καρπῷ, ἀλλὰ
ἤλκεν, καὶ ἐβόων, ἀποσπωμέναι· αἱ δὲ καὶ μί-
γνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμεν. καὶ δύο τινὲς τῶν ἐ-
ταίρων πλησιάσαντες αὐταῖς, ἐκ ἑτ' ἀπελύον-
το, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδευντο· συνεφύοντα
γάρ, καὶ συνερέριζεντο. καὶ ἤδη αὐτοῖς κλάδοι
ἦσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ ταῖς ἐλίξι περιπλεκόμε-
νοι, ὅσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ καρποφορήσκει
ἔμελλον.

Καταλιπόντες δ' αὐτὰς, ἐπὶ ναῦν ἐφεύγομεν,
καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι διηγάμεθα ἐλθόντες,
τα

Lydiam, partim Indicam, Graecam vero plerae-
que emittentes. Sed nos etiam osculabantur:
at is quem osculo contigissent, inebriatus statim
incerto vestigio oberrabat. Vindemiare tamen
de fructu suo non praebebant, sed prae dolore
exclamabant eo detracto. Quaedam etiam mi-
seri nobis cupiebant: ac duo quidam sociorum
congressi illis, dissolui non amplius potuere de-
vincti genitalibus. Coaluerunt nempe illis, et
ipsis radicibus permisti sunt: iamque palmites qui
modo digiti fuerant, et claviculis implexi, iam
iam fructum et ipsi latari videbantur.

9. Nos autem relictis illis ad nauim fugere, et
his qui remanserant, narrare tum reliqua, tum
illam

τά τε ἄλλα, καὶ τῶν ἐταίρων τὴν συμπλοκὴν,
καὶ τὴν ἀμπελομιξίαν. καὶ λαβόντες ἀμφορέας
τινάς, καὶ ὑδρευσάμενοί τε ἅμα, καὶ ἐκ τῆς πο-
ταμῶ οἰνισάμενοι 4), καὶ αὐτῇ πλησίον αὐλίσσα-
μενοι, ἔωθεν ἀνήχθημεν εἰς Φόδρα βιαίῳ πνεύ-
ματι. περὶ μεσημβρίαν δὲ, ἐκ ἔτι τῆς νήσου
Φαιτομένης, ἄφνω τυφὼν ἐπιγενόμενος, καὶ
περι-

illam sociorum complexionem et commistionem
eum vitibus. Tum sumtis aliquot amphoris aqua-
ti cum essemus, vinumque petissemus de fluuio,
atque in ipsa illa vicinia pernoctassemus; mane
vento non nimis vehementi soluiinus. Circa me-
ridiem, cum iam disparuisset insula, subito in-
gressus

4. Οἰνισάμενοι.] Minus etiam quam in aliis
adsequemur in hisce libris Luciani suauita-
tem: quod mollis et in partes omnes sequax
lingua liberrimam illi fingendi voces pote-
statem tribuit, quam Romana refugit mode-
stia. Quis enim ferat nos, si hic presse se-
cuti verba Graeca poneremus, *aquari simul
et ex fluuio vinati*? Atqui a ligno lignari est,
quidni vinari a vino? Simili de causa *Hippo-
gypos, Hippomyrmeces*, et id genus composita,
semel quidem in parenthesis interpretamur
equiuultures, et *equiformicas*: caeterum vt
propriorum formam retineant, et illam pe-
regrinitatis commendationem, Graecis ordi-
nariē utimur. *Gesner.*

περιδινήσας τὴν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, οἷον ἐπὶ
βαδίᾳ τρισχιλίας, ἔτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλα-
γος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον ἐξηρημένην ἄνεμος ἑμ-
πεσὼν τοῖς ἰσίοις, ἔφερε κολπώσας τὴν ἐθόνην.

Ἐπτά δὲ ἡμέρας, καὶ τὰς ἰσας νύκτας ἀερο-
δρομήσαντες, ὁγδόῃ καθορῶμεν γῆν τινα μεγά-
λην ἐν τῷ αἱρί, καθάπερ νῆσον λαμπράν, καὶ
σφαιροειδῆ, καὶ Φωτὶ μεγάλῃ καταλαμπομέ-
νην· προσερχθέντες δ' αὐτῇ, καὶ ἐρμισάμενοι,
ἀπέβημεν. ἐπισκοπᾶντες δὲ τὴν χώραν, εὐρί-
σκομεν οἰκωμένην τε, καὶ γεωργούμενην· ἡμέρας
μὲν ἔν, ἔδὲν αὐτόθεν καθορῶμεν· νυκτὸς δ'
ἐπιγενομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλα νῆσοι πλη-
σίον, αἱ μὲν μείζας, αἱ δὲ, μικρότεροι, πυρὶ
τὴν

gruens turbo circumactam vertigine nauim ad
tria millia stadiorum sustulit, nec demisit iterum
in mare, sed supra in aëre suspensam ventus in
vela irruens, eaque sinuans, abstulit.

10. Septem dies et noctes totidem per aëra ve-
cti, octauo terram videmus magnam in aëre, in-
sulae instar, splendidam, globosam, et multa
luce illustratam. Delati ad illam atque appulsi
exscendimus, explorataque regione habitari eam
colique inuenimus. Ac interdiu quidem nihil
inde videmus: superueniente vero nocte, aliae
in conspectum nobis veniunt in propinquo insu-
lae, maiores, minores, colore igneo: alia au-
tem

τὴν χεῖραν προσεικνύει· καὶ ἄλλη δὲ τις γῆ κα-
τω, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμοὶ ἔχουσαι,
καὶ πελάγη, καὶ ὕλας, καὶ ὄρη. ταύτην ἐν τῇ
καθ' ἡμᾶς οἰκισμένην εἰκάζομεν.

Δόξαν 5) δὲ ἡμῖν καὶ ἔτι πορρωτέρω προελ-
θεῖν, ξυνελήφθημεν τοῖς Ἰππεγύπιοις παρ' αὐ-
τοῖς καλεσμένοις, ἀπαντήσαντες. οἱ δ' Ἰππό-
γυπιοι ἄλλοι, εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων
ὄχουμένοι, καὶ καθάπερ ἵπποισι τοῖς ὀρεόεσι χρώ-
μενοι· μεγάλοι γάρ οἱ γυπες, καὶ ὡς ἐπίπταν
τρικέφαλοι. μαῖθοι δ' ἂν τις τὸ μέγεθος αὐ-
τῶν ἐντεῦθεν· νεώς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἰσθ',
ἐκα-

tem infra terra, et vrbes in se fluminaque habens;
et maria, et silvas, et montes. Hanc igitur no-
stram esse coniecimus.

11. Cum vero placuisset nobis ultra progredi,
comprehensi sumus ab his, qui Hippogypii (*Equi-
vultures*) apud illos vocantur, in quos incidera-
mus. Sunt autem Hippogypii viri magnis vultu-
ribus vecti, iisque avibus utentes velut equis.
Magni enim illi vultures, et ut plurimum trici-
pites: magnitudinem eorum inde discat aliquis,
quod pennam unamquamque onerariae magnae
navis

5. Δόξαν] Sic absolute, pro, cum placuisset,
cum decretum esset, supra Harmon. c. 4. et
hac Hist. c. 7. Reisz.

ἔκαστον τῶν πτερῶν μακρότερον καὶ παχύτερον
 φέρει. τέτοις ἔν τοις Ἱππογύποις πρεσβύ-
 τακται περιπετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις εὐρε-
 θεῖν ξένος, ἄγειν ὡς τὸν βασιλέα· καὶ δὴ καὶ
 ἡμᾶς ξυλλαβόντες, ἄγασιν ὡς αὐτόν· ὁ δὲ θεα-
 σάμενος, καὶ ἀπὸ τῆς σολῆς εἰκάσας, Ἕλληνας
 ἄρα, ἔφη, ὑμεῖς, ὦ ξένοι· συμφησάντων δέ,
 πῶς ἔν ἀφίκεσθε, ἔφη, τούτῳ ἄρα διελ-
 θόντες; καὶ ἡμῖς τὸ πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα·
 καὶ ὅς ἀρξάμενος τὸ καθ' ἑαυτόν, ἡμῖν διαξήκει,
 ὡς καὶ αὐτὸς ἀνθρώπος ὢν, τέτομα Ἐδυμίων,
 ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδων, ἀναρπασθεῖν
 ποτὲ, καὶ ἀφικόμενος, βασιλεύσειε τῆς χώ-
 ρας· εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐλείνην ἔλεγε, τὴν ἡμῖν
 κατὰ

naus malo maiorem crassiolemque habent. His
 igitur Hippogypis iniunctum est, ut circumuo-
 lantes terram, si quis peregrinus inueniatur, de-
 ducant ad regem. Itaque nos quoque compre-
 hensos ad eum deducunt. Ille vero, conspectis
 nobis coniectura ex habitu ducta, Graeci ergo,
 Inquit, vos estis, hospites? Fatentibus nobis,
 Quomodo igitur, inquit, hic venistis tanto supe-
 rato aëre? Et nos, quidquid erat, illi narramus.
 Atque ille exorsus suas nobis res enarrat, ut ipse
 quoque, homo qui esset, Endymion nomine, de no-
 stra terra inter ipsum somnum fursam quondam ab-
 repta esset, et hic delatus regioni imperiter. Esse
 autem terram illam dicebat eam, quae infra nobis
 luna

κάτω Φαινομένην Σελήνην. ἀλλὰ θαρρῆσθαι τε
παρεκελεύετο, καὶ μηδένα κίνδυνον ὑφορᾶσθαι·
πάντα γὰρ ἡμῖν παρῆσσεσθαι ὧν δεόμεθα.

Ἦν δὲ καὶ κατορθώσω, ἔφη, τὸν πόλεμον,
ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς τὰς τὸν ἥλιον κατοικῶντας,
ἀπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσε-
τε· καὶ ἡμεῖς ἠρόμεθα τίνες τε εἰν οἱ πολέμιοι,
καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς· ὁ δὲ, Φαέθων,
Φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικῶντων βασι-
λεὺς, (οἰκεῖται γὰρ δὴ καὶ κείνος ὥσπερ καὶ ἡ
Σελήνη) πολὺν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον.
ἤρξατο δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τῶν ἐν τῇ ἀρ-
χῇ τῇ ἐμῇ ποτε τὰς ἀπορωτάτας συναγαγὼν,
ἐβελήθην ἀποικίαν εἰς τὸν ἑωσφόρον στείλαι,
ὄντα ἑξημῶν, καὶ ὑπὸ μηδενὸς κατοικῶμεν· ὁ
τοίνυν

*luna videatur. Sed bono nos animo esse iussit, et
periculum suspicari nullum: praesto quippe nobis fu-
tura, quibus opus esset, omnia.*

12. Si vero, inquit, bellum feliciter confecerō,
quod iam Solis incolis infero; felicissimam apud me
vitam viueris. Interrogantibus nobis, quinam
hostes essent, et quae dissidiorum causa? ille Phaë-
thon, inquit, Rex eorum, qui Solem incolunt
(habitatur enim ille quoque non minus quam Luna)
diu iam bellum aduersus nos gerit. Coepit autem
ex causa tali. Collectis aliquando tenuissimis im-
perii mei, coloniam mittere in Luciferum statui,
desertum, et inhabitatum a nemine. At Phaëthon

Luc. Op. T. IV.

B

prae

τοίνυν Φαέθων Φθονήσας, ἐκώλυσε τὴν ἀποικίαν, κατὰ μέσον τὸν πορὸν ὑπαντήσας ἐπὶ τῶν Ἱππομυρμήκων. τότε μὲν ἔν νικηθέντες (ὃ γὰρ ἡμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ) ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δέ, βάλομαι αὐτοῖς ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ παραγγεῖλαι 6) τὴν ἀποικίαν. ἦν ἔν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τῷ σόλῃ, γῦπας δέ ὑμῖν ἐγὼ παρῆξω τῶν βασιλικῶν ἓνα ἐκάστω, καὶ

prae inuidia prohibuit coloniam, in media se via obiiiciens nobis in Hippomyrmecibus (Equiformicis.) Igitur tum quidem superati discessimus; neque enim apparatu pares eramus. Iam vero denuo inferre bellum volo, et coloniam deducere. Quodsi ergo voveritis, in partem expeditionis meae venite. Vultures autem vobis ego praebebo de regis singulos, et

6. Παραγγεῖλαι] *Aldina lectio παραστῆλαι*, licet verbum satis infrequens sit, si fides Lexicis; tamen multo nobis ad seriem orationis videbatur commodius accidere, cum non de imperanda scribendaque colonia, quod est *παρὰγγεῖλαι*, sermo sit, sed de deducenda et firmanda, *misso exercitu*, cui rei *παραστῆλαι* aptissimum esse, si minus aliorum inductione locorum probari potest, tamen ex usu verbi simplicis, et ratione qua duplicatum est verbum, satis apparet. Idque in interpretatione nostra secuti sumus. *Gesner.*

καὶ τὴν ἄλλην ὄπλῃσιν. αὐριον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἐξοδον. ἄτως, ἔφην ἐγὼ, γιγνέσθω, ἐπειδὴ σοι δοκεῖ.

Τότε μὲν ἔν παρ' αὐτῷ ἐστιαθέντες, ἐμείναμεν· ἔωθεν δὲ διανασκάντες, ἐτασσόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσήμαινον τὰς πολεμίας· τὸ μὲν ἔν πλῆθος τῆς στρατιάς, δέκα μυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν μηχανοποιῶν, καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν ξένων συμμάχων. τάτων δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ Ἱππόγυποι, δισμύριοι δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρνεον δὲ καὶ τῆτό ἐσι μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν λαχάνοις πάντῃ λάσιον· τὰ δ' ὠκύπτερα ἔχει, θρυδαλίνοις φύλλοις μά-
λιστα

et armaturam reliquam. Cacterum crastino die egrediemur. Ita fiat, inquam ego, quandoquidem tibi sic videtur.

13. Ac tum quidem in conuiuio ipsius mansimus. Postridie eius diei vero mane surgentes, in aciem processimus, cum prope esse hostem significarent speculatores. Numerus exercitus fuere centum milia, praeter calones et machinarios, et pedites, et auxilia peregrina, nempe octuaginta millia Hippogyporum, et viginti millia qui Lachanopteris (*oleripennibus*) vehuntur. Est illa avis maxima, pro pennis vndique hirsuta oleribus, alas habens lactucae foliis maxime similes.

ἄλιστα προσεσκήατα. ἐπὶ δὲ τέτρων, οἱ Κεγχρο-
βόλοι τετάχατο γ), καὶ οἱ Σκοροδομάχοι.
ἦλθον δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἄρκτε σύμμαχοι, τρισμύ-
ριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύριοι δὲ Ἀνε-
μοδρόμοι. τέτρων δὲ, οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται
ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονται, ὅθεν καὶ τὴν
προσηγορίαν ἔχουσι· μέγεθος τῶν ψυλλῶν, ὅσον
δώδεκα ἐλέφαντες. οἱ δ' Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ
μὲν

Iuxta hos collocati in acie erant Cenchroboli
(*iaculatores milii*) et Scorodomachi (*alliis pugnantes*).
Venerant etiam de septentrione auxiliares, trige-
sies mille Psyllotoxotae (*pulicisagittarii*) quin-
quagies mille autem Anemodromi (*venticursores*).
Horum autem isti magnis in pulcibus equitant,
unde etiam nomen habent: magnitudo *singulorum*
pulcū, quanta duodecim elephantorum: Ane-
modro-

7. Τετάχατο] Velut τετάχεται, pro τετα-
γμένοι εἰσὶ, et ita τετάχατο pro τεταγμέ-
νοι ἔσαν Iones dicunt. Verum et Atticos
interdum iisdem vti, ex Thucyd. aliisque
probat Cl. *Maittaire* de Dialect. p. 354. Edit.
Haganae. Nec mireris augmentum abesse;
neque credas ἐτετάχατο scribendum; in
huiusmodi enim temporibus, per se satis
poly syllabis ita frequens est abiectio au-
gmenti, etiam in soluta oratione, vt mirer
qui de eo dubitari queat. *Reisz.*

μέν εἰσι, Φέρονται δ' ἐν τῷ αἰέρι ἀνευ τῶν πτε-
ρῶν· ὁ δὲ τρόπος τῆς Φορᾶς τοῖος δε. χιτῶ-
νας ποδήρεις ὑπεζωσμένοι, κολπώσαντες αὐτὰς
τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ ἰσία, Φέρονται ὥσπερ
τὰ σκίφη· τὰ πολλὰ δ' οἱ τοῖετοι ἐν ταῖς
μάχαις πελτασά εἰσιν· ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ
τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἀεζέων ἦξεν, Στρε-
θοβάλανοι μὲν ἑπτακισμύριοι, Ἱππογέραντοι δὲ
πεντακισχίλιοι. τέτρες ἐγὼ ἐν ἑδεασμῶν, ἃ
γὰρ ἀφίκοντο. διόπερ καὶ γράψαι αὐτῶν τὰς
Φύσεις ἐτόλμησα· τεράσια γὰρ καὶ ἄπιστα πε-
ρὶ αὐτῶν ἐλέγετο.

Αὕτη μὲν τῇ Ἐνδυμίωνος ἡ δύναμις. σκευὴ
δὲ πάντων ἡ αὐτὴ· κράνη μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων·
μεγά-

modromi pedites illi quidem, sed sine aliis in aëre
feruntur. Ratio progressionis talis. Togas tala-
res substringunt, easque vento velorum instar
sinuandas cum permiscere nauigiorum more ferun-
tur. Plerumque hi in praeliis peltastae sunt. Di-
cebantur vero etiam de stellis Cappadociae immi-
nentibus venturi, Struthobalanorum (*passeriglan-
dium*) septuaginta millia, Hippogeranorumque
(*equigrnum*) millia quinque. Hos ego non vi-
di, neque enim viderunt. Ideo neque naturas
illorum ausus sum scribere, prodigiosa enim et
incredibilia de illis dicebantur.

14. Atque hae Endymioniscopiae. Caeterum
arma omnium eadem. Galeae de fabis: magnae
B 3 enim

μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ καρτε-
ροί. θώρακες δὲ Φολιδωτοὶ πάντες θέρμινοι·
τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συρράπτοντες, ποι-
ῶνται θώρακας. ἄρρηκτον δ' ἐκεῖ γίνεται τῷ
θήρμα τὸ λέπος, ὥσπερ κέρας· ἀσπίδες δὲ καὶ
ξίφη, οἷα τὰ Ἑλληνικά.

Ἐπεὶ δὲ κωρὰς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε· τὸ μὲν δε-
ξιὸν κέρας εἶχον οἱ Ἰππόγυποι, καὶ ὁ βασιλεὺς
τὰς ἀριστες περὶ αὐτὸν ἔχων· καὶ ἡμεῖς ἐν τέ-
τοις ἤμεν· τὸ δ' εὐώνυμον εἰ Λαχανόπτεροι,
τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι, τὸ δὲ
πεζόν, ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριά-
δας· ἐτάχθησαν δὲ ἄνω· ἀρχῆναι παρ' αὐ-
τοῖς πολλοὶ καὶ μεγάλοι γίνονται, πολὺ τῶν
Κυκλά-

enim apud illos fabae ac robustae. Loricæ squa-
matae omnes de lupinis: lupinorum nempe pel-
liculis confutis loricæ sibi faciunt. Impenetrabi-
lis enim ibi nascitur lupini pellicula; cornu instar.
Clypei et gladii Graecis similes.

15. Cum vero opportunum iam esset, aciem
formabant eiusmodi: Dextrum cornu Hippogypi
tenebant, et ipse Rex qui circa se habebat quos-
que fortissimos; in his nos quoque: sinistrum
Lachanopteri: mediam aciem auxiliares, suum
sibi agmen quique implentes. Peditum ad sexa-
gies mille millenos ita collocari. Araneae apud
eos multae magnaeque nascuntur; Cycladum in-
sula-

Κυλάδων νήσων ἕκαστος μείζων. τέτοις προσ-
 ἔταξε διωφῆναι τὸν μεταξὺ τῆς Σελήνης καὶ τῆς
 Ἑωσφόρου αἵρα. ὡς δὲ τάχιστα ἐξεργάσαντο,
 καὶ πεδίον δ' ἐποίησαν, ἐπὶ τῇ τε παρέταξε τὸ
 πεζόν. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Νυκτερίων ὁ Εὐδιάν-
 αχτος, τρίτος αὐτός.

Τῶν δὲ πολυμίων τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον οἱ
 Ἱππομύρμηκες, καὶ ἐν αὐτοῖς, ὁ Φαέθων· θη-
 ρία δὲ ἐστὶ μέγιστα, ὑπόπτερα, τοῖς παρ' ἡμῖν
 μύρμηξι προσεικότα, πλὴν τῆς μεγέθους. ὁ γὰρ
 μέγιστος αὐτῶν, καὶ δίπλετρος ἦν. ἐμάχοντο
 δὲ, ἔ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μά-
 λιστα τοῖς κέρασιν· ἐλέγοντο δὲ ἔτσι εἶναι ἀμφὶ
 τὰς πέντε μυριάδας· ἐπὶ δὲ τῆς δεξιᾷ αὐτῶν,
 ἑτάχ-

fularum. singulis singulae multo maiores. His
 obtexere imperavit interiectum Lunam inter et
 Phosphorum aëra. Hoc celeriter perfecto, para-
 toque sic campo, in eo instruxit pedestrem aciem,
 quam ducebat Nycterion Eudianactis (Nocturnus
 Sereni regis) filius, cum tertio collega,

16. At hostium sinistrum cornu tenebant Hip-
 pomyrmece, atque in illis Phaëthon. Animalia
 autem sunt maxima, volucra, formicis nostris
 similia a magnitudine si discesseris: maximum
 enim illorum vel duorum iugerum erat. Pugna-
 bant autem non sessores modo, sed et ipsa maxi-
 me, cornibus: dicebanturque esse quinquaginta
 circiter millia. In dextro cornu collocati erant

ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκώνωπες, ὄντες καὶ οὗτοι
 ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κώ-
 νωψι μεγάλοις ἐποχήμενοι· μετὰ δὲ τῆτες, οἱ
 Ἀεροκόρακες, ψилоί τε ὄντες καὶ πεζοί, πλὴν
 μάχιμοί γε καὶ ἔτοι· πόρρωθεν γὰρ ἐσφενδό-
 νων ῥαφανίδας ὑπερμεγέθεις· καὶ ἑβληθεῖς ἑδ'
 ἐπ' ὀλίγον ἀντέχειν ἐδύνατο· ἀπέθνησκε δέ,
 δυσοσμίας τινὸς αὐτίκα τῷ τραύματι ἐπιγενο-
 μένης· ἐλθόντο δὲ χρεῖν τὰ βέλη μαλάχης ἰῶ.
 ἔχόμενοι δ' αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκη-
 τες, ἐπλίται ὄντες, καὶ ἀγχέμαχοι, τὸ πλῆ-
 θος μύριοι· ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι
 ἀσπίσι μὲν μυκητινοῖς ἐχρῶντο, δόρασι δὲ καυ-
 λίνοις, τοῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων· πλησίον δὲ
 αὐτῶν,

Aëroconopes, quinquies mille circiter et ipsi, sa-
 gittarii omnes magnis culicibus incquitates.
 Post hos vero Aërocoraces, levis armaturae pe-
 dites, sed pugnaces ipsi quoque . . . E longin-
 quo enim fundis iaculabantur raphanos supra
 modum magnos, quibus percussus ne psillum
 quidem durare poterat, moriebaturque foedo sta-
 tim odore superueniente vulnere: dicebantur au-
 tem ungere tela veneno maluae. Continuo post
 illos stare iussi Caulomycetes (*Caulifungi*) grauis
 armaturae milites cominus pugnantes, decies
 mille, appellationem inde nacti, quod scutis qui-
 dem e fungis, hastis autem vterentur e caulibus
 asparagorum. Prope hos collocati Cynobalani
 (*Cani-*

αὐτῶν, οἱ Κυνοβάλανοι ἔστησαν, ἔς ἔπεμψαν αὐτῷ οἱ τὸν Σείριον κατοικῆντες, πεντακισχίλιοι, καὶ ἔτοι ἀνδρες κυνοπρόσωποι, ἐπὶ βαλάνων πτερωτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δὲ καὶ κείνων ὑπερίξεν τῶν συμμάχων, ἔς τε ἀπὸ τοῦ Γαλαξίας μετεπέμπετο σφενδονήτας, καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, τῆς μάχης ἤδη κεκριμένης, ἀφίκοντο, ὡς μὴ ποτε ὦφελον. οἱ σφενδονῆται δὲ, ἔδ' ὅλως παρεγένοντο. διόπερ Φασὶν αὐτοῖς ὕστερον ὀργισθεῖτα τὸν Φαέθοντα, πυρπολῆσαι τὴν χώραν· τοιαύτη μὲν καὶ Φαέθων ἐπῆει παρασκευῇ.

Συμμίζαντες δὲ, ἐπεὶ δὴ τὰ σημεῖα ἤρθη, καὶ ὠγκήσαντο ἑκατέρων οἱ ὄναι, (τῆτοις γὰρ ἀντι

(*Caniglandarii*) quos submiserant, qui habitant Sirium, quinquies mille. Hi caninis capitibus viri, in alatis glandibus pugnautes. Dicebantur autem de illorum quoque auxiliis quidam abesse, tum quos de Laëtea via arcessiverat funditores, tum Nephelocentauri (*Nubicentauri*). Verum illi acie iam inclinata venerunt, et utinam nunquam venissent! funditores autem plane non venerunt, propterea aiunt, irarum deinde illis Phaëthonem, regionem illorum igni vastasse. Hoc quidem apparatu Phaëthon inibat praelium.

17. Cum vero commissa esset pugna, sublati signis, rudituque ab asinis utrinque edito, his

τὶ σαλπιζῶν χρωῶνται) ἐμάχοντο· καὶ τὸ μὲν
 εὐώνυμον τῶν Ἡλιωτῶν αὐτίκα ἔφυγεν, ἔδ' ἐς
 χεῖρας δεξιόμενον τὰς Ἱππογύπας, καὶ ἡμεῖς
 εἰπόμεθα κτείνοντες· τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν ἐκρά-
 τει τᾷ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ εὐωνύμῳ· καὶ ἐπεξήλ-
 θον οἱ Ἀεροκίωνες διώκοντες, ἄχρι πρὸς τὰς
 περὶ τὰς ἐνταῦθα δὲ κακείνων ἐπιβοηθούντων,
 ἔφυγον ἐπικλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ἤσθον-
 το τοὺς ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ σφῶν νενικημένους.
 τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γενομένης, πολλοὶ μὲν
 ζῶντες ἠλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνῆρξαντο, καὶ
 τὸ αἷμα ἔρρει πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥς τε
 αὐτὰ βάπτεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα
 παρ' ἡμῶν δυσμένου τοῦ ἡλίου φαίνονται, πο-
 λὺ

enim vtuntur loco tubicinum, certabant. Ac
 sinistrum Heliotarum cornu statim fugere, cum
 nec ad manus admisisset Hippogypos, et nos in-
 sequi cecidibus: dextrum vero illorum cornu si-
 nistram nostram aciem superauit, impetuque fa-
 cto persecuti Aëroconopes ad pedites vsque per-
 uenerunt. Hic vero et illis subsidio venientibus,
 inclinata acie fugerunt, et maxime cum sentirent,
 suos in sinistro cornu victos. Cum effuse iam fu-
 gerent, multi quidem viui capti sunt, multi ve-
 ro etiam interfecti, copiosusque tum per nubes
 sanguis fluxit, vt tinctae illo, rubicundae vide-
 rentur, quales apud nos occidentē sole apparent;
 tum

λὺ δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν κατέσφαζεν, ὥς με εἰνέ-
 ζειν, μὴ ἄρα τοιᾶντε τινὸς καὶ πάλαι ἄνω γενο-
 μένα, "Ομηρος ὑπέλαβεν ἄμμιτι ὕσαι τὸν Δία
 ἐπὶ τῷ τῷ Σαρπηδόνης θανάτῳ.

Ἀναστρέψαντες δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρό-
 πια ἐσήσαμεν, τὸ μὲν ἐπὶ τῶν ἀραχνίων τῆς
 πεζομαχίας· τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας, ἐπὶ τῶν
 νεφῶν. ἄρτι δὲ τῶν γιγνομένων, ἠγγέλλον-
 το ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι προσ-
 βαλύνοντες, ὥς εἶδει, πρὸ τῆς μάχης ἐλθεῖν τῷ
 Φαέθοντι. καὶ ὁ δὲ ἐφαίνοντο προσκίοντες, θέα-
 μα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν καὶ
 ἀνθρώπων συγκείμενοι· μέγεθος δὲ, τῶν μὲν
 ἀνθρώπων, ὅσον τῷ Ῥωδίῳ κολοσσῷ ἐξ ἡμι-
 σείας

tum stillauit in terram, adeo quidem vt coniice-
 rem ego, numquid forte tale quid olim apud su-
 peros factum cum esset, Homerus putauit, san-
 guine pluuisse Iouem ob mortem Sarpedonis.

18. A persequendis hostibus reuerſi tropaea
 duo statuimus, alterum de pedestri praelio, in
 aranearum tela; alterum vero pugnae in aëre
 commissae, in nubibus. Commodum ista gere-
 bantur, cum nuntiantur a speculatoribus aduen-
 tare Nephelocentauri, quos ante pugnam venire
 Phaëthonti oportebat. Et sane apparebat cum
 accederent admirabile in primis spectaculum; ex
 alatis equis et hominibus compositi: hominum
 magnitudo, quanta est qua superiorem partem
 dimi-

σειάς ἐς τὸ ἄνω, τῶν δ' ἵππων, ὅσον νεῶς μεγάλης Φορτίδος. τὸ μόντοι πληθὸς αὐτῶν ἐκ ἀνέγραψα, μὴ τὸ καὶ ἄπισον δόξῃ, τοσῶτον ἦν. ἤγεῖτο δὲ αὐτῶν ὁ ἐκ τῆ Ζωδιακῆ τοξότης· ἐπεὶ δὲ ἤσθοντο τὰς Φίλας νενικημένους, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα ἔπειμπον ἀγγελίαν, αὐθις ἐπείναι· αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι, τεταραγμένοις ἐμπίπτουσι τοῖς Σεληνίταις, ἀτάκτοις περὶ τὴν δίωξιν, καὶ τὰ λαφύρα δισκοδασμένοις· καὶ πάντας μὲν τρέπουσιν, αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων αὐτῷ κτείνουσιν· ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ τροπαια, καὶ κατέδραμον ἅπαν τὸ ὑπὸ τῶν ἀραχνῶν πεδίον ὑφασμένον, ἐμὰ δέ, καὶ δύο τινὰς

dimidium Colossi Rhodiorum; equorum, quanta magnae navis onerariae. Numerum eorum non adscripsi, ne cui incredibilis videretur, adeo ingens erat. Dux illorum ille de Zodiaco Sagittarius. Cum vero victos amicos suos esse sensissent, Phaëthontem misso nuncio in praelium reuocant: ipsi vero instructa acie in Selenitas irruunt perturbatos, palantes, et in persequendis hostibus, praedaeque legenda dispersos. In fugam vertunt omnes, ipsumque regem ad urbem vique persequuntur, plerisque volucrum ipsius interfectis: tropaea reuellunt, totumque campum ab araneis textum percurrunt: me vero et sociorum duos

τινάς τῶν ἐταίρων, ἐξώγρησαν. ἤδη δὲ παρῆν
καὶ ὁ Φαέθων, καὶ αὐθις ἄλλα τρόπαια ὑπ' ἐνεί-
κων ἴσατο. ἡμεῖς μὲν ἐν ἀπηγόμεθα ἐς τὸν ἡ-
λιον αὐθημερόν, τῷ χεῖρε ἐπίσω δεθέντες ἀρα-
χνίᾳ ἀποκόμματα.

Οἱ δὲ πολιορκεῖν μὲν οὐκ ἐγνώσαν τὴν πόλιν·
ἀναστρέψαντες δὲ, τὸ μεταξὺ τῆς ἀέρος ἀπετεί-
χιζόν, ὥςτε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τῆς ἡλίας πρὸς
τὴν σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος ἦν διπλὸν,
νεφελωτέον· ὥςτε σαφὴς ἐκλειψις τῆς Σελήνης
ἐγεγόνει· καὶ νυκτὶ διενεκεῖ πᾶσα κατείχετο.
πιεζόμενος δὲ τέτοιοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας ἐκέ-
τευε καθαιρεῖν τὸ εἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς
περιορᾶν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας· ὑπισχνεῖτο δὲ
καὶ

duos viuos capiunt. Iamque Phaëthon adest, et
rurſus alia ab illis tropaea ſtatuuntur. Nos qui-
dem igitur eodem adhuc die ad Solem abducimur,
manibus ad terga reuinctis filo de araneae tela
abſciſſo.

19. Atque oppugnare quidem urbem non ſta-
tuunt, reuerſi autem quod interiectum eſt aëris
muro interpoſito abſciderunt, vt ſplendor a ſole
non iam peruenire ad Lunam poſſet, iam murus
ille duplex erat nubibus conſtans. Itaque aperta
Lunae eclipſis efficiebatur, vt perpetua nocte
vniuerſa tegetetur. His cum vrgeretur malis En-
dymion, legatione miſſa ſupplicauit vt demolire-
tur illam munitiōnem, nec reiiceret ſe degentes
in te-

καὶ φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι,
καὶ μηκέτι πολεμήσειν· καὶ ὁμηγερέας ἐπὶ ταῖς
δύναμι ἤθελεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, γενο-
μένης δις ἐκκλησίας, τῇ προτεραίᾳ μὲν, οὐδὲν
παρέλυσαν τῆς ὀργῆς, τῇ ὑστεραίᾳ δὲ, μετέγνω-
σαν. καὶ ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ ταῖς 8).

Κατὰ

in tenebris: promisitque tributa pendere, ac mit-
tere auxilia nec amplius rebellare, obsidesque
harum rerum causa obtulit. Phaëthon autem
cum suis, concilio bis habito, priori quidem
irarum nihil remifere, sed polteriore sententiam
mutarunt. Conuenit autem pax his legibus:

22. *Iu*

8. Ἐπὶ ταῖς] Ἐπὶ de conditione in quam
aliquid paciscimur, frequens. In primis
vero solemne historicis ἐπὶ ταῖς et ἐπὶ
τοῖςδε dicere, in describendis foederis con-
ditionibus. At iam videndum, an igitur
ὁμηγερέας ἐπὶ ταῖς δύναμι, quod modo prae-
cessit, non simili fere modo reddendum,
obsides dare in has condiciones, i. e. se in fi-
dem promissorum obsides daturos. Potest
sic intelligi, ac tamen *super* verti, non *insu-*
per; nam obsidum traditio non adeo est noua
actio; sed continuatio et confirmatio prioris.
Etsi non adeo multum interfit, si quis no-
uam actionem statuatur, et *insuper* vertatur,
quum distinctio paullo maior quam sim-
plex comma praecedat, quam distinctio-
nem seruandum duxi, quia nouum verbum

ἡθε-

Κατὰ τὰς συνθήκας ἐποίησαντο οἱ Ἡλιώται καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σεληνίτας καὶ τὰς συμμάχους, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τὰς Ἡλιώτας τὸ διατείχισμα, καὶ μηκέτι εἰς τὴν Σελήνην ἐσβάλλειν, ἀποδῆναι δὲ καὶ τὰς αἰχμαλώτους, ῥητῶν ἑκάστων χρημάτων· τὰς δὲ Σεληνίτας, ἀφῆναι μὲν αὐτονόμους τὰς γε ἄλλας ἀσέρας, ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιώταις, συμμαχεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων ἢν τις ἐπὶ· φόρον δὲ ὑποτελεῖν ἑκάστῃ ἔτας τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, δρέσου ἀμφορέας μυρίας. καὶ ὁμήρους δὲ σφῶν αὐτῶν δὲναμυρίδας, τὴν

20. In has condiciones foedus fecere Heliotae ipsorumque socii, cum Selenitis ac sociis illorum, ut Heliotae quidem demoliantur munitionem interpositam, nec amplius irruptionem in Lunam faciant, reddantque captivos pretio, de quo inter singulos convenierit. Selenitae autem uti liberas et sui iuris esse patiantur stellas reliquas; neque bellum inferant Heliotis, sed auxilia potius mittant inuicem, si quis illos inuadat, tributumque pendat quotannis Heliotarum regi rex Selenitarum, toris amphoras decies mille eiusque rei obfides decies mille; colo-

ἥθελεν sequitur, quod posteriorem sensum aliquantum dirimit a prioribus, quae ab alio verbo pendent, nimirum ab ὑπισχυεῖτο.

Reiz.

τὴν δ' ἀποικίαν τὴν ἐς τὸν ἑωσφέρον, κοινὴν
 ποιῆσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βεβλό-
 μενον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας σῆλη ἡλε-
 κτρίνῃ, καὶ ἀναγῆσαι ἐν μέσῳ τοῦ ἀέρι ἐπὶ τοῖς
 μεθερίοις. ὤμωσαν δὲ Ἑλιωτῶν μὲν, Πυρωνί-
 δης καὶ Θερίτης, καὶ Φλόγιος· Σεληνιτῶν δὲ,
 Νύκτωρ, καὶ Μήνιος, καὶ Πολυλαμπής.

Τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο· εὐθὺς δὲ τὸ
 τεῖχος καθερεῖτο, καὶ ἡμᾶς τὰς αἰχμαλώτας
 ἀπέδωκαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν Σελήνην,
 ὑπηντίαζον ἡμῖν, καὶ ἀσπάζοντο μετὰ δακρύων,
 οἳ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίω ἀυτός. καὶ ὁ
 μὲν, ἡξίε μείναί τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν
 τῆς

*coloniam autem in Luciferum communiter mittant,
 et in partem eius veniat aliorum etiam quisquis vo-
 luerit; inscribantque foedus hoc columnae ex electrō,
 eamque statuunt in medio aere, ipsisque in finibus.
 Iurarunt in hoc foedus Helioitarum Pyronides
 (Igneus) et Therites (Aestivus) et Phlogius; (Flam-
 meus) Selenitarum vero Nyctor (Nocturnus) et
 Menius (Menstruus) et Polylampes (Multilucius).*

21. Haec talis igitur pax facta est. Statimque
 munitio deiecta, nosque captivos reddiderunt.
 Cum autem rediissemus in Lunam, occurrerunt
 nobis et cum lacrimis complexi sunt tum focii,
 tum ipse Endymion. Et hic quidem rogabat; ma-
 neremus apud se, et coloniae nos adscribi patere-
 mur,

τῆς ἀπαικίας, ὑπισχνάμενος δώσειν πρὸς γάμιον
τὸν αὐτῆ παῖδα· γυναῖκες γὰρ ἔκ-εἰσι παρ' αὐ-
τοῖς· ἐγὼ δὲ ἑδαμῶς ἐπειθόμην, ἀλλ' ἠξίουں
ἀποπεμφθῆναι κάτω εἰς τὴν θάλατταν. ὥς δὲ
ἔγνω ἀδύνατον εἶναι πείθειν, ἀποπέμπει ἡμᾶς,
ἐξίασας ἑπτὰ ἡμέρας.

Ἄ δ' ἐν τῷ μεταξύ διατρίβων ἐν τῇ Σελή-
νῃ, κατενόησα καινὰ, καὶ παράδοξα, ταῦτα
βέλομαι εἰπεῖν. Πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναι-
κῶν γεννᾶσθαι αὐτὰς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρρένων·
γάμοις γὰρ τοῖς ἀρρεσὶ χρεῶνται, καὶ ἔδ' ὄνο-
μα γυναικὸς ὅλως ἴσασι. μέχρι μὲν ἔν πέντε
καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, γαμεῖται ἕκαστος, ἀπὸ δὲ τῶν
των, γαμεῖ αὐτὸς· κύβσι δὲ ἔκ ἐν τῇ νηδυί,
ἀλλ'

mur, pollicitus se nuptui daturum mihi puerum
suum: mulieres enim apud illos non sunt. At
ego nullo modo persuaderi mihi passus sum, sed
demitti in mare petii. Cum vero videret, per-
suaderi mihi non posse, post septem nos dierum
epulas dimittit.

22. Quae autem toto hoc, quo in Luna com-
moratus sum tempore noua atque admiranda animi-
aduenterim, ea dicere iam volo: ac primum il-
lud, non nasci illos ex mulieribus, sed e viris.
Masculis enim nuptiis vtuntur, mulierisque plane
nomen ignorant. Ad quinque igitur et viginti
annos nubit eorum vnusquisque, ab eo inde
tempore alium ipse ducit. Foetum gerunt non

ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκημίαις· ἐπειδὴν γὰρ συλλαβὴ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη, καὶ χρόνῳ ὕπερον ἀνατεμόντες, ἐξάγχοι νεκρά· ἐκθέντες δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν ἄνεμον κεχηγόντα, ζωοποιῶσι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς τὰς Ἑλληνας ἐκένθεν ἦκειν τῆς γαστροκημίας τὸ νομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ γαστρός κυοφορεῖ. μᾶλλον δὲ τὰτ' ἄλλο διηγέσθαι. Γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων, οἱ καλέμενοι Δενδρεῖται· γίγνεται δὲ τὸν τρόπον τῆτον· ὄρχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀποτεμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσιν, ἐκ δ' αὐτῶ δένδρον ἀναφύεται μέγιστον, σάκκινον, οἶον Φαλλός· ἔχει δὲ καὶ κλάδους, καὶ φύλλα, ὁ δὲ καρπὸς ἐστὶ βάλανος πηχυαῖος τὸ μέγεθος. ἐπειδὴν

in utero, sed in furis: cum enim conceptus est embryo, crassescit fura: atque aliquando post educunt mortuos, et expositisque hianti ore ad ventum vitam conciliant. Videtur autem inde ad Graecos descendisse furae nomen, quam *furae ventrem* appellant, quod ea apud illos pro ventre grauida est. Sed hoc maius etiam aliud enarrabo. Genus est apud illos hominum Dendritae, (*Arlorei*) quod hunc in modum nascitur. Testiculum hominis dextrum resectum in terra deponunt. Ex illo deinde arbor enascitur maxima, carnea, phalli instar. Habet vero etiam ramos et folia. Fructus illius glandes cubitales. Has;

ubi

δὲν ἐν πεπανθῶσι, τρυγίσαντες αὐτὰς ἐκκο-
λάπτουσι τὰς ἀνθρώπους. αἰδοῖα μέντοι προσ-
δετὰ ἔχουσιν, οἱ μὲν ἐλεφάντινα, οἱ δὲ πένη-
τες αὐτῶν, ξύλινα, καὶ διὰ τᾶτων ὀχεύουσι,
καὶ πλησιάζουσι ταῖς γαμεταῖς αὐτῶν.

Ἐπειδὴν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐκ ἀπο-
θνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς διαλυόμενος, αἴθρ
γίγνεται. τροφή δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή· ἐπειδὴν γὰρ
πῦρ ἀνακαύσῃ, βατράχως ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν
ἀνδράκων, πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ
αἵρι πετόμενοι· ὀπτωμένων δὲ, περικαθεσθέν-
τες, ὥσπερ δὴ περὶ τράπεζαν, λάπτουσι τὸν
ἀναθυμιώμενον καπνόν, καὶ εὐώχωνται. σίτω
μὲν δὴ τρέφονται τοιαύτῳ· ποτόν δὲ αὐτοῖς ἐστὶν
αἴρ ἀποθλιβόμενος εἰς κύλικα, καὶ ὑγρὸν ἀνιείς
ὥσπερ

vbi maturuere, decerpunt, hominesque inde ex-
cudunt. Pudenda habent adsciticia, eburnea alii,
ligna vero pauperes, iisque coeunt, suosque
nuptos subigunt.

23. Cum consenuit homo, non moritur, sed
fumi instar in aërem dissolvitur. Cibus omnibus
vnus est. Accenso enim igne ranae in prunis
assant: sunt autem apud ipsos multae volantes in
aëre. Assidentes vero circa eum in quo assantur
foeum, surgentemque inde nidorem ore captan-
tes, epulantur. Ac cibo quidem nutriuntur
eiusmodi. Potus vero illis est expressus aër in
calicem, vbi liquidum quiddam roris instar di-

ὥσπερ δρόσον· ἐμὴν ἀπερᾶσί γε, καὶ ἀφιδεύ-
 ασι, ἀλλ' ἐδὲ τέτρηνται, ἥπερ ἡμεῖς· ἀλλ' ἐδὲ
 τὴν συνκσίαν· οἱ παῖδες ἐν ταῖς πυγαῖς παρέχε-
 σιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰγνύσιν, ὑπὲρ τὴν γαστροκνη-
 μίαν· ἐκτὶ γάρ εἰσι τέτρημένοι. καλὸς δὲ νο-
 μίζεται παρ' αὐτοῖς, ἣν περ τις Φαλακρὸς καὶ
 ἄκομος ἦ, τὰς δὲ κομήτας καὶ μυσάττονται.
 ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀσέρων, τέναντίον, τοὺς
 κομήτας καλὰς νομίζουσιν· ἐπεδήμην γάρ τινες,
 οἱ καὶ περὶ ἐκείνων διηγᾶντο. καὶ μὴν καὶ γέ-
 νεια φύεσι, μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὄνυ-
 χας ἐν τοῖς ποσὶν ἔκ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ
 μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς πυγὰς ἐκάστω αὐ-
 τῶν κράμβη ἐκπέφυκε μακρὰ, ὥσπερ οὐρά,
 θαλ-

mittit. Verumtamen neque urinam emittunt,
 neque alterius rei causa secedunt: quin neque
 iisdem quibus nos locis perforati sunt. Sed ne-
 que praebeant quod pueri nostri amatoribus, sed
 supra suram poplites, ibi enim perforati sunt.
 Pulcher autem apud illos habetur, si quis caluus
 et sine comis fit: comatos vero etiam abominan-
 tur. Contra ea in Cometis (*stellis comatis*) co-
 matos pro pulchris habent: peregrini enim inde
 quidam aderant, qui de illis etiam narrarent.
 Barbas tamen habent paulum supra genua. Un-
 gues in pedibus non habent, sed unum modo
 omnes *ibi* digitum. Supra podicem braccia uni-
 cuique enata est magna, caudae instar, *trir-*
 rens

θαλάσσια ἐς αἶνι, καὶ ὑπὲρ ἀναπίπτουτος, οὐ
κατακλωμένη.

Ἀπαμύττονται δὲ μέλι δριμύτατον· καί περ
θάνῃ πονῶσιν, ἢ γυμνάζονται, γάλακτι πᾶν
τὸ σῶμα ἰδρᾶσιν, ὥς τε καὶ τυρὸς ἀπ' αὐτῆς πή-
γνυσθαι, ὀλίγον τῆ μέλιτος ἐπισιζάντες· ἔ-
λαιον δὲ ποιῶνται ἀπὸ τῶν κρομμύων πάνυ λι-
παρύν τε, καὶ εὐώδες, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλους
δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὕδροφόρους· αἱ γὰρ ῥᾶγες τῶν
βοτρυῶν εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα. καὶ μοι δοκεῖ,
ἐπειδὴν ἐμπεσὼν ἄνεμος διασείσῃ τὰς ἀμπέλους
ἐκείνας, τότε πρὸς ἡμᾶς καταπίπτει ἡ χάλα-
ζα, διαρρέανόντων τῶν βοτρυῶν. τῇ μέντοι
γαστρὶ, ὅσα πῆρα χρωῖνται, τιθέντες ἐν αὐτῇ
ἔσων δέοντα· ἀνοιχτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πα-

λη

rens semper, quae nec frangitur, si quis super-
nus cadat.

24. Emungunt mel acerrimum, et cum aut
laborant aut exercentur, lacte totum corpus dif-
fluunt, adeo ut caseos etiam inde, exiguo instil-
lato melle, efficiant. Oleum sibi parant de cepis
pingue admodum et vnguenti instar fragrans. Vi-
tes habent multas aquae feraces, acinis vuarum
grandini similibus: et, ut mihi videtur, cum
ventus ingruens illas vites commouet, tum ru-
ptis vuis decedit apud nos grando. Ventre vtun-
tur pro pera, in qua reponant, quibus opus est,
aperiri enim ille potest et rursus claudi. Intesti-

λιν-κλυσή ἐσιν. ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ ἔδὲ ἥπαρ φαίνεται, ἢ τῷτο μόνον, ὅτι δασεῖα ἐντὸσθε, καὶ λάσιός ἐσιν, ὥς καὶ τὰ νεογνά, ἐπειδὴν ῥιγῶσιν, ἐς ταύτην ὑποδύεται.

Ἐσθῆς δὲ τοῖς μὲν πλεσίσις, ὑαλίνη, μαλθακή· τοῖς πένησι δὲ, χαλκὴ ὑφαντή· πολὺ χαλκα γὰρ τὰ ἐκτὶ χωρία, καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ὑποβρέξαντες, ὥσπερ τὰ ἔρια. περὶ μέντοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἷς ἔχουσιν, ὁκνῶ μὲν εἰπεῖν, μὴ τις με νομίσῃ ψεύδεσθαι διὰ τὸ ἄπισον τῷ λόγῳ, ὅμως δὲ καὶ τῷτο ἐρῶ· τὰς ὀφθαλμὰς περιαιρετὰς ἔχουσι· καὶ ὁ βεβλόμενος, ἐξελὼν τὰς αὐτὰς, φυλάττει ἕς' ἂν δεηθῇ ἰδεῖν. ἄτω δὲ ἐνθήμενος, ὁρᾷ· καὶ πολλοὶ τὰς σφε-
τέρας

num autem in eo *nullum* neque hepar apparet, nisi hoc solum, quod hirsutus intus et villosus est, adeo ut etiam recens nati, cum frigent, in eum irrepant.

25. Vestis diuitibus ex vitro mollis; pauperibus textilis ex aere: aeris enim feraces illae regiones, tractantque illud, affusa paucula aqua, tanquam lanam. Verum de oculis, quales habeant, piget dicere, ne quis mentiri me putet, adeo a fide abhorret oratio. Tamen hoc etiam dicam. Habent igitur oculos exemtiles, et qui vult exemptos suos seruat, dum opus sit videre aliquid, ubi imposito sibi oculo videt: ac multi
cum

τέρεις ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρησάμενοι ὀ-
ρῶσιν· εἰσὶ δ' οἱ καὶ πολλὰς ἀποθέτας ἔχουσι,
οἱ πλάσιοι. τὰ ὦτα δὲ, πλαταίνων φύλλα ἐστὶν
αὐτοῖς, πλὴν γὰρ τοῖς ἀπὸ τῶν βυλάνων· ἐκεῖ-
νοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσιν.

Καὶ μὲν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείαις
ἐθεασάμην· κάταπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ
Φρέατος, ἔκ πάλαι βαθέος. ἂν μὲν οὖν εἰς τὸ
Φρέαρ καταβῇ τις, ἀμείν πάντων τῶν παρ' ἡμῖν
ἐν τῇ γῇ λεγομένων· εἰ δὲ εἰς τὸ κάταπτρον
ὑποβλέψῃ, πᾶσας μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἔθνη
ὄρῃ, ὥσπερ ἐφεξῶς ὁκάσοις· τότε καὶ τὰς οἰ-
κείας ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα·
εἰ δὲ κάμειναι μετέωρων, ἔκ ἐτι ἔχω τὸ ἀσφαλές
εἰπεῖν·

cum suos perdidere, commodato acceptis alio-
rum oculis cernunt. Sunt autem diuites, qui re-
positos seruent plures. Aures ipsis sunt folia pla-
tanorum, praeterquam his, quos eglandibus na-
sci diximus: ligneas enim soli habent.

26. Vidi etiam aliud in regia miraculum; spe-
culum impositum est maximum puteo non adeo
profundo. Si quis igitur descendat in puteum,
audit, quae in terra nostra dicuntur, omnia· si
vero in speculum inspiciat, vrbes omnes atque
gentes non minus videt, quam si adstaret singu-
lis. Tum familiares ega quoque vidi, vniuer-
samque patriam. Vtrum vero illi me quoque
viderint, nondum habeo certo dicere. Quisquis

εἰπεῖν· ὅς τις δὲ μὴ πιστεύει ταῦτα ἔτιωσ ἔχειν, ἦν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκεῖσς ἀφίκηται, εἰπεται ὡς ἀληθῆ λέγω.

Τότε δ' ἐν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ τὰς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν· ἐμοὶ δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐνδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑαλίνων χιτῶνων, πάντε δὲ χαλκῆς, καὶ πανοπλίαν θρημίνην· ἃ πάντα ἐν τῷ κῆτει κατέλιπον. συνέπεμψε δὲ ἡμῖν καὶ Ἴππογύπας χιλίας, παραπέμφοντας ἄχρι σαδίων πεντακισίων.

Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ, πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας χώρας παρημείψαμεν, προσέσχομεν δὲ καὶ τῷ ἑωσφόρῳ ἄρτι συνοικισμένῳ, καὶ ἀποβάντες, ὑδρευσάμεθα. ἐμβάντες δὲ εἰς τὸν Ζωδιακόν, ἐν ἀριστερᾷ περιήειμεν τὸν ἥλιον, ἐν δεξιᾷ τὴν

γῆν
vero non credit ita rem habere, si quando et ipse eo delatus fuerit, vera a me dici intelliget.

27. Tum igitur salutato Rege et ipsius amicis, conscensa navi solvimus. Dedit mihi etiam dona Endymion, duas quidem togas vitreas, aeneas autem quinque, et de lupinis armaturam integram, quae in ceto reliqui omnia. Misit etiam nobiscum Hippogypos mille, qui ad quingenta nos stadia deducerent.

28. Inter nauigandum multas alias praeteruecti terras, appulimus etiam Luciferae colonis nuper auctae, egressique aequatum sumus. Inuecti deinde in Zodiacum, sinistram solem praeteruimus, proxime

γῆν παραπλέοντες· ἔ γάρ ἀπέβημεν, καίτοι
πολλὰ τῶν ἐταίρων ἐπιθυμούντων, ἀλλ' ὁ αἶσα
μος ἔκ ἀφῆκεν. ἐθεώμεθα μέντοι τὴν χώραν
εὐθαλῇ τε, καὶ πύονα, καὶ εὐνδρον, καὶ πολλῶν
ἐγαθῶν μεσῇν. ἰδόντες δὲ ἡμᾶς οἱ Νεφελοκέν-
ταυροι, μισθοΦαροῦντες παρὰ τῷ Φρέθοντι,
ἐπέπτησαν ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ μαθόντες ἐνσπόν-
δες, ἀπεχώρησαν.

Ἦδη δὲ καὶ οἱ Ἰππόγυποι ἀπεληλύθεισαν·
πλεύσαντες δὲ τὴν ἐπιῆσαν νύκτα, καὶ ἡμέραν,
περὶ ἐσπέραν ἀφικόμεθα εἰς τὴν Λυχνόπολιν κα-
λεμένην, ἥδη τὸν κάτω πλὴν διώκοντες· ἡ δὲ
πόλις αὕτη κεῖται μετὰ τῶν Πλειάδων, καὶ τῶν
Ἰάδων αἴρος, ταπεινότερα μέντοι τῶν Ζωδιακῶν
ἀπο-

xime terram illam praeternavigantes: neque enim
exscendimus, multum licet cupientibus sociis;
sed non sinebat ventus. Vidimus tamen regio-
nem virentem, pinguem, irriguam, et bonis
multis plenam. Sed cum viderent nos Nephelo-
centauri, qui mercede apud Phaëthontem militant,
inuolant in naum, cognitoque, foedere nos
comprehendi, recesserunt.

29. Iamque Hippogypi etiam discesserant. Na-
vigaueramus noctem proximam et diem, cur-
sum deorsum persequuti, cum versus vesperam
delati sumus in eam quæ Lychnopolis vocatur.
Iacet vrbs inter aërem qui Pleiades ambit, at
qui Hyades, humilior tamen Zodiaco. Exscen-
sione

ἀπεβάντες δέ, ἄνθρωπον οὐδένα μὲν εὖρομέν,
 λύχνους δὲ πολλὰς περιθέοντας, καὶ ἐν τῇ ἀγο-
 ρᾷ, καὶ περὶ τὸν λιμένα διατρίβοντας, τὰς μὲν
 μικρὰς, καὶ ὥσπερ εἰπεῖν, πένητας· ὀλίγους
 δέ, τῶν μεγάλων καὶ δυνατῶν, πάνυ λαμπρὰς
 καὶ περιφανεῖς. οἰκῆταις δ' αὐτοῖς καὶ λυχνεῶ-
 νες ἰδίᾳ ἐκάστω πεποιήντο, καὶ αὐτοὶ ὀνόματα
 εἶχον, ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι, καὶ Φωνὴν προῖα-
 μένων ἠέχομεν, καὶ ἔδεν ἡμᾶς ἠδοῖκεν, ἀλλὰ καὶ
 ἐπὶ ξενίᾳ ἐκάλεον· ἡμεῖς δέ, ὅμως ἐφοβόμεθα·
 καὶ ἔτε δειπνήσαι, ἔτε ὑπνῶσαι τις ἡμῶν ἐτόλ-
 μησεν. ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πε-
 ποιήται, ἐνθα ὁ ἀρχῶν αὐτῶν, δι' ὅλης νυκτὸς
 κἀθήται, ὀνομασί καλῶν ἑκαστον. ὅς δ' ἂν μὴ
 ὑπακί-

sione facta hominem vidimus neminem; lychnos
 vero multos circumcurrentes, et in foro atque
 circa portum versantes, paruos alios et, vt ita
 loquar, pauperes, paucos vero de magnorum et
 potentium numero, claros omnino atque illu-
 stres. Habitationes illis et lucernaria suum vni-
 cuique facta erant: ac nomina habebant velut
 homines. Audiuius etiam voces emittere; ne-
 que vlla nos affecerunt iniuria, sed ad hospi-
 tium nos inuitarunt. Nos vero nihilo secius ti-
 mere, neque cibum capere, neque somnum
 quisquam nostrum audere. Principis aula in me-
 dia vrbe exstructa est. Hic princeps illorum to-
 ta nocte sedet, nominatim vnumquemque vo-
 cans:

ὑπακῆσθαι, καταδικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιπὼν
τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός ἐστι σβεσθῆναι. παρ-
εσῶτες δὲ καὶ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν τὰ γιγνόμενα, καὶ
ἠκόομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀπκρογεμένων, καὶ
τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' αἷς ἐβράδυνον. ἔνθα
καὶ τὴν ἡμέτερον λύχνον ἐγνώρισα, καὶ προσει-
πὼν αὐτόν, περὶ τῶν κατ' οἶκον ἐπυνθανόμην
ὅπως ἔχοιεν; ὁ δὲ μοι πάντα διηγήσατο. τὴν
μὲν ἔν νύκτα ἐκείνην, αὐτῷ ἐμείναμεν· τῇ ἐπι-
ῳσῇ δὲ, ἄραντες, ἐπλέομεν πλησίον τῶν νεφῶν.
ἔνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν πόλιν ἰδόντες,
ἐθαυμάσαμεν, ὅ μέντοι ἐπέβημεν αὐτῆς· ἔγὰρ
εἶα τὸ πνεῦμα. βασιλεύει μέντοι αὐτῶν Κορω-
νὸς ὁ Κοττυφίωνος. καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἀριστο-
φάνους

cans: qui non obedierit, morte damnatur, ut
stationis suae desertor. Mors autem est exstingui.
Adstantes nos etiam simul audiuius causas ly-
chnorum, quas tarditatis suae dicerent. Hic no-
strum etiam lychnum agnoui, eumque allo-
cutus, quomodo domi se res haberent, interro-
gavi: isque enarrauit mihi omnia. Noctem igitur
illam ibi mansimus; sed postridie soluentes
prope nubes nauigauimus: ibi etiam Nephela-
coccygia (Nubicuculia) vrbe conspecta admirati
sumus. Nec tamen in illam egressi sumus, vento
non permittente. Caeterum regnat apud illos
Coronus Cottyphionis F. (Cornix Merulae). Ac
recor-

Φάνης τῷ ποιητῷ, ἀνδρὸς σοφῷ, καὶ ἀληθῆς, καὶ μάτην ἐφ' οἷς ἐγράψεν ἀπιστέμενα. τρίτη δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρας, καὶ τὸν Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἐωρῶμεν· γῆ δὲ ἔδαμῷ, πλὴν γε τῶν ἐν τῷ αἰέρι. καὶ αὐτὰ δὲ, πυρρῶνδεα ἤδη, καὶ ὑπεραυγέες ἐφαντάζοντο. τῇ τετάρτῃ δὲ περὶ μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐνδιδόντος τῷ πνεύματος, καὶ συνιζάνοντος, ἐπὶ τὴν θάλατταν κατετέθημεν.

Ὡς δὲ τῷ ὕδατος ἐψάυσαμεν, θαυμάσιον ὡς ὑπερηδόμεθα, καὶ ὑπερῆχαίρομεν, καὶ δεῖννον ἡᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιέμεθα, καὶ ἀπορρήφαντες 9), ἐνηχόμεθα· καὶ γὰρ ἔτυχον χαλῶν.

recordatus sum Aristophanis poetae, viri sapientis ac veracis, cuius scriptis fidem frustra negant. Tertio inde die Oceanum satis iam clare videbamus. Terra vero nusquam, praeter eas, quae in aëre *pendens*, atque ipsae quoque iam igneae et supra modum fulgentes nobis videbantur. Quarto die circa meridiem, molliter cedente vento, subsidenteque in mare depositi sumus.

30. Cum vero tangeremus iam aquam, mirum quam supra modum delectati et gauisi simus: coenamque omnibus pro praesenti copia praebuimus, et in mare nos abiicientes natauimus, forte enim

9. Ἀπορρήφαντες, ἐνηχόμεθα] Elliptice pro ἀπορρήφαντες ἑαυτὰς ἐκ τῆς νεῶς, ἐνηχόμεθα. Βοη.

λήνῃ ἔσα, καὶ εὐσταθὲν τὸ πέλαγος. Ἔοικε δὲ
 ἀρχὴ κακῶν μειζόνων γίνεσθαι πολλάκις ἢ πρὸς
 τὸ βέλτιον μεταβολή· καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόνους
 ἡμέρας ἐν ὕδατι πλεύσαντες, τῆς τρίτης ὑπο-
 Φαινέσης, πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ἐ-
 ρῶμεν θηρία καὶ κήτη, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ὧν
 δὲ μέγιστον ἀπάντων, ὅσον σαδίων· χιλίων καὶ
 πεντακοσίων τὸ μέγεθος· ἐπὶ δὲ κεκλήνους, καὶ
 πρὸ πολλῶν τεράττων τὴν θάλατταν, ἀφῆρῶ τε
 περικλυζόμενον, καὶ τὰς ὀδόντας ἐκφαῖνον, πο-
 λὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑψηλοτέρους, ὅξεις δὲ
 πάντας ὥσπερ σκύλοπας, καὶ λευκὰς ὥσπερ ἐλ-
 λεφαντίνους. ἡμεῖς μὲν ὧν τὸ ὕστατον ἀλλήλας
 προσειπόντες καὶ περιβάλλοντες, ἐμένομεν· τὸ
 δὲ

enim serenitas erat, et tranquillum mare. Vide-
 tur vero maiorum saepe malorum initium esse
 mutatio in melius. Etenim nos solos duo dies
 in mari cum nauigassemus, illucescente tertio, ad
 orientem solem subito videmus belluas ac cetos,
 multos quidem etiam alios, vnum vero omnium
 maximum mille et quingentorum stadiorum ma-
 gnitudine, contra nos autem veniebat hians et
 longe ante se mare perturbans, spuma undique
 alludente, dentes exferens; multum phallis apud
 nos excelsiores, palorum instar omnes acutos, et
 eboris in modum candidos. Nos igitur ultimum
 allocuti et complexi nos invicem, expectare: at
 ille

δὲ ἤδη παρῆν, καὶ ἀναρρόφῃσαν ἡμᾶς, αὐτῇ νηὶ κατέπιεν. ἔμέντοι ἐφθῆ συναρράξαι τοῖς ὁδοῦσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἡ ναὺς εἰς τὸ εἶσω διεξέπεσεν.

Ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν πρῶτον, σκότος ἦν, καὶ ἔδὲν ἐωρῶμεν· ὕστερον δὲ αὐτῷ ἀναχάντος, εἶδομεν κῦτος 10) μέγα, καὶ πάντῃ πλατὺ,

ille iam adest, et reforbens ipsa nos cum nauī haurit. Neque tamen dentibus nos statim comminuit, sed per interstitia eorum navis illa ipsa est.

31. Cum vero intus iam essemus, primo tenebrae, neque videbamus quidquam. Postea illo hiante, videmus cetum magnum, (*specum alui*) et

10. Κῦτος] Lubens adripui scripturam Florentinae; nam vulgata κῆτος, *cete*, sensum exhibet satis absurdum. Nihil autem in sequentibus est, unde liqueat, homines in *Cero* sedentes, alium *cetum* vidisse. Sed quid simplicius est, quam ut in eo latentes, partes eius internas perlustrarint? Quare κῦτος hic intelligo *tartareum capaxis alui specum*, ut Phaedr. loquitur IV. 5. quem tum perspicere dabatur cum bellua hiaret, lumenque ante negatum per os admitteret. Est vero κῦτος proprie alucus navis et *venter*. Versio Cl. *Gesii*. ad vulgatam est composita, ideo reliqui eam, sed mutatae lectionis versionem ei

πλατὺν, καὶ ὑψηλόν, ἱκανὸν μυριάσδε πόλιν
 ἐνικεῖν. ἔκειντο δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες,
 καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία συγκεκομμένα, καὶ πλοί-
 ων ἰσία καὶ ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὀστέα, καὶ
 φορτία· κατὰ μέσον δέ, καὶ γῆ, καὶ λόφοι ἦ-
 σαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ τῆς ἰλῦος, ἣν κατέπινε
 συνίζανσσα. ὕλη ἔν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ δένδρα παν-
 τοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα ἐβεβλαστήκει, καὶ
 ἔθηκε πάντα ἐξεργασμένοις· περίμετρος δὲ τῆς
 γῆς ἑξάδιος διακόσιοι καὶ τεσσαράκοντα. ἦν δὲ
 ἰδεῖν καὶ ὄρεα τὰ θαλάττια, λάρες, καὶ Ἀλ-
 κύνες, ἐπὶ τῶν δένδρων νεοττεύοντα.

Τότε

et latum undique et altum, satis capacem, ut de-
 cies mille hominum in eo urbs habitaretur. Pro-
 iecti in medio et pisces minores, et animalia mul-
 ta alia concisa, et nauigiorum vela atque anchorae,
 et hominum ossa et sarcinae. In medio et terrae
 et colles erant, ut mihi videbatur, de limo quem
 glutiebat confidentes. Igitur filua in illis et om-
 nigenae arbores nascebantur, et olera germi-
 nauerant, cultisque omnia similia. Ambitus ter-
 rae illius stadia ducenta quadraginta. Videre au-
 tem erat marinas aues, laros, Halcyones, quae
 pullos in arboribus educerent.

32. Tunc

ei adiiciens, ne mihi nimis sumfisse dicar.

Reitz.

Τότε μὲν ἔν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν· ὕστερον δὲ ἀναστήσας τὰς ἐταίρας, τὴν μὲν ναῦν ὑπεσηρίξαμεν· αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα συντρίψαντες, καὶ ἀνακαύσαντες, δεῖπνον ἐκ τῶν παρέντων ἐποίημεθα. παρέκειτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ ἔτι τὸ ἐκ τῆς ἐωσφόρος εἶχομεν. τῇ ἐπιζῇ δὲ διαναζάντες εἴ ποτε ἀναχάνοι τὸ κῆτος, ἐωρῶμεν ἄλλοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δὲ μένον τὸν ἄρανόν, πολλάκις δὲ καὶ νήσους. καὶ γὰρ ἡσθάνομεθα, Φερουδίου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπειδὴ δὲ ἐθάδες τῇ διατριβῇ ἐγιγνόμεθα, λαβὼν ἑπτὰ τῶν ἐταίρων, ἐβάδιζον ἐς τὴν ὕλην, περισκεψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος.

ἔπω

32. Tunc quidem igitur abunde plorauimus. Deinde vero, excitatis a me sociis, nauem firmauimus, atque igni filicibus excusso, coenam de his, quæ ad manum essent, parauimus: iacebant autem copiosæ et omnis generis carnes piscium; aquam verò de Lucifera adhuc habebamus. Postridie cum surrexissemus, quoties haret cetus, vidimus alias quidem montes, alias caelum solum, sæpe etiam insulas; sensimusque adeo, ferri illum celeriter in omnes maris partes. Cum iam huius commorationis consuetudinem quandam contraxissemus, assumtis septem sociis, in siluam ingressus sum, perspecturus omnia.

Quin-

ἔπα δὲ ὅλως πάντε διελθὼν σαδίους, εὖρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλα ἡ ἐπιγραφή, καὶ μετ' ἐπεὶ πολὺ, καὶ τάφους πολλὰς, καὶ σήλας ἐπ' αὐτῶν, πλησίον τε πηγὴν ὕδατος διαυγᾶς, ἔτι δὲ καὶ κυνὸς ὕλακὴν ἠέκομεν, καὶ καπνὸς ἐφαίνετο πόρρῳθεν, καὶ τινὰ καὶ ἑπαυλιν εἰκάζομεν.

Σπευδὴ ἔν βαδίζοντες, ἐΦισάμεθα πρεσβύτη καὶ νεανίσκῳ, μάλα προθύμως πρασιάν τινα ἐργαζομένοις, καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διοχετεύουσιν· ἡσθέντες ἔν ἅμα, καὶ Φοβηθέντες, ἔσημεν· καὶ κείνοι δὲ ταυτὸν ἡμῖν ὡς τὸ εἶκός παθόντες, ἀναυδοὶ παρεσήκεσαν· χρόνῳ δὲ ὁ πρεσβύτης ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄρα ἐστέ ὧς ξένοι;

Quinque nondum integra stadia progressus, Neptuni templum inueni, vt indicabat inscriptio: neque multo post sepulcra etiam multa, et in iis columellas, atque in proximo fontem aquae pelucidae. Adhaec canis latratum audiuius, et fumus apparuit e longinquo. Habitationem etiam conficere quandam potuimus.

33. Diligenter igitur progressi, seniori cuidam et iuueni adstitimus, studiose exercentibus hortum olitorium, atque de fonte aquam in eum deriuantibus. Delectati simul et territi constitimus: et illi quoque eadem quā nos ratione, vt facile est ad existimandum, affecti, voce interclusa stabant. Post moram aliquam senex, *Qui vos igitur*
Luc. Op. T. IV. D tur

ξένοι; πότερον, ἔφη, τῶν ἐναλίω δαιμόνων,
ἢ ἄνθρωποι δυσυχεῖς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ
γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ τραφέν-
τες, νῦν θαλάττιοι γεγόναμεν, καὶ συνηχόμε-
θα τῷ περιέχοντι τέτρω θηρίῳ, ἐδ' ὃ πάσχο-
μεν ἀκριβῶς εἰδότες. τεθνῶναι μὲν γὰρ εἰκό-
ζομεν, ζῆν δὲ πισεύομεν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶ-
πον, καὶ ἡμεῖς τοὶ ἄνθρωποι νεήλυδες, ὦ πα-
τερ, ἐσμέν, αὐτῷ σκάφει πρῶην καταποθέν-
τες. προήλθομεν δὲ νῦν, βεβλόμενοι μαθεῖν τὰ
ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἔχει. πολλὰ γὰρ τις καὶ λάσιος
ἐφαίνεται. δαίμων δέ τις ὡς ἔοικεν ἡμᾶς ἤγα-
γε, σέ τε ὀψομένους, καὶ εἰσομένους ὅτι μὴ μό-
νοι ἐν τῷδε καθεύδουμεθα τῷ θηρίῳ· ἀλλὰ Φρά-
σον

tur estis, inquit, hospites? Vtrum marini quidam
daemones, an homines infelices, nobis similes? Ex-
enim nos quodque homines nati et in terra nutriti
marini iam facti sumus, et cum bellua hac, quae
nos continet, natamus, nec accurate, quid de nobis
fiat, scientes: mortuos enim nos esse coniicimus,
vivere tamen credimus. Ad haec ego, Et nos sa-
ne, inquam, homines novi advenae sumus, pater,
ipsa cum naui nudius tertius hausti. Modo vero
progressi sumus, exploraturi haec se silua quomodo
habeat: multa enim et prolixa videbatur. Duxit
autem nos genius aliquis, te ut videremus, disce-
remusque, non solos nos in hac includi bellua. Sed
enarra

τον ἡμῖν τὴν σφαυτοῦ τύχην, ὅστις ὢν, καὶ ὅπως
 δεῦρο εἰσῆλθας· ὁ δὲ, ἂν πρότερον, ἔφη, ἐρεῖν
 εὐδὲ πείσεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τῶν
 παρόντων μεταδῆναι· καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἦγεν ἐπὶ
 τὴν οἰκίαν, ἐπεποίητο δὲ αὐτάρις, καὶ σιβά-
 δας ἐνωκοδόμητο, καὶ τὰλλα ἐξήρτισε· παρα-
 θεῖς δὲ ἡμῖν λάχανά τε, καὶ ἀκρόδρυα, καὶ
 ἰχθῦς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγχέας, ἐπειδὴ ἱκανῶς
 ἐκορέθημεν, ἐκυνθάνετο· ἃ ἐπεπόνθεμεν· καὶ
 γὰρ πάντα ἐξῆς διηγησάμεν, τὸν τε χειμῶνα,
 καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸν ἐν τῷ ἄερι πλοῦν,
 καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τὰλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ
 ἥτος καταδύσεως.

Ο

*enarra tuam nobis fortunam, qui sis, et qua ra-
 tione buc intraveris? Ille vero negavit, se prius
 vel dicturum nobis, vel quidquam a nobis quae-
 siturum, quam hospitali nos munere, prout co-
 pia iam esset, impertiisset, assumptosque nos in
 domum deduxit, quam sibi fecerat vñibus satis
 commodam, et lectos in ea struxerat, parauerat-
 que reliqua. Hic cum apposuisset nobis olera et
 arboreos fructus, et pisces, vinumque inimistras-
 set, satiatos interrogavit, quid nobis accidisset?
 Hic ego ordine enarraui omnia, tempestatem,
 et quae in insula contigerant, et navigationem
 per aëra, et bellum, et reliqua ad descensum vs-
 que in piscem.*

Ὁ δ' ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τῇ
καθ' αὐτὸν διεξήει, λέγων, Τὸ μὲν γένος εἰμὶ
ὦ ξένοι, Κύπριος· ὁρμηθεῖς δὲ κατ' ἐμπορίαν
ἐπὶ τῆς πατρίδος μετὰ παιδός, ἐν ὁρῶντα, καὶ
ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν, ἐπλεον εἰς Ἰταλίαν, ποι-
κίλον Φορτίον κομίζων ἐπὶ νεφῇ μεγάλῃ, ἣν
ἐπὶ σώματι τῷ κήτεος διασπλυμένην ἴσως ἐώρα-
κατε. μέχρη μὲν οὖν Σικελίας, εὐτυχῶς διε-
πλεύσαμεν. ἐπεὶ δὲν δὲ ἀρπασθέντες ἀνέμῳ
σφοδρῷ, τριταῖοι, εἰς τὸν Ὀκεανὸν ἀπῆχθημεν,
ἐνθα τῷ κήτει παρτυχόντες, καὶ ἀντανδραὶ
καταπρόθέντες, δύο ἡμεῖς, τῶν ἄλλων ἀποδα-
νόντων, ἐσώθημεν· θάψαντες δὲ τὰς ἐταίρας,
καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι, τετονὶ τὸν
βίον ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ
σιτῶ-

34. Ille vero admiratus supra modum, vicissim
ipse suas res enarrauit, sic exorsus: *Genere, Ho-
spites, sum Cyprius. Mercaturae causa patria
egressus cum filio, quem videris, et servis multis
aliis, in Italiam nauigavi, onera varia magna naui
uebens, quam in ore ceti solutam forte vidistis. Ac
ad Siciliam usque feliciter nauigauimus. Inde vero
valido vento abrepti, tertio die in Oceanum delati
sumus. Hic incidentes in cetum et viri cum nauis
glutiti, duo nos, mortuis reliquis, seruati sumus.
Sepultis vero sociis, atque aede Neptuno aedificata,
hanc vitam viuimus, olera in horto colentes, in
reliquo*

εἰταμένοι καὶ ἀκρόδρυα. πολλὴ δὲ ὡς ὁρᾶτε ἡ
 ὕλη, καὶ μὴν καὶ ἀμπέλαις ἔχει πολλὰς, ἀφ' ὧν
 ἡδίστος οἶνος γίγνεται· καὶ τὴν πηγὴν δὲ ἴσως
 εἶδετε καλλίστη καὶ ψυχροτάτῃ ὕδατος. εὐνὴν
 δὲ ἀπὸ τῶν φύλλων ποιεῖμεθα, καὶ πῦρ ἄφθο-
 νον κίομεν, καὶ ὄρεα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπε-
 τόμενα, καὶ ζῶντας ἰχθυὺς ἀγρεύομεν ἐξίοντες
 ἐπὶ τὰ βραγχία τῶν θηρίων, ἐνθα καὶ λαβόμεθα,
 ὅποτεν ἐπιθυμήσωμεν. καὶ μὴν καὶ λίμνη οὐ
 πόρρω ἐστὶν ἀλμυρὰ, σαδίων εἴκοσι τὴν περίμε-
 τρον, ἰχθυὺς ἔχουσα παντοδαπὰς. ἐν ἣ καὶ νη-
 χόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικρῆς, ὃ
 ἐγὼ ἐναυπηγησάμην· ἔτη δὲ ἡμῖν ἐστὶ τῆς κατα-
 πόσεως ταῦτα ἑπτὰ καὶ εἴκοσι.

Καὶ

reliquo cibo piscibus utentes et arborum fructibus.
Silva autem, ut videris, prolixa, vites etiam habet
multas, de quibus vinum fit suavissimum. Et fon-
tem forte vidistis pulcherrimae aquae et frigidissimae.
Cubilia facimus de foliis, et igne utimur copioso,
et aves aucupio capimus inuolantes, et viuos pesca-
mur pisces, exeuntes in branchia beluae, ibi etiam
ibi volumus lauamus: nam et lacus non porro est
salsus, viginti stadiorum ambitu, pisces alens omni-
genos, in quo natamus etiam, et in parua scapha na-
vigamus, quam ego fabricatus sum. Anni nobis
procefferunt, a quo hausti sumus, septem et vi-
ginti.

Καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως Φέρειν δυνάμεθα· οἱ δὲ γασίtones ἡμῖν, καὶ πάροιχοι, σφύδρα χαλέποι, καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἄμικτοί τε ὄντες, καὶ ἄγριοι. ἥ γὰρ, ἔφην ἐγὼ, καὶ ἄλλοι τινὲς εἰσιν ἐν τῷ κήτει; πολλοὶ μὲν ἄν, ἔφη, καὶ ἄξετοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἐσπέρια καὶ ἐραῖα τῆς ἕλης, Ταριχῶνες οἰκᾷσιν, ἔθνος ἐγγελευπὸν, καὶ καραβοπρόσωπον, μάχιμον, καὶ θρασὺ, καὶ ὠμαφάγον. τὰ δὲ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχεν, Τριτωνομένδητες, τὰ μὲν ἄνω, ἀνθρώποις εἰκότες, τὰ δὲ κάτω, τοῖς γαλεώταις· ἥττον μάντοι ἄδικοί εἰσι τῶν ἄλλων. τὰ λαῖα δὲ, Καρκινόχειρες, καὶ Θυννοκέφαλοι, συμμαχίαν τε καὶ

35. *Ac reliqua ferre forte possumus: ast vicini nostri, qui iuxta habitant, difficiles admodum et graues sunt, infociabiles atque feri. Ecquid enim, inquam, alii quoque sunt in ceto? Multi vero, inquit, iique inhospitales, et figura horribili. Occidentales enim partes siluae et uersus caudam sitas, Tarichanes (Sallamentarii) habitant, gens anguillinis oculis, et vultu cancrino, pugnax, audax, crudiuora. Alterum vero latus, ad parietem dextrum, Tritonomenderes tenent, superiori parte hominibus similes, inferiore autem mustelis. Minus tamen hi iniusti sunt reliquis. Sinistra vero Carcinobires, (cancrimani) et Tbynnocephali (canicipites) qui belli*

καὶ Φιλίαν πρὸς αὐτὰς πεποιημένοι. τὴν δὲ
μεσόγχιαν νέμονται Παγυράδαι, καὶ Ψιττόπο-
δες, γένος μάχιμον, καὶ δρομικώτατον. τὰ ἑῶα
δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ σώματι, τὰ πολλὰ μὲν, ἔρη-
μά ἐσι, προσκλυζόμενα τῇ θαλάττῃ. ὁμῶς δὲ
ταῦτα ἐγὼ ἔχω, Φόρον Ψιττόποσιν ὑποτελών
ἑκάστη ἔτας, ὅσρα πεντακόσια.

Τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν· ἡμᾶς δὲ χρὴ εἰδέναι
ὅπως δυνησώμεθα τοσούτοις ἔθνεσι μάχεσθαι,
καὶ ὅπως βιοτεύσωμεν. πόσοι δ', εἶπεν ἐγὼ,
ἔτοι πάντες εἰσὶ; πλείους, εἶπεν, τῶν χιλίων.
ὅπλα δὲ τίνα εἰσὶν αὐτοῖς; ἔδον, εἶπεν, πλὴν
ὅσα τῶν ἰχθυῶν. ἑκᾶν, εἶπεν ἄλλος, ἄρισ' αὖ
ἔχοι. διὰ μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς, ἅτε ἔστιν ἀνό-
πλοισι,

*belli societatem atque amicitiam inter se fecere. Me-
diterranea habitant Paguradae et Psittopodes, belli-
cosum genus et cunsa valens maxime. Orienzales
vero et vicinae ori partes, desertas sunt maiorem
partem, quod mari alluvitur. Tamen haec ego ha-
beo Psittopodibus vectigal pendens quingenta quae-
annis ostrea.*

36. Ac talis quidem est regio. Nobis vera vi-
dendum est quomodo possimus tot contra gentes pu-
gnare, et victum quomodo quaeramus. Quot vero,
inquam, hi omnes sunt? Mille, inquit, amplius.
Quae sunt illis arma? Nulla, inquit, praeter spi-
nas piscium. Igitur optimum, inquam, fuerit
pugna cum illis congrédi, inermibus nempe, nos qui

πλοῖς, αὐτὰς γὰρ ὠπλισμένους. εἰ γὰρ κρατή-
σομεν αὐτῶν, ἀδεῶς τολοιπὸν οἰκήσομεν. ἔδο-
ξε ταῦτα. καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν παρεσκευα-
ζόμεθα. αἰτία δὲ τῷ πολέμῳ ἔμελλεν εἶσεσθαι,
τῷ Φόρξῃ ἢ ἐκ ἀπόδοσις, ἥδη τῆς προθεσμίας
ἐνεσώσης. καὶ δὴ αἱ μὲν ἔπεμπον, τὸν δασμὸν
ἀπαιτῶντες· ὁ δὲ, ὑπεροπτικῶς ἀποκρινόμε-
νος, ἀπεδίωξε τὰς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ
Ψιττόποδες, καὶ οἱ Παγαράδαι, χαλσπαίνον-
τες τῷ Σκινθάρῳ (τῷτο γὰρ ἐκαλεῖτο) μετὰ
πολλῷ θορύβῳ ἐπήρισαν.

Ἡμεῖς δὲ, τὴν ἐφοδὸν ὑποπτεύοντες, ἐξαυ-
λίσκμενοι, ἀνεμένομεν, λόχον τινα προτάξαν-
τες ἀνδρῶν πέντε καὶ εἴκοσιν. εἰρητὸ δὲ αὐτοῖς
ἐν τῇ ἐνέδρῳ, ἐπειδὴν ἴδωσι παρεληλυθότας τὰς

πολε-

*arma habemus. Illos enim si vicerimus, sine metu
deinde vivemus. Sic placuit digressique ad naudem,
nos parauimus. Causa belli futuri erat, vectigal
non solutum, cuius iam dies instaret. Atque
illi quidem misere tributum poscentes. Ille vero
superbo cum responso nuntios repulit. Primum
ergo Psittopodes et Paguradae irati, Scintharum
(hoc enim nomen viro) magno tumultu inua-
serunt.*

37. Nos vero suspicati inuasionem, egressi do-
mo expectamus, agmine praemisso virorum quin-
que et viginti, quibus praeceptum erat, ex in-
fidiis, cum praetergressos viderent hostes, insur-
gerent.

πολεμίαις, ἐπανίστασθαι· καὶ οὕτως ἐποίησαν ἐπαναστάντες γὰρ, κατόπιν ἑλοπτον αὐτάς, καὶ ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοί, πέντε καὶ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, συνεστρατεύοντο, ἡντιάζομεν, καὶ συμμίζαντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ, διεκινδυνεύομεν. τέλος δὲ, τροπὴν αὐτῶν ποιησάμενοι, κατεδιώξαμεν, ἄχρι πρὸς τὰς Φωλεάς. ἀπέθανον δὲ τῶν μὲν πολεμίων, ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἡμῶν δὲ, εἰς, καὶ ὁ κυβερνήτης τρίγλης πλευρᾷ διαπαρεῖς τὸ μετὰ Φρενον.

Ἐκείνην μὲν ἔν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν νύκτα, ἐπηυλισάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τρίπαιον ἐσήσαμεν, ῥάχιν ξηρῶν δελφίνος ἀναπήξαντες. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι αἰσθόμενοι παρήσαν, τὸ

gerent. Et sic fecere. Insurgentes enim a tergo illos ceciderunt. Nos vero quinque et viginti numero et ipsi, cum Scintharus ipsiusque filius una pugnarent, occurrimus, animosēque et fortiter confligentes non sine periculo pugnavimus. Tandem vero in fugam versos persecuti sumus ad foueas suas vsque. Ceciderunt hostium quidem centum et septuaginta: de nostris vero vnus gubernator, costa triglae traiectus a tergo.

38. Illo igitur die ac nocte in pugnae loco mansimus, tropaeumque statuimus, spina dorsi arida delphini erecta. Postridie vero etiam alii,

τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταριχᾶνες, ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Πήλαμος, τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ Θυννοκέφαλοι, τὸ μέσον δὲ, οἱ Καρκινόχειρες. οἱ γὰρ Τριτωνομένοντες τὴν ἡσυχίαν ἤγον, οὐδετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ προαπαντήσαντες αὐτοῖς περὶ τὸ Ποσειδώνιον, προσεμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει δὲ τὸ κῆτος ὥσπερ τὰ σπήλαια. τρεψάμενοι δὲ αὐτὰς, ἄτε γυμνῆτας, καὶ καταδιώξαντες εἰς τὴν ὕλην, τολοιπὸν ἐπεκρατέμεν τῆς γῆς.

Καὶ μετ' ἃ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαντες, νεκρὰς τε ἀνῆρξαντο, καὶ περὶ Φιλίας διελέγοντο. ἡμῖν δὲ ἐκ ἐδόκει σπένδεσθαι. ἀλλὰ τῇ ὕσεραία χωρήσαντες ἐπ' αὐτὰς, πάντας ἄρδην ἐξάκοντα-

cognita re adsunt; dextrum cornu tenentes Tarichanes duce Pelamo, sinistrum vero Thynnocephali, medium Carcinochires. Tritonomendetes enim quiescebant, neutris auxiliari volentes. Nos vero occurrentes illis circa Neptuni aedem, ad manus venimus, clamore vtentes multo, resonuit autem speluncarum instar cetus. Illos autem in fugam verlos vtpote nudos persecuti in siluam, campum obtinuimus.

39. Neque multo post caduceatoribus missis et mortuos tollunt et agunt de amicitia. Sed nobis non placuit fedus: quin postridie eius diei contra illos profecti confertim omnes deleuimus, praeter

αἰψάμεν, πλὴν τῶν Τριτωνομενδήτων. ἔτσι δὲ ὡς εἶδον τὰ γιγνόμενα, διαδραμέντες ἐκ τῶν βραγχίων, ἀφῆκαν αὐτὰς εἰς τὴν θάλατταν. ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπαλθόντες, ἔρημεν ἤδη ἔσαν τῶν παλαιῶν, τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατωκῆμεν, τὰ πολλὰ γυμνασίῳ τε καὶ κυνηγεσίῳ χρώμενοι, καὶ ἀμπελουργῶντες, καὶ τὸν καρπὸν συγκομιζόμενοι τὸν ἐκ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως, ἐβίβουμεν τοῖς ἐν δεσμοτηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύκτω τρυφῶσι, καὶ λελυμένοις. ἐνιαυτὸν μὲν ἦν, καὶ μῆνας ὀκτὼ τέτον διήγεμεν τὸν τρόπον.

Τῷ δ' ἐννάτῳ μηνὶ, πέμπτῃ ἰσαμένῃ, περὶ τὴν δευτέραν τῆς σῶματος ἀνοιξίν (ἀπαξ γὰρ διὰ τέτο κατὰ τὴν ὥραν ἐκάστην ἐποίει τὸ κῆτος, ὥς

ter Tritonomendetas. Hi enim quid fieret animaduerso, cursu petitis branchiis in mare inde defilierunt. Nos vero tota lustrata regione, quae iam vacua esset hostibus, reliquo tempore metus expertes habitabamus, exercitationibus multum utentes et venatu, vineasque colentes, et fructum comportantes ex arboribus; et in vniuersum similes videbamus hominibus in magno quodam carcere, vnde fuga non est, delicate viuētibz ac solutis. Annū igitur et menses octo ad hunc modum vixeramus.

40. Sed noni mensis die quinto decimo, circa secundam oris apertionem (semel enim in singulas horas, hoc faciebat cetus, ut illis hiatibus si- gnare

ὥς τε ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοιξεις τεταμαίρεσθαι τὰς
 ὥρας)· περὶ ἔν τὴν δευτέραν, ὡς ἔφην, ἀνοιξίν,
 ἂφνω βοή τε πολλή, καὶ θόρυβος ἠέχετο, ὥς-
 περ κελεύσματα, καὶ εἰρεσίαι. ταρχχθέντες
 ἔν, ἀνείρπυσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ σῶμα τῆς θηρίας,
 καὶ πάντες ἐντὸς τῶν ὀδόντων καθεωρῶμεν ἀ-
 πάντων ὧν ἐγὼ εἶδον θαυμάτιων παρὰδοξότα-
 τον, ἄνδρας μεγάλους ὅσον ἡμισαδιαίχες τὰς ἡλι-
 κίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων προσπλέοντας, ὥσπερ
 ἐπὶ τριηρῶν. οἶδα μὲν ἀπίστοις εἰκότα ἰσορή-
 σων, λέξω δ' ὅμως. Νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μὲν,
 ἔ πάνυ δὲ ὑψηλαί, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἐκάστη
 τὴν περίμετρον. ἐπὶ δ' αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀν-
 δρῶν ἐκείνων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ ὀκτώ. τῶν

gnare horas possemus) circa secundum ergo, vt
 dicebam, hiatum multus subito clamor, tumultusque exauditur, qualis celeusmatum atque remorum. Perturbati ergo erepsimus in ipsum os bestiae, stantesque intra dentes spectamus omnia: spectaculum nempe omnium, quae vidi ego, maxime admirabile, homines magnos quantum est dimidium stadium, magnis in insulis tanquam triremibus adnauigantes. (Noui me incredibilibus similia referre, dicam tamen). Insulae erant longae illae quidem, sed non vehementer altae, stadiorum circiter centum ambitu. In his nauigabant virorum illorum ad duodetriginta.
 Horum

των δὲ εἰ μὲν παρ' ἐκάτερα τῆς νήσου καθήμε-
 νοι, ἐφεξῆς ἐκωπηλάτην, κυπαρίσσοις αὐτο-
 κλάδοις μεγάλαις, καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερ εἰ-
 ῆρετμοῖς. κατόπιν δὲ ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς εὐό-
 κει, κυβερνήτης ἐπὶ λόφῳ ὑψηλῇ εἰσῆκει, χαλ-
 κῶν ἔχων πηδάλιον, σταδιαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ
 τῆς πρῶτης, ὅσον τεσσαράκοντα ὠπλισμένοι αὐ-
 τῶν ἐμάχοντο, πάντα εὐοκότες ἀνδρώποισι, πλὴν
 τῆς κόμης. αὕτη δὲ πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο, ὡς
 ἂν κορύθων ἐδέοντο. ἀντὶ δὲ ἰσίων, ἀνεμος
 ἐμπίπτων τῇ ὕλῃ, πολλῇ ἐνάσῃ ἐν ἐκᾷ, ἐκόλ-
 που τε αὐτήν, καὶ ἔφερε τὴν νῆσον, ἣ ἐθέλει
 ὁ κυβερνήτης. κελευσῆς δ' ἐφεισῆκει αὐτοῖς,
 καὶ

Horum porro alii ad utrumque insulae latus deinceps assidentes ut remos trahebant cupressos magnas ipsis cum ramis atque foliis. In posteriori vero parte, in puppi, ut videbatur, gubernator excelso in colle stabat, aeneum tractans gubernaculum stadii longitudine. In prora autem eorum quadraginta circiter armati pugnabant, similes usquequaque hominibus praeterquam comis, pro his enim ignis erat, isque ardens. Itaque galeis opus non habebant. Pro velis vero irruens in silvam, quae multa in unaquaque erat, ventus, sinuabat illam, impellebatque quo vellet gubernator, insulam. Hortator autem illis sta-
 bat,

καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὁξέως ἐκινῶντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων.

Τὸ μὲν ἔν πρῶτον δύο ἢ τρεῖς ἐωρῶμεν. ὕστερον δ' ἐφάνησεν ὅσον ἑξακόσιοι καὶ διασάντες, ἐπολέμην, καὶ ἐναυμάχην. πολλὰ μὲν ἔν ἀντίπρωροι συνηράσσοντο ἀλλήλαις, πολλὰ δὲ καὶ ἐκβληθεῖσαι 11) κτεδύοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, καρτερῶς διηγωνίζοντο, καὶ ἐφ' ἑαδίας ἀπελύοντο. οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρώτης τεταγμένοι, πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν, ἐπεμβαίνοντες, καὶ ἀναιροῦντες. ἐξώγρει δὲ εἰδείς.

ἀντί

bat, atque insulae velut naues longae, ad remigium celeriter mouebantur.

41. Ac primo duas aut tres videbamus, deinde apparuere vel sexcentae, quae intervallo capto praelium committerent, et pugnarent classibus. Multae igitur aduersis proris concurrebant, multae ab impulsu vehementi submergebantur: aliae sibi implicatae pugnabant fortiter, nec facile exsoluebantur. Constituti enim in proa alacritatem ostendebant maximam, transilientes in naues alias, et caedem ibi edentes, captiuum qui-

11. *Ἐκβληθεῖσαι*] Fateor, me non habere, qui *ἐκβληθῆναι* hoc sensu dixerit, quo hic opus est. Itaque analogiam, et vim τῆς ἐκ, quam habet etiam intendendi atque augendi, secutus sum. *Gesner.*

ἀντὶ δὲ χειρῶν σιδηρῶν, πολὺποδας μεγάλους ἐκδεσμεμένους ἀλλήλοις ἐπερρίπταν. οἱ δὲ περιπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατέτχον τὴν νῆσεν. ἔβαλλον μέντοι καὶ ἐτίτρωσκον ἐσρέοις τε ἁμαξοπληθέσι, καὶ σπόγγις πλεθραιοῖς.

Ἦγεῖτο δὲ τῶν μὲν, Αἰολοκένταυρος, τῶν δὲ, Θαλασσοπότης· καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγένητο, ὡς ἐδόκει, λείας ἕνεκα· ἐλέγετο γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τῷ Αἰολοκένταυρῳ ἐμηλακέναι, ὡς ἦν ἀνέειν ἐπικαλόντων ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὄντοματὰ τῶν βασιλέων ἐπιβωμένων. τέλος δὲ, νικῶσιν οἱ τῷ Αἰολοκένταυρῳ. καὶ νήσας τε τῶν πολεμίων καταδύουσιν

quidem duxit nemo. Pro ferreis manibus polypodas magnos, reuinctos sibi inuicem iniiciebant, qui siluam complexi retinerent insulam. Iactabant vero ostrea quae singula plaustrum implerent, et iugeri magnitudine spongas, iisque se inuicem vulnerabant.

42. Dux erat alterius classis Aeolocentaurus, alterius Thalassopotes (*Maris potor*); pugna inter illos exorta, vt videtur, fuerat de praeda. Dicebatur enim Thalassopotes greges multos delphinorum Aeolocentauri abegisse, quantum audire dabatur cum inclamarent sibi inuicem, et regum nomina appellarent. Tandem vincunt Aeolocentauri *militēs*, atque insulas hostium demergunt
centum

δύοσιν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα, καὶ ἑκατόν· καὶ
 ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν. αἱ δὲ
 λοιπαὶ, πρύμναν κερσάμεναι, ἔφευγον. οἱ δὲ,
 μέχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἐσπέρα ἦν, τρα-
 πόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια, τῶν πλείων ἐπε-
 κράτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνεΐλοντο. καὶ γὰρ
 ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι ἐκ ἐλάττας τῶν ὀγδοή-
 κοντα. ἔστησαν δὲ καὶ τροπαιὸν τῆς νησομα-
 χίας, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τῆς κήτης μίαν τῶν πσ-
 λεμίων νῆσον ἀνελκυρώσαντες. ἐκείνην μὲν οὖν
 τὴν νύκτα περὶ τὸ θηξίον ἠυλίσαντο, ἐξάψαν-
 τες αὐτῇ τὰ ἀπόγνια, καὶ ἐπ' ἀγκυρῶν πλη-
 σίον ὀρμίσσαντες. καὶ γὰρ ἀγκυραὶς ἐχρῶντο
 μεγάλαις, ὑαλίναις, καρτεραῖς. τῇ ὑπεραίᾳ δὲ
 θύσαντες ἐπὶ τῇ κήτης, καὶ τὰς οἰκείας θάψαν-
 τες

centum circiter et quinquaginta, tres alias cum
 ipsis viris capiunt: reliquae remis inhibentes fu-
 giunt. Hi vero aliquo vsque eos perlecuti, sub
 vesperam conuersi ad naufragia, pleraque in suam
 potestatem redegerunt, et receperunt sua, nam
 ipsorum quoque insulae octoginta non minus sub-
 mersae fuerant. Statuerunt vero tropaeum pu-
 gnae insularis, vna intularum hostilium in capite
 ceti suspensa. Illam igitur noctem circa beluam,
 teuinctis ab ea retinaculis, et iactis circa ancoris,
 translegere: nam ancoris quoque utebantur ma-
 gnis, vitreis, validis. Postridie vero re sacra in
 ceto peracta, sepultisque in eo suis, solum erunt
 laeti,

τες ἐπ' αὐτῷ, ἀπέπλεον ἡδόμενοι, καὶ ὥσπερ
Παιᾶνας αἶδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νη-
σομαχίαν γυγνόμενα.

laeti, et velut paeanas canentes. Ista sunt circa
insularem pugnam gesta.

Ἀληθὲς ἱστορίας λόγος δεύτερος.

Τὸ δ' ἀπὸ τῶνδε μηκέτι φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ
κῆτει δίαιταν, ἀχθόμενός τε τῇ μόνῃ, μη-
χανὴν τινα ἐζήτην, δι' ἧς ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο.
καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἔδοξεν ἡμῖν διορύξασι κατὰ
τὸν δεξιὸν τοῖχον, ἀποδράναι· καὶ ἀρξάμενοι
διεκόπτομεν. ἐπειδὴ δὲ προσελθόντες ὅσον πέν-
τε σταδίαις, ἔδὲν ἡνύομεν, τῷ ὀρύγματός ἐπαυ-
σάμεθα.

Verae historiae liber secundus.

Ab hoc inde tempore cum non amplius ferrem
illam in ceto viuendi rationem, et commo-
ratione illa grauarer, exeundi aliquam rationem
machinabar. Ac primo quidem placuit dextro
pariete perfosso aufugere, iamque excidere illud
cooperamur. Cum vero ad quinque stadia pro-
gressi nihil efficeremus, fodiendi consilio abiecto,
Luc. Op. T. IV. E incen-

σάμεθα. τὴν δὲ ὕλην καῦσαι διέγνωμεν. ἔτω
 γὰρ ἂν τὸ κῆτος ἀποθαιεῖν. εἰ δὲ τῆτο γένοι-
 το, ῥαδίᾳ ἔμελλεν ἡμῖν ἔσσεσθαι ἡ ἔξοδος. ἄρ-
 ξάμενοι ἔν ἀπὸ τῶν ἑξαίρων, ἐκαίσαμεν· καὶ ἡ-
 μέρας μὲν ἑπτὰ καὶ νύκτας ἰσας ἀναισθήτως
 εἶχε τὴ καύματος· ὀγδοὴ δὲ καὶ ἐννάτη συνίε-
 μεν αὐτῷ νοσῆντος· ἀργότερον γὰρ ἀνέχασκε·
 καὶ εἶποτε ἀναχάνοι, ταχὺ συνέμυε. δεκάτη
 δὲ καὶ ἑνδεκάτη τέλεον ἀπενεκρῆστο, καὶ δυσώ-
 δες ἦν. τῇ δωδεκάτῃ δὲ μόγις ἐνοήσαμεν ὥς,
 εἰ μὴ τις χανόντος αὐτῷ ὑποσηρίξειε τὰς γομ-
 φίας, ὥς μὴ κέτι συγκλεῖσθαι, κινδυνεύσομεν
 κατακλεισθέντες ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἀπολέσθαι·
 ἔτω δὲ τὸ σῶμα μεγάλαις δσκοῖς διερεΐσαντες,
 τὴν

incendere filuam statuimus, ita quippe moritu-
 ram beluam, quo facto facilem nobis futurum
 exitum. A caudinis igitur partibus initio facto
 eam incendimus: ac septem dies totidemque no-
 ctes non sensit ardorem, octauo autem nono-
 que aegrotare cum intelleximus: hiabat enim tardius,
 et si hiaret, statim os clauderat. Decimo vnde-
 cimoque plane iam ad mortem spectabat, atque
 olebat male. Duodecimo vix tandem animad-
 uertimus, nisi quis illo hiante discunearet ma-
 xillares, quominus claudere illos posset, pericu-
 lum esse, ne inclusi in cadauere vna periremus.
 Itaque ore illius magnis trabibus discuneato, na-
 uem

τὴν ναῦν ἐπεσκευάζομεν, ὕδωρ τε ὡς ὅτι πλεῖ-
 ρον ἐμβάλλομενοι, καὶ τὰλλα ἐπιτήδεια. κυ-
 βερνήσειν δ' ἔμελλεν ὁ Σκίνθαρος· τῇ δ' ἐπὶ ἐκ-
 σῇ, τὸ μὲν ἤδη τεθνήκει.

Ἡμεῖς δ' ἀνελκύσαντες τὸ πλοῖον, καὶ διὰ
 τῶν ἀραιωμάτων διαγαγόντες, ἐκ τῶν ὀδόντων
 ἐξάψαντες, ἡρέμα καθήκαμεν ἐς τὴν θάλατταν·
 ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῷ
 Ποσειδῶνι, αὐτῷ παρὰ τὸ τροπαιον, ἡμέρας
 τρεῖς ἐπαυλισάμενοι, (νηνεμία γὰρ ἦν) τῇ τε-
 τάρτῃ ἀπεπλεύσαμεν· ἔνθα δὴ πολλοῖς τῶν ἐκ
 τῆς ναυμαχίας νεκροῖς ἀπηντῶμεν, καὶ προσω-
 κέλομεν. καὶ τὰ σώματα καταμστερῦντες,
 εἰθαυμάζομεν. καὶ ἡμέρας μὲν τινὰς ἐπλέομεν,
 εὐκρά-

uem parauimus, et aqua quam plurima imposita,
 et necessariis reliquis: gubernaturus autem erat
 Scintharus. Proxima luce cetus quidem iam erat
 mortuus.

2. Nos vero extractum nauigium, et per den-
 tium interstitia traductum, suspensumque e den-
 tibus placide in mare demissimus. Tum tergo
 conscenso, sacraque re Neptuno facta, ibidem
 prope tropaeum commorati triduo, quod mala-
 cia esset, quarto soluimus. Hic in multos de
 nauali illo praelio mortuos incidimus offendimus-
 que, ac dimensi corpora cum admiratione sumus.
 Ac dies quidem aliquot nauigauimus aëre tempe-
 rato,

εὐκράτῳ ἁέρι χεῶμενοι· ἔπειτα βορέε σφοδρῶ
 πνεύσαντος, μέγα κρύος ἐγένετο, καὶ ὑπ' αὐτῶ
 πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος, ἔκ ἐξεπιπολῆς μόνον,
 ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τετρακοσίας ὀργυίας·
 ὥς τε καὶ ἀποβάντας διαθέειν ἐπὶ τῷ κρυζάλλῃ.
 ἐπιμένοντος ἔν τῷ πνεύματος φέρειν ἔδυνάμε-
 νοι, τοῖον δέ τι ἐπενοήσαμεν. (ὁ δὲ τὴν γνώ-
 μην ἀποφηνάμενος, ἦν ὁ Σκίνθαρος)· σκάζσαν-
 τες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τῷ-
 τῷ ἐμείναμεν ἡμέρας τριάκοντα, πῦρ ἀνακαίον-
 τες, καὶ σιτέμενοι τῶν ἰχθύων· εὐρίσκομεν δὲ
 ἀνορύττοντες. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ἐπιτή-
 δεια, προσέλθοντες, καὶ τὴν ἰαῦν πεπηγυῖαν
 ἀνασπάσαντες, καὶ πετάσαντες τὴν ὀθόνην,
 ἐσυρόμεθα ὥσπερ πλέοντες λείως καὶ πρὸς ἡνῶς,
 ἐπὶ

rato, vñ: deinde borea flante vehementi, frigus
 magnum oritur, a quo totum mare congelatur,
 non in extremitate modo, sed in profundum et-
 iam ad trecentos circiter passus: ita vt egressi
 per glaciem discurreremus. Durante autem ven-
 to, cum ferre non possemus, tale quid excogi-
 tamus, consilii auctore Scintharo. Effosso intra
 aquam specu maximo, triginta in hoc dies man-
 simus, accenso igni, in cibo vtentes piscibus,
 quos inter fodiendum inueniebamus. Deficien-
 tibus vero iam necessariis, aggressi nauem gelu
 firmatam extrahimus, passoque velo, vehimur
 quasi nauigantes leui blandoque motu labentes
 per

ἐπὶ τῇ πάγῃ διολισθαίνοντες. ἡμέρᾳ δὲ πέμ-
πτη ἀλέα τὴν ἦν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο, καὶ ὕδωρ
πάντα αὐθις ἐγίγνετο.

Πλεύσαντες δὲ ὅσον τριακοσίαις σταδίαις, νῆσω
μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ προσηνέχθημεν, ἀφ' ἧς ὕδωρ
λαβόντες (ἐπελελοίπει γὰρ ἡδὴ) καὶ δύο ταύ-
ρους ἀγρίους κατατοξεύσαντες, ἀπεπλεύσαμεν.
οἱ δὲ ταῦροι ἔτι, τὰ κέρατα ἔχον ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς εἶχον, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσ-
περ ὁ Μῶμος ἤξιεν. μετ' ἐκ πολὺ δὲ εἰς πέλα-
γος ἐμβαίνομεν, ἔχον ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος.
καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκὴ, πλήρης ἀμ-
πέλων. ἦν δὲ ἡ νῆσος, τυρὸς μέγιστος, πάνυ
συμπεπηγὼς, ὥς ὕπερον ἐμφαγόντες ἐμάθομεν,
στα-

per glaciem. Quinto inde die aestus fit, soluitur
glacies, in aquam redeunt omnia.

3. Trecenta ferme stadia nauigaueramus cum
delati sumus ad insulam parua ac desertam.
Hic aqua hausta, iam enim defecerat, confectis-
que sagittarum ope siluestribus duobus bubus,
rursum nauigauimus. Hi vero tauri non in ca-
pite habebant cornua, sed, quod Momus cense-
bat, sub oculis. Non ita multo post in pelagus
intramus non aquae illud, sed lactis. Insula in
eo conspiciebatur, plena vitibus. Erat autem
haec insula, caseus maximus plane compactus,
vti postea edendo experti sumus, stadiorum quin-
E 3 que

σαδίων εἰκοσιπέντε τὸ μέγεθος· αἱ δ' ἄμπελοι,
βοτρυῶν πλήρεις· ἔ μέντοι οἶνον, ἀλλὰ γάλα
ἐξ αὐτῶν ἀπεθλίβομεν· ἱερὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ
νῆσῳ ἀνωκοδόμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηίδος,
ὡς ἐδήλα τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον ἔν χρόνον ἐκεῖ
ἐμείναμεν, ὄψον τὲ ἡμῖν καὶ σιτίον ἡ γῆ παρεί-
χε, ποτὸν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρυῶν γάλα. Βε-
σιλεύειν δὲ τῶν τῶν χωρίων ἐλέγετο Τυρῶ
ἡ Σαλμωνίδως, μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν,
ταύτην παρὰ τῷ Ποσειδῶνος λαβῶσα τὴν τιμὴν.

Μεῖναντες δ' ἡμέρας ἐν τῇ νῆσῳ πέντε, τῇ
ἕκτῃ ἐξωρμίσσαμεν, αὔρας μὲν τινος παραπτε-
πάσης, λειοκύμονος δὲ ἕως τῆς θαλάττης. (τῇ
ὀγδόῃ δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, ἔτι διὰ τῷ γά-
λαντος,

que et viginti magnitudine: vites porro vuis in-
dutae. verum non vinum inde, sed lac expressi-
mus. Aedes in media insula exstructa erat Gala-
taeae (*Lactae*) Nereidis, quod indicabat inscrip-
tio. Quamdiu igitur ibi mansimus, cibum pa-
riter atque opsonia terra nobis praebuit, potum
vero lac de vuis. Regnare his regionibus diceba-
tur Tyro (*Casaea*) Salmoniei filia, hunc sibi ho-
norem, postquam hinc discessit, nata.

4. Μοράτι in insula dies quinque, sexto solui-
mus, aura quidem nos quadam prosequente, non
nisi leuibus tamen fluctibus moto mari. Οἴταυο
die, non iam lacteo nauigantes, sed salso mari
et

λακτος, ἀλλ' ἤδη ἐν αἰμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι,
καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλὰς, ἐπὶ τῇ πελάγῃ
διαθέντας, ἅπαντα ἡμῖν προσβοκότας, καὶ τὰ
σώματα, καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν μόνων τῶν πο-
δῶν· ταῦτα γὰρ Φέλλινα εἶχον· ἅφ' ἧ δὴ, οἶ-
μαι, καὶ ἐκαλέοντο. Φελλόποδες. ἐθαυμάζομεν
ἐν ἰδόντες ἔ βαπτιζομένους, ἀλλ' ὑπερέχοντας
τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ὁδοιποροῦντας· οἱ δὲ
καὶ προσήεσαν, καὶ ἡσπάζοντο ἡμᾶς Ἑλληνικῇ
Φωνῇ, ἔλθόν τε εἰς Φελλῶ τὴν αὐτῶν πατρί-
δα ἐπείγεσθαι· μέχρι μὲν δὴ τις συνωδοπό-
ρον ἡμῖν παρεθέοντες· εἴτα ἀποτραπόμενοι τῆς
ὁδοῦ, ἐβάδιζον, εὐπλοῖαν ἡμῖν ἐπευξάμενοι. μετ'
αἰγόν δέ, πολλὰ νῆσοι ἐφαίνοντο· πλησίον
μὲν

et caeruleo, videmus homines multos per mare
currentes, omni ex parte nobis similes, corpori-
bus et statura, pedibus solum exceptis; hos enim
habent ex subere, a quo nempe etiam appellan-
tur puto Phellopodēs (*suberipedes*). Miramur
igitur cum videmus, illos non mergi, sed emi-
nentes super fluctus, ac sine metu viam facientes.
Atque adeunt nos etiam et Graeca lingua salu-
tant, dicuntque, in suam se patriam Phello (*su-
beriam*) contendere. Et aliquousque iuxta cur-
rentes nobiscum iter faciunt; deinde diuersi ab-
eunt felicem nobis nauigationem precati. Post
paullo insulae apparent multae: in proximo ad
E 4 fini-

μὲν ἐξ ἀριστερῶν ἡ Φελλῶ, ἐς ἣν ἐκεῖνοι ἔσπευ-
δον, πόλις ἐπὶ μεγάλῃ καὶ στρογγύλῃ Φελλᾷ κα-
τοιικημένη. πόρρωθεν δέ, καὶ μᾶλλον. ἐν δεξιᾷ
πέντε μέγισται καὶ ὑψηλόταται, καὶ πῦρ πολλὸν
ἀνεκαίετο.

Κατὰ δὲ τὴν πρῶραν, μία πλατεῖα, καὶ τα-
πεινὴ, σαρδῖς ἀπέχεσθαι ἐκ ἐλαττέρης πεντακο-
σίων. ἤδη δὲ πλησίον τε ἡμεν, καὶ θαυμασὴ
τις αὔρα περιέπνευσεν ἡμᾶς, ἡδεῖα, καὶ εὐώδης,
οἷαν Φησίην ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος, ἀπόζειν
τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου,
καὶ ναρκίσσου, καὶ ὑακίνθου, καὶ κρίνων, καὶ ἰων,
ἔτι δὲ μυρσίνης, καὶ δάφνης, καὶ ἀμπελάνθης,
τοιᾶτον ἡμῖν τὸ ἡδὺ προσέβαλλεν· ἡσθέντες δὲ
τῇ ὁσμῇ, καὶ χρῆσθαι ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίσαν-
τες,

finistram Phello, in quam illi festinabant; vrbs
in magno et rotundo subere aedificata: at e lon-
ginq̄uo et dextrorsum magis quinque maximae
atque altissimae, in quibus ignis ardebat multus.

5. Versus proram lata vna et humilis, stadiis
distans non minus quingentis. Iam vero prope
eram, et aëra circa nos spirabat admirabilis,
suavis, et odora, qualem Herodotus historicus
spirare ait a felici Arabia. Quale enim a rosa, et
narcisso, et hyacintho, et liliis, et violis, myrto
praeterea et lauro, atque vitis flore, tam suave
quiddam *ad nares* nobis accidit. Delectati odo-
re et optima quaeque post longos labores dum
spera-

τες, κατ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆς νήσου ἐγγιγνό-
μεθα. ἔνθα δὴ καὶ καθεωρώμεν λιμένας τε πολ-
λὰς περὶ πᾶσαν ἀκλῦς καὶ μεγάλας, ποτα-
μὸς τε διαυγεῖς ἐξιόντας ἡρέμα ἐς τὴν θάλατ-
ταν· ἔτι δὲ λειμῶνας, καὶ ὕλας, καὶ ὄρνεα με-
σιὰ, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἡϊόνων ἀδοντα, πολλὰ
δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων. ἀὴρ δὲ καθ' ὅσον καὶ εὐ-
πνὸς περιεκέχυτο τὴν χώραν· καὶ αὖραι δέ τι-
νες ἡδεῖαν διαπνέσσαι, ἡρέμα τὴν ὕλην διεσχά-
λευον· ὥς καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινεμένων, τερ-
πνὰ καὶ συνεχῆ μέλη ἀπεσυρίζετο, σοικῶτα τοῖς
ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν πλαγίων αὐλῶν I).

καὶ

speramus, breuissimo iam intervallo absumus ab
insula. Hic et portus videmus multos circum
circa tutos a fluctibus et spatiosos, fluminaque
pellucida placide exeunt in mare: ad haec prata,
et silvas, et cantrices aues, tum in litoribus ca-
nentes, tum multas in ramis. Aër porro levis
et molliter spirans circumfusus regioni erat, at-
que auræ quaedam suaves leni flatu siluam mo-
tabant. Itaque et a ramis motis, iucunda per-
petuaque cantica sibilabant, similia cantibus qui
ab obliquis fistulis in loco deserto redduntur. Sed

E 5

clamor

- I. Πλαγίων αὐλῶν] Dum quis meliora me
doceat, intelligo fistulas obliquas. *Querpseif-*
fen suspensas voti causa a pastoribus in locis
desertis, specubus, arboribus, quas sonum
aura spirante edere, nihil impedit. *Gesner.*

καὶ μὴν, καὶ βοή σύμμικτος ἤκετο, ἃ θορυβώ-
 δης, ἀλλ' οἷα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν
 αὐλῶντων, ἄλλων δὲ ἐπαινῶντων, ἐνίων δὲ κρε-
 τάντων πρὸς αὐλὸν, ἢ κηθάραν.

Τάτοις ἅπασιν κηλόμενοι, κατήχθημεν. ὁρ-
 μίσαντες δὲ τὴν ναῦν ἀπεβαίνομεν, τὸν Σκίν-
 θαρὸν ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἐταίρων ἀπολιπόν-
 τες. προϊόντες δὲ διὰ λειμῶνος εὐχυνθούντος,
 ἐντυγχάνομεν τοῖς Φερεοῖς καὶ περιπόλοις· οἱ
 δὲ δῆσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις σεφάνοις, ἕτος γὰρ
 μέγιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν, ἀνῆγον ὡς τὸν
 ἄρχοντα· παρ' ὧν δὴ κατ' ὁδὸν ἤκεσαμεν, ὡς
 ἢ μὲν νῆσος εἴη τῶν Μακάρων προσαγορευομέ-
 νων, ἄρχοι δὲ ὁ Κρήης Ῥαδάμανθυς. καὶ δὴ ἀ-
 ναχθέν-

clamor etiam mistus exaudiebatur, non ille tu-
 multuosus; sed qualis oritur in conuiuio, in-
 flantibus aliis tibias, aliis laudantibus, plauden-
 tibus ad tibiam citharamue aliis.

6. Hisce omnibus dum demulcemur allabimur,
 firmataque in portu naui, exscendimus relictis
 in ea Scintharo cum duobus sociis. Progressi per
 pratum floridum, in praesidiarios litorisque cu-
 stodes incidimus, qui roseis nos coronis vinctos,
 durissimum hoc apud illos vinculum est, ad prin-
 cipem abduxere, a quibus in via audiuimus, hanc
 esse beatorum qui vocantur insulam, imperi-
 tare in ea Rhadamanthum. Iam deducti ad
 illum,

ναχθέντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει τῶν δικαζομένων
ἔζημεν τέταρτοι.

Ἦν δὲ ἡ μὲν πρώτη δίκη, περὶ Αἰχντος τῷ
Τελαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν συνεῖναι τοῖς ἥρω-
σιν, εἴτε καὶ μὴ· κατηγορεῖτο δὲ αὐτῷ, ὅτι
μεμήνοι, καὶ ἐαυτὸν ἀπεκτόνοι· τέλος δὲ, πολ-
λῶν ῥηθέντων, ὁ Ῥαδάμανθους ἀπεφαίνετο, νῦν
μὲν αὐτὸν πιόμενον τῷ ἑλβεβόρῃ, παραδοθῆναι
Ἰπποκράτει τῷ Κῳ ἰατρῷ, ὕστερον δὲ σωφρο-
νήσαντα, μετέχρειν τῷ συμποσίῃ.

Δευτέρα δὲ ἦν κρίσις ἐρωτικῇ, Θησέως καὶ
Μενελάου περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων, πο-
τέρῳ αὐτὴν χρὴ συνικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθους,
ἐδίκασε Μενελάῳ συνεῖναι αὐτήν, ἅτε καὶ τοιαῦ-
τα

τα

illum, quarti stetimus in serie eorum qui iudi-
candi erant.

7. Primum iudicium erat, de Telamonio Aia-
ce, utrum par sit eum versari cum Heroibus nec
ne? Accusabatur autem hoc nomine, quod fu-
riosus fuisset, atque ipse manus sibi intulisset.
Tandem cum multa *virique* dicta essent, pro-
nunciavit Rhadamanthus, *Iam quidem belleboro*
pozo traderetur Hippocrati Coo Medico, in poste-
rum ubi resipuisset, convivio adhiberetur.

8. Alterum erat amatorium iudicium, Theseo
et Menelao de Helena contendentibus, cum utro
ea habitare deberet? iudicavitque Rhadamanthus,
Illam esse cum Menelao, qui nupriarum illius cau-
sa

τα ποιήσαντι, καὶ κινδυνεύσαντι τῷ γάμῳ ἐνε-
κεν· καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεΐ καὶ ἄλλας εἶναι γυ-
ναῖκας, τὴν τε Ἀμαζόνα, καὶ τὰς τῷ Μίνωος
θυγατέρας.

Τρίτη δ' ἐδικάσθη περὶ προεδρίας, Ἀλεξάν-
δρῳ τε τῷ Φιλίππῳ, καὶ Ἀντίῳ τῷ Καρχη-
δονίῳ. καὶ ἔδοξε προέχειν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ
θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κῦρον τὸν Πέρσην,
τὸν πρότερον.

Τέταρτοι δ' ἡμεῖς προσηνέχθημεν. καὶ ὁ μὲν
ἤρετο, τί παθόντες, ἔτι ζῶντες ἰεῖν χωρίου
ἐπιβαίημεν· ἡμεῖς δὲ πάντα ἐξῆς διηγησάμεθα.
ἔτω δὲ μετασησάμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον
ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινῶτο περὶ
ἡμῶν.

*sa tot labores, pericula tot, subiissen. Etenim
Thesea alias esse mulieres, Amazonem illam, et Mi-
nois filias.*

9. Tertia causa iudicata est de loco antiquiore
inter Alexandrum Philippi et Hannibalem Cartha-
giniensem, et primas deberi, visum est, Ale-
xandro, ac sella ei posita iuxta Cyrum maiorem
Persam.

10. Quarti nos admoti sumus. Atque ille qui-
dem interrogat, *Qua re impulsus, viui adhuc sa-
crum regionem ingressi essemus?* Nos vero omnia
deinceps enarramus. Sic vero nobis secedere ali-
quantum iussis, diu considerat, suisque cum
assessoribus de nobis communicat. Aderant au-
tem

ἡμῶν. συνήδρευον δὲ ἄλλοι τε πολλοί, καὶ Ἀ-
ρισείδης ὁ δίκαιος, ὁ Ἀθηναῖος. ὥς δ' ἔδοξεν
αὐτῷ, ἀπεφώνησε, τῆς μὲν πολυπραγμοσύνης
καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, δὲ-
ναί τὰς εὐθύνας, τὸ δὲ νυνὶ, ῥητὸν χρόνον μεί-
ναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιαιτηθέντας τοῖς
ἥρωσιν, ἀπελθεῖν. ἔταξε δὲ καὶ τὴν προθε-
σμίαν τῆς ἐπίδημίας, μὴ πλεῖον μηνῶν ἑπτά.

Τὸν τεῦθεν αὐτομάτων ἡμῖν τῶν σεφάνων πε-
ριρρέντων, ἐλελύμεθα, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἡγού-
μεθα, εἰς τὸ τῶν Μακάρων συμπόσιον. αὕτη
μὲν ἔν ἡ πόλις πᾶσα χρυσῇ, τὸ δὲ τεῖχος πε-
ρίκειται σμαράγδινον. πύλαι δὲ εἰσιν ἑπτὰ πᾶ-
σαι μονόξυλοι κινναμώμιναι. τὸ μέντοι ἔδαφος
τῆς

tem illi in consilio tum alii plures, tum Aristides
iustus Athenientis. Cum vero visum ipsi esset,
pronunciauit, *Curiositatis quidem et profectio-
nis poenas nos, ubi mortui fuissetus, daturos: iam
vero dicto tempore in insula morari, et conuictu He-
roum vsq, abiremus.* Constituit autem etiam diem
commorationis, ne plus septem mensibus mane-
remus.

II. Hinc sua sponte defluentibus coronis libe-
rati in urbem introducti sumus, ad beatorum con-
uiuium. Haec vrbs tota aurea: moenia circum-
posita Smaragdina: portae septem ex vno singu-
lae trunco elaboratae cinnamominae: solum vr-
bis,

τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τῆς τεύχεος γῆ, ἐλε-
 Φαντίνη. ναοὶ δὲ πάντων θεῶν βηρύλῃ λίθου
 ὠκοδομημένοι, καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι,
 μονόλιθοι, ἀμεθύσινοι, ἐφ' ὧν ποιεῖσι τὰς ἐ-
 κατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν, ῥεῖ ποταμὸς
 μύρξ τῆς καλλίστης, τὸ πλάτος πηχέων ἑκατὸν
 βασιλικῶν, βάθος δὲ, ὥς ἐν εὐμαρῶς. λη-
 τρὰ δὲ ἐστὶν αὐτοῖς, οἶκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, τῷ
 κινναμώμῳ ἐγκαϊόμενοι. ἀντὶ μέντοι τῆς ὕδα-
 τος, ἐν ταῖς πυέλοις δρόσος θερμὴ ἐστὶν.

Ἐσθῆτι δὲ χρώνται, ἀρχαρίοις λεπτοῖς,
 πορφύροις. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν ἐκ ἔχουσιν,
 ἀλλ' ἀνελφεῖς καὶ ἀσχετοὶ εἰσι, μορφὴν δὲ καὶ
 ιδέαυ μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἀσώματοι ὄντες,
 ὅμως

bis, quodque intra muros terrae est, eburneum :
 templa omnium deorum e beryllo gemma aedifi-
 cata, et altaria in iis maxima, ex una gemma
 amethystina, in quibus hecatombas faciunt. Cir-
 cum urbem fluit amnis vnguenti pulcherrimi, cu-
 ius latitudo centum cubitorum Regionum; pro-
 funditas ea, ut facile sit natare. Balnea sunt illis
 aedes magnae, vitreae: cinnamomo vaporatae.
 Verum pro aqua in foliis ros calidus.

12. In vestitu utuntur aranearum telis tenui-
 bus, purpureis. Corpora ipsi non habent, sed
 tactum effugiunt, carnis expertes, figuram solam
 et speciem ostendunt; ac licet corpora non ha-
 beant,

ὁμῶς ἔν ἐξᾷσι, καὶ κινῶνται, καὶ φρονῶσι, καὶ
 Φωνὴν ἀφᾷσι. καὶ ὁλῶς ἔοικε γυμνῇ τις ἡ
 ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν, τὴν τῷ σώματος ὁμοι-
 ότητα περικειμένη. εἰ γὰρ μὴ ἄφαιτό τις, ἔκ
 ἂν ἐλέγξειε μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁρώμενον. εἰσὶ
 γὰρ ὥσπερ σκιά ὁρθαί 2), ἔ μέλαινα· γηρά-
 σκει δὲ ἔδειξ, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, πα-
 ραμένει· ἔ μὴν ἔδὲ νύξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται,
 ἔδ' ἡμέρα πάνυ λαμπρά· ἀλλὰ καθάπερ τὸ λυκχυ-
 γές ἤδη πρὸς ἔω, μηδέπω ἀνατείσαντος ἡλίου, τοι-
 ῶτον

beant, tamen stant, mouentur, sapiunt, vocem
 emittunt. Et omnino videtur nuda quodammo-
 do anima illorum obuersari, similitudinem quan-
 dam induta corporis. Nisi enim tetigerit aliquis,
 non conuincatur, corpus non esse id quod videt:
 sunt enim quasi umbrae euectae non nigrae. Se-
 nescit nemo, sed qua aetate huc venerit, ea ma-
 net. Verum neque nox apud illos est, neque
 dies plane clara. Sed quale est mane diluculum
 sole nondum exorto, talis lux terram obtinet.

Vnam

2. Σκιάι ὁρθαί] Vmbrae aliae in libero loco
 stantis hominis humi iacere ac trahi viden-
 tur: hae, instar hominis ipsius, erectae.
 Aliae defectu lucis, h. e. natura sua nigrae;
 hae coloratae tum carnis colore tum vestium.
 Caeterum ita recte me interpretatum post
 alios hunc locum arbitror, licet aliter summo
 viro videatur. Gesner.

ἄτον Φῶς ἐπέχει τὴν γῆν. καὶ μέντοι καὶ ὠρῶν
μῖαν ἴσασι τῷ ἔττει· αἰεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἔαρ
ἔστι, καὶ εἰς ἄνεμος πνεῖ, ὁ Ζέφυρος.

Ἡ δὲ χώρα, πᾶσι μὲν ἀνθεσι, πᾶσι δὲ φυ-
τοῖς ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς τέθνηκεν· αἱ μὲν γὰρ
ἀμπελοι δωδεκάφοροι εἰσι, καὶ κατὰ μῆνα ἕκα-
σον καρποφοροῦσι· τὰς δὲ ῥοιάς, καὶ τὰς μη-
λέας, καὶ τὴν ἄλλην ὀπώραν, ἔλεγον μὲν εἶναι
τρισκαιδεκάφορον· ἐνὸς γὰρ μηνὸς τῷ παρ' αὐ-
τοῖς Μινῶκ, δις καρποφορεῖν. ἀντὶ δὲ πυρᾶ,
οἱ σάχυνες ἄρτας ἐτοίμας ἐπ' ἄκρας φύουσιν, ὥσ-
περ μύκητας. πηγαὶ δὲ περὶ τὴν πόλιν ὕδατος
μὲν πέντε καὶ ἐξήκοντα, καὶ τριακόσιοι, μέλι-
τος δὲ ἄλλα τοσαῦτα, μύρε δὲ πεντακόσια,
μικρῶ-

Vnam etiam modo anni tempestatem norunt.
Semper enim apud illos ver est, et vnus fiat ven-
tus, Zephyrus.

13. Regio floribus omnibus, plantisque tum
mansuetis tum vinbrofis viret. Vites quidem duo-
decies feraces, mensibus singulis fructum ferunt.
Punicas vero arbores, et malos, et reliquas au-
tumni copias, dicebant etiam ter et decies ferre,
bis nempe vno mense, qui Minous apud illos
est. Pro tritico spicae panes iam paratos in sum-
mo producunt, velut fungos. Fontes circa vr-
bem aquae quinque et sexaginta supra trecentos,
mellis totidem alii, ynguenti autem quingenti,
hi

μικρότεραι μέντοι αὐταὶ καὶ ποταμοὶ γάλακτος ἑπτὰ, καὶ οἷνε δὴκτώ.

Τὸ δὲ συμπόσιον, ἔξω τῆς πόλεως πεποιήται, ἐν τῷ Ἡλυσίῳ καλεμένῳ πεδίῳ· λειμῶν δέ ἐστι κάλλιστος, καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἐπισκιάζουσα τὰς κατακειμένους, καὶ ξυμνήν μὲν ἐκ τῶν ἀνθέων ὑποβέβληνται. διακονῶνται δὲ καὶ διαφέρουσιν ἕκαστα οἱ ἄνεμοι, πλήν γε τῶ οἰνοχοεῖν. τέττε γὰρ εἰδὲν δέονται, ἀλλ' ἐστὶ δένδρα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα, μεγάλα, τῆς διαυγεστάτης ὑάλης· ὁ καρπὸς δ' ἐστὶ τέτων τῶν δένδρων, ποτήρια παντοία καὶ τὰς κατασκευὰς, καὶ τὰ μεγέθη. ἐπειδὴν ἐν παρὶς τις εἰς τὸ συμπόσιον, τρυγῆσας ἐν ἡ καὶ δύο τῶν

ἐκτω

hi tamen minores; fluvii lactis septem, et octo vini.

14. Coenatio extra urbem structa est, in eo qui vocatur campus Elysus. Est autem pratum pulcherrimum, et circa illud silva varia, densa, accumbentibus umbram faciens: stragula de floribus subiecta habent: ministrant omnia, et huc illic ferunt venti, praeterquam quod vinum non infundunt: hoc enim nihil opus est; sed sunt arbores circa coenationem vitreae, magnae, de vitro pellucidissimo. Porro fructus harum arborum sunt pocula varia figuris et magnitudinibus. Cum igitur aduenit aliquis in coenationem, decerptum

Luc. Op. T. IV. F vnum

ἐπιωμάτων παρατίθεται, τὰ δὲ αὐτῖνα οἶνου
 πλήρη γίγνεται· ἔτω μὲν πίνεσθαι ἀντὶ δὲ τῶν
 ξεφάνων, οἳ ἀήδονες, καὶ τὰλλα τὰ μωσικὰ
 ὄρεα, ἐκ τῶν πλησίον λειμῶνων τοῖς ὁμασθῶ
 ἀνθολογᾶντα, κατανίφει αὐτὰς μετ' ὥδης ὑπερ-
 πετόμενα, καὶ μὴν καὶ μυρίζονται ὡδὶ· νεφέ-
 λαι πυκναὶ ἀνασπᾶσασθαι μύρον ἐκ τῶν πηγῶν,
 καὶ τὰ ποταμῶν, καὶ ἐπισπᾶσθαι ὑπὲρ τὸ συμπό-
 σιον, ἡρέμα τῶν ἀνέμων ἀποθλιβόντων, ὕστε-
 λεπτὸν, ὥσπερ δρόσον.

Ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ, μωσικῇ τε καὶ ὥδῳ σχο-
 λάζουσιν· αἰδεταὶ δὲ αὐτοῖς τὰ Ὀμήρου ἔπη μά-
 λιστα, καὶ αὐτὸς δὲ πάρεσι, καὶ συνευωχεῖται
 αὐτοῖς, ὑπὲρ τὸν Ὀδυσσεῖα κατακειμένος. οἱ
 μὲν οὖν χοροὶ ἐκ παιδῶν εἰσὶ, καὶ περθέων·

ἐξάρ-

vnum alterumque poculum sibi apponit: at illa
 statim vini plena fiunt, et sic bibunt. Pro coro-
 nis, luscinae et aues aliae cantrices, ex vicinis
 pratis flores rostris lectos, instar niuis in eos spar-
 gunt cum cantu supernolantes. Vnguentis per-
 funduntur hunc in modum. Densae nubes bi-
 bunt e fontibus ac fluuio vnguentum, deinde im-
 minentes coenationi placide vrgentibus ventis tan-
 quam tenuem rorem demittunt.

15. In coena musicae vacant et cantibus. Ca-
 nuntur ipsis Homeri maxime carmina. Et adest
 ipse quoque et cum illis epulatur, accumbens su-
 pra Vlyssēm. Chori puerorum sunt et virginum.

Du-

ἔαρχεσσι δὲ, καὶ συναΐδεσιν, Εὐνομός τε ὁ Λοκρός, καὶ Ἀρίων ὁ Λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων, καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ καὶ τῆτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἥδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὴν δὲ ἔτοι παύσωνται ἄδοντες, δεύτερος χορὸς παρέρχεται ἐκ κύκνων, καὶ χελιδόνων, καὶ ἀηδόνων· ἐπειδὴν δὲ καὶ ἔτοι ἄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπαυλεῖ, τῶν ἀνέμων καταρχόντων.

Μέγιστον δὲ δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκείνο ἔχασι· πηγαί εἰσι δύο παρὰ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν, γέλωτος, ἡ δὲ, ἡδονῆς· ἐκ τῶτων ἐκατέρας, πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνουσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἡδόμενοι, καὶ γελῶντες διάγουσι.

Βέλο-

Ducunt eum concinuntque Eunomus Locrus, et Lesbius Arion, et Anacreon, et Stesichorus. Et enim hunc quoque apud illos vidi, iam reconciliata illi Helena. Hi vero cum canere desierunt, alter chorus procedit cycnorum, hirundinum, ac lusciniarum: et vbi hi quoque cecinerunt, tum sane silua tota fistulis quasi, succinit, ventis ducibus.

16. Maximum et illud ad hilaritatem adiumentum habent, quod fontes sunt duo, circa coenationem, risus alter, alter vero voluptatis, e quorum altero in ipso conuiuii principio bibunt, et quod superest iucunde et cum risu agunt.

Βέλομαι δὲ εἰπεῖν καὶ τῶν ἐπισήμων ἕς τινος
 παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν τὲς ἡμι-
 θεάς, καὶ τὰς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας, πλὴν
 γε δὴ τῆς Λοκρᾶς Αἴαντος. ἐκέλευεν δὲ μόνον ἔφα-
 σκον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι·
 βαρβάρων δὲ, Κύρκης τε ἀμφοτέρης, καὶ τὸν
 Σκύθην Ἀνάχαρσιν, καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολξιν,
 καὶ Νεμῶν τὸν Ἰταλιώτην, καὶ μὴν καὶ Λυκῆ-
 γον τὸν Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα, καὶ Τέλ-
 λον, τὰς Ἀθηναίους, καὶ τὰς σοφούς, ἄνευ Πε-
 ριάνδρου· εἶδον δὲ καὶ Σωκράτην τὸν Σωφρονί-
 σης ἀδελφεσχῆντα μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμή-
 δης· περὶ δὲ αὐτὸν ἦσαν Τάκινθος τε ὁ Λακε-
 δαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιεύς Νάρκισσος, καὶ Ἴλ-
 λας, καὶ ἄλλοι καλοί. καὶ μοι ἐδόκει εἶναι τῆς
 Τα-

17. Dicere iam volo, nobilium hominum quos
 apud illos viderim. Semideos quidem omnes,
 et qui ad Ilium pugnarunt, praeter Locrum Aia-
 cem: illum solum dicebant in loco impiorum
 dare poenas. Barbarorum vero Cyrum vtrumque,
 et Scytham Anacharfin, et Zamolxin Thracem,
 et Numam Italum: ac praeter hos Lycurgum La-
 cedaemonium, et Phocionem ac Tellum Athe-
 nienfes, et Sapientes, Periandro excepto. Vidi
 etiam Socratem Sophronisci F. sermones caeden-
 tem cum Nestore et Palamede. Circa illum erant
 Hyacinthus Lacedaemonius, et Thespiensis Nar-
 cissus, et Hylas, et pulchri alii. Et videbatur
 mihi

Τακίνθε· τὰ πολλὰ δ' ἔν ἐκείνῳ διήλεγχεν.
 ἐλέγετο δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθους,
 καὶ ἡπειληκέναι πολλάκις ἐμβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς
 νῆσς, ἣν Φλυαρῆ, καὶ μὴ θέλῃ ἀφείς τὴν εἰρω-
 νείαν, εὐωχεῖσθαι· Πλάτων δὲ μόνος ἔπαρῃν,
 ἀλλ' ἐλέγετο καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑπ' αὐτῷ ἀναπλα-
 σθείσῃ πόλει οἰκεῖν, χρώμενος τῇ πολιτείᾳ,
 καὶ τοῖς νόμοις οἷς συνέγραψε, πολιτεύεσθαι.

Οἱ μέντοι ἀμφ' Ἀρίστιππόν τε καὶ Ἐπίκουρον
 τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἡδῆς τε ὄν-
 τες, καὶ κεχαρισμένοι, καὶ συμποσικώτατοι.
 παρῇν δὲ καὶ Αἰσωπος ὁ Φρυγ. τᾷτω δὲ ὅσα
 καὶ γελωτοποιῶ χρώνται. Διογένης μὲν γὰρ ὁ
 Σινωπεὺς, τοσούτον μετέβαλε τῷ τρόπῳ, ὥς
 γῆμα

mihi amare Hyacinthum: multa sane illum red-
 arguebant. Dicebatur autem iratus illi Rhada-
 manthus, et saepe minatus esse, de insula se il-
 lum eiekturum, si nugas agere pergeret, et nol-
 let dissimulatione omissa continuari. Plato solus
 non aderat, sed dicebatur ipse quoque ciuitatem
 habitare a se confictam, eaque formā reipubli-
 cae, eisque, quas scripssisset, legibus uti.

18. Aristippus quidem et Epicurus, primas hic
 ferebant, suaves homines, et gratiosi, et con-
 uivae commodi. Aderat etiam Aesopus Phryx,
 quo ut scurra ridiculario utuntur. Verum Sino-
 pensis Diogenes ita mutauit mores, ut Laida du-

γῆμα Λαίδα τὴν ἑταίραν, ὀρχεῖσθαι τε ὑπὸ
 μέθης πολλάκις ἀνιστάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν
 δὲ Στωϊκῶν, ἀδείς παρῆν· ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀ-
 ναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον. ἤκο-
 μεν δὲ καὶ περὶ Χρυσίππου, ὅτι ἔ πρότερον αὐ-
 τῷ ἐπιβῆναι τῆς νῆσος θέμις, πρὶν τὸ τέταρ-
 τον ἑαυτὸν ἐμβαθροῖσιν· τὰς δὲ Ἀκαδημαῖκας
 ἔλεγον ἐθέλειν μὲν εἰσελθεῖν, ἐπέχεσθαι δ' ἔτι, καὶ
 διασκέπτεσθαι· μηδὲ γὰρ αὐτὸ τέττον πῶς να-
 ταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη εἴη.
 ἄλλως τε, καὶ τὴν ἐπὶ τῇ Ῥαδαμάνθυος, οἶμας,
 κρίσιν ἐδαδοίκεσαν, ἅτε καὶ τὸ κριτήριον αὐτὰ
 ἀννηρηκότας. πολλὰς δὲ αὐτῶν ἐφασκον ὀρμη-
 θέντας ἀκολαθεῖν τοῖς ἀφικνεμένοις, ὑπὸ νω-
 θείας

herit meretricem, ebriusque saepe ad saltandum
 confurgat, et vinolentas nugas agat. Stoicorum
 aderat nemo: dicebantur enim adhuc adscendere
 arduum illum virtutis collem. Audiebamus et-
 iam de Chrysippo, non prius illi fas esse insulam
 ingredi, quam elleboro quartum usus esset. Aca-
 demicos vero dicebant velle quidem venire, sed
 sustinere se adhuc, et considerare: neque enim
 hoc ipsum illos percipere, an insula talis sit.
 Alioquin etiam Rhadamanthi, puto, iudicium
 metunt, qui ipsum iudicandi instrumentum su-
 stulerint. Multos vero illorum, narrabant, im-
 petu capto sequi eos qui veniant in insulam, sed
 igna-

θείας δὲ ἀπολείπεσθαι, μὴ καταλαμβάνοντας 3),
καὶ ἀναστρέφειν ἐν μέσῃ τῆς ὁδοῦ.

Οὗτοι μὲν ἔν ᾗσιν ἀξιολογώτατοι τῶν παρ-
όντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν Ἀχιλλέα, καὶ
μετὰ τῷτον, Θησέα. περὶ δὲ συγκαίας καὶ Ἀ-
φροδίσιων ἔτω Φρονῆσι· μίσγονται μὲν ἀνα-
φρονδόν, πάντων ὀρώντων, καὶ γυναιξί, καὶ ἄρ-
σεσι, καὶ οὐδαμῶς τοῦτο αἰσχροὺς αὐτοῖς δοκεῖ.
μόνος

ignavia quadam deficere ante quam assequantur,
et de media via reuerti.

19. Hi quidem igitur eorum qui aderant ma-
xime commemorabiles. Maximo autem in ho-
nore habent Achillem, et post hunc, Theseum.
De coitu et rebus venereis ita sentiunt. Miscet
corpora publice, et in conspectu omnium, cum
mulieribus pariter et cum maribus, et nequa-
quam malum hoc illis videtur. Solum Socrates

F 4

deiq.

3. Καταλαμβάνοντ.] Καταλαμβάνοντας il-
lud pertinet ad ἀναταληψίαν Academicor-
um; itaque comprehendendi verbo usus essem:
si illud de eo quoque dici scivissem, qui se-
cutus alterum, tandem assequitur. Neque
enim hic de fure, aut seruo fugitivo sermo
est, sed de viatoribus vel currentibus in sta-
dio: ubi assequendi verbum quasi domici-
lium habet, quod tamen ipsum etiam ad il-
lam mentis facultatem transfertur, qua com-
prehendere dicimur, quae plane intelligi-
mus. Gesner.

μόνας δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἥ μὲν καθαρῶς
 πλησιάζειν τοῖς νέοις· καὶ μέντοι πάντες αὐτῷ
 ἐπιτορκεῖν κατεγίγνωσκον. πολλὰ κίς γὰρ ὁ μὲν
 Ὑάκινθος, ἥ ὁ Νάρκισσος, ὡμολόγουν, ἐκείνος
 δὲ ἕρπειτο· αἱ δὲ γυναῖκες εἰσὶ πᾶσαι κοιναί,
 καὶ εὐδεις φθονεῖ τῷ πλησίον, ἀλλ' εἰσὶ τῶτο
 μάλιστα Πλατωνικώτατοι· καὶ οἱ παῖδες δὲ παρ-
 ἔχουσι ταῖς βυλομένοις, ἔθεν ἀντιλέγοντες.

Οὕτω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας διεληλύθεισαν,
 καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὀμήρῳ τῷ ποιητῇ, σχο-
 λῆς ἔσης ἀμφοῖν, τάτε ἄλλα ἐπυνθανόμεν, καὶ
 ὅθεν εἴη, λέγων τῶτο μάλιστα παρ' ἡμῖν εἰσέτι
 νῦν ζητεῖσθαι· ὁ δὲ αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφασκεν·
 οἱ μὲν γὰρ, Χῖον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ Κό-
 λοφῶ-

deierabat, se caste accedere ad iuvenes: sed omnes
 peierare illum iudicabant. Saepe enim Hyacin-
 thus aut Narcissus fatebantur; at ipse negabat.
 Mulieres vero communes omnes, neque invidet
 quisquam viro alteri, sed hac in re maxime sunt
 Platonicī. Praebent etiam pueri volentibus nihil
 repugnantes.

20. Duo nondum aut tres dies praeterierant,
 et accedens ad Homerum poetam cum ambobus
 esset otium, tum reliqua ex eo quaesivi, tum
 unde esset? dicens illud maxime apud nos in
 hunc diem disputari. At ille aiebat, illos igno-
 rare, cum bi Chium, Smyrnaeum alii, multi Colo-
 phonium

λοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. εἶναι μέντοι ἔλεγε
 Βαβυλώνιος, καὶ παρὰ γε τοῖς πολίταις, ἔχ
 "Ὅμηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι" ὕστερον δὲ
 ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλάξαι τὴν προσ-
 ηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀθετεμένων σί-
 χων ἐπηρώτων, εἰ ὑπ' ἐκείνων εἰσι γεγραμμένοι·
 καὶ ὅς ἔφασκε πάντα αὐτῷ εἶναι. κατεγίνω-
 σκον ἔν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρ-
 χον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν·
 ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἱκανῶς ἀπακέρητό, πάλιν αὐτὸν
 ἰρώτων, τί δὴποτε ἀπὸ τῆς μνηίδος τὴν ἀρχὴν
 ἐποίησατο, καὶ εἶπεν ὅς, ἔτως ἐπελθεῖν αὐτῷ
 μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι. καὶ μὲν κακέينو ἐπεθύ-
 μην εἰδέναι, εἰ προτέραν ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν
 τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοὶ φασιν· ἐ δὲ ἡρνεῖτο· ὅτι
 μὲν

*proponium putent: se vero, dicebat, Babylonium esse,
 et apud ciues non Homerum vocari, sed Tigranem:
 deinde cum obses (Homerus) apud Graecos esset,
 nomen mutasse. Ad haec de versibus illius reie-
 ctis interrogabam, num scripti ab ipso essent?
 atque ille suos esse omnes confirmavit. Damna-
 bam itaque Zenodoti et Aristarchi Grammatico-
 rum frigidas disputationes. Ad haec cum satis
 respondisset, rursus interrogavi, cur tandem ab
 ira Achillis initium carminis fecisset? Et ille, ita
 sibi temere in montem venisse. Etiam illud scire
 volebam, prioremne scripsisset Vlyssream Iliade,
 ut multi referunt? negabat. Caecum enim non
 fuisse,*

μὲν γὰρ ἔδὲ τυφλὸς ἦν, ὃ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτῆς
λέγουσιν, αὐτίκα ἠπιστάμενη, ἑώρα γὰρ, ὥς ἔδὲ
πυνθανέσθαι ἐδεόμην· πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε
τῆτο ἐποίειν, εἴ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα
εἴρων. προσίων γὰρ ἂν τι ἐπυνθανόμεν αὐτῇ,
καὶ ὃς προθύμως πάντα ἀπεκρίνετο, καὶ μάλι-
σα κατὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐκράτησεν· ἦν γὰρ
τις γραφὴ κατ' αὐτῇ ἀπηννηγμένη ὑβρεως ὑπὸ
Θερσίτῃ, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἐσκώψε,
καὶ ἐνίκησεν Ὀμήρου, Ὀδυσσεύος συνηγορῶντος.

Κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς χρόνας τέττις ἀφίκετο καὶ
Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἐπτάκις ἀλλαγείς, καὶ
ἐν τοσέτοις ζώοις βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας
τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους· ἦν δὲ χρυσᾶς ὅλον
τὸ

fuisse, quod ipsum quoque de illo narrant, sta-
tim sciebam. Vtebatur enim oculis: ut nec in-
terrogatione opus esset. Saepe etiam alias hoc
faciebam, si quando otiosum illum viderem, ut
accedens ipsum interrogarem aliquid: atque ipse
promte ad omnia respondebat, in primis secun-
dum iudicium cum vicisset. Erat enim dica illi
scripta iniuriae, a Therfite, quod contumeliose
in ipsum lusisset in carmine: vicitque Homerus,
causam illius vna agente Vlyffe.

21. Iisdem temporibus Pythagoras etiam Sa-
mius aduenit, septies mutatus, vita in totidem
aeta animalibus, perfectisque tot animae circuiti-
bus. Erat vero dextro toto latere aureus. Il-
lud

τὸ δεξιὸν ἡμίτομον. καὶ ἐκρίθη μὲν συμπολι-
τεύεσθαι αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετα δὲ ἔτι, πότερον
Πυθαγόραν ἢ Εὐφωρβὸν αὐτὸν ὀνομάζειν χρή.
ὁ μὲνται Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ ἄτος πε-
ρίφθορ, καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὠπτημένος· καὶ μὴν
παρεδέχθη γε, καίται πολλὰ ἰκετεύων.

Προϊόντος δὲ τῶ χρόνῳ, ἀνέστη ὁ ἀγὼν, τὰ
παρ' αὐτοῖς Θανατήσια. ἡγωνιάσεται δὲ Ἀχιλ-
λεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἑβδομον, τὰ
μὲν ἂν ἄλλα, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν· τὰ δὲ κε-
φάλαια τῶν πραχθέντων διηγήσομαι. πάλιν
μὲν ἐνίκησε Κᾶρος ὁ ἀφ' Ἡρακλέους, Ὀδυσσεὺς
περὶ τῶ στεφάνῳ καταγωνισάμενος. πυγμαίη δὲ
ἴση ἐγένετο Ἀρεῖς τε τῶ Αἰγυπτίῳ, ὅς ἐν Κο-
ρίνθῳ

lud quidem iudicatum est, eum versari secum:
hoc verò dubitabatur, vtram Pythagoram vocare
an Euphorbum oporteret. Venit et Empedocles,
circum vstulatus, et toto affatus corpore. Neque
tamen, quantumvis multis verbis supplicaret,
receptus est.

22. Procedente tempore certamen instabat, quae
Thanatusia (*Mortualia*) apud illos vocantur. Prae-
sidebant Achilles quintum, Theseus septimum. Re-
liqua longum fuerit dicere: summa capita rerum
enarrabo. Lucta vicit Carus Heraclides, victo in
certamine de hac corona Vlysse. Pugilatus ae-
qua laus fuit Arei Aegyptii, qui Corinthi sepultus
est,

ρίνθω τέθραπται, καὶ Ἐπειῶ, ἀλλήλοισι συνελ-
θόντων· παγκρατίε δὲ ἔτι τίθεται ἄθλα παρ'
αὐτοῖς. τὸν μέντοι δρόμον, ἐκ ἔτι μέμνημαι
τίς ἐνίκησε. ποιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, πα-
ραπολὺ ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε δὲ ὁμῶς Ἡσί-
οδος. τὰ δ' ἄθλα ἦν ἅπασι σέφανος, πλακεῖς
ἐκ πτερῶν ταωνίων.

Ἄρτι δὲ τῷ ἀγῶνι συντετελεσμένῃ ἠγγέλ-
λοντο οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἀσεβῶν κολαζόμενοι,
ἐπορρήξαντες τὰ δεσμά, καὶ τῆς Φρεαῖς ἐπι-
κρατήσαντες, ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν νῆσον. ἠγεῖσθαι
δὲ αὐτῶν, Φάλαριν τε τὸν Ἀκραγαντιῖνον, καὶ
Βασίριν τὸν Αἰγυπτίον, καὶ Διομήδην τὸν Θρᾷ-
κα, καὶ τὰς περὶ Σκυρίωνα, καὶ Πιτυοκάμπτην.
ὥς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐκτάσ-
σει

est, et Epei, inter se congressorum. Pancrati
praemia apud illos non proponuntur. Cursu quis
vicerit, non amplius recorder. Inter poetas re
quidem vera multum Homerus praestabat, vince-
bat tamen Hesiodus. Praemia omnibus plexa e
pauoninis pennis corona.

23. Iam consummato autem certamine nun-
tiantur ii, qui in loco impiorum puniuntur, ru-
ptis vinculis superataque custodia, pergere ad in-
sulam, ducibus Phalari Agrigentino, et Aegy-
ptio Bufiride, et Diomede Thrace, Scirone item
atque Pityocampte. His auditis Rhadamanthus
emit-

σε τὰς ἥρωας ἐπὶ τῆς ἡϊόνος· ἡγεῖτο δὲ Θησεύς τε καὶ Ἀχιλλεύς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ἤδη σωφρονῶν. καὶ συμμίζαντες ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλεύς τὰ πλεῖστα κατορθώσας. ἡρίσευσε δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ τῷ δεξιῷ ταχθεὶς πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο. προσιόντων γὰρ τῶν πολεμίων, ἔκ ἔφυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἀτρεπτός ἦν· ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξηρέθη αὐτῷ ἀριεῖον, καλὸς τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν τῷ προαεῖῳ. ἔνθα συγκαλῶν τὰς ἐταίρους, διελέγετο, Νεκρακαδημίαν τὸν τόπον προσαναγορεύσας.

Συλλαβόντες ἔν τὰς νενικημένους, καὶ δῆσαντες, αὐτοὺς ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησομένους.

emittit ad litora Heroas, quos ducunt Theseus et Achilles, et, qui iam resipuerat, Ajax Telamonius. Hi commisso praelio pugnant: vincunt Heroës, egregia praesertim Achillis opera. Multo etiam melius. Socrates in dextro cornu collocatus hic rem gerit, quam cum vivus ad Delium pugnaret. Accedentibus enim hostibus non fugit, nec auertit faciem. Ea propter deinde virtutis ipsi praemium eximium decretum est, pulcher magnusque hortus suburbanus. Hic postea convocatis sodalibus disputabat, mortuorumque Academiae loco nomen faciebat.

24. Victos itaque comprehensos vinctosque iterum remisserunt, magis iam puniendos. Scripsit hanc

νας. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος, καὶ ἀπιδόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζεσθαι τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις· ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τῆς ποιήματος αὕτη, Νῦν δέ μοι ἔννεπε μῦσά, μάχην νεκύων ἡρώων. τότε δ' ἔν-κυάμεις ἐψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπειδὴν πόλεμον κατορθώσωσιν, εἰσιῶντό τε ἐπινίκια, καὶ εὐορτήν μεγίστην ἤγον· μόνος δὲ ταύτης ἔμετεῖχε Πυθαγόρας, ἀλλ' αἰσιτος πόρρῳ ἐκαθέζετο, μυσσάττομενος τὴν κυάμοφαγίαν.

Ἦδη δὲ μηνῶν ἕξ διεληλυθόντων, περὶ μεσῶντα τὸν ἑβδομον, νεώτερα συνίστατο πράγματα. Κίνυρος γὰρ ὁ τῆς Σκινθάρις παῖς, μέγας τε ὢν καὶ

hanc quoque pugnam Homerus, ac discedenti mihi dedit libros nostratibus hominibus adferendos. Verum postea hos non minus quam alia perdidimus. Initium poematis hoc fuerat: *Μῦσα, mihi Heroum dic praelia defunctorum.* Tum fabis coctis, qui apud illos mos est, bello feliciter administrato, epulas victoriae causa instituunt, celebritatemque agunt maximam. Solus in partem illius non venit Pythagoras, sed cibo abstinens procul sedit, abominatus illam fabas edendi consuetudinem.

25. Iam sex menses peracti fuerant, cum circa medium septimum, noui quid actum est. Cinyrus Scinthesii filius, magnus et pulcher qui esset, diu

καὶ καλὸς, ἦρα πολὺν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης,
καὶ αὕτη δὲ ἔκ ἀφάνης ἦν, ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα
τὸν νεανίσκον. πολλάκις γὰρ καὶ διένευον ἀλ-
λήλοις ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ πρᾶπινον, καὶ μό-
νοι ἐξανιστάμενοι, ἐπλαιῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ
δὴ ὑπ' ἔρωτος καὶ ἀμνηχανίας ἐβελεύσατο ὁ Κί-
νυρος ἀρπάσαι τὴν Ἑλένην. ἐδόκει δὲ κακείνῃ
ταῦτα, οἷχεσθαι ἀπιόντας ἐς τινὰ τῶν ἐπικει-
μένων νήσων, ἥτοι ἐς τὴν Φελλῶ, ἢ ἐς τὴν Τυ-
ρόεσσαν. συνωμότας δὲ πάλα προσειλήφεσαν
τρεῖς τῶν ἐταίρων τῶν ἐμῶν, τὰς θρασυτάτας·
τῷ μέντοι πατρὶ, ἔκ ἐμήνυσε ταῦτα· ἠπίσατο
γὰρ ὑπ' αὐτῷ κωλυθησόμενος. ὡς δ' ἐδόκει
αὐτοῖς, ἐτέλεον τὴν ἐπιβελήν. καὶ ἐπεὶ νύξ ἐγέ-
νετο

diu iam amabat Helenam, et ipsum iuuenem ap-
parebat ad furorem ab illa amari: saepe enim et
innuebant sibi inuicem in conuiuio, et propina-
bant, et soli surgentes oberrabant per siluam.
Atque adeo prae amore et consilii alterius inopia
consilia agitabat Cinyrus rapiendae Helenae. Pla-
cuit autem mulieri quoque aufugere in quandam
adiacentium insularum, siue in Phello, siue in
Tyroëssam. Coniuratos autem olim adsumferant
tres sociorum meorum audacissimos. Patri tamen
haec non indicauerat, qui nosset ab eo se prohi-
bitum iri. Cum vero visum esset, cogitata per-
fecerunt: obortaque nocte, me non praesente;
forte

νετό (ἐγὼ μὲν ἔπαρην, ἐτύγχανον γὰρ ἐν τῷ συμποσίῳ κεκοιμημένος·) οἱ δὲ λαθόντες τὰς ἄλλας, ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην, ὑπὸ σπερδῆς ἀνήχθησαν.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνεγρόμενος ὁ Μενέλαος, ἐπεὶ ἔμαθε τὴν εὐνὴν κεκλήναι τῆς γυναικὸς, βοὴν τε ἴση, καὶ τὸν ἀδελφὸν παραλαβὼν, ἦεν πρὸς τὰ βασίλεια τῷ Ῥαδαμάνθου. ἡμέρας δ' ὑποφαινέσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθρεῖν τὴν ναῦν πολὺ ἀπέχεσθαι· ἔτω δὲ ἐμβιβάσας ὁ Ῥαδάμανθος πεντήκοντα τῶν ἡρώων εἰς ναῦν μονόξυλον, ἀσφοδελίνην, παρήγγειλε διώκειν· οἱ δὲ, ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες περὶ μεσημβρίαν καταλαμβάνεσθαι αὐτὰς, ἄρτι ἐς τὸν γαλακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς Τυροῦς-

forte enim in coenatione obdormiueram, clam reliquos adsumpta Helena, festinanter auecti sunt.

26. Circa mediam vero noctem euigilans Menelaus, cum vacuum vxore torum sensisset, clamorem sustulit, assumtoque fratre ad regiam Rhadamanthi perrexit. Die exorto, videre se nauim, dicebant speculatores, quae multum iam abesset. Itaque impositos Heroum quinquaginta in nauim, vno ex ligno cauatam, alphodelinam, iussit fugitiuos persequi. Hi studiose navigantes circa medium illos diem assequuntur, iam intrantes in lactens mare prope Tyroëssam; tantillum aberat,

Τυροέσσης, παρὰ τοσῶτον ἦλθον διαδράναι· καὶ ἀναδησάμενοι τὴν ναῦν αἰλύσει ῥοδίῃ, κατέπλεον. ἡ μὲν ἔν Ἑλένῃ, ἐδάκρυέ τε, καὶ ἡσχύνετο, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τὰς δ' ἀμφὶ τὸν Κίνυρον ἀνακρίνας πρότερον ὁ Ῥαδάμανθους, εἴτινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς εὐδέναι εἶπον, ἐκ τῶν αἰδοίων δίσσας, ἀπέπεμψεν ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, μαλάχῃ πρότερον μασιγωθέντας.

Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροθέσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσε, τὴν ἐπιῆσαν ἡμέραν μόνην ἐπιμείναντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ ἡνιώμην τε καὶ ἐδάκρυον, οἷα ἔμελλον ἀγαθὰ καταλιπὼν, αὖθις πλανηθήσεσθαι. αὐτοὶ μὲντοι παρεμυθοῦντό λέγον-

aberat, quin aufugissent! reuinctaque naui catena rosacea, in portum redeunt. Helena igitur lacrumari, pudorem prae se ferre, caput obuoluer. Cinyrum vero cum sociis, cum interrogasset ante Rhadamanthus, si qui alii quoque illorum essent conscii? negantes, in impiorum locum relegauit, pudendis reuinctos, et malua verberatos antea.

27. Decreuerunt autem etiam nos intra diem statutum insula emittere, solo die proximo mandandi facultate concessa. Ibi ego quidem misse ferre et lacrimari, quibus relictis bonis iterum oberraturus essem. Ipsi tamen consolari me ac

Luc. Op. T. IV. G dice-

λέγοντες, ἅ πολλῶν ἐτῶν ἀφίξεσθαι κάλιν πρὸς αὐτὰς· καὶ μοι ἤδη θρόνον τε καὶ κλισίαν ἐς τῆς πύον παρεδείκνυσαν, πλησίον τῶν ἀρίστων. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδαμάνθου, πολλὰ ἐκέτευον εἰπεῖν τὰ μέλλοντα, καὶ ὑποδεῖξά μοι τὸν πλῆν ὁ δὲ ἔφασκεν ἀφίξεσθαι μὲν ἐς τὴν πατρίδα, πολλὰ δὲ πρότερον πλανηθέντα, καὶ κινδυνεύσαντα· τὸν δὲ χρόνον ἔκ ἐτι τῆς ἐπανόδου προσθεῖναι ἠθέλησεν, ἀλλὰ δὴ καὶ δεινὸς τὰς πλησίον νήσους (ἐφαίνοντο δὲ πέντε τῶν ἀριθμῶν, καὶ ἄλλη ἕκτη πόρρωθεν)· ταύτας μὲν εἶναι ἔφασκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλησίον, ἀφ' ὧν δὴ, ἔφη, ὄρεας τὸ πολὺ πῦρ καίόμενον. ἕκτη δὲ ἐκείνη τῶν ὀνείρων ἡ πόλις· μετ' αὐτὴν δὲ, ἡ τῆς

dicere, post annos non ita multos fore, ut ad se redeam, iamque mihi fellam, et accubitum in posterum *adsignandum* ostendebant, propter optimos. Ego vero ad Rhadamanthum adiens suppliciter petii, ut futura mihi diceret, et navigationem praemonstraret: Respondit, venturum me post errores multos atque pericula in patriam. Tempus autem reditus non iam volebat adiicere: sed ostensis insulis propinquis, apparebant autem numero quinque et sexta alia e longinquo, has quidem proximas dicebat esse impiorum, e quibus, inquit, ignem multum vides ardentem. Sexta vero illa somniorum ciuitas; post illam Calypsus *insu-*

τῆς Καλυψῆς νῆσος, ἀλλ' ἐδέπω σοι φαίνεται. ἐπειδὴν δὲ ταύτας παραπλεύσης, τότε δὴ ἀφίξῃ εἰς τὴν μεγάλην ἡπειρον τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ' ὑμῶν κατοικημένη. ἐνταῦθα δὲ πολλὰ παθῶν, καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν, καὶ ἀνθρώποις ἀμίκτοις ἐπιδιμήσας, χρόνῳ ποτὲ ἤξεις εἰς τὴν ἑτέραν ἡπειρον. τοσαῦτ' εἶπε.

Καὶ ἀνασπᾶσας ἀπὸ τῆς γῆς μαλάχης ῥίζαν, ὤρεξέ μοι ταύτην, κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ταύτῃ προσεύχεσθαι· παρήνεσε δὲ καὶ εἶποτε ἀφικοίμην εἰς τήνδε τὴν γῆν, μήτε πῦρ μαχαίρα σκαλεύειν, μήτε θέρμεν ἐσθίειν, μήτε παιδὶ ὑπὲρ τὰ ἐκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν. τῶν γὰρ μεμνημένον, ἐλπίδας ἔχειν τῆς εἰς τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν ἂν τὰ περὶ τὸν πλᾶν

insula, sed nondum eam vides. Has vero cum praeter nauigaueris, tum peruenies in magnam continentem, habitatae a vobis oppositam. Ibi vero multa passus, gentibus paragratis multis, inter homines versatus insociabiles, tandem aliquando in continentem alteram peruenies,

28. Haec dixit, extractamque e terra maluae radicem mihi porrexit, iubens in maximis vt periculis hanc inuocarem, praecepitque, si quando in hanc terram venissem, vt neque gladio ignem foderem, neque lupinos ederem, neque puero duodeciginti annis maiore fruerer. Horum memor si essem, spem haberem reditus in hanc insulam. Tum

πλὴν παρεσκευαζομένη· καὶ ἐπεὶ καίρως ἦν, συν-
εισιώμην αὐτοῖς. τῇ ἐπιούσῃ δ' ἐλθὼν πρὸς
"Ομηρον τὸν ποιητὴν, ἐδεήθην αὐτῷ ποιῆσαι
μοι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε,
τήλην βηρύλλῃ λίθῃ ἀνασῆσας, ἐπέγραψα πρὸς
τῷ λιμένι. τὸ δ' ἐπίγραμμα, ἦν τοῖόνδε·

Λουκιανὸς τάδε πάντα Φίλος μακάρεσσι
θεοῖσιν

Εἰδέτε, καὶ πάλιν ἦλθε Φίλην ἐς πατρί-
δα γαίαν.

Μείνας δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῆς ἐπιούσης
ἀνηγόμενος, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων, ἐνθά-
μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν, λάθρα τῆς Πη-
νελόπης δίδωσιν ἐπιστολὴν εἰς Ὠγυγίαν τὴν νῆ-
σον Καλυψοῖ κομίσειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ
Ῥαδά-

igitur ad navigationem necessaria paravi, et cum
tempus esset, cum illis epulatus sum. Postridie
eius diei accedens ad Homerum poetam rogavi,
ut duorum mihi versiculorum inscriptionem face-
ret; et cum fecisset, columellae de beryllo gem-
ma erectae ad ipsum portum, inscripsi. Erat au-
tem epigramma hoc:

Lucianus diuis carus felicibus isthaec

Omnia contuitus, patrias remeavit ad urbes.

29. Moratus hunc diem proximo solui, dedu-
centibus Heroibus. Hic accedens etiam Vlysses
ὄλῃ Penelopen dat mihi epistolam in Ogygiam
insulam ferendam Calypso. Miserat mihi comi-
tem

Ῥαδάμανθους τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν' εἰ κατα-
 χθείημεν. εἰς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλά-
 βοι, ἄτε κατ' ἄλλην ἐμπορίαν πλέοντας. ἐπεὶ
 δὲ τὸν εὐώδη αἶρα προΐοντες παρεληλυθήμεν,
 αὐτίκα ἡμᾶς ὁδμή τε δεινὴ διεδέχετο, οἶον
 ἀσφάλτη, καὶ θεία, καὶ πίσης, ἅμα καιομέ-
 νων. καὶ κνίσσα δὲ πονηρὰ, καὶ ἀφόρητος, ὥσ-
 περ ἀπ' ἀνθρώπων ὀπτωμένων, καὶ ὁ αἶρ ζο-
 Φερός, καὶ ὀμιχλώδης, καὶ κατέσασεν ἐξ αὐτῆ
 δρόσος πιττίνη. καὶ μέντοι καὶ μασίγων ψόφος
 ἤκετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν.

Ταῖς μὲν ἔν' ἄλλαις ἔ' προσέσχομεν· ἥς δ' ἐπέ-
 βημεν, τοιαύδε' ἦν· κύκλω μὲν πᾶσα κρημνώδης,
 καὶ ἀπόξυρος, πέτραις καὶ τράχωσι κατεσκλη-
 κυῖα,

tem Rhadamanthus portitorem Nauplium, ut, si
 deferremur in insulas, nemo nos comprehende-
 ret, qui alterius negotii causa nauigaremus. Cum
 vero bene olentem illum aërem prouecti existiisse-
 mus, statim cum teter odor nos excepit, tan-
 quam asphalti et sulfuris picisque vna ardentium,
 tum nidor malus atque intolerabilis, velut ab vstu-
 latis hominibus: aërque obscurus et caliginosus,
 a qua stillaret ros quidam piceus. Verum et ver-
 berum sonus exaudiri, et ploratus hominum
 multorum.

30. Ad reliquas non accessimus: in quam vero
 exscendimus, ea erat eiusmodi. Tota in circuitu
 praeceps et squalida, saxis et asperis locis rigida.

κυῖα, δένδρον δὲ εἰδὲ ὕδωρ ἐνὴν· ἀνερπύσαντες δὲ ὅμως κατὰ τὰς κρημνὰς, προΐμεν διὰ τινὸς ἀκανθώδους, καὶ σκολόπων μεσῆς ἀτραπῶ, πολλὴν ἀμειψίαν τῆς χώρας διελθόντες. ἐλθόντες δὲ ἐπὶ τὴν εἰρηκτὴν, καὶ τὸ κολασηρίον, πρῶτα μὲν τὴν φύσιν τῶ τόπῳ ἐθαυμάζομεν. τὸ μὲν γὰρ ἔδαφος αὐτὸ, μαχαίραις καὶ σκόλοψι πάντῃ ἐξηνθίκει, κύκλῳ δὲ ποταμοὶ περιέτρουν, ὁ μὲν βορβόρξ, ὁ δεῦτερος δὲ αῶματος, ὁ δὲ ἐνδον, πυρὸς, πάνυ μέγας ἔτος καὶ ἀπέρατος· καὶ ἔρρει, ὥσπερ ὕδωρ, καὶ ἐκυματᾷτο, ὥσπερ θάλασσα· καὶ ἰχθυὺς δὲ εἶχε πολλὰς, τὰς μὲν δαλοῖς προσσεϊκότας, τὰς δὲ μικρὰς ἀνθραξι πεπυρωμένοις, ἐκάλαν δὲ αὐτὰς λυχνίσκας.

Εἰσο-

Neque arbor, neque aqua inest. Enixi tamen rependo per praecipitia, progredimur per trami-tem spinis et aculeis oblitum, superataque regio-
ne deformi admodum, ad carcerem delati ac sup-
pliciorum locum, primo admiramur regionis in-
genium. Solum enim ipsum gladiis et aculeis
vndique effloruit, in circuitu amnes tres fluunt,
coeni vnus, alter sanguinis, intimus autem ignis:
ingens hic et insuperabilis: fluit enim instar a-
quae, fluctus vt mare agit: piscesque habet mul-
tos, torribus quosdam similes, minores vero pru-
nis, lychniscos appellabant.

31. In-

Εἰσοδος δὲ μία, σενή διὰ πάντων· καὶ πυλῶρος ἐφεισῆται Τίμωρ ὁ Ἀθηναῖος. παρελθόντες δὲ ὁμῶς, τῷ Ναυπλίᾳ κατηγεμένε, ἐωρῶμεν κολαζομένους, πολλὰς μὲν βασιλέας, πολλὰς δὲ ιδιώτας, ὧν ἐνίκα καὶ ἐγνωρίζομεν· εἶδομεν δὲ καὶ τὸν Κίνυρον καπνῷ ὑποτυφόμενον, ἐκ τῶν αἰδοίων ἀπηρητημένον. προσετίθεσαν δὲ οἱ περιηγηταὶ καὶ τὰς ἐνάσεων βίβας, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς κολάζονται· καὶ μεγίστας ἀπάσων τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευδάμενοί τι παρὰ τὸν βίον, καὶ οἱ μὴ τάληθῇ συγγεγραφότες· ἐν αἷς καὶ Κτησίᾳς ὁ Κνίδιος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοί. τέτρες ἐν ὁρῶν σῶν, χρηστὰς εἶχον εἰς τὸ πλὸν τὰς ἐλπίδας· ἄδεν γὰρ ἐμαυτῷ ψεῦδος εἰπόντι συνηπισάμην.

Ταχέως

31. Ingressus vnus per vniuersos tres annes, isque angustus, cui ianitor adstat Timon Atheniensis. Ultra progressi tamen duce Nauplio, vidimus puniri reges quidem multos, multos vero etiam priuatos; quorum quosdam, etiam agnouimus. Vidimus etiam Cinyrum pudendis suspensum fumigari. Adiciebant monstratores nostri vitas singulorum, et causas, propter quas punirentur: maximas omnium poenas sustinebant, qui in vita mentiti essent aliquid, et qui vera non scripsissent, in quibus Ctesias etiam Cnidius erat, et Herodotus, et multi alii. Hos cum viderem, optimam de futuro spem concepi, qui nullius mihi mendacii essem conscius.

Ταχέως ἔν' ἀναστρέψας ἐπὶ ναῦν, ἡ γὰρ ἐδυνάμην φέρειν τὴν ὄψιν, ἀσπασάμενος τὸν Ναύπλιον ἀπέπεμψα· καὶ μετ' ὀλίγον, ἐφαίνετο πλησίον ἢ τῶν ὀνείρων νῆσος, ἀμυδρὰ, καὶ ἀσαφὴς ἰδεῖν· ἔπασχε δὲ καὶ αὐτὴ ταῖς ὀνείροις τὴν παραπλήσιον· ὑπεχώρει γὰρ προσιούσιν ἡμῖν, καὶ ὑπέφευγε, καὶ πορρώτέρω ὑπέβαινε. καταλαβόντες δὲ ποτε αὐτήν, καὶ ἐσπλεύσαντες εἰς τὸν Ἰπνον λιμένα προσαγορευόμενον πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἥ τὸ τῷ Ἀλεκτρυόνος ἱερὸν ἐστὶ, περὶ δειλὴν ὄψιν ἀπεβαίνομεν· παρελθόντες δ' εἰς τὴν πύλιν, πολλοὺς ὀνείρους καὶ ποικίλους ἐωρῶμεν. πρῶτον δὲ βέλομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μὴδ' ἄλλωτινὰ γέγρα-

32. Celeriter igitur ad nauim reuersus, neque enim ferre spectaculum poteram, salutatum Nauplium dimisi. Neque ita multo post Somniorum ex propinquo insula apparebat, obscura, et vix distinguenda visu. Accidebat quiddam et ipsi *insulae*, somniis simile. Recedebat enim accedentibus nobis, et subterfugiebat, subducebatque se longius. Tandem vero cum illam teneremus, inuecti in portum qui Hypnus (*Somnus*) dicitur, prope portas eburneas, ubi Alectryonis (*Galli Gallinacei*) sacrum est, sero crepusculo descendimus, progressique intra portam somnia multa variaque vidimus. Primo autem de vrbe dicam, cum nemo quidquam de ea scripserit; qui

γέγραπται περὶ αὐτῆς. ὃς δὲ καὶ μόνος ἐπεμνήσθη Ὅμηρος, ἔκ παντὶ ἀκριβῶς συνέγραψε.

Κύκλῳ μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν ὕλη ἀνέσκηκε, τὰ δένδρα δ' ἐς μήκωνες ὑψηλαί, καὶ μανδραγόρα, καὶ ἐπ' αὐτῶν πολὺ τι πληῆθος νυκτερίδων· τῷτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γιγνεται ὄρνεον. ποταμὸς δὲ παραρρέει πλησίον, ὑπ' αὐτῶν καλούμενος Νυκτιπόρος, καὶ πηγαὶ δύο παρὰ ταῖς πύλαις· ὀνόματα καὶ ταύταις, τῇ μὲν Νήγρετος, τῇ δὲ Παννυχία· ὁ δὲ περίβολος τῆς πόλεως, ὑψηλὸς τε καὶ ποικίλος, Ἰριδι τὴν χροίαν ὁμοιότατος· πύλαι μὲντοι ἔπεισιν, ἔδύο, καθάπερ Ὅμηρος εἶρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες, δύο μὲν πρὸς τὸ τῆς Βλακείας πεδίον ἀπαραβλέπουσαι, ἡ μὲν σιδηρᾷ, ἡ δὲ κεράμου πεποιημένη,

καθ'

qui autem solus mentionem illius fecit, Homerus, non satis scripserit accurate.

33. In ambitu totius insulae stat silva; arbores in ea sunt procera papauera, et mandragorae, atque in illis magna vis vespertilionum: sola haec in insula avis nascitur. Fluvius ex propinquo alluit, Nyctiporus (*Noctiuagus*) ab illis dictus: et fontes duo circa portas: nomina his quoque, Negretos (*Inexperrectus*) et Pannychia (*Pernox*). Vallum urbis altum atque diuersicolor, Iridi simillimum. Portae eius sunt non duae, ut Homerus dixit, sed quatuor: quarum duae stuporis campum respiciunt, ferrea altera, altera lateritia,

καθ' ἃς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῶν οἱ τε Φοβε-
ροί, καὶ Φογικοί, καὶ ἀπηνεῖς· δύο δὲ πρὸς τὸν
λιμένα, καὶ τὴν θάλατταν· αἱ μὲν κεράτιναι,
αἱ δὲ, καθ' ἃς ἡμεῖς παρήλθομεν, ἐλεφάντιναι.
εἰσιόντων δ' ἐς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἐστὶ τὸ
Νυκτωῶν. σέβασσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλισα,
καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα· ἐκείνῳ δὲ πλησίον τῷ λι-
μένος τὸ ἱερὸν πεποιήται. ἐν ἀρισερᾷ δὲ, τὰ
τῷ Ὑπνῳ βασιλεία. ἔτος γὰρ δὴ ἀρχεῖ παρ'
αὐτοῖς, σατράπας δύο καὶ ὑπάρχων πεποικημέ-
νος, Ταξαξιώνα τε τὸν Ματαιογένους, καὶ Πλακ-
τοκλέα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγο-
ρᾷ, πηγὴ ἐστίν, ἣν καλεῖσι Καρεῶτιν· καὶ πλη-
σίον ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας· ἐνθα
καὶ

quibus commeare dicuntur *somnia* terribilia, cruen-
ta, crudelia: duae versus portum et mare, cornea
altera, altera qua nos transiimus, eburnea. In-
gredientibus in urbem ad dextram est Noctis tem-
plum; hanc enim deorum maxime colunt, et
Alectryonem: illi vero prope portum aedes collo-
cata est: ad finistram Somni regia. Hic scilicet
apud illos imperat, facitque sibi Satrapas et im-
perii sui vicarios duo, Taraxionem Mataeogenis
F. (*Terriculum Vanipori*) et Plutoclen Phantasio-
nis, (*Diuitiglerium Imaginarij.*) In medio foro
fons est, Careotin (*Gratissomnem*) appellant, et
templa prope duo, Deceptionis ac Veritatis. Ibi
ady-

καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, ὃ
προεισέκει προφητεύων Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ὀνεί-
ρων ὑποκριτῆς, ταύτης παρὰ τῷ Ἰπνε λαχὼν
τῆς τιμῆς.

Αὐτῶν μέντοι τῶν ὀνείρων 4), ὅτε φύσις, ὅτε
ιδέα ἢ αὐτὴ. ἀλλ' οἱ μὲν μακροὶ τε ἦσαν, καὶ
καλοὶ καὶ ἡδεῖς, οἱ δὲ μικροὶ καὶ ἄμορφοι, καὶ
οἱ μὲν χρύσειοι, ὡς ἐδόκην, οἱ δὲ ταπεινοὶ τε
καὶ εὐτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοί
τινες καὶ τερατώδεις, καὶ ἄλλοι καθάπερ ἐς
πομ-

adytum quoque illis est et oraculum, cuius an-
tistes propheta Antiphon (*Contradictor*) somnio-
rum coniecto, hunc a Somno honorem nactus.

34. Ipforum autem somniorum neque natura
eadem, neque species: sed alia procera, et for-
mosa, atque iucunda, parua alia et informia, et
alia quidem aurea, ut videbantur, humilia alia
viliaque. Erant in illis et alata quaedam et pro-
digiosae figurae, alia tanquam ad pompam or-
nata,

4. Ὀνείρων] Difficultas hic Latino interpreti
oboritur non facile superabilis, quod perso-
nam adfingit Somniis Lucianus, et ciues
huius reipublicae facit, quod Graeco facile,
qui non neutro solum genere ἐνύπνιον dicere
possit, sed masculino etiam ὀνείρον; nega-
tum Latinis. *Gesner.*

πομπὴν διεσκευασμένοι· οἱ μὲν ἐς βασιλέας, οἱ δ' ἐς θεάς, οἷδ' ἐς ἄλλα τοιαῦτα διεσκευασμένοι. πολλὰς δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνώρισamen, πάσαι παρ' ἡμῖν ἑωρακότες. οἱ δὲ καὶ προσήεσαν, καὶ ἡσπάζοντο, ὡς ἂν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες. καὶ παραλαβόντες ἡμᾶς, καὶ κατακοιμίσαντες, πάνυ λαμπρῶς καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, τὴν τε ἄλλην ὑποδοχὴν μεγαλοπρεπῆ παρεσκευάσαντες, καὶ ὑπισχνέμενοι βασιλέας τε ποιήσεν καὶ σατράπας· ἐνιοὶ δὲ καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς ἐς τὰς πατρίδας, καὶ τὰς οἰκείας ἐπεδείκνυον, καὶ αὐθημερόν ἐπανῆγον.

Ἡμέρας μὲν ἔν τριάκοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθεύδοντες, εὐωχέμενοι. ἔπειτα δὲ ἄφνω βροντῆς μεγάλῃς καταρρέα-
γείσης,

nata, in reges, in Deos, *inquam*, inque alia eiusdem modi ornata. Quaedam agnoscebamus olim domi nostrae visa. Quaedam adibant nos, et salutabant, tanquam familiaria: prehensoque nos et sopitos, splendide admodum et dextre accipiebant, tum reliquo paratu magnifico, tum quod reges nos Satrapasque se factura pollicebantur. Quaedam nos etiam in patriam quemque suam abducebant, et familiares nobis nostros ostendebant, eodemque die reducebant.

35. Dies igitur triginta noctesque totidem apud illa manimus dormientes, coenantes. Deinde vero, tonitru subito erumpente maximo excitati
et

γείσης, ἐγξέμενοι, καὶ ἀναθορόντες, ἀνηχθήμεν ἐπισιτισάμενοι. τριταῖοι δ' ἐκῆϋθεν τῇ Ὠ-
 γυγίᾳ νήσω προσχέντες, ἀποβαίνομεν. πρῶ-
 τερον δ' ἐγὼ λύσας τὴν ἐπισολὴν, ἀνεγίνωσκον
 τὰ γεγραμμένα. ἦν δὲ τοιαῦδε· ὍΔΥΣΣΕΥΣ
 ΚΑΛΥΨΟΙ χαίρειν. Ἴσθι με, ὡς τὰ πρῶτα
 ἐξέπλευσα παρὰ σῶ, τὴν σχεδίαν κατασκευα-
 σάμενος, ναυαγία χρησάμενον, καὶ μόλις ὑπὸ
 Λευκοθέας διασωθέντα, εἰς τὴν τῶν Φαιάκων
 χώραν, ὅφ' ὧν ἐς τὴν οἰκίαν ἀποπεμφθεὶς
 κατέλαβον πολλὰς τῆς γυναικὸς μνηστῆρας, ἐν
 τοῖς ἡμετέροις τρυφῶντας. ἀποκτείνεις δ' ἄ-
 παντας, ὕστερον ὑπὸ Τηλεγόνῃ τῷ ἐκ Κίρκης μοι
 γενομένῃ, ἀνηρέθην. καὶ νῦν εἰμὶ ἐν τῇ Μακά-
 ρων νήσῳ, πάνυ μετανοῶν ἐπὶ τῷ καταλι-
 πείν

et exsiliētes, cibariis naui impositis, soluimus.
 Tertio inde die ad Ogygiam insulam appulsi ex-
 scendimus. Prius autem ego soluta epistola, quae
 scripta in ea fuerant, legi. Erant ista: *VLYS-
 SES CALYPSO S. Noueris, me cum primum abs
 te nauicula constructa auēctus essem, factō naufra-
 gio, vix seruatum a Leucothea in Pbaeacum regio-
 nem; a quibus domum dimissus, proci uxoris mul-
 tos deprehendi, luxuriose nostris rebus fruētes:
 interfectis vero omnibus, deinde a Telegono, qui ex
 Circe mihi natus fuerat, interemptus sum, et nunc
 in beatorum versor insula. Valde autem me poenit-*
 et

πειν τὴν παρὰ σοὶ δίαιταν, καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ
προτεινομένην ἀθανασίαν. ἦν ἔν καιρῷ λάβωμαι,
ἀποδράς ἀφίξομαι πρὸς σέ. ταῦτα μὲν ἐδήλα
ἢ ἐπισολή, καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθεῖμεν.

Ἐγὼ δὲ προελθὼν ὀλίγον ἀπὸ θαλάττης, εὖ-
ρον τὸ σπήλαιον τοιῶτον, οἷον Ὅμηρος εἶπε,
καὶ αὐτὴν ταλασιχρῆσαν· ὡς δὲ τὴν ἐπισολὴν
ἔλαβε, καὶ ὑπεδέξατο 5), πρῶτα μὲν ἐπιστολὴν
ἐδάκρυεν· ἔπειτα δὲ παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν,
καὶ εἰς ἱά λαμπρῶς, καὶ περὶ τῷ Ὀδυσσεύς ἐ-
πυνθά-

*ret reliquisse illam apud te commorationem, promif-
samque a te immortalitatem. Si igitur opportunita-
tem nactus fuero, fugam capessam atque ad te ve-
niam. Haec significabat epistola, praetereaue
de nobis aliquid, vt hospitaliter tractaremur.*

36. Ego vero aliquantum progressus a mari,
speluncam inveni, qualem Homerus dixerat,
ipsamque intentam lanificio: Cum vero sumtam
epistolam in sinum reponuisset, primo quidem
multum lacrumarum fudit; deinde in hospitium
nos inuitavit, accepitque splendide, ac de Vlysse
inter-

5. Ὑπεδέξατο] Quid sibi velit ὑπεδέξατο a vi
verbi ἔλαβε diuersum, non comminiscabar
aliud, quam quod in interpretatione ex-
pressi. Cogitabam etiam, an ὑπεδέξατο
viu legendi habere possit? quod nihil fere
ab altero illo ὑπεδέξατο distat in MSS.
Gesner.

πυνθάνετο, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὅποια εἴη
τὴν ὄψιν, καὶ εἰ σωφρονοίη, καθάπερ Ὀδυσ-
σεὺς πάλαι περὶ αὐτῆς ἐκόμπαζε· καὶ ἡμεῖς τοι-
αῦτα ἀπεκρινόμεθα, ἐξ ὧν εἰκάζομεν εὐφρανεῖ-
σθαι αὐτήν. τότε μὲν ἔν ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν
πλησίον τῆς ἡϊόνας ἐκοιμήθημεν.

Ἔωθεν δὲ ἀνηγόμεθα, σφοδρότερον κατιόν-
τος τῷ πνεύματος. καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέ-
ρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκυν-
θοπειραταῖς· ἀνθρώποι δὲ εἰσιν ἔτοι ἀγριοί,
ἐκ τῶν πλησίον νήσων λησεύοντες τὰς περιπλέ-
οντας. πλ.οῖα δ' ἔχουσι μέγιστα κολοκύνθινα,
τὸ μῆκος πήχέων ἕξ. ἐπειδὴν γὰρ ξηρανθῶσι,
καλάναντες αὐτήν, καὶ ἐξελόντες τὴν ἐντεριώνην,
ἐμπλέ-

interrogavit, et de Penelope, qualis esset facie,
adcone casta esset, prout Ulysses olim de illa sit
gloriatu? Nos respondere ea, quibus delectari
illam consiceremus. Tum reuersi in nauim prope
litus dormiuimus.

37. Mane vero, vehementiori exorto vento,
soluimus. Biduo inde tempestatibus iactati die
tertio in Colocynthopiratas incidimus. Hi sunt
homines feri, de propinquis insulis latrocinia ex-
ercentes contra hos qui praeternauigant. Naues
habent maximas de colocynthide, longitudine
cubitorum sex. Cum enim siccatae sunt, colo-
cynthides excauatas, dentis medullis, instruunt,
malis

ἐμπλέουσιν· ἰσοῖς μὲντοι χρώμενοι καλαμίνοις, ἀντὶ δὲ τῆς ὀφόνης, τῷ Φύλλῳ τῆς κολοκύνθης προσβελόντες ἐν ἡμῖν, ἀπὸ δύο πληρωμάτων ἐμάχοντο, καὶ πολλὰς κατετραυματίζον, βάλλοντες ἀντὶ λίθων, τῷ σπέρματι τῶν κολοκυνθῶν. ἀγχωμαλῶς δ' ἐπιπολὺ ναυμαχοῦντες περὶ μεσημβρίαν, εἶδομεν κατόπιν τῶν Κολοκυνθοπειρατῶν, προσπλέοντας τὰς Καρυοναῦτας· πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὡς ἔδειξαν. ἐπεὶ γὰρ καὶ κείνοι ᾗσθοντο αὐτὰς ἐπιδόντας, ἡμῶν μὲν ὠλιγώρησαν, τραπόμενοι δ' ἐπ' ἐκείνους ἐναυμάχουν.

Ἡμεῖς δ' ἐν τοσάτῳ ἐπάραντες τὴν ὀφόνην, ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτὰς μαχομένους, καὶ ἄλλοι ἦσαν κρατήσαντες οἱ Καρυοναῦται, ἅτε καὶ
πλείους

malis vtentes arundineis, pro velo autem foliis colocynthidis. Hi igitur impetu in nos facto, duarum nauium fociis pugnant, multosque vulnerant iaculantes lapidum loco cucurbitarum seminibus. Cum diu aequo Marte pugnassemus, circa meridiem videmus a tergo Colocynthopiratarum adnauigantes Caryonautas, (*nucinautas*) erant autem, vt demonstrarunt, inimici. Nam illi etiam cum aduentare hos sentirent, omiſſis nobis, conuerſi ad ipſos pugnarunt de nauibus.

38. Nos interim velo ſublato fugimus, pugnantesque eos reliquimus. Et apparebat victores futuros Caryonautas, vt plures, plenas enim fociis

πλείες (πέντε γὰρ εἶχον πληρώματα) καὶ ἀπὸ
 ἰσχυροτέρων νεῶν μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν
 αὐτοῖς κελύφη, καρύων ἡμίτομα, κεκενώμενα,
 μέγεθος ἐκάστω ἡμιτόμῳ ἐς μῆκος, ὀργυιαὶ πεν-
 τεκαίδεκα. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτὰς, ἰώ-
 μεθα τε τὰς τραυματίας, καὶ τολοσιπὸν ἐν τοῖς
 ὕπλοις ὡς ἐπίπαν ἤμεν, αἰεὶ τινὰς ἐπιβουλάς
 προσδεχόμενοι, ἔματῃν.

Οὕτω γοῦν δεδύκει ὁ ἥλιος, καὶ ἀπὸ τινὸς
 ἐρήμης νῆσξ προσήλαυνον ἡμῖν ὅσον εἴκοσιν ἄν-
 δρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ἐχέμενοι· λησάσθαι
 καὶ ἔτοι· καὶ οἱ δελφῖνες αὐτὰς ἔφερον ὡς φα-
 λῶς, καὶ ἀναπηδῶντες ἐχρεμέτιζον, ὥς περ ἵπ-
 ποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, διασάντες οἱ μὲν
 ἐνθεν,

fociis quinque naues habebant, pugnabantque de
 robustioribus nauigiis. Nempe naues ipsis erant
 de putaminibus, dimidiatae nuces et excauatae.
 Magnitudo vniuscuiusque nucis dimidia in lon-
 gum passus quindecim. E conspectu horum cum
 venissemus, curauimus saucios, atque ab eo tem-
 pore in armis plerumque fuimus, semper aliquas
 suspicati insidias. Neque frustra.

39. Nondum enim sol occiderat, cum a de-
 serta quadam insula versus nos perrexere viri cir-
 citer viginti, delphinis magnis vecti. Latrones
 hi quoque: quos delphini sui tato ferebant, ex-
 sultantesque equorum instar hinniebant. Cum ve-
 ro prope essent, ex interuallo hinc illinc consisten-

ἐνθεν, οἱ δὲ ἐνθεν ἔβαλλον ἡμᾶς σιγίαις ξηραῖς, καὶ ὀφθαλμοῖς καρκίνων. ταξεύοντων δὲ ἡμῶν, καὶ ἀκοντιζόντων, ἐκέτ' ὑπέμειναν, ἀλλὰ τρωθεῖτες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον κατέφυγον.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης ἔσης, ἐλάθομεν προσωκείλαντες Ἀλκυόνος καλιᾶς παμμεγέθει. σαδίων περ ἐξήκοντα ἦν αὐτῇ τὸ περιμετρον· ἐπέπλει δὲ ἡ Ἀλκυὼν, τὰ ὡὰ θάλπασα, ἔκ πολὺ μείων τῆς καλιᾶς· καὶ δὴ ἀναπταμένη, μικρὰ μὲν κατέδυσε τὴν ναῦν τῷ ἀνέμῳ τῶν πτερῶν. ὥχετο γὰρ Φεύγασα, γοεράντινα φωνὴν προῖεμένη. ἐπιβάντες δὲ ἡμεῖς, ἡμέρας ἤδη ὑποφαινέσης, ἐθεώμεθα τὴν καλιάν, σχεδία μεγάλη προσεοικυῖαν, ἐκ δένδρων συμπεφo-

tes iaculati in nos sunt sepias siccatas et oculos cancrorum. Nobis vero sagittas et iacula mittentibus, non durarunt, sed vulnerati plerique confugerunt ad insulam.

40. Circa mediam noctem, tranquillo mari, imprudentes offendimus ad Alcionis nidum maximum; stadiorum circiter sexaginta erat illi ambitus. Imminebat autem Alcyon ova incubans, non multo minor nido suo. Atque illa euolans parum aberat quin mergeret navim nostram vento alarum: aufugiebat enim lugubrem vocem edens. Descendimus cum iam illucesceret, nidumque inspeximus, magnae rati similem, constructae
ex

πεφορημένῃν. ἐπὶ δὲ καὶ ὡς πεντακόσια, ἔκα-
σον αὐτῶν Χίς πίθη περιπληθύνετον. ἤδη μὲν-
τοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἐνδοθεν ἐφαίνοντο, καὶ ἐκρω-
ζον. πελέκеси γοῦν διακόψαντες ἐν τῶν ὠν,
νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκολάψαμεν, εἴκοσι γυπῶν
ἀδρότερον.

Ἐπεὶ δὲ πλείοντες ἀπέσχομεν τῆς καλιᾶς ὅσον
σαδὶς διακοσίας, τέσσατα ἡμῖν μεγάλα καὶ θαυ-
μάσια ἐπεσήμαινεν· ὅ, τε γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χη-
νίσκος ἄφνω ἐπτερεύετο, καὶ ἀνεβόησε· καὶ ὁ
κυβερνήτης Σκίνθαρος Φαλακρὸς ἤδη ὢν, ἀνε-
κόμησε· καὶ τὸ πάντων ἤδη παραδοξότατον, ὅ
γὰρ ἰσὺς τῆς νεῶς ἐξεβλάσησε, καὶ κλάδους ἀνέ-
φυσε, καὶ ἐπ' ἁκρῶ ἐκαρποφόρησεν, ὁ δὲ καρ-
πὸς ἦν σῦκα καὶ σαφυλαὶ μεγάλα, οὕτω πέ-
πειροι.

ex arboribus; inerant vero ova quingenta, Chio
dolio vnumquodque capacius. Iam quidem pulli
intus apparebant et crocitabant. Securibus igitur
ovo vno rescisso, pullum implumem excudimus,
vulturibus viginti ampliorem.

41. Cum vero nauigando discessissemus a nido
ad ducenta stadia, portenta nobis magna et mi-
nifica euenere. Nam cheniscus (*anserculus*) in
prora subito concussis alis exclamauit, et guber-
natori Scintharo caluo redire coeperunt comae;
quodque omnium iam admirabilissimum, malus
navis germinauit, et emisit ramos, et in summo
fructus tulit. Fructus erat ficus, et vuae ma-

πειροί. ταῦτ' ἰδόντες, ὥς τὸ εἶδος, ἐταράχθημεν, καὶ ἠυχόμεθα τοῖς θεοῖς ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τῷ Φαντάσματι.

Οὕτω δὲ πεντακοσίαις σταδίαις διελθόντες, εἰδομεν ὕλην μεγίστην καὶ λάσιον, πιτύων καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς μὲν εἰκάσαμεν ἡπειρον εἶναι· τὸ δ' ἦν πέλαγος ἄβυσσον, ἀρίστοις δένδροις καταφυτευόμενον· εἰσῆκει δὲ τὰ δένδρα ὅμως ἀκίνητα, ὅρθα, καθάπερ ἐπιπλέοντα. πλησιάσαντες δ' ἔν, καὶ τὸ πᾶν κατανόησαντες, ἐν ἀπόρῳ εἰχόμεθα τί χρὴ δεῖν. ἔτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν δυνατόν ἦν· πυκνὰ γὰρ καὶ προσεχῇ ὑπῆρχεν, ἔτ' ἀναστρέφειν ῥαδίον
 ἔδο-

gnae, nondum maturae. Haec videntes perturbati sumus, ut facile est ad existimandum, et deos rogauimus, ut auerterent, si quid mali visum hoc portenderet.

42. Nondum quingenta stadia prouecti eramus, cum siluam vidimus maximam et prolixam, pinuum atque cypressorum. Ac nos quidem putabamus continentem eam esse: at illud pelagus erat profundum, arboribus radice carentibus confitum. Stabant tamen arbores immotae, rectae, quasi innatantes. Appropinquantibus igitur, vniuersa re considerata, in dubio eramus quid agendum esset. Neque enim nauigare inter arbores poterat, quae densae essent et continuae: neque
 reuer-

ἔδοκει. ἐγὼ δ' ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον,
ἀπεσκόπεν τὰ ἐπέκεινα ὅπως ἔχοι, καὶ ἐώρων
ἐπὶ σαδίξας μὲν πεντήκοντα ἢ ὀλίγω πλείους, τὴν
ὑλὴν ἔσαν· ἔπειτα δὲ αὖθις ἕτερον Ὠκεανὸν ἐκ-
δεχόμενον. καὶ δὴ ἔδοκει ἡμῖν ἀναθεμένους τὴν
ταῦν ἐπὶ τὴν κέμην τῶν δένδρων, πυκνὴ γὰρ ἦν,
ὑπερβιβάσαι, εἰ δυναίμεθα, εἰς τὴν ἐτέραν θά-
λατταν, καὶ ἔτως ἐποιῶμεν. ἐκδήσαντες γὰρ
αὐτὴν κάλῳ μεγάλῳ, καὶ ἀνελθόντες ἐπὶ τὰ
δένδρα, μόλις ἀνιμῆσάμεθα. καὶ θέντες ἐπὶ τῶν
κλάδων, πετάσαντές τε τὰ ἰσία, καθάπερ ἐν
θαλάττῃ ἐπλέομεν, τῷ ἀνέμῳ προωθῶντος ἐπι-
συρόμενοι· ἔνθα με καὶ τὸ Ἀντιμάχῃς τῷ ποιη-
τῷ ἔπος εἰσῆλθε. Φησὶ γὰρ πρὸς κομεινός·

Τοῖσιν δ' ὑλήεντα διὰ πλόον ἐρχομένοισι.

Διελ-

reuerit facile videbatur. Ego vero, conscensa
arbore maxima, prospexi, quomodo vltiora
se haberent, ac vidi ad stadia quinquaginta aut
paulio plura, esse syluam: tum mare rursus exci-
pere aliud. Itaque placuit nauem in comas ar-
borum, densae enim erant, impositam traducere,
si possemus, in mare alterum. Idque fecimus.
Reuinctam enim magno fune, arboribus conscen-
sis, magno labore eo pertraximus, ramisque eam
superimposuimus, vbi velis passis velut in mari
nauigauimus, a vento impellente promoti. Hic
mihi Antimachi poëtae versus in mentem venit,
qui ait alicubi:

Per siluestre illis naui venientibus aequor.

Διελθόντες δ' ὁμῶς τὴν ὕλην, ἀφικόμεθα
 πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταθέντες
 τὴν ναῦν, ἐπλέομεν διὰ καθαρᾶ καὶ διευγῆς ὕ-
 δατος, ἄχρι δὴ ἐπέσημεν χάσματι μεγάλῳ ἐκ
 τῆς ὕδατος διεσῶτος γεγενημένῳ, καθάπερ ἐν
 τῇ γῇ πολλάκις ὀρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γιγνόμενα
 διαχωρήματα. ἡ μὲν ἐν ναῦς, καθελόντων
 ἡμῶν τὰ ἰσία, ῥαδίως ἔσκη, παρ' ὀλίγον ἐλθῶ-
 σα κατενεχθῆναι. ὑπερκύψαντες δὲ ἡμεῖς, ἐω-
 ρῶμεν βάθος ὅσον σαδίων χιλίων, μάλα φοβε-
 ρὸν καὶ παράδοξον· εἰσῆκει γὰρ τὸ ὕδωρ ὥσπερ
 μεμρυσμένον· περιβλέποντες δὲ κατὰ δεξιὰ,
 ὀρῶμεν πόρρωθεν γέφυραν ἐπεξευγμένην ὕδα-
 τος συνάπτοντος τὰ πελάγη κατὰ τὴν ἐπιφά-
 νειαν,

43. Superata tamen silua, ad aquam perueni-
 mus, vbi similiter demissa nati per puram pellu-
 cidamque aquam nauigauimus, donec ad hiatum
 confisteremus magnum ex aqua discedente ortum,
 vt in terra saepe videramus a motu illius factas
 discessiones. Nauis quidem nostra vela nobis
 contrahentibus facile stetit, cum parum abfuisset
 quin deferretur. Nos vero capitibus porrectis
 despicientes, profundum videbamus vel mille sta-
 diorum, terribile admodum atque admirandum.
 Stabat enim velut diuisa aqua. Circumspicien-
 tes ad dextram videmus elonginquo pontem in-
 iunctum ex aqua, quae iungeret vtriusque pelagi
 sum-

νειαν, καὶ τῆς ἐτέρας θαλάττης εἰς τὴν ἐτέραν
διερχόμενος. προσελάσαντες οὖν ταῖς κώπαις,
κατ' ἐκεῖνο παρεδράμομεν, καὶ μετὰ πολλῆς ἀ-
γωνίας ἐπεράσαμεν, ἔποτε προσδοκήσαντες.

Τὸν τεῦθεν ἡμᾶς ὑπεδέχτο πέλαγός τε προσ-
ηγές, καὶ νῆσος ἔμεγάλη, εὐπροσίτως συνοικη-
μένη 6)· ἐνέμοντα δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι,
Βυκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῖν
τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττωσιν. ἀποβάντες
δὲ, προσήειμεν ὑδρευόμενοι, καίτοι καὶ σιτίᾳ
ληψό-

summas oras, et ex vno mari in alterum trans-
flueret. Huc igitur agentes *navim* remis cur-
sum fleximus, multoque labore traiecimus, quod
nunquam speraueramus.

44. Hinc excepit nos mare placidum et insula
non magna, accessu facilis, habitata. Habebant
illam homines. feri, Bucephali, (*Tauricipites*)
cornua habentes, qualem apud nos fingunt Mi-
notaurum. Cum exscendissemus, aquatum per-
reximus, etiam ciborum aliquid, si possemus,

H 4

abla-

6. Εὐπρόσ. συν.] Verti, ac si legeretur εὐπρό-
σιτος, συνοικημένη. Gratias agam, qui me
docuerit, quae sit εὐπροσίτως συνοικημένη.
Ita mox pro προσήειμεν ὑδρευόμενοι, de-
disse arbitror Lucianam προήειμεν, et sic in-
terpretatus sum. Gesner.

ληψόμενοι, εἶποθεν δυνηθείμεν· ἃκ' ἔτι γὰρ
 εἶχομεν· καὶ ὕδωρ μὲν αὐτᾶ πλησίον εὔρομεν,
 ἄλλο δὲ ὕδεν ἐνεφαίνετο, πλὴν μυκηθμὸς πολὺς
 καὶ πόρρωθεν ἤκετο· δόξαντες ἔν' ἀγέλην εἶναι
 βοῶν, κατ' ὀλίγον προχωρῆντες, ἐπέσημεν τοῖς
 ἀνθρώποις· οἱ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς, ἐδίωκον, καὶ
 τρεῖς μὲν τῶν ἐταίρων λαμβάνουσιν· οἱ δὲ λοι-
 ποί, πρὸς τὴν θάλατταν κτεφεύγομεν, εἴτα
 μέντοι πάντες ὀπλίσσμενοι (καὶ γὰρ ἐδόκει ἡμῖν
 ἀτιμωρήτες περιιδεῖν τὰς Φίλας) ἐμπίπτομεν
 τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ κρέα τῶν ἀνηρημένων
 διαιρεμένοις· Φοβήσαντες δὲ πάντας ἐδιώκο-
 μεν, καὶ κτείνομεν γε ὅσον πεντήκοντα, καὶ
 ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ αὐτίς ὀ-
 πίσω

ablaturi; nihil enim amplius habebamus. Et
 aquam quidem ibi in proximo inueniebamus,
 aliud vero nihil apparebat, praeterquam quod
 mugitus multus non ex longinquo audiebatur.
 Cum igitur boum gregem esse putaremus, paul-
 lum progressi, stamus apud homines. At illi
 conspectos nos persequuntur, ac tres quidem so-
 ciorum nostrorum comprehendunt; reliqui vero
 ad mare confugimus. Deinde vniuersi armis ca-
 ptis, neque enim placebat inultos negligere ami-
 cos, irruimus in Bucephalos, carnes interfecto-
 rum diuidentes, atque in terrorem coniectos
 vniuersos persequimur, eorumque circiter quin-
 quaginta interficimus, duosque capimus viuos.
 Sic

πίσω ἀνεσρέφομεν, τὰς αἰχμαλώτας ἔχοντες. σιτίον μέντοι ἔδεν εὖρομεν. οἱ μὲν ἄν ἄλλοι, παρήνυν ἀποσφάττειν τὰς παρελημμένους. ἐγὼ δὲ ἐκ ἐδοκίμαζον, ἀλλὰ δήσας, ἐφύλαττον αὐτὰς, ἄχρι δὴ ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βυκεφάλων πρεσβεῖς, ἀπαιτῶντας ἐπὶ λῦτροις τὰς συνελλημμένους· συνίεμεν γὰρ αὐτῶν διανευόντων, καὶ γοερόν τι μυκωμένων, ὥσπερ ἰκτευόντων· τὰ λῦτρα δ' ἦν τυροὶ πολλοί, καὶ ἰχθύς ξηροί, καὶ κρέμμυα, καὶ ἔλαφοι τέτταρες, τρεῖς ἐκάστη πόδας ἔχουσα, δύο μὲν τὰς ὀπισθεν, οἱ δὲ πρόσω ἐς ἓνα συμπεφύκεσαν. ἐπὶ τέτοις ἀποδόντες τὰς συνελλημμένους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμείναντες, ἀνήχθημεν.

Ἦδη

Sic reuertimur cum captiuis: cibi vero nihil inueneramus. Reliqui igitur hortabantur, vt captos interficeremus; ego vero hoc non probaui, sed vinctos asseruaui, dum venirent a Bucephalis legati, qui pretio comprehensos repeterent. Intelligebamus quippe illos innuere, ac lugubre quiddam, suppliciter rogantium instar, mugire. Pretium vero redemptionis erant casei multi, et ficci pisces, et cepae, et cerui quatuor, trium singuli pedum, cum binos quidem posteriores haberent, priores autem in vnum coalitos. Pro his cum reddidissemus captiuos, et diem vnum morati essemus, soluimus.

Ἦδη δὲ ἰχθυῖς τε ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρνεα
 πλεπέτετο, καὶ ἄλλα ὅποσα γῆς πλησίον ἔσης
 σημεῖα πρὸςφαίνετο. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἄνδρες
 εἶδομεν καινῷ τρόπῳ ναυτηλίας χρωμένους· αὐ-
 τοὶ γὰρ καὶ ναῦται καὶ νῆες ἦσαν. λῆξω δὲ τῷ
 πλῆ τὸν τρόπον· ὑπτιοὶ κείμενοι ἐπὶ τῇ ὕδα-
 τος, ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα, μεγάλα δὲ φέρε-
 σιν, ἐξ αὐτῶν ὀθόνην πετάσαντες, καὶ ταῖς
 χερσὶ τὰς ποδῶνας κατέχοντες, ἐμπίπτοντος
 τῷ ἀνέμῳ, ἔπλεον, ἄλλοι δὲ μετὰ τέρας, ἐπὶ
 φελλῶν καθήμενοι, ζεύξαντες δύο δελφίνας ἡ-
 λαυνόν τε, καὶ ἡνιόχευον· οἱ δὲ προϊόντες ἐπε-
 σύροντο τὰς φελλὰς· οὗτοι ἡμᾶς ἔτε ἡδίκουν,
 ἔτε ἔφευγον, ἀλλ' ἡλαυνον ἀδεῶς τε καὶ εἰρη-
 νικῶς

45. Iamque pisces in conspectum venire, et
 circumvolare aves, aliaque, quotquot sunt ter-
 rae propinquae signa, apparere. Paullo post vi-
 demus viros nouo nauigandi genere vtentes. Ii-
 dem enim et nautae erant et naues. Dicam vero
 nauigationis rationem. Supini in aqua iacentes
 pudenda erigunt; habent autem luculenta. ex
 his porro velum pandentes, manibusque tenentes
 funes veli inferiores, vento implente nauigabant.
 Alii post hos insidentes in suberibus, duos del-
 phinos iunctos agebant regebantque habenis, qui
 progressi traherent post se subera. Hi neque in-
 iuria nos afficiebant, neque fugiebant, sed sine
 metu et pacate iuxta nos inequitabant, speciem
 nauigandi

νικῶς, τὸ εἶδος τῆ ἡμετέρας πλοῖα θαυμάζοντες,
καὶ πάντοθεν περισκοπῆντες.

Ἐσπέρης δὲ ἤδη προσήχθημεν νήσῳ ἡ μεγά-
λῃ· κατοικεῖτο δὲ αὕτη ὑπὸ γυναικῶν ὡς ἐνο-
μίζομεν, Ἑλλάδα Φωνῇν προιεμένων· προσήε-
σαν γάρ, καὶ ἐδεξίσαντο, καὶ ἡσπάζοντο πάντῃ
ἐταιρικῶς κεκοσμημένα, καλὰ πᾶσαι, καὶ νεα-
νίδες, ποδῆρες τὰς χιτῶνας ἐπισυρόμεναι. ἡ
μὲν ἔν νήσῳ, ἐκαλεῖτο Καβαλῦσα 7)· ἡ δὲ πᾶ-
λις

nauigii nostri admirati; et perspicientes ven-
dique.

46. Vespera iam ingruerat cum appulimus ad
insulam non magnam. Habitat ea a mulieribus,
vt putabamus, Graece loquentibus. Accedentes
enim nos prensabant et complectebantur, orna-
tae more meretricio, formosae omnes et iuuen-
culae, talaria vestimenta trahentes. Insula voca-
batur Cabalusa (*Deiciens*) vrbs autem Hydama-
dia.

7. Καβαλῦσα] Καβαλῦσα forte est καβα-
λῦσα id est καταβαλῦσα deiiciens homi-
nes ad illa χυκαίτυπῆα. Circa Ἰδαμα-
ρίαν res difficilior. Si euentum narrationis
spectes, possis suspicari ὑδαμυρίαν dedisse
Lucianum, διὰ τὸ εἰς ὕδωρ ἀμαυρεῖσθαι τὰς
γυναῖκας vt nempe in aquam, in fumum,
et, si quid his fugacius est, abeunt volupta-
tes venerae, postquam deiecere ignavos,
et similes libidinosis asinis homines. *Gesner.*

λισ αὕτη, Ὑδαμαρδία. λαβῆσαι δ' ἔν ἡμᾶς
 αἱ γυναῖκες, ἐκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε, καὶ ξέ-
 ρον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μικρὸν ὑποσᾶς, ἔ γάρ χρη-
 σὰ ἐμαντευόμην, ἀκριβέστερόν τε περιβλέπων,
 ὄρω πολλῶν ἀνθρώπων ὅσῃ καὶ κρανία κείμενα·
 καὶ τὸ μὲν, βοὴν ἰσάναι, καὶ τὰς ἐταίρας συγ-
 καλεῖν, καὶ εἰς τὰ ὄπλα χωρεῖν, ἐκ ἐδοκίμαζον.
 προχειρισάμενος δὲ τὴν μαλάχην, πολλὰ ἠυχό-
 μην αὐτῇ διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κακῶν.
 μετ' ὀλίγον δὲ, τῆς ξένης διακονομένης, εἶδον
 τὰ σκέλη ἔ γυναῖκος, ἀλλ' ὄντ' ὄπλᾶς· καὶ δὴ
 σπασάμενος τὸ ξίφος, συλλαμβάνω τε αὐτήν,
 καὶ δήσας, περὶ τῶν ὅλων ἀνέκρινον· ἡ δὲ, ἀκκ-
 σα μὲν, εἶπε δὲ ὅμως, αὐτὰς μὲν εἶναι θαλασ-
 σίαις

dia. (*Aquiescentia*) Assumptos igitur nos mulieres
 suam quaeque domum deducere, suumque sibi
 facere hospitem. Ego autem cunctatus paullum,
 cui nihil boni praeſagiret animus, et circumſpi-
 ciens accuratius, video multorum hominum ossa
 iacere et crania. Et clamorem quidem tollere,
 et conuocare socios, atque ad arma ire, non pla-
 cuit. Maluam autem depromptam multis verbis
 obsecraui, vt effugere liceret ex malis praesenti-
 bus. Non ita multo post autem ministrante ho-
 spita, video illius non mulieris crura, sed vngu-
 las asini. Hic stricto ense illam comprehiendo,
 vincitamque de rebus omnibus interrogavi. Illa
 inuita quidem, sed dicit tamen, se marinas esse mulie-

σίκας γυναῖκας, Ὀνοσκελέας προσαγορευομένας, τροφὴν δὲ ποιῆσθαι τὰς ἐπιδημῶντας ξένους. ἐπειδὴν γὰρ, ἔφη, μεθύσωμεν αὐτὰς, συνευνηθεῖσαι, κοιμωμένοις ἐπιχειρῶμεν. ἀκῶσας δὲ ταῦτα, ἐκείνην μὲν κατέλιπον αὐτᾶς δεδεμένην, αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ στέγος ἐβόων τε, καὶ τὰς ἐταῖρας συνεκάλεν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμήνυον αὐτοῖς, καὶ τὰ τε ὅσα ἐδεικνυον, καὶ ἦγεν εἰσω πρὸς τὴν δεδεμένην· ἡ δὲ αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο, καὶ ἀφανὴς ἦν· ὁμῶς δὲ τὸ ξίφος εἰς τὸ ὕδωρ καθῆκα πειρώμενος. τὸ δὲ αἷμα ἐγένετο.

Ταχέως ἔν ἐπὶ ναῦν κατελθόντες, ἀπεπλευσαμεν· καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπὲρ ἤγειρε, τὴν τε ἡπει-
ρον

mulieres, Onosceleas (*Asinocruras*) vocari: cibum sibi parare ex aduenientibus hospitibus: *inebriatos enim, inquit, sopitosque in lectum adscitae inuadimus.* His auditis, illam quidem vinctam ibi relinquo: consensu autem lecto, clamore conuoco socios: congregatis indico omnia, ossa ostendo, intra eos deduco ad vinctam. At illa statim in aquam diffuens, conspectum nostrum effugit. Tamen experimenti causa in ipsam aquam demitto gladium: hic aqua in sanguinem abiit.

47. Celeriter itaque, ad nauem digressi solui-
mus. Cum illucesceret, continentem conspici-
mus,

ρον ἀποβλεπόμενοι, εἰκάζομεν εἶναι τὴν ἀντι-
 πέραν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκωμένη κειμένην. προσκυ-
 νήσαντες δὲ καὶ προσευξάμενοι, περὶ τῶν μελ-
 λόντων ἐσκοπῆμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐδόκει ἐπιβᾶσι
 μόνον, αὐθις ὀπίσω ἀναστρέφειν. τοῖς δὲ, τὸ
 μὲν πλοῖον αὐτᾷ καταλιπεῖν· ἀνελθόντας δὲ εἰς
 τὴν Μεσόγαιαν πειραθῆναι τῶν ἐνικέντων. ἐν
 ὧσιν δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χειμῶν σφοδρὸς
 ἐπιπесῶν, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος τῷ αἰ-
 γιᾶλῳ, διέλυσεν· ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα
 τὰ ὅπλα ἕκαστος, καὶ εἴ τι ἄλλο οἷός τε ἦν ἄρ-
 पासάμενοι. Ταῦτα μὲν τὰ μέχρι τῆς ἐτέρας
 γῆς συνενσχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ πα-
 ρὰ τὸν πλὴν ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν τῷ ἁέρι, καὶ
 μετὰ

mus, quam coniicimus eam esse, quae ex aduer-
 sum nostro orbi trans *Oceanum*, iacet. Adora-
 tione hic votisque peractis, quid deinde facto
 opus esset, deliberamus. Atque aliis videbatur,
 post breuem descensum, iterum nos retro redi-
 re; aliis autem, relicta ibi naue pergere versus
 mediterranea, atque tentare inhabitantes. Dum
 ista disputamus, tempestas valida ingruens, et
 litori allidens nauigium, illud dissoluit. Nos
 vix, arma quisque sua, et si quid forte aliud
 quis posset, eripientes, enatamus. Haec sunt,
 quae vsque ad *aduentum* in alteram illam tellu-
 rem contingere mihi in mari, et per nauigationem,
 in insulis, et in aëre, et post haec in ceto, et
 cum

μετὰ ταῦτα ἐν τῷ κήτει, καὶ ἐπεὶ ἐξήλθομεν,
παρὰ τε τοῖς ἥρωσι, καὶ τοῖς ὀνείροις καὶ τὰ τε-
λευταῖα, παρὰ τοῖς Βυκεφάλοις, καὶ ταῖς Ὀ-
νοσκελεύαις· τὰ δ' ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἐξῆς βί-
βλοις διηγῆσομαι.

cum inde exiissemus, tum apud Heroas, tum
inter Somnia, itemque extrema illa apud Buce-
phalos et Onosceleas: quae vero in illa altera tel-
lure gesta sint, ea proximis libris persequar.

Τυραννοκτόνος.

Ἀνῆλθέ τις εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ὡς ἀποκτενῶν
τὸν τύραννον· καὶ αὐτὸν μὲν εἶχε εὖρε. τὸν δὲ
υἷον αὐτῆς ἀποκτείνας, κατέλιπε τὸ ξίφος ἐν
τῷ σώματι. ἐλθὼν δὲ τύραννος, καὶ τὸν υἱὸν
ἰδὼν ἤδη νεκρὸν, τῷ αὐτῷ ξίφει ἑαυτὸν ἀπέ-
κτεινεν.

Tyrannicida.

Argumentum.

*Ascendit aliquis in arcem, tyrannum interfectorus.
Et ipsum quidem non inuenit. Sed in filii ipsius
a se occisi corpore reliquit gladium. Superue-
niens tyrannus, conspecto filio iam mortuo, eo-
dem se gladio ipse interemit. Perit ille, qui
ascen-*

κτείνειν. αὐτεῖ δ' ἀνελθὼν, καὶ τὸν τῷ τυράν-
νυ υἱὸν ἀνελὼν, γέρας, ὡς τυραννοκτόνος.

Δύο τυράννυς ἀποκτείνας, ὧ ἄνδρες δικασταί,
μιάς ἡμέρας, τὸν μὲν ἤδη παρηβηκότα,
τὸν δὲ ἀκμάζοντα, καὶ πρὸς διαδοχὴν τῶν ἀδι-
κημάτων ἐτοιμότερον, ἤκω μίαν ὁμῶς ἐφ' ἀμ-
φοτέροις αἰτήσων δωρεάν, μόνος τῶν πώποτε
τυραννοκτόνων πληγῇ μιᾷ δύο πονηρὰς ἀποσκευα-
σάμενος, καὶ Φονεύσας τὸν μὲν παῖδα τῷ Ξίφει,
τὸν πατέρα δὲ, τῇ πρὸς τὸν υἱὸν Φιλοσοφίᾳ.
ὁ μὲν ἔν τῷ τυράννῳ, ἀνθ' ὧν ἐποίησεν, ἱκανὴν ἡμῖν
δέδωκε τιμωρίαν, ζῶν μὲν, τὸν υἱὸν ἐπιδὼν
προανηρημένον παρὰ τὴν τελευτήν, τελευταῖον
δε

*ascenderat et filium tyranni interfecerat, prae-
mium, ut tyrannicida.*

Qui duos eodem die tyrannos interfeci, iudi-
ces, alterum vigoris annos iam egressum,
florentem alterum aetate, et ad iniuriarum suc-
cessionem paratiorem, venio, vnum tamen duo-
rum causa petiturus praemium: vnus ego omnium,
qui vnquam fuere tyrannicidarum, ictu vno ma-
los amolitus duo, qui interfecerim gladio filium,
patrem naturali erga filium pietate. Ac tyran-
nus quidem dignas factis suis poenas nobis de-
dit, qui viuus adhuc, circa suae vitae finem, fi-
lium suum ante se interemtum viderit, tandem-
que

δὲ ἠνγκιασμένους τὰ παραδοξότατα αὐτὸς αὐ-
τὰ γενέσθαι τυραννοκτόνος. ὁ παῖς δὲ ὁ ἐκείνος
τέθνηκε μὲν ὑπὲρ ἐμῆ, ὑπηρετήσας δέ μοι καὶ ἀ-
ποθανὼν πρὸς ἄλλον Φόνον, ζῶν ἔτι μὲν συνα-
δικῶν τῷ πατρὶ, μετὰ θάνατον δὲ πατροκτο-
νίας, ὡς ἐδύνάτο.

Τὴν μὲν οὖν τυραννίδα ὁ παῖσας ἦναι ὄγῳ, καὶ
τὸ ξίφος, ὃ πάντα εἰργασαί, εὐνοῖ τὴν δὲ τὰ-
ξιν ἐνῆλλαξε τῶν Φόνων, καὶ τὸν τροπικὸν θάνατον ὁ-
μήσα τῆς τῶν παιρῶν τελευτῆς. τὸν μὲν ἰσχυ-
ρότερον, καὶ ἀμύνασθαι δυνάμενον, αὐτὸς ἀνεκὼν
τὸν γέροντα δέ, μέγῃ παραχωρήσας τῷ ξίφει.

Ἐγὼ μὲν οὖν καὶ περὶ τώτερον ἐπὶ τὰ τοιαῖς
ᾧμην γενήσεσθαι μοι παρ' ὑμῶν, καὶ θωρεὰς
ληψέ-

que, quod maxime admirabile est, tuus ipse fieri
tyrannicida coactus sit: filius autem illius mea
quidem manu periit, sed mortuus tamen alterius
mihi caedis fuit minister: qui vitius quidem in-
iuriarum patris socius, post mortem autem suam
parentis interfector, quatenus licuit, fuerit.

2. Tyrannidi ergo finem imposui ego, gladius
perfector omnium meus est. Ordinem vero cae-
dium immutavi, rationem interitus impiorum
excogitavi novam: robustiorem, qui propugnare
poterat, ipse confecti; senem soli delegavi gladio.

3. Ergo pro hisce *factis* etiam cumulatius quid-
dam a vobis mihi datum iri putabam, ac totidem
Luc. Op. T. IV. I me

λήψεσθαι ἰσαριθμῶς τοῖς ἀνηρημένοις, ὥς ἂν ἔ-
 τῶν παρόντων ἀπαλλάξαι ὑμᾶς μόνον, ἀλλὰ
 καὶ τῆς τῶν μελλόντων κακῶν ἐκπίδως, καὶ τὴν
 ἐλευθερίαν βέβαίον παρασχῶν, ἔθενός παραλε-
 λημένε κληρονόμῃ τῶν ἀδικημάτων· μεταξύ δὲ
 κινδυνεύω, τσσαῦτα κατορθώσας, ἀγέρας
 ἀπελθεῖν παρ' ὑμῶν, καὶ μόνος εἴρεσθαι τῆς
 παρὰ τῶν νόμιον ἀμοιβῆς, ἐς διαφύλαξαι· ὁ μὲν
 ἔν' ἀντιλέγειν ἔποσι, δοκεῖ μοι ἄσκηδόμενος, ὥς
 Φησι, τῶν κοινῶν τέτο ποικῶν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς
 τετελευτηκόσιν λαλῶν, καὶ ἀμυνόμενος τῶν
 ἐκείνοις τῷ θανάτῳ αἴτιον γεγεννημένον.

Ἰμεῖς δὲ ἀνάσχεσθέ με, ὡς ἄνδρες δικασταί,
 πρὸς ὀλίγον τὰ ἐν τῇ τυραννίδι, καίπερ εἰδῶσιν
 ὑμῖν

me praemia accepturum, quot interfecti essent,
 quippe qui non praesentibus modo vos liberaue-
 rim, sed imminantium etiam spe malorum, liber-
 tatemque firmam praestiterim, nullo relicto in-
 iuriarum herede. Interim in periculum venio,
 ne post rem praeclare adeo gestam discedam a vo-
 bis sine praemio, solusque legum, quas ab op-
 pressionem servaui, compensatione caream. Ac vi-
 detur meus iste aduersarius non publicae rei cura,
 ut videri vult, hoc facere, sed quod dolet inter-
 fectis, et vlcisci cupit eum, qui causa illis mor-
 tis fuit.

4. Vos autem, iudices, ferte me quaeso paul-
 lulum, dum vobis, accurate licet scientibus, ea
 quae

ὁμῖν ἀκριβῶς διηγεμένῃ· καὶ γὰρ τὸ μέγεθος ἔ-
 τω μάθουσιν ἂν τῆς εὐεργεσίας τῆς ἐμῆς, καὶ αὐ-
 τοὶ μᾶλλον εὐφρανεῖσθε, λογιζόμενοι ὧν ἀπηλ-
 λάγητε. ἐ γὰρ ὥσπερ ἄλλοις τισὶν ἤδη συνέβη
 πολλὰκις, ἀπλὴν καὶ ἡμεῖς τυραννίδα, καὶ μίαν
 θαλαίαν ὑπεμείναμεν, ἀδ' ἐνὸς ὑπηνέγκαμεν ἐπι-
 θυμίαν δεσπότη, ἀλλὰ μόνοι τῶν πώποτε τὰ
 ὅμοια δυσυχησάντων, δύο ἄνθ' ἐνὸς τυράννου
 εἴχομεν, καὶ πρὸς διττὰ οἱ δυσυχεῖς ἀδικήμα-
 τα διηράμεθα. ματριώτερος δὲ ὁ πρεσβύτερος ἦν
 παραπολὺ, καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ἡπιώτερος, καὶ
 πρὸς τὰς κολάσεις ἀμβλύτερος, καὶ πρὸς τὰς
 ἐπιθυμίας βραδύτερος, ὥς ἂν ἦν τῆς ἡλικίας
 τὸ μὲν σφειδρότερον τῆς ὀσμῆς ἐπεχέσης, τὰς
 δὲ

quae sunt in tyrannide enarra: sic enim et ma-
 gnitudinem beneficii mei cognoscetis, et ipsi ma-
 gis gaudebitis, cogitantes quibus *malis* liberati
 sitis. Neque enim, ut aliis saepe contigit, sim-
 plicem nos quoque tyrannidem, et servitutem
 vnam sustinuimus, nec vnus cupiditatem do-
 mini tolerauimus, sed soli omnium, qui vi-
 quam in simili calamitate vixere, duos pro vno
 habuimus tyrannos, inter duplices miseri iniu-
 rias distracti fuimus. Moderatior autem multo
 erat senex, placidiorque ad iras, et ad supplicia
 hebetior, tardiorque ad cupiditates, cum vehe-
 mentiores impetus cohiberet aetas, et volupta-

δὲ τῶν ἡδονῶν ὀρέξεσθαι χαλναγαγέσης· καὶ πρὸς
 γε τὴν ἀρχὴν τῶν ἀδικημάτων ὑπὸ τῆ παιδὸς
 αἰκῶν προσήχθη· ἐλέγετο, ὅτι πάντῃ τυραννικῶς
 αὐτὸς ὢν, ἀλλ' εἰκὼν ἐκείνῳ· Φιλόπτεκνος γὰρ
 εἰς ὑπερβολὴν ἐγένετο, ὥς ἐδείξαι, καὶ πάντα τὸ
 παιᾶς ἦν αὐτῷ, καὶ ἐκείνῳ ἐπαίθετο, καὶ ἡδίστα
 ὅσα κελεύοι, καὶ ἐκόλαζεν· εἰς πρὸς ἅττοι, καὶ
 πάντα ὑπηρετεῖ, καὶ ὅλως ἐτυραννέτο ὑπ' αὐ-
 τῆ, καὶ δορυφόρος τῶν τῆ παιδὸς ἐπιθυμιῶν ἦν.

Ὁ νεανίας δὲ, τῆς μὲν τιμῆς παρεχώρει κατὰ
 ἡλικίαν ἐκείνῳ, καὶ μόνον ἐξίστατο τῆ τῆς ἀρχῆς
 ὀνόματος· τὸ δ' ἔργον τῆς τυραννίδος καὶ τὸ κατὰ
 Φάλαιον αὐτὸς ἦν. καὶ τὸ μὲν πρὸς καὶ αὐ-
 τὸς Φαλῆς, ἀπ' αὐτῆ παρεῖχε τῇ δυναστείᾳ· τὴν
 δ'

rum appetitiones frenaret. Quin ad initia iniu-
 riarum a filio praeter voluntatem dicebatur in-
 pulsus, qui non tyrannico ipse ingenio esset, sed
 illi concederet, vir supra modum amans libero-
 rum, quod suo exitu comprobavit. Omnia ipsi
 filius, illi obsequi; quidquid ille imperaret, in-
 iuste agere; quos iuberet ille, supplicio afficere;
 omnia illi ministrare. Tandem sub illius erat ty-
 rannide, satellites erat cupiditatum filii.

5. At iuuenis aetatis respectu honore isti cessit,
 soloque imperii nomine abstinuit: res quidem
 ipsa tyrannidis et caput ipse fuit: ut fida esset et
 secunda potentia a se praestitit. Fructum autem
 iniu-

ὁ ἀπόλαυσεν μόνος· διασπᾶτο τῶν ἀδικημάτων
ἐκεῖνος ἦν ὁ τῆς δορυφόρου συνέχων, ὁ τὴν φρε-
ρὰν κρατύνων, ὁ τῆς τυραννίδος ἐκκόπτων, ὁ
τῆς ἐπιβλαϋόντος φοβῶν ἐκείνος, ὁ τῆς ἐφῆ-
βος ἀνασπῶν 1), ὁ ἐσυβρίζων τοῖς γάμοις· ἐ-
κείνος.

iniuriarum solus ille percepit. Ille erat, qui sa-
tellites contineret, qui firmaret praesidia, qui
subiectos tyrannidi exideret, qui insidiantes ter-
reret, qui spadones faceret adolescentulos, qui
contumelia nuptias afficeret: ad hunc deduce-
ban.

1. Ὁ τῆς ἐφῆβος ἀνασπῶν] Vix dubium est,
quin illud genus iniuriae notetur, quo ado-
lescentuli vel castrantur plane, vel nervis
certe ~~castrantur~~ aut contritis ad generandum
redduntur inhabiles: tyrannorum opus quod
ab Orientis regibus didicere. Huic rei aptum
esse verbum σπᾶν, faciunt spadones. Vid.
viri docti ad l. 128. de V. S. Sed est etiam
apud τῆς ἐς Leuit. XXII, 24. ἀποσπασμένον
respondens τῷ ΠΙΥ atque τῷ θλαδία, et
ἐκτεθλιμμένῳ et ἐκτομία iunctum. Habet
ἀποσπᾶδας Suidas, τῆς ἀποσπασθέντας,
quibus iungit ἀποσπασθέντας τῆς ἀποκο-
πέντας. Quae cum ita sint, legendum pu-
to ὁ τῆς ἐφῆβος ἀποσπῶν et vertendum,
vt posui. Quod si ἀνασπῶν eodem modo
accipi posse doceat aliquis, mutatione plane
opus non fuerit. Neque tamen, si cui ista
displiceant, vehementer repugnauerim, si
ἀνα-

κείνῳ αἱ παρθένοι ἀνήγοντο, καὶ εἴ τινες σφα-
γαί, καὶ εἴ τινες φυγαί, καὶ χρημάτων ἀφαι-
ρέσεις, καὶ βασανοί, καὶ ὕβρεις, πάντα ταῦτα
τολμήματα ἦν νεανικά. ὁ γέρον δ' ἐκείνος ἠκο-
λᾷται, καὶ σωηδόμεναι, καὶ ἐπὶ πᾶσι μόνον τὰ τῶν
παιδῶν ἀδικήματα, καὶ τὸ πρᾶγμα ἡμῶν ἀφό-
ρητον καθεῖσθαι. "Ὅταν γὰρ αἱ τῆς γνώμης
ἐπιθυμίαι τὴν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξουσίαν προσλάβω-
σιν, εἰδέναι ὅρον ποιῶνται τῶν ἀδικημάτων.

Μάλιστα δὲ ἐκείνο ἐλύπει, τὸ εἰδέναι μακρὰν,
μᾶλλον δὲ αἰδίων τῆς δουλείας ἐσομένην, καὶ ἐκ
δια-

bantur virgines: et si quae caedes, si qua exilia,
et bonorum ereptiones, et tormenta, et con-
tumeliae, omnia haec ausa erant iuvenilia. Se-
nex autem ille obsequi, iniuriae socius esse, lau-
dare solum filii sui iniusta facinora. Intolerabi-
lem nobis hanc rem esse *inter omnes* constabat.
Cum enim cupiditates animi ab imperio nanci-
scuntur infuper potentiam, modum nullum iniu-
riarum faciunt.

6. Maxime vero illud nos angebat, quod scire-
mus, longam, potius vero aeternam, futuram
servi-

ἀνασπῶν retinere velit, et interpretari con-
trahere, sibi adiungere, quasi sursum in ar-
cem suam trahere. Gesner.

διαδοχῆς παραδοθησομένην τὴν πόλιν, ἄλλοτε
 ἄλλῃ δεσποτῇ, καὶ πονηρῷ, κληρονόμημα γε-
 νησόμενον τὸν δῆμον, ὡς ταῖς γε ἄλλαις ἔμι-
 κρά τις ἐκπὶς αὐτῇ, τὸ λογίζεσθαι, καὶ πρὸς
 αὐτὰς λέγειν, ἀλλ' ἤδη καύεσται, ἀλλ' ἤδη τε-
 θνήσκειται, καὶ μετ' ὀλίγον ἐλευθεροὶ γενησόμε-
 θα. ἐπ' εὐαιώνων δὲ ἔθεν τοιᾶντα ἡλπίζετο, ἀλλ'
 ἐωρῶμεν ἤδη ἑτοιμον τὸν τῆς ἀρχῆς διαδοχὸν
 τοιγαρεῖν ἂν ἐπιχειρεῖν τις ἐτόλμα τῶν γυναι-
 κῶν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐμοὶ προαιρεμένων, ἀλλ' ἀπ-
 ὅγνωσο παντάπασιν ἡ ἐλευθερία, καὶ ἀμαχὸς
 ἡ τυραννὶς ἐδόκει, πρὸς τεσσάρτας ἐσομένης τῆς
 ἐπιχειρήσεως.

ΑΛΛ'

seruitutem, et successionē quadam traditum iri
 urbem; alii post alium domino, eique malefico,
 obuenturum hereditate populum. Itaque cæteris
 quidem non parua illa spes, cum sic ducunt ra-
 tionem, et apud animum suum dicunt: *Verum-*
tamen iam desines, verumtamen iam maritus eris,
et paullo post liberi nos erimus. In illis vero tale
 nihil quidquam sperabatur, sed paratum iam vi-
 debamus imperii successorem. Igitur nec manu
 admoovere operi quisquam ausus est generosorum
 alioquin hominum, qui eadem quæ ego cogita-
 bant: sed spes omnis libertatis abiecta, inuicta
 videbatur tyrannis, cum aduersus ita multos co-
 nandum esset.

Ἄλλ' ἐκ ἐμῆ ταῦτ' ἐφόβησεν, ἔδδ' τὸ δυσχε-
 ρές τῆς πράξεως λογισάμενος ἀπώκησεν, ἔδδ'
 πρὸς τὸν κίνδυνον ἀπεδειλίασα. μένος δὲ μένος
 πρὸς ἔτιωσ ἰσχυράν καὶ παλῆν τὴν τυραννίδα,
 μάλλον δὲ ἔδδ' μένος, ἀλλὰ μετὰ τῇ ξίφει ἀνῆκεν
 τῇ συμμεμαχημένῃ, καὶ τὸ μέρος συντετυραν-
 νοκρατηκότος, πρὸ ὀφθαλμῶν μεν τὴν τελευ-
 τὴν ἔχων, ἀλλ' ἀξόμενος δὲ ὅμως τὴν κοινὴν
 ἐλευθερίαν τῆς σφαγῆς τῆς ἐμῆς. ἐντυχὼν δὲ
 τῇ πρώτῃ φρεσὶ, καὶ τρεψάμενος ἃ ἐραδίως
 πᾶς δορυφόρος, καὶ τὸν ἐντυχάνοντα κτείνων,
 καὶ τὸ ἀνθιστάμενον πᾶν διαφθεύων, φαί τὸ
 κεφάλαιον αὐτὸ τῶν ἔργων ἰσμὴν, ἐπὶ τὴν μέ-
 νην τῆς τυραννίδος ἰσχύει, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν
 ἡμετέρων συμφορῶν. καὶ ἐπιστὰς τῷ τῆς ἀκρο-

7. Me vero ista non terruerunt, neque diffi-
 cultate operis perpensa conatum abieci, neque ad
 periculi conspectum metu resilli: sed solus, solus
 inquam ad validam adeo et multiplicem tyranni-
 dem; quin non solus, sed gladio meo comitatus
 ascendi; qui auxilio mihi fuit, et pro sua parte
 tyrannum una interfecit, mortem prae oculis cum
 haberem; caede tamen mea communem liberta-
 tem redempturus. Cum autem in primum praefi-
 dium iniecidissem, nec sine difficultate in fugam
 vertissem satellites, interfecto si quis occurreret,
 ut quidquid obstarēt trucidato, ad ipsum caput
 operum iui, ad solum robur tyrannidis, ad cala-
 mitatum nostrarum argumentum. Imminens igitur

πόλεως Φεβρυρίῳ, καὶ ἰδὼν γεννητῶς ἀμυνόμενον
καὶ ἀνθιστάμενον, πολλοὺς τραύμασιν, ὅμως ἀ-
πέκτενα.

Καὶ ἡ μὲν τυραννὶς ἤδη καθήρητο, καὶ πέρας
εἶχέ μοι τὰ τόλμημα, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνης, πάν-
τες μὲν ἐλεύθεροι, ἐλείπετό δ' ὁ γέρον ἐτι μὶ-
νος, ἀνοπλος, ἀποβεβληκῶς τῆς Φύλακας, ἀ-
πολωλεκῶς τὸν μέγαν ἐκείνου αὐτῷ δορυφόρον,
ἔρημος, ἀδὲ γενναίως ἐτι χεῖρὲς ἄξιος. ἐνταῦ-
θα τοίνυν πρὸς ἑμαυτὸν, ὦ ἄνδρες, δικασαί, τὰ
τοιαῦτα ἐλογισάμην, πάντ' ἔχει μοι καλῶς,
πάντα πέπρηκται, πάντα κατόρθωται, τίνα
ἂν ὁ περιλοίπος κολασθεῖν τρόπον; ἐμᾶ μὲν γὰρ
ἀνάξιός ἐσι, καὶ τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάλιστα
ἐπ'

tur huic arcis ipse praefidio, videns illum for-
titer pro se propugnantem et resistentem, multis
vulneribus, interfeci tamen.

8. Atque ipsa quidem tyrannis iam destructa
erat, finem suum habuit meus mihi conatus, Ab
eo inde tempore omnes erant liberi, supererat
senex solus, inermis, amissis custodibus, amisso
magno illo suo satellite, desertus, foris manu
iam non amplius dignus. Hic igitur talia, iudi-
ces, apud me agebam. Bene iam habent mihi
omnia: perfecta sunt omnia: feliciter, ut oportebat,
omnia acta sunt. Quemadmodum vindicabitur illo
relictus? Me quidem, et hac dextra indignus est,
maxime si post facinus ita clarum,

ἐπ' ἄρῳ λαμπρῷ, καὶ νεανίᾳ, καὶ γενναίῳ
 ἀνηρημένος, καταισχύνων καὶ κτείνῃ τὴν σφαγὴν,
 ἄξιον δέ τινα δεῖ ζητῆσαι δῆμιον, ἀλλὰ μετὰ
 τὴν συμφορὰν, μὴδὲ τὴν αὐτὴν κερδαίνειν· ἰδέ-
 τω, κολασθῆτω, παρακείμενον ἔχτω τὸ ξί-
 φος· τέτω τὰ λοιπὰ ἐντέλλομαι· ταῦτα βα-
 λευσάμενος, αὐτὸς ἔμῃ ἐκποδῶν ἀπηλλαττόμεν.
 ὁ δὲ 2), ὅπερ ἐγὼ πρέμμαντευσάμην, διεπρά-
 ξατο, καὶ εὐφραννακτένησε, καὶ τέλος ἐπέθηκε
 τῷ ἐμῷ δράματι.

Πάρεμι ἂν κομίζων ὑμῖν τὴν δημοκρατίαν,
 καὶ θάρρειν ἤδη προκηρύττων ἅπασιν, καὶ τὴν
 ἐλευθερίαν εὐαγγελιζόμενος. ἤδη οὖν ἀπολαύ-
 τε

et iuvenile, et generosum interficiatur, et illam
 quoque caedem dehonestet. Quaerendus autem
 est dignus illo carnifex neque post calamitatem
 aequum est, eam istum lucrifacere. Videat: pu-
 niatur: adjacentem habeat gladium: huic mando
 reliqua. Hoc capto consilio, ipse e vestigio dis-
 cessi. At ille, quod diuinaveram, perfecit, oc-
 cidit tyrannum, finem meae actioni imposuit.

9. Adsum igitur, portans vobis populi impe-
 rium, et bono animo esse iubens vniuersos, et
 lactum de libertate nuntium adferens. Iam ergo
 fru-

2. 'Ο δὲ] De gladio tam forti, quasi vir esset,
 loquitur. du Soul.

τε τῶν ἔργων τῶν ἐμῶν. καὶ μὲν ὡς ὄρατε
 πονηρῶν ἢ ἀκρόπολιν, ἐπιτάττει δὲ εἰς, ἀλ-
 λά καὶ τιμᾶν ἔχει, καὶ διμάζειν, καὶ ἀντιλέ-
 γειν κατὰ τὰς νόμους, καὶ πάντα ταῦτα γεγένη-
 ται δι' ἐμὲ ὑμῖν, καὶ διὰ τὴν τόλμαν τὴν ἐμὴν.
 καὶ τὴν ἐνός ἐκείνου Φόνος, μεθ' ὃν ἐκ ἐτι ζῆν
 πατὴρ ἐδύνατο. ἀξιῶ δ' ἐν ἐπὶ τέτοις, τὴν
 ὀφειλομένην δοθῆναι μοι παρ' ὑμῶν δωρεάν, ἢ
 φιλοκερδῆς, εἰς μικρολόγος τίς ὢν, εἰδ' ἐπὶ
 μισθῷ τὴν πατρίδα εὐεργετεῖν προσηκόμενος, ἀλ-
 λά βεβαιωθῆναι μοι βεβλῆμενος τὰ κατορθώ-
 ματα τῇ δωρεᾷ, καὶ μὴ διαβληθῆναι, μηδ' ἄ-
 δοξον γενέσθαι τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ἐμὴν, ὡς
 ἀτελεῖ καὶ γέρω ἀναξίαν κεκριμένην.

Οὗτος

fructum percipitis meorum operum: vacua, ut
 videtis, malis arx est: imperat nemo; sed honore
 afficere licet, et in ius ire, et contra dicere se-
 cundum leges. Atque haec omnia mea vobis
 opera contigerunt, perque meam audaciam, et
 ex una illa caede, postquam vivere pater non
 amplius potuit. Peto igitur pro his debitum dari
 mihi a vobis praemium, non lucri cupidus aut
 sordidus, qui mercede inductus bene de patria
 mereri voluerim; sed quod firmari mihi volo prae-
 mio isto rem bene gestam, nec detrahi de illa,
 aut ingloriam reddi susceptam a me actionem,
 velut imperfectam indignamque iudicatam prae-
 mio.

10. At

Οὗτοσί δ' ἀντιλέγει, καὶ Φησὶν, ἐκ εὐλογον
 ποιεῖν με τιμᾶσθαι θελοντά, καὶ δωρεὰν λαμβά-
 νειν. οὐ γὰρ εἶναι τυραννοκτόνον, ἔδ' ἐπε-
 πρᾶχθαί μοι τί κατὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐνδεῖν τί
 τῷ ἔργῳ τῷ ἐμῷ, πρὸς ἀπαιτήσιν τῆς δωρεᾶς.
 πυνθάνομαι ταῖνον αὐτῆ, τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς
 παρ' ἐμῆ; ἐκ ἐβελήθην; ἐκ ἀνῆλθον; ἐκ ἐφθό-
 νησα; ἐκ ἡλευθέρωσα; μή τις ἐπιτάττει; μή
 τις κελεύει; μή τις ἀπειλεῖ δεσπότης; μή τις
 με τῶν κακῶν διέφυγεν; ἐκ ἂν εἴποις ἄλ-
 λ' ἅπαντα εἰρήνης μεσῶ, καὶ πάντας οἱ νόμοι,
 καὶ ἐλευθερία σαφής, καὶ δημοκρατία βέβαιος,
 καὶ γάμοι ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἀδελφεοί, καὶ παρ-

δεῖνοι

10. At iste contradicit, et praeter rationem fa-
 cere me ait, qui honorari postulem, et accipere
 praemium: neque enim esse me tyrannicidantem,
 neque peractum a me quidquam secundum legem;
 sed deesse aliquid operi meo ad id, ut postulare
 praemium possim. Interrogo igitur illum, Quid
 reliquum a me possis? non volui? non escendi?
 non interfeci? non liberaui? numquis imperat?
 numquis iubet? numquis Dominus minatur?
 numquis me maleficorum effugit? Non sane di-
 xeris. Sed pace omnia plena, et leges valent
 omnes, et libertas liquida, et firmitas populi im-
 perium, et matrimonia contumeliis non obnoxia,
 et liberi metus expertes, et virgines securae, et
 commu-

θῆνοι ἀσφαλεῖς, καὶ εὐοράζοντα τῇ κοινῇ αὐ-
 τυχίαν ἢ πόλιν. τίς ἔν' ὁ πύκτων ἀπάντων αἰ-
 τῖος; τίς ὁ ἐκεῖνα μὲν παύσας, τὰδε παρεσχῆ-
 μένας; εἰ γὰρ τις ἐστὶ τῶν 3) πρὸ ἐμῆ τιμᾶσθαι
 δίκαιος, παραχωρῶ τοῦ γέροντος ἐξίσταμαι τῆς
 δωρεᾶς. εἰ δὲ μόνος ἐγὼ πάντα διεπραξάμην,
 πολέμων, κινδυνεύων, ἀνιῶν, ἀνελόντων, κολάζων,
 δι' ἀλλήλων τιμωρόμενος, τί μὲ διαβάλλεις τὰ
 κατορθώματα; τί δὲ ἀχάριστον πρὸς μὲ τὸν δή-
 μον ποιεῖς εἶναι;

Οὐ

communis felicitatis causa festos dies agit ciuitas.
 Quis igitur auctor horum omnium? quis est qui
 istis omnibus finem imposuit, haec praestitit? Si
 quis enim est prae me dignus honore, cedo illi
 praemio, renuntio muneri. Sin solus ego per-
 feci omnia, audendo, periculum subeundo, ascen-
 dendo, interficiendo, puniendo, alterum alterius
 opera viciscendo, quid calumniaris res praeclare
 a me gestas? quid populum, ut ingratus aduer-
 sum me sit, inducis?

II. Ne

3. Τῶν] Illud τῶν officere videtur sententiae.
 Nam si eius rationem habbas, ita vertendum
 fuerit, *si quis est eorum, qui ante me fuerunt,*
praemio dignus: quod a nemine factum puro.
 Et sane aut omittendum videtur, aut in πω,
 aliamue particulam mutandum. Gesner.

Οὐ γὰρ αὐτὸν ἐφόνευσας τὸν τύραννον· ὁ δὲ νόμος, τυραννοκτόνῳ δίδωσι τὴν ὄψωσιν. διαφέρει δὲ εἰπέ μοι, τί, ἢ αὐτὸν ἀνελεῖν, ἢ τοῦ θανάτου παρασχέῃν τὴν αἰτίαν; ἐγὼ μὲν γὰρ, εἰδὼς, οἶμαι· ἀλλὰ τέτο μόνον ὁ νομοθέτης εἶδε, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν δημοκρατίαν, τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν· τὰτ' ἐτίμησε, τὰτ' ἀξίον ἀμοιβῆς ὑπέλαβεν, ὅπερ ἐκ αὐτῶν εἶποις, μὴ δι' ἐμὲ γεγενησθῆαι· εἰ γὰρ ἐφόνευσας δι' ὃν ἐκεῖνος ζῆν ἐκ εὐνάτο, αὐτὸς εἰργασματὴν σφαγῆν· ἐμὸς ὁ φόνος, ἢ χεὶρ ἐκείνου. μὴ τοίνυν ἀκριβο- λογῇ ἐτι περὶ τῆς τρόπης τῆς τελευτῆς, μηδ' ἐξέταζε ὅπως ἀπέθανεν, ἀλλ' εἰ μὴκέτ' ἔστιν, αἰ δι' ἐμὲ τὸ μὴκέτ' εἶναι ἔχει, ἐπεὶ καὶ κεῖνο

II. *Neque enim inquit, tyrannum ipsam intere-*
misti: at lex tyrannicidae decernit praemium. In-
terestne autem, dic mihi, vtrum quis ipsum in-
terfecerit, an causam illi mortis prae-buerit? Equi-
dem nihil puto; sed hoc solum legislator specta-
uit, libertatem, potestatem populi, liberationem
ab iniuriis. Hoc honoravit, hoc dignum iudi-
cavit praemio, quod sane mea opera factum non
negaueris. Si enim eum interfeci, propter quem
interfectum iste vivere iam non potuit, caedem
ipse patraui. Caedes mea est, illius manus. Noli
igitur tenuiter porro disputare de genere mortis,
neque exquire, quomodo perierit? sed vtrum esse
desierit? vtrum a me illud habest, quod deberit?
 Alio-

προσεξέμεναι καὶ δοκεῖς, καὶ συκοφαντῆσαι
 τὰς εὐεργέτας, εἴ τις μὴ ξίφει, ἀλλὰ λίθῳ, ἢ
 ξύλῳ, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ ἀπέκτεινε. τί δὲ εἰ
 λαμῶ ἐξεπολιόρκησα τὸν τύραντον, τὴν ἀνάγκην
 τῆς τελευταῆς παρέχων, ἀπήγεις ἂν καὶ τότε
 παρ' ἐμῇ αὐτοχειρᾷ τὴν σφαγὴν; ἢ εἰδὲν ἔλε-
 γες μοι τι πρὸς τὸν νόμον; καὶ ταῦτα; χαλε-
 πώτερον τῷ κακῆργῳ πεφονευμένα; ἐν μόνον
 ἐξέταξε, τὐτο ἀπαίτει, τὐτο πολυπραγμόνει,
 τίς τῶν πονηρῶν λείπεται, ἢ τίς ἐλπίς τῷ Φό-
 βῳ, ἢ τί ὑπόμνημα τῶν συμφορῶν; εἰ δὲ κα-
 θαρὰ πάντα, καὶ εἰρηνικά, συκοφαντοῦντός
 ἐσι τῷ τρόπῳ τῶν πεπραγμένων χρωμένου 4),
 ἀπο-

Alioquin illud etiam quaesiturus videris, et ca-
 lumniaturus bene meritos, si quis non ferro, sed
 lapide, aut fuste, aut alio modo interfecerit.
 Quid vero si fame expugnassem tyrannum, ob-
 iecta illi necessitate moriendi, numquid tum et-
 iam a me reposceres caedem manu mea factam,
 aut deesse aliquid mihi diceres ad legem? idque,
 licet difficiliore mortis genere interfectus sit ma-
 leficus? Quin tu vnum solum exquire; illud re-
 posce; circa illud curiosus esto: quis impiorum
 relictus sit? aut quae metas suspicio? aut quod
 calamitatum monumentum? Si vero pura omnia,
 et pacata; calumniatoris est, modo et ratione fa-
 cinoris

4. Χρωμένῳ] Retulit librarius ad συκοφαντῆν-
 τος.

ἀποσερεῖν ἐθέλειν τὴν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις
δωρεάν.

Εγὼ δὲ καὶ τῷτο μέμνημαι διηγεσθαι μένον ἐν
τοῖς νόμοις, ἐκτός. εἰ μὴ διὰ τὴν πολλὰν δαρείαν
ἐπιλέλυσμαι τῶν ἐν αὐτοῖς εἰρησμένων, αἰτίας
θανάτου εἶναι διττάς, εἴ τις αὐτὸς ἀπέκτεινεν,
ἢ εἴ τις μὴ αὐτὸς μὲν ἀπέκτεινε, μηδὲ τῇ χειρὶ
ἔδρασε τὸ ἔργον, ἠνάγκασε δὲ, καὶ παρέσχεν
ἀφορμὴν τῷ φόνει· τὰ ἴσα καὶ τῷτον ἀξιοῖ ὁ
νόμος αὐτὸν ἀντιμελάζεσθαι μάλα δμαίως 5).

cinqvis ad hoc vti velle, vt intercipias praemium
laboribus propositum.

12. Quin ego hoc etiam diserte dictum in le-
gibus memini, nisi per longam servitutem eo-
rum quae ibi dicuntur oblitus sum, causas mor-
tis esse duplices, si quis ipse interfecit, aut si ipse
quidem non interfecit, neque manu perpetravit
opus; coëgit autem, et causam caedis praebuit;
aequaliter hunc etiam ipsum lex censet vicissim
debere puniri: iuste sane. Non enim voluit ipso
facto

τοῖς. Sed esse debet accusatiuis iunctus in-
finito ἀποσερεῖν. Quam primum fuerit v
mutare in v, apparet. Gesner.

5. Οὐ γὰρ ἐβλήστο τῷ πεπραγμένῳ ἴσον γί-
γνεσθαι τὸ τῆς αἰτίας] Sic vertere visum,
vt ipsa argumentandi ratio magis pateret.
Opponuntur, vt arbitror, τὸ πεπραγμένον,
(vt mox κεφαλῇ τῶν πεπραγμένων et alia)

id

ἡ γὰρ ἐβέλετο τῇ πεπραγμένῃ ἡσσαν 6) γίνε-
σθαι

facto minorem esse *suppeditaram* plenam faciendi
facul-

id quod sua quis manu fecit τὸ τῆς ἀδείας.
"Αδειαν autem puto, quam modo ἀφορμὴν
τῇ φόνῃ dixit. Obuersantur mihi alia et-
iam loca, ubi ἀδεία et ἀδεῶς similiter po-
nuntur, et non tam ad metus absentiam et
impunitatem, quod ad plenam, cui nihil
deest, facultatem, opportunitatemque refe-
rantur. Gesner.

6. Ἡσσαν] Quia probis Codd. nititur, et bel-
lam argumentationem efficit, recepi, et pro
nonne . . . aequalem; non enim minorem, in
versione reposui, ut quam minime multa in
Cl. Gesneri interpretatione mutarem; quae
ad vulgatam ἡ γὰρ — ἡσσαν composita, sic
habebat: nonne enim voluit ipsi facto aequa-
lem esse *suppeditaram* plenam faciendi faculta-
tem? Quam versionem ut non reiicio, sic
tamen illud ἡσσαν eo planiorem sensum ex-
hibere existimo, quae ipse sic est simplicior,
si sine interrogatione procedat. Est enim
sensus: *Lex non minus respicit consilium, quam
ipsum factum.* "Αδεία enim temerariam at-
que audacem molitionem hic significare vi-
detur, quare, si liceret, omnia sic redderem:
*Non enim voluit (lex) facto ipso leuius cen-
seri audax consilium, vel potius: conatum
istius, qui eo minore cum poenae metu
agit, quod tutius per alium, quam per se*
Luc. Op. T. IV. K cae-

σθαι τὸ τῆς ἀδείας. καὶ περιττὴ λοιπὸν ἡ ἐξ-
έτασις τῆς τρόπου τῆς σφαγῆς. εἴτα τὸν μὲν
ἄτως ἀποκτείνοντα, κολάζειν ὡς ἀνδροφόνον
δικαιοῖς; καὶ ἑδαμῶς ἀφείσθαι θέλεις; τὸν δὲ
κατὰ τὸν αὐτὸν ἔατω τρόπον εὖ πεποιηκότα
τὴν πόλιν, ἔ τῶν ὁμοίων ἀξιώσεις τοῖς εὖε-
γέταις;

Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἀνέχεις λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν
ἀπλῶς αὐτὸ ἐπραξα, ἠκολούθησε δέ τι τέλος
ἄλλως χρησόν, ἐμὲ μὴ θελήσαντος. τί γὰρ ἔτι
έδε-

facultatem. Caeterum superuacuum est quaerere
de modo caedis. Deinde eum, qui ita interfecit,
punire ut homicidam iustum arbitraris, et nullo
modo vis dimitti; eum vero, qui eadem plane
qua hic ratione beneficio urbem affecit, non iis-
dem, quibus *alids* bene meritos *practiis* dignum
censes?

13. Neque enim illud possis dicere, me sim-
pliciter illud *ac temere* fecisse, consecutum autem
aliunde finem bonum praeter meam voluntatem.

Quid

caedem perficit. Verum et recte *licentiam*,
sive *potestatem agendi*, quam alteri facio, ver-
tas; ideoque hac in parte nihil quidem Cl.
Gessero aduersor, modo ea agendi facultas
per *ἀδειαν* intelligatur, quae simul securita-
tem quandam aut impunitatem promittit.
Reitz.

ἐδεδίειν, τοῦ ἰσχυροτέρου πεφονευμένῃ; τί δὲ κατέλιπον τὸ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, εἰ μὴ πάντως τὸ ἐσόμενον αὐτὸ προεμαντευόμην; ἐκτὸς εἰ μὴ τὰτο Φῆς, ὡς ἔ τυράννος ὁ τεθισὼς ἦν, ἔδὲ ταύτην εἶχε τὴν προσηγορίαν, ἔδὲ δωρεὰς ἐπ' αὐτῷ πολλάς, εἰ ἀποθάνοι, ἡδέως ἂν ὑμεῖς ἐδώκατε. ἀλλ' ἐκ ἂν εἴποις. εἴτα τῷ τυράννῳ πεφονευμένῃ, τῷ τὴν αἰτίαν παρσυχόντι τῆς σφαγῆς, ἐκ ἀποδώσεις τὴν δωρεάν; ὡς τῆς πολυπραγμοσύνης. μέλει δέ σοι πῶς ἀπέθανεν, ἀπολαύοντι τῆς ἐλευθερίας, ἢ τὸν τὴν δημοκρατίαν ἀποδεδωκότα, περιττότερόν τι προσπαίτῃς; καίτοι ὁ γε νόμος, ὡς Φῆς, τὸ κεφάλαιον ἐξετάζει τῶν πεπραγμένων· τὰ διὰ μέσεα δὲ

Quid enim amplius metuebam, interfecto, qui erat fortior? Quid vero gladium in iugulo reliqui, nisi omnino quod futurum erat diuinaui? Nisi forte hoc dicis, tyrannum non fuisse, qui periit, neque illam habuisse appellationem, neque vos de ipso, si moreretur, praemia plura libenter fuisse duros. Tum tu caeso tyranno, ei qui causam illi caedis praebuit, praemium non reddes? Vah curiositatem! Curas autem quomodo mortuus sit, cum libertate fruaris? an ab eo, qui populo restituit imperium, amplius quid postulas? Quamquam lex quidem, ut ais, caput factorum exquirat; quae vero in medio sunt, reliquit

δὲ πάντα ἔα, καὶ ἔτι πολυπραγμονεῖ. τί γάρ; καὶ ἔχι ἐξελάσας τὶς τυραννον, ἤδη τιμὴν ἔλαβε τυραννοκτόνῃ; καὶ μάλα δικαίως· ἐλευθερίαν γὰρ καὶ κείνος ἀντὶ δουλείας παρέσχηται, τὸ δ' ὑπ' ἐμῷ γεγεννημένον, ἡ φυγὴ, εἰς δευτέρας ἐπαναστάσεως ἐλπίς, ἀλλὰ παντελὴς καθαίρεσις, καὶ πανωλεθρία παντὸς τῆς γένεως, καὶ ριζοθέν τὸ δεινὸν ἅπαν ἐκκεκομμένον.

Καὶ μοι πρὸς θεῶν ἤδη ἀπ' ἀρχῆς ἐς τέλος, εἰ δοκεῖ, πάντα ἐξετάσατε, εἴ τι τῶν πρὸς τὸν νόμον παραλείπεται, καὶ εἰ ἐνδεῖ τῶν προσεῖναι ὀφειλόντων τυραννοκτόνῳ. πρῶτα μὲν δὴ γνώμην πρὸςπαρῆεν χρὴ γειναίαν, καὶ Φιλόπο-

linquit omnia, nec amplius curiosa est. Quid enim? nonne etiam qui expulit tyrannum, iam praemium tyrannicidae accepit? Et iuste quidem. Libertatem enim et ipse pro servitute praestitit. At meum factum non exilium, non novae metus invasionis, sed perfecta vndique destructio, et plenus vniuersi generis interitus, radicitusque malum omne extirpatum.

14. Et iam mihi, obsecro, ab initio inde usque ad finem, exquirite, si videtur, omnia, si quid eorum, quae ad legem *implendam* pertinent, praetermissum sit: et si quid desit eorum, quae inesse in tyrannicida debent. Primo sane animum ante adesse oportet generosum, et amantem

λόπολιν, καὶ πρὸ τῶν κοινῶν κινδυνεύειν ἐθέλ-
σαν, καὶ τῷ οἰκείῳ θανάτῳ τὴν τῶν πολλῶν
σωτηρίαν ἀνησομένην· ἃρ' ἔν πρὸς τῷτο ἐνδεή-
σα, ἐμαλκίσθην, ἢ προειδόμενός τινα τῶν διὰ
μέσση κινδύνων ἀπώκησα; ἐκ ἂν εἴποις. μένε
τοῖσιν ἐπὶ τέττε ἐπὶ μόνῃ, καὶ νόμιζε τῷ θελῶ-
σαι μόνον, καὶ τῷ βελεύσασθαι ταῦτα, εἰ καὶ
μὴ χρῆσθον ἀποβεβήκει· ἐκ γὰρ τῆς γνώμης αὐ-
τῆς καταστάντα 7) με, γέρας ἀξιῶν, ὡς εὐεργέ-
την λαμβάνειν. ἐμῷ μὲν ἔ' δυνήθέντος ἄλλῃ δὲ
μετ' ἐμὲ τετυραννοκτονηκότος, ἄλογον εἰπέ μοι,
ἢ ἄγνωμον ἦν παρασχεῖν; καὶ μάλιστα εἰ ἔλεγον,
ἄνδρες,

tem ciuitatis, et pro publica re periclitari volen-
tem, et sua morte salutem multitudinis emtutum.
Num quid igitur ad hoc defeci, emollitus sum,
aut praeuiffo aliquo eorum, quae interuenire so-
lent, periculorum, conatum abieci? Non dixe-
ris. Mane vero in hoc iam solo, et puta me vo-
luntatis solius et consilii huius, etsi vtile patriae
non euenerit, et de solo ipso animo consistentem,
postulare praemium, vt bene meritum, accipere.
Si igitur non potuissē, alius autem post me in-
terfecisset tyrannum, absurdum, dic mihi, aut
irrationabile fuerit praestari *mibi praemium?* in

K 3

primis

7. Καταστάντα] Accipio καταστάντα iudiciali
significatione, vbi significat stare in iudicio.
Gesner.

ἄνδρες, ἐβελόμεν, ἠθέλησα, ἐπεχείρησα, ἐπειράθην τῆς γνώμης, μόνος ἄξιός εἰμι τιμᾶσθαι, τί ἂν ἀπεκρίνω τότε;

Nūn δέ, ἔ τ' ἐτό Φημι, ἀλλὰ καὶ ἀνῆλθον, καὶ ἐκινδύνευσά, καὶ μυρία πρὸ τῆς τοῦ νεανίσκου σφαγῆς ἐποίησα. μὴ γὰρ ἔτω ῥᾶσον, μηδ' εὐχερὲς ὑπολάβητε εἶναι τὸ πρᾶγμα, Φρερὰν ὑπερβῆναι, καὶ δορυφόρων κρατῆσαι, καὶ τρέψασθαι τοσάυτε μόνον· ἀλλὰ σχεδὸν τὸ μέγιστον ἐν τῇ τυραννικτονίᾳ, καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν ἔργων, τ' ἐτό ἐστίν. ἔ γὰρ δὴ αὐτός γε ὁ τύραννος μέγα καὶ δυσάλωτον καὶ δυσκατέρεργασόν ἐστιν, ἀλλὰ τὰ φρερῶντα καὶ συνέχοντα τὴν τυραννίδα· ἃ τις ἂν νικήσῃ, πάντα ἔτος κατώρθωσσε, καὶ

primis si dicam, Viri, cogitavi, volui, conatus sum, experimentum animi dedi: solus honore dignus sum: quid tum mihi respondeas?

15. Iam vero non hoc dico, sed etiam escendi, periclitatus sum, et sexcentā ante caedem iuuenis feci. Nolite enim putare facillimum adeo, et proclive esse negotium, praesidia superare, satellites vincere, tot homines in fugam coniicere vnum: sed maximum fere in tyrannicidio, et caput operum hoc est. Neque enim sane tyrannus ipse magnum quiddam est, captuque et confectu adeo difficile; sed ea quae custodiunt, continentque tyrannidem, quae si quis vicit, omnia ille praeclare confecit; paruum quiddam est,

καὶ τὸ λοιπὸν, ὀλίγον. τὰ δὲ δὴ ἄχρι τῶν τυ-
ραννῶν προσελθεῖν, εἴ μὴ ὑπῆρξέ μοι, μὴ ἔχῃ
τῶν περὶ αὐτὰς φυλάκων, καὶ δορυφόρων ἀ-
πάντων κεραιτηκότι, καὶ κείνους ἅπαντας προνε-
νικήκοτι. εἰδὲν ἔτι προσέειπε, ἀλλ' ἐπὶ τέτων
αὐθις μένω· φυλακῆς ἐκράτησα, δορυφόρους ἐνί-
κησα, τὸν τύραννον, ἀφύλακτον, ἀνοπλον, γυ-
μνὸν ἀπέδωκα· τιμῆς ἄξιός ἐστι τέτοις εἶναι σοι
δοκῶ, ἢ ἔτι ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ τὸν φόνον;

Ἄλλ' εἰ καὶ φόνον ζητεῖς, εἰδὲ τέτα ἐνδεῖ, εἰδὲ
ἀναιμάκτος εἰμι, ἀλλ' εἰργασμαι μεγάλην καὶ
γενναῖαν σφαγὴν, νεανίσκου ἀκμαζόντος, καὶ πᾶ-
σι φοβεροῦ, δι' ὃν ἀνεπιβέλευτος καὶ κείνός ἦν,
ὃ μόνῳ ἐθάρξεν, ὃς ἀντὶ πολλῶν ἤρκει δορυφό-
ρων.

est, quod superest. Accedere autem ad tyrannos
mihi non contigit, nisi superatis deuietisque prius,
quos circa se habebant, custodibus, satellitibus-
que vniuersis. Nihil iam adiucio; sed in hoc
rursus maneo. Praesidium superavi, vici satelli-
tes: tyrannum custodibus exui, inermem, nu-
dum reddidi. Num propter haec honore dignus
tibi videor: an insuper caedem a me poscis?

16. Verum si caedem quoque poscis, neque
haec deest: neque incruentus sum, sed caedem
feci magnam et fortem, iuuenis in ipso vigore
constituti, et omnibus formidabilis, propter
quem iste quoque superior erat insidiis, in quo
solum habebat fiduciam, qui pro multis sufficebat

ρων. ἄρ' ἐν ἔκῃ ἄξιος, ὃ ἔτος, δωρεῖς, ἀλλ' ἄτιμος ἐπὶ τηλικούτοις γένωμαι; τί γὰρ εἰ δορυφόρον ἔνα, τί δὲ εἰ ὑπηρέτην τινὰ τῷ τυράννῃ ἀπέσκηπτα; τί δ' εἰ οἰκέτην τίμιον; ἔ μέγα ἂν ἔδοξε καὶ τῷτο, ἀνελθόντα ἐν μέσῃ τῇ ἀκροπόλει, ἐν μέσοις ταῖς ὁπλοῖς, Φόνον τινὸς ἐργάσασθαι τῶν τῷ τυράννῃ Φίλων; νῦν δὲ καὶ τὸν πεφονευμένον αὐτὸν ἴδε. υἱὸς ἦν τυράννῃ, μᾶλλον δὲ τυράννης χαλεπώτερος, καὶ δεσπότης ἀπαραίτητος, καὶ κολασῆς ὠμότερος, καὶ ὑβρισῆς βιαίότερος· τὸ δὲ μέγιστον, κληρονόμος τῶν ὅλων, καὶ διάδοχος, καὶ ἐπιπολὺ παρατεῖναι τὰς ἡμετέρας συμφορὰς δυνάμενος.

Βάλε

satellitibus. Numquid igitur, mi homo, non dignus praemio, sed inhonoratus post tot ac tanta ero? Quid enim si satellitem unum, quid si ministrum tyranni unum, interfecissem? Quid vero si seruum illi carum? nonne magnum videatur hoc quoque, ascendere aliquem, et in media arce, inter media arma, caedem facere alicuius amicorum tyranni? Iam vero interfectum vide ipsum. Filius erat tyranni: potius vero tyrannus asperior, et implacabilis dominus, et suppliciorum exactor crudelior, et in facienda iniuria violentior: quod vero maximum, heres uniuersorum et successor, quique multum extendere calamitates nostras posset.

17. Vis

Βέλει τῆτο μόνον πεπραχῆθαι μοι; ζῆν δ' ἐπὶ
τὸν τύραννον διαπεφευγέτα; γέρας δὴ ἐπὶ τέ-
τοις αἰτιῶ· τί φατέ; ἔδώσετε; ἐχὶ κακείνον
ὑφεωρῶσθε; ἢ δεσπότης; ἢ βαρὺς; ἐκ ἀφόρη-
τος ἦν; γυν δὲ καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἐννοήσα-
τε· ὁ γὰρ ἔτος ἀπαιτεῖ παρ' ἐμῆ, τῆτο ὡς ἐνῆν,
ἀριστα διεπραξάμην, καὶ τὸν τύραννον ἀπέκτει-
να ἐτέρῳ φόνῳ, ἐχ' ἀπλῶς, ἐδὲ πληγῇ μιᾷ,
ὅπερ εὐκταϊότατον ἦν αὐτῷ, ἐπὶ τηλικούτοις
ἀδικήμασιν, ἀλλὰ λύπη πρὸ βασιανίσας πολλῇ,
καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς δείξας τὰ φίλτατα οἰκτρῶς
προκείμενα, υἱὸν ἐν ἡλικίᾳ 8), εἰ καὶ πονηρὸν,
ἀλλ'

17. Vis hoc solum a me perfectum? vivere au-
tem et effugisse tyrannum? Praemium equidem
et ob haec peto. Quid dicitis? non dabitis?
nonne illum quoque suspectum habebatis? non
dominus? non grauis? non intolerabilis erat?
Iam vero caput ipsum rei cogitate. Quod enim
iste a me poscit, hoc ipsum, quam poteram pul-
cherrime perfecti, et alia tyrannum caede inter-
emi, non simpliciter, nec vna plaga, quod opta-
bile illi quam maxime fuerat, in tot tantisque
maleficiis: sed postquam illum dolore multo ante
excruciaui, et ante oculos ei ostendi, quod ca-
rissimum habebat, misere proiecitur, filium ad-

K 5

ultum,

8. 'Τὸν ἐν ἡλικίᾳ] Ἠλικία, κατ' ἐξοχὴν de
adolescencia dicitur, et illi qui in ἀκμῇ, in
flore aetatis sunt, dicuntur εἶναι ἐν ἡλικίᾳ,
V lrian.

ἀλλ' ἐν καὶ ἀκμάζοντα, καὶ ἑμοιον τῷ πατρὶ,
αἵματος καὶ λυθρα ἐμπεπλησμένον. ταῦτ' ἔστι
πατέρων τὰ τραύματα, ταῦτα ξίφει δικαίων
τυραννοκτόνων, ἔτος θάνατος ἄξιος ὠμῶν τυ-
ράννων, αὕτη τιμωρία πρέπασα τοσάτοις ἀδι-
κήμασι· τὸ δ' εὐθὺς ἀποθανεῖν, τὸ δ' εὐθὺς
ἀγνοῆσαι, τὸ δὲ μηδὲν τοιᾶτο θέαμα ἰδεῖν, ἃ δὲν
ἔχει τυραννικῆς κολάσεως ἄξιον.

Οὐ γὰρ ἠγνόουν, ὡς ἔτας 9), ἐκ ἠγνόουν, ἃ δὲ
τῶν ἄλλων ἔδει, ὅσῃν ἐκείνος εὖνοιαν πρὸς τὸν
νῦν

ultum, etfi malum, at in ipso constitutum vigo-
re, et patri similem, sanguine et tabo oppletum.
Haec sunt patrum vulnera, hi gladii iustorum
tyrannicidarum, haec mors digna crudelissimis
tyrannis, hoc conueniens tot iniuriis supplicium.
Statim mori, statim *sensu et cognitione* priuari,
nullum tale spectaculum videre, nihil habet ty-
ranni vindicta dignum.

18. Neque enim ignōrabam, mi homo, non
ignōrabam, neque aliorum quisquam, quantam
ille

Vlpian. ad Olynth. I. *Demosth.* ἡλικία ἐξαί-
ρετος ἐπὶ τῶν νεωτέρων. In Philipp. III.
Demosth. ὁ ἐν ἡλικίᾳ opponitur πρεσβυτέ-
ραις. *Bos.*

9. Ως ἔτος] Frequens compellandi formula,
non tamen nimis honorifica, sed plerum-
que aliquid reprehensionis habens. *Reitz.*

υἱὸν εἶχε, καὶ ὡς ἐκ-ἂν ἡξίωσεν ἐπιβιώσας εἰδὼς
ὀλίγον αὐτῷ χρόνον. πάντες μὲν γὰρ πατέρες
ἴσως πρὸς τὰς παῖδας τριῖτοι· ὁ δὲ, καὶ περιτ-
τότερόν τι τῶν ἄλλων εἶχεν, εἰκότως, ὀρεῶν μόνον
ἐκεῖνον κηδεμόνα, καὶ Φύλακα τῆς τυραννί-
δος, καὶ μόνον περικινδυνεύοντα τῷ πατρὶ, καὶ
τὴν ἀσφάλειαν τῇ ἀρχῇ παρεχόμενον. ὥς εἰ
καὶ μὴ διὰ τὴν εὐνοίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόγνω-
σιν, εὐθύς ἠπιστάμεν τεθνηξόμενον αὐτόν, καὶ
λογιζόμενον ὡς εἰδέν ἐτι τῷ ζῆν ὄφελος τῆς ἐκ τῆς
παιδὸς ἀσφαλείας καθηρημένης. ἅπαντα τοί-
νυν αὐτῷ ἀδρόα περιέσχασα, τὴν Φύσιν, τὴν
λύπην, τὴν ἀπόγνωσιν, τὸν Φόβον, τὰς ἐπὶ
τῶν μελλόντων ἐλπίδας χρόνων ἐπ' αὐτὸν ἐ-
χρησά-

ille aduersus filium beneuolentiam haberet, et
quam nollet vel pauxillo ei tempore superstes esse.
Nam omnes quidem patres ita forte affecti erga
filios. At hic etiam amplius quiddam praeter
caeteros habuit merito, videns solum illum stu-
diosum et custodem tyrannidis, solum pericula
pro patre subeuntem, solum securitatem praesta-
re imperio. Itaque sciebam, etli minus propter
beneuolentiam, at certe propter desperationem
mox illum periturum esse, cum ita rationes sub-
ducturus esset, nihil sibi prodesse vitam, sublata
quam a filio habuisset securitate. Omnia igitur
illi confertim obieci, naturam, dolorem, despe-
rationem, terrorem, futuri metum temporis.

His

χρητάμην τοῖς συμμαχοῖς, καὶ πρὸς τὴν τελευ-
τάαν ἐκείνην σιέψιν κατηνάγκασα· ἀπέθανεν
ὑμῖν ἄτεκνος, λελυπημένος, ὀδυρόμενος, δακρύ-
ων, πεπενηθηνῶς πένθος ὀλιγοχρόνιον μὲν, ἀλλ'
ἱκανὸν πατρί· καὶ τὸ δεινότατον, αὐτὸς ὑφ'
αὐτῶ, ὅσπερ θανάτων οἴκτισας, καὶ πολλῶ χα-
λεπώτερος, ἢ εἰ ὑπ' ἄλλῃ γίγνοιτο.

Πᾶ μοι τὸ ξίφος; μὴ τις ἄλλος τῷτο γνωρί-
ξει; μὴ τινος ἄλλῃ ὄπλον τῷτο ᾗν; τίς αὐτὸ ἐς
τὴν ἀκρόπολιν ἀνεκόμισε; πρὸ τῶ τυράννου τίς
ἐχρήσατο; τίς αὐτὸ ἐπ' ἐκείνου ἀπέστειλεν; ὦ
ξίφος κοινωνὸν καὶ διάδοχον τῶν ἐμῶν κατορ-
θωμάτων, μετὰ τοσάτῃς κινδύνου, μετὰ το-
σάτῃς φόβου ἀμελέμεθα, καὶ ἀνάξισι δοκῶμεν
δωρεᾶς.

*His contra illum auxiliis usus sum, et ad ultimam
illam deliberationem eum adegī. Interiit vobis
orbis, plorans; lacrumans, luctum lugens bre-
uem illum quidem, sed patri conficiendo qui suffi-
ceret: et quod grauissimum est, interiit sua ipsius
manu, quae miserrima omnium mors est, mul-
tumque, quam si ab alio inferretur, difficilior.*

19. Vbi est gladius meus? Num eum agno-
scit alius? Numquid alterius cuiusquam telum
illud fuit? quis illum in arcem detulit? ante ty-
rannum quis eo usus est? quis cum isti immisit?
o gladii particeps et successor praecclare a me fa-
ctorum, post tot pericula, post tot caedes ne-
gligimur: et indigni videmur praemio. Si enim
pro

δωρεᾶς. εἰ γὰρ ὑπὲρ μόνον τῆς τῆς τιμῆς ἦ-
ταν παρ' ἡμῶν, εἰ γὰρ ἔλεγον, ἄνδρες, ἀποθα-
νεῖν ἐθέλησαντι τῷ τυράννῳ, καὶ ἀνόπλῳ ἐπὶ
τῷ καιρῷ κατελημμένῳ, ξίφος τῷ ἐμὸν ὑπη-
ρέτης, καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐλευθερίας συν-
ήρτησε παντὶ, τῷ τιμῆς τε καὶ δωρεᾶς ἄξιον
νομίσατε, δεσπότην ἔγω δημωτικῷ κτήματος
ἐκ ἂν ἡμεΐψασθε; ἐκ ἂν ἐν τοῖς εὐεργέταις ἀνε-
γράψατε; ἐκ ἂν τὸ ξίφος ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθῇ-
κατε 10); ἐκ ἂν μετὰ τῶν θεῶν ἐκβῇ προση-
κυνήσατε;

Nūν

pro hoc solo honorem a vobis peterem; si enim
dicerem, Viri, tyranno mori volenti, cum in-
ermis a tempore deprehensus esset, gladius hic
meus ministravit, et ad finem libertatis restituenda
vnicuique adiutor fuit; hunc honore et prae-
mio dignum iudicate! dominum rei ita popula-
ris nonne remuneraremini? non in bene meri-
tis illum scriberetis? non ipsum ensen in tem-
pli donariis reponeretis? non cum diis illum ad-
oraretis?

20. Iam

10. Ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθ.] Non ut ipse quoque
inter Deos referatur gladius; quamquam
apud Scythas cultum acinacem legimus: sed
quoniam ad donaria in templis suspensa pars
etiam cultus et religionis illius pervenire vi-
detur. Gesner.

Νῦν μοι ἐννοήσατε, οἷα πεποιημέναι εἰκὸς τὸν
 τύραννον, οἷα δὲ εἰρηκέναι πρὸ τῆς τελευτῆς.
 ἐπεὶ γὰρ ὑπ' ἐμᾶ Φονευόμενος, καὶ τιτρωσκό-
 μενος πολλοῖς τραύμασιν ἐν τὰ Φανερά τῃ σώ-
 ματος, ὡς ἂν μάλιστα λυπήσεν ἔμελλον τὸν γε-
 γεννηκότα, ὡς ἂν ἐκ τῆς πρώτης θέας διατα-
 ράξεν, ὁ μὲν ἀνέβόησεν οἰκτρὸν, ἐπιβοώμενος
 τὸν γεγεννηκότα, ἔ' βοηθὸν, ἐδὲ σύμμαχον, ἦ-
 δει γὰρ πρεσβύτην ὄντα καὶ ἀσθενῆ, ἀλλὰ
 θεατὴν τῶν οἰκείων κακῶν. ἐγὼ γὰρ ἀπηλλατ-
 τόμην, ποιητῆς μὲν τῆς ὅλης τραγωδίας γεγεν-
 νημένος, καταλιπὼν δὲ τῷ ὑποκριτῇ τὸν νεκρὸν,
 καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὸ ξίφος, καὶ τὰ λοιπὰ
 τῆς δράματος· ἐπιστὰς δ' ἐκείνος, καὶ ἰδὼν υἱόν,
 89

20. Iam mihi animum aduertite quid tyran-
 num fecisse probabile fuerat, et quid dixisse ante
 obitum? Cum enim trucidatus a me, et vulne-
 ratus multis vulneribus in apertas partes corporis
infiictis, (vt nempè maximum dolorem patri ob-
 iicerem, vt primo illum spectaculo perturbarem)
 ipse quidem miserabile quiddam exclamaret, pa-
 rentem aduocans, non adiutorem neque auxilia-
 rium, (norat enim senem esse et imbecillum)
 sed spectatorem malorum domesticorum. Ego
 nempè abieram, auctor quidem totius tragoe-
 diae, sed reliqueram huic actori mortuum, sce-
 nam, gladium, et reliqua fabulae *peragenda*)
 superueniens autem ille, vidensque filium, quem
 solum

ὃν εἶχε μόνον ὀλίγον ἐμπνέοντα, ἡμαγμένον, ἐμπεπλησμένον τῷ Φόνι, καὶ τὰ τραύματα συν-
εχῇ, καὶ πολλὰ, καὶ καίρια, ἀνεβόησε ἔξτο,
Τέκνον, ἀνηρέμεθα, πεφονεύμεθα, τετυραν-
νοκτονήμεθα, πᾶς ὁ σφαγεύς; τίني με τηρεῖ;
τίني με φυλάττει; διὰ σὲ, τέκνον, προανηρη-
μένον, ἢ μήτι ὡς γέροντος ὑπερφρενῆ; καὶ τῇ
βραδύτητι κολάζειν δέον, καὶ παρατρίβει μοι
τόν Φόνον, καὶ μακροτέραν μοι τὴν σφαγὴν
ποιεῖ;

Καὶ ταῦτα λέγων, ἐξήτει τὸ ξίφος· αὐτὸς
γὰρ ἀνοπλος ἦν, διὰ τὸ πάντα τῷ παιδὶ θάρ-
ρεῖν. ἀλλ' ὅδε τῷτο ἐνεδέσσε, πάλας δ' ἦν ὑπ'
ἐμῷ καὶ τῷτο προπαρασκευασμένον, καὶ πρὸς τὸ
μέλλον τόλμημα καταλελειμμένον· ἀποσπᾶσας
δὴ

*solum habebat, vix spirantem, cruentatum, op-
pletum caede, vulneraque eius continua, et mul-
ta, et letalia: haec exclamavit, Filii, periimus,
trucidati sumus, pro tyrannis caesi sumus. Vbi
est interfectior? cui rei me servat? cui me custodit?
per te, fili, iam ante caesum? aut numquid senem
contemnit; et ipsa tarditate ut puniat, extendit
mortem meam, et longiorem mihi caedem efficit?*

21. Et haec dicens quaerit ensē, inermis
ipse, cum filio in omnibus confideret. Sed ne
hic quidem illi defuit: olim autem erat a me ille
praeparatus, et ad facinus futurum relictus. Ex-
trahens

δὴ τῆς σφαγῆς, καὶ τῷ τραύματι ἐξελὼν τὸ
 ξίφος, Φησὶ, Πρὸ μικρῶ μὲν με ἀπέκτεινας,
 νῦν δ' ἀνάπαυσον ξίφος, πατρὶ πενθῶντι πα-
 ραμύθιον ἐλθέ, καὶ πρεσβυτικῇ χειρὶ δυστυχέ-
 σι συναγώνισαι, ἀπόσφαξον, τυραννοκτόνησον,
 καὶ τῷ πενθεῖν ἀπάλλαξον, εἶθε πρῶτως σοὶ
 ἐνέτυχον, εἶθε τὴν τάξιν πρῆλαβον τῷ φόνει.
 ἀπέθανον ἄν, ἀλλ' ἢ II) ὡς τύραννος μόνον,
 ἀλλ' ἔτι νομίζων ἔχειν ἔκδοκον. νῦν δ' ὡς ἀτε-
 κνος, νῦν δ' ὡς ἑδὲ φονέως εὐπορῶν. καὶ ταῦθ'
 ἄμα

trahens nempe de caede et vulnere gladium, Paul-
 lo ante, inquit, me interfecisti, nunc vero recrea,
 gladii; veni lugenti patri solarium, et infelicem
 in unum senilem adiuvā: macta, tyrannam interfice,
 luctu libera; utinam prius in te incidissem! utinam
 ordinem caedis praecepissem! mortuus essem, sed so-
 lum ut tyrannus, sed putans habiturum me vindi-
 cē: nunc vero ut orbis, nunc ut is cui ne interfe-
 ctoris quidem sit copia. Dum haec dicit, virget
 cae-

II. 'Αλλ' ἢ]. Solanus particulum ἢ deletam cu-
 pit; Nec ego desiderarem, si abesset; Ve-
 rum, etsi ἀλλ' ἢ etiam pro ἀλλὰ μόνον acci-
 piatur, vt Viger. de partic. docet, quid pro-
 hibet μόνον vel ἢ per pleonasmum addi. Nam
 et alibi abundat ἢ. Sed ἢ μὲν in iurandi for-
 mulis vsitatum circumflecti solet, quare et
 forsan hic scribendum ἀλλ' ἢ, vt significet
 certe quidem. Reitz.

ἄμα λέγων, ἐπῆγε τὴν σφαγὴν, τρέμων, οὐ
δυνάμενος, ἐπιθυμῶν μὲν, ἀσθενῶν ἐς πρὸς τὴν
ὑπηρεσίαν τῷ πολυμήματος.

Πόσαι καλᾶσεις ταῦτα; πόσα τραύματα;
πόσοι θάνατοι; πόσαι τυραννοκτονίαι; πόσαι
δωρεαί; καὶ τέλος, ἐώρακατε πάντες τὸν μὲν
νεανίαν προκείμενον, εἰς μικρὸν, εἰς εὐκατα-
γώνισον ἔργον. τὸν πρεσβύτερον δὲ αὐτῷ περι-
κχυμένον, καὶ τὸ αἷμα ἀμφοῖν ἀνακεκράμε-
νον, τὴν ἐλευθέρου ἐκείνου, καὶ ἐπινίκιον σπον-
δὴν, καὶ τὰ ἔργα τῷ ξίφει τῷ ἐμῷ· αὐτὸ δὲ τὸ
ξίφος ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων ἐπιδεικνύμενον, ὥς
εἴ ἀνάξιον γεγένηται τῷ δεσπότη, καὶ μαρτυ-
ρούμενον ὅτι μοι πισῶς διηκονήσατο, τῷτο ὑπ'
ἐμῷ

caedem, tremens, *perficere* nequiens, cum cu-
peret ille quidem, sed viribus ad ministerium co-
natus deficeretur.

22. Quot hae sunt poenae? quot vulnera?
quot mortes? quot tyrannicidia? quot praemia?
Denique vidistis omnes iuvenem quidem iacen-
tem in conspectu, opus neque paruum, neque
superatu ita facile; senem autem illi circumfu-
sum; permistum utriusque sanguinem, libatio-
nem Liberatori Ioui sacram pro victoria; eaque
gladii mei opera, ipsumque adeo gladium in me-
dio utriusque ostendantem se, quam non indignus
fuerit domino, testantemque, fideliter se mihi
Luc. Op. T. IV. L mini-

ἐκείνῳ γενόμενον, μικρότερον ἦν. νῦν δὲ λαμπρό-
τερόν ἐστι τῇ κακότητι. καὶ ὁ μὲν καθελὼν τὴν
τυραννίδα πᾶσαν, εἰμὶ ἐγώ· μεμέρισται δ' ἐς
πολλὰς τὸ ἔργον, ὥσπερ ἐν δράματι. καὶ τὰ
μὲν πρῶτα ἐγὼ ὑπεκρίναμην, τὰ δεύτερα δὲ ὁ
σταῖς, τὰ τρίτα δὲ ὁ τύραννος αὐτός· τὸ ξίφος
δὲ πᾶσιν ὑπὸ κρηίδεσσι.

ministrasse. Hoc *uniuersum* enca manu factum,
minus futurum erat. Iam ipsa nouitate clarius
est. Ac destructor totius tyrannidis ego sum:
opus autem ipsum in plures descriptum, ut in
fabula: primarum partium actor ego, secundarum
filius, tertiarum ipse tyrannus, gladius ministra-
uit *uniuersis*.

Sequebatur in Parisina Editione Declama-
tio D. Erasmi Rotterodami, non illa qui-
dem e Graeco conuersa, sed quae superiori
Declamationi Lucianae respondeat. Ve-
rum quia ad opera LVCIANI non
pertinet, eam ad calcem operis
reiecimus.

Ἀποκηρυττόμενος.

Ἀποκηρυχθεῖς τις, ἱατρικὴν ἐξέμαθε· μανέν-
τα τὸν πατέρα, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἱατρῶν
ἀπεγνωσμένον ἰασάμενος. Φαρμάκῃ δόσει, ἀ-
νελήφθη αὐθις εἰς τὸ γένος. μετὰ ταῦτα,
μεμνηυῖαν τὴν μητρειὰν ἰάσασθαι κελεύόμε-
νος, ἀποκηρύττεται.

Ὅ καὶ μὲν ταῦτα, ὧ ἄνδρες διμασά, εἰδὲ
παράδοξα, ὑπὸ τῶ πατρὸς ἐν τῷ παρόντι
γυγνόμενα· εἰδὲ νῦν πρῶτον τὰ τοιαῦτα ἐργίζε-
ται, ἀλλὰ πρόχειρος ἔτος ὁ νόμος αὐτῷ, καὶ
συνήθως ἐπὶ τῷτ' ἀφικνεῖται τὸ διμασῆριον.
ἐκείνο

Abdicatus.

Argumentum.

Abdicatus aliquis Medicinam didicit. Patrem
furiosum, et ab aliis relictum medicis cum me-
dicamento dato sanasset, receptus est in fami-
liam. Post haec nouercam furiosam sanare iul-
sus cum non pareret, denuo abdicatur.

Non noua ista, Iudices, aut praeter spem a
patre iam fiunt, neque nunc primum sic
irascitur; sed in promptu illi ista lex, consueto
more ad hoc venit tribunal. Illa autem noua

ἐκείνο δὲ καινότερον νῦν δυσυχῶ, ὅτι ἔγκλημα
 μὲν ἴδιον ἐκ ἔχω, κινδυνεύω δὲ τιμωρίαν ὑπο-
 σχεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ μὴ πάντα δύναται
 πείθεσθαι τῷ κελεύοντι· ἔτι γένοιτ' ἂν ἀ-
 τοπώτερον; θεραπεύειν ἐκ προστάγματος, οὐκ
 ἐθ' ὡς ἡ τέχνη δύναται, ἀλλ' ὡς ὁ πατὴρ βέλ-
 λεται· ἐβελόμην μὲν ἐν τὴν ἰατρικὴν, καὶ τοιού-
 τόν τι ἔχεν φάρμακον, ὃ μὴ μόνον τὰς μεμη-
 νότας, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀδίκως ὀργιζομένας παύειν
 ἐδύνατο, ἵνα καὶ τῷτο τὸ τῷ πατρὸς νόσημα
 ἰασαίμην· νυνὶ δὲ τὰ μὲν τῆς μανίας αὐτῷ τέ-
 λεόν πέπαυται· τὰ δὲ τῆς ὀργῆς μᾶλλον ἐπιτείν-
 νεται. καὶ τὸ δεινότατον, τοῖς μὲν ἄλλοις ἀπα-
 σι σωφρονεῖ, κατ' ἐμὲ δὲ τῷ θεραπεύσαντος
 μόνου μαίνεται. τὸν μὲν οὖν μισθὸν τῆς θε-

ραπειάς

mea nunc est infelicitas, quod proprium quidem
 crimen non habeo, sed artis subire poenam pe-
 riclitior, si ea non potest per omnia istius impe-
 riis obsequi. Quo quid fieri potest absurdius?
 curare pro imperio, non iam quantum ars potest,
 sed ut vult pater. Vellem igitur medicina tale
 quoque medicamentum haberet, quod non fu-
 riosos solum, verum etiam iniuste irascentes pos-
 set liberare, quo patris etiam hunc morbum sa-
 narem. Iam vero furiosus ille morbus plane de-
 siit; iracundus vero magis intenditur, et quod
 grauissimum est, aliis sapit omnibus, contra me
 vero, qui sanavi, solum furit. Quam igitur
 cura-

θεραπείας ὁρᾷτε οἷον ἀπολαμβάνω, ἀποκηρυττό-
μενος ὑπ' αὐτῆ πάλιν, καὶ τῇ γυναικὶ ἄλλοτρι-
μενος δευτέραν, ὥσπερ διὰ τῆτ' ἀναληφθεὶς
πρὸς ὀλίγον, ἢ ἀτιμότερος γένωμαι παλλάκις
ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας.

Εγὼ δὲ ἐν μὲν τοῖς δυνατοῖς εἰδὲν κελευσθῆ-
ναι περιμένω· πρῶτην γὰρ ἀκλήτος ἦκον ἐπὶ βοή-
θειαν· ὅταν δέ τι ἢ τελέως ἀπεγνωσμένον, εἰδὲ
ἐπιχειρεῖν βέλομαι. ἐπὶ δὲ τῆς γυναικὸς ταύ-
της εἰκότως, καὶ ἀτολμότερος εἰμι. λογίζομαι
γὰρ οἷα πάθοιμι ἂν ὑπὸ τῆ πατρὸς ἀποτυχάν-
δς, εἰδὲ ἀρξάμενος τῆς θεραπείας, ἀποκηρύττο-
μαι. ἄχθομαι μὲν ἔν, ὡ ἄνδρες δικασαί, ἐπὶ
τῇ μητρί, χαλεπῶς ἐχέσῃ, χρησὴ γὰρ ἦν.
καὶ ἐπὶ τῷ πατρὶ δι' ἐκείνην ἀνιωμένῳ. τὸ δὲ
μέγα

curationis mercedem accipiam, videtis, qui de-
nuo ab illo abdicor, familia iterum excludor,
quasi ea ipsa causa ad breue tempus receptus, vt
tanto fiam inhonestior domo electus saepius.

2. Ego vero in his quae possū, imperia non
exspecto, quare nuper inuocatus veni ad auxilian-
dum. Vbi vero aliquid est plane desperatum,
neque adinquare manum volo. In hac muliere
autem merito minus etiam audeo. Reputo enim,
quae a patre mihi impendeant, si excidam, qui
nondum coepta curatione abdicor. Quare graui-
ter equidem fero, iudices, nouereae morbum,
(bona enim erat) et patris obeam rem tristicam;

μέγιστον, ἐπ' ἑμαυτῷ ἀπειθεῖν δοκῶντι, καὶ ἃ
πρῶτα ττομαι ὑπουργεῖν οὐ δυναμένῳ, καὶ δι'
ὑπερβολὴν τῆς νόσου, καὶ ἀσθενείαν τῆς τέχνης.
πλὴν ἔ δίκαιον οἶμαι ἀποκηρύττεσθαι, τὸν ἃ
μὴ δύναται πείθειν, μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὑπισχνόμενον.

Δι' ἃς μὲν ἔν αιτίας καὶ πρότερον ἀπεικήρυξέ
με, ῥῆδιον συνιδεῖν ἐκ τῶν παρόντων. ἐγὼ δὲ
καὶ πρὸς ἐκείνας μὲν, ὡς οἶομαι, ἱκανῶς τῷ με-
τὰ ταῦτα βίῳ ἀπελογησάμην, καὶ ταυτὶ δέ,
ἃ νῦν ἐγκαλεῖ, ὡς ἂν οἷός τε ᾧ, ἀπελογησο-
μαι, μικρὰ ὑμῖν διηγησάμενος τῶν ἐμῶν. ὁ γὰρ
δυσάγωγος καὶ δυσπείθης ἐγὼ, ὁ κατασχύνων
τὸν πατέρα, καὶ ἀνάξια πράττων τοῦ γένους,
τότε

maxime vero, quod ipse obsequium recusare vi-
deor, cum quae imperantur ministrare, tum ob
morbi magnitudinem, tum propter imbecillita-
tem artis, non possum. Verum enim vero iu-
stum non arbitror abdicari eum, qui, quae face-
re non potest, ea nec omnino promittat.

3. Propter quas causas prius me abdicauerit,
facile ex praesentibus perspicitur. Ego vero ad
illas quidem, ut puto, satis respondi ipsa vita,
quae infecuta est: atque ea, quae nunc dat cri-
mini, quantum potero, diluam, pauca de meis
rebus ubi vobis enarrauero. Ego enim ille in-
tractabilis et refractarius, pudore ille patrem affi-
ciens et indigna genere nostro, perpetrans, tum qui-

τότε μὲν αὐτῷ τὰ πολλὰ ἐκείνα βουῶντι καὶ δια-
 τεινομένῳ, ὀλίγα χρῆσαι ἀντιλέγειν ὠόμην·
 ἀπελθὼν δὲ τῆς οἰκίας, ἐνόμιζόν μοι δικαστήριον
 ἔσεσθαι μέγα, καὶ ψῆφον ἀληθῆ, τὸν μετὰ
 ταῦτα βίον, καὶ τὸ Φάνεσθαι πάνπολυ τῶν
 τῷ πατρὸς ἐγκλημάτων ἐκείνων ἀφελήματα, καὶ
 περὶ τὰ κλέμματα πῶν ἐπιτηδεύμάτων ἐσπεδα-
 κόντα, καὶ τοῖς ἀρίστοις συνόντα· προερωμένη
 δὲ καὶ τοιῶτόν τι, καὶ ὑπώπτειν ἤδη, ὡς οὐ
 σφόδρα κακωδικοῦτος πατὴρ, ἀδίκως 1) ὀργί-
 ζεσθαι, καὶ ἐγκλήματα ψευδῇ κατ' οὐδ' οὐκ ἐπι-
 θέναι· καὶ ἥσαν τινες, οἱ μανίας ἀρχὴν ταῦτ'
 εἶναι

quidem, multum illa et contenta voce clamanti,
 pauca reponenda putabam. Egressus autem do-
 mo iudicium mihi magnum, et suffragium ve-
 rum fore sperabam vitam post ea agendam, si ap-
 pareret multum me a patris, illis criminibus ab-
 esse, qui et in optimis studiis elaborarem, et
 cum viris versarer optimis. Praeuidebam vero
 etiam tale quiddam, et suspicabar iamtum illud
 non satis mente constantis patris *iudicium*, quod
 iniuste irasceretur, et falsa contra filium crimina
 componeret. Et crant, qui furoris initium ista

L 4

puta-

I. 'Αδίκως'] Arbitror, excidisse articulum τὸ
 ante ἀδίκως, quo restitutio omnia recte co-
 haerebant. Ita certe interpretatus sum. *Gesi-*
ner.

εἶναι νομίζοντες, καὶ ἀπειλὴν, καὶ ἀμβρολισμὸν, καὶ ἐς μακρὰν ἐπιπεσχυμένε τῷ κακῷ, μῖσος ἄλογον, καὶ νόμον ἀπηνῆ, καὶ βλασφημίαν προχείρεας, καὶ δικαστήριον σκυθρωπὸν, καὶ βοήν, καὶ ὄργην, καὶ ὅλως, χολῆς μεσὰ πάντα. διὸ δὴ πάχα μοι καὶ ἰατρικῆς δέησεν ποτὶς προσηδόντων.

Ἀποδημήσας οὖν, καὶ τοῖς εὐδοκιμωτάτοις τῶν ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ἰατρῶν συγγενόμενος, καὶ πόνῳ πολλῷ, καὶ προθυμίᾳ λιπαρεῖ χρησάμενος, ἐξέμαθον τὴν τέχνην. ἐπανελθὼν δέ, καταλαμβάνω τὸν πατέρα, σαφῶς ἤδη μεμηνέντα, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἰατρῶν ἀπεγνωσμένον, καὶ ἐς βάθος ὀρώντων, καὶ ἀκριβῶς φιλοκρινέντων τὰς νόσους· πλὴν ὅπερ γε εἰκὸς ἦν ποιεῖν

putarent, et minas, et quaedam quasi praeludia mali non multo post ingruentis, odium irrationale, legem inmitem, conuicia in promptu, triste iudicium, et clamorem, et iram, et omnino bile plena vinnia. Propter haec sane, opus mihi forte aliquando medica arte futurum, expectabam.

4. Peregrinatus ergo, et probatissimorum apud exteros medicorum consuetudine, tum labore multo et studio indefesso usus, artem perdidici. Rediit patrem inuenio, aperte iam furentem, et a patriis medicis depositum, qui scilicet intima non peruiderent, neque accurate satis morbos discernere. Verum quod decebat facere filium

ποιεῖν χρῆσθ' οὐκ υἱόν, ἅτε ἐμνησικακήσῃ τῆς ἀπο-
κηρύξεως, ἅτε μετ' ἀπαιττος γενέσθαι περιέ-
μεινα. εἰς γὰρ εἶχόν τι αὐτῷ ἴδιον ἐγκαλεῖν,
ἀλλὰ πάντα ἐκείνα ἦν ἄλλότρια τὰ ἀμαρτήμα-
τα, καὶ ὥσπερ ἔφην ἤδη, τῆς νόσου. παρελθὼν
ἔν' ἀκλήτος, ἐκ εὐθύς ἰασάμεν, ἃ γὰρ οὕτω
πιστεῖν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν, εἰς ταῦτα ἡ τέχνη παρ-
αινεῖ, ἀλλὰ πάντων πρῶτον διδασκόμεθα συν-
ορᾶν εἴτε ἰασιμὸν ἐστὶ τὸ νόσημα, εἴτ' ἀνήκεστον,
καὶ ὑπερβεβηκὸς τῆς ὁρᾶς τῆς τέχνης. καὶ τη-
νικαῦτα, ἦν μὲν εὐμεταχειρίζον ἢ, ἐπιχειρῶμεν,
καὶ πᾶσαν σπᾶδὴν ἐσφαιρόμεθα σῶσαι τὸν νο-
σῶντα· ἦν δὲ κενρατηκὸς ἤδη, καὶ νανικηκὸς τὸ
πάθος ἴδωμεν, εἰς τὴν ἀρχὴν πρὸς σωπτόμεθα
νόμον

filium bonum, neque abdicationis memoriam
adhibui, neque dum arcefferer expectavi. Ne-
que enim proprium quidquam ipsius, quod accu-
sare habebam; sed aliena illa peccata erant o-
mnia, atque ut modo dicebam, morbi. Acce-
dens igitur inuocatus, non statim curavi, neque
enim mos est nobis ita facere, neque ars hoc prae-
cipit, sed docemur primo omnium considerare;
sanabilisne sit morbus, an incurabilis, et fines
artis egressus? ac tum, si tractabilis sit, manum
admovent, et diligentiam adferimus omnem
ad servandum aegrotum. Sin videamus superasse
morbum ac vicisse, omnino non aggredimur.
L 5 servan-

νόμον τινὰ παλαιὸν τῶν προπατόρων τῆς τέχνης
 ἱατρῶν φυλάττοντες, οἱ Φασὶ μὴ δεῖν ἐπιχει-
 ρεῖν τοῖς κακωτημένοις. ἰδὼν ἔν τὸν πατέρα
 ἔτι ἐντὸς τῆς ἐλπίδος, καὶ τὸ πάθος ἔχ ὑπὲρ
 τὴν τέχνην ἐπιπολὺ τηρήσας, καὶ ἀκριβῶς ἐξε-
 τάσας ἕκασον, ἐπεχείρην ἤδη, καὶ τὸ Φάρμα-
 κον τεθαρρήκτως ἐνέχεαν, καὶ τοὶ πολλοὶ τῶν
 παρόντων ὑπώπτουν τὴν δόσιν, καὶ τὴν ἴσιν
 διέβαλλον, καὶ πρὸς κατηγορίας παρεσκευάζοντο.

Παρὴν δὲ καὶ ἡ μητρὶς Φοβεμένη, καὶ ἀπι-
 σῆσα, ἔ τῷ μισεῖν ἐμὲ, ἀλλὰ τῷ δεδιέναι, καὶ
 ἀκριβῶς εἰδέναι πονήρως ἐκείνον διακείμενον. ἡ-
 πίσατο γὰρ μόνῃ τὰ πάντα συνῆσα, καὶ ὁμο-
 διάκτας τῇ νόσῳ. πλὴν ἀλλ' ἐγὼ γε οὐδὲν ἀπα-
 δελιά-

feruantes legem antiquam progenitorum artis me-
 dicae, qui negant manum admouendam his, qui
 superati iam sint. Videns igitur patrem intra
 spem, malum artis fines non multum egressum,
 obseruatis et accurate exploratis omnibus, ma-
 num iam admovebam, audacter infundebam me-
 dicamentum: multis licet praesentium suspectam
 dationem habentibus, calumniantibusque cura-
 tionem, et ad accusandum se parantibus.

5. Aderat etiam nouerca metuens ac diffidens,
 non quod odio me haberet, sed quod metueret,
 et male illum habere, accurate sciret. Sciebat
 enim sola omnia, quae semper vna, et in con-
 uictu quasi morbi esset. Verum enim vero nihil
 ego

δειλιάσας (ἡπιστάμην γὰρ ἔ ψευδόμενά με τὰ
σημεῖα, ἔδὲ προδώσασαν τὴν τέχνην) ἐπῆγον
τὴν ἰασιν ἐν καιρῷ τῆς ἐπιχειρήσεως. καίτοι
καί μοι τινες τῶν φίλων συνεβέβησαν μὴ θρα-
σύνεσθαι, μὴ καὶ διαβολὴν τινα μείζω ἐνέγκη
μοι τὸ ἀποτυχεῖν, ὡς ἀμυνομένῳ τὸν πατέρα
Φαρμάκῳ, καὶ μνησικακήσαντι, ὧν ἐπεπόνθειν
ὑπ' αὐτῷ. καὶ τὸ κεφάλαιον, σῶος μὲν οὗτος
εὐθύς ἦν, καὶ σωφρόνει πάλιν, καὶ πάντα διε-
γύγνωσκεν· οἱ παρόντες δὲ ἐθαύμαζον, ἐπήνε-
ον καὶ ἡ μητρὶς, καὶ Φανερά πᾶσιν ἦν χαίρε-
σα, καί μοι εὐδοκίμῳντι, καὶ κένῳ σωφρονῶντι.
ἔτος δ' ἐν (μαρτυρεῖν γὰρ αὐτῷ ἔχω) μήτε μελ-
λήσας, μήτε σύμβελόν τινα περὶ τέτων προσ-
λαβὼν,

ego deterreri me passus, qui scirem, non futu-
rum vt signa me fallerent, vt ars me proderet,
curationem, quo tempore coeperam, vrsi: licet
consulentibus mihi amicis quibusdam, ne aude-
rem, ne frustratus euentus calumniani mihi quan-
dam iudicaret maiorem, vt qui vlcisci vellem
patrem medicamento, et memoriam adhiberem
eorum, quae ab illo passus essem. In summa,
saluus ille mox esse, resipiscere, dignoscere o-
mnia: laudare nouerca, et palam gaudere, quod
bene audirem ego, quod ille resipuisset. Hic
igitur, testari hoc ipsi possum, neque cunctatus,
neque adhibito consiliario, cum audisset ab his,
qui

λαβὼν, ἐπεὶ δὴ τὸ πᾶν ἤμασε τῶν παρόντων, ἔλυε μὲν τὴν ἀποκήρυξιν, υἱὸν δὲ ἐξ ὑπαρχῆς ἐποιεῖτό με, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην ἀποκαλῶν, ἀκριβῆ πείραν εἰληφέναι ὁμολογῶν, καὶ περὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐκείνων ἀπολογάμενος, τῆτο γενόμενον εὐφρανε μὲν πολλὰς, ὅσοι παρῆσαν χρηστοί· ἐλύπει δ' ἐκείνας, ὅσοις ἀποκήρυξις υἱοῦ, ἡδίων ἀναλήψεως· εἶδον γοῦν τότε ἔ πάντας ὁμοίως ἡδομένους τῷ πράγματι, ἀλλ' εὐθύς τις καὶ χροᾶν τρεπομένην, καὶ βλέμμα τεταραγμένον, καὶ πρόσωπον ὠργισμένον, οἷον ἐκ φθόνης καὶ μίσους γίγνεται. ἡμεῖς μὲν οὖν, ὡς εἰκός, ἐν εὐφροσύναις καὶ θυμηδαῖς ἤμεν, ἀλλήλας ἀπειληφότες.

Ἡ

qui adfuerant omnia, soluit abdicationem, filium me sibi de nouo adsumpsit, seruatorem et bene meritum appellans, falsus experimentum se iam certum habere, excusans illa superiora. Id factum exhilarauit quidem multos, qui aderant viri boni, contristauit autem, quibus abdicationis filii iucundior receptione fuerat. Videbam igitur tunc non aequaliter omnes delectari negotio, sed statim cuiusdam et versum colorem, et conturbatum visum, et vultum iratum, quale quid ex inuidia et odio solet fieri. Nos igitur, ut facile est ad existimandum, in iucunditate et animi oblectatione esse, qui recepissemus alter alterum.

Ἡ μητρυιὰ δὲ μετὰ μικρὸν εὐθὺς νοσεῖν ἤρξατο, νόσον, ᾧ ἄνδρες δικασαί, χαλεπὴν καὶ παράλογον. ἀρχόμενον γὰρ εὐθὺς τὸ δεινὸν παρεΦύλαξα· ἡ γὰρ ἀπλῆν, εἰδ' ἐπιπόλαιον τῆς μανίας τὸ εἶδος, ἀλλὰ τι παλαιὸν ὑποκρῆν ἐν τῇ ψυχῇ κακὸν ἀπέρρηξε, καὶ ἐς τὰ μφανὲς ἐξενίκησε. πολλὰ μὲν ἐν καὶ ἄλλα ἡμῖν ἐστὶ σημεῖα τῶν ἀνιάτως μεμνηνόντων. ἐν δὲ ἐκεῖνο καινὸν ἐπὶ τῆς γυναικὸς ταύτης παρεΦύλαξα· πρὸς μὲν γὰρ τὰς ἄλλας, ἡμερωτέρᾳ καὶ προαιεῖᾳ ἐστὶ, καὶ παρόντων, εἰρήνην ἄγει ἡ νόσος· ἂν δὲ τινα ἰατρὸν ἴδῃ, καὶ τὰτ' ἀκῆσθαι μόνον, κατ' ἐκείνου μάχιστα παροξύνεται· ὅπερ καὶ αὐτὸ τὰτο, τὰ πονήρως καὶ ἀνηκέστως ἔχειν ἐστὶ τεκμήριον. ταῦθ' ὁρῶν,

6. Nouerca autem paullo post statim aegrotare coepit, morbum, iudices, difficilem et irrationabilem; incipiens enim statim malum obseruauit. Neque enim simplex, aut innatans modo furoris species; sed antiquum aliquod desidens in animo malum ruptis quasi vinculis euicit in publicum. Sunt quidem alia quoque signa nobis multa sine spe sanationis furentium: vnum autem illud novum hac in muliere obseruauit. Etenim ad reliquos mitior est et mansueta, praesentibus ijs, inducias agit morbus: at si quem medicum videat, et hoc solum *nomen* audiât, ad illud maxime exacerbat: quod quidem ipsum quam male illa habeat et insanabiliter, est indicium. Haec videns

ἔρῳ, ἐγὼ μὲν ἡνιώμην, καὶ τὴν γυναῖκα ὥκτειρα ἄξιαν ἔσαν 2), καὶ παρὰ τὸ προσήκον δυσ-
χοῦσαν.

Ὁ πατὴρ δὲ ὑπὸ ἰδιωτείας (ἐ γὰρ οἶδεν ἔτε
ἀρχὴν τῆ κατέχοντος κακῆ, ἔτε τὴν αἰτίαν,
ἔτε τὸ μέτρον τῆ πάθης), ἐκέλευεν ἰᾶσθαι, καὶ
τὸ ὁμοίον ἐγγέαι Φάρμακον. ὥτετο γὰρ ἐν εἴ-
ναι μανίας εἶδος, καὶ μίαν τὴν νόσον, καὶ τὰρ-
ξώσημα ταυτὸν, καὶ παραπλησίαν τὴν θερα-
πείαν δεχόμενον. ἐπεὶ δὲ, ὅπερ ἀληθέστατον,
ἀδύ-

dens aegre tuli equidem, et miseratus sum femi-
nam, quod merebatur, praeter fas infortunatam.

7. At pater prae imperitia, qui neque princi-
pia mali, quod eam tenet, neque causam, ne-
que modum nouit, curare illam iussit, atque
idem infundere ei medicamentum: putauit enim
vnum esse furoris genus, morbum vnum, infir-
mitatem eandem, quae similem curationem reci-
peret. Cum vero, quod verissimum est, nego
fieri

2. Ἀξιαν ἔσαν] Vt multa hic sunt oblique,
ambigue, figurate denique in nouercam di-
cta, quae feruare in conuersione nostra stu-
duimus: ita hic insignis est ambiguitas. Pot-
est enim illud ἄξιαν ἔσαν varie accipi, me-
rebatur, digna erat, quae in furorem ex in-
uidia incideret. At priuignus videri vult
dicere, illam misericordia sua dignam sibi
visam. Gesner.

αδύνατον εἶναι Φημι σώζεσθαι τὴν γυναῖκα, καὶ
ἔττασθαι ὑπὸ τῆς νόσου ὁμολογῶ, ἀγανακτεῖ,
καὶ ὀργίζεται, καὶ Φησὶν ἐκόντα καθυφίσθαι,
καὶ προδιδέναι τὴν ἀνδρωπον, ἐγκαλῶν ἐμοὶ τὴν
ἀσθενείαν τῆς τέχνης. καὶ πᾶσχει μὲν σύνηδες
τοῖς λυπαμένοις· ὀργίζονται γὰρ ἅπαντες τοῖς
μετὰ παρρησίας τάληθ' λέγουσι. πλὴν ἐγὼ γε
ὥς ἂν οἷός τε ᾦ, δικαιολογήσομαι πρὸς αὐτόν,
καὶ ὑπὲρ ἐμαυτῶ, καὶ τῆς τέχνης.

Καὶ πρῶτόν γε ἀπὸ τοῦ νόμου ἄρξομαι, καὶ
ὅν ἔτος με ἀποκηρύξαί βέλεται, ἵν' εἰδῇ ἐκ ἐθ'
ὁμοίαν ἔσαν αὐτῷ νῦν τε καὶ πρότερον τὴν ἐξέστιαν.
οὐ γὰρ ἅπανσιν, ᾧ πᾶτερ, ὁ νομοθέτης, οὐδὲ
πάντας υἱέας οὐδὲ ὁσάκις ἂν ἐθέλωσιν ἀποκη-
ρύττειν συγκεχώρηκεν, ἐδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις,
ἄλλ'

fieri posse vt feruetur mulier, cum superari eam
a morbo fateor; indignatur, irascitur, me vltro
ait subtrahere me, et mulierem prodere; ob ar-
tis imbecillitatem me accusat. Atque vsu illi ve-
nit, quod solet dolentibus: irascuntur enim o-
mnes his, qui libere vera illis dicunt. Verum
ego, quantum potuero, causam apud illum di-
cam, et pro me, et pro arte.

8. Ac primum a lege incipiam, ex qua abdi-
care me vult, vt sciat, non iam similem esse sibi
vt prius potestatem. Neque enim, Pater, omni-
bus, neque omnes filios, neque quoties volue-
rint, abdicare legislator permittit, neque omni-
bus

ἀλλ' ὥσπερ τοῖς πατέρας τὰ τηλικαῦτα ὀργίζε-
σθαι ἐφῆκεν, ἔτω καὶ τῶν παίδων πρένοησεν,
ὥς μὴ ἀδίκως αὐτὸ πάσχωσι. καὶ διὰ τῆτο ἐκ
ἐλευθέραν ἐφῆ γίνεσθαι, ἐδ' ἀκρίτον τὴν τι-
μωρίαν, ἀλλ' εἰς δικαστήριον ἐκάλεσε, καὶ δοκι-
μασίας ἐκάθισε, τὰς μὴτε πρὸς ὀργὴν, μὴτε δια-
βολὴν τὸ δίκαιον κρινέοντας. ἦδει γὰρ πολλοὺς
πολλὰς αἰτίας ὀργῆς παρισταμένας, καὶ
τὸν μὲν ψευδεῖ τινι διαβολῇ πειθόμενον, τὸν δὲ
οἰκῆτη πισεύοντα ἢ γυναῖκα ἐχθρῶ. ἔκταν ἡγεῖ-
το ἀδίκασον γίνεσθαι τὸ πρᾶγμα, οὐδ' ἐξ
ἐρήμης τὰς παῖδας εὐθύς ἀλίσκεσθαι, ἀλλὰ καὶ
ὑδὼρ ἐγχεῖται, καὶ λόγος ἀποδίδεται, καὶ ἀν-
εξέτασον ἐδὲν καταλείπεται.

Ἐπει

bus-de caussis. Sed quemadmodum patribus sic
irasci permisit, ita etiam filiis, ne iniuste hoc pa-
tiantur, prospexit. Ac propterea non liberam
esse dixit, neque sine iudicio poenam, sed ad tri-
bunal eos vocavit, et aestimatores sedere iussit,
neque irate, neque calumniose quid iustum sit
iudicatuross. Norat enim multis saepe irrationa-
biles irae causas esse, et alium mendaci cuidam
calumniarum fidem habere, alium seruo credere aut
mulierculae inimicæ. Quare voluit non sine iu-
dicio hoc negotium transigi, neque inauditos fi-
lios statim damnari, sed aqua illis quoque infun-
ditur, et ratio redditur, et nihil non examina-
tum relinquitur.

9. Quan-

Ἐπαί τοίνυν ἔξεσι καὶ τῷ μὲν θηναίων μόνῃ δ
 πατὴρ κύριος, τῷ κρῖναι δὲ εἰ εὐλογεῖ αἰτιάται,
 ὕμνῳσι δὲ δικάζοντες. αὐτὸ μὲν ὅμαι ἐπιφέρει,
 καὶ ἐφ' ᾧ νῦν ἀγωνάσκει, μηδέπω σκοπεῖται·
 πρότερον δ' ἐμῆνο· ἔξετάσατε, εἰ ἔτι δοτέον ἐκ
 ποικυττεῖν αὐτῷ, ἅπαρ ἀποκηρύξαντι, καὶ χρη-
 σάμενῳ τῇ παρὰ τὸ νόμον ἐξουσίᾳ, καὶ ἀποσλη-
 ρώσαντι τὴν πατρικὴν ταύτην δύνασιν· εἰς
 αὐτοῖς ἀναλαβόντι, καὶ λύσαντι τὴν ἀποκηρυ-
 ξιν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀδικώτατὸν εἶναι φημι τὸ
 ποιῆτόν, ἀπεράντας γενέσθαι καὶ τῶν παίδων
 τὰς τιμωρίας, καὶ πολλὰς τὰς κατεδίκας, καὶ
 τὸν φόβον αἰδίου, καὶ τὸν νόμον ἄρτι μὲν συκο-
 φρεῖσθαι, μετὰ μικρὸν δὲ λύεσθαι, καὶ πά-
 λιν

9. Quandoquidem igitur licet; et accusatio-
 nem solam in potestate habet pater, iudicium au-
 tem, an cum ratione accuset, vestrum est, iudi-
 ces: ipsum quidem quod mihi obiicit, et de quo
 nunc indignatur, nondum considerate: prius vero
 illud exquirite, sitne concedendum illi abdicare,
 qui semel iam abdicauit, et potestate legis usus
 est, illudque patrium imperium expleuit, deinde
 vero rursus recopit, abdicationemque rescidit.
 Equidem iniustissimum esse tale quidaio, infinitas
 sic fieri filiorum poenas, et condemnationes mul-
 tas, et metum perpetuum, et legem nunc qui-
 dem adiuuare iras, paullo post autem solui, et
 Luc. Op. T. IV. M rur-

δικ' ὁμοίως ἰσχυρὸν εἶναι, καὶ ὅπως, ἂν ὡς καὶ
κατὰ σφέτους καὶ δίκαια, πρὸς τὸ ἐπὶ κατὰ
δοῦν τοῖς πετρῶσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον ἄξιον
ἐφίεσθαι, καὶ ἀναγκάσθαι ἀναγκάσθαι, καὶ
κρίνον τῆς τιμωρίας ποιεῖν τὸν γεγεννηκότα. ἢ
δ' ἅπαξ ἀναλώσῃ τὴν ἐξουσίαν, καὶ καταχρη-
σῇται τῷ νόμῳ, καὶ ἐμπλησθῇ τῆς ἐργῆς, εἴ-
τα, μετὰ ταῦτα ἀναλάβῃ, χρηρὸν εἶναι μετα-
πισθεῖς, ἐπὶ τέτοιον ἀνάγκη μὲν μένειν, καὶ
ῥηστί μεταπηδᾶν, μηδὲ μεταβιβασέσθαι, μη-
δὲ μεταποιεῖν τὴν κρίσιν. τὲ μὲν γὰρ τὸν γε-
γεννηκότα ποιεῖν ἢ χρηρὸν ἀποβήσεσθαι, ἔδεν,
οἶμαι, γνώρισμα ἦν. καὶ διὰ τὸ τοῦ ἀναξίτου

κτλ

rursus aequè valere, atque omnino sursum deor-
sum iura verti, prout quoque tempore videtur
patribus. Sed primo quidem aequum est permis-
tere *aliquid*, ut in partem indignationis venire,
et puniendi potestatem tribuere ei, qui genuit.
Cum vero semel consumserit potestatem, cum le-
ge abusus fuerit, cum expleverit iram, deinde
post haec receperit, bonum esse contra priorem
sententiam persuasus: in his iam necessario ma-
nendum, nec transiliendum, neque mutandum
consilium, neque iudicium retractandum. Vtrum
enim filius malus, an bonus futurus esset, signo
dignosci nullo poterat: ac propterea indignos fa-

milia

τῷ γένει παραιτεῖσθαι συγκεχώρηται, τοῖς δὲ
τῷ ἡγεῖν ἀναθρεψαμένοις.

Ὅταν δὲ μὴ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ὑπ' ἐξουσίας
αὐτὸς τις ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ δοκιμάσας ἀναλάβῃ,
τίς ἐτι μηχανὴ μεταβάλλεσθαι, ἢ τίς ἐτι χρη-
σις ὑπόλοιπος τῷ νόμῳ; Φαίη γὰρ ἂν πρὸς σέ δ'
ἄρμοθέτης, εἰ πονηρὸς ἔστος ἦν, καὶ τῷ ἀποκη-
ρυχθῆναι ἄξιος, τί παθὼν ἀρεσκέεις; τί δ'
αὐτὸς ἐπανῆγες ἐς τὴν οἰκίαν; τί δ' ἔλυσες τὸν
νόμον; ἐλεύθερος γὰρ ἦσθα, καὶ τῷ μὴ ποιεῖν
ταῦτα κύριος. ὃ γὰρ δὴ ἐντροφῶν σοι δοτεῖται
τοῖς νόμοις, καὶ πρὸς τὰς σὰς μεταβολὰς ἀνά-
γασθαι τὰ διασκήρια, καὶ ἄρτι μὲν λυεσθαι,
ἄρτι δὲ κυρίως εἶναι τὰς νόμους, καὶ τὰς διασκά-
καθῆ-

milia reprobare concessum est iis, qui tum cum
ignorarent, aliere.

10. Vbi vero non necessitate quadam, sed li-
bera potestate pro se aliquis quem probavit, re-
cepit; quomodo iam mutare sententiam potest,
aut quis legis usus ei relictus est? Dixerit enim
ad te legislator: Si malus hic fuit et abdicari dignus,
quid tibi in mentem venit ut reuocares; quid rursus
reduxisti in domum? quid legem rescidisti? liber
enim eras, integrum tibi erat hoc non facere. Ne-
que enim concedendum tibi est, ut ad animi tui lu-
bidinem utaris legibus, neque ad tuas instantias
circumagas iudicia; neque ut nunc abrogenitur, nunc
valeant leges; et iudices sedeant testes, vel ministri

καθῆσθαι μάρτυρας· μᾶλλον δὲ ὑπηρέτας τῶν
 σοὶ δοκέντων· ὅτε μὲν κολάζοντας, ὅτε δὲ διαλ-
 λάττοντας, ὑπέταν σοὶ δοκῇ. ἅπαξ γεγέννη-
 κας, ἅπαξ ἀνατέτροφας, ἅπαξ καὶ τὸ ἀπα-
 κηρύττειν ἀντὶ τούτων ἔχεις, καὶ τότε, ἦν δὲ
 καίως αὐτὸ ποιεῖν δοκῇ· τὸ δ' ἅπαυσον τέτο,
 καὶ αἰδίων, καὶ πολὺ, καὶ ῥαδίων, μείζον ἤδη
 τῆς πατρικῆς ἐστὶν ἐξουσίας.

Μὴ δὲ, πρὸς Διός, ὧ ἄνδρες δικασταί, συγ-
 χωρήσητε αὐτῷ, ἐκείσιον τὴν ἀνάληψιν πεποιη-
 μένῳ, καὶ λύσαντι τὴν γνώσιν πᾶσαι δικα-
 στήεις, καὶ ἀκυρώσαντι τὴν ὀργήν, αὐτίς ἐπὶ τὴν
 αὐτὴν τιμωρίαν ἀνακαλεῖν, καὶ ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν
 τὴν πατρικὴν ἀνατρέχειν, ἥς ἄξιος ἦδη, καὶ
 ἔωλος

*potius, eorum, quae tibi placent, nunc punientes,
 nunc reconcilians, prout tibi visum fuerit. Semel
 genuisti, aluisti semel, semel etiam abdicandi pro
 bis potestatem habes, idque tum, si iuste illud videa-
 ris facere. Illud autem indefinenter facere et per-
 petuo, et saepe, et temere, maius iam est potestate
 patria.*

II. Nolite sane, obsecro, iudices, concedere
 illi, postquam iponte receptionem fecit, et supe-
 rioris iudicii cognitionem reddidit irritam, et
 iram suam retractavit, ut ad eandem rursus poe-
 nam me reuocet, ad patriam potestatem recurrat,
 cuius iam tempus illi praeteriit, et olim dies ela-
 psus

ἔωλος ἢ προθεσμία, καὶ μόνῳ τῷ αὐτῷ, καὶ
προδεδαπνημένῳ. ὁρᾷτε γάρ πα καὶ ἐν τοῖς
ἄλλοις δικαστηρίοις, ὡς ἀπὸ μὲν τῶν κληρῶ λα-
χόντων δικαστῶν, ἢν τις ἄδικον σῆται γεγενῆ-
σθαι τὴν κρίσιν, δίδωσιν ὁ νόμος ἐς ἕτερον ἐφεί-
ναι δικαστήριον. ἢν δὲ τινες ἐκόντες αὐτοὶ συν-
θῶνται δικαστᾶς, καὶ προσεχόμενοι ἐπιτρέψωσι
διοικτᾶν, ἐκ ἔτι. οἷς γὰρ ἐξὴν μηδὲ τὴν ἀρχὴν
ἐμμένειν, εἰ τῷ τις αὐθαίρετος εἴλετο, σέρ-
γεῖν ἐς τὸ δίκαιον τοῖς ἐγνωσμένοις. ἔτω δὲ καὶ
σύ, ὃν ἐξὴν μηδὲ ἀναλαμβάνειν, εἰ μὴ ἂν ἄ-
ξιός ἐδόκει τῷ γένεας, τῷτον εἰ χρηστὸν ἡγησά-
μενος εἶναι πάλιν ἀνείληφας, ἐκ ἔτ' ἀποκηρύτ-
τειν ἔξεις. ὅτι γὰρ ἐκ ἄξιος αὐθις παθεῖν ταῦτα,
ὕπ

plus est, quaeque illo solo actu vim suam ami-
sit et consumpta est. Videtis quodam modo in aliis
etiam iudiciis, ut a iudicibus fortitione lectis, si
quis iniustum factum putet iudicium, permittat
lex ad aliud prouocare et abire tribunal: sin ali-
qui ultro de iudicibus conuenerint, et delectis
a se permiserint arbitrium, non iam permittat.
Quibus enim initio licebat non stare, hos si quis
sua sponte legerit, iustum est, eorum illum co-
gnitione contentum esse. Ita sane tu etiam, quem
licebat non iterum recipere, si indignus genere
tuo videbatur; hunc si, bonum arbitratus esse,
denuo recepisti, non iam poteris abdicare. Non
enim dignum esse, qui ista denuo a te patiat,ur,

ὑπ' αὐτῷ σὲ μαμαρτύρηται, καὶ χρηστὸς ἔδωκε
 νωμολόγηται, ἀμετανόητον ἐν τῇ ἀνάληψιν,
 καὶ τὴν διαλλαγὴν βέβαιον εἶναι προσήκει, με-
 τὰ κρίσιν ἄνω πολλῇ, καὶ δύο δικαστήρια, ἐν
 μὲν τὸ πρῶτον, ἐφ' ᾧ παρητήσω, δεύτερον δὲ
 τὸ σὸν, ὅτε μετεβλεψω, καὶ ἀνάδασον ἐποίη-
 σας· τὰ πρότερον ἐγνωσμένα λύσας, βεβαιοῖς
 τὰ μετ' ἐκεῖνα βεβουλευμένα. μένε τοίνυν ἐπὶ
 τῶν τελευταίων, καὶ Φύλαττε τὴν σαυτῷ κρί-
 σιν· πατέρα σε εἶναι δεῖ. τῷτο γὰρ ἔδοξέ σοι,
 τῷτ' ἐδοκίμασας, τῷτ' ἐκύρωσας.

Ἐγὼ μὲν ἔδ' εἰ μὴ Φύσει παῖς ἦν, θέμενος
 δὲ, ἀποκηρύττειν ἠθέλας, ἐξεῖναι ἂν σοι ὥομην.
 ὁ γὰρ

tu ipse testatus, et bonum iam esse confessus es.
 Quare receptionem poenitentiae non iam subie-
 ctam, ratam conciliationem esse conuenit, post
 multum adeo iudicium, et duo tribunalia, vnum
 prius illud, quo me eiecisti, alterum tuum ipsius,
 cum mutato consilio irritum *prius illud* fecisti.
 Cum priora decreta rescindis, firmas quae post
 ea deliberasti. Mane ergo in ultimis, tuere iu-
 dicium tuum: patrem te esse oportet; ita enim
 ipsi tibi placuit, hoc probasti, hoc sanxisti.

12, Equidem neque, si non natura essem fi-
 lius, sed adoptatum me abdicare velles, licere
 tibi

ὁ γὰρ τὴν ἀρχὴν 3) μὴ ποιεῖν δυνατόν ἦν, τὰπὶ
 ἄδικον λύσει ἀπαρξένον· τὸν δὲ καὶ Φύσει
 καὶ αὐτῷ προαιρέσει καὶ γνώμῃ ἐσπεποιημένον
 πῶς εὐλογοναὺ ἀποδείσσει, καὶ πολλὰς τῆς
 μιᾶς οὐκ ἐπιτήδεως ἀποσπάρῃ; εἰδὲ οἰκίστης ὧν ἐτύχα
 χανον, καὶ τὸ μὲν πρῶτον πανθηρόν οἶομενος, ἐπέ-
 δησας, μεταπεισθεὶς δὲ ὡς ἔδδεν ἡδύμεν, ἐλευ-
 θερον ἀφῆκας εἶναι, ἄρ' ἄν σοι πρὸς κακὸν ἐρ-
 γισθέντι, αὐτῷ εἴη ἐς τὴν ὁμοίαν δουλείαν ἐπα-
 ανάγειν; ἔδομας. τὰ γὰρ τριῶντα βέβαια καὶ
 διὰ πάντας αἰεὶ ὑπάρχον· οἱ νόμοι ἀξιοῦσιν
 ὑπερβαίνειν τὴν ἀρχὴν· ὡς οὐκ ἐστὶν ὅτι
 τὸν ἀρχὴν ποιεῖν δυνατόν ἦν.

tibi putarem. Quod enim omnino non faceretis
 cebat, illud, ubi semel factum, dissolvere ini-
 quum est. Illum autem qui natura, deinde rur-
 sus voluntate et sententia tua in domum adscitus
 est, quomodo rationabile est rursus expellere, et
 vno familiae iure priuare saepius? Si veto seruus
 fuisset, tuque primo, malum me putans, vin-
 xisses; ac deinde mutata persuasione arbitratus,
 nihil me iniustum egisse, liberum dimisisses;
 numquid tibi aliquando irato liceret in similem
 me seruitutem retrahere? Minime. Haec talia
 enim firma et perpetuo rata esse leges iubent. De
 his enim non potest variari.

3. τὴν ἀρχὴν] Hic significari *initio*, certum est;
 quare vides non vbiq̃ue valere? *omnino*, *prae-
 cipue*. Reitz.

ὑπὲρ μὲν αὖ τῷ μνηστῇ ἐξέσθαι τὰτα ἀποκηρύτ-
τειν, ὃν ἅπασι ἀποκηρύξας, ἐκὼν ἀνέλαβεν, ἐτι
πολλὰ εἰπεῖν ἔχων, ὅμως παύσεσθαι.

Συνέψαθε δὲ ἤδη οἷον οὐτα καὶ ἀποκηρύξας
με· καὶ εἰδέτω τὰτό φημι, ὡς τότε μὲν ἰδιώ-
την, νῦν δ' ἰατρὸν. ἄδεν γὰρ αὖ πρὸς τὰτο ἡ
τέχνη συγκαγωνέσαστο, εἰδ' ὅτι τότε μὲν νέαν,
νῦν δὲ ἤδη καὶ πρεσβηκότα, καὶ τὸ πρὶν τοῦ
μηδὲν ἀδικῆσαι αὖ παρὰ τῆς ἡλικίας ἔχοντα·
μικρὸν γὰρ ἔσθαι καὶ τὰτο. ἀλλὰ τότε μὲν, εἰ
καὶ μηδὲν ἡδίκημένος ὡς αὖ ἐγὼ γε φαίην, ἀλλ'
εἰδ' εὖ πεπονθώς, παρητέτο τῆς οἰκίας· νῦν
δὲ σωτῆρα ἐναγχος, καὶ εὐεργέτην γεγεννημένον,
εἰ τί γένοιτο ἀποχαιριστότερον, σὼθέντα δι' ἐμῆς,
καὶ

eo igitur, quod non liceat isti abdicare, quem
semel a se abdicatum sponte receperit, licet multa
adhuc quae dicam supersint, tamen desinam.

13. Videte autem hunc, qualem me hominem
abdicatum eat: Et nondum hoc dico, tum impe-
ritum, iam vero medicum; nihil enim ad hanc
rem ars iuuerit: neque, tum ipulensem, nunc au-
tem iam prouectum, qui ab ipsa iam aetate argu-
mentum habeam, iniuriam me non temere facere:
paruum enim fortasse hoc etiam fuerit. Verum
illo tempore, licet iniuria nulla laesus, ut ego
possem dicere, tamen nec ausus beneficio, do-
mo me exclusit; iam vero seruatorem recens et
bene de se meritum, quo quid fieri possit ingra-
tius?

καὶ τηλικῶτον κίνδυνον διαπύφονγόντα, τοῖς τοι-
 αῖς εὐθὺς αἰσιβέσθαι, τῆς θεραπείας ἐκείνης
 ἀπὸ ἑνα λόγον ἔχοντα, ἀλλ' ἄνω ῥαδίως ἐπιτε-
 λῆσθαι, καὶ ἐπὶ τὴν ἐρημίαν ἐλαύνειν, τὸν ἐφη-
 σθέντ' 4) ἀνδραίως, ἐφ' οἷς ἀδίκως ἐξεβέβλη

tius? seruatum mea opera, tali superato periculo,
 talem statim mercedem persolvere; nec vlla cura-
 tionis illius ratione habita, statim obliuisci, et
 in solitudinem eiecere eum, qui iure meminisse
 poterat, quam iniuste eiectus fuerit, sed idem

M 5

non

4. Τὸν ἐφησθέντ'] Ego, quem locum hic ob-
 tinere potuerit ἐφησθέντα, plane non video;
 cum vis eius verbi ad obsequium inuiti, tri-
 stis, queruli, pertinere non possit. Quo-
 modo quaeso δικαίως delectari potest, abdi-
 catus, vt sibi videtur, iniuste? Neque enim
 de martyre vel confessore Christiano sermo
 est, qui gaudeat sibi contigisse vt patiatur
 aliquid etc. Multo minus δικαίως locum ha-
 bet, cum, iniustam fuisse priorem quoque
 abdicationem, ponat filius. Verbo, locus
 planissime corruptus, nec vero sanabilis diffi-
 culter, si et contextum orationis in consi-
 lium adhibeas, et cogites saeculo octauo
 Christiano figuras literarum ε et ι itemque
 φ et ψ misceri non difficulter potuisse. Le-
 gendum omnino videtur, τὸν μνησθέντ' ἀν-
 δικαίως: sic optime connexa et Lucianice
 deuincta erit oratio, quod ex interpretatione
 nostra intelligitur. Gesner.

τε, μὴ μόνον δ' ἐμνησιμακῆσαντας, ἀλλὰ καὶ
σώσαντας, καὶ σωφρενῆν παρασυναέσαντας;

Οὐ γὰρ μικρὸν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰς τὰ
τυχόν ἐν πεποιθηκώς αὐτόν, ὅμως τῶν τοιούτων
νῦν ἀξιζομαι. ἀλλ' εἰ καὶ ἔτας ἀγνοῇ τὰ τότε
πάντας ὑμεῖς ἴτε οἷα ποιεῖντα αὐτόν, καὶ πά-
σχοντα, καὶ ὅπως διακείμενόν, ἐγὼ παρακα-
λῶν, τῶν μὲν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωκότων, τῶν
δ' οἰκείων Φευγόντων, καὶ μηδὲ πλησίον προσ-
εῖναι τολμώντων, τοιούτον ἀπέφηνα, ὥς καὶ κατε-
ηγχεῖν δύνασθαι, καὶ περὶ τῶν νόμων ἰδιαλέγε-
σθαι. μᾶλλον δὲ ὁρᾷς, ὦ πάτερ, τὸ παρά-
δειγμα, τοιούτον ὄντα σε παρ' ὀλίγον, οἷα νῦν
ἡ γυνὴ ἐστὶ, πρὸς τὴν ἀρχαίαν Φρῆνῃσιν ἐκινή-
γαγον.

non solum memoriam iniuriae non adhibuit, ve-
rum salutem praestitit et sanitatem.

14. Neque enim paruum est, Indices, neque
quotidianum beneficium, quo affeci illum, qui
talibus nunc *poenis* me dignum censet. Sed etsi
forte iste ignoret quae tum acta sunt; at vos no-
stis, qualia agentem illum et patientem, et quo-
modo affectum, ego illum receperim, desperan-
tibus reliquis medicis, familiaribus autem fugien-
tibus, ac ne prope quidem accedere aulis, ac ta-
lem reddiderim, qui etiam accusare possit, et de
legibus disputare. Potius *hoc dicam*, vides, pa-
ter, tui *status* specimen. Talis fere cum esses,
qualis nunc mater est, ad pristinam te mentem
reuo-

γαγον. & δίκαιον ἐν τοιαύτῃ μοι γενέσθαι ἀγῆ
 ἐκείνων τὴν ἀμοιβήν, ἥδε κατ' ἐμὲ πε μόνον σω-
 Φρονεῖν. ὅτι γὰρ μὴ μικρὰ ὑπ' ἐμὲ εὐηργέτη-
 σαι, καὶ ἀπ' αὐτῶν ὧν ἐγκαλεῖς, ὁπλόν ἐστιν,
 ἦν γὰρ, ὡς ἐν ἔσχατοις ἔσαν τὴν γυναῖκα, καὶ
 παμπονήρως ἔχασαν, ἐκώμενον, μισεῖς, πῶς
 & πολὺ μᾶλλον, ὅτι σε τῶν ὁμοίων ἀπήλλαξα,
 ὑπεραγαπᾷς, καὶ χάριν ὁμολογεῖς, τῶν ἄτε-
 δειῶν ἀπὸ πλάγμενος· εὐ δέ, ὅπερ ἀγνωμονέσα-
 τον, σωφρονήσας, εὐθύς ἐς δικαστήριον ἄγεις,
 καὶ σεσωσμένος κολάζεις, καὶ ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον
 ἐκείνο μῦθος ἀνατρέχεις, καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀναγι-
 γνώσκεις νόμον. καλὸν γὰρ τὸν μισθὸν ἀποδί-
 δως

reuocauī. Non igitur iustum est eam mihi pro
 illis mercedem tribuī, teque aduersus me solum
 sapere. Minime enim partium tibi beneficium
 a me tributum esse, ex ipsa tua accusatione ma-
 nifestum est. Quem enim odio iam habes, qui
 non sanem uxorem tuam cum extremis confi-
 ciantem malis, et pessime omnino habentem, cur
 non multo potius vehementer amas, quod simi-
 libus te liberaui, et gratiam habes tantis malis
 solutus? Tu vero, quod ingratissimum, recepta
 mente statim trahis ad tribunal, et seruatus pu-
 nis, et ad antiquum illud odium recurris, et le-
 gem eandem legis. Praeclaram igitur arti mer-
 cedem

δωῇ τῇ τέχνῃ, καὶ ἀξίας ἀμοιβᾶς τῶν Φαρμακῶν, ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ὑγιαίνων μόνον.

Ἕμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες δικασαί, τὸν εὐεργέτην τῷ νόμῳ κολάζειν ἐπιτρέψετε, καὶ τὸν σώσαντα ἐξελαύνειν, καὶ τὸν σωφρονίσαντα μισεῖν, καὶ τὸν ἀνκυσήσαντα τιμωρεῖσθαι; ἔκ, ἦν γε τὰ δίκαια ποίητε. καὶ γὰρ εἰ τὰ μέγιστα νῦν ἁμαρτάνων ἐτύχχανον, ἦν μοί τις ἔμικρά προσφεκομένη χάρις, ἐς ἣν ἀποθρόνοντα τῆτον, καὶ ἥς μεμνημένον, καλῶς εἶχε, τῶν μὲν παρόντων καταφρονεῖν, δι' ἐκεῖνα δὲ πρόχειρόν τὴν συγγνώμην ἔχειν· καὶ μάλιστα εἰ τηλικαύτη τις ἡ εὐεργεσία τυγχάνοι, ὥς πάντα ὑπερπαίειν τὰ μετὰ ταῦτα. ὅπερ αἶμαι καὶ μοί πρὸς τῆτον ὑπάρχειν.

cedem exsoluis, et digna medicamentorum praemia, qui contra solum medicum sapias.

15. Vos autem, Iudices, huic permittetis perire bene de se meritum, servatorem expellere, sanae mentis restitutorem odisse, afficere supplicio, qui iacentem erexit? Minime, si quidem iuste agatis. Etenim si maxima nunc peccata commisisset; ante debebatur mihi gratia non parva, ad quam iste respiciens, cuius recordatus, iure meritoque praesentia contemnerent, in promittit propter ista haberet veniam: maxime vero, si tale tantumque sit beneficium, ut longe ea quae post facta sunt, superet. Quod quidem apud istum

έρχεν, ἐν ἑσώσῃ, καὶ ὅς τῃ βίῃ πάντος χρειώ-
σης ἐσὶ μοι, καὶ ὃ τὸ εἶναι, καὶ τὸ σωφρονεῖν,
καὶ τὸ συνιέναι παρ᾽ ἐσχλημαί, καὶ μάλιστα ὅτε οἱ
ἄλλοι πάντες ἤδη ἀπεγνωκασάν, καὶ ἥττας εἶ-
ναι ὁμολόγῃ τῆς νόσῃ.

Τὸτο γὰρ μῆζον οἶμαι ποιεῖν τὴν ἐμὴν εὐσε-
χεσίαν, ὡς ἔτε υἱὸς ὢν ἔστε, ἔτε ἀναγκασίαν
τῆς θεραπείας ἔχων αἰτίαν, ἀλλ' ἐλευθέρως καὶ
εὐαίως, καὶ ἀλλὰ τριος, τῆς φυσικῆς αἰτίας ἀ-
φριμένος, ὅμως ἂν περιφύδον, ἀλλ' ἐθελοντῆς
ἄκλῃτος, αὐτεπαγγελτος, ἤκον, ἐβοήθησαν
προσελιπάρησα, ἰασάμην, ἀνέστηκα, καὶ τοῦ
πατέρα ἐμαυτᾶ διεφύλαξα, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀπο-
κρηρύξεως ἀπελογησάμην, καὶ τῇ εὐνοίᾳ τὴν ὁρ-
γὴν

istum mihi ita se habere arbitror, quem seruau-
rim, qui vitam mihi ipsam debeat, cui quod est,
quod sapit, quod intelligit, praestiterim, idque
eo maxime tempore cum reliqui omnes spem ab-
iecissent; seque impares morbo falsi essent.

16. Illa enim re augeri beneficium meum ex-
istimo, quod neque filius eo tempore, neque ne-
cessariam habens curationis causam, sed in liber-
tate constitutus, alienus, naturali necessitudine
solutus, tamen non neglexi patrem; sed sponte,
inuocatus, meo ipsius instinctu veni, opem tuli,
assiduus fui, sanavi, excitavi, patrem seruavi
meum, causam de abdicatione dixi, iram illius
mea

γῆν ἔπαυσα, καὶ τὸν νόμον ἔλυσά τῃ Φιλότητι
 γὰρ, καὶ μεγάλης εὐεργεσίας τὴν ἐς τὸ γένος
 ἐπαύοδον ἐπιδόμην, καὶ ἐν ἔτιω ἐπισφαλεῖ κα-
 ρῖα τὴν πρὸς τὸν πατέρα πίσιν ἐπεδειξάμην, καὶ
 μετὰ τῆς τέχνης ἑμαυτὸν εἰσέποιήσα, καὶ γῆ-
 σιος υἱὸς ἐν τοῖς θενοῖς ἀνεβώην. πόσα γὰρ
 ὄψομαι παθεῖν με, πόσα καὶ αἰνῶ παρόντα, ὅσα
 ἡρετῶντα, καιροφυλακτῶντα· νῦν μὲν, εἰκόντα
 τῇ τῷ πάθει ἀκμῇ· νῦν δὲ, τὴν τέχνην ἐπα-
 γοντα, πρὸς ὅλγιον ἐνδιδόντος τῷ κακῷ, ἐστὶ δὲ
 τῶν ὄντων πάντων τέτων 5) ἐν τῇ ἱατρικῇ
 τὸ ἐπισφαλές· τὰς τοιαύτας ἰᾶσθαι, καὶ
 πλησιάζειν ἔτι διακειμένοις. ἔς γὰρ τὰς πλη-

mea benevolentia sedavi, legem dissolui pietate,
 magnoque beneficio reditum in familiam redemi,
 atque ancipiti adeo tempore ostendi meam in pa-
 trem fidem, et una cum arte me ipsum quasi ad-
 optavi, germanumque me filium difficili tempore,
 ostendi. Quae enim subiisse me putatis? quan-
 tum laborasse praesentem, ministrantem, tempo-
 ra observantem omnia, cum nunc viribus sum-
 mis morbi concederem, nunc remittenti aliquan-
 tum malo, artem opponerem. Est vero omnium
 in Medicina hoc periculosissimum, curare tales,
 et ad ita constitutos accedere. Saepe enim in pro-
 ximos

5. Τέτων] Videtur legendum τῷτο. Sic certe
 interpretatus sum. Gesner.

εἶον· πολλάκις ἀφιάσῃ τὴν λύπην, ἐπιζέστω
 τος τῷ πάθει. καὶ ὁμως πρὸς θδὲν τέτων ἀπ-
 ὠκησα, καὶ ἀπεδειλίασα· συνὼν δὲ καὶ πάν-
 τα τρόπον ἀνταξεταιζόμενος τῇ νόσῳ, τὸ τελευ-
 τῶν ἐκράτησα τῷ Φαρμάκῳ.

Μὴ γὰρ τῷ ἀκῶσας εὐθέως ὑπολάβῃ τις,
 ποῖος δὲ ἢ πόσος ὁ κάματος ἐνχέει Φάρμακον;
 πολλὰ γὰρ πρὸ τέτῃ γενέσθαι· δεῖ, καὶ προσδο-
 ποιῆσαι τῇ πόσει, καὶ προπαρασκευάσαι ἐκδοῦν
 εἰς ἱάσιν τὸ σῶμα, καὶ τῆς ἀπάσης ἐξέως φρον-
 τίσαι, κενᾶντα, καὶ ἰσχυαίνοντα, καὶ οἷς χρὴ
 τρέφοντα, καὶ κινᾶντα εἰς ὅσον χρησίμον, καὶ
 ὑπνὸς ἐπινοῶντα, καὶ ἡρεμίας μηχανώμενον, ἄ-
 παρ

ximos quosque rabiem, efferuescente morbo, e-
 mittunt. Ego tamen ad nihil horum vel patien-
 tiam amisi, vel despondi animum. Sed congre-
 diens et omni modo contra morbum decertans,
 medicamento tandem illum expugnavi.

17. Noli enim, si quis ista audis, statim pu-
 tare, *Qualis autem quantus labor est infundere medi-
 camentum?* Multa enim ante hoc fieri oportet, et
 viam munire potioni, et parare habile ad cura-
 tionem corpus, et habitus totius habere ratio-
 nem, euacuando, extenuando, iis, quibus o-
 portet, nutriendo, et mouendo quantum opus
 est, et somno parando, et machinanda quiete,
 ad

περ οἱ μὲν ἄλλοι νοσῶντες, ῥαδίως πεσθῶεν
 αἱ οἱ μεμηνότες δὲ, διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ
 νῆ(6), δυσάγωγαι, καὶ δυσηνόχητοι, καὶ τῷ
 ἰατρῷ ἐπισφαλεῖς, καὶ τῇ θεραπείᾳ δυσκατα-
 γώνισοι. ὅταν γὰρ πολλάκις ποιῶμεν, ἤδη
 πλησίον γενέσθαι τῶ τέλους, καὶ ἐλπίσωμεν,
 εἰπεσθὲν τι μικρὸν ἀρτάρημα, ἐπακηιάσαντος τῶ
 πάθους, ἅπαντα ῥαδίως ἐκείνα ἀνέτρεψε, καὶ
 ἀνεπόδισε τὴν θεραπείαν, καὶ τὴν τέχνην διέ-
 σφηλε.

Τὸν

ad quae morbo laborantes alio facile inducantur,
 furiosi autem propter mentis libertatem, duci re-
 gique difficiles, periculosi medico, et curatione
 vix superabiles. Cum enim saepe effecimus, ut
 prope finem simus, cum speramus; incidens par-
 vulum quoddam peccatum, ingrauescente de-
 nuo morbo, omnia illa facile evertit, retro a-
 git curationem, artem fallit.

18. Eum

6. Τῶ νῆ] Νῆς cogitandi vis hic est, et ima-
 gines rerum formandi. Haec ab imperio
 rationis τῶ λόγῳ libera, et effrenis temere
 huc illuc impellitur, aegreque adeo ad quie-
 tem et tranquillitatem reducit. Quam ita-
 que *mentis libertatem*, verbum de verbo red-
 didi, hanc maluissem tali circumscriptione
 verborum exprimere, *propter mentem excussis*
rationis frenis libere nugantem. Gelfner.

Τὸν ἔν ταῦτα πάνθ' ὑπομεμενηκότα, καὶ ἔ-
τω χαλεπῷ νοσήματι προσπαλαίσαντα, καὶ
πάθος ἀπάντων παθῶν τὸ δυσαιωρότατον νε-
κρηκότα, ἔτι τῷ ἀποκηρύττειν ἐπιτρέψετε,
καὶ τὰς νόμους ὡς βέλεται ἐρμηνεύειν κατ' εὐ-
εργέτη, συγχωρήσετε, καὶ τῇ Φύσει πολεμεῖν
αὐτὸν εἰσέετε; ἐγὼ τῇ Φύσει πενθόμενος, σώ-
ζω καὶ διαφυλάττω, ὡ ἄνδρες διαμαρτυρῶ, τὸν
πατέρα ἐμαυτῷ, καὶ ἀδικῇ ἔτος· εἰ δὲ τὸν εὐ-
εργετηκότα παῖδα τοῖς νόμοις, ὡς Φησιν, ἀπο-
λεθῶν διαφθείρει, καὶ τῷ γένει ἀποσερεῖ, μι-
σῶμαι ἔτος, ἐγὼ φιλοπάτωρ γίγνομαι· ἐγὼ
τὴν Φύσιν ἀσπάζομαι, ἔτος τὰ τῆς Φύσεως
παρορῶ, καὶ καθυβρίζει δίκαια. ὡ πατρός,
μισῶν-

18. Eum igitur, qui illa omnia sustinuit, qui
etiam graui adeo aegritudine confectus est; qui
morbum morborum omnium superatu difficilli-
mum vicit, isti adhuc abdicare permittetis, et
pro sua lubricine interpretari leges contra optime
de se meritum patientini, et contra ipsam pugna-
re naturam sinetis? Ego naturae obsecutus, iu-
dices, seruo et custodio mihi patrem, etiam si
iniuriam ipse mihi faciat. Si vero filium a quo
beneficium accepit, legibus, ut ait, obtemperans
perdit, et genere priuat, ipse liberorum osor est,
amans ego patris; ego amplector naturam, ipse
naturae vim despicit, et ius ipsum contumeliose
conculcat. Vah patrem iniuste odio habentem,
Luc. Op. T. IV. N vah

μισῶντος ἀδίκως· ὡ παιδὸς, Φιλῆντος ἀδικώ-
τερον. ἐγκαλῶ γὰρ ἑμαυτῷ, τῷ πατρὸς ἀναγκά-
ζοντος, ὅτι μισῶμενος, εἰ δέον· Φιλῶ, καὶ Φι-
λῶ πλέον ἢ προσῆκε. καίτοι γε ἡ Φύσις τοῖς
πατέρας τὰς παῖδας μᾶλλον, ἢ τοῖς πασι τὰς
πατέρας ἐπιτάττει Φιλεῖν. ἀλλ' ἔτος ἐκὼν
καὶ τὰς νόμους παρορᾷ, οἳ τὰς εἰδὲν ὑδίκηότας
παῖδας τῷ γένει φυλάττεσι, καὶ τὴν Φύσιν,
ἣ τὰς γενήσαντας ἔλκει πρὸς πόσον τῶν γεγενη-
μένων πολὺν, ἔχ' ὅπως μείζους ἀρχὰς εὐνοίας
ἔχων πρὸς ἐμὲ, μείζονα τὰ δίκαιά μοι τῆς εὐ-
νοίας ἐσφέρει, καὶ ἐπιδίδωσιν· ἢ, τότε ἐλατ-
τον, ἐμὲ μιμνῆται, καὶ ζηλοῖ τῷ Φίλτρει. ἀλλ',
οἴ μοι τῆς συμφορᾶς, προσέτι καὶ μισῶ Φιλῆν-
τα,

vali filium amantem etiam iniustius! Me enim
ipsum accuso, patre ita cogente, qui exosus prae-
ter officium amem, et magis amem quam conue-
nit: cum tamen natura patribus magis iniungat
amare liberos, quam hisce patres. Sed iste vltro
et leges despicit, quae liberos nullius iniuriae
reos servant generi, et naturam, quae parentes
ad vehemens eorum qui nati sunt desiderium
trahit; tantum abest, vt, cum maiores habeat
benevolentiae erga me causas, maiora etiam be-
nevolentiae officia mihi tribuat atque cumulet,
aut certe, me imitetur, et amoris mei se prae-
beat aemulum. Sed heu calamitatem! insuper
etiam

τα, καὶ ἀγαπῶντα ἐλαύνει, καὶ εὐεργετῶντα
ἀδικεῖ, καὶ ἀσπαζόμενον ἀποκηρύττει, καὶ τὰς
Φιλόπαιδας νόμους, ὡς μισόπαιδας κατ' ἐμᾶ με-
ταχειρίζεται. ὦ μάχης, ἣν ἐσάγεις πᾶτερ τοῖς
νόμοις κατὰ τῆς Φύσεως.

Οὐκ ἔστι ταῦτα, ἐκ ἔστιν ὡς θέλεις. κακῶς ἐρ-
μηνεύεις, ὦ πᾶτερ, καλῶς κειμένους τὰς νόμους.
ἔ πολεμεῖ Φύσις καὶ νόμος ἐν ταῖς εὐνοίαις· ἀκο-
λεθῶσιν ἀλλήλοις ἐνταῦθα, καὶ συναγωνίζονται
τῇ λύσει τῶν ἀδικημάτων. ὑβρίζεις τὸν εὐερ-
γέτην, ἀδικεῖς τὴν Φύσιν, τί καὶ τὰς νόμους συν-
αδικεῖς τῇ Φύσει; ἔς καλὰς, καὶ δικαίας, καὶ
Φιλόπαιδας εἶναι θέλοντας, ἔ συγχωρεῖς, καθ'
ἐνός

etiam odit amantem, et diligentem exigit, et
bene merentem afficit iniuria, et amplectentem
abdicat, et leges liberis fauentes, tanquam in-
fensas liberis in me torquet. Vah pugnam, qua
committis, pater, leges et naturam.

19. Non sunt, non sunt ista vt tu vis, male in-
terpretaris, pater, leges bene constitutas. non
pugnant natura et lex circa beneuolentiam; se-
quuntur hac in re se inuicem, et mutuo se dissol-
uendis iniuriis adiutuant. Contumeliose tractas
bene de te meritum: in naturam iniurius es. Quid
etiam leges vna cum natura iniuria complecteris?
quas, bonae, iustae, liberorum amantes esse
cum velint, tales esse non concedis, cum eas

ἐνός παιδός ὡς κατὰ πολλῶν κινῶν πολλάκις
 καὶ ἡσυχάζειν ἢ ἑὼν ἐν ταῖς τιμωρίαις, τὰς ἐν
 ταῖς τῶν παίδων πρὸς τὰς πατέρας εὐνοίας ἡ-
 συχάζειν ἐθέλοντας· καίτοι γε ἐπὶ τοῖς μηδὲν
 ἡμαρτηκόσι, μηδὲ κειμέναις. καὶ μὴν εἰ γε νόμος
 καὶ ἀχαριστίας δικάζουσαν δίδασσι κατὰ τῶν τὰς
 εὐεργέτας μὴ ἀντευποιούντων. ὁ δὲ πρὸς τῷ μὴ
 ἀμείβεσθαι, καὶ ἐπ' αὐτοῖς οἷς εὖ πέπονθε κο-
 λαζεν ἀξίων, σκέψασθε εἴ τινα ὑπερβολὴν ἀδι-
 κίας ἀπολέλοιπεν. ὡς μὲν ἐν ἔτε ἀποκηρύττειν
 ἔτι τέττω ἔξεσιν, ἅπαρ ἤδη τὴν πατρικὴν ἐξου-
 σίαν ἀποκληρώσαντι, καὶ χρησαμένῳ τοῖς νό-
 μοις, ἔτε ἄλλως δίκαιον, εὐεργέτην ἐς τὰ τέλη
 καὶ τα

contra vnum filium, tanquam aduersus plures,
 saepius inboueas, et quiescere non patiaris a poe-
 nis, quae in liberorum aduersus patres beneuo-
 lentia quiescere cupiunt, atque adeo iis, qui ni-
 hil peccarunt, neque sunt propositae. Et sane
 ingrati animi iudicium dant leges contra eos, qui
 bene de se meritis gratiam non retulere. Ille au-
 tem, qui praeterquam quod vicem non reddit,
 insuper propter ipsa quibus affectus est beneficia
 punire cupit, considerate, si quem iniuriae ex-
 cessum reliquerit. Quae cum ita sint, neque in-
 tegrum amplius isti esse abdicare, qui semel iam
 patriam potestatem expleverit, et usus sit, legi-
 bus, neque alioquin iustum esse, bene adeo me-
 ritum

αὐτὰ γεγενημένον ἀποδείξαι, καὶ τῆς οὐρίας
παρατεῖσθαι, ἰκανῶς, οἶμαι, δεδεικται.

Ἦδη δὲ καὶ ἐπ' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἐλθωμεν τῆς
ἀποκηρύξεως, καὶ τὸ ἐγκλημα ἐξετάσωμεν ὁ-
ποῖόν ἐστιν. ἀνάγκη δὲ αὐθις ἐπὶ τὴν γνώμην ἀνα-
δραμεῖν τῷ νομοθέτῃ. ἵνα γὰρ σοι τὰτα πρόφ-
ερόν δῶμεν, τὸ ἐξεῖναι ὁσάκις ἂν ἐθέλης ἀπο-
κηρύττειν, καὶ κατὰ γὰρ τῷ εὐεργέτῃ πρᾶσται
τὴν ἐκείνην ταύτην συγχωρήσωμεν, ἔχ' ἀπλῶς,
οἶμαι, ἔδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις ἀποκηρύξεις· ἔ-
δὲ τῷ ὁ νομοθέτης φησὶν, ὅ, τι ἂν τύχη ὁ
πατὴρ αἰτιασάμενος, ἀποκηρυττέτω, καὶ ἀπό-
χρη θελήσας μόνον, καὶ μέμψασθαι. τί γὰρ ἂν
ἔδει δικαστήριον; ἀλλ' ὑμᾶς ποιεῖ τῷτο, ὧ ἄνδρες
δικα-

ritum reiici, et expelli domo, satis, puto, de-
monstratum est.

20. Iam vero ad ipsam quoque causam venia-
mus abdicationis, et crimen ipsum, quale sit,
examinemus. Opus vero est rursus ad senten-
tiam legislatoris recurrere. Vt enim tibi hoc ad-
paruum tempus demus, licere abdicare, quoties
velis, et contra bene meritum insuper hanc tibi
potestatem concedamus: non tamen simpliciter,
puto, neque omnibus de causis abdicatis. Ne-
que hoc ait legislator, *Quidquid accusauerit pater,*
abdicato, et sufficit velle tantum, et arguere. Quid
enim opus fuisset iudicio? Sed vos, iudices, iu-

δικασαί, σκοπεῖν, εἴτ' ἐπὶ μεγάλοις καὶ δικαίοις
ὁ πατὴρ ὀργίζεται, εἴτε καὶ μὴ. ἔκων τοῦτο
ἤδη ἐξετάσατε. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν μετὰ τὴν
μανίαν εὐθύς.

Τὰ μὲν δὴ πρῶτα τῆς σωφροσύνης τῶ πατρὸς,
λύσις ἦν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ σωτὴρ, καὶ εὐ-
εργέτης, καὶ πάντα ἦν ἐγώ. καὶ εἰδέν, οἶμαί,
τέτοις ἔγκλημα προσεῖναι εἰδύνατο. τὰ μετὰ
ταῦτα δὲ, τί τῶν πάντων αἰτιῶ; τίνα θερα-
πείαν, τίνα ἐπιμέλειαν ἢ παρήκα; πότε ἀπέ-
κοιτος ἐγενόμην; τίνας πότες ἀκαίρους, τίνας
κώμους ἐγκαλεῖς; τίς ἀσωτεία; τίς πορνόβοσκός
ὑβρίζω; τίς ἠτιάσατο; εἰδὲ εἶς. καὶ μὴν ταῦ-
τα

bet considerare, magnisne et iustis de causis ira-
scatur pater, an minus. Igitur hoc iam exquirite.
Incipiam autem ab his, quae furorem statim con-
secuta sunt.

21. Primum quidem quod sanitate restituta
egit pater, hoc fuit, quod abdicationem rescidit;
iam servator, bene meritus, et omnia eram ego.
Nec ullum in his crimen, puto, esse potuit. Eo-
rum autem, quae secuta sunt, omnium quid ac-
cusat? quem cultum, quam curam filii praeter-
misi? quando abnoctavi? quas computationes in-
tempestivas, quas commissiones accusas? quae
luxuria mea est? quis leno pulsatus? quis accusa-
vit me? nemo vnus. Atqui haec sunt, propter
quae

τῶ ἔσιν, ἐφ' οἷς μάλιστα ὁ νόμος ἀποκηρύττειν
ἐφίησιν. ἀλλὰ νοσεῖν ἤρξατο ἡ μητρίᾳ· τί ἔν
ἐμοὶ τῆς ἐγκαλεῖς, καὶ νόσε δίκην ἀποιτῆεις;

Οὔ, φησιν· ἀλλὰ τί; ὅτι θεραπεύειν προσ-
ταττόμενος, εἰ θέλεις, καὶ διὰ τῆς ἂν ἄξιος
εἴης ἀποκηρύξεως, ἀπειθῶν τῷ πατρί. ἐγὼ δὲ
τὸ μὲν οἷα προσάττοντι αὐτῷ, ὑπακχεῖν εἰ δυ-
νάμενος, ἀπειθεῖν δοκῶ; πρὸς ὀλίγον ὑπερθή-
σομαι. πρότερον δ' ἀπλῶς ἐκείνῳ φημι, ὥς εἰ
πάντα προστάττειν ἔτε, τέτω δίδωσιν ὁ νόμος,
ἔτ' ἐμοὶ τὸ πείθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκαῖον.
ἐν δ' ἔν τοις τῶν προσηγμάτων τὰ μὲν ἀνεύθυ-
νά ἐσι, τὰ δ' ὀργῆς, καὶ τιμωρίας ἄξια· ἐν
νοσῆς

quae maxime abdicare lex permittit. Sed aegro-
tare coepit nouerca. Quid igitur? me hoc no-
mine accusas? et morbi rationem a me repetis?

22. Non, inquit. Quid ergo? Quod curare
eam iussus non vis; et propter hoc dignus fueris ab-
dicatione, parere recusans patri. Ego vero, quae
lia praecipienti patri, cum obsequi non possim,
obedientiam negare videar, disputare paullum dif-
feram. Prius vero simpliciter illud dico, Neque
isti lex permittit iniungere omnia, neque parere
omnibus omnino mihi necessarium. In his ergo,
quae imperantur a patre, alia quidem alieno ar-
bitrio non sunt obnoxia, alia vero ira atque sup-
plicio, si violentur, digna: si aegrotet ipse, ego

νοσῆς αὐτός, ἐγὼ δὲ ἀμελῶ· εἰάν τῶν κατ' οἶκον
ἐπιμελεῖσθαι μελεῖς, ἐγὼ δὲ ὀλιγωρῶ· εἰάν
τὰ κατ' ἀγρὸν ἐπισκοπεῖν προσάττης, ἐγὼ δὲ
ὀκνῶ. πάντα ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα εὐλόγως
ἔχει τὰς προφάσεις, καὶ τὰς μέμφεις πατρικίας·
τὰ δ' ἄλλα, ἐφ' ἡμῖν ἐσι τοῖς πασι, ὄντα τῶν
τεχνῶν, καὶ τῆς τέτων χρήσεως, καὶ μάλιστα,
εἰ μηδὲν αὐτὸς ὁ πατὴρ ἀδικοῖτο. ἐπεὶ τοι ἂν
τῷ γραφεῖ πατὴρ προσάττη, ταῦτα μὲν τέκνον
γράφε, ταυτὶ δὲ μή· καὶ τῷ μασκῷ, τὴν δὲ
μὲν τὴν ἀρμονίαν κρῖν, τὴνδε δὲ μή. καὶ τῷ
χαλκεύοντι, τοιαῦτα μὲν χάλκευε, τοιαῦτα δὲ
μή· ἄρα ἂν τις ἀνάσχοιτο ἀποκηρύττοντα, ὅτι
μὴ κατὰ τὰ ἐκείνῳ δοκῶντα ὁ παῖς χρῆται τῇ
τέχνῃ.

Οὐδὲ

vero negligam, si rem familiarem curare iubeas,
ego vilipendam, si rem rusticam inspicere iniun-
gas, ego piger. Omnia haec, et quae sunt in
eodem genere, rationabiles habent causas et re-
prehensiones patrias: sed altera illa in nostra, li-
berorum, potestate sunt, quae nimirum ad artes,
earumque usum pertinent, in primis si ipse pater
nulla inde laedatur iniuria. Quandoquidem si pi-
etori pater iniungat, *Ista quidem, fili, pinge, illa
non*; et musico, *Hanc pulsa harmoniam, illam
non*; et fabro, *Talia fabricare, talia non*: num
quis ferat abdicare volentem, quod filius non
prout ipsi placet, arte utatur?

23. Ne-

Οὐδὲ εἰς, οἶμαι, τὸ δὲ τῆς ἰατρικῆς, ὅσα
σεμνότερόν ἐστι, καὶ τῷ βίῳ χρησιμώτερον, το-
σούτῳ καὶ εὐδαιμονιώτερον εἶναι προσηκεῖ τοῖς
χρωμένοις, καὶ τινα προνομίαν ἔχεν τὴν τέ-
χην δίκαιον τῇ ἐξουσίᾳ τῆς χρήσεως· ἀναγκά-
ζεσθαι δὲ μηδὲν, μηδὲ προσάττεσθαι, πρᾶγμα
ἱερὸν, καὶ θεῶν παιδεύμα, καὶ ἀνθρώπων σο-
φῶν ἐπιτήδευμα· μηδ' ὑπὸ δακλείαν γεγέσθαι
νόμα, μηδ' ὑπὸ φόβον, καὶ τιμωρίαν δικαστη-
ρίῃ, μηδ' ὑπὸ ψῆφον, καὶ πατρὸς ἀπειλὴν, καὶ
ὀργὴν ἰδιωτικὴν. ὥς τε καὶ εἰ τῷτο σοι σαφῶς
ἔτωσι, καὶ διαρρήδην ἔλεγον, ἔ βέλομαι, ἔδὲ
θεραπεύω δυνάμενος, ἀλλ' ἐμαυτῷ μόνῳ τὴν τέ-
χην οἶδα, καὶ τῷ πατρὶ, τοῖς δ' ἄλλοις ἀπα-
σιν ἰδιώτης εἶναι βέλομαι· τίς τύραννος οὕτω
βίαιος;

23. Nemo vnus, arbitror. Medicina vero quo
honestior est et vitae vtilior, tanto liberior esse
debet vtentibus; et praerogatiuam habere hanc
artem iustum est in ipsa vtendi potestate; cogi
autem nihil, nec imperari, rem sanctam, tradi-
tam a Diis, sapientium virorum studium; nec
seruituti legum subici, neque metui et poenae
iudicii neque suffragio, et minis patris, et irae
hominum imperitorum. Itaque etiamsi hoc aperte
tibi ac diserte dixissem, *Nolo, neque curo, licet
possim, sed mihi soli, artem nomi, atque patri, re-
liquis omnibus indoctus esse uolo*: quis tyrannus
ita

βίαιος, ὡς ἀναγκάσαι ἂν καὶ ἄκοντα χρῆσθαι τῇ τέχνῃ; τὰ γὰρ τοιαῦτα, ἱκετείας καὶ δεήσεων, ἔ νόμοις καὶ ὀργαῖς, καὶ δικαστηρίοις ὑπάγειν, οἶμαι, προσήκει· πείθεσθαι τὸν ἰατροῦ χρῆ, ἢ κελεύεσθαι, βάλεσθαι, ἢ φοβεῖσθαι, ἐπὶ τὴν θεραπείαν ἔκ ἄγεσθαι, ἐκόντα δὲ ἐρχόμενον ἡδεσθαι· πατριῆς δ' ἀνάγκης ἁμοιρος, ἀτελῆς ἢ τέχνη, ὅπως γε τοῖς ἰατροῖς καὶ δημοσίαι αἱ πόλεις τιμὰς, καὶ προεδρίας, καὶ ἀτελείας, καὶ προνομίας δίδωσιν.

Ταῦτα μὲν ἔν ἁπλῶς ἂν εἶχον εἰπεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ καὶ σὺ διδάξαμένε με, καὶ πολλὰ ἐπιμεληθέντος, καὶ ἀναλώσαντος, ὡς μάθοιμι,
πρὸς

ita violentus, qui cogere audeat, et inuitum arte sua vti *aliquem velit?* Haec enim talia supplicationibus et precibus, non legibus et iris, et iudiciis subiicere, puto, conuenit. Persuasionem vinci medicum oportet, non imperio; velle, non terreri; ad curationem non compelli, sed sponte venientem gaudere. Necessitatis autem a patre impositae experta et immunis ars est, cum medicis publice etiam ciuitates, honores, et sedem antiquiorem, et immunitates, et praerogatiuas tribuant.

24. Haec igitur haberem, quae simpliciter pro arte dicerem, etiam si tibi, cum docendum me curasses, et prouidisses multum, et in doctrinam meam

πρὸς μίαν ὁμῶς θεραπείαν, καὶ ταύτην δυνατὴν
ἔσαν, ἀντέλεγον. οὐκ δὲ καὶ κενὸν ἐννόησον, ὡς
παντὰ πᾶσιν ἀγνώμον ποιῶς, ἐκ δὲ με χρῆ-
σθαι μετ' ἐλευθερίας ἐμῷ κτήματι. ταύτην
ἐγὼ τὴν τέχνην ἔχῃ ὑπὸς ὧν σὸς ἐξέμαθον, ἐδδ
τῷ σῷ νόμῳ ὑποκείμενος, καὶ ὁμῶς αὐτὴν με-
μάθηκά σοι, καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλυκας,
ἐδδὲν παρὰ 7) σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, τίνα
διδά-

meam impendisses, in vna tamen hac curatione,
eaeque meae potestatis, repugnarem. Iam vero
illud etiam cogita, quanti praeter omnem ratio-
nem facias, cum meo me peculio libere uti non
pateris. Hanc ego artem, cum tuus non essem
filius, edidici, cum tuae legi subiectus non essem:
et tamen tibi eam didici: primus fructum illius
percepisti. Nihil a te ad discendum *praesidii* ha-
beo.

7. Μεμαθηκά σοι. — ἐδδὲν παρὰ] Transpo-
nantur. *Guicizus*. Mens *Guiciz* videtur haec
esse, legendum nempe ordine mutato: καὶ
ὁμῶς αὐτὴν μεμαθηκά σοι, ἐδδὲν παρὰ σὲ
πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, καὶ πρῶτος αὐτῆς
ἀπολέλυκας. Et sic sane sensus vulgatae
non cohaerens fit apertissimus. *Reitz*.

Πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλυκας] Non bene ista
continuantur, πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλυκας,
ἐδδὲν παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, *Primus*
artis medicae, quam ego didici, fructum per-
cepisti a patre, nihil habens a te ad discendum
filius. Nec est, quod dicas, Dominatum
hic

διδάσκαλον· ἐπιστάσιον; τίνα φαρμάκων πα-
 ρασκεύην; οὐδ' ἠγτιναοῦκ'· ἀλλὰ πενόμενος
 ὄντι, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπορούμενος, καὶ
 ὑπὸ

beo. Quem magistrum conduxisti? quem medi-
 camentorum apparatus *emisti*? Nihil quidquam.
 Sed pauper ego, et necessariis rebus destitutus,
 mise-

hic poni pro genitiuo consequentiae: nihilo
 enim minus contorta erit, et minime Lucia-
 nea oratio. At erit digna Luciano, si *deleta*
vnica literula sic legamus et interpungamus,
 Καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας. Οὐδέν
 παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχω. Τίνα δι-
 δάσκαλον κ. τ. λ. Hoc certe in interpretan-
 do secutus sum. *Gesner*. Non inficior emen-
 dationem a Gesnero propositam ita corrigere
 vulgatam, vt sensus sic melior prodeat; neq
 dubitarem sic edere, si filius adhuc discens
 inducatur; sed cum non amplius sit discipu-
 lus, at iam in arte magister, magis natura-
 lis et simplex sit oratio *Guieti* more in ordi-
 nem rodacta. At si ordinem inuerti non
 placet, pro ἔχων possis legere, παρέχων.
 Nam παρὰ facile omitti potuit propter latis
 prope praecedens παρὰ. Ita vt παρέχων
 tum ad patrem pertineat, sensusque sit: *pri-*
mus artis meae fructum percepisti; nihil a te
(de tuo) ad discendum praebens. Habes hic,
 Lector, tres coniecturas; tu elige *Gesneri*
 aut *Guieti* emendationem, quas meae prae-
 pono. *Reitz*.

ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἐλεχόμενος, ἐπαιδεύομαι.
καὶ μοι τοιαῦτα παρὰ τῷ πατρὶ ἦν πρὸς τὸ
μαθεῖν ἐφόδια, λύπη, καὶ ἐρημία, καὶ ἀπορία,
μῖσος οἰκείων, καὶ ἀποστροφὴ συγγενῶν. ἀντὶ
τάτων τοίνυν χρῆσθαι μετὰ τῇ τέχνῃ ἀξιοῖς, καὶ
δεσπότης εἶναι θέλεις τῶν ὅτ' ἐκ ἡσθα δεσπότης,
πεπορισμένων. ἀγάπα, εἴ τι σε καὶ πρό-
τερον ἐκὼν ἢ προσφείλων, εὖ ἐποίησα, μηδε-
μίαν μηδὲ τῷ γε χάριν ἀπαιτεῖσθαι δυνάμενος.
Οὐ δὲ δεῖ τὴν εὐποίησιν τὴν ἐμὴν, ἀνάγκη ἐς
τὸ λοιπὸν μοι γειέσθαι, ἔδὲ τὸ, ἐκόντα εὐε-
ργετήσας, ἀφορμὴν τῷ ἄκοντα κελύεσθαι κα-
τασχῆναι, οὐδ' ἔθος ὑπάρξαι τοῦτο, τὸ ἀπαξ
τινὰ ἰασάμενον, πάντας ἐς αἰὶ θεραπεύει,
ὁπό-

miseriordia magistrorum eruditus sum. Talia
mihi erant a patre ad discendum viatica, tristitia,
solitudo, inopia, odium familiarium, auersatio
cognatorum. Pro his igitur uti arte mea postu-
las, et dominus esse eorum, quae suppeditata
mihi sunt, cum dominus non esses. Satis habe-
to, si quid tibi prius ultro, cum nihil deberem,
benefeci, cum nullam, nedum huiusce tanti mu-
neris, gratiam possem reposci.

25. Non sane debet beneficentia mihi mea ne-
cessitas reliquo tempore fieri, neque, quod vo-
lens bene merui, causa constitui, cur inuito im-
perari possit: neque illa consuetudo existeret, ut
qui semel aliquem sanaverit, omnes in perpetuum
tuum

ὅπως ἂν ὁ θεραπευθεὶς θέλῃ· ἐπεὶ δεσπότας
 ἂν ἔτω καὶ ἡμῶν εἴημεν τὰς θεραπευομένους
 μηχανοτονηκότες, καὶ μισθὸν τὸ δαλεῦσιν αὐ-
 τοῖς, καὶ τὸ πάντα κελεύουσιν ὑπηρετεῖν προδε-
 δωκότες· ἔτι γένοιτ' ἂν ἀδικώτερον; διότι σα-
 νοσήσαντα χαλεπῶς ἔτως ἀνέστησα, διὰ τῆτο
 νομίζεις ἐξεῖναι σοι καταχρησθῆναι μετὰ τῇ τέχνῃ;
 Ταῦτα μὲν ἔν εἶχον ἂν λέγειν, εἰ καὶ δυνατόν
 μοι ἔτος προσέταττεν. ἐγὼ δὲ μὴ πάντως
 ἅπασιν, μηδὲ πρὸς ἀνάγκην ὑπήκουον. νῦν δὲ ἡ-
 δὴ σκέψασθε καὶ οἷά ἐστιν αὐτῶν τὰ ἐπιτάγματα·
 ἐπεὶ γὰρ ἐμὲ ἰάσω, Φησί, μεμνηνότες, μέ-
 μνη δὲ καὶ ἡ γυνή, καὶ τὰ ὅμοια πάσχει (τῆ-
 το γὰρ οἶεται) καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀπ-
 ἔγνω-

tuum curet, quotquot is, qui curatus est, volue-
 rit. Alioquin dominos ea ratione in nos consti-
 tuerimus quos curamus, et mercedem ultro ipsis
 dederimus, seruiendi illis, et quidquid imperent
 ministrandi: quo quid fieri possit iniustius? Quo-
 niam te difficili adeo morbo laborantem suscitavi,
 propter ea licere tibi putas abuti arte mea?

26. Haec haberem dicere, etiam si ea mihi iste
 imperaret, quae possem; ego vero nec omnibus
 omnino, neque ut necessitate coactus, parerem.
 Nunc vero iam confiderate etiam, qualia sint
 istius imperia. Cum enim me sanaueris, inquit,
 furiosum; furiosa autem sit etiam uxor eodemque
 modo affecta, sic enim arbitratur, et ab aliis sapi-
 liter

ἐγνώσκει, δύνασθαι δὲ ἐν πάντα, ὡς εἰδείξας, καὶ ταύτην, καὶ ἀπάλλαττε ἤδη τῆς νόσου. τὸ δὲ ἔτι μὲν ἀπλῶς ἀνέσθαι, πάντῃ εὐλογον ἂν δόξαιε, καὶ μάλιστα ιδιώτῃ, καὶ ἀπειρῷ ἰατρικῆς. εἰ δὲ με ἀνέσσετε ὑπὲρ τῆς τέχνης διακαυλογυμένον, μάθουσι ἂν ὡς ἔτε πάντα ἡμῶν δυνατὰ εἶναι, ἔθ' αἱ τῶν νοσημάτων φύσεις παρὰ πολλοῖσι, ἔτ' ἰασις ἢ αὐτὴ, ἔτε φάρμακα τὰ αὐτὰ ἐπὶ πάντων ἰσχυρὰ, καὶ τότε ἔσμαι δῆλον, ὡς παμπόλῃ τὸ μὴ βάλεισθαι τι, τὸ μὴ δύνασθαι διαφέρει. ἀνέσχεσθε δὲ με τὰ περὶ τέτων φιλοσοφέντος, καὶ μὴ ἀπειράκτου, μηδ' ἐξαγώνιον, μηδ' ἀλλότριον, ἢ ἀκαίρον ἠγήσεσθε τὸν περὶ τῶν τραύτων λόγον.

Πρῶτα

litter deposita; possis autem tu omnia, quod ostendisti: sana hanc etiam, et morbo libera. Hoc autem si ita simpliciter audias, rationabile omnino videatur, indocto praesertim, et medicinae imperito. Si vero me audieritis causam pro arte dicentem, intelligetis, neque omnia esse in nostra potestate, neque naturas morborum esse similes, neque curationem eandem, neque eadem medicamenta valida ad omnia. Et tunc apparebit, quantum distent, non velle aliquid, et, non posse. Sed ferte me de hisce rebus philosophantem, nec ineptam, aut euagantem extra causam, aut alienam aut intempestivam earum rerum disputationem putate.

27. Ac

Πρῶτα μὲν δὴ σωμάτων φύσεις, καὶ κράσεις
 ἔχ' αἱ αὐταί, καὶ ὅτι μάλιστα ἐν τῶν ὁμοίων
 συνεσθάναι ὁμολογῶνται. ἀλλὰ τὰ μὲν τῶνδε,
 τὰ δὲ τῶνδε, μᾶλλον ἢ ἑλάττον μετέχει. καὶ
 λέγω τὴν ἐτι περὶ τῶν ἀνδρείων, ὡς εἰδὲ ταῦτα
 ταῦτα πᾶσιν ἴσα, ἢ ὅμοια, ἔτε τῇ κράσει, ἔτε
 τῇ συστάσει, διάφορα γὰρ δὴ καὶ μετέχει, καὶ
 εἶδει, ἀνάγκη καὶ τὰ νοσήματα ἐγγίνεσθαι αὐ-
 τοῖς καὶ τὰ μὲν, εὐεατα εἶναι, καὶ πρὸς τὴν
 θεραπείαν ἀναπεπταμένα, τὰ δὲ, τέλειον ἀπε-
 γνωσμένα, καὶ ῥαδίως ἀλισκόμενα, καὶ κατὰ
 κράτος ὑπὸ τῶν νοσημάτων λαμβανόμενα. τὸ
 τοίων οἶσθαι πάντα πυρετόν, ἢ πᾶσαν φθόνην,
 ἢ περιπνευμονίαν, ἢ μανίαν, μίαι καὶ τὴν αὐ-
 τήν

27. Ac primum quidem naturae corporum: et
 temperaturae non sunt eadem, licet maxime si-
 milibus ea constare *elementis* notum sit; sed illo-
 rum alia aliorum maiorem minoremue partem ha-
 bent. Et loquor adhuc de solis virorum corpo-
 ribus: cum neque haec paria omnibus aut similia
 sint, neque temperatura, neque consistentia; di-
 versos sane et magnitudine et specie morbos in
 illis existere necesse est; et alia, quidem sanari
 esse facilia, et curationi opportuna; alia autem
 plane desperata, quae et capiuntur facile, et vi a
 morbis superentur. Putare igitur febrem omnem,
 aut talem, aut pulmonum morbum, aut furo-

rem

τὴν ἔσαν τῷ γενεῖ, ἐμοίαν ἐπὶ παντὸς εἶναι
 σώματος, καὶ σωφρονέντων, καὶ δὲ λογιζομένων,
 καὶ τὰ ποιῶντα ἐξητακόντων εἶναι ἀνθρώπων·
 ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐν μὲν τῷδε, ῥάδιον ἰᾶσθαι, ἐν
 δὲ τῷδε, ἐκ ἑτ. ὥσπερ, αἶμα, καὶ πυρετὸν,
 ἦν τὸν αὐτὸν ἐς διαφόρας χώρας ἐμβάλης, ἄλ-
 λως μὲν ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ βαθείᾳ, καὶ ποτι-
 ζομένῃ, καὶ εὐηλίᾳ, καὶ εὐηνέμῳ, καὶ ἐξαιρασ-
 μένῃ, ἀναφύσεται, εὐθαλής, αἶμα, καὶ εὐ-
 τρεφός, καὶ πολύχας καρπός, ἄλλως δὲ ἐν ὄρει,
 καὶ ὑπολίθῳ γηδίῳ, ἄλλως δὲ ἐν εὐσηλίῳ, ἄλ-
 λως δὲ ἐν ὑπάρξει, καὶ ὅλως, διαφόρως κατ'
 ἐκάστας τόπους. ἔτω δὲ καὶ τὰ νοσήματα παρὰ
 τὰς ὑποδεξαμένους τόπους, ἢ εὐφορα, ἢ εὐτροφα,
 ἢ

rem, vnum eundemque esse in omni corpore, ge-
 nere similem, non est hominum prudentium, qui
 rationes harum rerum subduxerint, et exquisue-
 rint. Verum idem morbus in hoc sanatu facilis
 est, in alio non item. Quemadmodum, puto,
 triticum si idem in diuersos agros spargas, aliter
 in campestri et profundo, et irriguo, et aprico,
 et bonis ventis opposito, et culto, enascetur;
 laetum puto, et pingue, et fructus inde multi-
 plex: aliter autem in monte, et lapidoso tenui-
 que solo; aliter in eo quod solem non habet, ali-
 ter ad montis radices, et in vniuersum pro loco-
 rum diuersitate diuersimode. Sic vero etiam mor-
 bi pro locis, qui eos suscipiunt, aut facile auge-
 scunt,

ἢ ἐλάττω γίγνεται. τὲτο τοίνυν ὑπερβὰς ὁ πατήρ, καὶ ἕλον ἀνεξέταστον καταλιπὼν, ἀξιοῦσάσαν μανίαν τὴν ἐν ἅσπῳ σώματι, ὁμοίαν εἶναι, καὶ τὴν θεραπείαν ἴσην.

Πρὸς δὲ τέτοις τοσέτοις εἰσιν, ὅτι τὰ γυναικῆα σώματα πάμπόλυ τῶν ἀνδρῶν διαφέρει, πρὸς τε νόσῃ διαφορὰν, καὶ πρὸς θεραπείας ἐλπίδα, ἢ ἀπὸ γνῶσιν, ῥᾶδιον καταμαθεῖν. τὰ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν εὐπαγῇ, καὶ εὐτονα, πόνοις, καὶ κινήσεσι, καὶ ὑπαιθρίῳ διαίτῃ γεγυμνασμένα, τὰ δὲ, ἔκλυτα, καὶ ἀσυμπαγῇ, ἐν σκιδῷ τετραφημένα, καὶ λευκῷ αἵματος ἐνδεία, καὶ θερμοῦ ἀπορία, καὶ ὑγροῦ περιττοῦ ἐπιρροία· εὐαλωτότερα τούτων τῶν ἀνδρῶν, καὶ
ταῖς

fcunt, ac nutriuntur, aut minuuntur. Hoc igitur praeteriens pater, ac vniuersum inexploratum relinquens, postulat furorem omnem, in quocunque sit corpore, similem esse, et parem eius curationem.

28. Praeter haec vero tot ac tanta, illud etiam facile est ad intelligendum, corpora muliebria, multum a virilibus distare, tam ad morbi differentiam, tum ad speciem vel desperationem curationis. Virorum quippe corpora solida, nervosa, laboribus et motionibus, et subdiali victu exercitata: altera vero soluta, mollia, in umbra nutrita, alba sanguinis et caloris defectu, et humoris multi affluentia; magis proinde, quam sunt virilia,

ταῖς νόσοις ἐκκεῖμένα, καὶ τὴν ἰασιν ἔ περιμέ-
νοντα, καὶ μάλιστα πρὸς μανίας εὐχερέστερα. ἄτε
γὰρ πολὺ τὸ ὀργίλον, καὶ κῆφον, καὶ ὀξυκίνη-
τον ἔχουσαι, ὀλίγην δὲ τὴν τῷ σώματος αὐτῶ
δύναμιν, ῥαδίως ἐς τὸ πάθος τῷτο κατελισθαί-
νουσιν.

Οὐ δίκαιον τοίνυν παρὰ τῶν ἰατρῶν τὴν ὁ-
μοίαν ἐπ' ἀμφοῖν θεραπείαν ἀπαιτεῖν, εἰδότας
ὡς πολὺ τὸν μᾶσσω, βίῳ παντὶ, καὶ πράξεσιν
ὅλαις, καὶ πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν, ἐξ ἀρχῆς εὐ-
θὺς κεχωρισμένων. ὅταν τοίνυν λέγῃς, ὅτι μέ-
μηνε, προστίθει ὅτι καὶ γυνὴ ἔσα μέμηνε· καὶ
μὴ σύγχει ταῦτα πάντα τῷ τῆς μανίας ὑπά-
γων ὀνόματι, ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ δοκῶντι· ἀλλὰ
χωρί-

virilia, obnoxia et exposita morbis, et curatio-
nem non sustinentia, et ad furores praesertim
magis inclinata. Cum enim multum iracundiae
habeant et leuitatis, et valde sint irritabiles, cor-
poris autem parum robusti, facile in hunc mor-
bum labuntur.

29. Iniustum ergo fuerit a medicis similem vtro-
rumque curationem poscere, cum sciamus quam
multum interfit, inter homines vita tota, et o-
mnibus actionibus, et studiis omnibus, statim
a principio inde separatos. Cum ergo dicis, eam
furere, hoc adde, mulierem furere: nec confun-
de ista omnia sub furoris nomen cogens, quod
vnum idemque videtur: sed separa, vt etiam est

χωρίσας ὥσπερ ἐς ἑνὴν καὶ ἐν τῇ Φύσει, τὸ δυνα-
τὸν ἐφ' ἑκάστω σκόπει. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅπερ ἐν
ἀρχῇ τῶν λόγων εἰπὼν μέμνημαι, τῷτο πρῶ-
τον ἐπισκοποῦμεν, Φύσιν σώματος τῆ νοσῶντος,
καὶ κράσιν, καὶ τίνος πλείονος μετέχει, καὶ εἰ
θερμότερον, ἢ ψυχρότερον, ἢ ἀκμάζον, ἢ παρ-
ηβηκός, καὶ μέγα, ἢ μικρόν, καὶ πιμελές, ἢ
ἐλιγύσαρκον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅλως
ἂν τις αὐτὰ προεξετάσῃ, πάνυ ἀξιόπιστος ἂν
εἴη, ἀπογνωσκῶν τί, ἢ ὑπισχνόμενος.

Ἐπεὶ καὶ τῆς μανίας αὐτῆς μυρία εἶδει ἐστὶ, καὶ
παμπόλλας ἔχει τὰς αἰτίας, καὶ ἔδὲ τὰς προσ-
ηγορίας αὐτὰς ὁμοίας. ἔ γὰρ ταυτὸν παρανοεῖν,
καὶ παραπαίνειν, καὶ λυτταῖν, καὶ μεμηνέναι,
ἀλλὰ

in naturā: quid in vnoquoque fieri possit, consi-
dera. Nos etenim, quod initio orationis huius
me dicere memini, primum videmus naturam
corporis et temperamentum; et cuius *qualitatis*
plus habeat, et vtrum calidius an frigidius, ma-
turae aetatis an iam inclinatae, magnum an par-
vum, pingue an extenuatum, et omnia in eo
genere. Et sane si quis ista ante explorauerit, fi-
de omnino dignus fuerit, siue spem superesse ne-
get, siue promittat aliquid.

30. Quandoquidem etiam furoris ipsius sex-
centae sunt species, isque multas habet causas,
neque appellationibus similes. Neque enim idem
est desipere, delirare, rabiosum esse, furere; sed
haec

ἀλλὰ ταῦτα πάντα τῷ μᾶλλον ἢ ἥττον ἔχεσθαι
 τῇ νόσῳ, ὀνόματά ἐστιν· αἰτία τε, τοῖς μὲν ἀν-
 δράσιν ἄλλα, ταῖς δὲ γυναῖξιν ἕτερά, καὶ τῶν
 ἀνδρῶν αὐτῶν, τοῖς μὲν νέοις ἄλλα, τοῖς δὲ
 γεγηρακόσι διάφοροι, οἷον, νέοις μὲν πλῆθος ὡς
 τὸ πολὺ, γέρεσι δὲ διαβολὴ ἁκαρὸς, καὶ ὀργὴ
 ἄλογος πολλάκις κατ' οἰκείων ἐμπεσῶσα, τὸ μὲν
 πρῶτον, διετάραξεν, εἴτα, κατ' ὀλίγον ἐς μα-
 νίαν περιέτρεψε· γυναικῶν δὲ πολλὰ καθικνεῖ-
 ται, καὶ ῥαδίως ἐς τὴν νόσον ἐπάγεται, μάλιστα
 δὲ μῖσος κατὰ τινος πολὺ, ἢ Φθόνος ἐπ' ἐχ-
 θρῷ εὐτυχῶντι, ἢ λύπῃ τις, ἢ ὀργῇ· κατ' ὀ-
 λίγον ταῦτα ὑποτυφόμενα, καὶ μακρῷ χρόνῳ
 ἐντρεφόμενα, μανίαν ἀποτελεῖ.

Τοιαῦ-

haec omnia vel asperioris vel mitioris morbi no-
 mina sunt. Tum caussae in viris aliae, aliae in
 mulieribus; ipsorumque virorum aliae in iuueni-
 bus, diuersae in senibus; verbi caussa, in iuue-
 nibus multitudo plerumque *bilis et acrium humo-
 rum*; in senibus vero calumnia intempestiua, et
 irrationabilis ira, contra familiares saepe ingruens,
 prius perturbare *solet animum*, deinde paulatim
 in furorem agere. Mulieres autem multa infe-
 stant, quibus facile in hunc morbum concitantur,
 maxime vero odium contra aliquem vehemens,
 aut inuidia aduersus inimicum felicem, aut dolor
 aliquis aut ira. Haec paulatim sub cineribus quasi
 gliscentia, et alita longo tempore, furorem efficiunt.

Τοιαῦτά σοι, ὦ πάτερ, καὶ ἡ γυνὴ πέπονθε, καὶ ἴσως τι λελύπηκεν αὐτὴν ἔναγχος. οὐδὲν γὰρ ἐκείνη ἐμίσει, πλὴν ἔχεταί γε, καὶ ἐκ ἂν ἐκ τῶν παρόντων ὑπ' ἰατρῶ θεραπευθῆναι δύναιτο, ὡς εἶγε ἄλλος τις ὑπόσχοιτο, εἴ τις ἀπαλλάξῃς, μίσει τότε ὡς ἀδικῶντα ἐμέ. καὶ μὴν καὶ κείνο, ὦ πάτερ, ἐκ ἂν οἰκήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι εἰ καὶ μὴ τελῶς ἔτιωσ ἀπέγνωσο, ἀλλὰ τις ἔτι σωτηρίας ἐλπίς ὑπεφαίνετο, ἐκ ἂν ἔδὲ ἔτω ῥαδίως προσηψάμην, ἔδ' αὖ προχείρως φάρμακον ἐγγέαι ἐτόλμησα, δεδιδώς τὴν τύχην, καὶ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν δυσφημίαν· ὁρᾷς ὡς οἴονται πάντες εἶναι τι μῖσος πρὸς τὰς προγόνους πάσαις μητρυαῖς, καὶ ὥσι χρησαί, καὶ τινε κοινὴν

31. Talia; Pater, vxori tuæ eueperunt, et forte nuper aliquid illam dolore affecit: nihil enim illa oderat: veruntamen tenetur, neque a presentibus *malis* sanari medici opera potest. Quare si quis alius promiserit, si quis liberauerit eam; tum odio me, tanquam iniuriæ auctorem, persequere. Quin illud, pater, non pigebit dixisse: etiam si non ita plane desperata res esset, sed aliqua adhuc salutis spes adfulgeret; ne sic quidem ita facile attingerem, nec promte medicamentum auderem infundere, fortunam veritus et *imminentem* a multis infamiam. Vides, vt omnes arbitrentur, esse quoddam in priuignos odium no-uercis omnibus, quantumuis bonae sint, et com-munein

μωνήν μακρίαν ταύτην γυναικίαν αὐτὰς μεμηνέ-
 ναί; τάχα ἄν τις ὑπώπτευσεν, ἄλλως χωρήσαν-
 τος τῷ κακῷ, καὶ τῶν Φαρμάκων ἔδυνηθέντων,
 κακοήθη καὶ δολερὰν τὴν θεραπείαν γεγονέναι.

Καὶ τὰ μὲν τῆς γυναικὸς, ὦ πάτερ, ἔτιω-
 ῖς ἔχει· καὶ πάντῃ σοι τετηρηκὼς λέγω· ἔ ποτε
 ῖον ἔξει, καὶ μυριάκις πῖν τῷ Φαρμάκῳ· διὰ
 τὐτ' ἐπιχειρεῖν ἐκ ἄξιον, εἰ μὴ πρὸς μόνον τὸ
 ἂποτυχεῖν μὲ κατεπείγεις, καὶ κακοδοξίᾳ περι-
 βαλεῖν θέλεις. ἔασον ὑπὸ τῶν ὁμοτέχνων Φθο-
 νέσθαι. εἰ δέ με ἀποκηρύξῃς πάλιν, ἐγὼ μὲν,
 καίτοι πάντων ἔρημος γενόμενος, ἔδὲν κατὰ σῶ
 δεινὸν εὐχομαί· τί δ' ἂν, ὅπερ μὴ γένοιτο, αὖ-

215

munem quendam muliebrem furorem omnes fu-
 rere. Facile igitur aliquis, si secus malum cue-
 niat, nec potentia satis sint medicamenta, suspi-
 cetur, malignam et subdolam curationem fuisse.

32. Ita se habent, Pater, res vxoris tue: et
 omnino tibi post obseruationem institutam dico;
 nunquam illa habebit mollius, si decies milles
 de medicina biberit; propterea conari non est opo-
 rae pretium, nisi me ad hoc solum vrges, vt
 excidam conatu, et infamiam vis mihi contrahere.
 Patere, vt inuideant mihi artis aemuli. Si
 vero denuo me abdicaueris, nihil equidem, licet
 desertus ab omnibus, malum tibi imprecabor.
 Quid si vero, quod abominor, redeat morbus?

θις ἡ νόσος ἐπανεέλθοι; (Φαεῖ γὰρ πως τὰ τοιαῦτα ἐρεθίζόμενα, παλινδραμῆν) τί με πρᾶξαι δεήσει; θραπύσω μὲν εὖ ἴσθι καὶ τότε, καὶ ἔποτε λείψω τὴν τάξιν, ἣν τὰς παῖδας ἔταξεν ἡ Φύσις, ἔδῃ τὰ γένεας τὸ ἐπ' ἑμαυτῷ ἐπιλήσομαι. εἴτ' ἂν σσιφρονήσης, αὐτὸς ἀναλαμβάνειν πῶποτε πιστεῦσαι με δεῖ, ὅρῳς ἤδη, καὶ ταῦτα ποιῶν, ἐπισπᾷ τὴν νόσον, καὶ ὑπομνήσκεις τὸ πάθος· χθρῆς, καὶ πρῶτον, ἐκ τηλικύτων κακῶν ἀνασφύλας, διατρίβη, καὶ βοᾷς, καὶ τὸ μέγιστον, ὀργίζῃ, καὶ πρὸς μῖσος τρέπῃ, καὶ τὰς νόμους ἀνκαλεῖς. οἱμοὶ πάτερ, τοιαῦτ' ἦν σου καὶ τῆς παλαιᾶς μανίης τὰ προσίμια.

Solent enim quodammodo tales, si irritentur, recurrere, quid mihi faciendum erit? Curabo quidem tunc etiam, bene noueris, et stationem, in qua collocauit natura liberos, nunquam deseram, neque vnquam generis mei obliuiscar. Deinde ubi respueris, rursus quondam terecepturum me, credendum est. Vides iam, dum ista facis, arcessis morbum; et malum quasi admones. Heri et nudius tertius e tantis malis recreatus contendis, et clamas, et, quod maximum, irasceris, et ad odium uerteris, et leges iterum aduocas. Hei mihi! Paten, talia erant etiam superioris furoris tui exordia!

τοιαῦτα ἔρεθίζόμενα, παλινδραμῆν, τί με πρᾶξαι δεήσει; θραπύσω μὲν εὖ ἴσθι καὶ τότε, καὶ ἔποτε λείψω τὴν τάξιν, ἣν τὰς παῖδας ἔταξεν ἡ Φύσις, ἔδῃ τὰ γένεας τὸ ἐπ' ἑμαυτῷ ἐπιλήσομαι. εἴτ' ἂν σσιφρονήσης, αὐτὸς ἀναλαμβάνειν πῶποτε πιστεῦσαι με δεῖ, ὅρῳς ἤδη, καὶ ταῦτα ποιῶν, ἐπισπᾷ τὴν νόσον, καὶ ὑπομνήσκεις τὸ πάθος· χθρῆς, καὶ πρῶτον, ἐκ τηλικύτων κακῶν ἀνασφύλας, διατρίβη, καὶ βοᾷς, καὶ τὸ μέγιστον, ὀργίζῃ, καὶ πρὸς μῖσος τρέπῃ, καὶ τὰς νόμους ἀνκαλεῖς. οἱμοὶ πάτερ, τοιαῦτα ἦν σου καὶ τῆς παλαιᾶς μανίης τὰ προσίμια.

Φάλα-

Φάλαρις πρῶτος.

Ἐπεμψεν ἡμᾶς, ὦ Δελφοί, ὁ ἡμέτερος δυνα-
 σης Φάλαρις, ἄξοντας τῷ θεῷ τὸν ταῦρον
 τέτον, καὶ ὑμῖν διαλεξομένους τὰ εἰκότα ὑπὲρ
 τε αὐτῶ ἐκείνου, καὶ ὑπὲρ τῆ ἀναθήματος. ὧν
 μὲν ἔν ἕνεκα ἤκομεν, ταῦτά ἐσιν· ἃ δέ γε πρὸς
 ὑμᾶς ἐπέσειλεν· Ἐγώ, Φησιν, ὦ Δελφοί, καὶ
 παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἑλλήσι, τοιῶτος ὑπο-
 λαμβάνεσθαι, ὅποιός εἰμι, ἀλλὰ μὴ ὅποιον ἢ
 παρὰ τῶν μισούντων καὶ φθονούντων φήμη ταῖς
 τῶν ἀγνοούντων ἀκοαῖς παραδεδῶκεν, ἀντὶ τῶν
 πάντων ἀλλαχάμην ἄν. μάλιστα δὲ παρ' ὑμῖν,
 ὅσω ἱεροί τέ ἐσε, καὶ πάρεδροι 1) τοῦ Πυθίου,
 καὶ

Phalaris Prior.

Misit nos, Delphi, dynasta noster Phalaris, qui
 ferremus Deo taurum hunc, et apud vos, quae
 opportuna viderentur, de ipso pariter ac de munere
 differeremus. Cuius igitur rei gratia venimus, haec
 est. Quae autem vobis nuntiari iussit, ista: Equi-
 dem, inquit, Delphi, cum apud omnes Graecos
 talis haberi, qualis sum, non qualem orta ab ini-
 micis et invidis fama ignorantium auribus tradi-
 dit, rebus omnibus redemerim, tum in primis
 apud vos, in quantum et sacrosancti estis, et ac-

O 5

colae

1. Πάρεδροι] Qui in eodem folio sedent, eius-
 dem

καὶ μονονὲ σύννομοι, καὶ ὁμωρόφιοι τῷ θεῷ. ἡ-
 γάρ, εἰ ὑμῖν ἀπολογησαίμην, καὶ πείσαι-
 μι μάτην ὡμὸς ὑπεκλήφθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀ-
 πασι δι' ὑμῶν ἀπολελογημένος ἔσσεσθαι. καλῶ
 δέ, ὧν ἔρω, τὸν θεὸν αὐτὸν μάρτυρα, ὃν οὐκ
 ἔνι δὴ πρὸ παραλογίσασθαι, καὶ ψευδεῖ λόγῳ παρ-
 αγαγεῖν. ἀνθρώπος μὲν γὰρ ἴσως ἐξαπατήσας
 ῥάδιον· θεὸν δέ, καὶ μάλιστα τῷτον, διαλαθεῖν
 ἀδύνατον.

Ἐγὼ γὰρ ἔ τῶν ἀφανῶν ἐν Ἀκράγαντι ὢν,
 ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος εὖ γεγονώς, καὶ τραφεῖς
 ἐλευθε-

colae Pythii, et tantum non contubernales sub
 eodem tecto Dei. Arbitror enim, si probare vo-
 bis causam possim, et persuadere, temere crude-
 lem me putari; etiam reliquis omnibus per vos
 me fore purgatum. Aduoco autem eorum, quae
 dicam, testem illum Deum, quem non licet ni-
 mirum arguto sermone fallere, vel mendaci ora-
 tione circumuenire. Etenim homines forte falle-
 re facile est, Deum autem, hunc maxime, ut quis
 subterfugiat, fieri non potest.

2. Ego enim non ignobilium Agrigenti vnus,
 sed si quis alius bene natus, et educatus liberali-
 ter,

dem honoris imperiique participes, de Diis
 non modo vsitatum, sed et de mortalibus,
 quos ad Deorum dignitatem euectos συνθε-
 νας et παρόδους vocabant. Reitz.

ἐλευθερίως, καὶ παιδείᾳ προσεσχηκώς, αἰεὶ δια-
τέλιν, τῇ μὲν πόλει δημοτικὸν ἑμαυτὸν παρέ-
χων, τοῖς δὲ συμπολιτευομένοις, ἐπιεικῇ, καὶ
μέτριοι. βίαιον δὲ, ἢ σκαιὸν, ἢ ὑβριστικόν, ἢ
αὐθένεσσον, ἔδειξεν ἔδδεν ἐπεκάλει με τῷ προτέ-
ρῳ ἐκείνῳ βίῳ. ἐπειδὴ δὲ ἑώρων τὰς τᾶν ἀντι-
μοι πολιτευομένων ἐπιβλεύοντας, καὶ ἐξ ἅπαν-
τος τρέπεσθαι ἀνελεῖν με ζητῶντας (διήρητο δὲ ἡ-
μῶν τότε ἡ πόλις) μίαν ταύτην ἀποφυγὴν καὶ
ἀσφάλειαν εὗρισκον, τὴν αὐτὴν ἅμα καὶ τῇ πό-
λει σωτηρίαν, εἰ ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ, ἐκεῖνους
μὲν ἀναστρέφω, καὶ πύσσω ἐπιβλεύοντας,
τὴν πόλιν δὲ σωφρονεῖν κατανγκάσσω. καὶ
ἤσαν

ter, studiis doctrinae animum applicui, semper
popularem me in ciuitate praestiti, iisque; qui
mecum in republica versarentur, aequum et mo-
deratum. Vim autem a me factam, aut sinisteri-
tatem, aut superbam contumeliam, aut nimiam
pertinaciam ad suum omnia arbitrium referentem,
nemo vnquam in priori illa vita mea accusauit.
Cum vero viderem, qui mihi obtrectarent in re-
publica, eosdem insidias mihi struere, et omni
modo necem meam quaerere, dissidiis autem tum
nostra vexabatur ciuitas, solum illud perfugium
et securitatem inueni, eandemque simul salutem
ciuitatis, si vindicato mihi imperio, cum reprim-
merem illos insidiatores, tum ciuitatem sana sequi
consilia cogerem. Erant etenim non pauci qui
ista

ἦσαν γὰρ ἐκ ὀλίγοι ταῦτ' ἐπαινᾶντες ἄνδρες μέ-
τριοι, καὶ Φιλοπόλιδες, οἱ καὶ τὴν γνώμην ἡδε-
σαν τὴν ἐμὴν, καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην.
τῆτοις συναγωνισαῖς χρησάμενος, ῥαδίως ἐνρά-
τησα τῆς ἐπιχειρήσεως.

Τέντεῦθεν οἱ μὲν ἐκ ἔτι ἐτάραττον, ἀλλ'
ὑπῆρχον· ἐγὼ δὲ ἤρχον, ἡ πόλις δ' ἀσασίαςος
ἦν. σφαγὰς δὲ, ἡ ἐλάσεις, ἡ δημεύσεις, εἰδὲ
κατὰ τῶν ἐπιβεβηλευκότων εἰσγαζόμεν, καὶ τοὶ
ἀναγκάϊον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν ἐν ἀρχῇ τῆς δυ-
ναστείας μάλισα. Φιλανθρωπία γὰρ, καὶ πραό-
τητί, καὶ τῷ ἡμέρῳ, καὶ ἰσοτιμίας, θαυμα-
σίως ἐγὼ ἠλπιζον ἐς τὸ πείθεσθαι προσάξασθαι
τάττας. εὐθύς γὰρ τοῖς μὲν ἐχθροῖς ἐσπείσμεν,
καὶ

ista laudarent viri moderati, et ciuitatis amantes,
qui et consilium scirent meum, et conatus illius
necessitatem. Hisce adiutoribus vsus, facile co-
gitata perfeci.

3. Ab eo inde tempore nihil illi amplius tur-
bare, sed obsequi; imperium vero ego tenere,
ciuitas ipsa seditionibus esse libera. Caedes au-
tem, aut exilia, aut publicationes bonorum, ne-
que contra hos, qui insidiati mihi fuerant, exer-
cui, quamquam necessarium talia audere, in prin-
cipio potestatis maxime. Humanitate enim, et
mansuetudine, et miti atque civili ratione eos
tractandi, mirifice sperabam ad obsequium illos
me redacturum. Quare celeriter induciis et pace
facta

καὶ διηλλάγημην, καὶ συμβέλοις καὶ συνεσίοις ἐ-
 χρώμην τοῖς πλείοις αὐτῶν. τὴν δὲ πόλιν αὐ-
 τὴν ὄρων ὀλιγωρεῖα τῶν προσώτων διεφθαρμέ-
 νην, τῶν πολλῶν κλεπτόντων, μᾶλλον δὲ ἀρ-
 παζόντων τὰ κοινὰ, ὑδάτων τε ἐπιρροαῖς ἀνε-
 κτησάμην, καὶ οἰκοδομημάτων ἀναστᾶσθαι ἐκόσ-
 μησα, καὶ τειχῶν περιβολῇ ἐκράτυνα, καὶ τὰς
 προσόδους, ὅσαι ἦσαν κοινὰ τῇ τῶν ἐφ' ἐσώτων
 ἐπιμελείᾳ, ῥαδίως ἐπὶ ἤρξασα, καὶ τῆς νεολαίας
 ἐπεμελέμην, καὶ τῶν γερόντων πρένουν, καὶ
 τὸν δῆμον ἐν θύραις καὶ διανομαῖς, καὶ πανηγύρε-
 σι, καὶ δημοθοινίαις, διῆγον· ὕβρεις δὲ παρθέ-
 των, ἢ ἐφ' ἔβων διαφθοραί, ἢ γυναικῶν ἀπα-
 γωγαί, ἢ δορυφόρων ἐπιπέμψεις, ἢ δεσποτικῇ
 τις ἀπειλῇ, ἀποτρόπαιά μοι καὶ ἀνέστα ἦν.

Ἦδη

facta conciliatus sum hostibus, et consilio atque
 conuictu plerorumque usus sum. Urbem porro
 ipsam videres magistratum negligentia perditam,
 quum vulgo homines furtis, vel rapinis potius,
 rem publicam vastarent; hinc aquaeductibus re-
 creauī, hinc aedificiis excitatis exornauī, hinc
 moenibus circumpositis munīuī, publicosque re-
 ditus eorum, quos praefeci, cura auxi facile, et
 iuuentutis curam suscepi, et prospexi senibus, et
 populum spectaculis, congiariis, diebus festis, et
 epulis publicis, detinui. Virginum vero contu-
 meliae, aut corruptiones adolescentum, aut con-
 iuges abductae, aut immissi satellites, aut heriles
 minae, res auditu etiam mihi abominabiles.

4. Iam-

Ἦδη δὲ καὶ περὶ τῆ ἀφῆναι τὴν ἀρχὴν, καὶ καταθέσθαι τὴν δυναστείαν, ἐσκοπέμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς παύσαιτο ἄν τις ἐννοῶν. ἐπεὶ τό γε ἄρχειν αὐτὸ, καὶ πάντα πράττειν, ἔπαχθές ἦδη, καὶ σὺν φθόνῳ καματηρὸν ἐδόκει μοι εἶναι· τὸ δ' ὅπως μηκέτι τοιαύτης τινὸς θεραπείας δεῖσεται ἡ πόλις, τῷτ' ἐζήτεν ἔτι· καὶ γὰρ μὲν ὁ ἀρχαῖος περὶ ταῦτα εἶχον. οἱ δὲ ἤδη τε συνίσαντο ἐπ' ἐμὲ, καὶ περὶ τῆ τρόπῃ τῆς ἐπιβελῆς, καὶ ἀποστάσεως ἐσκοπῆντο, καὶ συνωμοσίας συνεκρότουσαν, καὶ ὅπλα ἡθροίζον, καὶ χρήματα ἐπορίζοντο, καὶ τὰς ἀσυγγείτονας ἐπεκαλέοντο, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ Λακεδαιμονίης καὶ Ἀθηναίης ἐπρεσβεύοντο. αὐτὸς μὲν γὰρ
περὶ

4. Iamque de dimittendo imperio, de potestate deponenda, cogitabam, illud solum deliberans, quomodo secure hoc facere quis posset? cum ipsum imperare, et agere omnia, iam molestum mihi, et cum invidia laboriosum videretur. Iamque illud quaerebam, quomodo eo adduci res posset, ut tali quadam curatione non amplius indigeret ciuitas. Atque ego antiquae nimium simplicitatis homo haec agitabam. At illi iam contra me consurgere, ac de insidiarum defectionisque ratione dispicere, et comparare coniuratos, et arma congerere, et conferre pecunias, et vicinos aduocare, et in Graeciam ad Spartanos Atheniensisque legatos mittere. Quae de
me

περὶ ἐμῶν αὐτῶν, εἰ ληφθεῖν, ἐδέδοκτο ἤδη αὐ-
τοῖς, καὶ ὅπως με αὐτοχειρὶα διασπάσασθαι
ἠπεῖλαν, καὶ ἅς κολάσεις ἐπένεον, δημοσίᾳ σρε-
βλόμενοι ἐξείπον. τῷ μὲν δὴ μηδὲν παθεῖν τοιῶ-
τον, οἱ θεοὶ αἴτιοι, Φωράσαντες τὴν ἐπιβρα-
λήν. καὶ μάλιστα γὰρ ὁ Πύθιος, ὀνειράτα τε προ-
δείξας, καὶ τὰς μηνύσοντας ἔκαστα ἐπιπέμπων.

Ἐγὼ δὲ ἐνταῦθα ἤδη ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, ἐπὶ
τῷ αὐτῷ δέξῃ νῦν τῷ λογισμῷ γενομένης ἀξιῶ
περὶ τῶν τότε πρακτέων μοι συμβελεῦσαι, ὅτα
ἀφυλάκτως ὀλίγῃ δεῖν ληφθεῖς, ἐζήτην τινὰ
σωτηρίαν περὶ τῶν παρόντων. πρὸς ὀλίγον ἔν
τῇ γνώμῃ ἐς Ἀκράγαντα παρ' ἐμὲ ἀποδημήσαν-
τες,

me ipso, si caperer, iam decreta ipsis essent, et
vt suis me manibus discerpere minati sint, quas-
que poenas excogitauerint, in publica tormen-
torum quaestione fassi sunt. Quod quidem nihil
tale passus sum, Dii causa fuerunt, deprehen-
dendis infidiis; et in primis quidem Pythius, qui
somnia mihi ostenderet, et indices omnium ad
me mitteret.

5. Iam hic ego vos, Delphi, rogo, vt in eo-
dem metu *animis et cogitatione* constituti, ipsi
consultatis, quid mihi tum faciendum fuerit, cum
tantum non per imprudentiam meam captus, sa-
lutis aliquam in re praesenti viam quaererem. Pa-
rumper igitur *animis Agrigentum* ad me peregri-
nati,

τες, καὶ ἰδόντες τὰς παρασκευὰς αὐτῶν, καὶ
 τὰς ἀπειλὰς ἀκέσαντες, εἶπατε τί δεῖ ποιεῖν.
 Φιλανθρωπία, χρήσασθαι πρὸς αὐτοὺς ἔτι καὶ
 φεῖδασθαι, καὶ ἀνέχεσθαι, ὅσον αὐτίκα μαλὴ-
 εροντα πείσεσθαι τὰ ὕστατα; μᾶλλον δὲ γυμνή-
 ῃ δὴ ὑπέχεν τὴν σφαγὴν, καὶ τὰ φίλτατα ἐν ὀφ-
 θαλμοῖς 2) ὁρᾶν ἀπαλλύμενα; ἢ τὰ μὲν τοιαῦτα
 πάνυ ἡλιθίως τινὸς εἶναι, γενναῖα δὲ, καὶ ἀνδρώδη
 διανοηθέντα, καὶ χολὴν ἐμφρονος, καὶ ἡδίκη-
 μένης

nati, conspectis illorum apparatibus, minis illorum
 auditis, dicite mihi, quid agendum sit? vtrum hu-
 manitate porro in illos vti *me vultis*, et parcere et
 tolerare, iam statim vltima ab illis subiturum?
 aut potius nudum iam iugulum praebere, et prae
 oculis interire videre, *quae mihi sunt* carissima?
 an ista quidem plane stupidi hominis esse *cenferis*,
 meque fortiter viriliterque cogitantem, ac bile viri
 pru-

2. Ἐν ὀφθαλμοῖς] Gaudet hac locutione *Ho-*
mer. In quibus tamen pleonasmum prae-
 positionis ἐν statuere possis, quia saepissime
 ὀφθαλμοῖσιν ἰδεσθαι sine praepositione ᾤ-
 cit. In nostro tamen non adeo simplex est
 pleonasm. sed significat *coram videre*, nec prae-
 positio commodè eesse poterit. At si totum
 ἐν ὀφθαλμοῖς tamen pleonasmum esse statuas
 quod ὁρᾶν sufficiat, non nego quidem: ve-
 rum aio tamen neutrum esse otiosum. *Rietz.*

μένε ἀνδρὸς ἀναλαβόντα, μετελθεῖν ἐκεῖνας·
ἐμαυτῷ δ' ἐκ τῶν ἐνόντων, τὴν ἐς τὸ ἐπίον
ἀσφάλειαν παρασχέιν; ταῦτ' οἶδ' ὅτι συνεβε-
λεύσατε ἄν.

Τί ἔν ἐγὼ μετὰ τῆτ' ἐποίησα, μετασχελάμε-
νός τὰς αἰτίαις, καὶ λόγῳ μεταδὲς αὐτοῖς, καὶ
τὰς ἐλέγχας παραγαγὼν, καὶ σαφῶς ἐξελέγ-
χας ἕκαστα, ἐπεὶ μὴδ' αὐτοῖς ἐτι ἕξαρνοι ἦσαν,
ἡμυνόμην ἀγανακτῶν τὸ πλεόν, ἔχ' ὅτι ἐπεβε-
βουλευμην, ἀλλ' ὅτι μὴ εἰάθην ὑπ' αὐτῶν ἐν
ἐκείνῃ τῇ προαιρέσει μένειν, ἣν ἐξ ἀρχῆς ἐνεστη-
σάμην. καὶ τὸ ἀπ' ἐκεῖνα, φυλάττων μὲν ἑ-
μυτόν, διατελῶ· ἐκείνων δὲ τὰς ἀεὶ ἐπιβου-
λεύοντάς μοι κολάζων· εἶθ' οἱ ἄνθρωποι ἐμῆ
τῆς

prudentis atque iniuria laesi assumpta, illos vlcisci,
mihique pro praesenti facultate, futuri temporis
securitatem praestare? Haec, noui ego, mihi
consuleretis.

6. Quid igitur post ea feci? Arcessitos noxios,
et causae dicendae copia illis facta, prolatis ar-
gumentis, plane de singulis conuictos, quando-
quidem negare nec ipsi poterant, vltus sum, ae-
gerrime ferens, non quod factae mihi essent in-
fidiae, sed quod mihi per illos integrum non
esset in illa ratione permanere, quam initio in-
stitueram. Atque ab eo inde tempore ita viuo,
vt me custodiam, illorum vero ex numero eos,
qui mihi semper insidiantur, puniam. Deinde
Luc. Op. T. IV. P cru-

τῆς ὁμότητος αὐτιῶνται, ἐκ' ἐτι λογιζόμενοι
 παρὰ ποτέρου ἡμῶν ἦν ἡ πρώτη πέτρων ἀρχή·
 συνελόντες δὲ τὰν μύθῳ, καὶ ἐφ' οἷς ἐκολάζου-
 το, τὰς τιμωρίας αὐτὰς ἡτιῶντο, καὶ τὰς δο-
 κέσας ἐν αὐταῖς ὁμότητας. ὁμοίον, ὡς εἴ τις
 παρ' ὑμῖν ἱερόσυλον τινα ἰδὼν ἀπὸ τῆς πέτρας
 ἑκπτόμενον, ὃ μὲν ἐτόλμησε, μὴ λογιζοίτο, ὡς
 νύκτωρ εἰς τὸ ἱερόν παρῆλθε, καὶ κατέσπασσε τὰ
 ἀναθήματα, καὶ τῷ ξοάνῃ ἤψατο, κατηγοροίη
 δὲ ὑμῶν πολλὴν τὴν ἀγριότητα, ὅτι Ἕλληνες τε,
 καὶ ἱεροὶ εἶναι λέγοντες, ὑπεμείνατε ἄνθρωπον
 Ἕλληνα πλησίον τῷ ἱερῷ (καὶ γὰρ ἐκ πανυ πόρ-
 ρῳ τῆς πόλεως εἶναι λέγεται ἡ πέτρα), κολάσσε-
 τοιαύτη περιβαλεῖν. ἀλλ', ὅμαι, αὐτοὶ τε
 κατα-

crudelitatis me aceusant homines, non cogitantes
 illud, ab utro nostrum prima horum origo sit.
 Nimirum omiſſis iis, quae erant in medio, et
 propter quae puniebantur, poenas accusabant
 ipsos, et quae viderentur in illis *versari* crudi-
 litates. Perinde ac si quis apud vos sacrilegum de
 rupe videns praecipitari, quae ille ausus sit, non
 cogitet, ut noctu in templum intraverit, ac do-
 naria detraxerit, signumque *ipsum* contrectarit;
 sed multam vestram feritatem accuset, qui Grae-
 eos vos et sanctos homines cum dicatis, sustinue-
 ritis tamen Graecum hominem prope templum
 (etenim non procul ab urbe dicitur esse rupe illa)
 tali supplicio affigere. Sed ipsi, puto ridebitis,
 si

καταγελάσσεσθε, ἢν ταῦτα λέγῃ τις κατ' ὑμῶν,
καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐπαινέσονται ὑμῶν τὴν κα-
τὰ τῶν ἀσεβάντων ὁμότητα.

Τὸ δ' ὅλον, οἱ δῆμοι ἐκ ἐξετάζοντες ὁποῖός
τις ὁ τοῖς πράγμασιν ἐφεσῶς ἐστίν, εἴτε δίκαιος,
εἴτ' ἀδικος, αὐτὸ ἀπλῶς τὸ τῆς τυραννίδος ὀνο-
μα μισᾷσι, καὶ τὸν τύραννον καὶ Αἰακός, ἢ
Μίνως, ἢ Ραδάμανθους ἢ, ὁμοίως ἐξ ἅπαντος
ἀνελεῖν σπεύδουσι, τὰς μὲν πονηρὰς αὐτῶν πρὸ
ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τὰς δὲ χρηστὰς, τῇ κοι-
νῇ τῆς προσηγορίας, τῷ ὁμοίῳ μίσει συμ-
περιλαμβάνοντες. ἐγὼ γὰρ ἐν ἀκῶ καὶ παρ' ὑμῶν
τοῖς Ἕλλησι πολλὰς γενέσθαι τυράννας σοφούς
ὑπὸ Φαύλῳ ὀνόματι δοκῶντι, χρηστὸν καὶ ἡμέ-
ρον

si quis talia contra vos dicat, et reliqui omnes
laudabunt vestram contra impios crudelitatem.

7. In vniuersum populi, non explorato qualis
sit, qui rebus praeest, iustusne an iniustus,
ipsum simpliciter nomen tyrannidis odio habent;
et tyrannum, etsi Aeacus, aut Minos, aut Rhada-
manthus fuerit, similiter vniuersim student tol-
lere, cum malos eorum ob oculos sibi ponunt,
bonos autem, ob communionem nominis, odio
simili complectuntur. Equidem audio, apud
vos etiam Graecos, multos tyrannos fuisse sapien-
tes, sub nomine, quod male vulgo audit, man-
suetum et placidum ostendentes ingenium: et

ρον ἦθος ἐπιδεδεγμένους· ὧν ἐνίων καὶ λόγους εἰ-
καὶ βραχεῖς ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀποκειμένους, ἀ-
γαλματα καὶ ἀναθήματα τῷ Πυθίῳ.

Ὅρατε δὲ καὶ τὰς νομοθέτας τῷ κολαστικῷ
εἶδει τὸ πλέον νέμοντας, ὡς τῶν γε ἄλλων εἰδὲν
ὀφελός, εἰ μὴ φόβος προσεῖη, καὶ ἐλπίς τῆς
κολάσεως. ἡμῖν δὲ τῷ πολλῷ ἀναγκαιότερον
τοῖς τυράννοις, ὅσω πρὸς ἀνάγκην ἐξηγήμεθα,
καὶ μισῶσί τε ἅμα, καὶ ἐπιβλεύουσιν ἀνθρώ-
ποις σύνεσμεν, ὅπως μὴδὲ τῶν μορμολυκείων ὀ-
φελός τι ἡμῖν γίγνεται, ἀλλὰ τῷ περὶ τῆς Ὑ-
δρας μύθῳ τὸ πρᾶγμ' εἴοικεν. ὅσω γὰρ ἀν-
εκόπτωμεν, τοσῶδε πλείους ἡμῖν ἀναφύονται
τ᾽

quorundam adeo ex illo numero, brevia dicta in
vestro templo reposita, quasi signa quaedam et
donaria, Pythio.

8. Videtis leges etiam poenali sanctioni
plurimum tribuere, cum reliquorum nullus sit
usus, nisi metus adsit et expectatio poenae. No-
bis vero tyrannis multo magis illud necessarium
est, in quantum inuitis imperamus, et cum ho-
minibus versamur, qui odio nos habent et in-
diis appetunt, ubi terriculamentis laruatis nihil
proficitur; sed Hydrae fabulam res refert: quo
plures enim exciderimus, tanto plures subna-
scuntur

τοῦ κολάζειν ἀφορμαί. Φέρειν 3) δ' ἀνάγκη,
καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐκκόπτειν αἰεὶ, καὶ ἐπι-
καίειν, νῆ Δία, κατὰ τὸν Ἰόλεων, εἰ μέλλοι-
μεν ἐπικρατήσῃ. τὸν γὰρ ἅπαξ εἰς τὰ τοιαῦ-
τα ἐμπεσεῖν ἠναγκασμένον, ὁμοιον χρὴ τῇ ὑπο-
θέσει καὶ αὐτὸν εἶναι· ἢ Φειδόμενον τῶν πλη-
σίον, ἀπολωλέναι. ὅλως δέ, τίνα οἶσθε ἔτως
ἄγριον, ἢ ἀνήμερον ἄνθρωπον εἶναι, ὡς ἤδεσθαι
μασι-

seuntur puniendi occasiones. Auferre autem oportet quod subnascitur, et excidere semper, et vrere Iolai instar, vincere si velimus. Eum enim qui semel in hanc vitam incidere coactus est, oportet aut similem esse argumento, quod agendum suscepit, aut, dum aliis parcit, ipsum perire. Quem vero omnino putatis hominem ferum adeo et immitem esse, qui delectetur flagellandis aliis, et
P 3 plora-

3. Φέρειν] Nisi placet verbo Φέρειν hic tribuere auferendi significationem, videndum an non fuerit in libris antiquis ἀφαιρεῖν. Gesner. Si tolerandi, perseverandi sensu accipias, stare poterit vulgata: quo sensu notum est, Φέρειν πόνος, id quod non mera est passio, sed et actionem inuoluit. Nemini tamen hoc obtrudo: nam cum Φέρειν modo sit adferre, modo etiam significet auferre, ideo posteriore hoc sensu cum Gesn. accipere malim. Reitz.

μαστιγῶντα καὶ οἰμωγῶν ἀκούοντα, καὶ σφαττο-
 μένας ὀρώοντα, εἰ μὴ ἔχοι τινὰ μεγάλην τῷ κο-
 λάζειν αἰτίαν; ποσάνις γὰρ ἐδάκρυσα μαστιγ-
 μένων ἄλλων, ποσάνις δὲ θρηνῶν καὶ ὀδύρεσθαι
 τὴν ἑμαυτῷ τύχην ἀναγκάζομαι, μείζω κολάσαι
 αὐτὸς καὶ χρονιωτέραν ὑπομένων; Ἄνδρι γὰρ
 φύσει μὲν ἀγαθῷ, διὰ δ' ἀνάγκην πικρῷ, πο-
 λὺ τῷ κολάζεσθαι τὸ κολάζειν χαλεπώτερον.
 Εἰ δὲ δεῖ μετὰ παρρησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν εἰ
 αἵρεσίς μοι προτεθείη, πότερα βέλομαι, κολά-
 ζειν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, εὐ ἴσε,
 ὡς ἔδεν μελλήσας, ἐλοίμην ἂν τεθνᾶναι μᾶλλον,
 ἢ μηδὲν ἀδικῶντας κολάζειν... εἰ δέ τις Φαίη,
 βέλει, ὦ Φάλαρι, αὐτὸς τεθνᾶναι ἀδίκως, ἢ
 δικαίως

ploratu illorum audiendo, et spectandis caedibus,
 nisi magnam aliquam habeat puniendi causam?
 Quoties ego, dum flagellis alii caederentur illa-
 crimari, quoties deplorare lamentarique meam
 fortunam cogor, maiorem ipse et longiorem poe-
 nam sustinens! Viro enim natura bono, sed quem
 acerbum esse cogat necessitas, punire multo quam
 puniri difficilius est.

9. Si vero libere dicendum est, equidem optio-
 ne proposita, utrum malum iniuste quosdam pu-
 nire, quam ipse mori; scitote me nulla cuncta-
 tione interposita mortem potius electurum, quam,
 qui nihil iniuste egerint, punire. Si quis vero
 dicat, Vtrum vis, Phalari, ipse iniuste mori, an
 iuste

δικαίως κολάζειν τὰς ἐπιβέλους, τὐτο βαλομένην ἂν. αὐθις γὰρ ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, συμβαίνας καλῶ, πρότερον αἰνεῖν εἶναι ἀδίκως ἀποθανεῖν, ἢ ἀδίκως σώζειν τὸν ἐπιβεβαλenuότα; οὐδεὶς ἔτιως, οἶμαι, ἀνάνητός ἐστιν, ὃς ἐκ ἂν προτιμήσειε ζῆν μάλλον, ἢ σώζων τὰς ἐχθρὰς ἀπαλώμεναι. καὶ τοὶ πρόσθε ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχειρησάντων μοι, καὶ Φανερώς ἐληλεγμένων, ὅμως ἔσωσα; εἴην Ἀκανθοῦν τεκτόνι, καὶ Τιμοκράτην, καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς, παλαιᾶς συνηθείας τῆς πρὸς αὐτὰς μετρημενύσας.

Ὅταν δὲ βεληθῇτε τζμόν εἰδέναι, τὰς εἰσφοιτῶντας εἰς Ἀκράγαντα, ξένους ἐρωτήσατε, ὁποῖος ἐγὼ περὶ αὐτὰς εἰμι, καὶ εἰ Φιλανδρώπως

iuste punire insidiatores? hoc sane posterius maluerim. Denuo enim vos, Delphi, in consilium mihi aduoco; meliusne sit iniuste mori, an iniuste seruare insidiatorem? Nemo ita, puto, stupidus est, quin viuere potius praeferat, quam inimicis seruandis ipse perire. Quamquam quot ego eorum etiam, qui insidias mihi struxerant, manifeste licet conuictos, tamen seruauī? velut Acanthum hunc et Timocratem, et Leagoram illius fratrem, memoria antiquae cum illis consuetudinis adhibita.

10. Si vero meam vitae rationem nosse volueritis, peregrinos Agrigentum venientes interrogate, qualem me illis praebeam, vtrum humane

πῶς προσφέρωμαι τοῖς καθαιρέταιν; ὥς γε καὶ
 σκαπὰς ἐπὶ τῶν λιμένων ἔχω, καὶ περὶ θήνας
 τίνες καὶ ὄθον καταπέπλευκται, ὥς κατ' ἀξίαν
 τιμῶν, ἀποπέμποιμι αὐτάς. ἔνιοι δὲ καὶ ἐξε-
 πίτηδες φοιτῶσι παρ' ἐμέ, οἱ σφώτατοι τῶν
 Ἑλλήνων, καὶ ἐφεύγουσι τὴν συνείσταν τὴν ἐμὴν
 ὥσπερ ἀμέλει καὶ πρώην ὁ σφῶς Πυθαγόρας
 ἦκεν ὡς ἡμᾶς, ἀλλ' ἔμεν ὑπὲρ ἑατ' ἀκηκοώς. ἐπεὶ
 δ' ἐπειράθη, ἀπῆλθεν ἐπαυθὼν με τῆς δικαιο-
 σύνης, καὶ ἐλθὼν τῆς ἀναγκαιᾶς ὁμότητος. εἴ-
 τα οἶεσθε τὸν πρὸς τοὺς ὀθνεῖους Φιλάνθρω-
 πον, οὕτως ἀδίκως τοῖς οἰκείοις προσφέρεσθαι,
 εἰ μὴ τι διαφερόντως ἡδίκητο.

Taũ-

tractem, qui eo deferuntur: qui in portibus spe-
 culatores habeam, exploraturos, qui et vnde na-
 vibus venerint? ut pro dignitate cuiusque hono-
 ratos dimittam. Quidam vero etiam dedita opera
 ad me ventitant, Graecorum sapientissimi, nec
 consuetudinem meam refugiunt. Ut nempe et-
 iam nuper sapiens Pythagoras ad nos venit, qui
 cum alia de me audisset, experimento facto di-
 scessit, meam laudans iustitiam, et necessariae mi-
 fertus crudelitatis. Deinde putatis, hominem per-
 egrinis adeo humanum, iniuste tractaturum suos,
 nisi insigni affectum iniuria?

II. At-

Ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἑμαυτῶ ἀπολελογήματα
 ὑμῖν, ἀληθῆ, καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνε μᾶλλον,
 ὥς ἑμαυτὸν πείθω, ἢ μίσος ἀξία. ὑπὲρ δὲ τῆ
 ἀναθήματος, κείρως ὑμᾶς ἀκῆσαι ὅθεν καὶ ὅπως
 τὸν ταῦρον τέτον ἐκτησάμην, ἂν ἐκδὲς αὐτὸς
 τῷ ἀνδριαντοποιῷ. μὴ γὰρ ἔτω μανεῖην, ὥς
 τοιούτων ἐπιθυμῆσαι κτημάτων. ἀλλὰ Περί-
 λαος ἦν τις ἡμεδαπός, χαλκίως μὲν ἀγαθός,
 πονηρὸς δὲ ἀνθρώπος. ἔτος πάμπλου τῆς ἐμῆς
 γνῶμης διημαρτηκώς, ὥς το χαριεῖσθαι μοι, εἰ
 καίνην τινα κολάσιν ἐπινοήσειεν, ὥς ἐξ ἀπαντός
 κολάζειν ἐπιθυμῶντι. καὶ δὴ κατασκευάσας
 τὸν βῆν, ἦκέ μοι κομίζων, κάλλιστον ἰδεῖν, καὶ
 πρὸς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένον κινήσεως γὰρ
 αὐτῷ καὶ μυκηθμοῦ ἔδει μόνον πρὸς τὸ καὶ
 ἔμψυ-

II. Atque haec quidem pro me dixi, vera, iusta;
 laude potius quam odio digna. Iam de donario
 vos audire tempus est, quomodo dominus huius
 tauri factus sum, quem non locauerim statuario.
 Absit enim a me ille furor, ut tale quid possidere
 cupiam. Sed fuit Perilaus aliquis nostras, faber
 bonus, sed homo *idem* pessimus. Hic multum a
 coniectando animo meo aberrans, gratum se mi-
 hi facturum rebatur: tanquam poenis omnino
 gaudenti, si nouam quandam poenam excogitasset.
 Fabrefactum igitur bouem mihi attulit, pulcher-
 rima specie, et ad exactissimam similitudinem ela-
 boratum: solo enim motu et mugitu deficiebatur,

ἄμψυχον εἶναι δοκεῖν. ἰδὼν δὲ, ἀνέκραγον εὐ-
 θύς, ἄξιον τὸ κτῆμα τῷ Πυθίᾳ· πεμπτῆρος δ'
 ταῦρος τῷ θεῷ. ὁ δὲ Περίλαος παρῆνός, τί
 δ' εἰ μάθοις, ἔφη, τὴν σοφίαν τὴν ἐν αὐτῷ
 καὶ τὴν χρεῖαν, ἣν παρέχεται; καὶ ἀνοίξας ἅμα
 τὸν ταῦρον κατὰ τὰ νῶτα, ἣν τινα, ἔφη, κο-
 λάζειν ἐθέλῃς, ἐμβιβάσας εἰς τὸ μηχανήμα τῆς
 πο, καὶ κατακλείσας, προσιδέναι μὲν τὰς αὐ-
 λὰς τέσδε πρὸς τὰς μυκτῆρας τῷ βόοι, πῦρ δ'
 ὑποκαίειν καλεῖν· καὶ ὁ μὲν εἰμώζεται, καὶ
 βοήσεται, ἀλλήτοις ταῖς ὀδύναις ἐχόμενος· ἡ
 βοὴ δὲ, διὰ τῶν αὐλῶν μέλλει σοι ἀποτελέσσει,
 αἶα λιγυρώτατα, καὶ ἐπαυλήσει θρηνηῶδες, καὶ
 μυκήσεται γοερώτατον, ὡς τὸν μὲν, κολάζεσθαι
 σὲ δὲ τέρπεσθαι μεταξύ κατακλῆμενον.

Ἐγὼ

quo minus animatus esse videretur. Ad primum
 autem conspectum exclamaui, dignum opus,
 quod habeat Pythius. Mittendus hic taurus Deo.
 Adstans autem Perilaus, *Quid si*, inquit, *horis*
artem in illo adhibitam, et quem usum praebeat?
et, simul aperiens prope tergum bouem, si quem pu-
nire, inquit, volueris, imposito illo in hanc machi-
nam, eaque clausa, applicari has tibias iube naribus
bouis, et succendi ignem. Sic iste eiulabit et clama-
bit, dolore infinito cruciatus; clamor autem iste per
tibias modulos tibi efficiet canoros maxime, et ibrenis
aptos sonos accinet, ac lugubre quiddam mugiet: adeo
ut dum ille punitur, tibiae tu sonis interim demulceare.

12. Ego

Ἐγὼ δὲ ὡς τὲτ' ἤκουσα, ἐμυσάχθην τὴν κακομηχανίαν τῆς αἰδρός, καὶ τὴν ἐπίνοιαν ἐμίσησα τῆς κατασκευάσματος, καὶ οἰκείαν αὐτῷ τιμωρίαν ἐπέθηκε. καὶ ἄγς δὴ, ἔφην, ὦ Περίλαε, εἰ μὴ κενὴ ἄλλως ὑπόσχεσις ταῦτά ἐστι, δεῖξον ἡμῖν αὐτὸς εἰσελθὼν, τὴν ἀληθείαν τῆς τέχνης, καὶ μίμησιν τὰς βοῶντας, ἵν' εἰδῶμεν εἰ καὶ ἂ φῆς μέλη, διὰ τῶν αὐλῶν φθέγγεται. πείθεται μὲν ταῖσις ὁ Περίλαος· ἐγὼ δὲ, ἐπεὶ θυρόν ἦν, κατακλείσας αὐτόν, πῦρ ὑφάπτειν ἐκέλευον, Ἀπολαμβάνει εἰπὼν τὸν ἀξίον μισθὸν τῆς θαυμαστῆς τε τέχνης, ἵν' ὁ διδάσκαλος τῆς μουσικῆς πρῶτος αὐτὸς αὐλῆς, καὶ ὁ μὲν δίκαια ἐπάσχειν, ἀπολαύων τῆς αὐτῆς εὐμηχανίας· ἐγὼ δέ,

12. Ego vero his auditis, infelix artificium hominis abominatus, et exosus ingenium huius machinae, propriam illi poenam imposui: et, Age sane, inquain, Perilae, nisi vana temere illa sunt promissa, ostende nobis ingressus ipse veritatem artis tuae, et imitare clamantes, ut sciamus verum, quos praedicas modulos, si per tibi sonent. Obsequitur Perilaus: at ego, cum intus esset, concluso homine, ignem succendi iussi, Habe tibi, dicens, dignam mercedem admirabilis illius artis tuae, ut magister illius Musices primus ipse canas. Atque ille digna factis suis passus est, fructum percipiens ingeniosae machinationis. Cacterum ego viuentem

δὲ, ζῶντα, καὶ ἔτι ἔμπνεν ὄντα τὸν ἄνδρα, ἐξαίρεθῆναι κελεύσας, ὥς μὴ μιάνεις τὸ ἔργον ἐναποθανῶν, ἐκείνον μὲν ἄταφον κατὰ κρημνῶν ῥίπτειν ἐκέλευσα· καθάρας δὲ τὸν βῆν, ἀπέπεμψα ὑμῖν ἀνατεθῆσόμενον τῷ θεῷ· καὶ ἐπιγράψαι γε ἐπ' αὐτῷ ἐκέλευσα τὴν πᾶσαν διήγησιν· τῷ ἀνατιθέντος ἐμῷ τένομμα, τὸν τεχνίτην τὸν Περίλαον, τὴν ἐπίνοιαν τὴν ἐκείνη, τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐμήν, τὴν πρέπξαν τιμωρίαν, τὰ τῷ σοφῷ χαλκῆως μέλη, τὴν πρῶτην πετρᾶν τῆς μασικῆς.

Ἑμεῖς δὲ, ὦ Δελφοί, δίκαια ποιήσετε, θύσαντες μὲν ὑπὲρ ἐμῷ μετὰ τῶν πρέσβων, ἀνατιθέντες δὲ τὸν ταῦρον ἐν καλῷ τῷ ἱερῷ, ὥς πάντες εἰδέειεν οἷος ἐγὼ πρὸς τὰς πονηρὰς εἰμι, καὶ ὅπως

tem adhuc et spirantem hominem eximi iussi, ne intra moriendo opus pollueret, et insepultum per praeceps abiici. Expiatum vero bouem vobis mihi dedicandum Deo, et inscribi totam narrationem iussi, meum; dedicantis, nomen, artificem Perilaum, ipsius commentum, meam iustitiam, poenam decentem, sapientis fabri modulos, primum Musices expefimentum.

13. Vos vero, Delphi, quod iustum est feceritis, si pro me cum Legatis rem sacram feceritis, dedicaueritisque taurum honesto sacri loco, ut sciant omnes, qualis ego in malos sim, et quomodo

ὅπως ἀμύνομαι τὰς περιττὰς ἐς κακίαν ἐπιθυ-
μίας αὐτῶν. ἰκανὸν γὰρ καὶ τὸτο μίναν δηλώ-
σαι με τὸν τρόπον, Περίλαος κολασθεῖς, καὶ ὁ
ταῦρος ἀνατεθείς, καὶ μηκέτι Φυλαχθεῖς πρὸς
ἄλλων κολαζομένων αὐλήματα, μηδὲ μελωδήσας
ἄλλο ἔτι, πλὴν μόνα τὰ τῷ τεχνίτῃ μυήμα-
τα· καὶ ὅτι ἐν μόνῳ αὐτῷ καὶ πείραν ἔλαβον
τῆς τέχνης, καὶ κατέπυσσα τὴν ἄμυσον ἐκείνην
καὶ ἀπάνθρωπον ὥδην. καὶ τὰ μὲν παρόντα
ταῦτα παρ' ἐμῷ τῷ θεῷ. ἀναθήσω δὲ καὶ ἄλ-
λα πολλάκις, ἐπειδὴν μοι παράσχη μηκέτι δει-
σθαι κολάσεων.

Ταῦτα μὲν, ὦ Δελφοί, τὰ παρὰ τῷ Φαλά-
ριδος, ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα ἐπραχθῆεν·
καὶ

modo viciscar nimias illorum ad mala cupiditates.
Sufficit enim vel hoc solum ad declarandum inge-
nium meum, Perilaus punitus, dedicatus taurus,
neque servatus amplius ad aliorum puniendorum
cantus, nulla dum alia melodia edita, praeter so-
los artificis mugitus: et quod in illo solo et expe-
rimentum cepi artis, et finem imposui cantui illi
a Musis et humanitate abhorrenti. Et in prae-
sens ista quidem a me Deo oblata sumo. Dedi-
cabo autem saepe etiam alia, si hoc mihi prae-
stiterit, ut poenis non amplius indigeam.

14. Haec, Delphi, quae a Phalaride, dicere iussi
sumus, vera omnia, et qualia gesta sunt singula.
Ac

καὶ δίκαιοι ἂν εἶημεν πιστεύεσθαι ὑφ' ὑμῶν, μαρτυρῶντες, ὥς ἂν καὶ εἰδότες, καὶ μηδεμίαν τῆ ψεύδεσθαι νῦν αἰτίαν ἔχοντες. εἰ δὲ δεῖ καὶ δεηθῆναι ὑπὲρ ἀνδρὸς μάτην πονηρῶς δοκῶντος, καὶ ἀκοντός, ἠκολάζειν βίναγκασμένῃ, ἰκετεύομεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ Ἀκράγαντινοι, Ἕλληνές τε ὄντες, καὶ τὸ ἀρχαῖον Δωριεῖς, προσήσεσθαι τὸν ἄνδρα, Φίλον εἶναι ἐθέλοντα, καὶ πολλὰ καὶ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ ἔκαστον ὑμῶν εὖ ποιῆσαι ὠρημένον. λάβετε ἂν αὐτοὶ τὸν ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ εὐχασθε ὑπὲρ τε τῆς Ἀκράγαντος, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς Φαλαρίδος, καὶ μήτε ἡμᾶς ἀπράκτως ἀποπέμψητε, μήτ' ἐκείνῳ ὑβρίσητε, μήτε τὸν θεὸν ἀποσερήσητε καλλίστα τε ἅμα, καὶ δικαιοτάτῃ ἀναθήματός.

Ac digni videmur esse, quibus fides habeatur a vobis, cum perhibeamus testimonium, tanquam qui sciamus, et nullam iam mentiendi causam habeamus. Si vero etiam preces interponendae sunt pro viro, qui siue causa videtur malus, quique praeter voluntatem suam punire cogitur, supplicamus vobis nos Agrigentini, qui Graeci sumus, et antiqua origine Diores, et admittatis virum, amicum vobis esse cupientem, et multa in vos publice et privatim in singulos vestrum bona conferre paratum. Accipite ergo ipsum taurum et dedicate, et pro Agrigento, ipsoque Phalaride vota facite: et nec infecta re nos dimiseritis, nec illum affeceritis contumelia, nec Deum pulcherrimo iustissimoque donario priuaueritis.

Φάλαρις δεύτερος.

Ούτε Ἀκραγαντίνων, ὧ ἄνδρες Δελφοί, πρέ-
 ξενος ὢν, ἔτε ἰδιόξενος αὐτῷ Φαλαρίδος,
 ἔτ' ἄλλην ἔχων πρὸς αὐτὸν, ἢ εὐνοίας ἰδίαν αἰ-
 τίαν, ἢ μελλέσχης Φιλίας ἐλπίδα· τῶν δὲ πρέσ-
 βων ἀνάσας τῶν ἡκόντων παρ' αὐτῷ, ἐπιεικῇ
 καὶ μέτρια διεξιόντων, καὶ τὸ εὐσεβὲς ἅμα, καὶ
 τὸ κοινῇ συμφέρον, καὶ μάλιστα τὸ Δελφοῖς πρέ-
 πον προορώμενος, ἀνέστην παραινέσων ὑμῖν, μή-
 τε ὑβρίσειν ἄνδρα δυνάστην εὐσεβῆντα, μητ' ἀ-
 νάθημα ἤδη τῷ θεῷ καθωμολογημένον, ἀπαλ-
 λουτρεῖν· καὶ ταῦτα, τριῶν τῶν μεγίστων ἐς
 αἰὲ ὑπόμνημα γενησόμενον, τέχνης καλλιότητος
 καὶ ἐπινοίας κακίσης καὶ δικαίας κοκάσεως.

Εγώ

Phalaris Alter.

Neque cura mihi Agrigentinarum hospitum pu-
 blice data, Delphi, neque priuatum cum
 Phalaride hospitium intercedit, neque aliam ha-
 beo, aut peculiarem beneuolentiae erga illum caus-
 sam, aut futurae spem amicitiae. Caeterum au-
 ditis Legatis ab eo venientibus, aequa et modera-
 ta differentibus, atque id quod pium, et publice
 utile est, et Delphos maxime decet, spectans, sur-
 rexī adhortaturus vos, ut neque contumelia affi-
 ciatis virum potentem, religiosum, neque dona-
 rium iam nuncupatum Deo, ab alienetis, quod
 trium maximarum rerum omni aeuo monumentum
 futurum est, artis praestantissimae, commentū
 pessimi, et iusti supplicii.

3. Equi-

Ἐγὼ μὲν ἔν, καὶ τὸ ἐνδοιαῖσαι ὑμᾶς ὅλως πε-
 ρὶ τῆς τε, καὶ δημικρὰς ἡμῖν προθεῖναι τὴν δια-
 σκεψιν, εἰ χρεὶ δέχεσθαι τὸ ἀνάθημα, ἢ ὅπῃ
 σω αὐτῷ ἀποπέμπειν, ἀνόσιον ἤδη εἶναι νομί-
 ζω· μᾶλλον δὲ, ἐδ' ὑπερβολὴν ἀσεβείας ἀπο-
 λελοιπέναι· ἐδὲν γὰρ ἄλλ' ἢ ἱεροσυλία τὸ πρᾶ-
 γμά ἐστι, μακρῷ τῶν ἄλλων χαλεπωτέρα, καὶ
 ὅσω τὰ τὰ ἤδη ἀνατεθέντα συλᾶν, τὸ μηδὲ τῇ
 ἀρχὴν τοῖς ἀνατιθέναι βελομένοις ἐπιτρέπειν
 ἀσεβέζερον.

Δέομαι δὲ ὑμῶν Δελφός καὶ αὐτὸς ὢν, καὶ
 τὸ ἴσον μετέχων τῆς τε δημοσίᾳ εὐκλείας, εἰ
 φυλάττοιο, καὶ τῆς ἐναντίας δόξης, εἰ ἐκ τῶν
 παρόντων προσγένοιτο, μὴτ' ἀποκλείειν τὸ ἱε-
 ρόν

2. Equidem ipsum hoc, dubitare vos omnino
 hac de re, ipsum hoc, quod eam proposuere
 nobis magistratus disputationem, *Sit ne recipien-
 dum donarium, an retro rursus remittendum?* irre-
 ligiosum esse arbitror, vel potius, nullum im-
 pietati gradum ultra quem ascendat, reliquisse.
 Nihil enim aliud quam sacrilegium hoc est, longe
 aliis grauius, quanto nimirum maior est impie-
 tas, quam spoliare dedicata, ne permittere qui-
 dem dedicare volentibus.

3. Rogo autem vos, Delphus ipse quoque, et
 in partem veniens tum publicae bonae famae, si
 ea seruetur, tum contrariae opinionis, si qua ex
 praesenti negotio contrahatur, ne claudatis fa-
 crum

ρὸν τοῖς εὐσεβῶσι, μήτε τὴν πόλιν πρὸς ἅπαν-
τας ἀνθρώπους διαβάλλειν, ὡς τὰ πεμπόμενα
τῷ θεῷ συκοφαντῶσαν, καὶ ψῆφω καὶ δικαση-
ρίῳ δοκιμάζουσαν τὰς ἀνατιθέοντας. εἰδὲς γὰρ
ἐτι ἀναθεῖναι τολμήσειεν αὐτὸν, εἰδὼς δὲ προση-
σόμενον τὸν θεόν, ὃ, τι αὐτὸν μὴ πρότερον Δελ-
φοῖς δαῖν.

Ὁ μὲν ἔν Πύθιος, τὴν δακαίαν ἤδη περὶ τῷ
ἀναθήματός ψῆφον ἤνεγκεν. εἰ γὰρ ἐμίσει τὸν
Φάλαριν, ἢ τὸ δῶρον αὐτὸ ἐμυσάττετο, ῥᾶδιον
ἦν ἐν τῷ Ἰονίῳ μέσῳ καταδῦσαι αὐτὸ, μετὰ
τῆς ἀγκυρῆς ὀλκάδος. ὁ δὲ πολὺ τῆναντίον ἐν
εὐδίᾳ τε διαπεραιωθῆναι, ὡς Φασί, παρῆσχεν
αὐτοῖς, καὶ σῶς ἐς τὴν Κίρραν κατέβη.

Ω

crum religiosiſ, neque ciuitati noſtræ infamiã
apud omnes homines concilietis, quaſi ea, quæ
mittuntur Deo calumnietur, et calculo iudicio-
que exploret, qui aliquid donant. Nemo enim
amplius donare quidquam temere audebit, ſi ſciat,
non admiſſurum eſſe Deum, quod non prius
Delphis *admittendum* videatur.

4. Ac Pythius quidem iuſtum iam de donario
ſuffragium tulit. Si enim odiſſet Phalarin, aut
imurus illius abominaretur, facile illi erat medio
in Ionio illud, cum ipſa naui, quæ uehebat, de-
mergere. Verum ille contra per ſerenitatem uti
traicerent, ut aiunt, ipſis tribuit, et ſalui ad
Cirrhã uti appellerent.

Luc. Op. T. IV.

Q

5. Qua

ὦ καὶ δῆλον, ὅτι προσίεται τὴν τῷ μονάρχῃ
 εὐσεβειαν. χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ψη-
 Φισαμένους, προσθεῖναι καὶ τὸν ταῦρον τετρα-
 πῶ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἱερῷ. ἐπεὶ πάντων ἂν εἴη
 τῷ ἀτοπώτατον, πέμψαντά τινα μεγαλο-
 πρεπὲς ἔτω δῶρον θεῷ, τὴν καταδικάζουσαν ἐκ
 τῷ ἱερῷ ψῆφον λαβεῖν, καὶ μισθὸν κομίσασθαι
 τῆς εὐσεβείας, τὸ κερῖσθαι μὴδὲ τῷ ἀνατιθέ-
 ναι ἄξιον.

Ὁ μὲν ἔν τ᾽ ἀναντία μοι ἐγνωκώς, καθάπερ
 ἐκ τῷ Ἀκράγαντος ἄρτι καταπεπλευκώς, σφα-
 γὰς τινας, καὶ βίας, καὶ ἀρπαγὰς, καὶ ἀπαγω-
 γὰς ἐτραγώδει τοῦ τυράννου, μόνον σὺν αὐτό-
 πτης γεγενῆσθαι λέγων, ὃν ἴσμεν οὐδ' ἄχρι τῷ
 πλείῳ

5. Qua re etiam manifestum est, admitti ab eo
 monarchae pietatem. Oportet autem vos quoque
 eadem decernere, et adiicere hunc taurum reli-
 quis templi ornamentis. Omnium enim absur-
 dissimum fuerit, magnifici adeo muneris Deo
 missi auctorem, damnans ex templo suffragium
 referre, et mercedem hanc religionis suae habe-
 re, ut ne dignus quidem sit habitus qui aliquid
 donet.

6. Ille quidem, qui contraria mihi decrevit,
 quasi qui Agrigento modo huc appulerit, caedes
 quasdam, et vim factam, et rapinas, et abdu-
 ctiones tyranni tragica oratione retulit, tantum
 non visa a se narrari dicens; quem tamen neque
 ad

πολλὰ ἀποδεδημκότα. καὶ δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα, μηδὲ τοῖς πεπονθέναι Φάσμασι πάνυ πιστεῦειν διηγμένοις. ἄδηλον γὰρ εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, ἔχ' ὅπως αὐτοὺς, ἃ μὴ ἐπισάμεθα, κατηγορεῖν.

Εἰ δ' ἔν τι καὶ πέπρακται τοῖς τὸν ἐν Σικελίᾳ, τῷ τ' ἐ Δελφοῖς ἀναγκαῖον πολυπραγμανεῖν, εἰ μὴ ἀντὶ ἱερέων ἤδη δικασαὶ εἶναι ἀξιῶμεν καὶ δέον θύειν, καὶ τ' ἄλλα θεραπεύειν τὸν θεόν, καὶ συνανατιθέναι, εἰ πέμψεί τις, σκοπῶντες καθήμεθα, εἰ τίνες τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰόνιον δίκαιως ἢ ἀδίκως τυραννῶνται.

Καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἔχω ὅπη καὶ βάλεται· ἡμῶν δὲ ἀναγκαῖον, εἶμαι, τὰ ἡμέτερα αὐτῶν

ad nauem usque peregrinatum esse, nouimus. Oportet autem talia ne his quidem, qui se passos esse dicunt, omnino credere narrantibus; cum, utrum vera dicant, incertum sit; nedum ut ipsi, quae non certo scimus, accusemus.

7. Vtrum igitur tale quidquam in Sicilia factum sit, hoc Delphis necesse non est studiose quaerere; nisi pro sacerdotibus iam iudices esse postulamus; et cum inactare nos oportebat, et reliquum Dei cultum peragere, et una ponere donaria si quis mittat, sedemus disceptaturi, si qui trans Ionium mare iuste aut iniuste tyrannidem gerant.

8. Aliorum quidem res quomodoque lubuerit se habeant. Nobis autem necessarium ar-

αὐτῶν εἰδέναι, ὅπως τε πάσαι διέκειτο, καὶ
 ὅπως νῦν ἔχει, καὶ τί πείσῃ λαὸν ἔσται. οὔτι
 μὲν δὴ ἐν κρημνοῖς τε αἰκῶμεν αὐτοῖ, καὶ πέτρας
 γεωργῶμεν, ἔχ' Ὀμηρον γρὴν περιμένειν, δηλώ-
 σοντα ἡμῖν, ἀλλ' ὁρᾶν πάρεσι ταῦτα· καὶ ὅσον
 ἐπὶ τῇ γῇ, βαδίζ' ἑμῶν αἰεὶ συνῆμεν ἄν. τὸ δ'
 ἱερόν, καὶ ὁ Πυθίος, καὶ τὸ χρηστήριον, καὶ
 οἱ θύοντες, καὶ οἱ εὐσεβῆντες, ταῦτα Δελ-
 φῶν τὰ πεδία, ταῦθ' ἡ πρόσδοτος, ἐντεῦθεν
 ἡ εὐπορία, ἐντεῦθεν αἱ τροφαί. γρὴν γάρ
 πάλῃθ' ἡ πρὸς γῆ ἡμῶν αὐτοὺς λέγειν, καὶ τὸ
 λεγόμενον ὑπὸ τῶν παιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν καὶ
 ἀνήροτα φύεται τὰ πάντα ὑπὸ γεωργῶν τῶν
 θεῶν, ὃς ἔ' μόνος τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν
 ἀγαθὰ

bitror nostra ipsorum scire, cum ut olim consti-
 tuta fuerint, tum uti nunc se habeant, et quid
 facientibus melius futurum sit. Ac nos in prae-
 cipitiis habitare, et saxa arare, non Homerus no-
 bis expectandus est; qui nos doceat; sed videre
 ista licet; et quantum ad terram, prolixa semper
 cum fame essemus. Sed templum, et Pythius,
 et oraculum, et mactantes, et religiosi, hi Del-
 phiorum agri, hi redditus, hinc bona copia, hinc
 alimenta, (oportet enim vera, inter nos quidem
 certe, dicere,) et quod a poetis dicitur, sine se-
 mine nostro, sine aratro, proueniunt omnia
 agrum nostrum colente Deo, qui non ea solum,
 quae apud reliquos Graecor nascuntur, bona no-
 bis

ἀγαθὰ γυγνόμενα παρέχει, ἀλλ' εἴ τι ἐν Φρυγίῃ
ἢ Λυδοῖς, ἢ Πέρσαις, ἢ Ἀσσυριοῖς, ἢ Φοινίκῃ
ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ὑπερβορέοις αὐτοῖς, πάντα
ἐς Δελφὸς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ δευτέρα μετὰ
τὸν θεὸν ἡμεῖς τιμώμεθα ὑφ' ἀπάντων, καὶ
εὐπορέμεν, καὶ εὐδαιμονοῦμεν· ταῦτα τὸ ἀρχαῖον
ταῦτα τὸ μέχρι νῦν, καὶ μὴ παυσάμεθα γὰ
ἔτι βιῶντες.

Μέμνηται δὲ εἰς πᾶν ποτὲ ψῆφον ὑπὲρ ἀνα-
θήματος παρ' ἡμῖν ἀναδοθεῖσαν, εἰδὲ κωλυθέν-
τα τινα θύειν ἢ ἀνατίθεναι. καὶ διὰ τῶν, οἴ-
μαι, καὶ αὐτὸ ἐς ὑπερβολὴν ἡύξηται τὸ ἱερὸν,
καὶ ὑπερπλετῇ ἐν τοῖς ἀναθήμασι. δεῖ τοίνυν
μὴδ' ἐν τῷ παρόντι καινοτομεῖν μὴδὲν, μὴδὲ
παρὰ

bis praebet; sed si quid apud Phrygas, Lydos,
Perlas, Assyrios, aut Phoenices, aut Italos, aut
ipsos Hyperboreos, nascitur, Delphos omnia per-
ueniunt. Et secundo post Deum loco nos colimur
ab omnibus, et abundamus, et beati sumus. Haec
antiqua ratio, haec adhuc obtinet, et vtinam ita
vivere non desinamus!

9. Recordatur autem nemo vnquam suffragium
de donario apud nos latum, nec prohibitum
quemquam, quo minus sacrificaret, vel dedicaret
aliquid. Ac propter hoc ipsum, puto, supra mo-
dum auctum est sacrum, et abundat donariis. Qua-
re nec in praesenti nouandum quidquam, neque

παρὰ τὰ πατρίαν νόμον καθιστάναι, φιλοκρινεῖν
τὰ ἀναθήματα, καὶ γειβαλογεῖν τὰ πεμπόμενα,
ὄθεν, καὶ ἅφ' ὅτι, καὶ ἑποῖα· δεξαμένους δὲ
ἀπραγμόνως ἀνατιθέναι, ὑπηρετῶντας ἀμφοῖν,
καὶ τῷ θεῷ, καὶ τοῖς εὐσεβέσι.

Δοκεῖτε δέ μοι, ὦ ἄνδρες Δελφοί, ἄριστα βε-
λεύσεσθαι περὶ τῶν παρόντων, εἰ λογίσεσθε
πρῶτον ὑπὲρ ὅσων καὶ ἡλίκων ἐστὶν ἡ σκέψις·
πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶ θεῷ, καὶ τῶ ἱερῷ, καὶ θυ-
σιῶν, καὶ ἀναθημάτων, καὶ ἐθνῶν ἀρχαίων, καὶ
θεσμῶν παλαιῶν, καὶ ὁξέως τῶ μαντεῖα· ἔπει-
τα, ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ τῶν συμφερόν-
των τῷ τε κοινῷ ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ ἑκάστῳ Δελ-
φῶν· ἐπὶ πᾶσι δὲ, τῆς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις
εὐκλείας

praeter patrium morem lex constituenda, vt scrupulose iudicentur donaria, et eorum quae mittuntur origo inquiratur, unde, a quo, et qualia sint? sed accepta sine operosa quaestione dedicare, tum Deo ministrantes, tum religiosi.

10. Videmini autem mihi, Delphi, sic demum optime de praesentibus iudicaturi, si primum consideraueritis, de quot quantisque rebus sit quaestio. Primo quidem de Deo, et templo, et victimis, et donariis; et moribus antiquis, et legibus vetustis, et gloria oraculi: deinde de tota ciuitate, et his, quae cum reipublicae nostrae, cum priuatim unicuique Delphorum conducant: super omnia vero de bona aut mala apud omnes

εὐκλείας ἢ κακοδοξίας. τάτων γὰρ ἐκ αἰδᾶ εἴ
τι μῆζον, εἰ σωφρονεῖτε, ἢ ἀνγκηαιότερον ἡ-
γήσησθε ἂν.

Περὶ μὲν ἔν ὧν βελευόμεθα, ταῦτά ἐσιν. ἔ
Φάλαρις τύραννος εἷς, ἐδὲ ταῦρος ἕως, οὐδὲ
χρῆκός μόνον, ἀλλὰ πάντες βασιλεῖς, καὶ πάν-
τες δυνάσται, ὅσον νῦν χρῶνται τῷ ἱερῷ, καὶ
χρυσός, καὶ ἄργυρος, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια, πολ-
λὰ πολλάκις ἀνατεθισόμενα τῷ θεῷ. πρῶτον
μὲν γὰρ τὸ κατὰ τὸν θεὸν ἐξετασθῆναι ἄξιον.

Τίνος ἔν εἵτεκα, μὴδ' ὡς αἰεὶ, μὴδ' ὡς πά-
λαι τὰ περὶ τῶν ἀναθημάτων ποιήσομεν; ἢ τί
μεμφόμενοι τοῖς παλαιοῖς ἔθεσι, κακνοτομήσο-
μεν; καὶ ὃ μὴδὲ πώποτε, ἀφ' ἧ τὴν πόλιν οἰ-
κῆμεν,

innes homines fama. Hisce enim si quid maius,
magisue necessarium, modo sanum ablubeat
iudicium, existimetis, non novi.

11. Haec ergo sunt, de quibus deliberamus;
non Phalaris vnus tyrannus, neque taurus iste,
neque aes tantum; sed régés omnes, et omnes
Dynastae, qui iam sacro vtuntur, et aurum,
et argentum, et quaecumque alia pretiosa dedi-
canda sunt in posterum Deo. Primo quidem,
quod ad Deum pertinet, exploratu dignum.

12. Qua igitur de causa non vt semper, neque
vt olim, quae ad donaria referuntur, faciemus?
aut quid reprehendentes in vetusto more nouabi-
mus; et quod nunquam a nobis, ex quo urbem

κἄμεν, καὶ ὁ Πύθιος χρεῶ, καὶ ὁ τρίπους Φθέρ-
γεται, καὶ ἡ ἱέρεια ἐμπνεῖται, γεγέννηται ἡμῖν,
νῦν κατασησόμεθα, κρίνεσθαι, καὶ ἐξετάζεσθαι,
τὰς ἀνατιθέοντας; καὶ μὴν ἐξ ἐκείνων μὲν τῷ πα-
λαιῷ ἔθους, τῷ ἀνέδην καὶ πᾶσιν ἐξεῖναι, ὁρᾷτε
ὅσων ἀγαθῶν ἐμπέπλησαι τὸ ἱερόν, ἀπάντων
ἀνατιθέντων, καὶ ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν
ἐνίων δωρεαμένων τὸν θεόν.

Εἰ δ' ὑμᾶς αὐτὰς δοκιμαζὰς, καὶ ἐξεταζὰς
ἐπισήσετε τοῖς ἀναθήμασιν, ἐκνῶ μὴ ἀπορήσω-
μεν τῶν δοκιμασθησομένων ἔτι, ἔδενός ὑπομέ-
νοντος, ὑπόδικον αὐτὸν καθιστάναί, καὶ ἀναλί-
σκοντα, καὶ καταδαπανῶντα, παρ' αὐτῷ κρί-
νεσθαι,

habemus, et Pythius respondet, et tripus loqui-
tur, et sacerdos inspiratur, factum est, nunc con-
stituemus, ut iudicentur, et explorentur, qui
aliquid dedicant? Atqui ex antiquo illo more,
quo promiscue et omnibus hoc licet, videtis quot
quantisque bonis templum impletum sit, dedican-
tibus omnibus, et supra vires suas quibusdam Deo
donantibus.

13. Si vero vos cognitores quaesitoresque donariis
constitueritis, metuo ne non habeamus amplius,
quae explorentur; cum futurum sit, ut nemo su-
stineat reum se constituere, et sumtibus atque
impensis e sua re familiari factis insuper iudicari;
et pe-

νεσθαι, καὶ ὑπὲρ τῶν ὅλων κινδυνεύειν. ἢ τίνα βιωτὸν, εἰ κριθήσεται τῷ ἀντιθέναι ἀνάξιος.

et periclitari adeo de capite. Quis enim viuentium sibi putet, si indignus, qui donet aliquid, iudicetur.

Ἀλέξανδρος, ἢ Ψευδόμαντις.

Σὺ μὲν ἴσως, ὦ Φίλτατε Κέλσε, μικρόν τι τῷτο καὶ Φαῦλον οἶει τὸ πρόσταγμα, προστάττειν τὸν Ἀλεξάνδρου σοι τῷ Ἀβωνοειχίτῃ τῷ γόητος βίον, καὶ ἐπινοίας αὐτῷ, καὶ πολυήματα, καὶ μαγγανείας εἰς βιβλίον ἐγγράψαντα πέμψαι τὸ δέ, εἴ τις ἐθέλοι πρὸς τὸ ἀκριβὲς ἕκαστον ἐπεξιέναι, καὶ μεῖον ἔσιν, ἢ τὰς Ἀλεξάνδρου τῷ Φιλίππῃ πράξεις ἀναγράψαι· τοσῷτος εἰς καλίαν ἔτος, ὅσος εἰς ἀρετὴν ἐκείνος. ὁμῶς δὲ εἰ
μετὰ

Alexander, seu Pseudomantis.

Paruum tu forte, Celse carissime, et leue existimas, quod iussisti, Alexandri me tibi Abonoteichitae impostoris vitam, et commenta, et ausus, et praestigias, in librum relatas mittere. At illud, si quis accurate velit singula persequi, non minus est, quam Alexandri Philippi F. actiones describere. Quantus enim ille ad virtutem, tantus hic ad malitiam. Veruntamen si cum ve-

μετὰ συγγνώμης ἀναγνώσσεσθαι μέλλοις, καὶ τὰ
ἐνδέοντα τοῖς ἰσορκεμένοις προσλογιῆσθαι, ὑπο-
σχέσομαι σοὶ τὸν ἄθλον, καὶ τὴν Αὐγείᾳ βεβα-
σίαν, εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' εἰς δύνάμιν γε τὴν
ἐμαυτῷ, ἀνακαθήρεσθαι πειράσομαι, ὀλίγους
ὅσους τῶν κοφίνων ἐκφορήσας, ὡς ἀπ' ἐκείνων
τεκμαίροιο πόση πᾶσα, καὶ ὡς ἀμέτρητος ἦν ἡ
κόπρος, ἣν τρισχίλιοι βόες ἐν πολλαῖς ἔτεσι
ποιῆσαι ἐδύναντο.

Αἰδῶμαι μὲν ἔν' ὑπὲρ ἀμφοῖν, ὑπὲρ τε σοῦ,
καὶ ὑπὲρ ἐμαυτῷ· σὺ μὲν, ἀξιῶντος μνήμη καὶ
γραφῇ παραδοθῆναι ἄνδρα τρισκατάρατον· ἐμῷ
δὲ, σπικρὴν ποιημένῃ ἐπὶ τοιαύτῃ ἰστορίᾳ, καὶ
πράξεσιν ἀνθρώπου, ὃν οὐκ ἀναγινώσκεσθαι
πρὸς

nia lecturus es, et, quae deerunt narrationi im-
putare et adiacere de tuo, laborem tibi illum su-
stinebo, et Augiae stabulum, etsi non uniuersum,
certe pro viribus repurgare studebo, pau-
cos certe aliquot cophinos egerens, ut ex illis
certe iudicare possis, quantum omne quam im-
mensum fuerit stercus, quod ter mille boues plu-
ribus annis facere potuerunt.

2. Ac verecundia quadam afficior amborum
nomine, tuo pariter ac meo: tuo, qui petas me-
moriae et scriptis commendari hominem omni-
bus modis execrabilem: meo, qui studium in
tali historia ponam et actionibus hominis, quem
non

πρὸς τῶν πεπαιδευμένων ἦν ἄξιον, ἀλλ' ἐν παν-
 δήμῳ τινὲ μεγίστῳ θεάτρῳ ὄρεσθαι, ὑπὸ πιθή-
 κων, ἢ ἀλειπέων σπαραττούμενοι. ἀλλ' ἦν τις
 ἡμῖν, ταύτην ἐπιφέρει τὴν αἰτίαν, ἔχομεν καὶ
 αὐτοὶ εἰς παράδειγμα τι τοιῶτον ἀνευεγκεῖν. καὶ
 Ἀρρίανδρος γὰρ ὁ τῷ Ἐπικτήτῃ μαθητῇ, ἀνὴρ
 Ῥωμαίων ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ παιδείᾳ παρ' ὅ-
 λον τὸν βίον συγγενόμενος, ὁμοίον τι παθὼν,
 ἀπολογήσαςτ' ἂν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν. Τιλλιβόρου
 γὰρ τῷ ληστῇ κακῆϊνος βίον ἀναγράψαι ἠξίωσεν.
 ἡμεῖς δὲ πολὺ ὠμοτέρῃ ληστῇ μνήμην ποιησάμε-
 θα, ὅσω μὴ ἐν ὕλῃ καὶ ὄρεσιν, ἀλλ' ἐν πόλει
 ἔτος ἐλήφευεν, καὶ Μινύαν μόνην, καὶ τὴν Ἰδην
 κατα-

non legi conueniebat ab eruditis hominibus, sed
 in maximo theatro totiusque populis confluentibus
 frequentissimo, spectari a similibus lacerandum aut
 vulpibus. Verum si quis hoc nos crimine accu-
 set, habebimus ipsi exemplum ad quod illum
 ablegemus. Etenim Arrianus Epicteti discipulus,
 vir ex primis Romanorum et tota vita in doctri-
 nae studiis versatus, cui simile quid usu venit,
 causam etiam pro nobis dixerit. Tillibori enim
 latronis vitam scribere ipse quoque dignatus est.
 Nos autem crudelioris longe latronis monumen-
 tum faciemus, quatenus non in silua et montibus,
 sed in urbibus hic latrocinatus est, qui non Mi-
 nyam solam neque Idam percurrerit, neque so-
 las

κατατρέχων, ἐδὲ ὀλίγα τῆς Ἀσίας μέρη τὰ ἐρημότερα λεηλατῶν, ἀλλὰ πᾶσαν, ὡς εἰπεῖν, τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐμπλήσας τῆς ληψείας τῆς αὐτῆς.

Πρότερον δέ σοι αὐτὸν ὑπογράψω τῷ λόγῳ, πρὸς τὸ ὁμοιότατον εἰκάσας τὴν μορφὴν, ὡς ἂν δύνωμαι, καίτοι μὴ πάνυ γραφικός τις ὢν. τὸ γὰρ δὴ σῶμα, ἵνα σοι καὶ τῆτο δείξω, μέγας τε ἦν, καὶ καλὸς ἰδεῖν, καὶ θεοπρεπὴς ὡς ἀληθῶς· λευκὸς τὴν χροάν, τὸ γένειον δὲ πάνυ λάσιος, κόμην τὴν μὲν ἰδίαν, τὴν δὲ καὶ πρόσθετον ἐπικείμενος, εὖ μάλα εἰκασμένην, καὶ τὰς πολλὰς, ὅτι ἦν ἀλλοτρία, λεληθυῖαν. ὀφθαλμοὶ πολὺ τὸ γοργὸν καὶ ἐνθεὸν διεμφαίνοντες·

Φώνη-

las Asiae partes desertiores fit deprædatus: sed omne, fere dixerim, Romanorum imperium latrocinio suo oppleuerit.

3. Prius vero ipsum tibi oratione describam, formamque illius quam simillime potero, non multum licet pingendi arte valeam, delineabo. Corpore enim, ut hoc etiam tibi ostendam, et magnus erat, et honesta specie, et quae Deo dignum aliquid re vera prae se ferret: Colore candidus, mento non nimis hirsuto, comatus tum sua coma, tum adscita, praeclare illa assimulata, ut plerorumque oculos, alienam esse, fugeret: oculi viuaci lumine, et Deo plenum ostendentes:

VOX

Φῶνῆμα ἔδισόν τε ἅμα καὶ λαμπρότατον· καὶ ὅλως, ἔδαμόθεν μεμπτός ἦν ταῦτά γε.

Τοῖος δὲ μὲν τὴν μορφὴν· ἡ ψυχὴ δὲ καὶ ἡ γνώμη, ἀλεξίκακε Ἡράκλεις, καὶ Ζεῦ ἀποτρόπαιε, καὶ Δίεσκηροι σωτῆρες, πολεμίοις, καὶ ἐχθροῖς ἐντυχεῖν γένοιτο, ἢ συγγενέσθαι τοι ἔτω τινί. συνέσει μὲν γὰρ καὶ ἀγχινοῖα, καὶ δριμύτητι, πάμπολυ τῶν ἄλλων διέφερε· καὶ τόγε περίεργον, καὶ εὐμαθές, καὶ τὸ μνημονι-κὸν, καὶ πρὸς τὰ μαθήματα εὐφυές, πάντα ταῦτα εἰς ὑπερβολὴν ἔκαστα ὑπῆρχεν αὐτῷ· ἐ-χρήτο δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ χεῖριζον· καὶ ὄργανα ταῦ-τα γενναῖα ὑποβεβλημένα ἔχων, αὐτίκα μάλα τῶν

vox suavissima simul et splendidissima: et paucis vt absoluiam, nulla pars, quantum ad haec, reprehensionem habebat.

4. Talis quidem erat forma. Animus autem et mens hominis, auerruncator Hercules, et Iupiter depulsor, et servatores Ioui liberi! in hostes nostros et inimicos potius incidamus, quam versemur cum tali. Nam intelligentia, et solertia, et acumine, multum alios excelluit, tum curiositas, et docilitas, ac memoria, et ingenium disciplinae capax, omnia haec, et ad excessum vsque singula ipsi aderant. Verum vtebatur illis pessime: et cum instrumenta ista virtutis in potestate haberet, mox famosissimae malitiae hominum,

τῶν ἐπὶ κακίᾳ διαβοήτων ἀκρότατος ἀπετελέ-
σθη, ὑπὲρ τῆς Κέρκωπας, ὑπὲρ τὸν Εὐρύβα-
τον, ἢ Φρυγῶνδαν, ἢ Ἀριστόδημον, ἢ Σώστρατον.
αὐτὸς γὰρ τῷ γαμβρῷ Ῥυτιλλιανῷ ποτὲ γρά-
φων, καὶ τὰ μέτριώτατα ὑπὲρ αὐτῶ λέγων,
Πυθαγόρα ὅμοιος εἶναι ἤξις. ἀλλὰ ἰλεως μὲν ὁ
Πυθαγόρας εἶη, σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τὴν γνώμην
θεσπέσιος· εἰ δὲ κατὰ τῶτον ἐγεγέννητο, πᾶσι
ἂν, εὖ οἶδα, ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶναι ἔδοξε· καὶ
πρὸς Χαρίτων, μὴ με νουμίσης ἐφ' ὕβρει ταῦτα
τῷ Πυθαγόρᾳ λέγειν, ἢ συνάπτειν πειρώμενον
αὐτὰς εἰς ὁμοιότητας τῶν πράξεων. ἀλλ' εἰ
τις τὰ χείριστα καὶ βλασφημώτατα τῶν ἐπὶ
διαβολῇ περὶ τῷ Πυθαγόρᾳ λεγομένων, οἷς ἔγω-

γε

num, summus ipse factus est, supra Cercopas,
supra Eurybatum, aut Phrynondam, aut Aristo-
demum, aut Sostratum. Ipse enim suo genere
Rutiliano aliquando scribens, et modestissime
de se loquens, Pythagorae similis esse praedica-
bat. Sed propitius sit mihi Pythagoras, sapiens
vir et diuina mente praeditus. Si vero huius ae-
tate vixisset, puer, bene noui, ad illum visus
esset. Et per Gratiarum numen noli putare, me
contumeliae in Pythagoram causa ista dicere, aut
quo componere illos audeam, quantum ad actio-
num similitudines. Verum si quis pessima quae-
que, et contumeliosissima, quae per calumniam
dicuntur de Pythagora, quibus ego fidei ut ve-
ris

γε ἐκ ἂν πείσθῃην, ὡς ἀληθέσιν ἔσιν, ὅμως συναγάγοι ἐς τὸ αὐτὸ, πολλοσὸν ἂν μέρος ἅπαντα ἐκείνα γένοιτο τῆς Ἀλεξάνδρου δεινότητος. ὅλως γὰρ ἐπινόησόν μοι, καὶ τῷ λογισμῷ διατύπωσον ποικιλωτάτην τινὰ ψυχῆς κρᾶσιν, ἐκ ψεύδους, καὶ δόλων, καὶ ἐπιτοκίων, καὶ κακοτεχνιῶν συγκαίμενῃν, ῥαδίαν, τολμηράν, παρὰβολον, φιλόπονον ἐξεργάσασθαι τὰ νοηθέντα, καὶ πιθανὴν καὶ ἀξιόπιστον, καὶ ὑποκριτικὴν τῷ βελτίονος, καὶ τῷ ἐναντιωτάτῳ τῆς βελήσεως εἰκυῖαν. εἰδὲς γὰρ τοπρῶτον ἐντυχῶν, ἐκ ἀπῆλθε δόξαν λαβὼν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς εἴη πάντων ἀνθρώπων χρηστότατος, καὶ ἐπιεικέστατος, καὶ προσέτι ἀπλοικώτατός τε, καὶ ἀφελέστατος.

ris nunquam adhibuero, tamen in vnum conducat omnia; vix minima pars ea fuerit eius quae in Alexandro fuit calliditatis. Omnia enim cogita mihi, et in animo effinge, variam vehementer animae temperaturam, ex mendacio, dolis, periuriis, malis artibus compositam, agilem, audacem, periculis se obiiicientem, laboriosam in perficiendis cogitatis, probabilem, quae fidem facile inueniat, quae optima simulet, et maxime his, quae vult, aduersari videatur. Nemo igitur, qui primo illum conuenisset, non sic ab eo discessit, ut putaret, omnium illum hominum optimum, et aequissimum, et adhaec simplicissimum, atque ab omni fuce alienum. Super ea
vero

λέσας. ἐπὶ πᾶσι δὲ τέτοις, τὸ μεγαλουργὲς προσῆν, καὶ τὸ μηδὲν αἰεὶ μικρὸν ἐπινοεῖν, ἀλλ' αἰεὶ μεγίστοις ἐπέχειν τὸν ἵεν.

Μειράκιον μὲν ἐν ἑτι ὢν, πάνυ ὠραῖον, ὡς ἐνῆν ἀπὸ τῆς καλᾶς τεκμαίρεσθαι, καὶ ἀκχεῖν τῶν διηγεμένων, ἀνέδην ἐπόρευε, καὶ συνῆν ἐπὶ μισθῷ τοῖς βελομένοις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, λαμβάνει τις αὐτὸν ἐραστῆς γόης, τῶν μαγείας καὶ ἐπωδᾶς θεσπεσίαις ὑπισχνυμένων, καὶ χάριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς, καὶ θησαυρῶν ἀναπομπὰς I), καὶ κλήρων διαδοχὰς. ἔτος ἰδὼν εὐφυᾶ παῖδα, καὶ

vero omnia inerat quaedam in viro magnificentia, et quod nihil vnquam cogitaret paruum, sed rebus semper maximis mentem applicaret.

5. Cum igitur adolescens adhuc esset formosus admodum, quod licebat e stipula quasi et reliquiis formae colligere, et audire a narantibus, effuse impudicus, pretio copiam sui faciebat rogantibus. Inter alios ducit illum amator aliquis, praeftigiator, ex eorum genere, qui magicas artes et divinas incantationes pollicentur, et philtrea venerea, et inimicorum illicia, et thesauros eruendos, et hereditates. Hic videns ingeniosum puerum, et

I. Ἀναπομπὰς] Nam promittunt magi se suis incantationibus thesauros alte sub terra defoscos, sursum euocatu-
 fos. Reitz.

καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν αὐτῶν πράξεων ἐτοιμό-
τατον, ἔμειον ἐρῶντα τῆς κακίας τῆς αὐτοῦ,
ἢ αὐτὸς τῆς ἄρας τῆς ἐκείνης, ἐξεπαίδευσέ τε
αὐτόν, καὶ διετέλει ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ ὑπηρετή, καὶ
διακόνῳ χρώμενος. ὁ δ' αὐτὸς ἐκεῖνος, δημοσίᾳ
μὲν δῆθεν ἰατρὸς ἦν, ἠπίσατο δὲ κατὰ τὴν Θῶ-
νος τῶ Αἰγυπτίᾳ γυναικί,

Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολ-
λὰ δὲ λυγρὰ.

Ὡν ἀπάντων κληρονόμος, καὶ διάδοχος αὐτὸς
ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ διδύσκαλος ἐκεῖνος, καὶ ἐρα-
στῆς, τὸ γένος Τυανεύς, τῶν Ἀπολλωνίῳ τῶ
Τυανῆϊ τῶ πάνυ συγγενομένων, καὶ τὴν πᾶσαν
αὐτῶν τραγωδίαν εἰδότες. ὁρᾷς ἐξ οἷας σοὶ δια-
τριβῆς ἄνθρωπον λέγω;

Ἦδη

et ad suarum actionum ministeria paratissimum,
non minus suae cupidum malitiae, quam ipse
florem illius aetatis deperierat: instituit illum, et
adiutorem, ministro, atque famulo perpetuo usus
est. Caeterum ipse ille publica quidem professio-
ne medicus, sciebat non minus, quam Thonis
illius Aegyptii vxor,

Pharmaca multa remissa bona, ast idem mala multa;
Quorum iste omnium heres et successor factus
est. Fuerat autem magister illius et amator Tya-
neus genere, ex familiarissimis Apollonii Tyanei,
qui omnem illius tragoediam nossent. Vides e
qua tibi schola hominem narrem?

Luc. Op. T. IV.

R

6. Iam

Ἦδη δὲ πώγωνος ὁ Ἀλέξανδρος πιμπλάμενος, καὶ τῷ Τυανέως ἐκείνῃ ἀποθανόντος, ἐν ἀπορίᾳ καθεστώς, ἀπηνθηκυίας ἅμα τῆς ὥρας, ἀφ' ἧς τρέφεσθαι ἐδύνατο, ἐκ ἔτι μικρὸν ἔδεν ἐπενόει· ἀλλὰ κοινωνήσας Βυζαντίῳ τινὶ χρονογράφῳ, τῶν καθιέντων ἐς τὰς ἀγῶνας πολὺ καταρατοτέρῳ τὴν φύσιν (Κοκκωνᾶς δὲ ἐπεκαλεῖτο, οἷμαι) περιήεσαν γοητεύοντες, καὶ τοὺς παχεῖς τῶν ἀνθρώπων (ἔτω γὰρ αὐτοὶ τῇ πατρίῳ τῶν μάγων Φωνῇ τὰς πολλὰς ὀνομάζουσιν) ἀποκείροντες. ἐν δὲ τῆτοις, καὶ Μανέτιν γυναῖκα πλεσίαν, ἔξωρον μὲν, ἐράσμιον δὲ ἔτι εἶναι βουλομένην, ἔξευρόντες, ἐπεσιτίσαντό τε τὰ ἀρκύντα παρ' αὐτῆς, καὶ ἠκολάθησαν ἐκ τῆς Βιθυνίας

6. Iam barbatus Alexander, mortuoque illo Tyanensi, in paupertate constitutus, cum iam defloruisset aetatula, qua ali poterat, nihil parvum cogitabat: sed societate iniῑta cum Byzantio quodam annalium scriptore ex eo genere, qui in certamina descendunt, multum etiam execrabilioris ingenii homine, Cocconas, puto, vocabatur, circumibant praestigiis vtentes, et pingues hominum (sic ipsi patrio magorum nomine vulgus appellabant) detondentes. In hisce vero etiam e Macedonia mulierem diuitem, effoetam illam quidem, sed quae amabilis esse vellet, cum inuenissent, annonae quantum opus esset ab illa naῑti,
e Bi-

νίας εἰς τὴν Μακεδονίαν. Παλαιὰ δὲ ἦν ἐκείνη, πάλαι μὲν εὐδαίμονος χωρὶς κατὰ τὰς Μακεδόνων βασιλείας, νῦν δὲ ταπεινὰς καὶ ὀλίγους τὰς οἰκήτορας ἔχοντας.

Ἐνταῦθα ἰδόντες δράκοντας παμμεγέθεις, ἡμέρους πάνυ, καὶ τιθασσοὺς, ὡς καὶ ὑπὸ γυναικῶν τρέφεσθαι, καὶ παιδίοις συγκαθεύδειν, καὶ πατουμένους ἀνέχεσθαι, καὶ θλιβομένους μὴ ἀγανακτεῖν, καὶ γάλα πίνειν ἀπὸ θηλῆς κατὰ ταῦτα τοῖς βρέφεσι, (πολλοὶ δὲ γίνονται τοιοῦτοι παρ' αὐτοῖς, ὅθεν καὶ τὸν περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος μῦθον διαφοιτῆσαι πάλαι εἰκὸς, ὁπότε ἐκύει τὸν Ἀλέξανδρον, δράκοντος τινὸς, [οἶμαι, τοιούτου συγκαθεύδοντος αὐτῇ] ὠνοῦν-

e Bithynia illam in Macedoniam secuti sunt. Ex Pella autem ea fuit, beato quondam oppido Macedonum regum temporibus, iam vero paucos eosque humiles ciues habente.

7. Hic visis draconibus ingenti specie, mansuetis plane et cicuribus, qui etiam alerentur a mulieribus, et iacerent cum pueris, et calcari se paterentur, atque vrgeri non aegre ferrent, et infantis instar lac e mamma sugerent. Multi autem tales apud illos nascuntur, vnde etiam illam de Olympiade fabulam olim exiisse probabile est, cum Alexandrum vtero ferret, tali, puto, angue cum

ὠνούνται τῶν ἐρπετῶν ἐν τῷ κάλλισον, ὀλίγων ὀβολῶν.

Καὶ κατὰ τὸν Θακυδίδην, ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐνθένδε ἤδη. ὥς γὰρ ἂν δύο κήμισοι, καὶ μεγαλότολμοι, καὶ πρὸς τὸ κακουργεῖν προχειρότατοι, ἐς τὸ αὐτὸ συνελθόντες, ῥαδίως κατενόησαν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ὑπὸ δυσὶν τέτοιον μεγίστον τυραννέμενον, ἐλπίδες, καὶ Φόβος· καὶ ὅτι ὁ τέτων ἑκατέρῳ ἐς δέον χρήσασθαι δυνάμενος, τάχιστα πλητῆσειεν αὐν. ἐν ἀμφοτέροις γὰρ, τῷ τε δεδιῶτι, καὶ τῷ ἐλπίζοντι, ἑώρων τὴν πρόγνωσιν ἀναγκαιοτάτην τε, καὶ ποθεινοτάτην ἔσαν, καὶ Δελφὰς ἔτω πάλαμ πλητῆσαι, καὶ αἰοιδίμης γενέσθαι, καὶ Δῆλον, καὶ

illa cubante. Emunt horum serpentium vnum pulcherrimum paucis obolis.

8. *Et hinc*, vt ait Thucydides, *iam belli principia*. Tanquam enim pessimi duo mortales, et audacissimi, et ad maleficium promptissimi, societatem coeuntes, facile intelligebant, a duobus hisce maximis quasi tyrannis vitam regi, spe et metu, eumque, qui alterutro horum, prout opus fit, vti queat, ad diuitias celeriter peruenturum. In utroque enim horum, quoties vel metueretur aliquid, vel speraretur, videbant futuri scilicet et maxime necessariam et in primis desiderabilem esse: eaque ipsa ratione Delphos olim diuites factos esse atque celebres, et Delum, et Clarum, et

καὶ Κλάρων, καὶ Βραγχίδας, τῶν ἀνθρώπων
 αἰεὶ, δι' ἑς προεῖπον τυράννης, τὴν ἐλπίδα, καὶ
 τὸν Φόβον, Φοιτώντων ἐς τὰ ἱερά, καὶ προ-
 μαθεῖν τὰ μέλλοντα δεομένων, καὶ δι' αὐτὸ ἐ-
 κατόμβας θυόντων, καὶ χρυσᾶς πλίνθες ἀνα-
 τιθέντων. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους σρέφοντες, καὶ
 κυκλώντες, μαντεῖον συστήσασθαι καὶ χρηστήριον
 ἐβηλεύοντο. εἰ γὰρ τῷτο προχωρήσειεν αὐτοῖς,
 αὐτίκα πλάσιοί τε καὶ εὐδαίμονες ἔσεσθαι ἤλ-
 πιζον. ὅπερ μεζόνως ἢ κατὰ τὴν πρώτην προσ-
 δοκίαν, ἀπῆντησεν αὐτοῖς, καὶ κρεῖττον διεφά-
 νη τῆς ἐλπίδος.

Τὰν τεῦθεν τὴν σκέψιν ἐπαιᾶντο, πρῶτα μὲν
 περὶ τῷ χωρίῳ, δεύτερον δέ, ἥτις ἡ ἀρχή, καὶ
 ὁ τρόπος ἂν γένοιτο τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁ μὲν
 αὖν

et Branchidas, hominibus semper, propter eos,
 quos tyrannos dixi, spem ac metum, ad templa
 euntibus, et praediscere futura cupientibus, ac
 propter ipsum hecatombas sacrificantibus, et au-
 reos lateres dedicantibus. Haec inter se versan-
 tes ac miscentes, de oraculo constituendo deli-
 berarunt. Hoc enim si sibi processisset, statim
 se diuites ac beatos sperabant futuros; quae qui-
 dem res magis illis, quam pro prima expecta-
 tione, respondit, et spe melior apparuit.

9. Hinc dispiciebant primum de loco, deinde
 quod principium, quae ratio esset incepti. Coc-

οὖν Κοκκίωνᾶς, τὴν Χαλκηδὸνὰ ἐδοκίμαζεν ἐπι-
 τήδειον εἶναι, καὶ ἐμπόρων χωρίον, τῇ τε Θρά-
 κῃ καὶ τῇ Βιθυνίᾳ προσοικᾶν, ἔχ' ἑκάς ἑδὲ τῆς
 Ἀσίας, καὶ Γαλατείας, καὶ τῶν ὑπερκειμένων
 ἔθνων ἀπάντων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἐμπαλιν τὰ
 οἴκοι πρᾶκρινε, λέγων, ὅπερ ἄληθές ἦν, πρὸς
 τὴν τῶν τοιχῶν ἀρχὴν καὶ ἐπιχειρήσιν, ἀν-
 θρώπων δεῖν παχέων καὶ ἡλιθίων. τῶν ὑποδει-
 ξομένων, οἷας τὰς Παφλαγόνας εἶναι ἔφασκεν,
 ὑπεροικᾶντας τὸ τῷ Ἀβώνᾳ τέχος, δεισιδαί-
 μονας τὰς πολλὰς, καὶ ἡλιθίας, καὶ μόνον εἰ
 Φανείῃ τις αὐλητὴν, ἢ τυμπανιστὴν, ἢ κυμβά-
 λους κροτοῦντα ἐπαγόμενος, κωσίνῳ, τὸ τοῦ
 λόγε,

conas quidem Chalcedonem probabat aptam, quod
 commercia multa haberet, atque Thraciae pariter
 ac Bithyniae esset contermina, nec procul dista-
 ret Asia, nec Gallograeci, gentesque quae su-
 periacent omnes. Vicissim Alexander suam pa-
 triam praeferre, dicens quod verum erat, ad ta-
 lium rerum initia et conatum opus esse homini-
 bus pinguibus et stupidis, qui recipiant, quales
 esse Paphlagonas dicebat, eos qui ad Aboni ca-
 strum habitarent, superstitiosum vulgus, et sto-
 lidos, qui si quis modo illis se ostendat, qui ti-
 bicinem, aut tympanistam, aut strepentem cym-
 balis adhibeat, qui cribro, ut in proverbio est
 vati-

λόγου, μαντευόμενος, αὐτίκα μάλα πάντας
μεχηνότας πρὸς αὐτὸν, καὶ ὥσπερ τινὰ τῶν ἐπ-
ερανίων προσβλέποντας.

Ὀλίγης δὲ περὶ τῆτο γάσεως αὐτοῖς γενομέ-
νης, τέλος ἐνίκησεν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ἀφικό-
μενοι εἰς τὴν Χαλκηδόνα (χρήσιμον γάρ τι ὅμως
ἡ πόλις αὐτοῖς ἔχειν ἔδοξεν) ἐν τῷ Ἀπόλλω-
νος ἱερῷ, ὅπερ ἀρχαιότατόν ἐστι Χαλκηδονίοις,
κατορύττασι δέλτες χαλκᾶς, λεγέσας, ὡς αὐ-
τίκα μάλα ὁ Ἀσκληπιὸς σὺν τῷ πατρὶ Ἀπόλ-
λωνι, μέτεισιν 2) εἰς τὸν Πόντον, καὶ καθέξει
τὸ τοῦ Ἀβώνου τεύχος. αὐταὶ αἱ δέλτοι ἐξε-
πίτη-

vaticinetur, statim omnes hianti ore, tanquam cae-
lestium quendam, illum adspiciant.

10. Hac de re cum aliquamdiu diffedissent,
vincit tandem Alexander: ac delati Chalcedonem
nam vtile tamen aliquid vrbs ea habere illis visa
est, in templo Apollinis, quod antiquissimum
est Chalcedonenfibus, tabulas defodiunt aeneas,
in quibus scriptum esset, propediem Aesculapium
cum patre suo Apolline, in Pontum venturum
esse, et Aboni castrum inhabitaturum. Hae ta-

R 4

bulae

2. Μέτεισιν] Praesens pro futuro; sic ἐστὶ pro
ἔσται et similia. Id vero in verbo εἶμι per-
petuum fere esse, vid. Commentt. ad *Ari-*
stopb. Plut. 70. vbi Ἀπειμι, abibo; et
Hemst. idem dicentem ad T. I. Somn. §. 7.
Reitz.

πίτηδες εὐρεθεῖσαι, διαφοιτῆσαι ἐκδίως τῷτον
τὸν λόγον ἐς πᾶσαν τὴν Βιθυνίαν καὶ τὸν Πόν-
τον ἐποίησαν, καὶ πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐς τὸ
τῷ Ἀβώνι τεῖχος. καὶ κείνοι γὰρ καὶ νεῶν αὐτί-
κα ἐψηφίσαντο ἐγεῖραι, καὶ τὰς θεμελίους ἤδη
ἔσκαπτον. ἐνταῦθα ὁ μὲν Κοκκωναῖς ἐν Χαλ-
κηδόνι καταλείπεται, διττὰς τινες καὶ ἀμφι-
βόλους καὶ λοξὰς χρησμὰς συγγράφων. καὶ μετ'
ὀλίγον ἐτελεύτησε τὸν βίον, ὑπὸ ἐχίδνης, οἶ-
μαί, δηχθεὶς.

Προεπισπέμπεται δὲ ὁ Ἀλέξανδρος κομῶν ἤδη,
καὶ πλοκάμους καθεμένος, καὶ μεσόλευκον χι-
τῶνα πορφυρῆν ἐνδεδυκώς, καὶ ἱμάτιον ὑπὲρ
αὐτῷ λευκὸν ἀναβεβλημένος, ἄρπην ἔχων κατὰ
τὸν

*bulae dedita opera inuentae, facile hunc sermo-
nem per vniuersam Bithyniam atque Pontum di-
stulere, et multum ante alias vrbes, ad Aboni
castrum. Illi enim et templum statim excitare
decreuerunt, et fundamentis fossam iam fodie-
bant, cum Cocconas quidem Chalcedone relin-
quitur, ambigua quaedam et duplicia atque per-
plexa oracula scribens, nec ita multo post diem
obiit, morsus, opinor, a vipera.*

II. Praemittitur autem Alexander iam coma-
tus, demissisque cincinnis, tunicam indutus pur-
puream ex albo virgatam, et pallium superinie-
ctum gerens candidum, falcem gestans qualis
Persei,

τὸν Περσέα, ἀφ' ἧ ἐαυτὸν ἐγενεαλόγει μητρό-
θεν, καὶ οἱ ὀλεθροὶ ἐκείνοι ΠαΦλαγόνες, εἰδό-
τες αὐτὲ ἄμφω τὰς γονέας ἀφανεῖς καὶ ταπει-
νὰς, ἐπίστευσεν τῷ χρησμῷ λέγοντι,

Περσίδης γενεὴν, Φοίβῳ Φίλος ἔτος ὀρᾷται,
Δῖος Ἀλέξανδρος, Ποδαλεῖρις αἷμα λε-
λογχῶς.

Οὕτως ἄρα ὁ Ποδαλεῖριος μάχλος καὶ γυναικο-
μανῆς τὴν φύσιν, ὡς ἀπὸ Τρείκης ἄχρι Πα-
φλαγονίας σέλλεσθαι 3) ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου
μητέρα. εὖρητο δὲ χρησμὸς ἤδη, ὡς Σιβύλλης
προμαντευσαμένης,

Εὐξείνου Πόντοιο παρ' ἧϊός' ἄγχι Σινώπης,
Ἔσα

*Persei pingitur, a quo maternum genus deduce-
bat. Et perditī illi Paphlagones, qui scirent
vtrosque illius parentes humiles atque ignobiles,
oraculo credidere dicenti,*

Persides genus hic, Phoebō carusque, videtur,

Diuus Alexander, Podalirī sanguine cretus.

Hic ergo Podalirius, libidinosus, et natura ad
furorem vsque mulierosus, qui a Tricca inde vs-
que in Paphlagoniam in Alexandri matrem arre-
xerit. Inuentum etiam oraculum, quasi Sibyllae
praedicentis:

Littora ad Euxini Ponti vicina Sinopae,

R 5

Ad

3. Στέλλεσθαι] Versio Gesn. σῆεσθαι seruat.

Ἔσαμ τις κατὰ Τύρσιν ὑπ' Αὐσονίοισι προ-
φήτης,

Ἐκ πρώτης δεικνὺς μονάδος, τρισσῶν δε-
κάδωντε,

Πένθ' ἑτέρας μονάδας, καὶ εἰκοσάδα τρις-
ἀριθμον,

Ἀνδρὸς ἀλεξητῆρος 4) ὁμωνυμίην τετρα-
κυκλον.

Εἰς-

*Ad Turres erit Ausonio sub Rege Propbeta,
Post primam ostendens monadem, ternas deca-
dasque,*

*Quinque alias monadas, viginti ex ter nume-
rata:*

Nomen Alexeteris habens ex orbe quaterno.

12 Ad-

4. Τύρσιν — ἀλεξητῆρος] Ineptorum versuum bonam interpretationem dare, ne si possem quidem, vellem. Τύρσις muros, moenia, castrum, significat: notatur itaque Ἀβωνχ-τεῖχος. *Ausoniorum* mentio indicat sub imperatore Romano rem geri debere. *Monas* est A, tres decades Λ etc. Ἀλεξητῆρος nomen retinendum fuit in versione. Metuebat astutus Apollo, ne non satis clare apud Paphlagonas signasset nomen Prophetæ sui per notas numerales ΑΛΕΞ. nisi adiiceret, eas primas quatuor literas esse in voce Ἀλεξητῆρος. *Gesner.*

Εἰσβαλὼν γὰρ ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τοιαύτης
 τραγωδίας, διὰ πολλὰ εἰς τὴν πατρίδα περιέβλε-
 πτός τε καὶ λαμπρὸς ἦν, μεμηνέναι προσποιώ-
 μενος ἐνίοτε, καὶ ἄφρῳ ὑποπιμπλάμενος τὸ σῶ-
 μα· ῥαδίως δὲ τὲτο ὑπῆρχεν αὐτῷ, σρεστίου
 τῆς βαφικῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν διαμασσησαμέ-
 νῳ. τοῖς δὲ θεῖόν τι καὶ φοβερὸν ἐδόκει ὁ ἄφρός.
 ἐπεποίητο δὲ αὐτοῖς πάλαι, καὶ κατεσκευάσο
 κεφαλὴ δράκοντος ὀθονίνῃ, ἀνθρωπόμορφόν τι
 ἐπιφαίνεσα, κατὰγραφος, πάνυ εἰκασμένη,
 ὑπὸ θριξίν ἱππείαις ἀνοίγεσά τε καὶ αὖθις ἐπι-
 κλείεσα τὸ σῶμα· καὶ γλῶττα, οἷα δρακόντων,
 διττὴ, μέλαινα προσέκυπτεν, ὑπὸ τριχῶν καὶ
 αὐτὴ ἐλκομένη. καὶ ὁ Πελλαῖος δὲ δράκων πρε-
 πῆρχε,

12. Adueniens igitur cum hac histrionia Ale-
 xander post aliquod intervallum in patriam suam,
 conspicuus erat et splendidus, furere interdum
 se simulans, et spuma os oppletum habens, quod
 facile illi contingebat, struthii, tinctoriae herbae
 radicem mandenti: at illis diuinum quiddam et
 terribile spuma illa videbatur. Factum autem
 illis et praeparatum olim caput Draconis lintetum,
 humanae formae affine quiddam habens, pictum,
 accurate assimilatam, equina seta aperiens os et
 iterum claudens; et lingua qualis serpentum, bi-
 fulca, nigra, prominebat, fetis et ipsa mobilis.
 Pellaeus autem ille Draco ipsis iam ante fuerat,
 qui

πῆρχε, καὶ οἶκοι ἐτρέφετο, κατὰ καιρὸν ἐπι-
 Φανησόμενος αὐτοῖς, καὶ συντραγωδήσων, μᾶλ-
 λον δὲ πρωταγωνισῆς ἐσόμενος.

*Ἦδη δὲ ἄρχεσθαι δέον, μηχανᾶται τι τοῖον-
 δε· Νύκτωρ γὰρ ἐλθὼν ἐπὶ τῆς θεμελίας τῆς
 νεῶς τῆς ἄρτι ὀρυττομένης (συνεισῆκει δὲ ἐν αὐ-
 τοῖς ὕδωρ, ἢ αὐτόθεν ποθὲν συλλεμβόμενον, ἢ
 ἐξ ἕραν᾽ πεσόν) ἐνταῦθα κατατίθεται χήνειον
 ὦν προκεκνωμένον, ἔνδον φυλάττον ἐρπετόν
 τι ἀρτιγέννητον· καὶ βυθίσας τῆτο ἐν μυχῶ
 τῆς πηλᾶς, ὀπίσω αὐθις ἀπηλλάττετο. ἔωθεν
 δὲ γυμνὸς ἐς τὴν ἀγορὰν προπηδήσας, διάζωμα
 δὲ περὶ τὸ αἰδοῖον ἔχων, κατὰ χρυσον καὶ τῆ-
 το, καὶ τὴν ἄρπην ἐκείνην φέρων, σείων ἅμα
 τὴν

qui domi alebatur, suo tempore appariturus, et
 adiuturus tragoediam, vel primarum potius par-
 tium ipse actor futurus.

13. Cum iam faciendum esset initium, tale
 quid machinatur. Accedens noctu ad fundamen-
 ta templi recens effossa, in quibus aqua constite-
 rat, vel ibidem vndecunque collecta, vel caele-
 stis, deponit ibidem anserinum ouum ante ex-
 cauatum, in quo inclusus serpens recens natus.
 Hoc in recessu quodam luti defixo, domum re-
 dit. Postridie vero nudus in forum profiliens,
 segestri circa pudenda vinctus aureo illo quoque,
 illamque falcem gestans, solutam simul comam qua-

τὴν κόμην ἀνσττον, ὥσπερ οἱ τῇ μητρὶ ἀγείρον-
 τές τε, καὶ ἐνθεάζοντες, ἐδημηγόρει ἐπὶ βω-
 μόν τινα ὑψηλὸν ἀναβάς, καὶ τὴν πόλιν ἐμα-
 κάριζεν, αὐτίκα μάλα δειξομένην 5) ἐναργῇ τὸν
 θεόν. οἱ παρόντες δὲ (συνδεδραμημένοι γὰρ σχε-
 δὸν ἅπαντα ἡ πόλις, ἅμα γυναῖξί, καὶ γέρεσσι,
 καὶ παιδίοις) ἐτεθήπεσαν, καὶ ἤυχοντο, καὶ
 προσεκύναν. ὁ δὲ Φωνᾶς τινὰς ἀσήμους Φθει-
 γόμενος, οἷα γένοιντ' ἀν' Ἑβραίων, ἢ Φοινίκων,
 ἐξέπληττε τοὺς ἀνθρώπους, οὐκ εἰδότες ὅ, τι
 λέγοι.

quatiens, vt qui matri deorum *coerum* colligunt
 fanatici, concionatur conscenso altari quodam
 excello, beatam urbem praedicat, quae prae-
 sentem iam statim Deum susceptura esset. Qui prae-
 sentes erant; concurrerat enim tota fere ciuitas
 cum mulieribus, senibus, pueris, stupere, pre-
 cari, adorare. At ille vocibus quibusdam prola-
 tis obscuris, quales fuerint forte Ebraeorum aut
 Phoenicum, perculit homines, quid sibi vellet
 nescien-

5. Δειξομένην] Haec lectio mihi fere melior
 videbatur, quam si δειξομένην dixisset; non
 modo quia *palam* additur, quo significatur,
 Deum ante non conspicuum, nunc omnibus
 spectandum iri propositum; sed et quia c. 12.
 praedixit, *eum adpariturum*. At si quem se-
 quens ἡμεν magis mouet, et quod δειξ. non
 actiua, sed media forma hic ponatur, ille
 δειξομένην legat. Reitz.

λέγοι· πλὴν τῷτο μόνον, ὅτι πᾶσιν ἐγκατεμί-
γνυε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Ἀσκληπιόν.

Εἴτ' ἔθει δρόμῳ ἐπὶ τὸν ἐσόμενον νεώ· καὶ
ἐπὶ τὸ ὄρυγμα ἐλθὼν, καὶ τὴν προωκονομημέ-
νην τῷ χρηστηρίῳ πηγὴν, ἐμβὰς ἐς τὸ ὕδωρ, ὕ-
μνος τε ἦδεν Ἀσκληπιῷ καὶ Ἀπόλλωνος μεγά-
λῃ τῇ Φωνῇ, καὶ ἐκάλει τὸν θεὸν ἦκεν τύχῃ
τῇ ἀγαθῇ εἰς τὴν πόλιν· εἴτα Φιάλην αἰτήσας,
ἀναδόντος τινός, ῥαδίως ὑποβαλὼν, ἀνιμᾶται
μετὰ τῷ ὕδατος καὶ τῷ πηλῷ τὸ ὦν ἐκείνο, ἐν
ᾧ ὁ θεὸς αὐτῷ κατεκέλεισο, κηρῷ λευκῷ, καὶ
ψιμμουθίῳ τὴν ἀρμογὴν τῷ πώματος συγκεκολ-
λημένον· καὶ λαβὼν αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας, ἔχειν
ἔφασκεν ἤδη τὸν Ἀσκληπιόν. οἱ δὲ, ἀτενὲς ἀπέ-
βλε-

nescientes, praeter illud solum, quod omnibus
immiscebat Apollinem et Aesculapium.

14. Tum curriculo petit futurum templum, de-
latusque ad fossam, praeparatamque ante oraculi
scaturiginem, in aquam ingressus, hymnosque
magna voce canit Aesculapii et Apollinis. Deum-
que faustis auspiciis in urbem venire iubet. Tum
phialam poscit, quam cum dedisset aliquis, fa-
cile subiicit, hauritque cum aqua et luto ouum
illud, in quo Deum ipse incluserat, commissuris
operculi cera alba et cerussa ferruminatis. Hoc
in manus fumato, habere se iam proclamat Aescu-
lapium. At illi defixis oculis videre quid tandem
fieret,

βλεπον ὅ, τι καὶ γίγνοιτο, πολὺ πρότερον θαυ-
μάσαντες τὸ ὦν ἐν τῷ ὕδατι εὐρημένον. ἐπεὶ
δὲ καὶ κατὰξας αὐτὸ ἐς κοίλην τὴν χεῖρα, ὑπε-
δέξατο τὸ τῆ ἐρπετῆ ἐκείνῃ ἔμβρυον, καὶ οἱ
παρόντες εἶδον κινούμενον, καὶ περὶ τοῖς δακτύ-
λοις εἰλάμενον, ἀνέκραγον εὐθύς, καὶ ἡσπάζον-
το τὸν θεόν, καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζον, καὶ
χαλδὸν ἑκαστος ἐνεπίμπλατο τῶν εὐχῶν, θησαυ-
ρὸς, καὶ πλάτεις, καὶ ὑγείας, καὶ τὰ ἄλλα
ἀγαθὰ αὐτῶν παρ' αὐτῆ. ὁ δὲ δρομαῖος αὐτῷ
ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἴστο, φέρων ἅμα καὶ τὸν ἀρτι-
γέννητον Ἀσκληπιὸν δις τεχθέντα, ὅτε ἄλλοι
ἅπαξ τίκονται ἄνθρωποι, ἢ ἐκ Κορωνίδος,
μὰ Δί', οὐδ' ἐκ κορώνης, ἀλλ' ἐκ χηνὸς γεγεν-
νημένον.

fieret, qui multum ante iam admirati essent o-
vum in aqua inuentum. Cum vero fracto illo
in cauam manum susciperet foetum serpentis, vi-
derentque praelentes moueri illum et circa digi-
tos volui, exclamant statim, et Deum salutant,
et beatam ciuitatem praedicant, et magno hiatu
omnes plenisque faucibus precantur, thesauros,
diuitias, sanitates, bona reliqua, ab eo sibi quis-
que expetunt. At ille curriculo rursus domum
repetit, ferens secum etiam recens natum Aescu-
lapium, bis natum, cum alii semel tantum na-
scantur homines, non ex Coronide, medius fi-
dius, neque ex cornice, sed ex anseris natum.

Popu-

νημένον. ὁ δὲ λεῶς ἅπας ἠκολάθει, πάντες ἔν-
θεοι, καὶ μεμνηότες ὑπὸ τῶν ἐλπίδων.

Ἡμέρας μὲν ἔν οἶκοι ἔμεινεν, ἐλπίζων ὅπερ ἦν,
ὑπὸ τῆς Φήμης αὐτίκα μάλα παμπόλλης τῶν
Παφλαγόνων συνδραμεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ὑπερεπέ-
πληστο ἀνθρώπων ἡ πόλις, ἀπάντων τὰς ἐγκε-
φάλας καὶ τὰς καρδίας προεξυρμημένων, ἔδεν ἐοι-
κότων σιτοφάγοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ μόνῃ τῇ μορ-
φῇ μὴ ἔχει πρόβατα εἶναι διαφερόντων, ἐν οἰ-
κίσκῳ τινὶ ἐπὶ κλένης καθεζόμενος, μάλα θεο-
πρεπῶς ἐσαλμένος, λαμβάνει εἰς τὸν κόλπον
τὸν Πελλαῖον ἐκείνον Ἀσκληπιὸν, μέγιστόν τε,
καὶ κάλλιστον, ὡς ἔφην, ὄντα. καὶ ὅλον τῷ αὐ-
τῷ τραχήλῳ περιελήσας, καὶ τὴν ἑρᾶν ἔξω ἀ-
φείς

Populus autem vniuersus sequitur, fanatico omnes
instinctu pleni, et prae spe furentes.

15. Dies igitur aliquot domi manet, sperans
futurum quod reserat, vt a fama illa plurimi mox
Paphlagones concurrerent. Cum autem supra
modum plena hominibus vrbs esset, qui iam ante
cerebra pariter et corda detonia haberent, nulla
re fimiles hominibus frumento vesci solitis, sed
sola forma ab ouibus distincti, in quadam aedi-
cula in lecto assidens, vestitu, qui plane Deum
deceret, longo indutus, sinu suscipit Pellaeum
illum Aesculapium, maximum, vt dixi, pul-
cherrimumque: ac totum suae ceruici circumpo-
nens, cauda extra vestem relicta, (adeo autem
magnus

Φεῖς (πολύς δὲ ἦν, ὡς καὶ ἐν τῷ προκολπίῳ προ-
 κεχύσθαι αὐτῆ, καὶ χαμαὶ ἰὸ μέρος ἐπισύρεσθαι.)
 μέσσην τὴν κεφαλὴν ὑπὸ μάλης ἔχων, καὶ ἀπο-
 κρύπτων, ἀνεχομένης πάντα ἐκείνου, προὔφαινε
 τὴν ἐθονίνην κεφαλὴν κατὰ θάτερα τῆ χιτῶνος,
 ὡς δῆθεν ἐκείνη τῆ Φαινόμενου πάντως ἔσαν.

Εἰτά μοι ἐπινόησον οἰκίσκον ἔκ πανυ Φαιδρὸν,
 ἔδὲ ἐς κόρον τῆ φωτὸς δεχόμενον, καὶ πλῆθος
 ἀνθρώπων συγκλύδων, τεταραγμένων, καὶ
 προβικεπληγμένων, καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἐπαιω-
 ρουμένων· οἷς εἰσελθοῦσι, τεράσιον ὡς εἰκὸς
 τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο, ἐκ τῆ τέως μικρῆ ἐρ-
 πετῆ, ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τοσῆτον δράκοντα
 πεφηνέναι· καὶ ταῦτα, ἀνθρωπόμορφον, καὶ
 τιθασ-

magnus erat draco, vt et in gremio ipsius prouo-
 lutus iaceret, et humi pars ipsius traheretur) ca-
 put solum sub ala habens et abscondens, susti-
 nente illo omnia, lintheum illud caput inter tuni-
 cam protendit, velut nimirum illius *draconis*, qui
 videndum se praebebat, omnino esset.

16. Tum cogita mihi aediculam non omnino
 illustrem, neque quantum satis est lucis capien-
 tem, et multitudinem hominum confluentium,
 perturbatorum, et iam ante *admiratione* perculso-
 rum: et ad spes sublatorum, quibus ad primum
 ingressum portentosa nec immerito res videbatur,
 ex paruo tum serpente, intra paucos dies Draco-
 nem tantum prodiisse eumque humana forma ca-

τιθασσόν. ἠπεύγοντο δὲ αὐτίκα πρὸς τὴν ἔξο-
 δον· καὶ πρὶν ἀκριβῶς ἰδεῖν, ἐξηλαύνοντο ὑπὸ
 τῶν αἰεὶ ἐπείσιόντων. ἐτετρεύπητο δὲ κατὰ τὸ
 ἀντίθυρον ἄλλη ἔξοδος, οἷν τι τὰς Μακεδόνας
 ἐν Βαβυλῶνι ποιῆσαι ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ νοσῶντι λό-
 γος, ὅτε ὁ μὲν ἤδη πονήρως εἶχεν, οἱ δὲ, περι-
 ράντες τὰ βασίλεια, ἐπόθον ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ
 προσεπείν τὸ ὕστατον. τὴν δὲ ἐπίδειξιν ταύ-
 την ἔχ' ἅπαξ ὁ μισθός, ἀλλὰ πολλάνις ποιῆσαι
 λέγεται, καὶ μάλιστα εἴ τινες τῶν πλασίων ἀφί-
 κοινοτο νεαρώτεροι.

Ἐνταῦθα ὦ Φίλε Κέλσε, εἰ δεῖ τάληθ' ἡ λέ-
 γειν, συγγνώμην χρὴ ἀπονέμειν τοῖς Παφλαγό-
 σι, καὶ Ποντικοῖς ἐκείνοις, παχέσι καὶ ἀπαιδεύ-
 τοις

*pitis, et mansuetum: vrgebantur autem statim
 ad exitum, et ante quam accurate vidissent, exi-
 gebantur ab his, qui noui semper accederent.
 Perforatus autem fuerat e regione ianuae exitus
 alius, quale quid Macedonas Babylone fecisse,
 aegrotante Alexandro, sermo est, cum ille male
 iam haberet; illi vero Regiam circumstantes vi-
 dere illum desiderarent, et vltimum alloqui. Cae-
 terum hanc ostensionem non semel impurus ho-
 mo, sed saepe fecisse dicitur, praesertim si qui
 ditiores recens aduenissent.*

17. Hic, mi Celse, si verum dicendum est,
 ignoscere par est Paphlagonibus illis et Ponticis,
 pingui ingenio et ineruditis hominibus, si con-
 tacto

τοῖς ἀνθρώποις, εἰ ἐξηπατήθησαν ἀπτόμενοι
τῷ δράκοντος (καὶ γὰρ τῷτο παρεῖχε τοῖς βου-
λομένοις ὁ Ἀλέξανδρος) ὁρῶντές γε ἐν ἀμυδρῷ
τῷ Φωτὶ τὴν κεφαλὴν δῆθεν αὐτῷ ἀντίγισσαν
τε καὶ συγκλείσαν τὸ σῶμα, ὥς ἐ πάννυ τὸ μη-
χάνημα ἐδεῖτο Δημοκρίτε τινός, ἢ καὶ αὐτοῦ
Ἐπικύρου, ἢ Μητροδώρου, ἢ τινος ἄλλου, ἀδα-
μαντίνην πρὸς ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τὴν γνῶ-
μην ἔχοντος, ὡς ἀπισήσαι, καὶ ὅπερ ἦν εἰκάσαι,
καὶ εἰ μὴ εὗρεῖν τὸν τρόπον ἐδύνατο, ἐκείνο γὰρ
προπεπεισμένον, ὅτι λελήθεν αὐτὸν ὁ τρόπος τῆς
μαγανείας, τό δ' ἐν πᾶν ψεῦδός ἐστι, καὶ γε-
νέσθαι ἀδύνατον.

Κατ' ὀλίγον ἔν καὶ ἡ Βιθυνία, καὶ ἡ Γαλατία,
καὶ ἡ Θράκη συνέρρει, ἐκείσε τῶν ἀπαγγελλόν-
των,

tacto ipso Dracone, (nam hoc quoque volenti-
bus dabat Alexander) decepti sunt, cum viderent
certe in tenui luce caput ipsius, aperiens pariter
os et claudens: adeo ut plane indigeret machina-
tio illa Democrito quodam, aut ipso Epicuro, aut
Metrodoro, aut alio quodam, inuictam ad haec
et talia mentem habente, qui diffideret, et quid
res esset coniceret, et si ipsum inuenire modum
non posset, at illud certe iam ante persuasum ha-
beret, licet ipsum ratio praestigiarum fugiat, to-
tum tamen hoc mendacium esse, ac fieri non posse.

18. Paullatim igitur et Bithynia, et Gallograe-
cia, et Thrace confluit, vnoquoque renuntian-
tium,

των, ὡς τὸ εἰκὸς, λέγοντος, ὡς καὶ γεινώμενον ἴδοι τὸν θεόν, καὶ ὕστερον ἄψαιτο μετ' ὀλίγον παμμεγέθους αὐτῷ γεγεννημένῃ, καὶ τὸ πρόσωπον ἀνθρώπῳ εἰκότος· γραφαὶ τε ἐπὶ τέτρω, καὶ εἰκόνες, καὶ ξόανα, τὰ μὲν ἐκ χαλκῷ, τὰ δὲ ἐξ ἀργύρου εἰκασμένῃ, καὶ ὄνομά γε τῷ θεῷ ἐπιτεθέν· Γλύκων γὰρ ἐκαλεῖτο, ἐκ τινὸς ἐμμέτρῃ, καὶ θεῖα προστάγματος· ἀνεφώνησε γὰρ Ἀλέξανδρος·

Εἰμὶ Γλύκων, τρίτον αἶμα Διὸς, Φάος ἀνθρώποισι 6).

Καὶ

tum, ut credere par est, dicente, et nascentem a se visum Deum, et postea contactum, cum ingens breui tempore interiecto factus esset, et vultum haberet humano similem. Super haec picturae, et imagines, et simulacra, ex aere partim, partim ex argento assimolata: et nomen Deo impositum, Glycon enim appellabatur, ex diuino iussu carmine concluso. Exclamarat enim Alexander:

Tertius ecce, Glyconi, sanguis Iouis, atque hominum lux.

19. Et

6. Φάος ἀνθρώποισι] Sic Graecos vocare hominem qui ingens emolumentum, magnam salutem adfert hominibus, monet Bos ad *Evang. Ioan. I, 4. Reitz.*

Καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, ἔπερ ἕνεκα τὰ πάντα
 ἐμεμηχάνητο, καὶ χρεὼν τοῖς δεομένοις, καὶ θε-
 σπίζεν παρ' Ἀμφιλόχῃ τῇ ἐν Κιλικίᾳ τὸ ἐνδό-
 σιμον λαβὼν 7) (καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνος μετὰ τὴν
 τῇ πατρὸς τελευτὴν τῇ Ἀμφιαρέῳ, καὶ τὸν
 ἐν Θήβαις ἀφανισμόν αὐτῇ, ἐκπεσὼν τῆς οἰ-
 κίας, εἰς τὴν Κιλικίαν ἀφικόμενος, ἐπονήρως
 ἀπήλλαξε, προθεσπίζων καὶ αὐτὸς τοῖς Κίλιξι
 τὰ μέλλοντα, καὶ δὴ ὀβολὰς ἐφ' ἑκάστῳ χρησμῷ
 λαμβάνων) ἐκῆθεν ἐν τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν ὁ
 Ἀλέξανδρος, προλέγει πᾶσι τοῖς ἀφικομένοις,
 ὥς

19. Et cum tempus esset eius rei, propter quam
 instituta fuerant omnia, *nimirum* oracula edendi
 rogantibus ac vaticinandi, praecentorem quasi
 secutus Amphilocho, qui in Cilicia colitur. Et
 enim ille quoque post Amphiarai patris mortem,
 cum Thebis ille periisset, eiectus domo et in Ci-
 liciam delatus, non male rem gessit, praedicens
 et ipse futura Cilicibus, et duo pro vnoquoque
 oraculo obolos accipiens. Ab hoc igitur quasi
 cantus initio accepto Alexander, aduenientibus

S 3

omni-

7. Τὸ ἐνδ. λαβ.] Τὸ ἐνδόσιμον λαβεῖν e musi-
 cis interpretari malui, quam ex equestri ra-
 tione, vbi pedis ictum et concussas habenas
 notat, quibus equus admonetur eundum
 esse. *Gesner.*

ὡς μαντεύσεται ὁ θεός, ῥητὴν τινα ἡμέραν προειπών. ἐκέλευσε δὲ ἕκασον, ἃ δέοιτο ἂν καὶ μάλα μαθεῖν ἐθέλοι, ἐς βιβλίον ἐγγράψαντα, καταρῥάψαι τε, καὶ κατασημῆνασθαι κηρῷ, ἢ πηλῷ, ἢ ἄλλῳ τοιᾷτῳ· αὐτὸς δὲ λαβὼν τὰ βιβλία, καὶ ἐς τὸ ἀδυτον κτελθὼν (ἦδη γὰρ ὁ νεὼς ἐγγήγετο, καὶ ἡ σικηνὴ παρεσκευάστο) καλέσεν ἑμὲ κατὰ τάξιν τὰς δεδωκότας, ὑπὸ κήρυκι, καὶ θεολόγῳ· καὶ ὡς παρὰ τῷ θεῷ ἀκῶν ἕκαστα, τὸ μὲν βιβλίον ἀποδώσεν σεσημασμένον ὡς εἶχε, τὴν δὲ πρὸς αὐτὸ ἀπὸκρισιν ὑπογεγραμμένην πρὸς ἔπος 8), ἀμειβομένην τῷ θεῷ περὶ ὅττι τις ἔροιτο.

Ἦν

omnibus denuntiat, oracula redditurum deum, diemque certum praedicit. Iubet autem, unumquemque, quod sibi opus sit et maxime velit discere, in libellum inscribere, eumque traiectum filo obfigmare cera, aut creta, aut id genus re alia. Ipse autem in adytum ubi descendisset, (iam enim aedificatum erat templum, et parata scena) ordine vocaturus eo erat per praeconem, et adhibito Theologo, illos, qui dedissent, et auditis quasi a Deo omnibus, libellum cuique suum ut signatus fuit, redditurus, responsumque illius subscriptum (inscriptum) carmine, reponente Deo, de quocumque aliquis interrogasset.

20. Erat

8. Πρὸς ἔπος] Hic significat *pro re nata*, vel
ad

Ἦν δὲ τὸ μηχανήμα τέτο, ἀνδρὶ μὲν οἷώ σοι, εἰ δὲ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, καὶ οἷώ μοι, πρόδηλον, καὶ γινῶναι ῥαδίον, τοῖς δὲ ἰδιώταις, καὶ κορυζῆς μεσοῖς τὴν ῥῖνα, τεράσιον, καὶ πάνυ ἀπίστω ὅμοιον. ἐπινοήσας γὰρ ποικίλας τῶν σφραγίδων τὰς λύσεις, ἀνεγίνωσκε τε τὰς ἐρωτήσεις ἐκάσας, καὶ τὰ δοκῶντα πρὸς αὐτὰς ἀπεκρίνατο, εἴτα κατελήσας αὐθις, καὶ σημενόμενος, ἀπεδίδκε μετὰ πολλῆ θαύματος τοῖς λαμβάνουσι. καὶ πολὺ ἦν παρ' αὐτοῖς τό, πόθεν γὰρ ἔτος ἠπίσατο, ἃ ἐγὼ πάνυ ἀσφαλῶς σημενόμενος,

20. Erat vero machinatio ista, viro quidem qualis tu, et, si non est insolens dictu, etiam qualis ego sum, manifesta, et cognitu facilis; imperitis autem et *obesae ac plenae pituita naris* hominibus, prodigiosa, et undique incredibili similis. Excogitatis enim diuersis soluendi sigilla generibus, legit interrogationes singulas, et quae viderentur ad eas respondit, tum inuolutas iterum et obfignatas, reddidit multa cum admiratione accipientibus: et frequens inter illos haec erat oratio, unde enim iste scires, quae firmiter ad-

S 4

modum

ad rem adposite, quod quidem notum. Nam etsi *carmine* respondere solitus sit, et locutio ἔδὲν πρὸς ἔπος, *nihil ad rem*, quoque idem sit quod *nihil ad rhythmum*, tamen πρὸς ἔπος γράφειν significare *carmine conscribere*, non video. *Reitz.*

νος, αὐτῷ ἔδωκα ὑπὸ σφραγίδι δυσμμήτοις,
εἰ μὴ θεός τις ἀληθῶς ὁ πάντα γινώσκων ἦν;

Τίνες ἔν αἱ ἐπίνοιαι; ἴσως ἐρήσῃ με· ἀκουε
τοίων, ὡς ἔχοις ἐλέγχειν τὰ τοιαῦτα. ἡ πρῶ-
τη μὲν ἐκείνη, ᾧ Φίλτατε Κέλσε· βελόνην πυ-
ρώσας, τὸ ὑπὸ τὴν σφραγίδα μέρος τῆ κηροῦ
διατήκων, ἐξήρει, καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, τῇ
βελόνῃ αὐτῆς ἐπιχλιάνας τὸν κηρὸν, τὸν τε καί-
τω ὑπὸ τῷ λίνῳ, καὶ τὸν αὐτὴν τὴν σφραγίδα
ἔχοντα, ῥαδίως συνεκόλλα. ἕτερος δὲ τρόπος
ὁ διὰ τῆ λεγομένης κολλυρίᾳ· σκευαστὸν δὲ τῷτο
ἔστιν ἐκ πίττης Βρυττίας, καὶ ἀσφάλτε, καὶ λί-
θι τῶ διαφανῆς τετρεμμένῃ, καὶ κηρῷ, καὶ μα-
σίχῃ· ἐκ γὰρ τῶτων ἀπάντων ἀναπλάσας τὸ
κολλύ-

*modum obfigmata ipsi dedi sub sigillis imitatu diffi-
cillimis, nisi reuera Deus esset cognoscens omnia?*

21. *Quae sunt igitur, forte me interrogabis, illa
commenta? Audi ergo, ut habeas, qui convin-
cas talia. Primum, Celse carissime, illud est:
Acu ignita partem cerae, quae infra signum est,
ubi liquefecit; signum ipsum detraxit, lectoque
libello, acus ope liquefactam iterum ceram, tum
quae infra sub lino est, tum eam, quae sigillum
ipsum continet, facile conglutinauit. Altera est
ratio per illud, quod vocatur collyrium. Para-
tur hoc e pice Bruttia, et asphalto, et speculari
lapide trito, ceraque et mastiche. Fictum ex his
omni-*

καλλύριον, καὶ θερμῆνας πυρὶ, σιᾶλω τὴν σΦρα-
γίδα προχρίσας, ἐπετίθει, καὶ ἀπέματτε τὸν
τύπον. εἶτα αὐτίκα ξηρῶ ἐκείνη γενομένην, λύ-
σας ῥαδίως, καὶ ἀναγνῶς, ἐπιθεῖς τὸν κηρὸν,
ἀνέτύπε, ὥσπερ ἐκ λίθου τὴν αὐτὴν σΦραγίδα
εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ ἐοικυῖαν. τρίτον ἄλλο
πρὸς τέτοις ἀκχοῦ· τιτάνη γὰρ ἐς κόλλαν ἐμ-
βαλὼν, ἢ κολλῶσι τὰ βιβλία, καὶ κηρὸν ἐκ τέ-
τε ποιήσας, ἐτι ὑγρὸν ὄντα ἐπετίθει τῇ σΦρα-
γίδι, καὶ ἀφελὼν (αὐτίκα δὲ ξηρὸν γίγνεται,
καὶ κέρατος, μᾶλλον δὲ σιδήρεα παγιώτερον)
τέτω δὴ ἐχρήτο πρὸς τὸν τύπον. ἔσει δὲ καὶ ἄλλα
πολλὰ πρὸς τέτο ἐπινενσημένα, ὧν ἐκ ἀναγ-
καῖον μεμνήσθαι ἀπάντων, ὡς μὴ ἀπειρόκαλοι
εἶναι

omnibus collyrium, et igni calefactum, in si-
gnum, salivā prius madefactum, imposuit, et
typum expressit. Deinde collyrio celeriter sicca-
to, solutas facile tabellas legit; tum cera impo-
sita idem sigillum optime conveniens archetypo,
tanquam gemma expressit. Tertiam aliam præ-
ter has *rationem* audi. Calcem glutini, quo li-
bros glutinant, iniecit, et in massam cereae si-
milem redactam, mollem adhuc sigillo impone-
bat: ablata deinde (nam siccatur statim, et cornu,
quin ferro fit solidior) ad exprimendum utebatur.
Sunt vero alia etiam multa ad hoc ipsum excogi-
tata, quorum mentionem facere omnium nihil

εἶναι δοκοῖνμεν, καὶ μάλιστα σὲ, ἐν οἷς κατὰ μά-
γων συνέγραψας, καλλίσοις τε ἅμα, καὶ ὠφελι-
μωτάτοις συγγράμμασι, καὶ δυναμένοις σωφρο-
νίζειν τὰς ἐντυγχάνοντας, ἰκανὰ παραθεμένου,
καὶ πολλῶν τέτων πλείονα.

Ἐχρη ἔν, καὶ ἐθέσπιζε, πολλῇ τῇ συνέσει ἐν-
ταῦθα χρώμενος, καὶ τὸ εἰκαστικὸν τῇ ἐπινοίᾳ
προσάπτων, τοῖς μὲν λοξὰ καὶ ἀμφίβολα
πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος, τοῖς δὲ
καὶ πάνυ ἀσαφεῖ. χρησμοδικὸν γὰρ καὶ τοῦ-
το αὐτῷ ἐδόκει. τοὺς δὲ ἀπέτρεπεν, ἢ προῦ-
τρεπεν, ὡς ἄμεινον ἔδοξεν αὐτῷ εἰκάζοντι·
τοῖς δὲ θεραπειᾶς πρῆλεγε καὶ διαίτας, εἰδὼς
(ὥπερ

opus est, ne inepti videamur; praesertim cum
tu in libris, quos contra magos scripsisti, pulcher-
rimis pariter atque vtilissimis, quique prudentes
reddere lectores possunt, satis multa proposue-
ris, et multo his nostris plura.

22. Oracula ergo fundebat, et responsa dabat
diuina, multa hic prudentia usus: et probabili-
tatem adiungens commentis suis, qui perplexa
quibusdam et ambigua responderet ad interroga-
tiones, aliis vero plane obscura: etenim hoc et-
iam ad oracula pertinere ipsi videbatur: alios au-
tem vel dehortatus est, vel impulit, prout me-
lius esse conliceret. Aliis curationes praecepit et
victus rationem, qui, quod primum dicebam,
multa

(ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔφην) πολλὰ καὶ χρήσιμα φάρμακα. μάλιστα δὲ εὐδοκίμην παρ' αὐτῷ αἱ κυτμίδες, ἀκόπε τι ὄνομα πεπλασμένον, ἐκ λίπας αἰγείας συντεθειμένον. τὰς μέντοι ἐλπίδας, καὶ προκοπὰς, καὶ κλήρων διαδοχὰς εἰσαῦθις ἀπ' ἀνεβάλλετο, προστιθείς ὅτι ἔσμαι πάντα, ὅποταν ἐθέλῃσω ἐγὼ, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ προφήτης με δεηθῇ, καὶ εὖξεται ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἐτέταντο δὲ καὶ μισθὸς ἐφ' ἐκάστῳ χρησμῷ, δραχμὴ καὶ δύο ὀβολῶ. μὴ μικρὸν δὲ οἰηθῆς, ὦ ἐταῖρε, μηδ' ὀλίγον γεγενῆσθαι τὸν πόρον τῆτον, ἀλλ' εἰς ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ μυριάδας ἐκάστῃ ἑταίρῳ ἔδωκεν, ἀνὰ δέκα καὶ πεντεκαίδεκα χρησμάς τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ ἀπλησίας ἀναδιδόντων.

multa etiam vtilia medicamenta sciret. Maxime vero probabantur illi cytmides, fictum nomen vnguenti ad lassitudinem et dolorem, ex caprino adipe confecti. Spes vero, et bonorum incrementa, et hereditatum successiones in futurum semper reiiciebat, adiciens, *fient omnia, si voluero ego, sique Alexander Prophetam eus rogauerit, et vota pro vobis fecerit.*

23. Constituta autem erat etiam merces unicuique responso drachma, cum duobus obolis. Ne paruum putes, amice, aut minutum fuisse hunc redditum; ad septuaginta vel octuaginta milia quotannis congeffit, dena vel quindena responsa hominibus prae inexplebili cupiditate sibi reddi

των. λαμβάνων δὲ, ἔκ αὐτὸς ἐχρῆτο μόνος, ἔδ' εἰς πλεῖστον ἀπεθυσσάριζεν, ἀλλὰ πολλοὺς ἤδη περὶ αὐτὸν ἔχων συνεργεῖς, καὶ ὑπηρέτας, καὶ πευθῆνας, καὶ χρησιμοποιοῦς, καὶ χρησιμοΦύλακας, καὶ ὑπογραφέας, καὶ ἐπισφραγιστάς, καὶ ἐξηγητάς, ἅπασιν ἐνεμεν ἐκάσῳ τὸ κατ' ἀξίαν.

Ἦδη δέ τινας καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξέπεμπε, Φήμας ἐμποιοῦντάς τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τῶν μαντείε, καὶ διηγησομένους, ὡς προεῖποι, καὶ ἀνέυροι δραπέτας, καὶ κλέπτας, καὶ ληστὰς ἐξελέγχοι, καὶ θησαυρὰς ἀνορύξαι παράσχοι, καὶ νοσῶντας ἰάσαστο, ἐνίους δὲ καὶ ἤδη ἀποθανόντας ἀναστήσει. δρόμος ἔν καὶ ὠθισμὸς ἀπανταχό-

reddi petentibus. Quae autem acceperat, iis non solus usus est, neque in thesauros reposuit: sed cum multos iam circa se haberet administratos, et operarios, et exploratores, et scriptores oraculorum pariter ac custodes, et exceptores, et obsignatores, et coniectores, illis omnibus suam cuique partem pro dignitate tribuit.

24. Iam vero in peregrinas etiam regiones quosdam emiserat, qui famam apud gentes excitarent de oraculo, ac narrantent, ut praedicat, et inueniat fugitivos, ac fures et latrones conuincat, et effodiendos thesauros praebeat, sanetque aegrotos, ut aliquot iam mortuos resuscitauerit. Concurfus igitur et vrgentium se undique turba orta est.

ταχέθεν ἐγίγνετο, καὶ εὐσεία, καὶ ἀναθήμα-
τα, καὶ διπλάσια τῷ προφήτῃ καὶ μαθητῇ
τῷ Θεοῦ. καὶ γὰρ αὐτὸς καὶ οὗτος ἐξέπεσεν ὁ χρη-
σμός,

Τιέμεναι κέλομαι τὸν ἐμὸν θεράποντα προ-
φήτην.

Οὐ γάρ μοι κτεάνων μέλειται ἄγαν, ἀλλ'
ὑποφῆτε.

Ἐπεὶ δὲ ἤδη πολλοὶ τῶν νῦν ἐχόντων, ὥσπερ
καὶ ἐκ μέθης βαθείας ἀναφέροντες, συνίζαντο
ἐπ' αὐτόν, καὶ μάλιστα ὅσοι Ἐπικῆρε ἐταῖροι
ἦσαν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπεφώρατο ἡρέμα ἡ
πᾶσα μαγανεία, καὶ συσκευὴ τῷ δράματι,
ἐκφέρει φοβητῆρ' ἐπ' αὐτὰς, λέγων, ἀθέων
ἐμπεπλησθαι καὶ Χριστιανῶν τὸν Πόντον, οἱ πε-
ρὶ αὐ-

est: Hinc sacrificia, et donaria, et duplex Pro-
phetæ discipuloque Dei merces. Nam haec et-
iam fors exierat:

*Vatem ornare meum iubeo vos atque mini-
strum:*

Divitias nec enim curo, sed curo Prophetam.

25. Cum multi iam prudentes viri, quasi ex
profunda se ebrietate recipientes, contra ipsum
consisterent, in primis quotquot Epicuri sodales
essent, et in vrbibus deprehensae paullatim essent
omnes illius praestigiae, ac totus fabulae appara-
tus, terriculamentum quoddam contra illos ex-
pedit, dicens Atheis plenum esse et Christianis
Pon-

ἐν αὐτῇ τολμῶσι τὰ κάνισα βλασφημεῖν, οὐς
ἐκέλευε λίθοις ἐλαύνειν, εἶγε ἐθέλουσιν ἰλεω ἔ-
χειν τὸν θεόν. περὶ δὲ Ἐπικύρου, καὶ τοιοῦτόν
τινα χρησμὸν ἀπεφθέγγετο. ἐρομένῃ γάρ τι-
νος τί πράττει ἐν ἅδῃ ὁ Ἐπικύρος; μολυβδαί-
νας, ἔφη, ἔχων πέδας, ἐν βορβόρῳ κἀθίηται.
εἴτα θαυμάζεις εἰ ἐπὶ μέγα ἤρθη τὸ χρηστήριον,
ἐρῶν τὰς ἐρωτήσεις τῶν προσιόντων συνετάς,
καὶ πεπαιδευμένας; ὅλως δὲ, ἄσπονδος καὶ ἀκή-
ρυκτος αὐτῷ ὁ πόλεμος πρὸς Ἐπικύρου ἦν, μά-
λα εἰκότως. τίνι γὰρ ἄλλῳ δικαιότερον πρὸς
πολέμει γόης ἄνθρωπος, καὶ τερατεία φίλος,
ἀληθείᾳ δὲ ἔχθιστος, ἢ Ἐπικύρῳ; ἀνδρὶ τὴν
Φύσιν τῶν πραγμάτων καθεωρακίτι, καὶ μόνῳ
τὴν

Pontum, qui audeant pessima de se maledicta
spargere, quos lapidibus iussit abigi, si propi-
tium habere vellent Deum. De Epicuro tale red-
didit oraculum. Interrogante quodam, *Quid*
agat apud inferos Epicurus? Plumbeis, inquit, pe-
dicis vincētus defidet in coeno. Deinde miraris, si
ad magnam gloriam elatum est oraculum, cum
videas interrogationes accedentium prudentes adeo
atque eruditas? Vniuersim implacabile ipsi et in-
finitum bellum erat contra Epicurum. nec profe-
cto iniuria. Contra quem enim iustius pugnaret
homo praestigiator, et portentosarum fraudum
amans, veritatis autem inimicissimus, quam con-
tra Epicurum, hominem, qui naturam rerum
per-

τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν εἰδότες; οἱ μὲν γὰρ Ἀμφί-
 τὸν Πλάτωνα, καὶ Χρυσίππον, καὶ Πυθα-
 γόραν Φίλοι, καὶ εἰρήνῃ βαθεῖα πρὸς ἐκείνους ἦν.
 ὁ δὲ ἄτρυκτος Ἐπίκτετος (ἔγω γὰρ αὐτὸν ὠνέ-
 μαζεν) ἔχθιστος, δικαίως πάντα ταῦτα ἐν γέλω-
 τικαὶ παιδιᾷ τιθέμενος. διὸ καὶ τὴν Ἀμαστριν
 ἐμίσει μάλιστα τῶν Ποντικῶν πόλεων, ὅτι ἠπίστα-
 το, τὰς περὶ Λέπιδον καὶ ἄλλας ἑμοίους αὐτοῖς,
 πολλὰς ἐνόντας ἐν τῇ πόλει· ἔδὲ ἐχρησµωδῆσας
 πώποτε Ἀμαστριανῶ ἀνδρί· ὅποτε δὲ καὶ ἐτόλ-
 µησεν ἀδελφῶ συγκλητικῶ χρησµωδῆσαι, κα-
 ταγελάσας ἀπῆλλαξεν, ἐχ' εὐρῶν ἔτ' αὐτὸς πλά-
 σασθαι χρησµὸν δεξιόν, ἔτε τὸν ποιῆσαι πρὸς
 κακρὸν αὐτῷ δυνησόμενον. μεµφομένῳ γὰρ
 αὐτῷ σομάχου ὀδύνην, προσάξαι βουλόµε-
 νος

perspexisset, solusque verum in illis vidisset? Nam
 Platonici, Stoici, Pythagorei amici, profunda
 cum illis pax. Sed Epicurus ille molliri nescius;
 sic enim ipsum appellabat, inimicissimus, qui
 iuste omnia ista pro risu et ludibrio sibi haberet.
 Propter ea etiam Amastrin oderat maxime urbium
 Ponticarum, quod sciebat, Lepidum, et alios
 illi similes plures, in ea vrbe esse: nec vnquam
 Amastriano cuiquam oraculum reddidit. Cum
 vero ausus etiam esset fratri Senatorii viri respon-
 dere, ridicule discessit, cum nec ipse posset re-
 sponsum fingere callidum, nec inueniret, qui in
 tempore illud facere sibi posset. Querenti enim
 illi ventericuli dolores, cum comedendum impe-
 rare

νος ὕειον πόδα μετὰ μακάχης ἐσκευασμένον ἐ-
σθίειν, ἔτως ἔφη,

Μάλβακα χοιρείων ἱερῇ κυμίνεσσιν σιπύδων.

Πολλάνις μὲν, ὡς προεῖπον, ἔδειξε τὸν δρᾶ-
κοντα τοῖς δεομένοις, ἔχ. ἔλον, ἀλλὰ τὴν ἑρᾶν
μάλισα· καὶ τὸ ἄλλο σῶμα προβεβληκώς, τὴν
κεφαλὴν δὲ ὑπὸ κέλπῃ ἀθέατον φυλάττων.
ἐθέλησας δὲ καὶ μειζόνως ἐκπληῆσαι τὸ πλῆθος,
ὑπέσχετο καὶ λαλῶντα παρέξειν τὸν θεὸν αὐ-
τόν, ἀνευ ὑποφύτης χρησμοδῶντα. εἶτα οὐ
χαλεπῶς γεράνων ἀρτηρίας συνάψας, καὶ διὰ
τῆς κεφαλῆς ἐκείνης τῆς μεμηχανημένης πρὸς
ὁμοιότατα διείρας, ἄλλα τινὸς ἔξωθεν ἐμβοῶν-
τος, ἀπεκρίνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῆς Φωνῆς
διὰ

rare vellet suillum pedem, cum malua paratum,
sic dixit,

Maluaca porcinae sacro vase cumina.

26. Saepe quidem, vt dixi antea, ostendit dra-
conem rogantibus, non totum, sed caudam ma-
xime et reliquum corpus protendens, caput au-
tem in sinu, vbi videri non posset, occultans.
Cum verò magis percellere multitudinem vellet,
promisit se loquentem etiam Deum illis praestitu-
rum, oracula reddentem sine vatis excipientis mi-
nisterio. Commissis deinde non difficulter gruum
arteriis, et per caput illud, ad similitudinem hu-
mani fabricatum, transmissis, alio quodam extra
inclamante, ad interrogata respondit, voce per
lintheum

διὰ τῆς ὁθονίνης ἐκείνης Ἀσκληπιῶ προσπιπτέσης
ἐκαλέοντο δὲ οἱ χρησμοὶ ἔτσι αὐτόφωνοι, καὶ
ἐπᾶσιν ἐδίδοντο, ἐδὲ ἀνέδην, ἀλλὰ τοῖς εὐπα-
ρύφοις, καὶ πλευσίοις, καὶ μεγαλοδώροις.

Ὁ γὰρ Σευηριανῶ δοθεὶς ὑπὲρ τῆς ἐς Ἀρμε-
νίαν εἰσόδου, τῶν αὐτοφώνων καὶ αὐτὸς ἦν.
προτρέπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τὴν εἰσβολὴν, οὕτως
εἶφη·

Πάρθες Ἀρμενίαις τε θοῶ ὑπὸ δουρὶ δα-
μάσας,

Νοσήσεις Ῥώμην, καὶ Θύμβριδος ἀγλαὴν
ὑδωρ,

Στέμμα φέρων κροτάφοισι, μεμιγμένον
ἀκτίνεσσιν.

Εἴτ'

lintheum illum Aesculapium accidente: Vocaban-
tur oracula ista vocalia, nec reddebantur omni-
bus, neque pro lubitu, sed vestitis magnifice, et
locupletibus, et magna munera offerentibus.

27. Itaque illud Seueriano datum, de suo in
Armeniam introitu, e vocalium numero ipsum
quoque fuit. Adhortans illum ad impressionem
faciendam, sic dixerat:

*PARTHOSQUE ARMENIOSQUE BASTA DOMITARE FU-
RENTI,*

*VRBEM AD ROMANAM TIBERISQUE FLUENTA REDIBIS,
PERMIXTA RADIIIS LAURO TUA TEMPORA VINCTUS.*

Εἴτ' ἐπειδὴ πεισθεὶς ὁ ἡλίθιος ἐκείνος Κελτὸς,
εἰσέβαλε, καὶ ἀπτήλαξεν, αὐτῇ στρατιᾷ ὑπὸ τῷ
Ὀθρυάδε κατακοπεῖς, τῆτον μὲν τὸν χρησμὸν
ἐξαίρει ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, ἐντίθῃσι δ' ἄλ-
λον ἀντ' αὐτῶν.

Μὴ σὺν' ἐπ' Ἀρμενίας ἐλάαν στρατὸν, ἔγὰρ
ἄμεινον,

Μὴ σοι θηλυχίτων τις ἀνὴρ τόξῳ ἀπολυ-
γρὸν

Πότμον ἐπιπροΐεις, παύσῃ βιότοιο Φάκς τε.

Καὶ γὰρ αὖ καὶ τῆτο σοφώτατον ἐπενόησε,
τὰς μεταχροῖας χρησμάς ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν κα-
κῶς προτεθεσπισμένων, καὶ ἀποτετευγμένων.
πολλὰκις γὰρ τοῖς μὲν νοσῶσι, πρὸ τῆς τελευ-
τῆς,

Deinde tum persuadere sibi passus stolidus ille
Gallus, irruptionem fecisset, sed male ei (nam
cum exercitu suo ab Othryade caesus est) expe-
ditio cessisset: hoc oraculum exemit e commen-
tariis, posuitque pro eo aliud:

*Ducere in Armenios noli: nec enim bene ceder.
Ne tibi femineo vir amictu triste per arcum
Immittens fatum perimat cum lumine vitam.*

28. Nam illud quoque callidum fuit viri com-
mentum, oracula post euentum facta, quibus
emendarentur ea, quae male praedicta aberrave-
rant. Saepe enim aegrotantibus ante mortem sa-
nita-

τῆς, ὑγίειαν ἐπηγγέλλετο, ἀποθανόντων δέ,
χρησμός ἄλλος ἑτοιμος ἦν παλινωδῶν,

Μηκέτι δίζησθαι νέσοιο λυγρῆς ἐπαρωγὴν·

Πότμος γὰρ προφανῆς, εἰδ' ἐκφυγέειν δυ-
νατόν σοι.

Εἰδὼς δὲ τὰς ἐν Κλάρῳ, καὶ Διδύμοις, καὶ
Μαλλῶ, καὶ αὐτὰς εὐδοκιμῆντας ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ
μαντικῇ ταύτῃ, Φίλας αὐτὰς ἐποιεῖτο, πολλὰς
τῶν προσιόντων πέμπων ἐπ' αὐτὰς, λέγων·

Ἐς Κλάρον ἴεσο νῦν, τὰ μὲ πατρός ὡς ὅπ'
ἀκρόση.

καὶ πάλιν·

Βραγχίδεων ἀδύτοισι πελάζεο, καὶ κλῦθ
χρησμῶν.

καὶ αὖθις·

Ἐς

nitatem promiserat: mortuis autem illis oracu-
lum praesto aliud fuit, quo prius retractaretur,

Auxilium tristi modo desine quaerere morbo;

Nam fatum apparet, tibi nec vitare licebit.

29. Caeterum quod sciret etiam Clarios, ac Di-
dymaeos et Mallenses celebrari simili vaticinandi
arte, eos sibi conciliauit, multis eorum, qui ad
se venirent eo ablegandis, dicens:

Iam Claron ito mei vocem patris auditurus:
et rursus:

Branchiaden adytis accede, oracula et audi.
et iterum:

Ἐς Μαλλὸν χῶρει, θεσπίσματα τ' Ἀμφι-
λόχοιο.

Ταῦτα μὲν ἐντὸς τῶν ὄρων μέχρι τῆς Ἰω-
νίας, καὶ Κιλικίας, καὶ Παφλαγονίας, καὶ Γα-
λατίας. ὡς δὲ καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν διεφοίτησε
τῶ μαντεῖα τὸ κλέος, καὶ εἰς τὴν Ῥωμαίων πό-
λιν ἐνέπεσεν, ἡδεὶς ὅσις ἐκ ἄλλος πρὸ ἄλλου ἡ-
πείγετο· οἱ μὲν αὐτοὶ ἰόντες, οἱ δὲ πέμπον-
τες, καὶ μάλιστα οἱ δυνατώτατοι, καὶ μέγιστον
ἄξιωμα ἐν τῇ πόλει ἔχοντες· ὧν πρῶτος
καὶ κορυφαῖος ἐγένετο Ῥατιλλιανὸς, ἀνὴρ
τὰ μὲν ἄλλα καλὸς καὶ ἐν πολλαῖς πράξε-
σι 9) Ῥωμαϊκαῖς ἐξητασμένος, τὰ δὲ περὶ τοὺς
θεῶς

*Ad Mallum, Amphilocheique auditum oracula
vade.*

30. Haec quidem intra terminos, usque ad Io-
niam, et Ciliciam, et Paphlagoniam, et Gallo-
graeiam. Cum vero in Italiam usque percre-
bisset draculi fama, et in Romanorum urbem
incidisset; nemo fuit, quin alius prae alio festi-
naret; alii quidem venientes ipsi; alii vero mit-
tentes alios: et in primis potentissimi, maxima-
que dignitate in ciuitate praediti. Primus ho-
rum et caput quasi Rutilianus fuit, vir caetera
bonus et honestus, et in multis magistratibus
Romanis probatus: sed circa Deos religioso quo-
dam

9. Τάξεσι] Verte magistratibus. Guietus.

Πράξε-

θεὸς πάνυ νοσῶν, καὶ ἀλλόκοτα περὶ αὐτῶν
 πεπιστευκώς, καὶ εἰ μόνον ἀληθιμμένον περὶ λί-
 θον, ἢ ἐξεφανωμένον θεάσαστο, προσπίπτων
 αἰεὶ, καὶ προσκυνῶν, καὶ ἐπιπολὺ παρεσῶς, καὶ
 εὐχόμενος, καὶ τὰ γὰρ ἀπαρ' αὐτῆς αἰτῶν. οὕ-
 τως τοίνυν ἀκέσας τὰ περὶ τῆς χρησθεῖας, μικρῶ-
 ρον ἐδέχθη ἀφείας τὴν ἐγκεχειρισμένην τάξιν,
 εἰς τὸ τῆς Ἀβώνης τείχος ἀναπτῆναι. ἐπεμπε-
 δ' οὖν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις· οἱ δὲ πεμπόμενοι,
 ἰδὼτά τις οἰκέται ῥαδίως ἐξαπατηθέν-
 τας,

dam morbo laborans, et absurdas de iis persua-
 siones habens, qui si qua vinctum lapidem aut
 coronatum videret, accideret statim adorandi caus-
 sa, multumque adstans vota faceret, bonaque ab
 illo peteret. Hic de oraculo cum audisset, pa-
 rum aberat, quin mandato sibi munere relicto,
 ad Aboni castra aduolaret: misit certe alios super
 alios. Missi vero *qui essent*, imperiti quidam fer-

T 3

vi,

Πράξεις] Quia *Sautius* iam sic mutauerat ex
 tribus Codd. et quartum quoque sic habere
 cognoui, quatuor Mss. hoc dandum censui,
 ut illorum consensum vulgatae praeferrem,
 in lectione, quarum utraque defendi potest.
 Πράξεις hic de negotiis publ. possunt accipi;
 nam de bellicis eo minus putem accipiendum,
 quod Ῥωμαϊαῖς additur, quod urbanis re-
 bus magis proprium. Ἐξεταζέσθαι autem
 pro εὐδοκμεῖσθαι. *Reitz.*

τες, ἐπαιήεσαν, τὰ μὲν ἰδόντες, τὰ δὲ ὡς ἰδόν-
τες καὶ ὡς ἀκῆσαντες διηγέμενοι, καὶ προσεπι-
μετρῶντες ἔτι πλείω τέτων, ὡς ἐντιμότεροι εἶεν
παρὰ τῷ δεσπότῃ. ἐξέκαλον γὰρ τὸν ἄθλιον γέ-
ροντα, καὶ εἰς μανίαν ἐρῶμένην ἐνέβαλλον.

Ὁ δὲ, ὡς ἂν τοῖς πλείοσι καὶ δυνατωτάτοις
Φίλος ὢν, περιήει, τὰ μὲν διηγέμενος ὡς ἀκῆ-
σαιε παρὰ τῶν πεμφθέντων, τὰ δὲ καὶ παρ'
αὐτῷ προστιθείς. ἐνέπλησε δ' ἔν τῇ πόλιν,
καὶ διεσάλευσεν ἔτος, καὶ τῶν ἐκ τῇ αὐτῇ τὰς
πλείους διεθορύβησεν, εἰ αὐτίκα καὶ αὐτοὶ ἡ-
πείγοντο ἀκῆσά τι τῶν κατ' αὐτάς. ὁ δὲ τὰς
ἀφικναμένους Φιλοφρόνως ὑποδεχόμενος, ξενίοις
τε καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς πολυτελέσιν ἐργαζό-
μενος

vi, facile decepti post reditum, alia a se visa,
alia tanquam visa et audita narrant, et plura his
corollariorum instar adiiciunt, ut gratiosiores nem-
pe essent apud dominum. Accendunt ergo mi-
sellum senem et in robustam illum insaniam con-
iiciunt.

31. At ille qui amicus esset plerisque et poten-
tissimis, circumire et narrare partim quidem ut
audierat ex his quos miserat, partim etiam de suo
adiecta. Implet igitur urbem, et commouet hic
vir, et de aula plerosque sollicitat, qui statim
ipsi quoque festinant de suis rebus aliquid audi-
turi. At noster blande qui exciperet venientes,
hospitibusque et aliis magni pretii muneribus
suos

μενος αὐτῷ; ἀπέπεμπεν, ἔκ ἐπαγγελῶντας μόνον τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ καὶ ὑμνήσοντας τὸν θεόν, καὶ τεράσια ὑπὲρ τῶν μαντείε καὶ αὐτοῦ ψευσομένους.

Ἀλλὰ καὶ μηχανᾷται τι ὁ τρισηκατάρατος ἐκ ἄσσοφον, ἔδωκε τῷ προσκυχόντος ληστῇ ἄξιον. αὐτὸν γὰρ τὰ πεμπόμενα βιβλία, καὶ ἀναγινώσκων, εἴ τι εὖροι ἐπισφαλές καὶ παρακεκινδυνευμένον ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι, κατέειχεν αὐτός, καὶ ἐκ ἀπέπεμπεν, ὡς ὑποχειρίως, καὶ μανονεχὶ δέλως διὰ τὸ δέος ἔχει τὰς πεπομφότας, μεμνημένους ὅτι ἦν ἃ ἤρουντο. συνίης δὲ οἷας εἰκὸς τὰς πλαστούς καὶ μέγα δυναμένους τὰς πύσεις πυνθάνε-

suos faceret, dimisit illos, qui non renuntiarent modo interrogata, sed Deum etiam celebrarent, et prodigiosa de oraculo, seque ipso mentirentur.

32. Ac machinatur quiddam homo execrabilis, non insipiens et latrone minime vulgari dignum: soluens enim libellos sibi missos et legens, si quid inueniret audax et periculosum in interrogationibus, retinuit ipse nec remisit, ut obnoxios et tantum non seruos sibi retineret isto metu eos, qui miserant, memores nimirum, qualia fuissent, de quibus interrogassent. Probe autem intelligis quas interrogationes proponi a diuitibus et potentibus

θάνεσθαι. ἐλάμβανεν ἔν πολλὰ παρ' ἐκείνων,
εἰδότες ὅτι αὐτὰς ἐντὸς ἔχει τῶν ἀρκύων.

Βάλομαι δέ σοι καὶ Ῥετιλλιανῷ δοθέντων
χρησμῶν ἐνίς εἰπεῖν· πυνθανομένῳ γὰρ αὐτῷ
περὶ τῆ παιδὸς ἐκ προτέρας γυναικὸς, παιδείας
ὥραν ἔχοντος, ὅν τινα προσήσαιο διδάσκειλον
τῶν μαθημάτων αὐτῆς; ἔφη·

Πυθαγόρην, πολέμων τε διάκτορον ἐσθλὸν
αἰιδόν.

Εἶτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τῆ παιδὸς ἀποθανόν-
τος, ὁ μὲν ἠπόρει, καὶ ἔδεν εἶχε λέγειν πρὸς
τὰς αἰτιωμένας, παρὰ πόδας ἔτως ἐληλεγμένῃ
τῆ χρησμῶ. ὁ δὲ Ῥετιλλιανὸς αὐτὸς Φθάσας
ὁ βέλτισος, ἀπελογεῖτο ὑπὲρ τῆ μαντείας, λέ-
γων, τῆτο αὐτὸ προδεδηλωκέναι τὸν θεόν, καὶ
δι·

probabile fit. Ab his ergo multa accepit, qui
scirent se intra illius retia conclusos.

33. Volo autem tibi oraculorum Rutiliano da-
torum quaedam dicere. Interroganti de filio suo
e priori vxore suscepto, qui iam ad aetatem in-
stitutionis capacem peruenisset, *Quem discendi
magistrum ei praeficeret?* respondit:

Pythagoram, egregieque canentem praelis vatem.
Puero deinde paucis post diebus mortuo, ipse qui-
dem aestuare, nec habere quod accusantibus re-
sponderet, oraculo ita rebus praesentibus refu-
tato. At ipse bonus vir Rutilianus vitro suscepta
oraculi defensione dixit, hoc ipsum indicatum a
Deo,

δι' αὐτὸ, ζῶντα μὲν κελεῦσαι μηδένα διδάσκα-
 λον ἐλῆσθαι αὐτῷ, Πυθαγόραν δὲ καὶ Ὅμηρον
 πάλαι τεθνεῶτας, οἷς εἰκὸς τὸ μεираκίον ἐν ἅδᾳ
 νῦν συνεῖναι. τί τοίνυν μέμψεσθαι ἄξιον Ἀλεξάν-
 δρω, εἰ τοιούτοις ἀνθρωπίσκοις ἐνδιατρίβειν ἡξίᾳ;
 Αὐτίς δὲ πυνθανομένῳ αὐτῷ τὴν τίνος ψυ-
 χὴν αὐτὸς διεδέξατο; ἔφη

Πρῶτον Πηλεΐδης ἐγένε'· μετὰ ταῦτα Μέ-
 γανδρος·

Εἰθ' ὃς νῦν Φαίη; μετὰ δ' ἔσσεια ἡλιάς
 ἀκτίς,

Ζήσεις δ' ὀγδῶκοντ' ἐπὶ τοῖς ἐκατὸν λυκά-
 βαντας.

Ὁ δ' ἐβδομηκοντάτης ἀπέθανε μελαγχολήσας,
 ἔδὲ περιμείνας τὴν τᾷ θεῷ ὑπόσχεσιν.

Καί

Deo, ac propterea, non viuum illi praeceptorem
 capi iussisse, sed Pythagoram atque Homerum
 vita olim functos, quibuscum versari nunc pue-
 rum apud inferos probabile sit. Quid vero repre-
 hendendus est Alexander, si tales inter homi-
 nes versari voluit?

34. Rursus interroganti, cuius ipse animam na-
 tus esset? ait:

*Pelides primum fueras, post ista Menander,
 Tum, qui nunc viuis; radius post omnia Solis,
 Cum supra centum octoginta exegeris annos.*

At ille septuagenarius diem suum obiit, morbo
 atrabiliario, non expectata promissione Dei.

Καὶ ἄτος ὁ χρησμός τῶν αὐτοφώνων ἦν. ἐρ-
μένῳ δὲ αὐτῷ ποτε καὶ περὶ γάμου, ῥητῶς ἔφη·

Γῆμον Ἀλεξάνδρε τε Σεληνάϊς τε θυγάτηρ.

Διεδεδώκει δὲ πάλαι λόγον ὡς τῆς θυγατρὸς,
ἣν εἶχεν, ἐκ Σελήνης αὐτῷ γενομένης· τὴν γὰρ
Σελήνην ἔρωτι ἀλῶναι αὐτῷ, καθεύδοντά ποτε
ἰδῆσαν, ὅπερ αὐτῇ ἔθος, κοιμωμένων ἐρᾶν τῶν
καλῶν. ὁ δ' ἔδὲν μελλήσας ὁ συνετώτατος Ῥα-
τιλιανός, εὐθὺς ἔπεμπεν ἐπὶ τὴν κῆρην, καὶ
τὰς γάμους συνετέλει ἐξηκοντούτης νυμφίος,
καὶ συνῆν, τὴν πενθερὰν Σελήνην ἐκατόμβαις
ὅλαις ἱλασκόμενος, καὶ τῶν ἐπικρανίων εἰς καὶ
αὐτὸς οἶόμενος γεγονέναι.

Ο δ'

35. Etiam hoc erat vocalium vnum oraculorum.
Interroganti quondam de nuptiis diserte dixit:

Ducito Alexandro natam Lunaque puellam.

Nempe olim rumore sparserat, filiam, quam
habebat, ex Luna sibi natam esse. Lunam
enim amore ipsius captam, quum dormientem
vidisset. Mos scilicet illius, dormientes formosos
amare. Prudentissimus autem ille Rutilianus ni-
hil cunctatus, statim misit ad arcessendam puel-
lam, nuptias celebrauit sexagenarius sponsus, et
cum illa cubuit, placata prius focru Luna, totis
hecatombis, putansque se quoque iam caelestium
vnum esse factum.

36. At

Ὁ δ' ὡς ἅπαξ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραγμάτων ἐλάβετο, μείζω αἰὲ προσεπενέει, καὶ πάντοσε τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἔπεμπε χρησιμοφόρους, ταῖς πόλεσι προλέγων, λοιμῆς καὶ πυρκαϊᾶς φυλάσσεισθαι, καὶ σεισμῆς, καὶ ἀσφαλῶς βοηθήσειν, ὡς μὴ γένοιτό τι τέτων, αὐτὸς ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς. ἓνα δὴ τινα χρησμὸν αὐτόφωνον καὶ αὐτὸν, εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη ἐν τῷ λοιμῷ διεπέμψατο. ἦν δὲ τὸ ἔπος ἐν·

Φοῖβος ἀκερσεκόμης λοιμῆ νειφέλην ἀπερύκει.
Καὶ τᾶτο ἦν ἰδεῖν τὸ ἔπος πανταχῶ ἐπὶ τῶν πυλῶν γεγραμμένοι, ὡς τῶ λοιμῷ ἀλεξιφάρμακον.
τό δ' ἐς τ'ἀναντίον τοῖς πλείοις πρὸςχώρει. κατὰ γὰρ τινα τύχην αὐταὶ μάλιστ' αἰ σικίαὶ ἐκινώθη-

36. At ille cum semel res Italicas attigisset, maiora semper adinuenit, et per omnes Romani imperii partes misit oraculorum nuntios, praedicens ciuitatibus, pestilentias et incendia ut caueant, et terrae motus: promisitque illis, ne quid tale fiat, valide se adiuturum. Vnum sane oraculum vocale ipsum quoque ad omnes gentes de pestilentia misit: erat autem versiculus vnus:

Inconsus nubem pestis depellit Apollo:

Eratque videre hunc versum vbique inscriptum portis, tanquam depellendae luis remedium. Hoc vero contra plerisque euenit. Forte enim fortuna quadam illae maxime domus exhaustae sunt, quibus

νώθησαν, ἐν αἷς τὸ ἔπος ἐπεγέγραπτο. καὶ μὴ με νομίσης τῆτο λέγειν ὅτι διὰ τὸ ἔπος ἀπώλυντο, ἀλλὰ τύχη τινὶ ἔτως ἐγένετο. τάχα δὲ οἱ πολλοὶ καὶ καταθαρήντες τῷ σίχῳ, ἡμέλυν, καὶ ῥαθυμότερον διητῶντο, ἐδὲν τῷ χρησμῷ πρὸς τὴν νόσον συντελῶντες, ὡς ἂν ἔχοντες προμαχομένους αὐτῶν τὰς συλλαβὰς, καὶ τὸν ἀκρεσκεμόμην Φοῖβον ἀποτοξεύοντα τὸν λοιμόν.

Πευθῆνας μέντοι ἐν αὐτῇ Ῥώμῃ κατεσῆσατο πάνυ πολλὰς τῶν συνωμοτῶν, οἱ τὰς ἐκάστου γνώμας διήγγελλον αὐτῷ, καὶ τὰς ἐρωτήσεις προεμήνουν, καὶ ὧν μάλιστα ἐφίενται· ὡς ἔτοιμον αὐτὸν πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καὶ πρὶν ἤκειν τὰς πεμπομένους, καταλαμβάνεσθαι.

Καὶ

quibus inscriptus fuerat versiculus. Et ne putes me hoc dicere, per ipsum illos versiculum perisse. Quin forte quadam ita factum est. Forte etiam vulgo homines fiducia versiculi, negligentius agebant, omissa victus cura, nihil adiuuantes oraculum contra vim morbi, qui haberent propugnaturas pro se illius syllabas, et intonsum Phoebum telis abacturum pestilentiam.

37. Verum etiam exploratores in ipsa Roma multos sane constituerat coniuratorum, qui sententias vniuscuiusque sibi nuntiarent, et ante indicarent interrogationes, quaeque maxime cuperent, ut paratum ad responsiones, iam ante aduentum suum missi inuenirent.

38. Et

Καὶ πρὸς μὲν τὰς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἰο), ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα προεμηχανᾶτο. τελετὴν τε γὰρ τινὰ συνίσταται, καὶ δαδασχίας, καὶ ἱεροφαντίας, τριῶν ἐξῆς αἰὲς τελεχμένων ἡμερῶν. καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ, πρόρρησις ἦν, ὥσπερ Ἀθηνησι, τοιαύτη· εἴ τις ἄθεος, ἢ Χριστιανός, ἢ Ἐπικουρεῖος, ἢ καὶ κατάσκοπος τῶν ὀργίων. Φευγέτω· οἱ δὲ πιστεύοντες τῷ θεῷ, τελείσθωσαν τύχη τῇ ἀγαθῇ. εἴτ' εὐθύς ἐν ἀρχῇ ἐξέλασις ἐγίνετο. καὶ ὁ μὲν ἡγεῖτο, λέγων, ἔξω Χριστιανὰς. τὸ δὲ πλῆθος ἅπαν ἐπεφθάργετο, ἔξω Ἐπικουρείας. εἴτα Λητῆς ἐγίνετο λοχεΐα, καὶ Ἀπόλ-

38. Et ad res Italicas haec et similia praeparabat. Mystéria etiam quaedam instituit, et sacum gestationes, et sacrorum disciplinam, tribus deinceps diebus festo ritu peractis. Ac primo die edicebatur, ut Athenis, in hanc formulam, Si quis Atheus, aut Christianus, aut Epicureus venerit, orgiorum speculator, fugio: qui autem Deo credunt, initiantur bonis auspiciis! Deinde statim a principio fiebat exactio. Atque ipse initio dicebat Foras Christianos! Multitudo uniuersa subiciebat, Foras Epicureos! Tum Latonae agebatur puer-

10. Τὰς ἐν τῇ Ἰτ.] Videtur legendum· τὰ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. Neque enim est, quo commode referatur τὰς. Ita certe interpretatus sum. Gesner.

Ἀπόλλωνος γοναί, καὶ Κορωνίδος γάμος, καὶ Ἀσκληπιὸς ἐτίκτετο. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ Γλύκωνος ἐπιφάνεια καὶ γένεσις τῷ θεῷ.

Τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, Ποδαλειρίᾳ τε ἦν καὶ τῆς μητρὸς Ἀλεξάνδρου γάμος. Δαδὶς δὲ ἐκαλεῖτο, καὶ δᾶδες δὲ ἐκαίοντο. καὶ τελευταῖον, Σελήνης καὶ Ἀλεξάνδρου ἔρως, καὶ τικτομένη τῷ Ῥατιλλίανῃ ἡ γυνή. ἑδωδᾶχει δὲ καὶ ἱεροφάντει ὁ Ἐνδυμίων Ἀλέξανδρος, καὶ ὁ μὲν καθεύδων δῆθεν, κατέκειτο ἐν τῷ μέσῳ. κατῆει δὲ ἐπ' αὐτὸν ἐκ τῆς ὀροφῆς ὡς ἐξ ἄρανῃ ἀντὶ τῆς Σελήνης, Ῥατιλλία τις ὠραιωτάτη, τῶν Καίσαρος οἰκονόμων τινὸς γυνή, ὡς ἀληθῶς ἐρῶσα τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἀντερωμένη ὑπ' αὐτῷ, καὶ ἐν ὀφθαλ-

puerperium, et Apollinis partus, et Coronidis nuptiae, et nascebatur Aesculapius: altero autem die Glyconis aduentus et natiuitas Dei.

39. Tertio, Podalirii erant et matris Alexandri nuptiae. Dadis (*facularia*) autem illa dies vocabatur, et faces accendebantur. Tandem agebantur Lunae et Alexandri amores, nascentisque vxor Rutiliani. Facem porro gestabat, et praeibat ceremonias alter Endymion, Alexander. Ac ipse quidem dormiens iacebat in medio, descendebat autem ad illum ex tecto tanquam e caelo pro Luna, Rutilia quaedam formosissima, procuratorum Caesaris cuiusdam vxor, vere illa amans Alexandrum, et amata vicissim ab illo, atque in oculis

ἀφθαλμοῖς τᾷ ἐλεθρίᾳ ἐκείνης ἀνδρὸς, Φιλήμα-
τά τε ἐγίγνετο ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περιπλοκαί, εἰ
δὲ μὴ πολλάι ἦσαν αἱ ὁᾶδες, τάχ' ἂν τι καὶ τῶν
ὑπὸ κόλπῃ ἐπράττετο. μετὰ μικρὸν δὲ εἰσῆει
πάλιν ἱεροφαντικῶς ἐσκευασμένος ἐν πολλῇ τῇ
σιωπῇ· καὶ αὐτὸς μὲν ἔλεγε μεγάλη τῇ Φωνῇ,
ἰὴ Γλύκων. ἐπεφθέγγοντο δὲ αὐτῷ ἐπακολου-
θῶντες, Εὐμολπίδα δῆθεν καὶ Κήρυκες τινες
Παφλαγονες, καρβατίνας ὑποδεδεμένοι, πολ-
λὴν τὴν σκοροδάμην ἐρυγγάνοντες, ἰὴ Ἀλέ-
ξανδρε.

Πολλάνης δὲ ἐν τῇ δαδελχίᾳ καὶ τοῖς μουσικοῖς
σκιρτήμασι, γυμνωθεὶς ὁ μὴρὸς αὐτᾷ ἐξεπίτη-
δες, χρυσᾶς διεφάνη, δέρματος, ὡς εἰκὸς, ἐπὶ
χρύσεα

oculis miseri illius viri, osculaque intercedebant
in medio, et complexus; si vero minus multae
essent faces, forte etiam quiddam eorum quae
sub veste fieri solent, patratum est. Paruo au-
tem interiecto temporis spatio rursus intrabat, ut
Antistitem cerimoniarum decet, exornatus multo
cum silentio: magnaue voce dicebat, *Io Glycon*.
Succlamabant autem illum secuti, Eumolpidae
nimirum et Ceryces quidam e Paphlagonia, car-
batinis calceati, acrem alii odorem multum ru-
stantes, *Io Alexander*.

40. Saepe autem in illa facum gestatione et
mysticis saltationibus nudatum ipsius de industria
femur, aureum apparuit, circumposita, ut pro-
babile

χρῦσε περιτεθέντος, καὶ πρὸς τὴν αὐγὴν τῶν
λαμπάδων ἀποσίλβοντος. ὥς καὶ γενομένης
ποτὲ ζητήσεως δύο τισὶ τῶν μωροσόφων ὑπὲρ
αὐτῶ, εἴτε Πυθαγόρῃ ψυχὴν ἔχοι διὰ τὸν χρυ-
σὲν μηρὸν, εἴτε ἄλλην ὁμοίαν αὐτῇ, καὶ τὴν ζή-
τησιν ταύτην αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπανενεγκόν-
των, ὁ βασιλεὺς Γλύκων χρησμῷ ἔλυσε τὴν ἀ-
πορίαν.

Πυθαγόρῃ ψυχὴ, ποτὲ μὲν φθίνει, ἄλλο-
τε δ' αὖξαι.

Ἡ δὲ προφητεία, δίης Φρενός ἐστιν ἀπορ-
ξώξ.

Καὶ μιν ἔπεμψε πατὴρ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐπα-
γωγόν.

Καὶ πάλιν ἐς Διὸς εἰσι, Διὸς βληθεῖσα κε-
ραυνῷ.

Προ-

babile est, pelle inaurata, et ad lucernarum splen-
dorem refulgente. Itaque exorta aliquando di-
sputatione de illo inter duos stultitiae illius con-
sultos, *utrum Pythagorae animam haberet propter
aureum illud femur, an aliam illius similem?* eam-
que quaestionem ad ipsum Alexandrum referen-
tibus; Glycon rex oraculo dubitationem illam
dissoluit:

*Pythagorae vicibus mens alma perisque reditque:
Varis at est animus Iouiali e mente propago:
Missus adest iussu patris auxiliator honestis,
Et redit ad patrem Iouiali fulmine tactus.*

41. Cum

Πρελέγων δὲ πᾶσιν ἀπέχεσθαι παιδίᾳ συνου-
σίας, ὡς ἀσεβὲς ὄν, αὐτὸς τσίονδε τι ὁ γενναί-
δας ἐτεχνήσατο. ταῖς γὰρ πόλεσι ταῖς Ποντι-
καῖς καὶ ταῖς Παφλαγωνικαῖς, ἐπήγγελλε θεο-
πρόπας πέμπειν ἐς τριετίαν, ὑμνήσοντας παρ'
αὐτῷ τὸν θεόν. καὶ ἔδει δοκιμασθέντας, καὶ
προκριθέντας τὰς εὐγενεστάτας, καὶ ὠραιότα-
τας, καὶ κάλλει διαφέροντας πεμφθῆναι. οὓς
ἐγκλεισάμενος, ὥσπερ ἀργυρωνήτοις ἐχρῆτο συγ-
καθεύδων, καὶ πάντα τρόπον ἐμπαροινῶν. καὶ
νόμον δὲ ἐπεποίητο, ὑπὲρ τὰ ἐκτωκαίδεκα ἔτη,
μηδένα τῷ αὐτῷ σώματι δεξιῶσθαι, μηδὲ Φι-
λήματι ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις προτεί-
νων τὴν χεῖρα κῦσαι, μόνως τὰς ὠραίους κατε-
φίλει.

41. Cum pueri concubitu omnibus interdice-
ret, tanquam re impia, ipse tale quid vir inge-
niosus commentus est. Ciuitatibus Ponticis at-
que Paphlagonicis iniunxit, vt diuini cultus mi-
nistros sibi in triennium mitterent, qui laudes
Dei apud se canerent: oportebatque probatos ac
praelatos caeteris generosissimos quosque, et for-
mosissimos et honestissimos, mitti: quibus in-
clusis tanquam emtis pecunia sua utebatur, dor-
miens cum illis et omni genere intemperantis
contumeliae in illos vtens. Insuper legem tulerat,
ne quis duodeuiginti annis maior inter sa-
lutandum complectendumque ipsum oscularetur;
verum aliis manum ad osculum cum offerret, so-

Φίλει· καὶ ἐκαλῶντο οὗτοι ἰσὶ ἐντὸς τοῦ Φιλήματος.

Τοιαῦτα ἐντροφῶν τοῖς ἀνοήτοις διетέλει, γυναῖκας τε ἀνέδην διαφθεύρων, καὶ πασι συνών. καὶ ἦν μέγα καὶ εὐκτὸν ἐκάστω, εἴ τινος γυναικὶ προσβλέψειεν· εἰ δὲ καὶ Φιλήματος ἀξιώσειεν, ἀθρόαν τὴν ἀγαθὴν τύχην ὥσπερ τοῦ ἑκάστος εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῷ εἰσρυσσεσθαι· πολλὰ δὲ καὶ ἡύχουν II) τετοκέναι παρ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμαρτύρουν ὅτι ἀληθῆ λέγουσιν.

Ἐθε-

los aetate florentes osculabatur: dicebanturque hi *intra osculum esse*.

42. Hunc ad modum stupidis hominibus ad delicias vsque illudebat, corrumpendis, prout collibitum esset, mulieribus, et pueris constuprandis. Et magnum erat unicuique atque optabile, si cuius vxorem adspiceret: si vero osculo etiam dignaretur, confertim vt bona fortuna in domum suam influeret, futurum vnusquisque putabat. Multae vero etiam se peperisse ex eo gloriabantur, et vera illas dicere, mariti illis testabantur.

43. Vo-

II. Ηὕχων] Si ab εὕχομαι formatum esset hoc verbum, ηὕχοντο ex *marg. Ald.* recepissem, quia actiuum εὕχω non est in vsu nec εὕχέω satis probatum; sed quum sit ab αὕχέω, recte se habet vulgata. *Reitz.*

Ἐθέλω δέ σοι καὶ διάλογον διηγήσασθαι τῷ
Γλύκωνος, καὶ τῷ Σακέρδωτος, Τίανῃ τινος ἀν-
θρώπου, ὁποῖα τινὸς τὴν σύνεσιν εἰσὴ ἀπὸ τῶν
ἐρωτήσεων. ἀνέγνω δὲ αὐτὸν, χρυσοῖς γράμ-
μασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ, ἐν τῇ τῷ Σακέρδω-
τος οἰκίᾳ. εἰπὲ γάρ μοι, ἔφη, ὦ δέσποτα Γλύ-
κων, τίς εἶ; ἐγὼ ἦδ' ὅς, Ἀσκληπιὸς νέος. ἄλ-
λος παρ' ἐκείνον τὸν πρότερον. πῶς λέγεις; οὐ
θέμις ἀκῶσαί σε τῷτό γε. πόσα δὲ ἡμῖν ἔτη
παραμενεῖς χρησιμῶδῶν; τρίτον πρὸς τοῖς χι-
λίοις. εἴτα, ποῦ μεταστήσῃ; ἐς Βάκτρα καὶ τὴν
ἐκεί γῆν. δεῖ γάρ ἀπολαῦσαι καὶ τὰς βαρβάρους
ἐπιδημίας τῆς ἐμῆς. τὰ δ' ἄλλα χρησθήρια, τὸ
ἐν Διδύμοις, καὶ τὸ ἐν Κλάρῳ, καὶ τὸ ἐν Δελ-
φοῖς,

43. Volo tibi etiam colloquium referre Glyco-
nis et Sacerdotis, Tīanensis cuiusdam hominis,
qui quam prudens fuerit, ex interrogationibus
discere poteris. Legi autem illud colloquium, au-
reis literis scriptum in Tio vrbe in domo Sacer-
dotis. Nempe, *Dic mihi*, inquit, *Domine Gly-*
con, quis es? Ego, inquit ille, *Aesculapius iunior,*
diuersus ab illo priore. *Quomodo ais?* Non fas
est te hoc audire. *Quot vero annos manebis apud*
uos et dabis responsa? *Tres supra mille annos.* De-
inde quo te conferes? *Bactra*, et ad vicinam regio-
nem: oportet enim barbaros etiam frui mea inter
homines peregrinatione. *Oracula vero reliqua, Di-*
dymaeum, Clarium, Delphicum, habent progenito-

Φοῖς, ἔχῃσι τὸν προπάτορα τὸν Ἀπόλλω χρη-
σμωνδῶντα· ἢ ψευδεῖς εἰσιν οἱ νῦν ἐκπίπτοντες
ἐκῆι χρησμοί; μὴδὲ τῷτ' ἐθελήσης εἰδέναι, οὐ
γὰρ θέμις. ἐγὼ δὲ τίς ἔσομαι μετὰ τὸν νῦν
βίον; κάμηλος, εἴτα ἵππος, εἴτ' ἀνὴρ σοφός,
καὶ προφήτης ἢ μείων Ἀλεξάνδρῃ. τοιαῦτα
μὲν ὁ Γλύκων τῷ Σακέρδωτι διηλέχθη. ἐπὶ
τέλει δὲ χρησμὸν ἑμμέτρον ἐφθέγγετο, εἰδὼς
αὐτὸν Λεπιδῷ ἐταῖρον ὄντα·

Μὲ πείθῃ Λεπιδῷ· ἐπεὶ οἱ λυγρὸς οἶτος
ὀπηδεῖ.

Πάνυ γὰρ ἐδεδίει τὸν Ἐπίκρουν, ὡς προεῖπεν,
ὡς τινι ἀντίτεχνον, καὶ ἀντισοφιστὴν τῆς μαγ-
γανείας αὐτῆς.

Ἔνα.

*rem meum Apollinem reddentem sibi oracula. Num
mendacia sunt, quae ibi exeunt oracula? Neque
hoc scire postules, neque enim fas est. Ego vera
quid ero post hanc vitam? Camelus, post equus,
post vir sapiens, et Propheta non minor Alexandro.
Haec cum Sacerdote Glycon locutus est. In fine
autem oraculum versu conclusum pronuntiavit,
cum Lepido sodalem esse sciret:*

Ne Lepido credas, tristis manet exitus illum.

Vehementer enim, ut ante dixi, metuebat Epi-
curum, tanquam hominem arte sua et sapientia
praeestigias ipsius oppugnantem.

Ἐνα γὰρ τινὰ τῶν Ἐπικυρείων τολμήσαντα καὶ διελέγχειν αὐτὸν ἐπὶ πολλῶν παρόντων, ἐς κίνδυνον ἔμικρόν κατέστησεν. ὁ μὲν γὰρ προσελθὼν ἔλεγε μεγάλη τῇ Φωνῇ, Σὺ μέντοι γε, ὦ Ἀλέξανδρε, τὸν δαίνα Παφλαγὸνα πρᾶσαγαγεῖν οἰκίας αὐτῆς τῷ ἡγεμένῳ τῆς Γαλατίας, τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀνέπεισας, ὡς ἀπεκτονότας τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παιδευόμενον, ὁ δὲ νεανίσκος ζῇ, καὶ ἐπανελήλυθε ζῶν μετὰ τὴν τῶν οἰκετῶν ἀπώλειαν, θηρίοις ὑπὸ σῆ παραδοθέντων. τοιοῦτον δέ τι ἐγγένητο. ἀναπλεύσας ὁ νεανίσκος εἰς Αἴγυπτον ἄχρι τῆς Κλύσματος 12), πλοῖα ἀναγομένε, ἐπείσθη καὶ αὐτὸς εἰς

44. Vnum igitur quendam Epicureorum audientem etiam multis praesentibus ipsum confutare, in periculum non paruum adduxit. Ille enim accedens ait magna voce, *At tu, Alexander, Paphlagoni* (quem nominabat) *persuastisti, ut apud Praesidem Gallograeciae postulare servos suos ultimi supplicii, tanquam qui filium suum Alexandriae doctrinae causa versantem interfecissent. Vivit autem adolescens, et saluus rediit post servorum interitum, bestiis a te obiectorum. Factum vero eiusmodi quid fuerat. Adolescens, qui adverso flumine nauigarat in Aegyptum ad Clysinam usque, solvente commodum naui persuaderi sibi*

V 3

passus

12. Κλύσματος] Interpretatio nostra et verbis Lucia-

εἰς Ἰνδίαν πλεῦσαι, καὶ περὶ ἧπερ ἐβράδυνεν, οἱ
 δυσυχεῖς ἐκεῖνοι οἰκέται αὐτῷ, οἰσθέντες ἢ ἐν
 τῷ Νεῖλῳ πλέοντα διεφθάρθαι τὸν νεανίσκον,
 ἢ καὶ ὑπὸ λησῶν, (πολλοὶ δὲ ἦσαν τότε) ἀνη-
 ρῆσθαι, ἐπανήλθον ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ τὸν ἀ-
 φανισμὸν. εἶτα ὁ χρησμὸς, καὶ ἡ καταδίκη·
 μεθ' ἣν ἐπέση ὁ νεανίσκος, διηγούμενος τὴν
 ἀποδημίαν. ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγεν.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ ἐλέγ-
 χῳ, καὶ μὴ φέρων τοῦ ὄνειδους τὴν ἀλή-
 θειαν, ἐκέλευε τοὺς παρόντας λίθοις βάλλειν
 αὐτὸν, ἢ καὶ αὐτοὺς ἐναγεῖς ἔσεσθαι, καὶ Ἐ-
 πικῶ-

passus est, vt et ipse nauigaret in Indiam. Cum-
 que cunctaretur, infelices illi serui ipsius, rati
 aut in Nili nauigatione periisse adolescentulum,
 aut a latronibus, qui multi tum erant, sublatum,
 redierunt, amissum illum nuntiantes. Tum *se-*
cutum est oraculum, et condemnatio, post quam
 adfuit iuuenis, suam peregrinationem enarrans.
 Haec ille dixit.

45. Alexander vero indigne ferens se redargui,
 veraeque reprehensionis impatiens, iussit, qui
 praesentes erant lapidibus illum petere, alioquin
 ipsos quoque deuoti capitis futuros, eiusque ad-
 iutores

Luciani satisfacere nobis videbatur, constan-
 tique vsui verbi ἀνάγεσθαι quod *soluere, na-*
uigationem incipere significat; et Geographi-
 cae nulli obseruationi contradicere. *Gesner.*

πικάρως 13) κληθήσεσθαι. τῶν δὲ βάλλειν ἀρ-
ξαμένων, Δημόστρατος· τις ἐπιδημῶν τῷ Πόντῳ,
πρῶτος περιχυθεὶς, ἐρρύσατο τῷ θανάτῳ τὸν
ἄνθρωπον, μικρὰ δὲν καταλευσθέντα, πάν-
τῃ δικαίως. τί γὰρ ἔδει μόνον φρονεῖν ἐν τοσού-
τοις μεμνηόσι, καὶ παραπολαύσαι τῆς Παφλα-
γόνων μωρίας; καὶ τὰ μὲν κατ' ἐκείνον, τοι-
αῦτα.

Εἰ δέ τινι προσκαλεμένων κατὰ τάξιν τῶν
χρησμάτων (πρὸ μιᾶς δὲ τῆς τῷ θεσπίζεν ἐγί-
γυστο,)

iutores vocatum iri. Cum iam lapidare incipe-
rent, Demonstratus aliquis peregrinatus in Ponto,
circumfusus primum homini, morti illum eripuit,
cum parum abesset, quin obrueretur lapidibus:
merito ille quidem. Quid enim referebat solum
sapere inter tot insanientes, et luere alienam Pa-
phlagonum stultitiam? Et haec de illo eiusmodi
erant.

46. Si vero eorum alicui, qui aduocarentur or-
dine oraculorum (fiebat autem hoc pridie quam
V 4 respon-

13. Ἐπικάρως] Si constans sit lectio, non du-
bito, ad ipsam appellationem respexisse vel
Lucianum, vel ipsam adeo Alexandrum;
idque expressi, cum ambiguitatem non ferat
Latinus sermo. Ἐπικάρως proprie esse, qui
adiuuat oppugnatum ab aliis, obseruat Schol.
ad Il. B, 130. Gesner.

γνετο,) καὶ ἐρομένῃ τῷ κήρυκος εἰ θεοπίστοι;
 τῷ δὲ ἀνεῖπεν ἔνδοθεν· Ἐς κόρακας, καὶ ἐτι τὸν
 τοιῷτον ἔτε σέγη τις ἐδέχετο, ἔτε πυρὸς, ἢ
 ὕδατος ἐκοινώνει, ἀλλ' ἔδει γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνε-
 σθαι 14), ὡς ἄσεβῃ, καὶ ἄθεον, καὶ Ἐπικου-
 ρεῖον· ἥπερ ἦν ἡ μεγίστη λοιδορία.

Ἐν γὰρ καὶ γελοϊότατον ἐποίησεν ὁ Ἀλέξαν-
 δρος· εὐρὼν γὰρ τὰς Ἐπικύρεα κυρίας δόξας, τὰ
 κάλλιστον, ὡς οἶσθα, τῶν βιβλίων, καὶ κεφα-
 λαιωδῶς περιέχον τῆς τάνδρὸς σοφίας τὰ δόγ-
 ματα, κομίσας ἐς τὴν ἀγορὰν μέσσην, ἔκαυσεν
 ἐπὶ ξύλων πυκνῶν, ὡς δῆθεν αὐτὸν καταφλέ-
 γων,

responderet) atque interrogante praecone, *An re-
 sponderet?* intus diceret: *Ad coruos!* hunc talem
 neque tectum amplius recipiebat, neque ignem
 ei neque aquam impertiebat quisquam; sed coge-
 batur e terra vna vagari ad aliam, tanquam im-
 pius homo, et atheus, et Epicureus, quod qui-
 dem maximum erat conuicium.

47. Vnum ergo maxime ridiculum fecit Ale-
 xander. Cum inuenisset sententias Epicuri prin-
 cipes, pulcherrimum, quod nosti, illius libro-
 rum et capitalem, qui placita sapientiae huius
 viri contineat, in medium forum prolatas ficul-
 neis lignis cremavit, quasi ipsum videlicet exu-
 reret,

14. Ἐλαύνειν.] Ἐλαύνειν γῆν, *peruagari ter-
 ram.* Sic infra *Rhet. pr. c. 5.* et *Aelian. l. 33.*
Reitz.

γων, καὶ τὴν σποδὸν εἰς θάλασσαν ἐξέβαλεν, ἔ-
τι καὶ χρησμὸν ἐπιφθεγγάμενος·

Πυρπολῆσεν κέλομαι δόξας ἀλαοῖο γέροντος·

Οὐκ εἰδὼς ὁ κατάρχτος ὅσων ἀγαθῶν τὸ βι-
βλίον ἐκείνο τοῖς ἐντυχῆσιν αἴτιον γίγνεται, καὶ
ὅσων αὐτοῖς εἰρήνην, καὶ ἀταραξίαν, καὶ ἐλευθε-
ρίαν ἐνεργάζεται, δειμάτων μὲν καὶ Φασμάτων,
καὶ τεράτων ἀπαλλάττον, καὶ ἐλπίδων ματαίων,
καὶ περιττῶν ἐπιθυμιῶν· νῦν δὲ καὶ ἀλήθειαν
ἐντιθέν, καὶ καθάρων, ὡς ἀληθῶς, τὰς γνώ-
μας, καὶ δαδί καὶ σκίλλη, καὶ ταῖς τοιαύταις
Φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὀρθῷ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ
παρρησίᾳ.

Ἐν

reret, et in mare abiecit cineres, oraculo ad-
iecto:

Edico decreta senis comburere caeci;

Ignorabat nempe homo execrabilis, quantum
bonorum liber ille legentibus caussa fiat, quan-
tam in illis pacem, tranquillitatem, libertatem
efficiat, qui a timoribus, et spectris, et prodigiis
non minus, quam a spe vana et non necessariis
cupiditatibus eos liberet; sed intelligentiam et ve-
ritatem inferat, et vere mentes purget non face,
aut squilla, et nugis similibus, sed recta ratione,
et veritate, et libertate.

Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ἔν τι καὶ μέγιστον τόλμημα τῷ μιὰρῷ ἀνδρὸς ἄκιστον· Ἐχὼν γὰρ σὺ μὴκράν ἐπίβασιν ἐπὶ τὰ βασιλεία, καὶ τὴν αὐλήν, καὶ τὸν Ῥετιλιανὸν εὐδοκιμῶντα [παρόδον, 15)] διαπέμπεται χρησμὸν τῷ ἐν Γερμανίᾳ πολέμῳ ἀκμα-

48. Inter reliqua vero vnum quoddam et audacissimum facinus impuri hominis audi. Cum aditus faciles haberet ad Regiam atque aulam, et Rutilianum gratia florentem, mittit ad illum oraculum vigente bello Germanico, cum Divus Mar-

15. Παρόδον] Adparet et *Gefnerum* hoc vocabulum cum *Iensio* eiectum velle, quod in versione id non attigerit; nec ego ingererem, si abesse a pluribus viderem. Posses autem παρόδιον legere, ac vertere: *habens Rutilianum adiutorem*. pro *fulcra* enim columnae, ex *Plat. Dom. Kubn.* ad *Polluc. VI. S. 121.* adfert, vncinis tamen inclusi vt suspectum. Alioqui cum παρόδος significet carmen quod chorus primus in theatro canebat, vt *prologus* tam de oratore ipso quam de sermone accipitur: ita possis et παρόδος vtrovis more accipere, et cogitare an *Rutilianus* non item hic dicatur *praecentor* Alexandri, qui praestigiatori suo praeludat ac populum alliciat? Sed totum παρόδον eiicere, quam nimis argutari malo. Si vero probare possem, id *introducτοrem* significare, omnino retinerem. *Reitz.*

ἀκμάζαντος· ὅτε θεὸς Μάρκος ἤδη τοῖς Μαρκο-
μάνοις καὶ Κεχδοῖς συνεπλέκετο. ἤξι' δὲ ὁ χρη-
σμὸς δύο λέοντας ἐμβληθῆναι ζῶντας ἐς τὸν
Ἰστρον μετὰ πολλῶν ἀρωμάτων, καὶ θυσιῶν μεγα-
λοπρεπῶν. ἄμεινον δὲ αὐτὸν εἰπεῖν τὸν χρησμόν.

Ἐς δίνας Ἰστροιο διηπετέος ποταμοῖο,

Ἐμβαλέειν κέλομαι δοιὰς Κυβέλης θερά-
ποντας,

Θῆρας ὀρεित्रεφέας· καὶ ὅσα τρέφει Ἰνδι-
κὸς αἴηρ

Ἀνθρα, καὶ βοτάνας εὐώδεις· αὐτίκα δ'
ἔσαι

Νίκη, καὶ μέγα κῦδος, αἰμ' εἰρήνην ἐρα-
τεινῇ.

Γενομένων δὲ τῶτων, ὡς προσέταξε, τὰς μὲν
λέοντας, ἐκνηξάμενας ἐς τὴν πολεμίαν, οἱ βάρ-
βαροι

Marcus iam Marcomannis et Quadis esset implici-
tus. Postulabat autem illud oraculum Leones
duo coniici viuos in Istrum multis cum aromatis,
et sacrificiis magnificis. Sed melius est ipsum po-
nere oraculum:

Istri vorticibus, lapsis diuinitus undis,

Praecipitare duos Cybeles, edico, ministros

Montibus eductos: et, quos alit Indicus aër

Flores, atque herbas fragranes, euenietque

Mox victoria, maxima gloria, paxque benigna.

Factis autem hisce vti iusserat, leones cum in ho-
sticum enataissent, lignis confecere barbari, vti
canes

βχροι ξύλοις κατειργάσαντο, ὥς τινας κύνας, ἢ λύκας ξενικὰς. αὐτίκα δὲ τὸ μέγιστον τραῦμα τοῖς ἡμετέροις ἐγένετο, δισμυρίων πε σχεδὸν ἀθρόων ἀπολομένων. εἴτα ἠκολέθησε τὰ περὶ Ἀκυληϊαν γενόμενα, καὶ ἡ παρὰ μικρὸν τῆς πόλεως ἐκείνης ἄλωσις. ὁ δὲ, πρὸς τὸ ἀποβεβηκὸς τὴν Δελφικὴν ἐκείνην ἀπολογία, καὶ τὸν τῷ Κροίσῳ χρησμὸν ψυχρῶς παρήγε, νίκην μὲν γὰρ προειπεῖν τὸν θεόν, μὴ μέντοι δηλώσαι, Ῥωμαίων ἢ τῶν παλαιῶν.

Ἦδη δὲ παλλῶν ἐπιρρέοντων, καὶ τῆς πόλεως αὐτῶν θλιβομένης ὑπὸ τῷ πλήθους τῶν ἐπὶ τὸ χρηστήριον ἀφικνεμένων, καὶ τὰ ἐπιτήδεια διαρκῆ μὴ ἐχάσης, ἐπινοεῖ τὰς νυκτερινὰς καλεμέ-

νες

canes quosdam, aut lupos peregrinos: statimque maximum vulnus nostri accipere, vicies mille fere vno loco amissis. Deinde consecuta sunt ea, quae ad Aquileiam contingere, vrbisque illa pene capta. At ille ad euentum *excusandum*, Delphicam illam defensionem, et Croesi oraculum frigide protulit, victoriam nempe praedixisse Deum, neque tamen declarasse, Romanorumne ea esset an hostium?

49. Iam vero confluentibus multis, ipsaque vrbe pressa a multitudine venientium ad oraculum, nec satis rerum necessarium habente, oracula excogitat, quae nocturna vocaret. Sumtis enim

νας χρησμούς. λαμβάνων γὰρ τὰ βιβλία, ἐπε-
κοιμᾶτο, ὡς ἔφασκεν αὐτοῖς, καὶ ὡς ἓναρ πα-
ρὰ τοῦ θεοῦ ἀκούων ἀπεκρίετο, οὐ μέντοι σα-
φεῖς τοὺς πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλους, καὶ
τεταραγμένους, καὶ μάλιστα εἴ ποτε θεάσαι-
το περιεργότερον τὸ βιβλίον κατεσφραγισμέ-
νον. ἔ γάρ παρακινδυνεύων τὸ ἐπελθὼν ἄλλως
ὑπὲργραφε, χρησμοῖς πρέπον καὶ τὸ τοιῶτον οἰό-
μενος· καὶ ἦσαν τινες ἐξηγητὰ ἐπὶ τῷ κατή-
μενοι, καὶ μισθὸς ἐκ ὀλίγης ἐκλέγοντες παρὰ
τῶν τὰς τοιῶτας χρησμούς ἀπολαμβάνόντων
ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει καὶ διαλύσει αὐτῶν. καὶ τῷτο
αὐτῶν τὸ ἔργον ὑπόμισθον ἦν. ἐτέλεν γὰρ οἱ
ἐξηγητὰ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τάλαντον Ἀττικὸν ἐ-
κάτερος.

Ἐνί-
c-

enim libris, incubabat, prout dicebat, et quasi
per quietem audita a Deo respondebat *oracula*;
non tamen aperta pleraque, sed ambigua et per-
turbata; in primis si quando videret curiosius ob-
signatum libellum. Periculum enim *aperiendi*
non subiens, quidquid in mentem veniret, sub-
scribebat temere, oraculis illud quoque conueni-
re ratus. Et erant constituti ad hoc ipsum inter-
pretes, qui mercedes non tenues acciperent, in-
terpretationis et explicationis causa, ab his, qui-
bus talia oracula reddita fuerant. Hoc quoque illo-
rum opus tributarium erat: pendebant enim inter-
pretes Alexandro talentum unusquisque Atticum.

50. In-

Ἐνίοτε δὲ, μήτε ἐρομένῃ τινός, μήτε πεμ-
φθέντος, ἀλλ' ἑδὲ ὅλως ὄντος, ἐχρησμάδου
πρὸς ἐκπληξιν τῶν ἀνοήτων, οἷον καὶ τῆτο·

Δίξεαι ὅς τις σὴν ἄλοχον μάλα πᾶγχυ λε-
ληθώς

Καλλιγένειαν ὑπὲρ λεγέων σαλεύει κατὰ
δῶμα;

Δῆλος πρωτογενῆς, τῷ δὴ σύ γε πάντα
πέποιθας.

Ὅπυιες γὰρ ἐκείνον, ὅδ' αὖθις σὴν παρὰ-
κοιτίν;

Ἀντίδοσιν ταύτην ὕβρεως ἰδίας ἀποτίνων.

Ἀλλ' ἐπὶ σοὶ δὴ Φάρμακ' ἀπ' αὐτῶν λυγρὰ
τέτυκται,

Ὡς μήτ' εἰσαίοις, μήτ' εἰσοράας ἂ ποιεῖσιν.

Εὐρή-

50. Interdum vero, licet neque interrogaret
quisquam, neque missus esset, quin neque o-
mnino esset, (ad quem pertineret oraculum) ora-
cula fundebat ad stuporem hominum insipientium:
quale est hoc quoque:

Scire cupisne tuam quis nuptam, Calligeniam,
In stratis furtim subigat tecto sub herili?

Servus Protogenes, is, cui tute omnia credis.
Is tibi quod dederat, dat ei rursus tua coniux,
Vindictam is repetit factis pro turpibus istam.
Tristia iamque tibi per utrosque venena parata,
Ut neque quae faciunt videas, nec ea audiat
auris.

Ad

Εὐρήσεις δὲ κάτω ὑπὸ σῶ λέχει ἀγχίθε
τοίχῃ,

Πρὸς κεφαλῆς· καὶ σὴ θεράπεινα σύνοιδε
καλυψώ.

Τίς ἐκ αὐτῶν Δημόκριτος διαταράχθη, ἀκέσας ἐνό-
ματα, καὶ τόπες ἀκριβῶς; εἶτα μετ' ὀλίγον
κατέπτυσεν αὐτὸν, συνείς τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν;

Ἀλλὰ καὶ βαρβάροις πολλάκις ἔχρησεν, εἴ τις
τῇ πατρίῳ ἔροιτο Φωνῇ Συρισί, ἢ Κελτισί, οὐ
ῥαδίως ἐξευρίσκων τινὰς ἐπιδημῶντας ὁμοεθνεῖς
τοῖς δεδωκόσι. διὰ τῆτο καὶ πολὺς ἐν μέσῳ
χρόνος ἦν τῆς τε δόσεως τῶν βιβλίων, καὶ τῆς
χρησιμότητος, ὡς ἐν τοσούτῳ κατὰ σχολὴν λύειν-
τό τε οἱ χρησμοί. 16) ἀσφαλῶς, καὶ εὐρίσκοιν-

το

Ad murum inuenies haec, ex supposita cubili

Ad caput: est horum tua conscia serua Calypso.

Quis non Democritus confundatur auditis nomi-
nibus accurate et locis, ac deinde paullo post non
despuat intellectum illorum contentum?

51. Verum respondit saepe etiam barbaris, si
quis patria lingua interrogaret, Syriace aut Cel-
tice, non facile inueniens commorantes in vrbe
eiusdem gentis, cuius essent, qui darent libellos.
Propterea et multum temporis intercedebat inter
datos libellos, et ipsa oracula, vt interea per o-
tium soluerentur libelli secure, inuenirenturque
qui

16. Λύοντο — χρησμοί] Λύειν χρησμούς est
inter-

το οἱ ἐρμηνεύσαι δυνάμενοι ἔκαστα, οἷος καὶ ὁ τῷ
Σκύθῃ δοθεὶς χρησμός ἦν·

Μόρφι 17) ἐβάρβαλις εἰς σκιὴν χινέγγχικραν
λείψει Φάος.

Ἄλλως

qui interpretari possent singula. Quale etiam fuit
oraculum Scythæ datum:

*Morphi ebargulis Obneuchicranc morietur at
alter.*

52. Rur-

interpretari oracula. Sed hac de re hic fer-
mo non est, verum de resignandis caute, et
iterum obsignandis libellis eorum, qui ora-
cula poscerent. Itaque χρησμούς accipio
illos libellos, s. tabellas, in quibus subscri-
bendum erat interrogationi oraculum. Ita
paullo post χρησμοὶ ἐκτὼ sunt *questiones*,
siue *petitiones oraculorum* octo. *Gesner.*

17. Μόρφι.] Vestigia quaedam linguæ Scy-
thicæ vid. in *Wachteri Glossario Germanico*.
Vel in specimine, quod prodit Lipsiæ an.
1727. in præf. §. XIV. *Mori marusa* mare
mortuum, quod *mor* iis erat *marc*, et *marov*,
mori. *mork*, mors. Sed rimari per tempus
non licet; quia non confido omnia explora-
ri posse; tantum tamen forsitan adparebit, cre-
do, mortem alicui prædici hoc carmine,
nec plane desperarem ex Persica lingua et
Cunbrica reliquiis pleraque eruere. *Reitz.*

"Ἄλλως· πάλιν, ἔτε παρόντι, ἔτε ὅλως τινὶ ὄντι ἔφη· ἀνευ μέτρως, ἀνασρέφειν ὑπίσω. ὁ γὰρ πέμψας σε, τέθνηκεν ὑπὸ τῷ γείτονος Διοκλέως τήμερον, ληστῶν προσελθόντων Μάνως, καὶ Κέλερος, καὶ Βουβάλου, οἱ καὶ ἤδη δεδενταὶ ληφθέντες.

· Ὀλίγως δὲ καὶ τῶν ἐμοὶ· δεδέντων ἀκουσον. ἐρομένους γάρ με, εἰ Φαλακρός ἐστιν Ἀλέξανδρος; καὶ κατασημηναμένους περιέρχων; καὶ προφανῶς, ὑπογράφεται χρησμός νυκτερήσιος,

Σαβαρδαλάχ· μάλαχ Ἄττις ἄλλος ἦν.
Καὶ πάλιν ἐμὲ ἐρομένους ἐν δύο βιβλίσις διαφόροις τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, πόθεν ἦν Ὅμηρος ὁ ποιητής; ἐπ' ἄλλου καὶ ἄλλου ὀνόματος, τῷ ἑτέρῳ

52. Rursus neque praesenti, neque omnino viventī cuiquam dixit extra versum, *Retro abi: qui enim te-misit, interfectus est a Diocle vicino hodie, accedentibus latronibus Mango, et Celere, et Bubalo, qui etiam capti iam sunt et vincti.*

53. Pauca etiam eorum quae reddita mihi sunt, audi. Interrogante me, *An calvus sit Alexander?* et curiose obsignante atque manifeste, subscribitur nocturnum oraculum

Sabardalachu malach Attis alius erat.

Rursus, cum duobus libris interrogassem diuersis, et sub nominibus diuersis, interrogationem eandem, *Cuius Homerus Poeta fuisset?* alteri sub-

ἐτέρῳ μὲν ὑπέγραψεν, ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τῶ ἑμῷ
νεανίσκῃ· ἐρωτηθεὶς γὰρ ἐφ' ὃ, τι ἦκε, θερα-
πείαν, ἔφη, αἰτήσω πρὸς ὁδύνην πλευρᾷ.

Κυτιμίδι σε χρίσθαι κέλομαι, δροσὴν τὴν
καὶ Λητῆς.

Τῷ δὲ ἐτέρῳ, ἐπειδὴ καὶ τῷτο ἰκνηόει, ὡς ἐρο-
μένῃ τῷ πέμψαντος, εἴτε μοι πλευῦσαι ἐπ' Ἰτα-
λίαν, εἴτε πεζοπορεῖσαι λῶν; ἀπεκρίνατο εὐδὲν
πρὸς τὸν Ὀμηρον.

Μὴ σύ γε πλωμέναι, πεζὴν δὲ κατ' οἶμον
ὁδεύς.

Πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ἐπεμνηχανησά-
μην αὐτῷ· οἷον καὶ ἐκεῖνο.· μίαν ἐρώτησιν ἐπε-
ρωτήσας, ἐπέγραψα τῷ βιβλίῳ κατὰ τὸ ἔθος.
τῷ

scripsit, deceptus a meo puero, qui quaerenti,
Cuius rei causa venires? responderat, petitum cu-
rationem ad dolorem lateris: ab hoc igitur indu-
ctus, scripsit:

Cymide te iubeo ac Latonae roribus ungi.

Alteri autem, cum et hoc audisset, interrogare
eum qui mitteret, navigare melius esset in Ita-
liam, an pedestre iter facere? respondit nihil ad
Homerum:

Nauibus ire caue, pedibus sed iter peragendum.

54. Multa enim in eo genere et ipse illi machina-
tus sum, ut illud quoque. Vnam modo quaestio-
nem cum rogarem, inscripsi libro ex consuetudi-

τῷ δαῖνός χρησμοὶ ὀκτώ, ψευδάμενός τι ὄνομα, καὶ τὰς ὀκτὼ δραχμάς, καὶ τὸ γιγνόμενον ἔτι πρὸς ταύταις πέμψας· ὃ δὲ πιστεύσας τῇ ἀποκριπῇ τῷ μισθῷ, καὶ τῇ ἐπιγραφῇ τῷ βιβλίῳ, πρὸς μίαν ἐρώτησιν (ἣν δὲ αὕτη· πότε ἀλώσεται μαγγανεύων Ἀλεξάνδρος;) ὀκτὼ μοι χρησμούς ἐπέμψεν, ἕτε γῆς, Φασιν, ἕτε ἑρανοῦ ἀπτομένους, ἀνοήτας δὲ καὶ δυσνοήτας ἀπαντας. ἅπερ ὕστερον αἰσθόμενος, καὶ ὅτι Ῥετιλιανὸν ἐγὼ ἀπέτρεπον τῷ γάμῳ, καὶ τῷ πάνυ προσκεῖσθαι ταῖς τῷ χρηστηρίῳ ἐλπίσιν, ἐμίση, ὡς τὸ εἰκός, καὶ ἔχθισον ἠγάτητο. καὶ ποτε περὶ ἐμῶ ἐρομένῳ τῷ Ῥετιλιανῷ, εἶπεν·

Νυκτι-

ne: *Illius* (ponebam fictum nomen) *oracula octo*, et drachmas octo, quodque insuper efficitur, missi. At ille mercedi missae credens, et inscriptioni libelli, ad vnam quaestionem, erat autem haec: *Quando deprehendetur ut praestigiator Alexander?* octo mihi responsa misit, quae neque terram, aiunt, neque caelum tangerent, sensu carentia autem et difficilia vniuersa. Quae postea cum sensisset, et illud quoque, dehortatum me esse Rutilianum a nuptiis, et ne nimis intentus esset spei ab oraculo offensae, oderat me, ut facile est ad existimandum, et inimicissimum sibi putabat: Interrogantique aliquando de me Rutiliano responderebat:

Νυκτιπλάνοις ὅαροις χαίρει, κοίταις τε
δυσάγνοις.

Καὶ ὅλως ἐχθιστος εἰκότως ἦν ἐγώ· καῖπειδὴ
ἐσελθόντά με εἰς τὴν πόλιν ἤσθετο, καὶ ἔμ-
θεν ὡς ἐκείνος εἶην ὁ Λακκιανὸς (ἐπηγόμεν·ν δὲ καὶ
στρατιώτας δύο, λογχοφόρον καὶ κοντοφόρον,
παρὰ τῷ ἡγεμένῳ τῆς Καππαδοκίας, Φίλῳ τότε
ὄντος, λαβὼν, ὡς με παραπέμφειαν μέχρι πρὸς
τὴν θάλατταν) αὐτίκα μετασέλλεται δεξιῶς
πάνυ, καὶ μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. ἐλθὼν
δὲ ἐγὼ καταλαμβάνω πολλὰς περὶ αὐτόν· συνε-
πηγόμεν·ν δὲ καὶ τὰς στρατιώτας τύχη τινὶ ἀγα-
θῇ. καὶ ὁ μὲν πρῶτενέ· μοι κῶσαι τὴν δεξιάν,
ὥσπερ εἶώθει τοῖς πολλοῖς, ἐγὼ δὲ προσφύς.
ὡς

Noctiuago gaudet coitu incestoque cubili.

55. Et in summa infensissimum merito sibi me
habuit. Cumque sensisset in urbem me ingres-
sum, et didicisset me illum esse Lucianum (ad-
duxeram autem mecum milites duo, hastatum et
contarium, quos a praeside Cappadociae, qui
amicus tum erat, acceperam, qui me ad mare
usque deducerent) statim inuitari me iubet de-
xtre sane et cum multa humanitatis significatione.
Adueniens ego multos cum illo deprehendo, ad-
duxeram autem mecum bona fortuna mea, mili-
tes. Et ille protendit mihi osculandam manum,
vt solebat vulgo: at ego applicito ore tanquam
ad

ὥς φιλήσων, δῆγματι χρησῶ. 18) πάνυ μικρὸν
 δεῖν χολήν αὐτῷ ἐποίησα τὴν χεῖρα. οἱ μὲν ἔν
 παρόντες, ἄγχευ με καὶ παῖειν ἐπειρῶντο, ὡς
 ἰερόσυλον. καὶ πρότερον ἔτι ἀγανακτήσαντες
 ὅτι Ἀλέξανδρον αὐτόν, ἀλλὰ μὴ προφήτην
 προσεῖπον· ὁ δὲ πάνυ γεννικῶς καρτερήσας, κα-
 τέπαυέ τε αὐτὰς, καὶ ὑπισχνεῖτο τιθασσόν με
 ῥαδίως ἀποφανεῖν, καὶ δεῖξεν τὴν Γλύκωνος ἀ-
 ρετὴν, ὅτι καὶ τὰς πάνυ τραχυνομένας Φίλους
 ἀπεργάζετο, καὶ μετασησάμενος ἅπαντας, ἐδι-
 καιολογεῖτο πρὸς μὲ, λέγων· πάνυ με εἰδέναι
 καὶ τὰ ὑπ' ἐμῇ Ῥατιλλίανῳ συμβελευόμενα·
 καὶ

ad osculum, praeclaro morfu tantum non clau-
 dam feci viro manum. Praesentes ergo angere
 me et pulsare tentabant, pro saerilego, iam prius
 irati quod Alexandri ipsum nomine non Prophe-
 tae salutaueram. Ille vero generosa illud patien-
 tia sustinens, et ipsos sedauit, promisitque se man-
 suetum facile me redditurum, et vim Glyconis
 ostensurum, qui valde asperos ad amicitiam ad-
 duceret. Tum arbitris remotis, mecum expo-
 stulat, dicens: *Me sibi omnino notum, et quid Ru-*
 X 3 *tiliano*

18. Δῆγματι χρησῶ] Bene monuerat Solan.
 conferendum infra *Sympas*. Inuenies enim
 ibi c. 4. χρησῶ τραύματι similiter dictum
 de magno vulnere, vel potius *opportuno*, i. e.
 quali et quo loco voluit is qui intulit. *Reitz.*

καὶ τί παθὼν, ταῦτά με εἰργάσω, δυνάμενος
 ὑπ' ἐμῆ ἐπὶ μέγα προαχθῆναι παρ' αὐτῶ; καὶ γὰρ
 ἄσμενος ἤδη ἐδεχόμην τὴν ΦιλοΦροσύνην ταύ-
 την, ὁρῶν οἷ κινδύνε καθεστῆκεν· καὶ μετ' ὀλί-
 γον προήλθον Φίλος γεγενημένος. καὶ τῷτο οὐ
 μικρὸν θαῦμα τοῖς ὁρῶσιν ἔδοξεν, ἔτω μοι ῥα-
 δίας γενομένης μεταβολῆς.

Εἵτα δὴ με ἐκπλεῖν προαρχμένε, ξένια, καὶ
 δῶρα πολλὰ πέμψας (μόνος δὲ σὺν τῷ Ξενο-
 Φῶντι ἔτυχον ἐπιδημιῶν, τὸν πατέρα καὶ τοὺς
 ἐμὰς ἐς Ἀμασριν πρέκπετομΦώς) ὑπισχνεῖται
 καὶ πλοῖον αὐτὸς παρεῖξεν καὶ ἐρέτας τὰς ἀπά-
 ξοντας· καὶ γὰρ μὲν ὥμην ἀπλῆν τι εἶναι, καὶ δε-
 ξιόν. ἐπεὶ δὲ κατὰ μέσον τὸν πόρον ἐγενόμην,

δευτέρου-

*ziliano auctor fuerim: et, qua de causa, inquit,
 haec mihi fecisti, cum possis a me in magnam gra-
 dum apud ipsum prouebi? Hic ego lubens iam il-
 lam humanitatem accepi, videns quo in periculo
 constitissem; ac paullo post prodii factus illi ami-
 cus. Idque miraculum videbatur non paruum
 videntibus, ita facili circa me mutatione facta.*

56. Postea cum inde nauigare vellem, xeniiis
 muneribusque multis missis; (solus autem cum
 Xenophonte iter faciebam, patrem et meos Ama-
 strim praemiseram) promittit etiam nauim se prae-
 biturum et remiges, qui me abducerent. Ac
 simpliciter illum et dextre facere ista putabam
 equidem. Cum vero medio in traiectu essem,
 stentem

δακρύοντα ἑρῶν τὸν κυβερνήτην, καὶ τοῖς ναύ-
ταις τι ἀντιλέγοντα, ἐκ ἀγαθὰς εἶχον περὶ τῶν
μελλόντων τὰς ἐλπίδας. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπεσαλ-
μένον ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀραμένους εἴψαι ἡμᾶς
εἰς τὴν θάλασσαν· ὅπερ εἰ ἐγεγένητο, ἐφιδίως
αὐτῷ ἐπιπολέμητο τὰ πρὸς ἐμέ. ἀλλὰ δακρύων
ἐκεῖνος ἔπεισε καὶ τὰς συνναύτας μηδὲν δευρὼν ἡ-
μᾶς ἐργάσασθαι· καὶ πρὸς ἐμέ ἔφη, Ἔτη ἐξή-
κοντα, ὡς ὄρεῶς, ἀνεπίληπτον βίον καὶ ὅσιον
προβεβιωκώς, ἐκ ἂν βυλοῖμην ἐν τέτῳ τῆς ἡ-
λικίας καὶ γυνῶκα καὶ τέκνα ἔχων, μίαναι φό-
νω τὰς χεῖρας· δηλῶν ἔφ' ὅπερ ἡμᾶς ἀνειλή-
φει, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προστεταγ-
μένα.

Κατα-

flentem videns gubernatorem, et nautis aliqua
in re contradicentem, non multum boni de his,
quae futura essent, sperabam. Erat autem illis
ab Alexandro praeceptum, uti arreptos nos in
mare praecipitarent; quod si factum esset, facile
contra me debellatum erat. Sed ille lacrimis suis
reliquis etiam nautis persuasit, ne quid durum
in nos consulerent; atque ad me, sexaginta an-
nos, inquit, ut vides, irreprehensam et sanctam
vitam cum vixerim, nolim hac aetate, qui coniugem
habeam et liberos, caede maculare manus: indicans,
quo nos consilio recepisset, et quae sibi essent
mandata ab Alexandro.

Καταθέμενος δὲ ἡμῶς ἐν Αἰγιαλοῖς, ὧν καὶ ὁ καλὸς Ὅμηρος 19) μέμνηται, ὀπίσω ἀπῆλυνεν. ἔνθα ἐγὼ παραπλέοντας εὐρὼν Βοσποράνας τινὰς πρέσβεις, παρ' Εὐπάτορος τῆ βασιλέως εἰς τὴν Βιθυνίαν ἀπιόντας ἐπὶ κομιδῇ τῆς ἐπετείε συντάξεως, καὶ διηγησάμενος αὐτοῖς τὸν περισσάντα ἡμᾶς κίνδυνον, καὶ δεξιῶς αὐτῶν τυχῶν, ἀναληφθεὶς ἐς τὸ πλοῖον, διασώζομαι ἐς τὴν Ἀμασρεν, παρὰ τοσῶτον ἐλθὼν ἀποθανεῖν. τὲν τεῦθεν καὶ αὐτὸς ἐπεκορυσσόμην αὐτῷ, καὶ πάντα κάλων ἐκίνην, ἀμύνασθαι βεβλόμενος, καὶ
πρὸ

57. Cum autem exposuisset nos Aegialis, quorum etiam pulcher Homerus meminit, retro navigarunt. Ibi ego practernauigantes cum inuenissem Bosporanos quosdam legatos, ab Eupatore Rege abeuntes in Bithyniam ut annum tributum afferrent, atque enarrassem illis impendens nobis periculum, beneuolosque illos nactus, et receptus in nauim, Amastrim saluus peruenio, cum in propinquum adeo mortis discrimen adductus fuisset. Hinc et ipse in illum concitatus, omnem funem, *aiunt*, mouebam, vlciſci hominem
nem

19. -Καλὸς Ὅμηρος] Pulchrum nominat Homerum, ut Sappho poëtriam pulchram vocare solebat Socrates apud *Maximum Tyrium*, diff. 8. p. 99. *Dauis.* διὰ τὴν ὥραν τῶν μελῶν, καὶ τοὶ μικρὰν οὖσαν καὶ μέλαιναν, *Gesner.*

πρὸ τῆς ἐπιβλήης ἤδη μισῶν αὐτὸν, καὶ ἔχθρι-
 ζον ἡγέμενος διὰ τὴν τῷ τρέπῃ μιαιφάν, καὶ
 πρὸς τὴν κατηγορίαν ὠρμήμην, πολλὰς συναγω-
 νισὰς ἔχων, καὶ μάλιστα τὰς ἀπὸ Τιμοκράτους
 τῷ Ἡρακλεώτῃ Φιλοσόφῃ· ἀλλ' ὁ τότε ἡγού-
 μενος Βιθυνίας καὶ τῷ Πόντῃ, αὐτὸς ἐπέσχε
 μονοναχίᾳ ἱκετεύων καὶ ἀντιβολῶν πύσασθαι.
 διὰ γὰρ τὴν πρὸς Ῥουτιλιανὸν εὐνοίαν, μὴ ἂν
 δύνασθαι, καὶ εἰ Φανερώς λάβοι ἀδικῶντα, κα-
 λάσαι αὐτόν. ἔτω μὲν ἀνεκόπην τῆς ὁρμῆς,
 καὶ ἀνεπαυόμην, ἐκ ἐν δέοντι θρασυγόμενος ἐφ'
 ἔτω δικαστῇ διακειμένῃ.

Ἐκεῖνο δὲ πῶς· ἔ· μέγα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ τόλ-
 μημα τῷ Ἀλεξάνδρῃ, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τῷ αὐ-
 τοκρά-

nem cupiens, quem et ante insidias iam odissem,
 et infensissimum propter morum impuritatem ha-
 berem: iamque accusationem ineditabar, subscri-
 ptos habens multos, praesertim philosophos e-
 schola Timocratis Heracleotae. Sed qui tum Bi-
 thyniam et Pontum regebat, impediit ipse, tan-
 tum non supplicans obsecransque uti quiescerem.
 Se enim propter amicitiam Rutiliani, non posse,
 manifestis in criminibus licet deprehensum, sup-
 plicio afficere. Itaque ab impetu repulsus ac-
 quievi, intempestive audax sub iudice sic affecto
 futurus.

58. Illa vero nonne magna in reliquis audacia
 Alexandri, quod petiit ab Imperatore, nomen

τοκράτορες μετωνόμασθῆναι τὸ Ἀβώνε τεῖχος·
καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι, καὶ νόμισμα καινὸν
ἐγκεχωραγμένον, τῇ μὲν τῷ Γλύκωνος, κατὰ
θάτερα δὲ Ἀλεξάνδρου, σέμματα 20) τε τοῦ
πάππε Ἀσκληπιῶ, καὶ τὴν ἄρπην ἐκείνην τοῦ
πατρομήτορος τῷ Περσέως ἔχοντες;

Προεπιὼν δὲ διὰ χρησμῶ περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι
ζῆσαι εἴμαρται αὐτῷ ἔτη πενήκοντα καὶ ἑκα-
τὸν, εἴτα καραυνῷ βληθέντα ἀποθανεῖν, οἰκτί-

54

mutari Aboni castro, eamque urbem Ionopolin
vocari: et quod nouus nummus percussus est,
hinc Glyconis imaginem habens, ab altera vero
parte Alexandri, coronam aui sui gerentis, Ae-
sculapii, et falcem illam materni progenitoris sui
Persei?

59. Cum vero praedixisset reddita de se ora-
culo, vitam sibi fato attributam annorum quin-
quaginta et centum, deinde fulminis ictu se mo-
ritu-

20. Στέμματα] Non occurrebat, quod po-
tius στέμμάτων nomine intelligerem, quam
corona laurea, quam, ab Apollinei forte pa-
tre suo acceptam, tribuit illi Festus sub ti-
tulo: *In insula*. p. 189. Ed. *Amstel.* Et mox
ipse noster τὸ ἱεροφαντικὸν καὶ περφητι-
κὸν σέμμα nominat, quo σεφανωθῆναι vo-
lebant successores Alexandri huius. Sic apud
Aristoph. *Plut.* 39. Φοῖβος ἔλασεν ἐν τῶν
σεμμάτων. *Gesner.*

ἔτι τέλει, ἔδὲ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγονώς, ἀπέθανεν, ὡς Ποδαλειρίε υἱός, διασπαίρει τὸν πόδα μέχρι τῆς βεβῶνος, καὶ σκολήκων ζέσας, ὅτε περ καὶ ἐΦωράθη Φαλακρός ὢν, παρέχων τοῖς ἰατροῖς ἐπιβρέχειν αὐτῷ τὴν κεφαλὴν διὰ τὴν ὀδύνην· ὃ ἂν ἂν ποιῇσαι ἐδύναντο, μὴ οὐκ ἢ τῆς Φανάκης ἀΦηρημένης.

Τοιοῦτο τέλος τῆς Ἀλεξάνδρου τραγωδίας, καὶ αὕτη τῆς παντὸς δράματος ἡ καταστροφὴ ἐγένετο· ὡς εἰκάζειν προνοίας τινὸς τὸ τοιοῦτο, εἰ καὶ κατὰ τύχην συνέβη. ἔδει δὲ καὶ τὸν ἐπιτάφιον (21) αὐτῷ ἄξιον γενέσθαι τῆς βίης, καὶ ἀγαθῶνα

riturum: miserrimo fine, annos nondum septuaginta natus, periit, ut filius Podalirii, patrefecto ad inguen usque pede, et scatens vermibus: quo tempore etiam caluus esse deprehensus est, dum praebet propter dolorem medicis caput perfundendum, quod nisi ablato ficticio capillamento facere non poterant.

60. Ille finis tragoediae Alexandri, haec totius fabulae conuersio fuit, ut conicere quis possit, a quadam hoc providentia fuisse, et si forte tantum fortuna euenerit. Oportebat autem etiam parentari ei prout ista vita dignum erat, et certa-

21. Τὸν ἐπιτάφιον] Quia Latinis *epitaphium* neutro genere efferri solet, credent etiam tirones τὸ ἐπιτάφιον scribendum. Sed masculi-

γῶνα τινὰ συστήσασθαι ὑπὲρ τῆ χρηστηρίᾳ τῶν
 συνωμοτῶν, καὶ γοήτων, ὅσοι κορυφαῖοι ἦσαν,
 ἀνελθόντων ἐπὶ διακτητὴν τὸν Ῥατιλλιανόν, τί-
 να χρηὴ προκριθῇναί αὐτῶν, καὶ διαδόξασθαι τὸ
 μαντεῖον, καὶ σεφανωθῆναι τῷ ἱεροφαντικῷ
 καὶ προφητικῷ σέμματι. ἦν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ
 Παῖτος ἰατρὸς τὴν τέχνην, πολιώδης 22) ὢν,
 ἔτε

certamen institui pro oraculo obviando, cum con-
 iuratorum praestigiatorumque principes ad Ruti-
 lianum arbitrum venirent, quis ipsorum praelatus
 reliquis suscipere deberet oraculum, coronarique
 sacerdotali illa et prophetica corona. Erat inter
 illos etiam Paetus arte Medicus, cuius, (iam fere
 canus)

sculino genere Graeci utuntur, quia intelli-
 gitur ἄγῶν. Vid. Bos. de Ellips. p. 8. Sed
 et λόγος intelligitur alibi. Vid. eund. p. 81.
 Reitz.

22. Πολιώδης] Etsi nescio qua auctoritate *Sal-*
murienus Ed. id exhibeat ab omnibus priscis
 Edd. recedens, quæ πολίτης habent; ta-
 men eius lectionem retinere malui quam
 πολίτης restituere, quod ad sensum nihili est.
 Medicum enim senem hic denotari ex statim
 sequentibus aequè ac praecedentibus patet,
 et sic iam *Erasmus* legisse verosimile est, qui
canus vertit. Deest πολιώδης in Lexicis vul-
 garibus, sed habet *Steph.* vnum eius exem-
 plum. Reitz.

ἔτε ἱατρῷ πρέποντα, ἔτε πολὺν ἀνδρὶ ταῦτα
 παρῶν. ἀλλ' ὁ ἀγωνοθέτης Ῥατιλιανὸς, ἀσε-
 φανώτους αὐτὰς ἀπέπεμψεν, αὐτῷ τὴν προ-
 φητεῖαν φυλάττων μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλ-
 λαγήν.

Ταῦτα, ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δειγ-
 ματος ἕνεκα γράψαι ἤξιώσα, καὶ σοὶ μὲν χαρι-
 ζόμενος ἀνδρὶ ἑταίρῳ, καὶ Φίλῳ, καὶ ὃν ἐγὼ
 πάντων μάλιστα θαυμάσιος ἔχω, ἐπὶ τε σο-
 φίᾳ, καὶ τῷ πρὸς ἀλήθειαν ἔρωτι, καὶ τρόπου
 πραότητι, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ γαλήνῃ βίᾳ, καὶ
 δεξιότητι πρὸς τὰς συνόντας. τὸ πλεον δὲ, ἔ-
 περ καὶ σοὶ ἡδίων. Ἐπιμέρω τιμωρῶν, ἀνδρὶ ὡς
 ἀληθῶς ἱερῷ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν Φύσιν, καὶ μό-
 νῳ

canus) qui quod neque medicum deceret, ne-
 que canum hominem, hac in re egit. Sed prae-
 ses huius certaminis Rutilianus, non coronatos
 remisit, Prophetæ munus illi, postquam hinc
 discesserat, adhuc seruans.

61. Haec, amice, pauca de multis scribere
 speciminis causa volui, partim quidem tibi gra-
 tificatus, sodali, et amico, quemque ego ma-
 xime admiror, cum propter sapientiam et verita-
 tis amorem, et mores mansuetos, tum propter
 aequitatem, et vitae tranquillitatem, dexterita-
 temque in conuictu: partim vero Epicuri vici-
 scendi causa, viri vere sancti, et diuino ingenio,
 qui que

να μετ' ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνώκοτι, καὶ παρα-
 δεδωκότι, καὶ ἐλευθερωτῇ τῶν ὀμιλησάντων αὐ-
 τῷ γενομένῳ. οἶμαι δὲ, ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχῶσι
 χρησιμὸν τι ἔχειν δόξει ἡ γραφή, τὰ μὲν διεξε-
 λέγγεσσα, τὰ δὲ ἐν ταῖς τῶν εὐ φρονούντων γνώ-
 μαις βεβαιῶσι.

quique solus cum veritate quae pulchra sunt co-
 gnouerit, tradideritque, liberatorque auditorum
 suorum factus sit. Puto vero aliis etiam qui in-
 ciderint, vtile quiddam continere visum in hanc
 inscriptionem, quae alia quidem refellat, alia vero
 in bene sentientium animis confirmet.

Περὶ ὀρχήσεως.

ΛΤΚ. **Ε**πὶ τοίνυν, ὦ Κράτων, δεινὴν τινὰ
 ταύτην κατηγορίαν ἐκ πολλῶ, οἶμαι,
 παρεσκευασμένος κατηγορήσας, ὀρχήσεών τε,
 καὶ αὐτῆς ὀρχησικῆς, καὶ προσέτι ἡμῶν γε τῶν
 χαίρον-

De Saltatione.

LYC. **Q**uandoquidem ergo, Crato, grauem
 hanc accusationem, olim, puto, ad
 eam paratus, protulisti saltationum et ipsius sal-
 tandi artis, et nostrum insuper, qui tali specta-
 culo

χρησίζοντων τῇ τοιαύτῃ θεᾷ, ὡς ἐπὶ Φαύλῳ καὶ
 Ἰουνακίῳ πράγματι μεγάλην σπᾶδὴν ποιημέ-
 νων, ἄκασον ὅσον τῷ ἐρῶν διημάρτηκας, καὶ ὡς
 λελήθας σεαυτὸν, τῷ μεγίστῳ τῶν ἐν τῷ βίῳ
 ἀγαθῶν κατηγορῶν. καὶ συγγνώμη σοι, εἰ ἐξ
 ἀρχῆς βίᾳ αὐχμηρῶ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σκλη-
 ρὸν ἀγαθὸν ἠγαθόμενος, ὑπ' ἀπειρίας αὐτῶν, κατ-
 ἡγορίας ἄξια εἶναι νενομίκας.

ΚΡΑΤ. Ἀνὴρ δέ τις ὢν, ὧ λῶζε, καὶ ταῦ-
 τα, παιδείᾳ σύντροφος, καὶ φιλοσοφίᾳ τὰ μύ-
 τρια ὀμιλήκως, ἀφήμενός, ὧ Λυκῖνε, τῷ περὶ
 τὰ βελτίῳ σπᾶδάζειν, καὶ τοῖς παλαιοῖς συνεῖ-
 ναι, κάθῃσσι καταυλόμενος, θηλυδρίαν ἀνδρω-
 πον ὄρων, ἐσθῆσι μαλακαῖς, καὶ ἄσμασιν ἀκη-
 λάστοις

culo gaudemus, ut qui in vili et muliebri nego-
 tio magnum studium adhibeat: audi iam,
 quantum a recta via aberres, et quam imprudens
 maximum in vita bonum accusas. Et ignoscen-
 dum tibi, si ab initio inde tristi vitae generi ad-
 suetus, et, quod durum est, solum bonum esse
 iudicans, prae ignorantia earum rerum, dignas
 accusatione putasti.

2. CRATO. Tu vero quis vir es, o bone, is-
 que eruditioni innutritus, et cum philosophia ver-
 satus mediterer, qui relicto optimarum rerum
 studio, et antiquorum consuetudine, sedens ri-
 biis mulcendum te praebeas, effeminatum spe-
 ctans hominem, molli vestitu, et lascivis canticis deli-

λάζοις ἐναβρυνόμενον, καὶ μιμνήμενον ἐρωτικά γυ-
 ναια τῶν πάλαι, τὰς μαχλοτάτας Φαίδρας καὶ
 Παρθενόπας, καὶ Ῥοδόπας τινὰς, καὶ ταῦτα
 πάντα ὑπὸ κρέμασι, καὶ τρετίσμασι, καὶ ποδῶν
 κτύπῳ καταγέλαστα ὡς ἀληθῶς πράγματα, καὶ
 ἤκιστα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, καὶ οἷῳ σοὶ πρέποντα·
 ὥς ἐγὼ γε πευθόμενος ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θεῷ σχο-
 λάζοις, ἐκ ἡδέσθην μόνον ὑπὲρ σὲ, ἀλλὰ καὶ
 ἡμιάθην, εἰ Πλάτωνος καὶ Χρυσίππου καὶ Ἀριστο-
 τέλους ἐκλαθόμενος, κάθησαι, τὰ ὁμοιαπεπόν-
 θως τοῖς τὰ ὦτα πτερῶ κνωμένοις· καὶ ταῦτα,
 μυρίων ἄλλων ὄντων ἀκροσμάτων καὶ θεαμάτων
 σπερδαίων, εἰ τέττων τις θέοιτο τῶν κυλικῶν

κύλη-

delicatum, et amatorias imitantem ex antiquita-
 te mulierculas, libidinofissimas, Phaedras, et
 Barthenopas, Rhodopas quasdam: et hæc omnia
 ad pulsationes, et frequentamenta, et pedum
 (*scamillorumque*) strepitus, quæ res oppido ridi-
 culæ, et minime virum liberalem et tui simi-
 lem decentes. Itaque ipse ego cum audirem tali
 te spectaculo vacare, non erubui modo vicem
 tuam, sed moleste tuli, si Platonis, et Chrysippi,
 et Aristotelis oblitus sedens, iis similis, qui pin-
 nula aures titillant: idque cum sexcentæ sint ho-
 nestæ aurium et oculorum voluptates, si quis
 illos in circulis tibinæ desideret, et qui ad ci-
 tharam

αὐλητῶν, καὶ τῶν κιθάρα τὰ ἔννομα 1) προσφιδόντων, καὶ μάλιστα τῆς σεμνῆς τραγωδίας, καὶ τῆς Φαιδρῶτατης κομῳδίας, ἅπερ καὶ ἐναγωνία εἶναι ἡξίωται.

Πολλῆς ἔν, ὡ γενναῖε, τῆς ἀπολογίας σοὶ δεήσει πρὸς τοὺς πεπαιδευμένους, εἰ βάλῃ μὴ παντάπασιν ἐκκηκρίσθαι, καὶ τῆς τῶν σπαρδαίων ἀγέλης ἐξεληλαῖσθαι. καίτοι τότε ἄμεινον ἐκείνῃ εἶσιν, οἶμαι, ἀρνήσει τὸ πᾶν ἰάσασθαι, καὶ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὁμολογεῖν τι τοιοῦτον παρανόμῳ σθαι. πρὸς δὲ τέπιόν, ὅρα ὅπως μὴ λάθῃς ἡμῖν ἐξ ἀνδρὸς τῷ πάλαί, Λυδῇ τις ἢ Βάκ-

Χη.

tharam legitimos modos accinunt; illa praeferunt grauis tragoedia, et comoedia hilaris, quae etiam certaminum publicorum materia esse meruerunt.

3. Quare longa tibi, o generose, defensione opus erit apud eruditos, si eiici non omnino velis, et ab honestis viris segregari. Quamquam illud, puto, optimum erit, negatione totum hoc sanare, neque fateri omnino tale quidpiam abs te peccatum esse. In futurum quidem vide, ne inscientibus nobis ex viro, qui olim fueras, Lyda

I. Τὰ ἔννομα] Τὰ ἔννομα sunt cantica concinna, quae ad modum canuntur. contra, ἀνόμα. νόμος enim, quando de re musica sermo est, modum denotat. Bos.

Luc. Op. T. IV.

Y

χη γενόμενος. ὅπερ ἔσόν ἂν ἔγκλημα εἴη μόνον,
ἀλλὰ καὶ ἡμῶν, εἰ μὴ σε κατὰ τὸν Ὀδυσσεῆα τῷ
λωτῷ ἀποσπᾶσαντες, ἐπὶ τὰς συνήθεις διατρι-
βάς ἐπανάξομεν, πρὶν λάθῃς τελέως ὑπὸ τῶν
ἐν τῷ θεάτρῳ σειρήνων κατεσχημένους. καί τοι
ἐκείναι μὲν, τοῖς ὡσεὶ μόνοις ἐπεβέβηκον, καὶ διὰ
τῷτο κηροῦ ἐδέησε πρὸς τὴν παράπλουν αὐτῶν.
σὺ δὲ καὶ δι' ὀφθαλμῶν ἑοικας ὅλος δεδουλώ-
σθαι.

ΛΥΚΙ. Παπᾶ, ὦ Κράτων, ὡς κάρχαρὸν
τινὰ ἔλυσας ἐφ' ἡμᾶς τὸν σαυτῷ κύνα. πλὴν
τόγε παράδειγμα τὴν τῶν Λωτοφάγων καὶ Σει-
ρήνων εἰκόνα, πάνυ ἀνομοιοτάτην μοι δοκεῖς εἰ-
ρηκέναι, ὧν πέπονθα. παρ' ὅσον τὸ μὲν τῷ
λωτῷ

da quaedam aut Baccha factus sis: quod quidem
non tuum solius crimen fuerit, sed etiam nostrum,
nisi te Vlyssis instar a loto abstractum ad consueta
studia prius reduxerimus, quam non sentiens ab
illis in theatro Sirenibus occuperis. Quamquam
illae solis insidiabantur auribus, propter quod cera
opus erat, ut quis praeternaugaret: at tu etiam
per oculos omnino in seruitutem videris redactus.

4. LYCI. Vah, Crato, quam asperum in nos
laxasti canem tuum. Verumtamen exemplum
illud, illam Lotophagorum et Sirenium imagi-
nem, usque quaque dissimilem eorum protulisse
mihi videris, quae mihi accidunt: in quantum
his

λωτῶ γευσάμενοις, καὶ τῶν Σειρήνων ἀνέσασινι,
 ὁλεθρὸς ἦν τῆς τε ἐδωδῆς, καὶ τῆς ἀεροάσεως
 τὰπιτίμῳ. ἐμοὶ δὲ, πρὸς τῷ τὴν ἡδονὴν πα-
 ραπολὺ ἡδίῳ πεΦηνέναι, καὶ τέλος ἀγαθὸν ἀ-
 ποβέβηκεν. εἰ γὰρ εἰς λήθην τῶν οἴκοι, εἰς
 ἀγνοσίαν τῶν κατ' ἐμαυτὸν περιΐσταμαι, ἀλλ' εἰ
 χρὴ μηδὲν ὀκνήσαντα εἰπεῖν, μακρῷ πινυτώτε-
 ρος, καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ διορατικώτερος, ἐκ τοῦ
 θεάτρου σοι ἐπανεληλύθα. μᾶλλον δὲ τὸ τῶ Ὀ-
 μήρου αὐτὸ εἰπεῖν καλόν, ὅτι ὁ τοῦτο ἰδὼν τὸ
 θέαμα·

— τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς.

ΚΡΑΤ. Ἡράκλεις, ὦ Λυκῖνε, οἷα πέπονθας,
 δὲ εἰς αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμνυνόμε-

νω

his qui Lotum gustauerant, quique audierant
 Sirenas, interitus, tanquam praemium efus il-
 lius auditionisue propositum erat; mihi vero,
 praeterquam quod voluptas multo suavior visa
 est, etiam finis euenit bonus. Neque enim in
 obliuionem rerum domesticarum, neque igno-
 rantiam mei ipsius incidi; sed si absque cunctatio-
 ne dicendum est, multum prudentior et perspi-
 caciore ad negotia vitae ex theatro redii. Quin
 Homeri illud dicere fas est, qui vidit illud spe-
 ctaculum:

Doctior is patrias lapsus peruenit ad oras.

CRAT. Hercules, Lycine, quid tibi est, quem
 adeo non pudeat harum rerum, ut tibi etiam pla-

κω ἔοικας. τὸ γὰρ δεινότατον τῶτό ἐστιν, ὅτι
μηδὲ ἰάσεως τινὰ ὑμῖν ὑποφαίνεις ἐλπίδα, ἐ-
πανεῖν τολμῶν τὰ ἔτως αἰσχροῖα, καὶ κατὰ-
πτυσσας.

ΛΥΚ. Εἰπέ μοι, ὦ Κράτων, ταυτὶ δὲ περὶ
δρχήσεως, καὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ γενομένων
ιδῶν, πολλάκις αὐτὸς ἐπιτιμῶς, ἢ ἀπείρατος ὢν
τῷ θεάματι, ὁμῶς αἰσχροῦν αὐτὸ καὶ κατὰπτυσ-
σον, ὡς Φῆς, νομίζεις; εἰ μὲν γὰρ εἶδες 2), εἴ-
σοις ἐμὴν καὶ σὺ γαστήρησαι· εἰ δὲ μὴ, ὅρα μὴ ἄ-
λογος ἢ ἐπιτίμησις εἶναί σε δοῇ, καὶ θρασυῖα
κατηγορεῖντος, ὢν ἀγροῦς. ΚΡΑΤ. Ἐτι γὰρ

τῶτά
cere iis videre. Gravissimum enim hoc est, quod
neque curationis ullam nobis spem ostendis, qui
laudare audeas turpia adeo ac despuenda.

5. LYC. Dic mihi, Crato, istane de saltatione
atque his, quae in theatro fiunt, reprohendis;
cum saepe ea videris; aut spectaculum nunquam
a te vsurpatum tamen turpe et despuendum, ut
ais, arbitrare? Si enim vidisti, nobis enaequa-
tus es: sin minus; vide, ne irrationabilis repre-
hensio tua esse videatur, et audax, qui quae
nescis, ea tamen accuses. CRAT. Nempe illud
adhuc.

2. Εἰ μὲν γὰρ εἶδες.] Puto hic dilemmate uti
Lucianum. Aut vidisti, aut non vidisti spe-
tacula. Si illud, non est, quod nobis ob-
iicias, idem enim fecisti; si hoc, parum
idoneus es iudex. Gesner.

τὸ μοι τὸ λοιπὸν ἦν ἐν βαθεῖ τᾷ τῷ πῶγωνι,
καὶ πολιᾷ τῇ κᾶμη, καθῆσθαι μέσον ἐν τοῖς γυ-
ναικοῖς; καὶ τοῖς μεμνηνόςιν ἐκείνοις θεαταῖς, κρο-
τᾶντά τε πρὸς ἐστὶ, καὶ ἐπαίνες ἀπρεπεσάτους
ἐπιβοῶντα; ὁλέθρῳ τινὶ ἀνθρώπῳ εἰς ὃδὲν δέον
κατακλωμένῳ; ΛΥΚ. Σὺ γινώσκᾳς ταῦτα,
ὦ Κράτων· εἰ δὲ μοι πεισθείης ποτέ, καὶ ὅσον
πείρας ἐνεκὰ παράσχεις ἑαυτὸν, ἀναπετάσας
τὰς ὀφθαλμούς, εὖ οἶδα, ὡς ἐκ ἀνάσχοιο ἂν,
μὴ ἔχῃ πρὸ τῶν ἄλλων θέαν ἐν ἐπιτηδείῳ κα-
ταλαμβάνων· ὅθεν καὶ ὄφει ἀκριβῶς, καὶ ἀκρί-
βῃ ἅπαντα. ΚΡΑΤ. Μὴ ὥραιοις ἄρα ἰκοιμην,
εἰ τι τοιοῦτον ἀνασχοίμην ποτέ, ἔς ᾧ δασύς τε
εἴην τὰ σκέλη, καὶ τὸ γένειον ἀπαράτιλτος, ὡς
γῦν

adhuc mihi supererat, cum proluxa istac barba,
et cano capillo sedere medium inter mulierculas,
et spectatores furiosis similes, plaudentem insu-
per, et laudes indecentissimas inclamantem per-
dito alicui homini, praeter decorum se frangenti.
LYC. Ignoscendum tibi, Crato. Si vero mihi
obsecutus aliquando, vel experimenti causa te
des *ad spectandum*, et oculos aperias: bene noui,
te nihil intermissurum, quo ante alios spectacu-
lum idoneo loco occupes, unde et videas accu-
rate omnia, atque audias. CRAT. Male vero
peream, si quid tale unquam sustineam, quam
diu quidem hirsuta crura habuero, et mentum

νῦν γέ καὶ σὲ ἤδη ἐλεῶ, τελείως ἡμῖν ἐκβεβαν-
χευμένον.

ΛΤΚ. Βέλει ἔν' ἀφένεος, ὦ ἐταῖρε, τῶν
βλασφημιῶν τέτων, ἀνῆσαί με τι περὶ ὀρχή-
σεως λέγοντος, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κηλῶν, καὶ ὡς
ἐ τερπινῇ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς
θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὅσα διδάσκει,
καὶ ὡς ῥυθμίζει τῶν ἐρώντων τὰς ψυχὰς, καλ-
λίστοις θεάμασιν ἐγγυμνάζεσα, καὶ ἀρίστοις ἀκού-
σμασιν ἐνδιατρίβεσα, καὶ κοινόν τι ψυχῆς καὶ
σώματος κάλλος ἐπιδεικνυμένη; τὸ γὰρ καὶ με-
τὰ μωσικῆς καὶ ῥυθμοῦ, ταῦτα πάντα ποιεῖν,
ἐ φόγος ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἔπαινος ἂν εἴη. ΚΡΑΤ.

Ἐμοί

non vulsum: itaque tui me iam miseret, plane
bacchico furore correpti.

6. LYC. Vis igitur, amice, omiſſis maledictis
hiſce, audire me de ſaltatione aliquid dicentem,
et quae in illa bona inſint, et quam non ad de-
lectationem modo pertineat, ſed utilis etiam ſit
ſpectantibus, et quot ad res inſtituat, et quae
doceat, quamque in ordinem redigat ſpectantium
animos, dum pulcherrimis illos in ſpectaculis
exercet, et optimis in rebus audiendis continet,
et communem quandam animi atque corporis
pulchritudinem oſtendit. Quod enim etiam cum
muſica et rhythmō facit haec omnia, ea non re-
prehenſio illius, ſed laus fuerit. C R A T. Mihi
quidem

Ἐμοὶ μὲν ἔ πάνυ σχολή μεμνηνότες ἀνθρώπου
ἀκροᾶσθαι, τὴν νόσον τὴν αὐτῇ ἐπανέντος, σὺ
δὲ, εἰ βάλει, λῆρόν τινα κατασκειδάσαι με, ἕ-
τοιμος Φιλικὴν ταύτην λειτουργίαν ὑποσῆσαι, καὶ
παρασχεῖν τὰ ὦτα, καὶ ἄνευ κηρῶ παρακούειν
τῶν Φαύλων δυνάμενος. ὥς ἤδη σιωπήσομαί σοι,
καὶ λέγε ὅποσα ἐθέλοις, ὥς μηδὲ ἀκούοντός τινος.

ΛΥΚ. Εὖγε, ὦ Κράτων, καὶ τέττα ἐδεό-
μην μάλιστα. εἴσῃ γὰρ κατ' ὀλίγον εἰ λῆρος εἴ-
ναι σοι δόξει τὰ λεχθισόμενα. καὶ πρῶτόν γε
ἐκείνο πάνυ ἡγνοηκέναι μοι δεκεῖς, ὥς ἔ νεώτε-
ρον τὸ τῆς ὀρχήσεως ἐπιτήδευμα τῷτό ἐστιν, ἐδὲ
χθὲς καὶ πρῶτην ἀρχάμενον, οἷον κατὰ τὰς προ-
πάτο-

quidem non omnino otium est, ad furiosum ho-
minem audiendum, qui morbum laudet suum.
Interea tu si velis nugis me tuis perfundere, pa-
ratus sum hoc tibi amici ministerium subire, et
praeberere aures, qui sine cera etiam tanquam non
auditas transnittere res nauci possim. Itaque
iam silentium tibi praebebo, et dic quidquid vo-
lueris, quasi nemo plane audiret.

7. LYC. Bene sane, Crato, hoc maxime pe-
tebam. Scies enim paullo post, num nugae tibi,
quae dicturus sum, videantur. Ac primo qui-
dem illud omnino videris mihi ignorare, quam
non recens sit hoc saltandi studium, neque heri
aut nudius tertius coeperit, verbi causa proge-
nitorum nostrorum aetate, eorumque, qui ho-

πάτορας ἡμῶν, ἢ τὰς ἐκείνων, ἀλλ' οἱ γὰρ τὰ
ληθέστατα ὀρχήσεως περὶ γενεαλογῶντες, ἅμα
τῇ πρώτῃ γενέσει τῶν ὄλων Φαῖεν ἂν σοι καὶ
ὀρχησιν ἀναφύναι, τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ Ἐρωτα
συναναφανείσαν. ἡ γὰρ χάρις τῶν ἀξέρων, καὶ
ἡ πρὸς τὰς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκή,
καὶ εὐρυθυμος αὐτῶν καινωνία, καὶ εὐτακτος ἀρ-
μανία, τῆς πρωτογόνου ὀρχήσεως δείγματα ἐσι.
κατ' ὀλίγον δὲ αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὸ
βέλτιον αἰεὶ προσθήκης τυγχάνουσα, νῦν ὅσιν
ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετελεσθαι, καὶ γεγενῆ-
σθαι ποικίλον τι, καὶ πανακρόνιον, καὶ πολυ-
μυσον ἀγαθόν.

Πρῶτον δὲ Φασι ῥέαν ἡσθεῖσαν τῇ τέχνῃ, ἐν
Φρυγίᾳ μὲν τὰς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ τοὺς
Κερῆ-

rum fuere maiores; sed qui verissimas tibi salta-
tionis origines enarrant, illi cum primo omnium
ortu natam tibi dixerint, quippe quæ cum anti-
quo illo Amore simul in conspectum prodierit.
Etenim illa astrorum chorea, planetarum illa ad
inerrantes coniunctio, et concinna illorum com-
munio, et ordinatus ille concentus, primigeniæ
illius saltationis documenta sunt. Cum autem
paullatim creuerit, et accessionem subinde in me-
lius nacta sit, iam ad summum videtur perfecta,
et euasisse varium quoddam, et consentiens vn-
dique, et musarum plurium bonum.

8. Primum autem dicunt Rheam, delectatam
arte, in Phrygia Corybantes, Curetes autem in
Creta,

Κρητὰς ὀρχεῖσθαι κελεύσαι, καὶ ἔ' τὰ μέτριά
 ὄντα τῆς τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ περιορχόμε-
 νοι διεσώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥς καὶ σώσσει
 εἰκότως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλῃν ὁμολογοῖν αὐτοῖς,
 ἐκφυγὼν διὰ τὴν αὐτῶν ὀρχησιν τὰς πατρώας
 ὁδόντας· ἐν ὅπλοις δὲ αὐτῶν ἡ ὀρχησις ἦν, τὰ
 ξίφη μεταξὺ προτάκτων πρὸς τὰς ἀσπίδας, καὶ
 πηδῶντων ἐνθρόν τι, καὶ πολεμικόν. μετὰ δὲ,
 Κρητῶν οἱ κρᾶτισοι ἐνεργῶς ἐπιτηδεύσαντες αὐ-
 τὸ, ἄριστοι ὀρχησαὶ ἐγένοντο, ἄχι οἱ ἰδιώται
 μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτεροι, καὶ πρω-
 τεύειν ἀξιῶντες. ὁ γὰρ Ὅμηρος τὸν Μηριόνην
 ἐκ αἰσχύνας βελομένον, ἀλλὰ κοσμήσαι, ὀρχη-
 σήν

Creta, saltare iussisse, nec mediocrem retulit ar-
 tis illorum fructum. Illi enim circum saltando
 Iouem illi seruarunt, vt credibile sit etiam Io-
 vem fateri, se salutis suae illis praemia debere,
 qui saltationis illorum beneficio dentes patris sui
 effugerit. Armata autem fuit illorum saltatio,
 qui interim gladios incuterent clypeis, et tan-
 quam diuinitus immisso furore bellico insultarent.
 Postea vero Cretensium fortissimi quique, ope-
 roso studio hoc agentes, saltatores optimi facti
 sunt, neque de plebe modo homines et priuati,
 sed regibus proximi, et qui ad primatum adspi-
 rarent. Homerus enim Merionen non contume-
 liosa nota afficere volens, sed ornare, saltatorem
 Y 5 appel-

σὴν προσεῖπε, καὶ ἔτως ἄρα ἐπίσημος ἦν, καὶ
γνώριμος ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, ὥςτε ἔχ' οἱ
Ἕλληες μόνον ταῦτα ἠπίσαντο περὶ αὐτῶ, ἀλ-
λὰ καὶ οἱ Τρῶες αὐτοὶ, καίτοι παλέμιοι ὄντες.
ἑώρων γὰρ, οἶμαι, καὶ τὴν ἐν τῷ πολεμῆν αὐ-
τῶ κεφότητα, καὶ εὐρυθυμίαν, ἣν ἐξ ὀρχήσεως
ἐκέκτητο. Φησὶ δὲ τὰ ἑπη, ὧδέ πως.

Μαρίονη, τάχα κεν σε καὶ ὀρχησὴν περ ἐ-
όντα,

Ἐγχος ἐμὸν κατέπαυσε·

καὶ ὅμως οὐ κατέπαυσεν αὐτόν. ἅτε γὰρ ῥησκη-
μένος ἐν τῇ ὀρχησικῇ, ῥαδίως οἶμαι διεδιδράσκει
τὰς ἐπ' αὐτόν ἀφάσεις τῶν ἀκοντίων.

Πολλὰς

appellavit. Et ita sane insignis erat et notus o-
mnibus hac arte, ut non Graeci solum haec de
illo scirent, sed Troiani quoque, licet hostes.
Videbant enim, puto, etiam ipsius agilitatem
in pugna, et concinnam mobilitatem, quam sal-
tatione sibi parauerat. Ita autem fere versus di-
cunt:

*Merione quamquam saltator maximus audis,
Ista tamen farjan mea te confecerit hasta:*

Et tamen non confecit illum. Tanquam enim
exercitatus saltandi arte, facile puto effugit emissa
in ipsum iacula.

Πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας τῶν ἡρώων εἰπεῖν ἔχων τοῖς αὐτοῖς ἐγγεγυμνασμένους, καὶ τέχνην τὸ πρᾶγμα πεπονημένους, ἱκανὸν ἡγᾶμαι τὸν Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ δὲ διαπρέψαντα ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, καὶ εἶδος τὸ κάλλισον αὐτῇ προστεθειότα, Πυρρείχιον ἅπ' αὐτῷ κεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα ὑπὲρ τῷ παιδὶς πυνθανόμενος, μᾶλλον ἔχαιρεν, οἶμαι, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκιῇ αὐτῷ. Τοιγαρὲν τὴν Ἰλιὸν τέως ἀνάλωτον ἔσαν ἢ ἐκείνου ὀρχησικῇ καθεύλε καὶ εἰς ἑδάφος κατέρριψε.

Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δοκῶντες, παρὰ Πολυδεύκους, καὶ Κάστωρος καρυατίζειν μαθόντες (ὀρχήσεως δὲ καὶ τῷτο εἶδος, ἐν

9. Multos autem alios etiam Heroum dicere cum possim iisdem in rebus exercitatos, qui illam tanquam artem habuere, satis puto, Neoptolemum, Achillis filium, saltandi arte praestantissimum, qui genus pulcherrimum adiecit Pyrrhichiam ab ipsius nomine (Pyrrho) dictam: et Achilles audiens ista de filio, magis arbitror eis gauisus est, quam pulchritudine et virtute illius reliqua. Itaque Ilium inuictam ad eum diem urbem, illius saltatoria destruxit et solo aequauit.

10. Lacedaemonii quidem, qui fortissimi Graecorum esse videntur, a Polluce et Castore Caryaticam edocti (saltationis id genus est, quod Caryis,

ἐν Καρύαις τῆς Λακωνικῆς διδασκόμενον) ὅπαν-
 τα μετὰ μεσῶν ποιῶσιν, ἄχρι τῆς πολεμεῖν
 πρὸς αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν, καὶ εὐτακτον ἐμβασιν
 τῆς ποδᾶς· καὶ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμο-
 νίοις πρὸς τὴν μάχην αὐλὸς ἐνδίδωσι· τοιγαρ-
 ῶν καὶ ἐκράτεν ἀπάντων, μεσικῆς αὐτοῖς καὶ
 εὐρυθμίας ἡγεμένης· ἴδοις δ' ἂν καὶ τὰς ἐσφῆ-
 βας αὐτῶν· ἔμειον ὀρχεῖσθαι ἢ ὀπλομαχεῖν
 μανθάνοντας. ὅταν γὰρ ἀπροχειρισάμενοι, καὶ
 παίσαντες, καὶ παισθέντες, ἐν τῷ μέρει παύ-
 σονται, εἰς ὀρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελευτᾷ,
 καὶ αὐλητῆς μὲν ἐν τῷ μέσῳ καθεῖται ἐπαυλῶν
 καὶ κτυπῶν τῷ ποδί, οἱ δὲ, κατὰ σοῖχον ἀλ-
 λήλοις ἐπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυν-
 ται,

ryis, Laconicae pago, discitur) cum musis o-
 mnia faciunt, adeo ut etiam ad tibiam et rhyth-
 mum pugnent, et ordinatum pedis ingressum;
 et primum signum pugnae Lacedaemoniis capat
 tibia. Igitur etiam vicerunt omnes musica duces,
 et motuum concinnitate, videasque illorum ado-
 lescentes non minus saltare, quam pugnare ar-
 mis discunt. Cum enim manibus iam conser-
 tis percussere, et percussi sunt, cum per vices
 quiescunt, in saltationem illis certamen exit. Ac
 sedet in medio tibicen, canens, pede solum per-
 cutiens: illi vero, ut ir versus diuisi sunt, se in-
 vicem secuti habitus ostendunt omnis generis,
 ince-

ται, πρὸς ἑνθμὲν ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολεμικά, καὶ μετ' ὀλίγον δὲ χορευτικά, ἃ Διονύῳ καὶ Ἀφροδίτῃ Φίλα.

Τοιγαρὲν καὶ τὸ ᾠσμα, ὃ μεταξὺ ὀρχαζόμενοι ᾄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπικλησίς ἐστι καὶ Ἑρώτων, ὡς συγκωμάζοιεν 3) αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο καὶ θάτερον δὲ τῶν ᾠμάτων (δύο γὰρ ᾄδεται) διδασκαλίαν ἔχει ὡς καὶ ὀρχεῖσθαι. πόρρω γὰρ Φασιν, ὦ παῖδες, πόδα μετάβατε, καὶ κωμάξατε βέλτιον, τέτεις, ἄμεινον ὀρχήσασθε. ὁμοία δὲ καὶ οἱ τὸν ἔρμον καλῶμενον ὀρχόμενοι ποιεῖσιν.

Ὁ δὲ

incedentes ad numeros, iam quidem bellicos, paullo post autem saltatorios, Baccho et Veneri gratos.

11. Quare etiam canticum, quod inter saltandum canunt, Veneris imitatio est et Cupidinum, ut saltent secum, et tripudiant: alterum vero canticorum, duo enim canuntur, institutionem continet, quomodo saltandum sit. Porro enim aiunt, *o pueri promouete pedem, et saltate melius*. Similia vero faciunt illi quoque, qui Hormum saltant.

12. Est

3. Συγκωμάζοιεν] Hic pariter et paullo post ad συγκωμάζειν et κωμάζειν interpretationem addit; hic tectius, apertius deinde. Nempe videtur Dorum imprimis fuisse, quibus accensentur Lacedaemonii, verbo κωμάζειν, uti de saltatione hilari. *Gesner.*

Ὁ δὲ ὄρμος ὄρχησῖς ἐς κοινὴν ἐφήβων τε καὶ παρθένων, παρ' ἑνα χορεύόντων, καὶ ὡς ἀληθῶς ὄρμω ἰοιότων. καὶ ἡγεῖται μὲν ὁ ἐφήβος τὰ νεανικὰ ὀρχάμενος, καὶ ὅσοις ὑπερον ἐν πολέμῳ χρήσεται, ἡ παρθένος δὲ ἐπετα κοσμίως, τὸ θῆλυ χορεύειν διδάσκειν, ὡς εἶναι τὸν ὄρμον 4) ἐκ σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας πλενόμενον. καὶ αἱ γυμνοπαιδία δὲ αὐτοῖς 5) ὁμοίως ὄρχησῖς ἐστίν.

“A δὲ

12. Est autem Hormus saltatio communis adolescentium atque virginum, alterna serie choreas agentium, monilique, qui Hormus est, re vera similitum. Ac ducit choream iuuenis, iuueniles gressus saltans, et quibus deinde in bello usus est: sequitur virgo decenter saltare suum sexum docens, ut adeo sit *monile* quasi ex modestia et fortitudine plexum. Gymnopaediae similiter saltatio apud eos est.

13. Quae

4. Τὸν ὄρμον] Ratio appellationis ea videtur, quod ὄρμος in quantum *monile* est, habet bacas, viñones, gemmas, diuersas, ordine tamen certo alternoque eadem linea sibi iunctas. *Gesner.*
5. Γυμνοπαιδία] Festum erat apud Lacedaemonios celeberrimum, et in eo saltatio. Nudi saltabant chori duo, puerorum vnus, virorum alter. *du Soul.*

ἌΑ δὲ Ὅμηρος ὑπὲρ Ἀριάδνης ἐν τῇ ἀσπίδι πεποίηκε, καὶ τῷ χορῷ, ὃν αὐτῇ Δαίδαλος ἡσκησεν, ὡς ἀνεγνωκότι σοι παρήμι· καὶ τὰς ὀρχησὰς δὲ τὰς δύο, αἳ ἐκεῖ ὁ ποιητὴς κυβισθητῆρας καλεῖ, ἡγημένους τῷ χορῷ· καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ αὐτῇ ἀσπίδι λέγει· Κῆροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίνεον. ὡς τι κάλλισον τῷ τῷ Ἡφαίστῳ ἐμποιήσαντος τῇ ἀσπίδι. τὰς μὲν γὰρ Φαίαντας καὶ πάντ' εἰὸς ἦν ὀρχήσασθαι χαίρειν, ἀβρὰς τε ὄντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γοῦν Ὅμηρος τῷ αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα πεποίηκε τὸν Ὀδυσσεά, καὶ τὰς μαρμαρυγὰς τῶν ποδῶν θεωμένον.

Εκ

13. Quae autem Homerus de Ariadne in Clypeo Achillis describendo fecit carmina, et de choro, quem illi exercuit Daedalus, apud te, qui legens, praetermitto, et saltatores duos, quos ibi poeta in caput saltantes appellat, chori duces. Et quae rursus ait in clypeo, Saltantes iuvenes conuertebantur in orbem, velut pulcherrimum hoc quiddam in clypeo Vulcanus elaborauisset. Phaeaces quidem maxime consentaneum erat saltatione gaudere, delicatos homines, et in felicitate omni vitam agentes. Itaque Homerus hoc maxime in illis miratum induxit Vlyssē, Spectantemque pedes motu trepidante micantes.

Ἐν μὲν γε Θεσσαλίᾳ, τοσῶτον ἐπέδωκε τῆς ὀρχηστικῆς ἢ ἀσκήσεως, ὥς τε τὰς προστάτας καὶ προαγωνιστὰς αὐτῶν, προορχηστῆρας ἐκάλεν. καὶ ἄλλοι τῆτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφαί, ἕς τοῖς ἀριεὺς ἀνίστασαν. Πρῆντε γάρ, Φησι, προορχηστῆρα ἅ πάντες. καὶ αὐτὰς, Εἰλατίνῳ τὰν εἰκόνα ὁ δᾶμος εὖ ὀρχησαμένῳ τὰν μάχαν.

Ἐὼ λέγειν ὅτι τελετὴν ἀρχαίαν ἀδεμίαν ἐστὶν εὐρεῖν, ἀνεὺ ὀρχήσεως, Ὀρφέως δηλατὴ καὶ Μυσαίου καὶ τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν κατασησαμένων αὐτὰς, ὥς τι κάλλιστον καὶ τῆτο νομοθετησάντων σὺν ῥυθμῷ καὶ ὀρχήσει μυθεῖσθαι. ὅτι δ' ἔτως ἔχει, (τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἄξιον, τῶν ἀμυή-

14. In Thessalia tantum aucta fuerat saltatoriae exercitatio, ut suos duces et propugnatores Praefules dicerent: indicantque illud statuarum inscriptiones, quas viris fortibus ob rem bene gestam posuere, Elegit enim ait una, Praesulem cecinitas: et rursus, Ilationi statuam dedit populus bene saltata pugna.

15. Omitto dicere, quod initia antiqua inuenire nulla est sine saltatione, cum nempe Orpheus et Musaeus et qui optimi erant illa aetate saltatores, ea constituerint, qui tanquam pulcherrimum quiddam illud quoque in legibus posuerint, ut cum rhythmo et saltatione homines initiarentur: Rem ita se habere, ipsa quidem orgia tacere oportet,

ἀμυνήτων ἔσχα) ἐκείνο δὲ πάντες ἀκῶσιν, ὅτι
τὰς ἐξαγορεύοντας τὰ μυστήρια, ἐξερχεῖσθαι λέ-
γουσιν οἱ πολλοί.

Ἐν Ἀθῆναις δὲ γε ἡ δὲ αἰ διὰ τὴν αὐτὴν ὀρχήσεως,
ἀλλὰ σὺν τῷ αὐτῷ, καὶ μετὰ μουσικῆς ἐγίνοντο.
παίδων χάρις συνελθόντες ὑπὸ αὐτῷ καὶ κατὰ
οἱ μὲν ἐχούμενοι, ὑπερχεῖντο 6) ἡ δὲ οἱ ἀριστοί,
προσέτι

portet, propter non initiatos: ut illud omnes
audiunt, eos qui enuntiant mysteria, extra sa-
crum chorum saltare vulgo dici.

16. In Delo autem neque sacrificia sine salta-
tione peragebantur, sed cum hac et cum musica
fiebant. Nempe puerorum chori convenientes
ad tibiam ac citharam partim quidem agebant
choreas, partim vero cantum et modos praeibant

6. ὑπερχεῖντο] ὑπερχεῖσθαι non esse sub-
saltare vel saltationem aliis accommodare; sed
cantum accommodare saltantibus, vult Span-
hem. ad Callim. p. 514. Malui tamen con-
vertere ita, ut appareat, doctores esse illos
ὑπορχομένους ac magistros saltandi, quos
sequantur reliqui. Nihil apertus est locus
Atheniens. lib. 14. p. 628. Ε. Συνέταττον οἱ
ποιητὰς τὰς ὀρχήσεις, καὶ ἐχούνο τοὺς
ὀρχήμας σημείοις μὲν τῶν ἀδομένων, καὶ
ὁδὸν καὶ ὑπορχήματα ταῦτα ἡγεγυῖον
Habet ὑπὸ in hac compositione eam vim,
quam in ὑπόδειγμα, ὑπορχήματος, ὑποτύ-
πωσις et similibus. Etiam infra §. 66.

Luc. Op. T. IV.

Z

ὑπορχ

προκριθέντες ἐξ αὐτῶν. τὰ γὰρ τρεῖς χοροὶς γρα-
φόμενα τέτοις ᾠμασι, ὑπορχήματα καλεῖτο,
καὶ ἐμπέπληστο τῶν τοιαύτων ἡ λύρα.

Καὶ τί σοι πᾶς Ἕλληνας λέγει, ὅπερ καὶ Ἰνδοί,
ἐπειδὴν ἔωθεν ἀναστάντες, προσεύχονται τὸν
Ἥλιον, ὡς ὅπερ ἡμεῖς τὴν χεῖρα κύσαντες, ἡ-
γάμεθα ἐντελῇ ἡμῶν εἶναι τὴν εὐχὴν, ἀλλ' ἐκεί-
νοι πρὸς τὴν ἀνατολὴν πάντες, ἐρχήσεται τὸν Ἥ-
λιον ἀσπάζονται, σχηματίζοντες ἐραυτὰς σιωπῇ
καὶ μιμνήμενοι τὴν χορείαν τῷ θεῷ· καὶ τῷ τ' ἐστὶν
Ἰνδῶν καὶ εὐχὴ, καὶ χοροί, καὶ θυσιᾶ. διὸ καὶ
τέτοις ἱλεῖνται τὸν θεὸν δις, καὶ ἀρχομένης καὶ
δυομένης τῆς ἡμέρας.

Αἰθίο-

praestantissimi ex eorum numero delecti. Car-
mina igitur scripta his choris, vocabantur hyp-
orchemata, quorum pleni sunt poëtae Lyrici.

17. Et quid Graecos tibi commemorō, cum
etiam Indi, postquam mane surrexerunt, ado-
rent Solem, non vt nos, qui vbi manum sumus
osculati, perfectam putamus a nobis esse adora-
tionem: sed stantes in orientem conuersi saltatio-
ne Solem salutant, silentio conformantes se, et
Dei huius saltationem imitantes. Et haec est In-
dorum adoratio, et chori et sacrificium: quare
etiam his rebus bis placant Deum, tum incipien-
te die, tum occidente.

18. Ac-

ὑπορχεῖσθαι dici, qui exemplum praebet sal-
tando reliquis, apparet. Sic ὑπαυλαί, qui
tibia modos praebet. Gesner.

Αἰθίοπες δὲ γε καὶ πολεμῶντες, σὺν ὀρχήσει αὐτὸ δρᾶσι· καὶ ἐκ ἂν ἀφίη τὸ βέλος Αἰθίοψ ἀνὴρ, ἀφελὼν τῆς κεφαλῆς (ταύτη γὰρ ἀντὶ Φαρέτρας χρῶνται, περιδόντες αὐτῇ ἀκτινὴ δὸν τὰ βέλη) εἰ μὴ πρότερον ὀρχήσαιο καὶ τῷ σχηματι ἀπειλήσεις, καὶ προσκυφοβήσεις τῇ ὀρχήσει πρὸν πολέμιον.

Ἄξιον δὲ, ἐπεὶ τὴν Ἰνδιάν καὶ τὴν Αἰθιοπίαν διεξεληλύθαμεν, καὶ ἐς τὴν γείτονα αὐτῶν Αἴγυπτον καταβῆναι τῷ λόγῳ· δοκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν Αἰγύπτιον, ἐκ ἄλλο τι ἢ ὀρχησὴν τινα γενέσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἀνθρώπων, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ ὕδα-

18. Aethiopes autem etiam dum praeliantur, cum saltatione hoc faciunt: nec emisit sagittam vir Aethiops capite ablatam, (hoc enim vtuntur pro pharetra, cui radiorum instar sagittas circumponant) nisi saltauerit prius et habitu minatus sit, et saltatione hostem ante terruerit.

19. Operae pretium autem est, cum Indiam et Aethiopiam narrauerimus, etiam in vicinam illis Aegyptum oratione descendere. Videtur enim mihi antiqua fabula Aegyptium Protea nihil aliud quam saltatorem quendam fuisse dicere, virum imitandi facultate magna praeditum, qui ad figuras se componere omnes, et mutare in-

ὕδατος ὑγρότητα μιμεῖσθαι καὶ πυρὸς ἀξύτητα ἐν
 τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντος ἀγριότη-
 τα, καὶ παρδαλέως θυμὸν, καὶ δένδρε δέννημα· καὶ
 ὅλως, ὅ, τι καὶ θελήσειεν. ὁ δὲ μῦθος παρα-
 λαβὼν πρὸς τὸ παραδοξότερον, τὴν Φύσιν αὐτῷ
 διηγῆσατο, ὡς γιγνομένη ταῦτα, ὅπως ἐμμεῖ-
 το· ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν δεχάμενοις πρόσθεν.
 Ἰδοὺς γὰρ ἂν εἴην αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν
 ὡς αὖτε διαλλαττομένους, καὶ αὐτὸν μιμεῖσθαι
 τὴν Πρωτέα. εἰκάζειν δὲ καὶ τὴν Ἐμψυγὴν
 τὴν ἐς μυρίας μορφὰς μεταβαλλομένην τοιαύτην
 πρὸ ἀνθρώπου ὑπὸ τῷ μύθῳ παραδόσθαι.
 Ἐπὶ τέτοις δίκαιον, μηδὲ τῆς Ῥωμαίων ἐρ-
 χέσεως ἀμνημονεῖν, ἣν οἱ εὐγενέστατοι αὐτῶν
 τῷ

omnia posset, adeo ut aquae mobilitatem imita-
 retur et celeritatem ignis motus vehementia, et
 leonis feritatem, et pardalis iracundiam, et agi-
 tationem arboris, et quidquid denique vellet.
 Sed fabula ea parte rem assumens, qua erat ad-
 mirabilior, naturam eius narrabat, quasi fieret
 illa omnia, quae imitaretur. Quod his etiam,
 qui nunc saltant, inest. Videas enim illos eo-
 dem tempore celeriter immutari, ipsumque ae-
 mulari Promethea. Conicere licet, Empusam
 etiam illam in sexcentas species verti solitam, ex
 eo genere hominem a fabula esse traditam.

20. Praeter haec neque Romanorum saltatio
 obliuione praetermittenda est, quam generosissi-

mi

τῷ πολυμικροτάτῳ τῶν θεῶν Ἄρει, οἱ Σάλμοι καλέμεναι (ἱερῶσύνῃς δὲ τῆτο ὄνομα) ὀρχῶνται σεμνοτάτην τε ἄμα, καὶ ἱερωτάτην.

Βιθυνὸς δὲ μῦθος καὶ ἔτος, ἔ πάντων Ἰταλιωτικῶν ἀλλότριος, οἱ τὸν Πρίαπον δαίμονα πολυμικρὸν, τῶν Τιτάνων ὀμοχρῶνα ἢ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, τῆτο ἔργον πεποιημένων, τὸ ἐνὶ πλῆθει παιδεύειν, παραλαμβάντα παρὰ τῆς Ἥρας τὸν Ἄρη, παῖδα μὲν ὅτι, σκληρόν δὲ καὶ πέραι τῆ μετρίως ἀνδρικοῦ, μὴ πρότερον ὀπλομαχεῖν διδάξαι, πρὶν τέλειαν ὀρχήσῃν ἀπειργάσατο. καὶ ἐπὶ τῆτω καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας ἐγένετο, δεκάτην αἰεὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου περὶ γιγνομένων τῷ Ἄρει, παρ' αὐτῷ λαμβάνειν.

Τὰ

mi illorum, Salii vocantur, quae Sacerdotii appellatio est, Deorum bellicosissimo, Marti, ob-
eunt, gravissimam sanctissimamque.

21. Bithyna autem fabula et ista est, ab Itali-
cis non multum abhorrens, quae aiunt Priapum,
bellatorem genium, Titanum puto unum aut
Dactylorum Idaeorum, disciplinam vibrandi ar-
ma professum, acceptum a Iunone Martem, pue-
rum illum quidem adhuc, sed durum et supra
modum virilem, non prius armis pugnare do-
cuisse, quam saltatorem perfectum reddidisset.
Hac de re merces illi a Iunone attributa, ut de-
cimam semper eorum, quae bello ad Martem
peruenirent ab eo acciperet.

Τὰ μὲν γὰρ Διονυσιακά καὶ Βακχικά, οἵμαί
σε μὴ περιμένειν ἐμὲ ἀκῆσαι, ὅτι ὄρχησις ἐκεί-
να πάντα ἦν. τριῶν γὰρ ἔσθ' αὖ τῶν γυναικωτά-
των ὄρχήσεων, Κόρδακος, καὶ Σικιννίδος καὶ Ἐμ-
μελείας, οἱ Διονύσας θεράποντες· οἱ Σάτυροι
ταύτας ἐφθυρόντες ἀφ' αὐτῶν ἐκάστην ὠνόμα-
σαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώμενος ὁ Διόνυ-
σος Τυρρηνὸς καὶ Ἰνδοὺς καὶ Λυδοὺς ἐχειρώσατο,
καὶ Φῦλον ἔτι μάχιμον τοῖς αὐτοῖς θιάσοις
κατωρχήσατο.

Ὡς, ὦ θαυμάσιε, ὅρα μὴ ἀνόσιδον ἦ, κατ-
ηγορεῖν ἐπιτηδεύματος θείας τε αἶμα, καὶ μυσι-
κῆ, καὶ τοσέτοις θεοῖς ἐσπαδασμένε, καὶ ἐπι-
τιμῇ αὐτῶν δρωμένε, καὶ τοσαύτην τέλειν αἶ-
μα, καὶ παιδείαν ὠφέλιμον παρεχομένε. θαυ-
μάζω

22. Dionyfiaca enim et Bacchica non puta te
expectare ut ex me audias, saltationem fuisse illa
omnia. Cum enim tria summa genera essent
saltationis, Cordax, Sicinnis et Emmeleja; mi-
nistri Dionysii Satyri has inuentas a se nomina-
runt singulas. Et hac arte usus Dionysius Tyr-
rhenos et Indos et Lydos domuit, et gentem adeo
pugnacem iisdem thiasis inducendis subegit.

23. Quæ cum ita sint, vir admirabilis, vide
ne impium sit accusare studium diuinum simul,
et mysticum, et a tot diis cultum, et illorum ho-
nori exercitum, et tantam delectationem simul, et
vtilem lusum præbens. Miror vero illam etiam
ratio-

μαῖζα δὲ σε καίκεϊνο, εἰδὼς Ὅμηρον καὶ Ἡσιόδου
 μάλιστα ἐραστὴν ὄντα σε (αὐθις γὰρ ἐπὶ τὰς ποιη-
 τὰς ἐπαινεῖμι) πῶς ἀντιφθιγγεσθαι ἐκείνοιο
 τολμᾷς, πρὸ τῶν πάντων ὄρχησιν ἐπαινεῖσιν.
 ὁ μὲν γὰρ Ὅμηρος τὰ ἡδίστα καὶ κάλλιστα κατα-
 λέγων, ὕπνον καὶ Φιλότητα καὶ μολπὴν, καὶ
 ὄρχησιν μόνην ταύτην ἀμύμονα ὠνόμασε, προ-
 μαρτυρήσας, νῆ Δία, καὶ τὸ ἡδὺ τῇ μολπῇ,
 ἅπερ ἀμφοτέρω τῇ ὄρχησιν προέσσει, καὶ ὥδῃ
 γλυκερά, καὶ ὄρχηθμός ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν μω-
 μασθαι ἐπινοεῖς. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς
 ποιήσεως·

Ἄλλω μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα,

Ἄλλω δ' ὄρχησύν τε, καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδίην.

Ἰμε-

rationem tuam, cum amatorem te Homeri atque
 Hesiodi in primis norim, rursus enim ad poetas
 redeo; quomodo contradicere illis audeas, salta-
 tionem ante omnia laudantibus. Etenim Home-
 rus suavisissima et pulcherrima dum enarrat, so-
 mnium et amorem et carmen, et saltationem solam
 hanc nominavit reprehensionis expertem, qui et-
 iam suavitatem suo testimonio cantui tribuat;
 quorum utrumque sane saltatoriae adest, cum
 cantus dulcis, tum saltatio reprehensionis expertis,
 quam tu tamen nunc reprehendere audes. Et rur-
 sus alia parte poëseos:

Istum namque Deus concinnat bellipotentem.

Hunc aliam choreaeque, et cantus amabilis ornat.

Ἱμεράεσσα γὰρ ὡς ἀληθεῶς, ἢ μετ' ὀρχήσεως
 ὦδῃ, καὶ δῶρον θεῶν τῶτα κάλλιπον. καὶ εἰσι
 κεν εἰς δύο διηρηκώς ὁ Ὅμηρος τὰ πάντα πρᾶγ-
 ματα, πόλεμον καὶ εἰρήνην, τοῖς τῷ πολέμου
 μόνα ταῦτα ὡς κάλλιπα ἀντιτεθεσμέναι.

Ὁ δὲ Ἡσίοδος, ἔ παρ' ἄλλας ἀνέσας, ἀλλ'
 ἰδὼν αὐτὸς ἔωθεν εὐθύς ὀρχεμένους τὰς Μῦσας,
 ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν τῶτο περὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον
 ἐγνώμιον διηγείται, ὅτι περὶ κρήνην ἰοιδέα πόσσ'
 ἀπαλοῖσιν ὀρχεῦνται, τῷ πατρὸς τὸν βωμὸν πε-
 ριχορεύσασαι. ἀλλὰ σὺ μὲν, ὦ γενναῖε, μονοκ-
 χι θεομαχῶν, ὑβρίζεις εἰς τὴν ὀρχησίαν.

Ὁ Σω-

*Amabilis enim re vera cantus cum chorea, et do-
 num Deorum hoc pulcherrimum. Et videtur in
 classes duas diuisisse Homerus res omnes, bel-
 lum et pacem, ac bellicis rebus sola haec tanquam
 pulcherrima opposuisse.*

24. Hesiodus vero, qui non audisset ab alio,
 sed ipse vidisset mane statim saltantes Musas, in
 principio carminis hanc maximam earum laudem
 enarrat, quod

*Caeruleum circa fontem tenero pede saltant,
 Et patris circum ductant altare choreas.*

At tu, generose, tantum non Deos oppugnans
 contumeliose de saltatoria loqueris.

25. At

Ὁ Σωκράτης δὲ, σοφώτατος ἀνὴρ, εἶγε πι-
 ευτέον τῷτο περὶ αὐτῶ λέγοντι τῷ Πυθίῳ, ἔ-
 μένον ἐπὶ νει τὴν ὀρχησικὴν, ἀλλὰ καὶ ἐκμαθεῖν
 αὐτὴν ἡγεῖα μέγιστον νέμων εὐρυθυμία καὶ εὐμασία,
 καὶ κινήσει ἐμμελεῖ, καὶ εὐσχημοσύνη τῶ κινῶ-
 μένῃ, καὶ ἐκ ἡδεῖτο γέρον ἀνὴρ, ἐν τῶν σπα-
 δαιοτάτων μωδημάτων καὶ τῷτο ἡγέμενος εἶναι.
 καὶ ἐμελλέ γε ἐκεῖνος περὶ ὀρχησικὴν ἔ μετρίως
 σπαδᾶσθαι, ὅσγε καὶ τὰ μικρὰ ἐκ ὠκνεῖ μαν-
 θάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν αὐλη-
 τρῶν ἐφοῖτα, καὶ παρ' ἐταίρας γυναῖκας οὐκ
 ἀπηξία σπαδᾶν τι ἀκχεῖν τῆς Ἀσπασίας· καί-
 τοι ἐκεῖνος ἄρτι ἀρχομένην ὥρα τότε τὴν τέ-
 χνην, καὶ ἐδέπω εἰς τοσῶτον κάλλος διηθρω-
 μένην.

25. At Socrates, vir sapientissimus, siquidem fi-
 des habenda dicepti hoc de ipso Pythio, non lau-
 dabat modo saltatoriam, sed discere etiam illam
 operae pretium putabat, qui plurimum tribueret
 concinnitati, et musicae venustati, et numerosis
 motibus, et decenti inter mouendum habitui;
 nec pudebat virum senem, qui nempe discipli-
 nam hanc quoque maxime seriam putaret. Nec
 mediocriter ille circa saltatoriam elaboraturus erat,
 qui parua etiam impigre disceret, quin tibicina-
 rum scholas frequentaret, et a meretrice Aspasia
 graue quiddam audire non dedignaretur. Quam-
 quam ille nascentem demum videbat artem, et
 nondum ad tantam pulchritudinem quasi articulis

μένην. εἰ δὲ τὰς νῦν ἐπὶ μύησον πρᾶξαγοντάς
αὐτὴν ἐθεῖτο, εὖ εἶδα, πάντων ἂν ἐκείνός γε
ἀφ' ἑμένου, μόνῳ τῷ θεάματι τέτω τὸν νῦν ἂν
προσεῖχε, καὶ τὰς παῖδας ἔκ' ἂν ἄλλο τι πρὸ
αὐτῆς ἐδιδάξατο.

Δοκεῖς δέ μοι ὅταν κωμωδίαν καὶ τραγωδίαν
ἐπανῆς, ἐπιλελῆσθαι ὅτι καὶ ἐν ἐκατέρῃ, ἐκεί-
νων ὀρχήσεως ἰδίον τι εἶδος ἐστίν, οἷον τραγικῇ
μὲν, ἡ Ἑμμέλεα, κωμικῇ δὲ ὁ Κόρδαξ, ἐνίο-
τε δὲ καὶ τρίτης, Σικιννίδος προσλαμβανομένης.
ἐπεὶ δὲ ἐν ἀρχῇ καὶ προετίμησας τῆς ὀρχήσεως,
τὴν τραγωδίαν καὶ τὴν κωμωδίαν, καὶ αὐλητὰς κυ-
κλίους, καὶ κιθαρωδίαν, ἐναγώνια ταῦτα, καὶ διὰ
τῆτο

omnibus perfectam. Si vero eos vidisset, qui
nunc ad summum eam *fastigium* evexerunt, o-
mnibus ille; bene novi; relictis, soli huic spe-
taculo aduertisset animum, nec prius quidquam
pueros doceri iussisset.

26. Videris autem mihi cum comoediam lau-
das et tragediam; oblitus esse; etiam in vna-
quaque illarum suum quoddam saltationis genus
inesse, nempe Tragicæ *pœsē* eam, quæ Emme-
leia vocatur, Comicæ autem Cordacem: inter-
dum vero tertium quoque, assumpta Sicinnide.
Cum vero in principio etiam prætuleris saltationē
Tragoediam et Comoediam; et illos in circulis
tibicines, citharoedorum artem, quæ certaminis
mate-

τὸ σερναῖ προσεπών· Φέρε νῦν ἀντεξέτασω-
 μεν τῇ ὀρχήσει ἕνασιν αὐτῶν· καίτοι τὸν
 μὲν αὐλόν, εἰ δοκεῖ, καὶ τὴν κιθάραν παρῶμεν·
 μέρη γὰρ τῆς τῆ ὀρχησῆς ὑπηρεσίας καὶ ταῦτα.

Τὴν τραγωδίαν δέ γε ἀπὸ τῆ σχήματος πρώ-
 τε καταμάθωμεν, οἷα εἰσιν, ὡς εἰδεχθῆς ἄμα
 καὶ φοβερὸν θέαμα εἰς μῆκος ἄρρενθμον ἡσκημέ-
 νος ἄνθρωπος, ἐμβάταις ὑψηλοῖς ἐποχήμενος,
 πρόσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνατεινόμενον ἐπιμεί-
 μενος, καὶ σῶμα κεκλινὸς πάμμεγα, ὡς κατα-
 πτόμενος τῆς θεατᾶς. ἐὼ λέγειν προσερινίδα
 καὶ προγαρινίδα, προσθετὴν καὶ ἐπιτεχνητὴν
 παχύτητα προσποιούμενος, ὡς μὴ τῆ μήκης ἢ
 ἄρρενθ-

materiem., et ob id ipsum honesta, appellares:
 age iam componamus vnumquodque eorum cum
 saltatione. Quamquam tibiam citharamque, si
 videtur, praetermittamus: partes enim istae quo-
 que ministerii saltatoris.

37. Tragoediam vero a primo illius habitu,
 qualis sit, contemplemur. Quam otiosum simul
 et terribile spectaculum in longitudinem incon-
 cinnam excultus homo, cothurnis inuectus altis,
 personam impositam gerens, quae ultra caput
 emineat, et os latissime hians, quasi deuoraturus
 esset spectatores: omisso dicere, antepectoralia,
 et anteuentralia, adsciticiam et artificialem crassi-
 tiem assumens, ne inconcinna longitudo in te-
 nui

ἀρρυθμία ἐν λεπτῷ· μᾶλλον ἐλέγχεται· οἷτ' ἐν-
δοθεν αὐτὸς κεκραγώς, ἑαυτὸν ἀνακλῶν 7) καὶ
κατακλῶν, ἐνίοτε καὶ περιάδων τὰ ἰαμβεῖα,
καὶ, τὸ δὴ αἰσχιτον, μελωδῶν τὰς συμφορὰς,
καὶ μένης τῆς Φωνῆς ὑπεύθυνον 8) παρέχων ἐ-
αυτὸν.

nui corpore magis deprehendatur: deinde intra
personam ipse clamans, nunc sublata nunc de-
missa voce et fracta, nunc circumducta, canens
iambicos versus, et, quod turpissimum est, ad
modos praescriptos cantans *alienas* calamitates, et
folius se vocis auctorem praestans: reliqua enim
poëtae

7. 'Ἐαυτὸν ἀνακλῶν] Ad verbum *refringens*
se et *infringens* interdum *circumcinciens*.
Nempe verbum κλάω ad vocem relatum vim
quamdam sono-naturali et vocis adeo illatam
notat. Ἀνακλῶν ἑαυτὸν est sursum vi qua-
dam agere vocem, vt altior, quam fert na-
tura, vox exeat: κατακλῶν contrarium est,
nempe infra modum illum et tonum natu-
ralem vocem deprimere: utraque ratio effi-
cit κεκλασμένον *fractum* aliquid, quia non
pleno guttore vox funditur, etc. περιάδων
autem ex compositionis ratione intelligo de
circumducta in altum et profundum eadem
syllaba cantici. Quod ἰαμβεῖα hic memo-
rantur, meminisse oportet, iambicis senariis
maiorē partem constare Tragoedias etc.
Gesner.

8. 'ὑπεύθυνον] Cum proprie *reus* sit ὑπεύθυ-
νος,

αὐτόν. τὰ γὰρ ἄλλα τοῖς ποιηταῖς ἐμύλησε προ-
πολλὰ ποτε γενομένοις. καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρο-
μάχη τίς, ἢ Ἑκάβη ἐς, Φορητὸς ἢ ἠδὴ. ὅ-
ταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσεκδὼν μονῳδῇ, ἐπι-
λαθόμενος αὐτᾶ, καὶ μήτε τὴν λεοντὴν αἰδε-
σθῆις, μήτε τὸ βόπαιον ὃ περικείται, σολοικίαν
εὖ φρονῶν εἰκότως φαίη ἂν τις τὸ πρᾶγμα.

Καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐνεκάλεις τῇ ὀρχηστῇ, τὸ
ἄνδρας ὄντας μιμῆσθαι γυναῖκας· κοινὸν τοῦ-
το

poetae qui olim fuere curarunt. Et quamdiu An-
dromache quaedam aut Hecuba est, quae agitur,
tolerabilis cantus. Cum vero ingressus in scenam
ipse Hercules solus canit, oblitus sui, nec leo-
ninam reueritus, neque clauam, quibus indutus
est, soloecismum eam rem prudens merito voca-
verit.

28. Rursus enim, quod reprehendebas saltato-
riam, quod viri nati imitentur mulieres, illud
commu-

nos, vel certe *ad rationem reddendam obliga-*
tus, quod non cadit nisi in eum, qui actio-
nis alicuius auctor est: hic mediā quandam
significationem habet, et simpliciter *aucto-*
rem notat. Tragico actori nihil neque ad
laudem neque ad turpitudinem imputatur,
praeter vocem, prout bene vel male pronun-
tavit verba poetae. Solius itaque vocis au-
ctor est. *Gesner.*

το καὶ τῆς τραγωδίας καὶ τῆς κωμωδίας ἔργημα ἂν εἴη. πλείους γοῦν ἐν αὐταῖς τῶν ἀνδρῶν αἰ γυναῖκες.

Ἡ κωμωδία δὲ καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν τὸ καταγέλαστον μέρος τῷ τερπνῷ αὐτῇ γενόμεναι, οἷα Δαίων καὶ Τιβίων καὶ Μαγείρων πρόσωπα· τὸ δὲ τῷ ὀρχηστῷ σχῆμα ὡς μὲν κόσμον καὶ εὐπρεπές, ἐκ ἐμὲ χρὴ λέγεσθαι· δῆλα γὰρ τοῖς μὴ τυφλοῖς ταῦτα· τὸ δὲ πρόσωπον αὐτὸ, ὡς κάλλισον, καὶ τῷ ὑποκειμένῳ δράματι ἐοικὸς, ἔκεχενός δὲ ὡς ἐκείνα, ἀλλὰ συμμεμνηκός· ἔχει γὰρ πολλὰς τὰς ὑπὲρ αὐτῶν βουώντας.

Πάλαμ μὲν γὰρ αὐτοὶ καὶ ἡδον καὶ ὠρχέοντο· εἴτ' ἐπειδὴ κινουμένων τὸ ἄσθμα τὴν ψόην ἐπετάρατ-

commune Tragoediae pariter et Comoediae crimen fuerit: plures enim viris in vtraque mulieres.

29. Comoedia vera ridiculas sibi personas ipsas quoque, ut partem delectationis attribuit, quales sunt Dauorum et Tibiorum et coquorum personae. Contra saltatoris habitus, quam ornatus et decorus sit, non opus est uti dicam. Manifesta enim sunt ista his, qui coeci non sunt. Persona autem ipsa ut pulcherrima est, et subiectae actioni apta: non hians ut ille, sed clauso ore: nam multos habet pro se clamantes.

30. Etenim olim iidem canebant saltabantque: deinde cum mouentium se spiritus difficiliter com-

means

τάραττον, ἄμενον ἔδοξεν ἄλλους αὐτοῖς ὑπάρ-
δειν.

Αἱ δὲ ὑποθέσεις κοινὰ ἀμφοτέροισ, καὶ ἔδεν
τι διακρινόμενα τῶν τραγικῶν αἰ ὀρχησικαί,
πλὴν ὅτι ποικιλώτερά αὐταί, καὶ πολυμαθέ-
στερά, καὶ μυρίας μεταβολὰς ἔχουσαι.

Εἰ δὲ μὴ ἐναγώνιος ἡ ὀρχησις, ἐκείνην Φημι
εἶναι αἰτίαν, τὸ δόξαι τοῖς ἀγωνοθέταις μείζον
καὶ σεμνότερον τὸ πρῶγμα, ἢ ὥστε εἰς ἐξέτασιν
καλεῖσθαι. ἐγὼ λέγειν ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τῇ
Χαλκιδικῇ γένεας ἡ ἀρίστη, καὶ τῆτο ὥσπερ τι
κόσμημα, τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγῶνι προστέθεικεν.
Εἴθε-

means turbaret cantum, commodius visum est
alios illis succinere.

31. Caeterum argumenta vtrisque communia,
neque differunt a Tragicis saltatoria, nisi quod
haec maiorem varietatem habent, et plus doctri-
nae, et mille mutationes.

32. Si vero certaminum publicorum materia
non est saltatio, eius rei hanc aio esse causam,
quod praesidibus certaminum maior res videtur
atque honestior, quam quae ad tale examen vo-
cetur. Omitto dicere illud, quod vrbs Italiae,
Chalcidici generis praestantissima, etiam hoc
quasi ornamentum quoddam certaminibus, quae
apud se aguntur, adiecit,

Ἐθέλω δέ σοι ἐνταῦθα ἤδη ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ τῶν παραλελειμμένων τῷ λόγῳ, παμπούλων ὄντων, ὡς μὴ δόξαν ἀγνοίας ἢ ἀμαθίας πρᾶσχωμαι. εἰ γάρ με λέληθεν ὅτι πολλοὶ πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγεγραφότες, τὴν πλείστην διατριβὴν τῆς γραφῆς ἐποίησαντο, πάντα τῆς ὀρχήσεως τὰ εἶδη ἐπεξιόντες, καὶ ὀνόματα αὐτῶν καταλέγοντες, καὶ οἷα ἐκάστη, καὶ ὑφ' ὅτε εὗρέθη, πολυμαθείας ταύτην ἐπίδειξιν ἡγόμενοι παρέξεν. ἐγὼ δὲ μάλιστα μὲν τὴν περὶ ταῦτα φιλοτιμίαν, ἀπειρόκαλόν τε, καὶ ὀψιμαθῆ; καὶ ἐμαυτῷ ἀκαιρόν οἶμαι εἶναι, καὶ διατᾶτο παρήμῃ.

Ἐπει-

33. Volo autem hic tibi iam causam dicere pro his, quae in oratione mea, et multa quidem, praetermissi, ne ignorantiae aut inscitiae opinionem praebeam. Neque enim fugit me, multos ante nos de saltatione qui scriberent, maiorem scriptorum suarum partem in eo consumsisse, ut omnes saltationis species percurrerent, et nomina illarum recenserent, et quae esset unaquaeque, et a quo inuenta esset, rati, se hanc multiplicis doctrinae demonstrationem exhibituros. Ego vero in primis ambitiosum circa talia studium ineptum, et hominis seri studiorum, et mihi intempestivum esse arbitror, ac propterea omitto.

34. De-

Ἔπειτα δὲ καὶ κενόν σε ἀξιῶ ἐννοεῖν καὶ με-
μνήσθαι, ὅτι μοι νῦν ἐπ' ἅσαν ὄρχησιν πρόκειται
γενεαλογεῖν, εἰ δὲ τῆτον τὸν σκοπὸν ὑπέσθαι-
μην τῷ λόγῳ, ὄρχήσεων ὀνόματα καταριθμή-
σασθαι, πλὴν ὅσων ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἐπεμνήσθην
τὰς γενικωτέρας αὐτῶν προχειρισάμενος. ἀλ-
λὰ τόγε ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον τῆς λό-
γου, τῆτό ἐστι, τὴν νῦν ὄρχησιν καθεστῶσαν ἐ-
πανέσαι, καὶ δεῖξαι ὅσα ἐν αὐτῇ τερπνὰ καὶ
χρήσιμα περιλαβῆσα ἔχει, ἐπ' αὐτῇ ἀρξαμένη
ἐς τοσῶτον κάλλος ἐπιδιδόναι, ἀλλὰ κατὰ τὸν
Σεβαστὸν μάρισα. αἱ μὲν γάρ πρῶται ἐκείναι,
ὥσπερ τινὲς ρίζαι, καὶ θεμέλιοι τῆς ὄρχήσεως
ἦσαν· τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸν τελεώτατον
καρπὸν

34. Deinde vero illud etiam te cogitare et me-
minisse iubeo, mihi iam non propositum hoc
esse, ut vniuscuiusque saltationis origines perse-
quar, neque hunc libro huic scopum a me con-
stitutum, enumerare saltationum nomina, prae-
ter pauca illa, quorum ab initio mentionem feci,
cum summa earum genera proferrem. Sed sum-
ma mihi praesentis libri haec est, laudare saltatio-
nem ut nunc constituta est, atque ostendere quan-
tum illa delectationis et utilitatis complexa ha-
beat, cum non olim inceperit tanta pulchritudi-
nis incrementa habere, sed Augusto maxime im-
perante. Nam primae illae quasi radices quae-
dam et fundamenta erant saltationis: sed florem

καρπὸν, ὅπερ νῦν μάλιστα ἐς τὸ ἀκρότατον ἀπα-
τετέλεσαι, τῆτο νῦν ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρ-
χεται, παρεῖς τὸ θερμαῦσιζεν, καὶ γέρανον ἐρ-
χεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς μὴ ἐν τῇ νῦν ταύ-
τῃ ἐτι προσήκοντα. εἰ δὲ γὰρ σκεῖτο τὸ Φρύγιον
τῆς ἐρχήσεως εἶδος, τὸ παροίνιον καὶ συμποτι-
κόν, μετὰ μέθης γιγνόμενον, ἀγροίκων πολλὰ-
κις πρὸς αὐλημα γυναικεῖον ὀρχαζμένων, σφο-
δρὰ καὶ καματηρὰ πηδήματα, καὶ νῦν ἐτι ταῖς
ἀγροικίαις ἐπιπολάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας παρῆλ-
πον, ἀλλ' ὅτι μὴδὲν ταῦτα τῇ νῦν ἐρχήσει κοι-
νωνεῖ. καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις, τὰ
μὲν τινὰ εἶδη ἐπαινεῖ ταύτης, τὰ δὲ πάντα ἀπα-
ξιοῖ.

illius, et perfectissimum fructum, qui nunc ma-
xime ad summum perfectionis fastigium perue-
nit, haec nunc oratio nostra persequitur, omisso,
quid sit Thermaystrida vel gruem saltare, et re-
liqua, quae nihil iam ad hodiernam pertineant.
Neque enim illud Phrygium saltationis genus,
vinolentum illud et in ebriorum conuiujs exerce-
ri solitum, rusticorum saepe ad tibicinae cantum
saltantium saltus vehementes et laboriosos, qui
nunc adhuc inter rusticos frequentantur, igno-
rantia quadam praetermissi; verum quod haec ta-
lia nihil cum hodierna saltatione commune ha-
bent. Etenim Plato in legibus, quaedam huius
genera laudat, quaedam vero plane reiicit, diui-
dens

ξιοῖ, διαιρῶν αὐτὰ εἰς τε τὸ τερπνὸν καὶ τὸ
χρήσιμον, καὶ ἀπελαύνων αὐτῶν τὰ ἀσχημονέ-
στερα, προτιμῶν δὲ καὶ θαυμάζων θάτερα.

Καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως τοσαῦτα. τὸ γὰρ
πάντα ἐπεξίοντα μακύνειν τὸν λόγον, ἀπειρόκαλον.
ἃ δὲ τὸν ὀρχηστὴν αὐτὸν ἔχεν χρῆ, καὶ ὅπως δεῖ
ἡσυχῆσθαι, καὶ ἃ μεμαθηκέναι, καὶ οἷς κρατύνειν
τὸ ἔργον, ἥδη σοι δίδειμι, οἷς μάθης, ἃ τῶν ἐραδίων
καὶ τῶν εὐμεταχειρίζων ἔσαν τὴν τέχνην, ἀλ-
λὰ πάσης παιδείσεως εἰς τὸ ἀκρότατον ἀφικνε-
μένην, ἃ μαθητικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυθμικῆς, καὶ
γεωμετρικῆς, καὶ τῆς σῆς φιλοσοφίας μάλιστα,
τῆς τε φυσικῆς καὶ τῆς ἡθικῆς, τὴν γὰρ δια-
ΛΕΚΤΙ-

dens illa ipsa in delectationem et vtilitatem, et
reinouens inde indecora, praeferens autem et
admiratione prosequens altera.

35. Ac de saltatione ipsa tantum. Omnibus
enim persequendis producere orationem, ine-
ptum fuerit. Quae vero saltatorem ipsum habere
oporteat, quomodo exercitatus esse debeat, et
quae didicisse et quibus rebus confirmare opus
suum, iam tibi enarro, vti discas, non inter fa-
ciles et leues tractatu esse hanc artem, sed ad
summum omnis doctrinae fastigium pertinere, non
musicae modo, sed rhythmicae etiam, et geome-
tricae, et philosophiae illius tuae inmaxime, tum
naturalis tum moralis, nam disputatricem illius
... ..
Aa 2 subti-

λεκτικὴν αὐτῆς περιεργίαν ἀκαιρον αὐτῇ νεόμι-
 νεν. ἔ μὴν ἔδ᾽ ῥητορικῆς ἀφ᾽ ἑσῆκεν, ἀλλὰ καὶ
 ταύτης μετέχει, καθ' ὅσαν ἡδ᾽ αὖτε καὶ πάδας
 ἐπιδεικτικὴ ἐστίν, ὧν καὶ οἱ ῥήτορες γλίσχονται.
 καὶ ἀπ᾽ ἡλλανταὶ δὲ καὶ γραφικῆς καὶ πλαστικῆς,
 ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν ταύταις εὐρυθυμίαν μάλιστα μι-
 μαμένη φαίνεται, ὡς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν
 αὐτῆς, μήτε Ἀπελλῆν εἶναι δοκεῖν.

Πρὸ πάντων δὲ Μνημοσύνην καὶ τὴν θυγα-
 τέρα αὐτῆς Πολύμνειαν ἴλεων ἔχειν αὐτῇ πρό-
 κειται, καὶ μεμνησθαι πειρᾶται ἀπάντων. κα-
 τὰ γὰρ τοι τὸν Ὀμηρικὸν Κάλχαντα τὸν ὄρχη-
 σὴν εἰδέναί χρεὶ τὰ τ' ἔοντα, τὰτ' ἐσσόμενα
 πρὸτ' ἔοντα, ὡς μηδὲν αὐτὸν διαλανθάνειν, ἀλλ'
 εἶναι

subtilitatem intempestiuam sibi putauit. Verum
 ab oratoria non remouit se, sed huius quoque
 partem sibi vindicauit, in quantum mores atque
 affectus delectaret, cuius rei etiam oratores cupidi
 sunt. Neque vero abhorret a pictura et plastice,
 sed harum artium concinnitatem in primis imi-
 tari deprehenditur, vt nihilo melior neque Phi-
 dias, neque Appelles illa esse videatur.

36. Ante omnia vero Mnemosynen eiusque
 Pölymneian filiam propitiam habere illi proposi-
 tum est, ac meminisse tentat omnium. Morē
 enim Homerici illius Calchantis scire oportet sal-
 tatorem *omnia quae sunt, et quae fient, quaeque*
fuere, vt nihil ipsum fugiat, sed prompta sit illor-
 rum

εἶναι πρόχειρον τὴν μνήμην αὐτῶν. καὶ τὸ μὲν
καθάλασκον τῆς υποθέσεως, μιμητικὴ τίς ἐστίν
ἐπιστήμη, καὶ δεικτική, καὶ τῶν ἐκπονηθέντων
ἐξαγορευτική, καὶ τῶν ἀφανῶν σαφηνιστική, καὶ
ὅπερ ὁ Θουκυδίδης περὶ τοῦ Περικλέους εἶπεν, ἐπαι-
νῶν τὸν ἄνδρα, τῷτο καὶ τὸ τοῦ ὀρχηστῆ ἀκρίστα
τον αὖ ἐγκώμιον εἶη, γινώσκαι τε τὰ δέοντα, καὶ
ἐρμηνεύσαι αὐτά. ἐρμηνεύειαν δὲ νῦν τὴν σαφή-
νειαν τῶν σχημάτων λέγω.

Ἡ δὲ πᾶσα τῷ ἔργῳ χορηγία ἡ παλαιὰ ἰσο-
ρία ἐστίν, ὡς προεῖπον, καὶ ἡ πρόχειρος αὐτῆς
μνήμη τε καὶ μετ' εὐπρεπείας ἐπίδειξις. ἀπὸ
γὰρ χάρις εὐθύς, καὶ τῆς πρώτης τοῦ κόσμου γε-
νέσεως ἀρξάμενον, χρὴ αὐτὸν ἅπαντα εἰδέναι,
ἄχρη

rum memoria. Et quantum ad capitale argu-
mentum et propositum artis, scientia est imitandi,
ostendendique et cogitata proferendi, et obscura
declarandi: et quod Thucydides in laude Periclis
dixit, illa summa etiam saltatoris laus fuerit, in-
telligere quid oporteat, et explicare. Explica-
tionem autem nunc dico claram, vniuscuiusque
habitus expressionem.

37. Apparatus omnis huius operis antiqua hi-
storia est, ut praedixi, et prompta illius tum me-
moriam tum decora representatio. Oportet enim
illum, captis ab ipso statim Chaos et prima mun-
di origine initiis, scire omnia, ad Cleopatram

ἄχρι τῶν κατὰ τὴν Κλεοπάτραν τὴν Αἰγυπτίαν.
 τέτρω γὰρ τῷ διασέματι περιωρίσθω ἡμῖν ἢ τῇ
 ἐρχησῇ πολυμαθεῖα, καὶ τὰ διὰ μέσων μάλιστα
 ἴσω, Θύραν τὴν τομὴν, Ἀφροδίτης γονάς, Τίτα-
 νων μάχην, Διὸς γένεσιν, Ῥέας ἀπάτην, Λίδου
 ὑποβολὴν, Κρέναι δασμὰ, τὸν τῶν τριῶν Ἀδελ-
 φῶν κλῆρον.

Εἶτα ἐξῆς Γιγάντων ἐπανάστασιν, πυρὸς κλο-
 πὴν, ἀνθρώπων πλάσιν, Προμηθεῶς κόλασιν,
 Ἔρωτος ἰσχὺν ἐκατέρω· καὶ μετὰ ταῦτα Δήλη
 πλάνην, καὶ Λητᾶς ὠδίνας, καὶ Πύθωνος ἀναι-
 ρεσιν, καὶ Τίτυς ἐπιβλήν, καὶ τὸ μέσον τῆς
 γῆς εὐρεῖσκόμενον πτήσῃ τῶν αἰτῶν.

Δευ-

usque Aegyptiam. Hoc enim interuallo definia-
 tur nobis saltatoris scientia, eaque praefer-
 tius, quae interiecta sunt, Caeli castrationem,
 natales Veneris, Titanum pugnam, Iouis nati-
 vitatem, fraudem Rheae, subiectumque lapidem,
 Saturni vincula, fratrum trium sortem.

38. Tum deinceps Gigantum seditionem,
 ignem furto subductum, homines formatos, Pro-
 methei poenam, vinum utriusque Amoris. Et post
 ista Delis insulae sublatos errores, et Latonae par-
 tum, et Pythonem sublatum, Tityi insidias,
 mediumque telluris locum volatu aquilarum de-
 prehensum.

39. Den-

Δευκαλίωνα ἐπὶ ταῖσι, καὶ τὴν μεγάλην ἐπὶ
 ταῖς τῷ βίῃ ναυαγίαν, καὶ λάρνακα μίαν λαί-
 ψανον τῷ ἀνθρωπείῳ γένει· φυλάττεσαν· καὶ
 ἐκ λίθων ἀνθρώπους πάλιν· εἶτα Ἰάνχῃ σπα-
 ραγμόν, καὶ Ἥρας δόλον, καὶ Σεμέλης κατὰ-
 Φλεξίν, καὶ Διονύσῃ ἀμφότερας τὰς γονάς, καὶ
 ὅσα παρὶ Ἀθηναῖς, καὶ ὅσα Ἡφαίστῃ, καὶ Ἐρι-
 χθονίῃ, καὶ τὴν ἔσιν τὴν περὶ τῆς Ἀττικῆς,
 καὶ Ἀλιρρόδιον, καὶ τὴν πρώτην ἐν Ἀρείῳ πά-
 γῃ κρίσιν, καὶ ὅλως τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν μυθο-
 λογίαν.

Ἐξαιρέτως δὲ τὴν Δήμητρος πλάνην, καὶ Κό-
 ρης εὐρεσίαν, καὶ Κελῆν ξενίαν, καὶ Τριπτολέμῃ
 γεωργίαν, καὶ Ἰκαρίῃ ἀμπελουργίαν, καὶ τὴν Ἡ-
 ριγό-

39. Deucalionem super haec, et magnum hoc
 viuente saeculi naufragium, et arcam vniam re-
 liquias humani generis seruantem, et enatos rur-
 sus ex lapidibus homines. Tum Iachum lacera-
 tum, et Iunonis dolum, et combustam Semelen,
 et vtramque Dionysi natiuitatem, et quaecumque
 traduntur de Minerua, et de Vulcano, et Erich-
 thonio, et contentionem de Attica, et interfe-
 ctum a Marte Halirrhodium, et primum de ea re
 in Areopago iudicium, et Atticam in vniuersum
 mythologiam.

40. Praeter caetera vero errorem Cereris, in-
 ventamque Liboram, et Celei hospitium, et agri-
 culturam Triptolemi, et vineam ab Icario cul-
 tam,

εργόνης συμφορὰν, καὶ ὅσα περὶ Βορέα, καὶ ὅσα
 περὶ Ὀρειθυίας, καὶ Θησέως, καὶ Αἰγέως· ἔτι
 δὲ τὴν Μηδείας ὑποδοχὴν, καὶ αὖθις εἰς Πέρσας
 Φυγὴν, καὶ τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας, καὶ τὰς
 Πανδίωνος· ἅτε ἐν Θράκῃ ἔπαθον, καὶ ἔπραξαν.
 εἴτα δ' Ἀκάμας, καὶ ἡ Φυλλίς, καὶ ἡ πρετέρα δὲ
 τῆς Ἑλένης ἀρπαγὴ, καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκύ-
 ρων ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ Ἴππολύτε πάθος,
 καὶ Ἡρακλειδῶν κἀθοδος. Ἀττικὰ γάρ καὶ
 ταῦτα εἰκότως ἀνναμίζοιτο. ταῦτα μὲν τὰ Ἀ-
 θηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα ἐκ πολλῶν
 τῶν παραλελειμμένων διήλθον.

Ἐξῆς δὲ τὰ Μέγαρα, καὶ Νῆσος, καὶ Σκύλλα,
 καὶ πορφυρεὺς πλόκαμος, καὶ Μίνως πόρος, καὶ
 περὶ

tam, et calamitatem Erigones, et quaecumque de
 Borea, et de Oreithyia, et Theseo, et Aegeo narra-
 unt. Ad haec receptionem Medae, et rursus fugam
 ad Persas, et Erechthei filias, et Pandionis, quae
 in Thracia vel passae sunt vel fecerunt. Postea
 tenendi sunt Acamas et Phyllis, et prior Helenae
 raptus, et Dioscurorum contra urbem expeditio,
 et quae acciderunt Hippolyto, et Heraclidarum
 reditus: Attica enim ista quoque videri possunt
 merito. Atque ista quidem Atheniensium, pau-
 ca sane speciminis ergo de multis ommissis ruli.

41. Deinde occurrunt Megara, et Nisus, et
 Scylla et circinnus purpureus, et profectio Mi-
 nois,

περὶ τὴν εὐεργέτην ὠχαρισίαν· οἷς ἐξῆς ὁ Κιθα-
ρῶν, καὶ τὰ Θηβίων, καὶ τὰ Λαβδακιδῶν πά-
θη, καὶ Κάδμω ἐπιδημία, καὶ βοὸς ἐκλασις, καὶ
ὄφως ὀδόντες, καὶ Σπαρτῶν ἀνάδοσις, καὶ αὐ-
τῆς τῆς Κάδμω εἰς δράκοντα μεταβολή, καὶ πρὸς
λυραὺν τεύχισις, καὶ μανία τῆς τειχοποιᾶς, καὶ
τῆς γυναικὸς αὐτῆς τῆς Νιόβης ἡ μεγαλαυχία,
καὶ ἡ ἐπὶ τῷ πένθει σιγή, καὶ τὰ Πενθῆως,
καὶ Ἀκταίωνος, καὶ τὰ Οἰδίποδος, καὶ Ἡρα-
κλῆς σὺν τοῖς ἀθλοῖς αὐτῆς ἀπάσι, καὶ ἡ τῶν
παιδῶν σφαγή.

Εἶθ' ἡ Κορινθος πλέα καὶ αὕτη μύθων, τὴν
Γλαύκην καὶ τὸν Κρέοντα ἔχουσα· καὶ πρὸ αὐ-
τῶν τὸν Βελλεροφόντην καὶ τὴν Σθενόβοειαν, καὶ
Ἡλίσ

nois, ingratusque aduersus bene de se meritam
animus: post quæ sequuntur Cithaeron, et The-
banorum, Labdacidarumque res, et Cadmi pere-
grinatio, et bos procumbens, et dentes serpen-
tis, et Spartorum exortus, ac rursus Cadmi in
serpentem mutatio, et aedificatio *Amphionis* ad
lyram, et furor structoris et vxoris illius Niobes
magniloquentia, et in luctu silentium, et Pen-
thei, et Actæonis, et Oedipi res, et Hercules
suis cum laboribus omnibus, et liberorum *illius*
caedes.

42. Tum Corinthus plena et ipsa fabularum,
quæ Glauren habeat et Creontem, et ante hos
Bellerophontem et Sthenoboeam, et Solis atque

Ἦλξε μάχην, καὶ Περσειδῶνος· καὶ μετὰ ταῦτα τὴν Ἀθάμαντος μανίαν, καὶ τῶν Νεφέλης παίδων ἐπὶ τῇ κρείττῃ τὴν διαέριον Φυγὴν, Ἰναῦς καὶ Μελικέρτε ὑποδοχὴν.

Ἐπὶ ταῖσι τὰ Πελοπιδῶν καὶ Μυκῆναι, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς, καὶ πρὸ αὐτῶν, Ἰναχος, καὶ Ἴω, καὶ ὁ Φρερός αὐτῆς Ἄργος, καὶ Ἀτρεὺς καὶ Θυέστης, καὶ Ἀερόπη, καὶ τὸ χρυσαῖον δέρας, καὶ Πελοπίας γάμος, καὶ Ἀγαμέμνωνος σφαγὴ, καὶ Κλυταιμνήστρας τιμωρία. καὶ ἔτι πρὸ τούτων ἡ τῶν ἑπτὰ λοχαγῶν στρατεία, καὶ ἡ τῶν Φυγάδων γαμβρῶν τῇ Ἀδράστῃ ὑποδοχὴ, καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῖς χρησμός, καὶ ἡ τῶν πεσόντων ἀταφία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα καὶ Μεναικέως ἐπιώλεια.

Καὶ

Neptuni pugnam: ac post haec Athamantis furorem, et liberorum Nepheles aëriam in ariete fugam, Ino et Melicertam mari exceptos.

43. Post haec Pelopidarum res et Mycenae, tum quae ibi, ante hos quoque, gesta sunt: Inachus, atque Io, ipsiusque Argus Custos, et Atreus ac Thyestes, et Aerope, et aureum vellus, et Pelopeiae nuptiae, et caedes Agamemnonis, et poena Clytaemnestrae: et ante haec etiam septem ducum ad Thebas expeditio, receptioque generorum Adraști exulum, oraculumque de illis, et insepulti qui ibi ceciderant, et Antigones propter ista Menoeceique interitus.

44. Et

Καὶ τὰ ἐν Νεμέῃ· δὲ, ἡ Ὑψιπύλη καὶ Ἀρχέ-
μορος, ἀναγκαστάτα τῷ ὀρχησῇ μνημονεύμα-
τα. καὶ πρὸ αὐτῶν εἰσεται τὴν Δαναῆς παρ-
θένησιν, καὶ Περσέως γενέσιν, καὶ τῶν ἐπὶ
τὰς Γοργόνας ἄθλον αὐτῷ προσημαμένον, ὃ οἰκεία
καὶ ἡ Αἰθιοπικὴ δῆγησις, Κασσιέπεια καὶ Ἀν-
δρομέδα, καὶ Κηφεύς, ὃς καὶ ἄστροις ἐγκατέλε-
ξεν ἡ τῶν μετὰ ταῦτα πίσις. καὶ κείνα δὲ τὰ
ἀρχαῖα τὰ Αἰγύπτου καὶ Δαναῶ, εἰσεται καὶ
τὴν ἐπιπυλάμιον ἐπιβλήν.

Οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἡ Λακεδαιμόνων τοιαῦτα
παρέχεται· τὸν Ἰακινθόν, καὶ τὸν τῷ Ἀπόλ-
λωνος ἀντρασὴν Ζέφυρον, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ δίσ-
κῳ τῷ μερικῇ σφαγὴν, καὶ τὸ ἐκ τῷ αἵματος
ἄνδρος,

44. Et quae in Nemea acciderunt, Hypsipyle
et Archemorus, res saltatori memoratu maxime
necessariae. Et ante ista sciet custoditam Danaës
virginitatem; et natum ex ea Persæum, propo-
situmque illi contra Gorgonas certamen; cui do-
mestica etiam illa Aethiopica narratio, Cassiopeia
et Andromeda, et Cepheus, quos astris etiam ad-
numeravit fides posterior. Illa quoque antiqua
sciet de Aegypto et Danao, et illas in nuptiali
toro infidias.

45. Non paucas vero etiam Lacedaemon talia
praebet. Hyacinthum, et rivalem Apollinis Ze-
phyrum, et caedem pueri a disco, et florem ex
sanguine

ἄνθος, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ αἰάζουσαν ἐπιγραφήν,
καὶ τὴν Τυνδάρω ἀνάσασιν, καὶ τὴν Διὸς ἐπὶ τέ-
τῳ κατ' Ἀσκληπιῷ ὄργην. ἔτι δὲ καὶ τὸν Πά-
ριδος ξενισμόν, καὶ τὴν Ἑλένης ἀρπαγὴν, μετὰ
τὴν ἐπὶ τῷ μῆλῳ κρίσιν.

Νομίζεον γὰρ τῇ Σπαρτιατικῇ ἱστορίᾳ, καὶ τὴν
Ἰλιακὴν συνήφθαι, πολλὴν ἔσαν καὶ πολυπρόσ-
ωπον. καθ' ἑκάστην γὰρ τῶν ἐκτὸς περὶ τῶν
δράμα τῇ σκηνῇ πρέσβεται. καὶ μεμνησθαι δεῖ
τέττων ἀνδρῶν, μάλιστα ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς εὐθύς ὁ-
χρεῖ τῶν ἐν τοῖς νόμοις γεγενημένων, καὶ τῆς Αἰ-
νείδου πλάνης καὶ Διδῶς ἔρωτος, ὧν ἐκ ἀλλότρια
καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέστην δράματα, καὶ τὰ ἐν
Σκυθίᾳ τῷ ἥρωϊ τετολμημένα. ἐκ ἀπώδου δὲ
καὶ

sanguine, inscriptionemque in illo lugubrem:
et excitatum ab inferis Tyndarum, Iovemque
propterea iratum Aesculapio. Porro hospitium
Paridis, et Helenae raptum, post iudicium de-
pono.

46. Putandum enim, Spartanæ historiae Ili-
acæ quoque connexam esse, quæ multa est et
multarum personarum: de unoquoque enim eo-
rum qui ibi ceciderunt, actus aliquis scenæ pro-
positus est: et meminisse horum oportet semper,
maxime statim inde a rapina usque ad ea, quæ
in reditu cuiusque facta sunt, et errorum Aeneae
et Didæ amorum, a quibus non alieni actus circa
Oresten, et quæ in Scythia Heros ille ausus est.
Nec

καὶ τὰ πρὸ τέτων, ἀλλὰ τοῖς Ἰλίουκοῖς συγγειῇ,
 Ἀχιλλεύς ἐν Σκύρῳ παρθένευσίς, Ὀδυσσεύς
 μανία, καὶ Φιλοκτήτης ἐρημία, καὶ ὄλως, ἡ πᾶ-
 σα Ὀδυσσεύς, πλάνη, καὶ Κίρκη, καὶ Τηλέγον-
 νος, καὶ ἡ Αἰόλη τῶν ἀνέμων δυναστεία, καὶ τὰ
 ἄλλα μέχρι τῆς τῶν μνηστῆρων τιμωρίας· καὶ
 πρὸ τέτων ἡ κατὰ Παλαμήδους ἐπιβελή, καὶ ἡ
 Ναυπλίς ὄργη, καὶ ἡ Αἴαντος μανία, καὶ ἡ θα-
 τερα ἐν ταῖς πέτραις ἀπώλεια.

Ἔχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ἡλὶς τοῖς ὀρχεῖ-
 σθαι περρωμένοις, τὸν Οἰνόμαον, τὸν Μυρτί-
 λον, τὸν Κρόνον, τὸν Δία, τὰς πρώτας τῶν Ὀ-
 λυμπίων ἀγωνισίας.

Πολλή

Nec abhorrent ab hisce quae ante gesta sunt, sed
 cognata rebus Iliacis, Achilles in Scyro pro vir-
 gine commoratio, furor *simulatus* Vlyssis, Philo-
 ctetes destitutus, et tota, in vniuersum, Vlysses
 peregrinatio, et Circe, et Telegonus, et Aeoli
 in ventos potestas, et reliqua ad poenam usque
 procorum. Et ante haec structae Palamedi infi-
 diae, et Nauplii irae, et furor Aiakis, et alterius
Aiakis in scopulis interitus.

47. Habet multas occasiones Elis quoque pro
 saltare conantibus, Oenomaum, Myrtilum, Sa-
 turnum, Iouem, primos Olympiorum certatores.

48. Mul-

Πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατ' Ἀρκαδίαν μυθολογία, Δάφνης Φυγὴ, Καλλιστὸς θηρίωσις, Κενταύρων παροινία, καὶ Πανὸς γοναί, Ἀλφειᾶ ἔρως, καὶ ὕφαλος ἀποδημία.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Κρήτην ἀΦίκη τῷ λόγῳ, πάμπολλα καμῖθεν ἡ ὄρχησις ἐρανίζεται, τὴν Εὐρώπην, τὴν Πασιφάην, τὰς Ταύρας ἀμφοτέρως, τὸν Λαβύρινθον, τὴν Ἀριάδνην, τὴν Φαίδραν, τὸν Ἀνδρέγεων, τὸν Δαίδαλον, τὸν Ἰκαρον, τὸν Γλαῦκον, τὴν Πολυίδαν μαντικὴν, τὸν Τάλῳ, τὸν χαλκὸν τῆς Κρήτης περίπολον.

Καὶ εἰς Αἰτωλίαν μετέλθης, καμῖ πολλὰ ἡ ὄρχησις καταλαμβάνει· τὴν Ἀλθαίαν, τὸν Μελέαγρον, τὴν Ἀταλάντην, τὸν δαλόν, καὶ πο-
ταμῶ

48. Multa quoque circa Arcadiam fabularum materies, Daphnes fuga, Callistus in feram mutatio, Centaurorum ebrui furores, Panis natiuitas, amor Alphei et iter sub mari.

49. Verum etiam in Cretam si commemoratio-
ne pergat, multa inde quoque sibi saltatio colligit, Europen, Pasiphaën, et vtrobique Tauros, Labyrinthum, Ariadnen, Phaedram, Androgeon, Daedalum, Icarum, Glaucum, Polyidi vaticinandi artem, Talum illum aeneum per Cretam erroneum.

50. Et in Aetoliam si transferis, etiam ibi multa inuenit saltatio: Althaeam, Meleagrum, Atalantam, *fatalem illum* torrem, Herculis cum fluuio
luctam

ταμῶ καὶ Ἡρακλέους πάλην, καὶ Σειρήνων γένε-
σιν, καὶ Ἐχινάδων ἀνάδοσιν, καὶ μετὰ τὴν μα-
ρίαν Ἀλκμαίωνος οἴκησιν. εἴτα Νέσσον καὶ Διή-
ανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ' ἣ τὴν ἐν Οἷτῃ πυράν.
Ἔχει καὶ Θράκη πολλὰ τῷ ὀρχησομένῳ ἀναγ-
καῖα, τὸν Ὀρφέα, τὸν ἐκείνῃ σπαραγμὸν, καὶ
τὴν λάλον αὐτῆς κεφαλὴν τὴν ἐπιπλέκσαν τῇ
δύρῃ, καὶ τὸν Αἴμον, καὶ τὴν Ροδοπην, καὶ τὴν
Λυκάργον κόλασιν.

Καὶ Θεσσαλία δὲ ἐτι πλείω παρέχεται, τὸν
Πελίαν, τὸν Ἰάσονα, τὴν ἈλκΗΣιν, τὸν τῶν
πεντήκοντα νέων σόλον, τὴν Ἀργῶ, τὴν λάλον
αὐτῆς τρέσιν.

Τὰ ἐν Λήμνῳ τὸν Αἰήτην, τὸν Μηδείας ὄνει-
ρον, τὸν Ἀψύρτη σπαραγμὸν, καὶ τὰ ἐν τῷ
πρά-

luctam, Sirenum natales, et ortas Echinadas, et
furore discussio Alcmaeonis constitutam familiam.
Tum Nessum et Deianirae zelotypiam, ex ea-
que *Herculis* in Oeta rogam.

51. Habet etiam Thraee multa saltaturo ne-
cessaria: Orpheum, eius laniationem, caput illius
loquax lyrae innatans; et Haemum, et Rhodo-
pen, et Lycurgi supplicium.

52. Ac Thessalia multo etiam plura exhibet,
Peliam, Iasonem, Alcestin, quinquaginta iuue-
num classem, Argo, loquacem illius carinam.

53. Ea quae in Lemno acta sunt, Aestetem, Me-
deae somnium, laceratum Absyrtum, et gesta
in

παράπλω γυνόμενα· καὶ μετὰ ταῦτα τὸν Πρω-
τεσίλαον καὶ τὴν Λαοδάμειαν.

Καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν πάλιν διαβῆς, πολλὰ κα-
κὰ δράματα. ἡ γὰρ Σάμος εὐθύς καὶ τὸ Πολυ-
κράτης πάθος, καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς μέχρι
Περσῶν πλάνη· καὶ τὰ ἔτι ἀρχαιότερα, ἢ τῆ
Ταντάλη Φλυαρία, καὶ ἡ παρ' αὐτῶ θεῶν ἐξία-
σις, καὶ ἡ Πέλοπος κρηενργία, καὶ ὁ ἐλεφάντι-
νος ὦμος αὐτῆς.

Καὶ ἐν Ἰταλίᾳ δὲ ὁ Ἑριδανὸς, καὶ Φαέθων,
καὶ Αἰγυριοὶ ἀδελφαὶ θρηνῆσαι, καὶ ἡλεκτρον
δακρύειναι.

Εἴσεται δὲ ὁ τοιοῦτος καὶ τὰς Ἑσπερίδας, καὶ
τὸν Φρυγὸν τῆς χρυσοῦς ὀπίσθας δράκοντα, καὶ
τὸν

in praeternavigando: et post ista Protefilaum et
Laodamian.

54. Et si in Asiam rursus transeas, multae ibi
etiam actiones. Statim enim occurrit Samus et
Polycratis calamitas, filiaeque ipsius ad Persas
usque error: et antiquiora adhuc, lingua Tantali
incontinens, Deorum apud illum epulae, maesta-
tus Pelops redditusque illi humerus eburneus.

55. In Italia vero Eridanus, et Phaëthon, et
sorores illius populi plorantes electri lacrimas.

56. Norit talis etiam Hesperides, et custo-
dient aurei auctumni draconem, et Atlantis
labo-

τὸν Ἀτλαντος μόχθον, καὶ τὸν Γηρυόνην, καὶ
τὴν ἐξ Ἐρυθείας ἔλασιν τῶν βοῶν.

Οὐκ ἀγνοήσει δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορ-
φώσεις ἀπάσας, ὅσαι εἰς δένδρα, ἢ θηρία, ἢ
ὄρνεα ἡλλάγησαν, καὶ ὅσαι ἐκ γυναικῶν ἄνδρες
ἐγένοντο, τὸν Καίνεα λέγω, καὶ τὸν Τειρεσίαν,
καὶ τὰς τοιαύτας.

Καὶ ἐν Φοινίκη δὲ Μύρραν, καὶ τὸ Ἀσσύριον
ἐκεῖνο πένθος μεριζόμενον 9) καὶ ταῦτα εἴσεται,
καὶ

laborem, et Geryonem, et boues ex Erytheia ab-
actos.

57. Neque ignorabit fabulosas formarum im-
mutationes, quae in arbores, aut bestias, aut
aves mutatae sunt, et quae ex mulieribus viri
factae, Caenetus dico et Tiresiam, et similes.

58. In Phoenice Myrrham, et Assyrium illum
luctum alternum. Haec, inquam, norit. In-
super

9. Μεριζόμενον] Μεριζόμενον hic *alternum* ver-
tere malui. Adonis, Myrrhae filius, alter-
nis lugetur apud Assyrios, quam diu nem-
pe est cum Proserpina, ἐν ᾧδῃ, quam diu
latet anni fertilitas, hieme quasi sepulta;
deinde iterum gaudii materiem praebet, cum
est cum Venere, secundam facit naturam
etc. Igitur diuisus inter Venerem et Pro-
serpinam Adonis alternis, quod dixi, apud
Assyrios lugetur. *Gesner.*

Luc. Op. T. IV.

Bb

καὶ τὰ νεώτερα δέ, ὅσα μετὰ τὴν Μακεδόνων
ἀρχὴν ἐτολμήθη ὑπὸ τε Ἀντιπάτρως, καὶ παρὰ
Σελεύκου ἐπὶ τῷ Στρατονίκῃς ἔρωσι.

Τὰ γὰρ Αἰγυπτίῳ μυστικώτερα ὄντα εἴσεται
μὲν, συμβολικώτερον δὲ ἐπιδείξεσθαι, τὸν Ἐπα-
Φον λέγω, καὶ τὸν Ὀσίριν, καὶ τὰς τῶν θεῶν
εἰς τὰ ζῶα μεταβολάς. πρὸ πάντων δὲ τὰ πε-
ρὶ τὰς ἑρώτας αὐτῶν, καὶ αὐτὰ τῷ Διὶ, καὶ
εἰς ὅσα ἑαυτὸν μετετεκένασεν.

Εἴσεται δὲ καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ἅπασαν τραγωδίαν,
καὶ τὰς κολάσεις, καὶ τὰς ἐφ' ἐκάστῃ αἰτίας, καὶ
τὴν Περὶθε καὶ Θησέως ἄχρι τῷ αὐτῷ ἐταιρείαν.

Συνελόντι δὲ εἰπεῖν, ἔδεν τῶν ὑπὸ τῷ Ὀμή-
ρῳ καὶ Ἡσιόδῳ, καὶ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ
μάλι-

super vero etiam, recentiora, quae post *magnam*
illud Macedonum imperium suscepta sunt ab An-
tipatro, et a Seleuco amore Stratonices.

59. Aegyptiorum illa occultiora sciet quidem,
sed per signa tantum quaedam demonstrabit: E-
paphum dico, et Osirin, et mutatos in animalia
Deos: ante omnia vero amores illorum, ipsius-
que adeo Iouis, et in quos se habitus mutauerit.

60. Sciet etiam totam illam apud inferos tra-
goediam, supplicia, et singulorum causas, et
Perithoi atque Thesei ad inferos usque amicitiam.

61. Ut breviter comprehendam, nihil eorum,
quae ab Homero et Hesiodo, et optimis poetis
et

μάλιστα τῆς τραγωδίας λεγομένων, ἀγνοήσει.
 τῶντα πάντα ἑλγὰ ἐκ πολλῶν, μᾶλλον δὲ ἀπεί-
 ρων τὸ πλῆθος ἐξελών, τὰ κεφαλαιωδέερα
 κατέλεξα, τὰ ἄλλα τοῖς τε ποιηταῖς ἀδεῖν ἄ-
 φεις, καὶ τοῖς ὀρχησαῖς αὐτοῖς δεικνύναι, καὶ
 σοὶ προσεξευρίσκειν καθ' ὁμοιότητα τῶν προει-
 ρημένων, ὥστε ἅπαντα πρόχειρα καὶ πρὸς τὸν
 καιρὸν ἕκασον τῷ ὀρχηστῇ προπεπορισμένα, καὶ
 προτεταμιευμένα κῆσθαι ἀναγκαῖον.

Ἐπεὶ δὲ μιμητικὸς ἔστι, καὶ κινήμασι τὰ ἀδό-
 μενα δείξιν ὑποσχεῖται, ἀναγκαῖον αὐτῷ, ὅ-
 περ καὶ τοῖς ῥήτορσι, σαφένειαν ἀσκεῖν, οἷς
 ἕκασον τῶν δεικνυμένων ὑπ' αὐτῶν δηλῆσθαι, μη-
 δενὸς ἐξηγητῶν δεόμενον. ἄλλ' ὥστε ἔφη ὁ Πυ-
 θικός

et maxime tragicis dicuntur, ignorabit. Haec
 pauca sane de multis, vel potius multitudinem de
 infinitis numero decerpens, enumeravi praecipua,
 reliqua tum poetis canenda relinquens, tum ipsis
 ostendenda saltatoribus, tibi que ad similitudinem
 praedictorum inuenienda, quae omnia in prom-
 tu, et vnoquoque tempore iam ante praeparata,
 et in penu quasi reposita esse saltatori necesse est.

62. Quandoquidem vero imitator est, et moti-
 bus ostendere ea quae canuntur promittit, opus
 est illi, quemadmodum et oratoribus, exercere
 diluciditatem, ut vnumquodque eorum, quae
 ostenduntur ab illo, declaretur, neque inter-
 prete opus habeat: sed quod dixit oraculum Py-

δικὸς χρησμὸς, δεῖ τὸν θεώμενον ὄρχησιν, καὶ
κωφᾶ συνιέναι, καὶ μὴ λαλέοντας (τᾶ ὄρχησᾶ)
αἰκούειν.

Ὁ δὲ καὶ Δημήτριον τὸν Κυνικὸν παθεῖν λέ-
γουσιν. ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁμοίᾳ σοι κατηγορεῖ
τῆς ὄρχησικῆς, λέγων τᾶ αὐλᾶ, καὶ τῶν συρίγ-
γων καὶ τῶν κτύπων, παρεργόν τι τὸν ὄρχησῆν
εἶναι, μηδὲν αὐτὸν πρὸς τὸ δράμα συντελεῖντα,
κινέμενον δὲ ἄλογον ἄλλως κίνησιν καὶ μάταιον,
ἔδενός αὐτῇ νῦν προσόντος· τῶν δ' ἀνθρώπων
ταῖς περὶ τὸ πρᾶγμα γοητευομένων, ἐσθῆτι Ση-
ρικῇ, καὶ προσωπεῖω εὐπρεπεῖ, αὐλῶ τε καὶ τε-
ρετίσμασι, καὶ τῇ τῶν ἀδόντων εὐφρονίᾳ, οἷς
κοσμεῖσθαι μηδὲν ὄν τὸ τᾶ ὄρχησᾶ πρᾶγμα. ὁ
τότε

thicum, oportet a spectatore saltationis et mutum
intelligi, et audiri nihil loquentem saltatorem.

63. Quod etiam Cynico Demetrio accidisse
aiunt. Cum enim et ipse similibus argumentis,
quibus tu, vltus accusaret saltatoriam, dicens ti-
biae et fistularum et percussionum accessionem
esse saltatorem, qui nihil ipse ad actionem con-
ferat, sed moueatur temere, motu quodam irra-
tionabili atque vano, quippe cui intellectus nul-
lus infit, fascinatim interim hominibus per ea
quae adiuncta rei sunt, vestem Sericam, et per-
sonam decentem, et tibiam atque contillationes,
bonasque canentium voces, quibus exornari di-
ceret opus saltatoris, quod per se nihil esset: sal-
tator

τῶς κατὰ τὸν Νέρωνα εὐδοκίμων ὀρχηστῆς, ἐκ
 ἀσύνητος, ὡς Φασιν, ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος, ἐν
 τε ἰσορίας μνήμη, καὶ κινήσεως καλλιδιενηγκών,
 ἐδεήθη τοῦ Δημητρίου εὐγνωμονεσάτην, οἶμαι,
 τὴν δέξαι, ἰδεῖν ὀρχάμενον, ἔπειτα κατηγο-
 ρεῖν αὐτᾶ, καὶ ὑπέσχετό γε ἄνευ αὐλᾶ, καὶ
 ἀσμάτων ἐπιδείξασθαι αὐτῷ· καὶ ἥτως ἐποίη-
 σεν· ἡσυχίαν γὰρ τοῖς τε κτυπᾶσι, καὶ τοῖς
 αὐλᾶσι, καὶ αὐτῷ παραγγείλας τῷ χορῷ, αὐ-
 τὸς ἐφ' ἑαυτᾶ ὠρχήσατο τὴν Ἀφροδίτης καὶ
 Ἄρεος μοιχείαν, Ἥλιον μηνύοντα, καὶ Ἡφαι-
 στον ἐπιβιβέοντα, καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέρως,
 τὴν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρη σαγηνεύοντα,
 καὶ τοὺς ἐφεσῶτας θεοὺς ἕκασον αὐτῶν, καὶ
 αἰδουμένην μὲν τὴν Ἀφροδίτην, ὑποδαδοικότα
 δὲ

tator qui tum floreret, Neronis temporibus, non
 imprudens, vt aiunt, sed si quis alius, et histo-
 riae memoria, et motus decentia, praestans, pe-
 titiit a Demetrio rem aequissimam, puto, vt sal-
 tantem se videret, deinde accusaret: promisitque,
 se absque tibia et canticis copiam sui facturum.
 Idque fecit. Imperato enim *scamilla* pullantibus
 et instantibus tibiis, choroque ipsi, silentio, ipse
 per se saltauit Martis atque Veneris adulterium,
 solem indicantem, insidiantem Vulcanum, et
 vincula vtrisque, Veneri ac Marti, iniicientem,
 adstantiumque Deorum vnumquemque: et Ve-
 nerem quidem pudore suffusam, aliquantum

δὲ καὶ ἱκετεύοντα τὸν Ἀρη, καὶ ὅσα τῇ ἰσορίᾳ ταύτῃ πρόσεσιν, ὥς τὸν Δημήτριον ὑπερησθέντα τοῖς γιγνομένοις, τῷτον ἔπαινον ἀποδοῦναι τὸν μέγιστον τῷ ὀρχηστῇ. ἀνέκραγε γάρ, καὶ μεγάλη τῇ Φωνῇ ἀνεφθέγγετο· Ἀκὼ ἄνθρωπε ἃ ποιεῖς, ἔχ ὁρῶ μένον, ἀλλὰ μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐτῶς λαλεῖν.

Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸν Νέρωνα ἔσμεν τῷ λόγῳ, βέλομαι καὶ βαρβάρῳ ἀνδρὸς τὸ ἐπὶ τῷ αὐτοῦ ὀρχηστῇ γενόμενον εἰπεῖν, ὅπερ μέγιστος ἔπαινος ὀρχηστικῆς γένοιτ' αὖν. τῶν γὰρ ἐκ τῷ Πόντου βαρβάρων βασιλικὸς τις ἄνθρωπος κατὰ τι χρέος ἦκων ὡς τὸν Νέρωνα, ἐθεῖτο μετὰ τῶν ἄλλων τὸν ὀρχηστὴν ἐκῆνον, ἔτω σαφῶς ὀρχα-
μενον.

metuentem vero et supplicantem Martem, et quaecumque insunt in hac historia; adeo ut supra modum his quae fierent delectatus Demetrius, hanc saltatori laudem maximam tribueret. Exclamavit enim et maxima voce: *audio*, inquit, *homo*, *quae facis*, *non solum video: sed ipsis mihi manibus loqui videris.*

64. Quando vero circa Neronem nostra versatur oratio, volo etiam, quid barbaro homini in eodem saltatore acciderit, commemorare, quae quidem maxima saltatoriae artis laus fuerit. Regii generis homo de Barbaris ad Pontum, qui negotii cuiusdam sui causa ad Neronem venerat, spectabat cum aliis saltatorem illum saltantem ita dilu-

μενον, ὡς καὶ τοὶ μὴ ἐπακούοντα τῶν ἀδομένων
(ἡμιέλλην γὰρ τις ὢν ἐτύγχανε) συνιέναι ἀπάν-
των. καὶ δὴ ἀπιὼν ἤδη ἐς τὴν οἰκίαν, τῷ Ne-
ρωνος δεξιμένῳ, καὶ ὃ, τι βάλοιτο αἰτεῖν κε-
λεύοντος, καὶ δώσεν ὑπισχνεμένῳ, τὸν ὀρχη-
σὴν, ἔφη, δὲς τὰ μέγιστα εὐφρανεῖς. τῷ δὲ
Νέρωνος ἐρομένῳ, Τί ἂν σοι χρήσιμος γένοιτο
ἐκεῖ; Προσοίκεας, ἔφη, βαρβάρους ἔχω, οὐχ
ὁμογλώττες, καὶ ἐρμηνέων οὐ ῥᾶδιον εὐπορεῖν
πρὸς αὐτάς. ἦν ἔν τινος δέωμαι, διανεύων οὗ-
τος ἕκαστά μοι ἐρμηνεύσει. τοσῶτον ἄρα καθί-
κετο αὐτῷ ἡ μίμησις τῆς ὀρχήσεως, ἐπίσημός
τε καὶ σαφὴς φανείσα.

Ἡ δὲ

dilucide, vt, licet ea quae cantabantur non asse-
queretur, sem̃-Graecus enim erat, omnia tamen
intelligeret. Itaque cum reditum iam pararet,
Nerone illum complectente, et, quidquid vel-
let, iubente petere, atque dare pollicente, Bea-
ueris, inquit, si saltatorem illum mihi dederis. In-
terrogante autem Nerone, Qui nam tibi utilis ibi
esse possit? Accolas, inquit, habeo barbaros lin-
guae diuersae, et difficile est interpretes ad illos nan-
cisci: si quid igitur opus habuero, hic nutibus suis
omnia mihi explicabit. Adeo in animum illius de-
scenderat imitatio saltationis, quae insignis et di-
lucida illi videretur.

Ἡ δὲ πλείη διατριβὴ καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ὀρχησιμῆς ἢ ὑπόκρισις ἐστίν, ὡς ἔφην, κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τοῖς ῥήτορσιν ἐπιτηδευομένη, καὶ μάλιστα τοῖς τὰς καθεμένας ταύτας μελέτας διξιῶσιν. οἶδε 10) γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπαινεμένη, τῷ ἔοικέναι τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις, καὶ μὴ ἀπὸ δᾶ εἶναι τὰ λεγόμενα τῶν εἰσαγομένων ἀριστεύων 11), ἢ τυραννεκτόνων, ἢ πενήτων,

65. Caeterum maxima occupatio et scopus saltatoriae artis est actionis assimilatio, vti dixi, cui eodem modo rhetores dant operam, et illi maxime, qui eas quas declamationes vocamus, persequuntur. Solet enim in illis quoque laudari vehementer, cum congruunt personis subiectis, eaque quae dicuntur non abhorrent ab his, qui introducuntur viris fortibus, aut tyrannicidis,

aut

10. Οἶδε] Puto dedisse Lucianum εἶωθε.

Certe ita interpretatus sum. *Gesner.* Illud οἶδε certe intolerabile videtur, sed quia variis modis corrigi potest, et aeque in οἶδε — ἐπαινεμένοι ac in αἶ δὲ — εἶναι. Aeque in εἶωθε, quam in ἡ δὲ mutari, ideo nihil muto, quia incertum est, quid Lucianus reliquerit. *Gesneri* εἶωθε optimum videretur, si cum ἐπαινεμένη satis cohaerere posset. Et si enim alias participium pro infinitivo usitatum, cum hoc verbo id noster saltem adhibere non solet. *Reitz.*

11. Ἀριστεύων] Non satis assequitur vna vox
Lati-

νήτων, ἢ γεωργῶν, ἀλλ' ἐν ἐκάσῳ τᾶτων τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἐξαιρετικὸν δείκνυσθαι.

Ἐθέλω γὰρ σοι καὶ ἄλλὰ βαρβάρων ῥῆσιν ἐπὶ ταῖς εἰπεῖν. ἰδὼν γὰρ πέντε πρόσωπα τῷ ὀρχηστῇ παρεσκευασμένα (τοσῶτον γὰρ μερῶν τὸ δῶμα ἦν) ἐζήτηι, ἓνα ὁρῶν τὸν ὀρχηστὴν, τίνες οἱ ὀρχησόμενοι καὶ ὑποκρινόμενοι τὰ λοιπὰ προσώπων εἶεν; ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν ὅτι ὁ αὐτὸς ὑποκρινεῖται, καὶ ὑπορχήσεται τὰ πάντα, Ἐλελή-
θεις,

aut pauperibus, aut agricolis; sed in vnoquoque horum, quod proprium est, quod eximium, demonstratur.

66. Volo autem tibi etiam alterius Barbari de hisce rebus dictum referre. Videns enim quinque personas saltatori paratas, tot nempe partium erat actio, et vnum modo videns saltatorem, interrogavit, *Quinam saltaturi et acturi reliquas personas essent?* Cum vero audisset, eundem acturum, et modos praeituum omnes, *Nesciebam,*
B b 5 inquit,

Latina vim quae subiecta est τοῖς ἀριστεῦσι. Sunt enim, qui insigne et eminens fortitudinis documentum edidere, quod praemio dignum leges iudicant, qui non bene tantum sed optime, comparatione aliorum, gesserunt rempublicam. Latina declamatorum schola fortes vocat simpliciter, aut fortiter fecisse dicit. *Gesner.*

θεις, ἔφη, ὦ βέλτισε, σῶμα μὲν τῆτο ἐν, πολλὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. ταῦτα μὲν ὁ Βάρβαρος.

Οὐκ ἀπεικίτως δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὄρχησιν παντόμιμον καλεῖσιν, ἀπὸ τῆς δρωμένης σχεδόν. καλὴ γὰρ καὶ ἡ ποιητικὴ παραάνεσις ἐκείνη, τὸ, ὦ παῖ, Ποντίε θηρὸς πετραίε νόον ἴσχων, πάσαις πόλυσσιν ὁμίλει, καὶ τῷ ὄρχησῃ ἀναγκαῖα. καὶ δεῖ προσφύντα τοῖς πράγμασι συνοικεῖν ἑαυτὸν ἐνάσω τῶν δρωμένων. τὸ δὲ ὅλον, ἥθη καὶ πάθη δείξειν καὶ ὑποκρινεῖσθαι ἢ ὄρχησις ἐπαγγέλλεται, νῦν μὲν ἐρώντα, νῦν δὲ ὀργιζόμενον τινα εἰσάγεσθαι, καὶ ἄλλον μεμνότα, καὶ ἄλλον λελυπημένον, καὶ ἅπαντα ταῦτα

inquit, vir optime, te corpus quidem hoc unum, animas autem multas habere. Haec Barbarus.

67. Non absurde autem Itali saltatorem appellant Pantomimum, (*imitatorem omnium*) ab eo quod fit fere. Pulchra enim illa quoque poetica adhortatio: *Fili, beluae in saxismarinae* (Polypi) *modo adhaerens urbes populosque frequenta*, et saltatori necessaria, oportetque rebus adhaerescen-tem familiarem se et quasi domesticum unicuique eorum, quae aguntur, reddere. Atque in univ-
ersum mores atque affectus se demonstraturam atque actione expressuram, saltatio pollicetur, nunc amantem, nunc irascentem aliquem inducens, et furem alium, affectum alium tristi-
tia,

ταῦτα μεμετρημένως. τὸ γὰρ παραδοξότατον, τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἄρτι μὲν Ἀθάμας μεμηνώς, ἄρτι δὲ Ἰνώ Φοβερμένη δέικνυται· καὶ ἄλλοτε Ἀτρεὺς ὁ αὐτός, καὶ μετὰ μικρὸν Θυσῆης, εἴτα Αἰγισθος, ἡ Ἀερόπη· καὶ πάντα ταῦτα εἰς ἄνθρωπος ἐστίν.

Τὰ μὲν ἔν αἷα θεάματα καὶ ἀνάσματα ἐνὸς ἐνάσης ἔργῳ τὴν ἐπίδειξιν ἔχει. ἡ γὰρ αὐλὸς ἐστίν, ἡ κιθάρα, ἡ διὰ Φωνῆς μελωδία, ἡ τραγικὴ δραματουργία, ἡ κωμικὴ γελωτοποιία. ὁ δὲ ὀρχιστὴς τὰ πάντα ἔχει συλλαβών. καὶ ἐνεσιπικίλην καὶ παμμιγῇ τὴν παρασκευὴν αὐτῷ ἰδεῖν, αὐλόν, σύριγγα, ποδῶν κτύπον, κυμβάλα ψόφον, ὑποκριτῶ εὐφωνίαν, ᾠδόντων ὁμοφωνίαν.

Ἔτι

tia, et sua vnumquodque mensura. Quod enim in primis admirabile est, eodem die iam quidem Athamas furens, iam perterrita Ino ostenditur: et alias idem est Atreus, ac paullo post Thyestes, tum Aegyſthus, aut Aërope, et omnia haec vnus homo est.

68. Igitur spectacula quidem reliqua et acroamata, vnius cuiusdam operis specimen edunt: aut enim tibia est aut cithara, aut vocis cantus, aut tragica actionis repraesentatio, aut comica risus affectatio: et saltator omnia complexus habet, et licet varium illius et mixtum ex omnibus apparatus videre, tibiam, fistulam, pedum percussione(m) (*scamillum*) cymbali strepitum, actoris vocalitatem, canentium concentum.

69. Por-

"Ετι δὲ τὰ μὲν ἄλλα θατέρω τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔργα ἐσὶ· τὰ μὲν ψυχῆς, τὰ δὲ σώματος. ἐν δὲ τῇ ὀρχήσει ἀμφοτέρω συμμέμικτα, καὶ γὰρ διανοίας ἐπίδειξιν τὰ γινόμενα ἔχει, καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως ἐνέργειαν. τὸ δὲ μέγιστον ἢ σοφία τῶν δρωμένων, καὶ μηδὲν ἔξω λόγῳ. Λεσβώναξ γὰρ ὁ Μιτυληναῖος, ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθός, χειριστόφρων τὰς ὀρχησὰς ἀπεκάλει, καὶ ἦει ἐπὶ τὴν θέαν αὐτῶν, ὡς βελτίων ἀναστρέψων ἀπὸ τῶν θατέρω. Τιμοκράτης δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτῶν ἰδὼν ποτε ἅπαξ ἐκ ἐξωπείτηδες ἐπιστὰς, ὀρχησθὲν τὰ αὐτῶν ποιοῦντα, Οἷός με, ἔφη, θαύματος ἢ πρὸς φιλοσοφίαν αἰδῶς ἀπεσέρηκεν.

Εἰ

69. Porro reliqua alterius utriusque partis in homine opera sunt, partim animae, partim corporis: at in saltatione commixta sunt utraque. Nam et intellectus demonstrationem habent, quae ibi sunt, et corporalis exercitationis efficaciam: maximum autem est sapientia in his quae aguntur, et nihil extra rationem. Lesbonax igitur Mytilenaeus, vir honestus et bonus, manu sapientes vocabat saltatores, atque ad spectacula eorum ibat, tanquam melior e theatro reuersurus. Timocrates autem illius magister, cum vidisset semel, non dedita opera adstans, edentem opus suum saltatorem, *Quali*, dixit, *spectaculo philosophiae me verecundia priuauit?*

70. Si

Εἰ δ' ἔστιν ἀληθὴ ἡ περὶ ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγει, τὰ τρία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρχηστὴς δείκνυσσι, τὸ θυμικόν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπιδείκνυται, τὸ ἐπιθυμητικόν, ὅταν ἐρῶντας ὑποκρίνεται, τὸ λογιστικόν, ὅταν ἕκαστα τῶν παθῶν χαλιναγωγῇ· τῷτο μὲν γε ἐν ἅπαντι μέρει τῆς ὀρχήσεως, κατὰπερ ἡ ἀφῆ ἐν ταῖς αἰσθήσεσι, παρέσπυρται. καλλὸς δὲ προνοῶν, καὶ τῆς ἐν τοῖς ὀρχήμασιν εὐμορφίας, τί ἄλλο, ἢ τὸ τῷ Ἀριστοτέλει ἐπαληθεύει, τὸ καλλὸς ἐπαινέοντος, καὶ μέρος τρίτον ἡγεμένον τὰγαθὸν καὶ τῷτο εἶναι, ἤκεστα δὲ τίνος καὶ περιττότερόν τι νηανιευομένης ὑπὲρ τῆς τῶν ὀρχηστικῶν προσωπειῶν σιωπῆς, ὅτι καὶ αὐτὴ Πυθαγορικόν τι δόγμα αἰνίττεται.

Ἔτι

70. Si vera sunt, quae de anima dicit Plato; tres partes illius pulchre saltator ostendit; iram, cum irati personam gerit, cupiditatem cum amantibus agit; rationem, cum passionem unamquamque frenis quasi moderatur, quod quidem in unaquaque saltatione, quemadmodum in sensibus tantus, disseminatum est. Pulchritudini vero dum prospicit, et speciei in saltationibus, quid aliud quam verum esse Aristotelis illud demonstrat, laudantis pulchritudinem, et tertiam hanc quoque boni partem esse dicentis. Audiui etiam, qui iuueniliter lasciuiret de personarum saltatoriarum silentio, etiam hoc Pythagoricum quoddam dogma innui.

71. Prae-

Ἔτι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, τῶν μὲν τὸ τερπνόν, τῶν δὲ τὸ χρήσιμον ὑπισχνυμένων, μόνῃ ἢ ὀρχησις ἀμΦω ἔχει. παύ πολὺ γε τὸ χρήσιμον ὠφελιμώτερον, ὅσω μετὰ τῷ τερπνῷ γίγνεται. πόσω γὰρ τῷτο ὁρᾶν ἢ διδόν, ἢ πυκτεύοντας νεανίσκας, καὶ αἵματι ρεομένους, καὶ παλαιόντας ἄλλας ἐν κόνῃ, ἔς ἢ ὀρχησις πολλάκις ἀσφαλέςτερον ἅμα καὶ εὐμορφότερον καὶ τερπνότερον ἐπιδείκνυται. τὴν μὲν ἔν γε σύντονον κίνησιν τῆς ὀρχησιτικῆς, καὶ σροφῆς αὐτῆς, καὶ περιαγωγᾶς, καὶ πηδήματα, καὶ ὑπτιασμᾶς, τοῖς μὲν ἄλλοις τερπνὰ εἶναι συμβέβηκεν ἐρῶσι· τοῖς δὲ ἐνεργᾶσιν αὐτοῖς, ὑγιεινότεα. γυμνασίων γὰρ τὸ κάλλιστόν τε ἅμα καὶ

71. Praeterea cum studia alia partim quidem iucunditatem, partim vero vtilitatem promittant, sola vtrumque habet saltatio. Ac tanto plus prodest vtilitas, quatenus cum iucunditate contingit. Quanto enim hoc videre iucundius, quam pugnis contendentes iuuenes, et sanguine fluentes, luctantesque alios in puluere, quos saltatio saepe tutius simul, et formosius repraesentat et iucundius. Contentior ergo ille motus saltatoriae, et conuersiones, et circumductiones, et saltus, et resupinati flexus corporis, aliis videntibus iucunda visu accidunt; ipsis vero efficientibus saluberrima. Exercitationum quippe omnium pulcher-
rimam

καὶ εὐρυθμότατον τὸ Φαίην ἂν ἔγωγε εἶναι,
μαλάττον μὲν τὸ σῶμα, καὶ κάμπτον, καὶ κη-
φίζον, καὶ εὐχερές εἶναι πρὸς μεταβολὴν διδά-
σκον, ἰσχύον τε ἔμικρὰν περιποιῆν τοῖς σώμασι.

Πᾶς ἂν ἔμ παναρμόνιον τι χρεῖμα ἢ ἐρχησις,
θίγγασα μὲν τὴν ψυχὴν, ἀσκᾷσα δὲ καὶ τὸ σῶ-
μα, τέρπασα δὲ τὰς ὀρεῶντας, διδάσκασα δὲ
πολλὰ τῶν πάλαι ὑπ' αὐλοῖς, καὶ κυμβάλοις,
καὶ μελῶν εὐρυθμία, καὶ κηλήσει, διὰ τε ὀφ-
θαλμῶν, καὶ ἀκοῆς; εἰ γὰρ Φωνῆς εὐμοιρίαν ζη-
τεῖς, πᾶ ἂν ἀλλοχόδι εὖροις; ἢ ποῖον πολυφω-
νότερον ἄκασμα, ἢ ἐμμελέστερον; εἴ τε αὐλᾷ καὶ
σὺριγγος τὸ λεγυρώτερον, ἅλις καὶ τῶτων ἐν
ἐρχήσει ἀπολαῦσαι σοι πάρεσιν, ἐὼ λέγειν ὡς
ἀμεί-

rimam simul hanc et maxime concinnam esse,
equidem dixerim, quae subigat corpus, et fle-
stat, et leuius reddat, et ad omnem mutatio-
nem expeditum esse doceat, roburque non par-
vum conciliet.

72. Quidni ergo res vndique conueniens salta-
tio, animum acuens, exercens corpus, oblectans
videntes, multaque antiqua docens, inter tibias,
et cymbala, et canticorum concinnitatem oculos
auresque demulcens. Si igitur vocis oblectatio-
nem quaeris, vbi alias inuenias? aut quem au-
dias, vocum plurium modulatioremque concen-
tum? siue tibiae fistulaeque argutiores sonos; fa-
tis etiam his frui in saltatione tibi datur. Omitto
dicere,

ἀμείνων τὸ ἥθος, ὁμιλῶν τῇ τοιαύτῃ θεᾷ, γένεσθαι, ὅταν ὁρᾷς μὲν τὸ θέατρον μισᾷν μὲν τὰ κακῶς γιγνόμενα, ἐπιδακρύον δὲ τοῖς ἀδικημένοις· καὶ ἔλως τὰ ἥθη τῶν ἐρώντων παιδαγωγῶντι.

Ὁ δ' ἔστι μάλισα ἐπὶ τῶν ὀρχησῶν ἐπαπνέσαι, τῷτο ἤδη ἐρῶ. τὸ γὰρ ἰσχύον τε ἅμα καὶ ὑγρότητα τῶν μελῶν ἐπιτηδεύειν, ὁμοίως παραδόξον εἶναι μοι δοκεῖ, ὡς εἴ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ Ἡρακλῆς τὸ κατεργεῖν, καὶ Ἀφροδίτης τὸ ἀβρὸν δεικνύει.

Ἐθέλω δὲ ἤδη καὶ ὑποδείξαι σοι τῷ λόγῳ, ὅποιον χρὴ εἶναι τὸν ἄριστον ὀρχηστὴν ἐν τε ψυχῇ καὶ σώματι· καίτοι τῆς μὲν ψυχῆς προεῖπον
τα

dicere, te meliorem etiam quod ad mores futurum, tali in spectaculo si verferis, cum videas theatrum odisse, quae male fiunt, illacrimare autem his, qui opprimuntur iniuria, et in vniuersum mores spectantium regere.

73. Quod autem maxime in saltatoribus laudandum est, illud iam dicam. Quod robori simul et mobilitati membrorum studere hic licet, aequè admirabile mihi videtur, ac si quis eodem momento Herculis robur, et delicatos Veneris motus ostendat.

74. Volo iam illud oratione tibi declarare, qualem esse optimum saltatorem anima pariter et corpore oporteat. Quamquam animae pleraque
iam

καὶ πλείεστα μνημονικόν τε γάρ, καὶ εὐφυῶς, καὶ
 ἔσπετον, καὶ ὀξὺν ἐπινοῶσαν, καὶ καιρῶς καλίστα
 ὁροχρόσθρα Φηαὶ δεῖν αὐτόν· ἔτι δὲ κριτικόν τε
 ποιημάτων, καὶ ἀσμεμάτων, καὶ μελῶν τῶν ἀρί-
 στων διωγνωστικόν, καὶ τῶν κακῶς πεποιημένων
 ὑπεγκριτικόν.

Τὸ δὲ σῶμα, κατὰ τὸν Πολυκλείτε κανόνα
 ἤδη ἐπιδείξαν μοι δοκῶ· μήτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν
 ἔστω, καὶ πέρα τῶ μετρέως ἐπιμήκης, μήτε τα-
 πεινός, καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἑμμετρος
 ἀκριβῶς· ἔτε πολύσαρκος, ἀπίθανον γάρ, ἔτε
 λεπτός τις ὑπερβολήν· συνεκτεταδὲς γάρ τοῦτο
 καὶ νεκρικόν.

Ἐθί-

iam dixi. Nam et memoria praeftare, et inge-
 niosum esse, et prudentem, et acutum in cogi-
 tendo, et opportunitatibus recte uti oportere il-
 lum, aio: ad haec iudicare posse de poematibus,
 et cantica atque modulos optimos dignoscere et
 male facta redarguere.

75. Quantum vero ad corpus, ad Polycleti re-
 gulam illum iam demonstraturus mihi videor.
 Neque enim procerus sit nimium, et ultra mo-
 dum longus, neque humili statura et nano fini-
 lis: sed iustae exactaeque mensurae: neque car-
 nosus, neque enim probari sic potest; neque ad
 excessum usque tenuis, ut sceleton referat aut
 mortuum.

Ἐθέλω γὰρ σοι καὶ δῆμα τινὸς ἔ Φαῦλα τα
 τοιαῦτα ἐπισημαίνεσθαι βραὺς εἰπεῖν. οἱ γάρ
 Ἀντιοχεῖς εὐφροσύνη πόλις, καὶ ὄρχησιν μιά-
 λιστα προσβέυσσα, ἔτως ἐπιτηρεῖ τῶν λεγομέ-
 νων, καὶ τῶν γιγνομένων ἔκαστα, ὡς μηδὲνα μη-
 δὲν αὐτῶν διαλανθάνειν. μικρὰ μὲν γὰρ ὄρχη-
 σῃ εἰσελθόντος καὶ τὸν Ἑκτορα ὄρχημένη, μιᾷ
 Φωνῇ πάντες ἀναβόησαν, ὡς Ἀσυάναξ 12),
 Ἑκτωρ δὲ ποῦ; ἄλλοτε δέποτε μηκίσου τινὸς
 ὑπὲρ τὸ μέτριον ὄρχησθαι τὸν Καπανέα ἐπι-
 χειρῶντος, καὶ προσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τεί-
 χεσιν, Ἵπέρβηθι ἔφασκαν τὸ τεῖχος, αὐδὲν σοι
 δεῖ

76. Volo tibi etiam populi cuiusdam, non
 mali ad talia notanda, clamores narrare. An-
 tiochenfes enim ingeniosissima ciuitas, et maxi-
 me saltationem commendans, ita quae dicuntur
 et fiunt singula obseruat, vt neminem illorum
 quidquam effugiat. Paruo enim ingressu salta-
 tore et saltante Hectorem, vna voce exclamarunt
 omnes, *Hic Astyanax, Hector autem ubi?* Alio
 vero tempore cum ultra modum longissimus ali-
 quis saltare Capaneum inciperet, et inuadere The-
 banorum moenia, *Transcende muram* dicebant,
scalis

12. Ὡς Ἀσυάναξ] Legendum ἕτος. Corru-
 ptio orta ex compendio, quo pronomen il-
 lud scribere solebant antiqui librarii. Gesner.

δὲ κλίμακος. καὶ ἐπὶ τῇ παχέας δὲ καὶ πιμε-
λῆς ὀρχηστῇ, πηδᾶν μεγάλα πειρωμένῃ, Δεόμε-
θα ἔφασαν Φεῖσαι τῆς θυμέλης 13). τὸ δὲ
ἐναντίον τῷ πάνυ λεπτῷ ἐπεβόησαν, Καλῶς
ἔχει, ὡς νοοῦντι. τῶν δὲ τῇ γελοῖᾳ ἕνεκα
ἐπεμνήσθην, ἀλλ' ὡς ἴδης, ὅτι καὶ δῆμοι ὅλοι
μεγάλην σπαδὴν ἐποίησαντο ἐπὶ τῇ ὀρχηστῇ,
ὥς καὶ εὐθυμίζειν τὰ καλὰ, καὶ τὰ αἰσχρὰ αὐ-
τῆς δύνασθαι.

Εὐκίνητος δὲ τὸ μετὰ τῷ πάντως ἔσω, καὶ
τὸ σῶμα λευκόμενος τε ἅμα, καὶ συμπεπηγώς, ὡς
λυγί-

scalis nihil opus habes. Ac de crasso pinguique
saltatore, magnos tentante saltus, *Debemus*, aiunt,
parcere thymelae. Contra vehementer attenuato
succlamantur velut aegrotanti, *Bene habeas!* Ho-
rum non ridiculi causa mentionem feci, sed ut
videas, populos quoque integros magnum in sal-
tatoria arte studium posuisse, ut etiam quae de-
ceant illam, quae dedeceant, quasi ad normam
posset exigere.

77. Mobilis deinde omnino fit *saltator*, et cor-
pore soluto pariter et compacto, ut et inflecti op-
C c .2 portu

13. Τῆς θυμέλης] Thymelen, orchestrae par-
tem mediam, locum proprium, et in centro
totius theatri positum, eorum, qui specta-
culo esse deberent, satis eleganter ac diluci-
de declaravit *Boindinus* in *Comment. Acad.*
Inscript. Tom. I. p. 186. Edit. Holland. *Ges.*

λυγίζεσθαι τε ὅπῃ καιρὸς, καὶ συνεσάσθαι καρτερῶς, εἰ τάτῃ ὁδοί.

Ὅτι δὲ ἐκ ἀπήλλανταὶ ὄρχησις καὶ τῆς ἐναγωνίᾳ χειρονómιας, ἀλλὰ μετέχει καὶ τῶν Ἑρμῆ καὶ Πολυδεύκης καὶ Ἡρακλέους ἐν ἀθλήσει καλῶν, ἴδοις ἂν ἐκάσῃ τῶν μιμήσεων ἐπισχῶν. Ἡροδότῳ μὲν ἐν τῇ δι' ἐμμάτων Φαινόμενα, πιστότερα εἶναι τῶν ὧτων δοκεῖ· ὄρχήσεται δὲ καὶ τὰ ὧτων καὶ ὀφθαλμῶν πρόσεσιν.

Οὕτω δὲ θέλγει ὄρχησις, ὥς ἂν ἑρῶν τις, εἰς τὸ θέατρον παρέλθοι, ἐσωφρονίσθῃ ἰδὼν ὅσα ἔρωτος κακὰ τέλη, καὶ λύπη ἔχόμενος, ἐξέρχεται.

fortune, et firmiter consistere, vbi opus est, possit.

78. Non abhorrere autem saltationem nec ab illa vñitata in sacris certaminibus manuum gesticulatione, sed partem habere eorum, quae in Mercurii pariter et Pollucis et Herculis certaminibus pulchra sunt, videas, si vnicuique harum imitationum attendere animum volueris. Herodoto quidem ea, quae per oculos ad sensum perveniunt, fideliora esse auribus videntur: at saltationi aurium pariter et oculorum perceptiones adfunt.

79. Ita vero saltatio mulcet, vt si quis amans in theatrum veniat, resipiscat vñs multis adeo malis amoris finibus. Et tristitia aliquis affectus exit

ἔρχεται τῷ θεάτρῳ Φαιδρότερος, ὥσπερ τι Φάρμακον ληθεδανόν, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν, νηπενθές τε καὶ ἀχολόν πιών· σημεῖον δὲ τῆς πρὸς τὰ γιγνόμενα οἰκειότητος, καὶ τῷ γνωρίζειν ἑκαστον τῶν ὀρώντων τὰ δεικνύμενα, τὸ δακρύειν πολλαῖς τὰς θεατάς, ὁπότεν τι οἰκτρὸν καὶ ἐλπενὸν φαινῆται. ἡ μὲν γὰρ Βακχικὴ ὄρχησις, ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα, καὶ ἐν Πόντῳ σπευδαζομένη, καίτοι Σατυρικὴ ἔσα, ἔτω κεχρίρωται 14). τὰς ἀνθρώπους τὰς ἐκεῖ, ὥς κατὰ τὸν τεταγμένον ἑκαστοὶ καὶ τῶν ἀπάντων ἐπιλαθόμενοι τῶν ἄλλων, καθήνται δι' ἡμέρας, Τίτᾶνας καὶ Κορύβαντας, καὶ Σατύρους καὶ βακόλῃς ὀρώντες. καὶ ὀρχῶν-

exit theatro hilarior, quasi epoto obliuionis quodam poculo, aut secundum poetam, *luctus bilisque medela*. Quam vero familiaria sint naturae nostrae, quae fiunt in saltatione, et quam agnoscat unusquisque, quae demonstrantur, illud signum est, quod lacrumantur saepe spectatores, quum triste aliquid et miserabile apparet. Bacchica quidem saltatio, cui in Ionia praesertim et in Ponto seria datur opera, Satyrica licet sit, ita tamen qui ibi sunt homines subegit, ut stato tempore uniuersi reliquorum omnium obliti, totos dies fideant, ac Titanas et Corybantes, Satyrosque, et pastores spectent: saltantque ista etiam ge-

C. 3

nero

14. *Κεχρίρωται*] Rursus passiuum praeteritum actiue intelligendum. *Reitz.*

ὀρχῶνται γὰρ ταῦτα οἱ εὐγενέστατοι, καὶ πρωτεύοντες ἐν ἑκάσῃ τῶν πόλεων, ἔχ' ὅπως αἰδόμενοι, ἀλλὰ καὶ μέγα Φρονῶντες ἐπὶ τῷ πράγματι μᾶλλον περ, ἢ ἐπ' εὐγενείας καὶ λειτεργίαις καὶ ἀξιώμασι προγονικοῖς.

Ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρετὰς ἔφην τὰς ὀρχησικὰς, ἄνευ καὶ τὰς κακίας αὐτῶν. τὰς μὲν ἂν ἐν σώματι ἤδη ἔδειξα· τὰς δὲ τῆς διανοίας, ἕτως ἐπιτηρεῖν, οἶμαι, δύναμις ἂν. πολλοὶ γάρ αὐτῶν ὑπ' ἀμαθίας (ἀμήχανον γὰρ ἅπαντας εἶναι σοφῆς) καὶ σολοικίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ἐπιδείκνυνται· οἱ μὲν ἄλογα κινέμενοι, καὶ μηδὲν ὥς φασι, πρὸς τὴν χορδὴν. ἕτερα μὲν γὰρ ὁ πᾶς, ἕτερα δ' ὁ ῥυθμὸς λέγει. οἱ δὲ εὐρυθμα
μὲν,

nerosissimi et principes vniuscuiusque ciuitatis, quos tantum abest vt pudeat *eius rei*, vt potius sibi valde in ea placeant, magis quidem, quam nobilitate, aut muneribus, aut dignitatibus maiorum.

80. Quandoquidem vero virtutes dixi saltatorias, audi nunc etiam vitia. Ac corporis quidem *quae sint*, iam ostendi: mentis vero, sic puto obseruare possis. Multi enim illorum prae inscitia, (nequē vero fieri potest, vt omnes sint sapientes) etiam graues Soloecismos in saltatione committunt: alii quidem irrationabiliter mouentes se, et nihil, aiunt, ad chordam: alia enim pes illorum, alia rhythmus indicat. Alii nume-
rosē

μὲν, τὰ πράγματα δὲ μετάχρονα ἢ πρόχρονα, οἷον ἐγὼ ποτε ἰδὼν μέμνημαι. τὰς γὰρ Διὸς γοναὶς ὀρχόμενός τις, καὶ τὴν τῷ Κρόνῳ τεκνο-Φαγίαν, παρωχεῖτο τὰς Θυέσου συμφορὰς, τῷ ὁμοίῳ παρηγμένος. καὶ ἄλλος τὴν Σεμέλην ὑποκρινόμενος βαλκομένην τῷ κεραινῷ, τὴν Γλαυκὴν αὐτῇ εἶκαζε, μεταγενεσέραν ἔσαν. ἀλλ' οὐκ ἀπὸ γε τῶν τοιούτων ὀρχήσων, ὀρχήσεως αὐτῆς, οἶμαι, καταγνωσέον, εὐδὲ τὸ ἔργον αὐτὸ μισητέον, ἀλλὰ τοὺς μὲν, ὥσπερ εἰσιν, ἁμαθεῖς νομισέον. ἐπανετέον δὲ τοὺς ἐννόμως καὶ κατὰ ῥυθμὸν τῆς τέχνης ἱκανῶς ἔκαστω δρῶντας.

“Ὅλως

rose quidem illi, sed res ipsae aut post tempus iustum aut ante fiunt. Quale quid ego quondam videre me memini. Iouis enim natales saltans aliquis, et Saturni in liberis suis vorandis crudelitatem, aberrabat saltatione in Thyestis mala, similitudine abductus: et alius Semelen agens dum feritur fulmine, Glaucen illi assimilavit tempore posteriorem. Sed non puto tales propter saltatores, ipsam damnandam esse saltationem, neque odio ipsum opus esse prosequendum, sed illos quidem pro imperitis, quales sunt, habendos, laudandos vero, qui legitime, et concinno artis ordine omnia faciunt.

Ὅλος δὲ πᾶν ὀρχησθῆναι δέι πανταχόθεν ἀπὸ
 κριβώσθαι, ὡς εἶναι τὸ πᾶν εὐθυμῶν, εὐμορ-
 Φον, σύμμετρον, αὐτὸ αὐτῷ εἰκὼς, ἀστικο-
 Φάνητον, ἀνεπίληπτον, μηδαμῶς ἐλλειπὲς, ἐκ
 τῶν ἀρίστων κεκραμένον· τὰς ἐνδυμήσεις ὅλυν
 τὴν παλδαίαν βαδύν· τὰς ἐννοίας ἀνθρώπων
 μάλισα. ὁ γὰρ ἔπαυες αὐτῷ τότε ἂν γίγναιτο
 ἐντελής παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν ἕκαστος τῶν
 ὁρῶντων γνώσῃ τὰ αὐτῆ· μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐν
 κατόπτρῳ, τῷ ὀρχηστῇ ἑαυτὸν βλέπει, καὶ ἂ
 πάσχειν αὐτός, καὶ ἂ ποιεῖν εἶωθε. τότε γὰρ
 καὶ κατέχειν ἑαυτὰς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς
 δύνανται, ἀλλ' ἀθρόοι πρὸς τὸν ἔπαινον ἐκχέον-
 ται,

81. In vniuersum autem oportet vndique per-
 fectum exactumque esse saltatorem, vt omnia
 sint concinna, formosa, mensuris sibi responden-
 tibus, omnia sibi similia, calumnia et reprehen-
 sione superiora, deficient nusquam, temperata
 sint ex optimis. Saltatorem ipsum oportet esse
 acutum in cogitando, profunda eruditione, hu-
 manissimo praesertim animo: Nam tum denique
 laus ipsi perfecta a spectatoribus contigerit, cum
 spectantium vnusquisque sua quaedam agnoscat,
 vel potius tanquam in speculo, sic in saltatore,
 se ipsum videbit, quaeque sentire ipse, et quae
 solet facere. Tunc enim ne continere quidem se
 possunt prae gaudio homines, sed confertim in
 laudes

ταί, τὰς τῆς ἑαυτῆ ψυχῆς ἑκάστος εἰκόνας ὁρῶν-
τες, καὶ αὐτὰς γνωρίζοντες. ἀτεχνῶς γὰρ τὸ
Δελφικὸν εἰκῆνο τὸ ΓΝΩΘΙ ΣΕΑΥΤΟΝ ἐκ τῆς
θεᾶς ἐκείνης αὐτοῖς περιγίγνεται. καὶ ἀπέρχον-
ται ἀπὸ τῆ θεάτρας, ἀτε χρεὶ ἀλρεῖσθαι, καὶ ᾧ
φεύγειν, μεμαθηκότες, καὶ ᾧ πρότερον ἠγνόουν
διδαχθέντες.

Γίγνεται δὲ ὥσπερ ἐν λόγοις, ἄτω καὶ ἐν δόρχει-
σει ἡ πρὸς τῶν πολλῶν λεγομένη κακοζηλία, ὑπερ-
βαίνοντων τὸ μέτρον τῆς μιμήσεως, καὶ πέρα τῆ
δέοντος ἐπιτεινόντων, καὶ εἰ μέγα τί δεῖξαι δεόη,
ὑπερμέγεθες ἐπιδεικνυμένων· καὶ εἰ ἀπάλιν, καθ'
ὑπερβολὴν θηκυνομένων· καὶ τὰ ἀνδρώδη, ἄχρι
τῆ ἀγρίης καὶ θηριώδους πρσαγόντων.

Οἶον

laudes effunduntur, suae quisque animae viden-
tes agnoscentesque imaginem. Plane enim Del-
phicum illud: **NOSCE TE IPSVM** ex hoc
illis spectaculo paratur: abeuntque e theatro, quae
eligenda sint, quae fugienda, moniti, edoctique
quae ante ignorauerant.

82. Existit autem quemadmodum in oratione, sic
in saltatione etiam ea quae cacozelia vulgo dicitur,
eorum qui egrediuntur modum imitationis, et
ultra quam par est contendunt, et si quid ma-
gnum ostendendum sit, immensum ostendunt;
et si molle, ad excessum usque effeminatum; ea-
que, quae virilia sunt, ad agrestem usque ferita-
tem producunt.

Οἷον ἐγὼ ποτε μέμνημαι ἰδὼν παιῆντα ὄρχη-
 σῆν, εὐδοκίμῶντα πρότερον, συνेतὸν μὲν τὰλλα,
 καὶ θαυμάζεσθαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον, ἐκ οἷδα δὲ
 ἢ τινι τύχῃ εἰς ἀσχήμονα ὑπόκρισιν δι' ὑπερβο-
 λὴν μιμήσεως ἐξοκείλαντα. ὄρχόμενος γὰρ τὸν
 Αἴαντα, μετὰ τὴν ἦτταν εὐθύς μαινόμενον, εἰς
 τοσῶτον ὑπερεξέπεσεν, ὥς ἐχ' ὑπεκρίνασθαι
 μανίαν, ἀλλὰ μαινέσθαι αὐτὸς εἰκότως ἂν τινι
 ἔδοξεν. ἐνὸς γὰρ τῶν τῷ σιδηρῷ ὑποδήματι κυ-
 πέντων, τὴν ἐσθῆτα κατέρρηξεν. ἐνὸς δὲ τῶν
 ὑπαυλόντων τὸν αὐλὸν ἀρπάσας, τῷ Ὀδυσσεύς
 πλησίον ἐσῶτος καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ μέγα φρονέοντας
 διείλε τὴν κεφαλὴν κατενσγκών· καὶ εἶγε μὴ ὁ
 πῖλος ἀντέσχε, καὶ τὸ πολὺ τῆς πληγῆς ἀπεδέ-
 ξατο,

83. Quale quid ego quondam memini facien-
 tem videre saltatorem, qui ante haec florebat lau-
 dibus, prudentem illum quidem de cactero, et
 admiratione vere dignum, sed qui nescio quo
 fato in indecentem actionem per excessum imita-
 tionis incidisset. Saltans enim Aiace[m] furentem,
 cum primum victus esset, adeo modum omnem
 egressus est, non ut ageret iam furentem, sed fu-
 rere ipse facile alicui videretur. Vnius enim co-
 rum qui ferrea solea humum feriebant, vestimen-
 ta lacerauit, modos autem tibia accinentium vni
 ereptam tibiam, Vlyssis prope adstantis et victo-
 ria sibi placentis capiti ita inpegit, ut diuideret,
 et nisi obstitisset pileus, maioremque plagae par-
 tem

ξατο, ἀπολώλει ἂν ὁ κακοδαίμων Ὀδυσσεύς, ὀρχηστῇ παραπαίοντι 15) περιπεσών· ἀλλὰ τότε θέατρον ἅπαν συνεμεμήνει τῷ Αἴαντι, καὶ ἐπήδων καὶ ἐβόων, καὶ τὰς ἐσθῆτας ἀπερρίπταν· οἱ μὲν συρφετώδεις, καὶ αὐτὸ τέτο ἰδιῶται, τῷ μὲν εὐσχήμονος ἢ ἐσοχασμένοι, ἔδὲ τὸ χεῖρον ἢ τὸ κρεῖττον ὀρῶντες, ἄκραν δὲ μίμησιν τῷ πάθους τὰ τοιαῦτα οἰόμενοι εἶναι· οἱ ἀσειότεροι δὲ, συνιέν-

tem excepisset, perierat nobis infelix Vlysses, qui in insanientem saltatorem incidisset. Verum totum adeo theatrum cum Aiace furebat; exultabant, clamabant, abiciebant vestes. Nempe de plebe homines, et planè idiotac, decorum ipsum non assecuti peius aut melius quid esset, non videbant, sed talia perfectissimam perturbationis esse imitationem putabant: vrbaniorestem,

15. Παραπαίοντι] Accidit hic quoque, ut dictionis suauitatem assequi Latina lingua non possit. Παραπαίειν proprie et ad verbum est pullando aberrare, ferire, quod non destinaueras: ponitur deinde, ut insanire, delirare certe, et a recta ratione aberrare significet. Hinc Pantomimus dum nimium εὐφαντασίωτος est, et furoris non imaginem tantum, sed ipsum quasi corpus animo concipit, ferit quod non debebat, παραπαίει, propria simul et translata significatione. Gesner.

συνισίντες μὲν, καὶ αἰδόμενοι ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις,
 ἐκ ἐλέγχοντες δὲ σιωπῇ τὰ πρᾶγμα, τοῖς δὲ
 ἐπαίνοις καὶ αὐτοὶ τὴν ἀνοιάν τῆς ὀρχήσεως ἐπι-
 καλύπτοντες, καὶ ἀκριβῶς ὁρῶντες ὅτι ἐκ Αἴαν-
 τος, ἀλλ' ὀρχησῆ μανίας τὰ γιγνόμενα ἦν. ἔ-
 γὰρ ἀρεσθεῖς τέτοις ὁ γενναῖος, ἀλλὰ καὶ μα-
 κρῷ τέττε γελοϊότερον ἔπραξε. καταβάς γὰρ εἰς
 τὸ μέσον, ἐν τῇ βελῇ, δύο ὑπατικῶν μέσος ἐνα-
 θέζετο, πάνυ δεδιότων μὴ καὶ αὐτῶν τινα ὥσ-
 περ κριὸν μασιγῶσιν λαβῶν· καὶ τὸ πρᾶγμα οἱ
 μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δὲ ἐγέλων, οἱ δὲ ὑπώπτευσον,
 μὴ ἄρα ἐκ τῆς ἀγαν μιμήσεως εἰς τὴν τῷ πάθῃ
 ἀλήθειαν ὑπηνέχθη.

Καὶ

tem, licet intelligerent, et pueret eos illorum
 quae fierent, silentio tamen non arguebant fa-
 ctum, sed laudibus ipsi quoque tegebant saltato-
 ris amentiam, cum distincte viderent, non Aia-
 cis furores, sed saltatoris esse, quae fiebant. Nec
 enim satis habebat vir fortis ista fecisse, sed *ali-*
quid multo magis ridiculum hisce designabat.
 Descendens enim in medium, in Senatu, me-
 dius inter Consulares duos affidebat, valde me-
 tuentes, ne de ipsis etiam aliquem vt arletem ar-
 reptum flagellaret. Eamque rem alii quidem ad-
 mirari, videre alii, alii suspicari, num quid ni-
 mio imitandi studio, in verum furorem delatus
 esset.

84. Ipsum

Καὶ αὐτὸν μέντοι, Φασίν, ἀγανήψαντα ἔτω
 μετανοῆσαι ἐφ' οἷς ἐποίησεν, ὥς καὶ νοσῆσαι
 ὑπὸ λύπης, ὡς ἀληθῶς ἐπὶ μανίᾳ κατεγνωσμέ-
 νον· καὶ ἐδήλωσέ γε τὰ τοσαυτὰ αὐτός. αἰτέν-
 των γὰρ αὐθις τῶν συσασμιωτῶν αὐτὸν τὸν Αἴ-
 κντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, παρασησάμενος τὴν
 ὑπόκριτὴν, ἔφη πρὸς τὸ θέατρον· Ἰκανὸν ἐξί-
 πάξ μανῆναι. μάλιστα δὲ αὐτὸν ἠγίασεν ὁ ἀντ-
 αγωνιστὴς, καὶ ἀντίτεχνος· τῷ γὰρ ὁμοίᾳ Αἴ-
 κντος αὐτῷ γραφέντος· ἔτω κοσμίως καὶ σω-
 φρόνως τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς ἐπανεθῆναι,
 μέινας ἐν τῷ τῆς ὀρχήσεως ὄρῳ, καὶ μὴ πα-
 ροιήσας εἰς τὴν ὑπόκρισιν.

Ταῦτα

84. Ipsum quidem aiunt, cum resipuisset, adeo
 poenituisse factorum suorum, ut etiam in mor-
 bum ex aegritudine incideret, seque veri ipse fu-
 roris, damneret. Et satis aperte hoc declaravit
 ipse. Cum enim rursus Aiacein ut sibi saltaret,
 factionis illius homines peterent, et actorem *alium*
 commendans dixit ad theatrum: *Satis est semel*
insanisse. Maxima vero illum molestia adfecit
 aduersarius in certamine et artis aemulus. Cum
 enim similis illi scriptus esset Ajax; adeo decen-
 ter, modeste adeo simulavit furorem, ut lauda-
 retur, quod mansisset intra terminos saltationis,
 nec ebrioso quasi furore actionem violasset.

85. Haec

Ταῦτά σοι ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐν παμπόλλων
παρέδειξα ἐρχήσεως ἔργα καὶ ἐπιτηδεύματα, ὡς
μὴ πάνυ ἄχθοιό μοι ἐρωτικῶς θεωμένῳ αὐτά.
εἰ δὲ βεληθείης κοινωνήσαί μοι τῆς θεάς, εὖ
οἶδα ἐγὼ πάνυ ἀλωσόμενόν σε, καὶ ὀρχησομα-
νῆσοντά γε προσέτι. ὥσε δδὲν δεήσομαι τὸ τῆς
Κίρκης ἐνθῆνο πρὸς σὲ εἰπεῖν· τὸ,

Θαῦμά μ' ἔχει, ὡς ἔτι πικρὸν τάδε Φάρ-
μακ' ἐθέλχθης.

Θελχθήσῃ γάρ, καὶ μὰ Δί' ἐκ ὄντ κεφαλὴν, ἣ
σὺς καρδίαν ἔχεις· ἀλλ' ὁ μὲν νόος σοι ἐμπεδω-
τερος ἔσσι, σὺ δὲ ὑφ' ἡδονῆς δδὲ ὀλίγον τῷ Κυ-
κεῶνος ἄλλῳ μεταδώσεις πιεῖν. ὅπερ γὰρ ὁ Ὅ-
μηρος περὶ τῆς Ἑρμῆ ῥάβδου τῆς χρυσοῦς λέγει·
ἔτι

85. Haec tibi, amice, pauca de plurimis pro-
posui saltationis opera atque studia, ne omnino
aegre feras me cupide illa spectare. Si vero in
partem venire spectaculi mecum volueris, bene
noui captum te iri, et insuper ad furorem usque
amaturum saltationem. Itaque non opus habē-
bo Circes illud apud te dicere:

Mirror, nec puto demulctum te te esse veneno.

Demulceberis enim, et medius fidius non asini ca-
put, aut suis cor habebis; sed stabiliior tibi mens
erit, tuque prae voluptate non parum de poculo
illo alii quoque bibendum imperties. Quod
enim de aurea Mercurii virga Homerus:

— Vi

ὅτι καὶ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει δι' αὐτῆς, ὣν
 ἐθέλει, τὰς δ' αὐτὲ καὶ ὑπνῶοντας ἐγείρει, τῶ-
 το ἀτεχνῶς ὄρχησις ποιεῖ, καὶ τὰ ὄμματα θέλ-
 γουσα καὶ ἐγρηγορέουα ποιεῖσα, καὶ ἐπεγείρουσα
 τὴν διάνοιαν πρὸς ἑκαστῶν δρωμένων. ΚΡΑΤ.
 Καὶ μὴν ἤδη ἐγὼ, ὦ Λυκίνε, πείθομαι τέ σοι,
 καὶ ἀναπεπταμένα ἔχω καὶ τὰ ὦτα καὶ τὰ ὄμ-
 ματα. καὶ μέμνησόν γε, ὦ Φιλότης, ἐπειδὴν
 εἰς τὸ θέατρον ἦς, καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῷ θέαν
 καταλαμβάνειν, ὥς μὴ μόνος ἐκείθεν σοφώτε-
 ρος ἡμῖν ἐπανίοις.

— *Virorum hac dulci lumina somno*

Mulcet quum lubuit, somnos dispellit eadem:

Hoc planissime facit saltatio, tum demulcens ocu-
 los tum vigilare illos faciens, et mentem ad fin-
 gula quae fiunt excitans. CRAT. Quin nunc
 iam, Lycine, in sententiam tuam traductus sum,
 apertisque et hiantes habeo cum auribus oculos.
 Ac memineris, amice, cum in theatrum ieris,
 etiam inih iuxta te occupare spectaculum, ne
 solus inde nobis sapientior reuertaris.

ΛεξιΦάνης.

ΛΥΚ. ΛεξιΦάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίου. ΛΕΞ.
 Νῆ Δί', ὦ Λυκίνε, γράμμα ἐστὶ τῆ-
 τινόν τι τῶν ἐμῶν κομιδῇ νεοχμὲν. ΛΥΚ. Ἡ-
 δὴ γάρ τι περὶ αὐχμῶν ἡμῶν γράφεις; ΛΕΞ.
 Οὐ δῆτα, εἰδὲ αὐχμὸν εἶπον, ἀλλ' ὥρα σοι τὸ
 ἀρτιγραφεὶς ἔτω καλεῖν, σὺ δὲ κυψελόβυσα ἔοι-
 κας ἔχεν ὥτα. ΛΥΚ. Σύγγνωθι, ὦ ἑταῖρε.
 πολὺ γὰρ τῷ αὐχμῷ τὸ νεοχμὸν μετέχει. ἀλλ'
 εἰπέ μοι, τίς ὁ νῦν τῷ συγγράμματι; ΛΕΞ.
 Ἀντισυμποσιάζω τὸν Ἀρίστωνος ἐν αὐτῷ. ΛΥΚ.
 Πολλοὶ μὲν οἱ Ἀρίστωνες· σὺ δὲ ὅσον ἀπὸ τῷ
 συμπο-

Lexiphanes.

LYC. Lexiphanes ille pulcher cum libro *quid*
sibi vult? LEX. Per Iovem, Lycine,
 scriptum est *hornum* quoddam de meis, *musteum*.
 LYC. Nempe de musto aliquid nobis scribis?
 LEX. Minime equidem; neque mustum nomi-
 nauī: sed memineris *musteum* vocare quod mo-
 do scriptum est. At tu sordibus (*Gr. Cypseli*)
 obturatas habere aures mihi videris. LYC. Igno-
 sce mihi, sodalis, multum enim de musto ha-
 bet *musteum*. Sed dic mihi quod scripti consi-
 lium est? LEX. Conuiuio instruendo aemulor
filium Aristonis. LYC. Multi sunt Aristones:
 tu vero, quantum e conuiuii *mentionē suspicor*,
 dicere

συμπόσις, τὸν Πλάτωνα μοι δοκεῖς λέγειν. ΛΕΞ.
 Ὁρθῶς ἀνέγνως· τό δέ λεγόμενον, ὡς ἄλλω
 παντὶ ἀνόητον ἂν ἦν. ΛΥΚ. Οὐκ ἂν ὀλίγα μοι
 αὐτῷ ἀνάγνωθι τῷ βιβλίῳ, ὅπως μὴ παντάπα-
 σιν ἀπολειποίμην τῆς ἐσιάσεως. νέκταρος γάρ τι-
 νος ἔοικας οἶνοχοήσῃν ἡμῖν ἀπ' αὐτῷ. ΛΕΞ.
 Τὸν μὲν εἴρωνα πεδεῖ κατὰβαλε. σὺ δὲ εὐπορα-
 ποιήσας τὰ ὦτα, ἤδη ἄνχε· ἀπέσω δὲ ἡ ἐπι-
 βύσρα ἡ Κυψελίς. ΛΥΚ. Λέγε θαρρῶν· ὡς
 ἔμοιγε ἔτε Κύψελός τις, ἔτε Περιάνδρος ἐν τοῖς
 ὥσιν κἀθῆται. ΛΕΞ. Σκόπει δὴ μεταξὺ ὅπως
 διαπεραίνομαι, ὦ Λυκίνε, τὸν λόγον, εἰ εὐαρ-
 χὸς γε ἐσὶ, καὶ πολλὴν τὴν εὐλογίαν ἐπιδεικνύ-
 μενος, καὶ εὐλεξίς, ἔτι δὲ εὐώνυμος. ΛΥΚ.
 Ἔοι-

dicere mihi Platonem videris. LEX. Recte agno-
 visti: sed quam istud dictum ignorabile fuit cui-
 vis alii! LYC. Ergo mihi pauca lege de libro,
 ne omnino conuiuiō illo excludar. Videris enim
 nectar nobis de illo ministraturus. LEX. Illum
 quidem cum irrisione simulatorem *animum et lin-*
guam solo allide: tu vero commeabiles fac aures,
 et iam audi: absit vero obturatrix illa Cypselis.
 LYC. Quin tu audacter dicito: neque enim Cy-
 pselus, neque (*filius illius*) Periander in auribus
 mihi residet. LEX. Considera autem interea quo-
 modo peragam, Lycine, sermonem, num bene-
 principiatu sit, multamque beneloquentiam o-
 stendens, et bonis verbis constans, bonisque in-
 Luc. Op. T. IV. D d super

Ἔοικε τοιαῦτος εἶναι, σὺ γὰρ ὦν, ἀλλ' ἄρξαι ποτέ.

ΛΕΞ. Εἴτα δειπνήσομεν, ἥ δ' ὅς ὁ Καλλικλῆς· εἴτα τὸ δειλινὸν περιδινησόμεθα ἐν Λυκείῳ· νῦν δὲ ἤδη καιρὸς ἐστὶ χρίεσθαι τὸ ἡλιοκαῆς, καὶ πρὸς τὴν εἴλην θέρεσθαι, καὶ λουσαμένους, ἀρτοποιεῖν· καὶ ἤδη γὰρ ἀπιτητέα. σὺ δὲ ὦ παῖ, σπλεγγίδα μοι, καὶ βύρσαν, καὶ Φωσώνια, καὶ ρύμματα, ναυρολεῖν ἐς τὸ βαλανεῖον, καὶ τέπιλατρον κομίζειν. ἔχεις δὲ χαμάζε παρὰ τὴν ἐγγυοθήκην δὴ ὀβολῷ. σὺ δὲ τί καὶ πράξεις, ὦ Λεξιφάνης, ἥξεις, ἢ ἐλινύσεις ἐτι αὐτόθι, καὶ γὰρ ἦν δ' ἐγὼ, τρίπαλα λατῶ. ἐκ εὐπόρου τε γὰρ ἔχω, καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν τράμιν μαλακίζομαι, ἐπ' ἄσρα-

super nominibus. LYC. Videtur talis esse, tuus cum sit. Sed incipe tandem

2. LEX. Tam coenabimus, inquit Callicles: tum ad vesperam viros faciemus in Lyceo. Nunc autem tempus estungi in sole, et ad vaporem illius calefieri, et cum lauerimus, panem gustare. Et iam eundem. Tu vero puer, strigilem mihi, et pellem, et linthea, et sapos, classe aduehito in balneum, et balneatoris mercedem ferio: habes autem humi prope armarium obolos duo. Tu vero quid ages, Lexiphanes, venies ne, an hic adhuc moraberis. Quin ego etiam, inquam, ter olim est quod lauaturio: nec enim satis bene habeo, et circa perinaeum infirmus sum, clitellaria mula vêtus. Aga-

ἀσραβῆς ὀχηθεῖς· ὁ γὰρ ἀσραβηλάτης ἐπέ-
 σπερχε, καὶ τοὶ ἀσκηλιάζων αὐτός· ἀλλὰ καὶ
 ἐν αὐτῷ ἐκ ἀκμῆς ἦν τῷ ἀγρῷ· κατέλαβον γὰρ
 τὰς ἐργάτας λιγυρίζοντας τὴν θερμὴν ὁδὴν· τὰς
 δὲ τὰ Φοντῶ ἐμῷ πατρὶ κατασκευάζοντας. συν-
 τυμβωρυχήσας σὺν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχῆσι
 τὰ ἀνδρᾶ, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχειροπονήσας,
 ἐκείνης μὲν διαφῆκα, τῆ τε κρύας ἔνεκα, καὶ
 ὅτι καύματα ἦν. οἶσθα δὲ ὡς ἐν κρύει σφο-
 δρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν
 τὰ ἀρώματα, σκόροδά τε εὖρον· ἐν αὐτοῖς πε-
 φυκότα, καὶ γηπαττάλῃς τινὰς ἀνορύξας, καὶ
 τῶν σκανδίκων, καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος,
 ἔτι δὲ κάρχρῳ πριάμενος (ἔγω δὲ οἱ λειμῶνες
 ἀνθ-

fo enim nimis urgebat, quāquam ipse claudicatio-
nem per vitres ludens. Sed neque in ipso rure fa-
rigationis expertus fui: deprehendebam enim operas ae-
stivam canzionem minurientes, partim vero sepul-
crum parantes meo patri. Cum ergo effodissem
cum illis sepulcrum, et his, qui ad ripas terram ag-
gerant et ipse manibus laborem adiuvissem, illos qui-
dem dereliqui, cum frigoris caussa, tum quod essent
ustiones: nosti autem in frigore vehementi ustiones
existere. Ego autem obiens veruacta, alliaque in-
veni ibi nata, et effossis quibusdam terrae clavis, et
scandicibus, et bracanis pro olere lectis, eruisque
insuper cachrybus, (nondum autem odorifera erant
 Dd 2 *prata,*

αἰθοσμία ἦσαν, ὡς αὐτοποδητὶ βαδίζεν) ἀνα-
τεθείς ἐπὶ τὴν ἀσφάβην, ἐδάρεν 1) τὸν ὄρρον.
καὶ νῦν βαδίζω τε ὀδυνηρῶς, καὶ ἰδίῳ θαμᾷ,
καὶ μαλακιῷ τὸ σῶμα, καὶ δέομαι διανεύσαι ἐν
τῷ ὕδατι ἐπιπλεῖζον, χαίρω δὲ μετὰ κάματος
ἐπολόμενος,

Ἀποθρέζομαι ἔν καὶ αὐτὸς τὸν παῖδα 2), ἐν
εἰνὸς ἢ παρὰ τῇ λεκιδοπώλιδι, ἢ παρὰ τῷ γρυ-
μαιο-

*prata, ut meis ipse pedibus ambulare mallet) in
mulam iterum impositus excoriatum sum in perinaeo,
et nunc incedo cum dolore et sudo frequenter, et
laqueo corpore, atque opus habeo pernatere in aqua
plurimum. Gaudeo autem fessus abluī.*

3. *Dedurram igitur ipse quoque ad puerum, quem
credibile est aut apud pisorum venditricem, aut sal-
famen-*

1. Ἐδάρεν] Quod est in omnibus, quod vi-
di, editis, nihili esse puto. Legi et inter-
pretatus sum ἐδάρεν. Nota vocis δέρεω signi-
ficatio. Vidit idem, credo, *Micyllus*, qui
vertit *attriui summum podicem*, melius ad in-
tellectum: sed volebam propius adsequi ver-
bilegulum *Lexiphanem*. *Gesner*.

2. Αὐτὸς τὸν παῖδα] Puto hic excidisse prae-
positionem, legendumque ὡς τὸν παῖδα.
Κακοζηλία non videtur in omissa prae-
positione, sed in composito ἀποθρέζομαι. *Λε-
κιδοπώλιδα* quae statim sequitur interpre-
tari etiam licebat *ouorum venditricem*, si cre-
dimus

μαιοπώλη με περιμένειν. καίτοι προηγόρευτὰ
αὐτῷ ἐπὶ τὰ Σέληγη ἀπαντᾶν. ἀλλ' εἰς καιρὸν
ἔτοσὶ αὐτὸς ἐμπολήσας γε αἷς ὄρω πυριάτην τέ
τινα, καὶ ἐηρυφίας, καὶ γήτεια, καὶ Φύκας,
καὶ οἶβον τετονί, καὶ λωγάνιον, καὶ τῆ βροῶς
τὸ πολύπτυχον ἔγκατον, καὶ Φώκας. Εὖ
γε, ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄβατον ἐποίησας 3)
τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ, Ἐγὼ δὲ, ἥ δ' ἄς, σίλλος,
ὦ δέ-

*samentarium me expectare. Quamquam praedictum
ipsi fuerat, ut occurreret ad panes. Sed opportune
hic ipse adest, mercatus, ut video, clibanarium pa-
nem, et alios subcinericios, et cepus, et fucas, et
illum oebum, et illud multorum foliorum bouis in-
testinum, et phoctas. Euge Atticio, compendi mihi
fecisti maiorem viae partem. Ego vero, inquit ille,
D d 3 strabus,*

dimus scholiis ad h. l. et ad *Aristoph. Plut.*
v. 427. *Gesner.*

13. Ἄβατον ἐποίησας] Ἄβατος ex eo genere
est, ex quo ἄχρηστος et ἀφόρητος, cum hoc
non intolerabilem, sed nondum gestatum, il-
lud non inutilem, sed nondum usurpatum si-
gnificat. ita nempe ἄβατος ὁδὸς non inac-
cessa, sed quam non opus fuit facere. Cae-
terum videtur *Atticionem* studio vocasse hunc
serutum *Lucianus*, ut absurdam *Atticisimi* af-
fectionem notaret, ac deinde *Onomacritum*,
ac postea *Onomarchum* quasi tu iudicem, prin-
cipemue nominum dicas. *Gesner.*

ὦ δέσποτα, γεγέννημαι, σὲ περιορῶν· σὺ δὲ πᾶ
 χθές ἐδείπνεις; μὲν παρὰ Ὀνομαικρίτῳ; ἔμὰ
 Δί', ἦν δ' ἐγὼ, ἀλλ' ἀγρόνδε ὥχσάμην, ψύτ-
 ταν κατατείνας 4), οἶσθα δὲ ὡς Φίλαγρός εἰμι,
 ὑμεῖς δὲ ἴσως ὤρεσθέ με λαταγεῖν κοττάβους·
 ἀλλ' εἰσιὼν, ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἡδύνειν, καὶ
 τὴν κάρδοπον σμῆν, ὡς θριδακίνας μάττοιτε ἐμῖν.

Ἐγὼ δὲ ξηραλοιφήσω ἀπελθὼν. καὶ ἡμεῖς,
 ἦ δ' ὅς ὁ Φιλῖνος, ἐγὼ τε καὶ Ὀνόμαρχος, καὶ
 Ἑλλάνικος ἐτῷσι ἐψόμεθα. καὶ γὰρ ὁ γνώμων
 σκιά-

strabus, bere, factus sum, te dum circumspicio.
Tu vero ubi coenabas beri? num apud Onomacri-
tum? Non per Iouem, inquam, verum rus abi-
eram, cito percutrens: nosti autem quam sim amans
ruris. Vos autem forte putabatis me sonare cotta-
bos. Sed intro abi, haecque et alia condito, et ex-
purga matram, ut lactucinas nobis subigatis.

4. Ego vero ad siccam unctionem discedam. Nos
 vero, inquit Philinus, ego nempe, et Onomarchus
 et Hellanicus sequemur. Etenim gnomon mediam
 iam

4. Ψύτταν κατατείνας] Suspicabar legendum
 ψύττα κατατείνων, atque ψύττα esse ὠνο-
 ματοποιημένον, celeritatem motus indi-
 cans: suadere id mihi videbatur praeter scholia
 ad h. l. ipse Hesychius, qui ψύττα, inquit,
 ἐπὶ τῇ ταχέως ἀποδραμεῖν λέγεται. Est
 autem hoc κακόζηλον maxime in scripto se-
 rio talia immiscere. Gesner.

εκιάζει μύσῃν τὴν πόλιν. καὶ δέος μὴ ἐν λου-
τρίῳ ἀπολασθώμεθα, κατόπιν τῶν Καριμάντων,
μετὰ τοῦ σύρφακος βύζην ὠσιζόμενα. καὶ ὁ
Ἑλλάνικος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ δυσωπῶ, καὶ γὰρ
τὰ κῶρα μοι ἐπιτεθλώσθον, καὶ σαρδαμυκτῶ
θαμά, καὶ ἀρτίδακρῦς εἶμι, καὶ τὰ ὄμματα μοι
Φαρμακῶ, καὶ δέομαι Ἀσκληπιάδῃ τῆος ὀφ-
θαλμοσόφῃ, ὃς ταραξας, καὶ ἐγχεας μοι Φάρ-
μακον, ἀπερυθριάσαι ποιήσει τὰς ὀφθαλμούς,
καὶ μηκέτι λημαλέες εἶναι, μηδὲ διερὸν βλέπειν.

Τοιαῦτα ἄττα διεξίοντες ἅπαντες οἱ παρόν-
τες, ἀπήειμεν· καὶ περὶ ἡμῶν εἰς τὸ γυ-
μνάσιον ἀπεσθήμενοι ἦδη, ὁ μὲν τις ἀεροχει-
ρισμῶ, ὁ δὲ τραχηλισμῶ, καὶ ἐρσοπάλῃ ἐχρή-
τα,

*iam aream inumbrat, et metus est ne in turbido
aliorum sordibus balneo abluamur, post Cariman-
tes, cum fece plebis confertim trudendi. Et Hella-
nicus, Ego vero, inquit, etiam aegre video; ex-
enim utraque mihi pupilla turbida est, ac frequen-
ter conuiueo, et facilis lacrumatum sum, ex medi-
camenta desiderant oculi, atque Asclepiade quodam
oculorum sapiente indigeo, qui confuso et infuso
medicamento faciat ut erubescere desinant, ut non
amplius lipposi sint, neque humidum videant.*

5. *Talia quaedam disputantes praesentes omnes,
abimus. Et cum venissemus in Gymnasium, exue-
stiti iam, unus quidem exercitatione extremarum
manuum, alius supinandi, et luctae erectae ureba-*
tur.

το, ὁ δὲ λίπα χρίσάμενος, ἐλυγίζετο, ὁ δὲ ἀντ-
 ἔβαλε τῷ κωρύκῳ, ὁ δὲ μολυβδαίνας χερμα-
 δίας ἀράγδην ἔχων, ἐχειροβόλει. εἴτα συντρι-
 βέντες, καὶ ἀλλήλους κατανωτισάμενοι, καὶ ἐμ-
 παύξαντες τῷ γυμνασίῳ, ἐγὼ μὲν καὶ Φιλίνος
 ἐν τῇ θέρμῃ· πνέων καταιονηθέντες, ἐξήσμεν·
 οἱ λοιποὶ δὲ τὸ ψυχροβαφές κἄρα δελφινίσαν-
 τες, παρένεον ὑποβρύχιοι θαυμασίως. ἀναστρέ-
 ψαντες δὲ αὐθις ἄλλος ἄλλα ὁδῶμεν. ἐγὼ μὲν
 ὑποδησάμενος, ἐξυόμην τὴν κεφαλὴν τῇ ὁδοι-
 τωτῇ ξύστρα. καὶ γὰρ ἐ κηπίον, ἀλλὰ σκαφίον 5)

ἐκκαί-
 ρ-

tur. Alius vero pingui unctus inflectebat se; alius
 obliticebat se coryco: alius autem plumbeas manum
 implentes cum fragore manibus iactabat. Deinde
 contriti (frictione vsi) cum tergis nos inuicem por-
 rassimus, atque illussissemus (luffissemus in) Gy-
 mnasio, ego quidem et Philinus in labro calido per-
 fusi exlimas. At reliqui caput frigidae Delphino-
 rum instar immergentes, admirabiliter sub aqua ad-
 natabant. Reuersi autem rursus alio, alia alii fa-
 ciebamur. Ego quidem subligatus, radebam caput
 radula ex denue faba (pectebam) quippe non in
 simiam,

5. Κηπίον — σκαφίον] Duplex genus tonsu-
 rae hic indicari clarum est. Etiam hoc ap-
 paret, qui κηπίον tondetur illi non opus
 esse pectine, opus esse, qui σκαφίον. Iam
 κῆπον et κῆβον esse simiae genus, notum est.

Ita-

ἐκεκάρμην, ὡς ἂν ἔπρὸ πολλῶ τὸν κόνον, καὶ
τὴν κορυφαίαν ἀποκεκομηκώς. ἄλλος ἐθερμο-
τράγει, ὁ δὲ ἡμεῖς τὸν νῆσι, ὁ δὲ ἀραιὰς ποιῶν
τὰς ῥαφανίδας, ἐμυσίλατο τῷ ἰχθυερῷ ζωμῷ,
ἄλλος ἥσθιε φαυλίας, ὁ δὲ ἐρῆς Φειτῶν κριθῶν.

Καίπειδ' ἡκαιρὸς ἦν, ἐπ' ἀγκῶνας ἐδειπνᾶμεν,
ἦσαντο δὲ καὶ ἐκλαδία, καὶ ἀσκάντα. τὸ μὲν
δὲ δεῖπνον ἦν ἀπὸ συμφορῶν. 6) παρσκευάζο
δὲ

*simiam, sed in scaphium tonsus eram, qui non ita
pridem, barbam et verticem decompauerim (totoñ-
derim,) alius lupinos edebat: alius comibat ieu-
num: alius excauatis rophani frustis hauriebat ius
pisculentum: edebat alius pbaulias: (olivas) sorbe-
bat alius de bordeis.*

6. *Ac deinceps cum tempus esset, cubito nixi coe-
nabamus: positaе autem erant sellae et grabatuli.
Ac coena quidem ipsa erat de collationibus. Pa-*

Dd 5

rata

Itaque notatur forte tonsura ἐν χερῶ, brevis
admodum, qua qui vtuntur, non habent
quod peccant: Scaphiam forte liberat frontem,
aures, ceruicem, crinibus, qui tegere illas
partes possint, cranio autem, quod σκαφή
appellatur, pilorum tantum, quod peccati pos-
sit, relinquit. *Gesner.*

6. *Ἀπὸ συμφορῶν] Συμφορὰν, quae calami-
tatem significat, posuit pro συμβολῇ colla-
tione, ex etymo scilicet. Gesner.*

δὲ πολλὰ καὶ ποικίλα, δίχηλα ὕεα, καὶ σχελίδες, καὶ ἡτρίαια, καὶ τοκάδος υἱὸς τὸ ἐμβρυοδόχον ἐντέρον, καὶ λοβὸς ἐκ ταχύνε, καὶ μυττωτὸς, καὶ ἀβυρτάκη, καὶ ταιαῦταί τινες καρυνεῖαι, καὶ θρυμματίδες, 7) καὶ θρία, καὶ μελιττῆται. τῶν δὲ ὑποβρυχίων τὰ σελάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ὀστράκινα τὸ δέρμα, καὶ τεμάχη ποντικὰ τῶν ἐκ σαργάνης, καὶ κωπαῖδες, καὶ ὄρνις σύντροφος, καὶ ἀλεκτρυὼν ἤδη ἀπώδός, καὶ ἰχθὺς ἦν παράσιτος. καὶ οἷν δὲ ὅλον ἰπποναῆ εἶχμεν, καὶ βοὸς λειπογνώμονος κωλήν. ἄρτοι μέντοι ἦσαν σιφαῖοι, καὶ φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νεμῆνιοι, ὑπερήμεροι

rata autem erant multa et varia, et bifida (pedum extrema) suilla, laterum pulpa, sumina, et porcae foedae intestinum embryonem recipiens (vulva) et lobus ex sartagine, et alliatum, et abyrtace, similesque quaedam couditurae, et tbrynnatides, et inuoluta foliis, et mellita. Et e marinis cartilaginosa multa, et quae corium habent testaceum, et frusta Pontica de sporta, et Copaiche (anguillae) et gallina domestica, et gallus qui iam cancre desit: et piscis conuictor. Quem autem etiam habuimus totam in furno assatam, atque edentuli bouis pedem anteriorem. Verum panes erant filiginei non mali, et alii de nouilunio, qui sero ad festum venerant,

7. Θρυμματίδες] Placentae genus. aliis intritum. Guiletus.

ροι τῆς ἐορτῆς· καὶ λάχανα τὰ τὰ ὑπόγεια, καὶ
τὰ ὑπερφυῖ· οἶνός δὲ ἦν ἐ γέρον, ἀλλὰ τῶν
ἀπὸ βύρσης, ἥδη μὲν ἀγλευκῆς, ἀπεπτος δὲ ἔτι.

Ποτήρια δὲ ἕκειτό παντοῖα ἐπὶ τῆς δελφινί-
δος τραπέζης, ὁ κρυψιμέτωπος καὶ τρυήλης
Μεντοραργῆς, εὐλαβῶν ἔχων τὴν κέρκον, καὶ
βομβυλιός, καὶ δειροκύπελον, καὶ γηγενῆ πολ-
λά, οἷα Θηρικλῆς ὥπτα, εὐρυχαδῆ τε, καὶ ἄλ-
λα εὖσομα. τὰ μὲν Φωκαῖόν τε, τὰ δὲ Κνιδό-
ν τε· πάντα μέντοι ἀνεμοφόρητα, καὶ ὑμενό-
σρακα. κυμβία δὲ ἦν, καὶ Φιαλίδες, καὶ πο-
τήρια γραμματικά. ὥς τε μεσὸν ἦν τὸ κυλικεῖον.

Ο

*nerant, et olera tum quae sub terra, tum quae
supra illam crescunt. Vinum autem erat non se-
nex, sed de vire, non illud quidem adhuc mustum,
sed nondum tamen percoctum.*

7. Pocula posita erant omnis generis in Delphica
mensa, fronticetum illud, et triclaviium illud,
Mentoris opus, caudam habens capiendo commodam,
et bilbicus (angusti colli) et cervicatum illud, et
terrigena multa, qualia assabat Thericles, late hian-
tia, et alia ore commoda, et Phocaea quaedam, alia
e Cnido, omnia quidem, quae ventus auferret (prae
leuitate) et testam membranae (instar tenuem) ha-
beant. Cymbia autem erant, et phialae minutae,
et literata pocula: itaque plenum erat pocularium
(poculorum armarium.)

8. Sed

Ὁ μὲντοι ἱππολέβης, ὑπερπαφλάζων, ἐς κε-
 Φαλὴν ἡμῖν ἐπέτρεπε τὰς ἀνδρακας. ἐπίνομεν
 δὲ αὖσι, καὶ ἤδη ἀκροθώρακας ἤμεν· εἴτ' ἐ-
 χρίμεθα βακχαρίδι. καὶ εἰσεκύλισθ' τις ἡμῖν
 τὴν ποδοκτύβην, καὶ τριγωνίστριαν. μετὰ δὲ ὁ
 μὲν τις ἐπὶ τὴν κατήλιφα ἀναρρίχισάμενος,
 ἐπιφόρημα ἐζήτει, ὁ δὲ ληκίνδα ἐπαιζεν, ἄλλος
 ἐρρίκινετο σὺν γέλῳ τὴν ὀσφύν.

Καὶ ἐν ταυτῷ λελεμμένοι, εἰσεκώμασαν ἡμῖν
 αὐτεπαγγέλτοι, Μεγαλῶνυμός τε ὁ διοδίφης,
 καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτέκτων, ὁ κατὰ νῶτα πο-
 κίλος, καὶ ὁ Ὠοκάταξις Εὐδημος. καὶ γὰρ ἡρό-
 μῃν αὐτὰς, τί παθόντες ὀψὲ ἤκοιεν. ὁ μὲν ἔν
 Χαιρέας, Ἐγὼ ἦδ' ὅς, λείροντινα ἐκρότεν, καὶ
 ἑλλό-

8. Sed lebes camini supra modum ebulliens in ca-
 put nobis evertit carbones. Bibimus autem amyssti-
 da: et iam bene poti eramus, cum ungeremur bac-
 charide: atque intro voluit nobis aliquis pedifonam
 (saltatricem) et trigonistriam (psaltriam) Postea
 alius quidem in cantherium enisus, insultum para-
 bat: alius ludebat crepitu: alius crispabat cum risu
 lumbum.

9. Eodem tempore loti commissatum non vocati
 ad nos venire Megalonymus ille causarum subactor,
 et Chaereas aurifaber ille tergo varius, et ille con-
 fractor quorum Eudemus. Et ego interrogavi illos,
 Qua caussa sero adeo venirent? Ac Chaereas qui-
 dem: Ego, inquit, segmentum quoddam concinna-
 bam,

ἐλλόβια, καὶ πέδας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ, καὶ
 διὰ τῆτο ὑμῖν ἐπιδείπνιος ἀφίγμαι. Ἐγὼ δὲ
 ἦδ' ὃς ὁ Μεγαλώνυμος, περὶ ἄλλα εἶχον· ἦν μὲν
 γὰρ ἄδικος ἡ ἡμέρα, ὡς ἴξε, καὶ ἄλογος· ὡς ἂν
 ἂν ἐχέγλωττίας ἄσης ἄτε ῥησιμετρεῖν εἶχον, ἄτε
 ἡμερόλεγον, ὡς ὑδρονομεῖσθαι. πυθόμενος δὲ
 ὅτι ὁ στρατηγὸς ὀπτὸς ἐστὶ, λαβὼν ἄχρηστα ἱμά-
 τια, εὐήτρια, καὶ ἀφορητὰ ὑποδήματα, ἐξέ-
 φησα ἑμαυτόν.

Εἴτ' εὐθύς ἐντυγχάνω δαδέχῳ τε, καὶ ἱερο-
 Φάντῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀρρητοποιεῖς, Δεινίαν
 σύρσιν ἄγδην ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ἐγκλημα ἐπά-
 γοντας, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτὰς, καὶ ταῦτα εὖ εἰ-
 δὼς, ὅτι, ἐξ ἑπερ ὠσιώθησαν, ἀνώνυμοι τέ
 εἰσι,

*dam, et, inhaures, et compedes filiae, ac propiterea
 post coenam vobis adsum. Ego vero, inquit Me-
 galonymus, aliud agebam. Erat enim, ut scitis,
 sine iudicio, sine oratione dies, cum igitur lingui-
 stitium esset, neque admetiri verba habebam, nec
 aquae demensum ubi acciperem. Cognito autem, vi-
 sibilem esse (adiri posse) Praetorem, sumtis vesti-
 bus inusitatis (novis) boni staminis, calceis autem
 inuestis (novis) extuli me ipsum.*

10. Deinde statim incido in facigerum et hiero-
 phantem et reliquos infanda (sacra occulta, my-
 steria,) facientes, qui Diniam raptim in ius trabe-
 reus, crimen obliuientes hac, quod illos nominasset,
 idque cum bene sciret, a qua tempore consecrati
 essent,

εἰσι, καὶ ἔτι ὀνομαστοί, ὥς ἂν ἱερῶνυμοι ἤδη γεγενημένοι. Οὐκ οἶδα, ἦν δ' ἐγὼ, ὃν λέγεις, τὸν Δεινίαν· ἐκάλει δ' ἔν με τῆνομα. Ἔσθ, ἦδ' ὅς, ἐν τοῖς σκυραφείοις ἐγκαψικιδάλος ἀνθρώπος, τῶν αὐτοληκύθων, καὶ τῶν αὐτοκαβδάλων, αἰ κρηῶν, ἐνδρομίδας ὑποδέμενος, ἡ βαυκίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. Τί ἔν, ἦν δ' ἐγὼ, ἔδωκεν ἀμνηστέη δίκην, ἡ λάξ πατήσας ὤχετο; Καὶ μὴν ἐκεῖνός γε, ἦδ' ὅς, ὁ τέως αὐλάμενος δ), ἤδη ἔμπεδός ἐστιν. ὁ γὰρ στρατηγός, καὶ τοὶ ἀτιμαγελοῦντι καρπώδεσμά τε αὐτῷ
περι-

essent, anonymos esse nec iam nominabiles (nomine suo appellandos) qui sacro iam nomine gaudeant. Non novi, inquam, quem dicas Diniam. Vocabat igitur me nomine. Est, inquit, in foris aleatorius cepiuoruss homo, ex illo genere qui lecythum ipsi sibi portant, qui farinam ipsi sibi subigunt, semper borrido capillitio sunt, endromides aut baucides soleas semper gerens, habensque tunicam virinque manicatam. Quid ergo, inquam, deditne poenas aliquo modo, an iactatis calcibus abiit? Cum ille, inquit, qui tum saltauerat, iam immortuus est. Praetor enim, licet segregare (et subducere) se vellet,

δ. Αὐλάμενος] Verti quasi legeretur ἀλλόμενος, saltans, exsultans lascive, vt respondeat illi λάξ πατήσας. Si quis αὐλάμενος melius intelligat, libenter festinatum a me esse confitebor. Gesner.

περιθείς, καὶ περιδέραμον ἐν ποδοκίμαις, καὶ πο-
δοσράβαις, ἐποίησεν εἶναι· ὥς ἐν δεσμοῖς ὢν,
ὑπέβδυνάς τε ὁ κακοδαίμων ὑπὸ τῷ δέους, καὶ
πορδαλέος ἦν, καὶ χρήματα ἀντίψυχα δίδονα
ἤθελεν.

Ἐμέ θές, ἥ δ' ὅς ὁ Εὐδήμος, ὑπὸ τὸ ἀκροῖνε-
Φές μετεσεύλατο Δαμασίας, ὁ πάλαι μὲν ἀθλη-
τῆς, καὶ πολυνίκης, νῦν δὲ ἤδη ὑπὸ γήρεως ἑξαθ-
λος ὢν. οἶσθα τὸν χαλκῆν τὸν ἐσῶτα ἐν τῇ
ἀγορᾷ. καὶ τὰ μὲν πιττῶν 9), τὰ δὲ εὖων,
διετέ-

veller, et maniciis circumdatis et collari, in cippis et
peruo illum esse fecit. Quare vinc-tus infelix sup-
pedebat prae metu, et crepitabundus erat, et opes
pretium animae dare volebat.

II. *Me auem, Eudemus inquit, summo crepu-
sculo arcessiuit Damafias, Athleta olim et multorum
victor, iam vero prae senectute expert certaminum.
Nosti aeneum illum in foro stantem (cuius statua
est in foro) et partim quidem coquendo, partim
assando*

9. Πυττῶν] Πυττῶν quid sit, nescio an ali-
quis doceat: πιττῶν *picans*, quod alii ha-
bent, nondum reperio, qui huc faciat. Eu-
demus ὠκατάξις, quasi tu dicas *ouifraCTOR*,
coquus videtur, vocatus summo mane ad
nuptiales epulas parandas. Εὖεν quod apud
Homerum *torrere* est, *adurere*, pilos v. g.
suis *maCTati*, forte hoc ipso intellectu hic ca-
pitur, forte quidam ea tempestate pro *culi-
nae*

ΔΙΕΤΕΛΕΣΑ. ἔξοικιεῖν γὰρ ἔμελλε τῇμερον εἰς ἀνδρὸς τὴν θυγατέρα, καὶ ἤδη ἐκάλλυνεν αὐτήν. εἴτε μερμέριον τι κακὸν ἐμπεσόν, δῖεκοψε τὴν ἐσρτήν. ὁ γὰρ υἱὸς αὐτῆς ὁ Δίων, καὶ οἶδ' ἐφ' ὧ τω λυπηθεὶς, μάλλον δὲ θεοεχθρία σχεθεὶς, ἀπῆγγεν ἑαυτόν. καὶ, εὖ ἴδε, ἀπολώλει ἂν, εἰ μὴ ἐγὼ ἐπιστάς, ἀπηγγώνισαί τε αὐτόν, καὶ παρῆλυσα τῆς ἐμβροχῆς, ἐπιπολὺ τε ὀκλαῆς παρακαθή-

affando occupatus fui. Elocare enim destinabat hodie viro filiam, et iam illam comebar. Deinde sollicitum malum quoddam incidens festum diem turbavit. Filius enim illius Dio, nescio qua re dolens, vel potius, deorum odio implicatus, ipse se suspendit. Et, scitote, perierat, nisi superveniens ego, ablaqueassem illum, et soluissem a nexu, maltumque geni-

nae altero opere *affare* posuerunt, cui πέσων, πέπτων, πέπτων, *coquens* cognatum significatione est, et a πισσῶν vel πυσσῶν non nisi apice vno alteroque abhorret. Id igitur interea fecutus sum. Si tamen vtrumque participium *πιττῶν* et *εὐών* ad infamem prope artem dropacistarum et *glabratorum*, pice et psilathris mollium hominum quidquid vsquam pilorum est euellentium, referre malis, ipsa verba non repugnant; sed non video, qui *ωπάταξις* huc convenire possit. *Gesner.*

καθήμενος, ἐπινύσσω τὸν ἄνθρωπον, βαυκαλιῶν, καὶ διακωδωνίζων, μὴ πῇ ἔτι συνεχῆς εἴη τὴν Φάρυγγα. τὸ δὲ μάλιστα ὄνῃσαν, ἐκείνο ἦν, ὅτι ἀμφοτέρως κατασχὼν αὐτῷ τὰ ἄκρα διεπίεσα.

Μὲν ἐκείνον, ἦν δ' ἐγὼ, Φῆς Διώνη, τὸν καταπύγωνα, καὶ λαμμοσχέαν, τὸν μύρτιωνα καὶ σχινοτρώκταν νεανίσκον, ἀναφλῶντα, καὶ βλιμάζοντα, ἦν τινὰ πεώδη καὶ πύσθωνα αἰσθηταί μιν ἔων. ἐκεῖνός γε καὶ λεκαλέος. ἀλλὰ τοι γε τὴν θεὸν, ἥ δ' ὅς οἱ Εὐδήμος, θαυμάσας. Ἀρτεμις γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ, σκοπᾶδειον ἔργον. ταύτῃ προσπεσόντες, ὅ, τε Δαμασίας, καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ, πρεσβύτες ἤδη, καὶ τὴν

geniculatim affidens, fodiens hominem, irrillans, explorans undique, ne qua adhuc continens (compressus, elisus) esset gula. Quod autem maxime profuit, illud erat, quod ambabus illius extrema tenuis compressi.

12. Numquid illum, inquam ego, Dionem ais, cinaedum, laxo et pendente scroto, illum effeminatum, et lenitiscum rodentem adolescentem, illum masturbantem et lascivie contrectantem, si quem bene vasatum, et improbe mutuiatum senseris, illum admittens. Ille quidem et patellarius: sed Deam, inquit Eudemus, adorans, Diana enim illis est in media aula, scopadeum opus, huic igitur supplicantes, Damascius et uxor illius, senex iam, et cana capite

τὴν κεφαλὴν πολιᾶς ἀκριβοῶς, ἰκέτευον ἐλεῆσαι
σφᾶς· ἡ δὲ αὐτίκα ἐπένευσε· καὶ σῶς ἦν, καὶ
νῦν Θεόδωρον, μᾶλλον δὲ περιφαιῶς Ἀρτεμίδω-
ρον ἔχουσι τὸν νεανίσκον· ἀνέθεσαν ἐν αὐτῇ τά-
τε ἄλλα, καὶ βέλῃ, καὶ τόξα, ὅτι χαίρει τοῦ-
τοις· τοξόταις γάρ, καὶ ἐκκβολοῖς, καὶ τηλέμα-
χος ἢ Ἀρτεμῖς.

Πίνωμεν ἐν, ἧδ' ὅς ἐ Μεγαλὼνυμος, καὶ γὰρ
καὶ λάγυνον ταχυνὶ παρηβημότος, ἥκω ὑμῖν κο-
μίζων, καὶ τυρὸν τρυφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμαι-
πετεῖς· φυλάττω δ' αὐτάς ὑπὲρ σφραγίδι θρι-
πηδεσάτοις, καὶ ἄλλας ἐλαίας νευσᾶς, καὶ πη-
λινὰ ταυτὶ ποσὶ ἥρια, ὀξύσπρακα, εὐπυνδάκωτα,
ὥς ἐξ αὐτῶν πίνοιμεν, καὶ πλακῆντα ἐξ ἐντέρων
κρωβυ-

*accurate, obsecrabant, ut sui misereretur; ac illa
statim innuit, et saluus erat; et nunc Theodorum
(Deodatum), aut magis aperte Artemidorum (Dia-
nidatum) habent adolescentulum. Dedicantur igitur
illi tum alia, tum tela et sagittas, quod his
gaudet: sagittaria enim, et procul-taculans, eni-
mus-pugnans est Diana.*

13. Bibimus ne igitur, inquit Megalonymus.
Enim lagenam hancce effoeti vini, vobis artuli,
et casei recentis massas, et oliuas caducas, (feruo
autem illas sub sigillis vermium opera praeclare ero-
fis) et alias oliuas colymbades, (natatiles) et lu-
tea ista pocula, acutitestacea, bono fundo, ut ex
illis bibamus: et placentam ex intestinis cinnamato
plexu

κρωβυλώδῃ τὴν πλοκὴν· σὺ δ', ὦ παῖ, πλέον
μοι τῷ ὕδατος ἔγχει, ὥς μὴ καρηβαρεῖν ἀρξαί-
μην, καὶ τὰ σοι τὸν παιδοβοσκὸν καλῶ ἐπὶ σέ.
ἴσε γὰρ ὡς ὀδυνῶμαι, καὶ διέμπιλον ἔχω τήνκε-
Φαλήν.

Μετά δὲ τὸν ποτὸν συνυθλήσομεν, οἷα καὶ
ἄττ' εἰώθαμεν· ἐ γὰρ ἄκαιρον δῆπερθεν ἐνοίνο-
φλύειν. ἐπαινῶ τέτο, ἦν δ' ἐγώ, καὶ γὰρ ὅ-
τι περ Ὀφελος ἐσμέν τῆς Ἀττικίσεως ἄκρον. εὖ
λέγεις, ἦ δ' ἔς ὁ Καλλικλῆς. τὸ γὰρ ἐρεσχελεῖν
ἀλλήλους συχνάκις, λαλησθιγάνη γίγνεται. ἐγὼ
δὲ, ἦ δ' ὅς ὁ Εὐδήμος, κρύος γὰρ ἐσιν, ἥδιον αὖ
εὐζωροτέρῳ ὑποπυκνάζοιμι· καὶ μὲν χειροθνής
εἰμι, καὶ χλιανθεῖς, ἥδιον ἀκούοιμι τῶν χει-
ροσό-

*plexu formatam. At tu, puer, plus mihi aquae
infunde, ne grauari caput incipiam, deinde tibi
puerulcum (paedagogum) contra te aduocem. Sci-
zis enim quam crucier, et quam compactum atque
minime peruium vaporibus caput habeam.*

14. Post potum autem coniugabimur, qualia et
quae solemus: neque enim intempestivum sane in
vino garrere. Laudo hoc, inquam: etenim flos ipse
et medulla sumus Atticissationis. Bene dicis, inquit
Callicles: saepe enim inuicem nugari cotricula fit lo-
quelae. Ego vero, inquit Eudemus, frigus enim
est, lubentius meraciōra pocula suffrequentarem,
etenim frigore enectus sum: et calefactus lubentius

ροσόφων τούτων, τοῦ τε αὐλητοῦ, καὶ τῆς βαρβιτωδοῦ.

Τί ταῦτα εἶπες, ὦ Εὐδήμει, ἣν δ' ἐγὼ ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττεις ὡς ἄσμοις εἶσι, καὶ ἀπεγλωττισμένοις· ἐμοὶ δὲ ἡ γλῶττα τε ἔδη λογῶ, καὶ δὴ ἀπηγόμην γε ὡς ἀρχαιολογῆσων ὑμῖν, καὶ κατανύφων ἀπὸ γλῶττης 10) ἀπαντας· ἀλλὰ σὺ τὸ ἄμειον εἰργάσω με, ὥσπερ εἴ τις ὀλνάδα τριάμενον ἐν εἴῳ πλέξων, ἐμπνευματωμένῃ τῇ ἀνατίξ, εὐφορεῖσάν τε, καὶ

audirem manusapiennes illos, et tibicinem, et barbiticinem.

15. *Quid haec, inquam, Eudeme, indictionem (silentium) nobis iniungis, quasi ore carencibus, et delinguaris. Mihi vero et lingua iam sermocinaturit, et iam prouehabar, ut qui antiquo apud vos sermone usus essem, et nunc vos de lingua mea conspuiurus omnes. At tu simile quid fecisti, ac si quis iterum velorum onerariam nauem, secundo nauigantem, sinuaris velis scaphae, felici cursu per sum-*

10. Κατανύφων ἀπὸ γλῶττης] Illud, credo, apparet hic qui Homerum legerunt, κατανύφων hoc deriuandum a κατανύφω, respici- que ad Homericum Nestora, cuiusque ἐπὶ αὐτῇ χειμέριον εἰσάγει: ut neque Horatii lectoribus ignotus esse potest ille Furius, qui *bibernas cana nunc conspuis Alpes*, ad quem interpretatio nostra alludit. *Gesner*,

ἄντροκυματῶσαι, ἔκτοράς τινας ἀμφισόμας, καὶ
 ἰσχυάδας σιδηρᾶς ἀφείς, καὶ ναυσιπέδας, ἀνα-
 χαίτιζοι τῷ δρόμῳ τὸ ῥόδιον, φθόνῳ τῆς εὐη-
 γερμίας. ἐκέν, ἥδ' ὅς, σὺ μὲν, εἰ βάλει, πλεῖ
 καὶ νεῖ καὶ θεῖ κατὰ τῷ κλύδωνος· ἐγὼ δὲ ἀπό-
 γειος, πίνων ἄμα, ὥσπερ ὁ τῷ Ὀμήρῳ Ζεὺς, ἢ
 ἀπὸ Φαλάκρων 11) ἢ ἀπὸ τῆς ἀκρεχανίας, ὅψο-
 μαί διαφερόμενον σὲ τέ, καὶ τὴν ναῦν πρύμνη-
 θεν ἀπὰ τῷ ἀνέμῳ κατερχομένην 12).

ΛΤΚ.

*mos fluctus laxam, dimissis quibusdam tenacibus an-
 tipitibus, aut habenis ferreis, et compedibus nauium,
 comis retrabat impetuofum illud cursus, inuidia
 venti ferentis. Igitur, inquit ille, tu quidem, si
 volueris, nauiga et nata ex curre per fluctum: ego
 vero e terra, bibens interim, ut Homericus, ille lu-
 piter, aut de glabri montis specula, aut de caeli
 arce, videba te differri, ac nauim de puppi a vento
 secundo flatu impelli.*

E e 3

16. LYC.

11. Ἀπὸ Φαλάκρων] Φαλάκρα vel Φάλα-
 κρα speciatim Idae montis vertex, vnde
 Homericus Iupiter imperat non minus, quam
 de caelo. *Gesner.*

12. Κατερχομένην] Vt caetera in hac metapho-
 ra nauigationis absurdissima et vere κακό-
 ζηλα sunt, ita hoc praesertim: κατερεῖσθαι
 est permingi, sed de nomine ἄρος et ἄριος
 dat illi Lexiphanes intellectum, quem in-
 terpretatio exprimit. Tales sunt lusus in

ΛΥΚ. Ἄλλῃς ὦ Λεξιφάνες καὶ ποτὲ καὶ ἀναγνώσεως. ἐγὼ γὰρ ἤδη μεθύω σοι καὶ ναυτιῶ, καὶ ἦν μὴ τάχιστα ἐξεμέσω ταῦτα πάντα ἐπόσα διεξελήλυθας, εὖ ἴσθι, κορυβαντιάσειν μοι δοκῶ, περιβομβάμενος ὑφ' ὧν κατεσκεδάσας με ὀνομάτων. καίτοι τὸ μὲν πρῶτον, γελᾶν ἐπῆει μοι ἐπ' αὐτοῖς· ἐπειδὴ δὲ πολλὰ, καὶ πάντα ὅμοια ἦν, ἤλέεν σε τῆς κακοδαιμονίας, ὁρῶν εἰς Λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπτωκότα καὶ νοσῶντα νόσον τὴν μεγίστην, μᾶλλον δὲ μελαγχολῶντα.

Ζητῶ

16. LYC. Satis Lexiphanes, conuiuii et lectionis: ego enim iam ebrius tibi sum et nauseo, ac nisi celeriter euomuerō haec omnia, quae recitasti, Corybanticum, scito, morbum pacturus mihi videor, circumsonantibus, quibus perfudisti me, verbis. Quamquam primum ridere illa subibat. Cum vero multa essent, et similia inter se omnia, miseratus sum infelicitatem tuam, qui viderem, in labyrinthum te incidisse. e quo fuga nulla sit, et morbo laborare maximo, vel atra potius bili esse percitum.

17. Quae-

ἐκτορες, ἰσχάδες, et aliis, in quibus scilicet etyma dum spectat, alienam et nouam significationem contingit. Gesner.

Ζητῶ ἔν' πρὸς ἑμαυτὸν, ὅπόθεν τὰ τοσαῦτα
κακὰ συνελέξω, καὶ ἐν ὅπόσῳ χρόνῳ, καὶ ὅπως
κατακλείσας εἶχες τοσῆτον ἔσμὸν ἀτόπων καὶ
διασρόφων ὀνομάτων, ὥν τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίη-
σας, τὰ δὲ κατορωρυγμένα, ποθὲν ἀνασπῶν,
κατὰ τὰ ἱαμβεῖον,

"Ολοία θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφορὰς·
τοσῆτον βόρβορον σπινθραίσας, κατήντησάς
με, μηδὲν σε δεινὸν εἰργασμένον. δοκεῖς δέ μοι
μήτε φίλον τινὰ, ἢ οἰκεῖον, ἢ εὖεν ἔχειν, μή-
τε ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πώποτε, καὶ παρρησίαν ἄ-
γοντι ἐντετυχηκέναί, ὃς τάληθές εἰπὼν, ἔπαυ-
σεν ἂν σε ὑδέρω μὲν ἐχόμενον, καὶ ὑπὸ τῷ πά-
θῳ διαρραγῆναι κινδυνεύοντα, σ' αὐτῷ δὲ εὐ-
σκαρῶν

17. Quaero igitur apud me ipse, unde tot
mala collegeris, et quanto tempore atque ubi tan-
tum examen absurdorum distortorumque nomi-
num concluderis, quorum partem quidem ipse
fecisti, partim vero sepulta alicunde eruisti, *ut*
ex iambico illo tibi dici possit, Percas male morta-
lium mala eligens! tantum coeni collectum in me
effudisti, qui nulla te iniuria laeferim. Videris
autem mihi neque amicum quemquam, aut fa-
miliarem, aut beneuolum habere, neque in vi-
rum liberum vnquam, et fiducia vtentem inci-
disse, qui vera dicendo liberaret te equo tumo-
re correptum, et, ne a morbo illo rumparis, pe-
riclitantem, dum te corpus fecisse putas, et fir-

σαρκὸν εἶναι δακνῶντα, καὶ εὐρωσίαν οἰώμενον τὴν
 συμφορὰν, καὶ ὑπὸ μὲν τῶν ἀνθρώπων ἐπαινε-
 μένον, ἀγνοούντων ἅ πάσχεις, ὑπὸ δὲ τῶν πε-
 καθευμένων, εἰκότως ἐλεήμενον.

Ἄλλ' εἰς καλὸν γὰρ τέτονι Σώπολιν ὁρῶ τὸν
 ἱατρὸν προσίοντα, Φέρε τέτῳ ἐγχειρίσαντές
 σε, καὶ διαλαχθέντες ὑπὲρ τῆς νόσου, ἱασίν τι-
 κά σοι εὐρώμεθα, συνετὰς γὰρ ἀνὴρ, καὶ πολ-
 λὰς ἤδη παραλαβὼν ὥσπερ σὲ ἡμιμανεῖς καὶ κο-
 ρυζῶντας, ἀπήλλαξεν, ἐγχείας φάρμακον. χαῖρε
 Σώπολι, καὶ τέτονι Λεξιφάνην παραλαβὼν ἐ-
 ταῖρον, ὡς οἶσθα, ἡμῖν ὄντα, λήρω δὲ νῦν, καὶ ξέ-
 νη περὶ τὴν Φωνὴν νόσῳ ξυνόντα, καὶ κινδυνεύοντα,
 ἤδη τελέως ἀπολωλέναι, σῶσον ἐνίγῃ τῷ τρόπῳ.

Λ Ε Ξ.

mam validudinem esse, quae calamitas est: et ab in-
 fanis quidem laudaris, morbum tuum ignorantibus,
 eruditis autem misericordiam moues merito.

18. Verum enim vero, accedentem enim video
 praeclarum hunc Sopolin medicum, huic te com-
 mendemus, age, et sermone de morbo instituto
 curationem tibi aliquam inueniamus. Prudens
 enim vir est, qui iam multos tui similes furori
 proximos, et pituita laborantes, medicamento
 infuso liberauit. Salue Sopolis, et assumtum hunc
 Lexiphanem, sodalem, ut nosti, meum, verum
 in delirio iam et peregrino circa linguam morbo
 versantem, et ne iam plane perierit periclitan-
 tem, serua quacunq; demum ratione licuerit.

19. L E X.

ΛΕΞ. Μὴ ἐμὲ, Σώπολι, ἀλλὰ τῶτονι Λυκί-
νον, ὃς περιφανῶς μακκαῖ, καὶ ἄνδρας πεφρενω-
μένους ἐλισσογνωμῆν οἶεται, καὶ κατὰ τὸν Μνη-
σάρχη τὸν Σάμιον, σιωπὴν καὶ γλωτταργίαν
ἡμῖν ἐπιβάλλει· ἀλλὰ μὲ τὴν ἀναίσχυντον Ἀ-
θηνᾶν, καὶ τὸν μέγαν θηριομάχον Ἡρακλέα,
ἐδ' ὅσον τῷ γρῦ καὶ τῷ Φνεί φροντιῶμεν αὐτῶ· ἔοι-
κα δὲ καὶ ῥιναυσησέν (3), τοιαῦτα ἐπιτιμῶν-

ΤΟΣ

19. LEX. Non me; Sopoli, sed huncce Ly-
cinum, qui manifeste maccus est, et homines
cordatos labi sententia arbitratur, vt Samius ille
Mnesarchi F. silentium nobis et linguotium im-
ponit. Sed per impudentem (*quam nemo pudore
afficiet*) Mineruam, et magnum inonstripegna-
cem Herculem, neque gry neque phnei illum
curabimus, quare abominor etiam omnino in il-
lum incidere. Videor mihi etiam nasum corru-
gaturus, cum tot ipsius reprehensiones audiam:

E e 5

et

13. Ριναυσησέν] Verbum ριναυσησέν nec in-
telligo, nec unde deriuatum sit commini-
scor, neque cur *ringi* dederit Micyllus vi-
deo; nisi quod de origine nominis αὐσηρὸς
forte somniare aliquid lubeat. Certe *os con-
trabant* austerā; quae molesta sunt *corrugant
nares*, bilis sedem. Sed hoc est hariolari, vt
et illud, quod cogitabam, an ριναυλήσεν
q. d. *naso vt tibia canere*, locum habere pos-
sit;

τος ἀνέων. καὶ ἤδη γε ἄπειμι παρὰ τὸν ἐταί-
 ρισιν Κλεινίαν, ὅτι πυνθάνομαι χρόνον ἤδη ἀνά-
 θικτον εἶναι αὐτῇ τὴν γυναικα, καὶ ταύτην νο-
 σεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ. ὥστε ἔκτετι ἐδ' ἀναβαίνει αὐ-
 τήν, ἀλλ' ἄβατος καὶ ἀνήροτός ἐστι.

ΣΩΠ. Τί δὲ νοσεῖ, ὦ Λυκίνε, Λεξιφάνης;
 ΛΥΚ. Αὐτὰ ταῦτα, ὦ Σώπολι, ἐκ ἀκουεῖς,
 οἷα φθέγγεται; καὶ ἡμᾶς τὲς νῦν προσομιλῶν-
 τας καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέ-
 γεται, διασρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ ταυτὶ τὰ
 ἀλλόκοτα συντιθεῖς, καὶ σπασθὴν ποιῶμενος ἐπ'
 αὐ-

et iam quidem abeo ad fodalitium meum Cli-
 niam, quod audio tempore iam *satis longo im-*
puram (non purgatam) illi esse mulierem, eam-
 que aegrotare, quod non fluit. Itaque non am-
 plius inscendit illam, sed inuia et inarata est.

20. SOP. Quid vero aegrotat, Lycine, Lexi-
 phanes? LYC. Ipsum hoc, Sopoli, non audis?
 quae loquatur, et nobis qui iam cum ipso ver-
 samur, relictis, ante mille annos *recepto sermone*
 nobiscum loquitur, linguam ipsam peruertens,
 et absurda illa componens, studiumque in illis
 collo-

fit; quod ad risum de nare etiam cum sibi-
 lo profusum, et *uncis naribus indulgentem*,
 quod Persius ait, referebam. Quin video
 praesidium huic lectioni et interpretationi in
 vetustis Scholiis esse. Itaque huc inclino.
Gesner.

αὐτοῖς, ὡς δὴ τι μέγα ὄν, εἴτι ξενίζοι καὶ τὸ
 καθ' ἑστηκὸς νόμισμα τῆς Φωινῆς παρακόπτοι.
 ΣΩΠ. Μὰ Δί', ἔ μικρὰν τινα λέγεις τὴν νόσον,
 ὦ Λυκίε. βοηθητέα γέν τῷ ἀνδρὶ πάσῃ μη-
 χανῇ, καὶ κατὰ θεὸν γάρ, τῶν χολωτῶν τινὶ
 φάρμακον τὰτ' ἐκρεμάμενος ἀπῆεν, ὡς πῶν
 ἐμέσσει· φέρε πρῶτος αὐτὸς πίθι, ὦ Λεξίφα-
 νες, ὡς ὑγιῆς ἡμῖν καὶ καθαρὸς γένοιο, τῆς ται-
 αύτης τῶν λόγων ἀτοπίης κενωθεῖς· ἀλλὰ πεί-
 σθητί μοι, καὶ πίθι, καὶ ῥῶν ἔση. ΛΕΞ.
 Οὐκ οἶδ' ὃ καὶ δράσετέ με, ὦ Σώπολι, σύ τε,
 καὶ Λυκῖνος, πιπίσκοντες τὰτ' ἑτῷ φαρμάκῳ.
 δέδοικα γέν μὴ πτῶμα γένοιτό μοι τῷτο τῶν
 λόγων τὸ πόμα. ΛΥΚ. Πίθι, καὶ μὴ μέλ-
 λε,

collocans, quasi magnum quiddam esset, si vt
 peregrinum se instituat, et constantem linguae
 monentem adulteret. SOP. Non paruum profe-
 cto morbum, Lycine, narras. Succurrendum
 igitur omni ope viro, et diuina quadam forte
 acribilario cuidam hoc poculum temperavi, iam-
 que ibam ad illum, vt eo poto voveret. Age
 prius ipse bibe, Lexiphanes, vti sanus nobis et
 purus fias, exhausta illa sermonum absurditate.
 Quin obsequere mihi et bibe, habebisque mol-
 lius. LEX. Nescio quid acturi mecum sitis, So-
 poli, tuque Lycine, potantes me hoc medica-
 menti poculo. Metuo enim ne loculum mihi
 verborum paret hoc poculum. LYC. Bibe, ne
 cuncta-

λε, ὡς ἀνθρώπινα ἤδη φρονοίσις, καὶ λόγοις.
 ΛΕΞ. Ἴδὲ πείθομαι, καὶ πίομαι. Φεῦ, τί
 τέτο; πολὺς βορβορυγμός. ἐγγαστριβυθόν 14)
 τινα ἔοικα πεπωκέναι.

ΣΩΣΤ. Ἀρξαι δὴ ἑμῖν βαβαί. πρῶτον τε
 τί τὸ μῶν. εἶτα μετ' αὐτὸ, ἐξελήλυθε τὸ
 κᾶτα· εἶτα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ, ἡδ' ὅς, καὶ ἀμη-
 γέπη, καὶ λῶσε, καὶ δῆπεθεν, καὶ συνεχές τὸ
 ᾄττα. βίασαι δ' ὁμῶς, καὶ κἀδες εἰς τὴν Φά-
 ρυγγα

cunctare, vt humanum iam sapias et loquare.
 LEX. En obsequor, et bibo, phy; quid hoc
 est? multus intestinorum tumultus. Videor mi-
 hi profunda ventris inuens daemonium glutisse.

21. SOST. Incipe ergo vomere. Vah, pri-
 mum hoc μῶν; deinde post illud exiit κᾶτα.
 Tum post illa, et ἡ δ' ὅς et ἀμηγέπη, et λῶσε,
 et δῆπεθεν, et frequens illud ᾄττα. Attamen
 vim tibi adhibe, demitte in gulam digitos. Non-
 dum

14. Ἐγγαστριβυθόν] Ἐγγαστριμυθόν, puto,
 in mentem venit, quisquis vocem hanc in-
 solentem et forte ἀπαξ λεγομένην inspicit.
 Verum meminerimus, quis loquatur: est
 ille Lexiphanes, verborum faber abstruso-
 rum, qui emoueri sibi ima ventriculi queri-
 tur. Lusit igitur et ex ἐγγαστριμύδῳ con-
 cinnant ἐγγαστριβυθόν, quasi tu dicas, in
 ventris ima, et fundum ipsum, se pene-
 trantem. *Gesner.*

φυγγα τὰς δακτύλους, εἰδέπω τὸ ἱκταρ ἐμήμε-
 κας, εἰδὲ τὸ σκωρδινᾶσθαι, εἰδὲ τὸ τευτάζεσθαι,
 εἰδὲ τὸ σκύλλεσθαι, πολλὰ ἔτι ὑποδέδωκε, καὶ
 μετὰ σοι αὐτῶν ἡ γαστήρ. ἄμεινον δὲ εἰ καὶ κά-
 τω διαχωρήσειεν ἂν ἓν. ἡ γὰρ σιληπορδία,
 μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται συνεκπεσῶσα μετὰ
 τῷ πνεύματι. ἀλλ' ἔδη μὲν καθαρὸς ἔττοι,
 πλὴν εἴ τι μεμνήμεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω ἐν-
 τέροις· σὺ δὲ τὸ μετὰ τῷτο, παραλαβὼν αὐ-
 τόν, ὦ Λυκίνε, μεταπαίδευε, καὶ δίδασκε ἅ-
 καρὲν λέγειν.

ΛΥΚ. Οὕτω ποιήσομεν, ὦ Σώπολι, ἐπειδὴ-
 περ ἡμῖν προωδοποιήται τὰ παρὰ σὺ καὶ πρὸς
 σὲ τὸ λοιπὸν, ὦ Λεξιφάνες, ἡ συμβαλή. εἴ-
 περ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπαινεῖσθαι ἐπὶ λό-
 γοις,

dum enim ἱκταρ ευομνίστι, neque σκωρδινᾶσθαι,
 neque τευτάζεσθαι, neque σκύλλεσθαι. Multa
 adhuc subiere, plenusque tibi illis venter. Melius
 fuerit, si deorsum etiam quaedam decedant. Σι-
 ληπορδία enim magnum crepitum edet cum spi-
 ritu vna elabens. Sed iam purus hic est, nisi si
 quid mansit reliquum in inferioribus intestinis.
 Verum tu postea assumtum, Lycine, aliter in-
 stitue et doce quae dicenda sunt.

22. LYC. Sic faciemus, Sopoli, quandoqui-
 dem via nobis a te munita est. Ac tuum de
 caetero est consilium, Lexiphanes. Si volueris
 vere laudari ab oratione, et in multitudine cele-
 brari,

γοις, καὶ τοῖς πλήθεσιν εὐδοκιμεῖν, [τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα Φεῦγε, καὶ ἀποτρέπε, ἀρχαῖους δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ διδασκαλίας αὐτὰς ἀναγὰς, μέτιθι ἐπὶ τὰς ῥήτορας, καὶ τῇ ἐκείνων Φωνῇ συντραφεῖς, ἐπὶ τὰ Θεκυδίδε καὶ Πλάτωνος ἐν καιρῷ μέτιθι, πολλὰ καὶ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, καὶ τῇ σεμνῇ τραγωδίᾳ ἐγγυμνασμευτός. παρὰ γὰρ τῶν ἅπαντα τὰ κάλλιστα ἀπανθισάμενος, ἔσῃ τις ἐν λόγοις ὡς νῦν γε ἐκείλῃσιν σαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν κορυφαίων εἰς τὴν ἀγορὰν πλαττωμένοις ἐσικῶς, γεχρωσμένος μὲν τῇ μίλτῳ καὶ τῷ κυανῷ, τὸ δ' εἶδοθεν, πύλινός τε καὶ εὐθρυπτός ὢν.

Ἐὰν ταῦτα ποιῇς, πρὸς ὀλίγον τὸν ἐπὶ τῇ ἀπαιδευσίᾳ ἔλεγχον ὑπομείνεις, καὶ μὴ αἰδεσθεῖς

μετα-

brari, talia quidem omnia fuge, et auerfare. Facto autem initio a poetarum optimis, cum magistrorum opera eos cognoueris, ad oratores transi, eorumque linguae innutritus, ad Thucydidis et Platonis libros tempestiue transi, multum in pulchra etiam Comoedia et Tragoedia graui exercitandus. Ab his enim si pulcherrima quaeque florum instar decerpseris, eris aliquid in eloquentiae studio, qui nunc imprudens similis fuisti his, quae a figulis in forum finguntur, rubrica quidem ac caeruleo pictus, cum intra luteus sis et fragilis.

23. Haec si feceris, et pauxillo tempore inscitiae reprehensionem sustinueris, neque discere de

μεταρρανθάνων, θαρρῶν ὁμιλήσεις τοῖς πλήθε-
 σι, καὶ ἔκατοσγελασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, ἐδὲ διὰ
 τόματος ἐπὶ τῷ χεῖρονι τοῖς ἀρίστοις ἔσῃ, Ἑλλη-
 να καὶ Ἀττικὸν ἀποκαλέντων σε, τὸν μὴδὲ βαρ-
 βάρων ἐν τοῖς σαφεστάτοις ἀριθμεῖσθαι ἄξιον
 πρὸ πάντων δὲ ἐκείνο μέμνησό μοι, μὴ μιμνέ-
 σθαι τῶν ὀλίγων πρὸ ἡμῶν γυνόμενων σοφιστῶν
 τὰ φανκότετα, μὴδὲ περισσάειν 15) ἐκείνα, ὡς
 περ νῦν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα καταπατεῖν, ζή-
 λῶν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων. μὴδὲ
 σε θελγίστωσαν αἱ ἀνεμῶναί τῶν λόγων, ἀλλὰ
 κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ἢ σεῖρά σοι τρο-
 Φῇ

de nouo te pudeat: cum fiducia multitudinem al-
 loqueris, neque deridebere vt nunc, neque in
 deteriorem partem in ore eris praestantissimorum,
 Graecum te Atticumque per contemptum vocan-
 tium, qui neque in barbarorum disertissimis nu-
 merari dignus sis. Ante omnia vero hoc mihi
 memento; ne imiteris Sophistarum, qui paullo
 ante nos fuere; pessima, neque studiose illa con-
 fecteris, vii nunc; verum talia conculces, ex-
 empla autem antiqua aemuleris. Neque demul-
 teant te verborum inodori et caduci flores: sed
 ex lege athletarum, solidus tibi cibus consuetus
 sit.

15) Περισσάειν] Interpretantur depascere: neu-
 trum bene percipio. Suspicio περιέπειν
 fuisse, quod studium et curam intentiorem
 significat. Gesner,

Φῆ συνήθης ἔσω, μάλιστα δὲ χάρισι καὶ σαφηνείᾳ θύε, ὧν πάμπολυ λίαν νῦν ἀπελέλειψα.

Καὶ ὁ τύφος δὲ καὶ ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ κακοήθεια, καὶ τὸ βρενθύνεσθαι, καὶ λαφυγγίζειν ἑπὶ ἔσω, καὶ τὸ διασιλλαίνειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ οἶεσθαι ὅτι πρῶτος ἔσῃ αὐτός, ἦν τὰ πάντων συκοφαντῆς. καὶ μὴν κἀκείνο ἔμικρόν, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἁμαρτάνεις, ὅτι ἔ πρότερον τὰς διανοίας τῶν λέξεων προπαρεσηευασμένος, ἔπειτα κατακοσμεῖς τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἦν περ ῥῆμα ἐκφυλὸν εὐρης, ἢ αὐτὸς πλασάμενος οἰηθῆς εἶναι καλόν, τέτρω ζητεῖς διάνοιαν ἐφάρμοσαι, καὶ ζημίαν ἡγῇ, ἂν μὴ παραβύσης αὐτόπε, καὶ τῷ λεγομένῳ μὴδ' αἰσῶν καῖον

fit. Maxime vero Gratiā et Perspicuitati litato, a quibus longissime iam relictus es.

24. Tumor vero et iactantia, et mala consuetudo, et grauitatis illa ac sonorae dictionis affectatio absit, et infectatio aliorum, et ne putes primum te fore ipsum, si omnium scripta calumnieris. Etenim illud quoque non paruum, sed potius maximum peccas, quod non prius, quam verba; sententias comparatas, verbis deinde exornas nominibusque; sed si qua verbum extra suam tribui quasi oberrans inueneris, aut ipse confictum a te pulchrum putaueris, huic studes aptare sententiam, et damnum iudicas, si illud non aliquorsum infercias, etiamsi ei, quod dicitur

μαῖον ἢ· οἷον πρῶην, τὸν ἐμάλωπα, ἔδὲ εἰδῶς
 ὅ, τι σημαίνει, ἀπέρρηψας, ἔδὲν εἰκότα τῷ
 ὑποκειμένῳ. καὶ οἱ μὲν ἰδιῶται πάντες ἐτεθή-
 σθαι, ὑπὸ τῆς ξένης πληγέντες τὰ ὦτα· οἱ δὲ
 πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέρους, καὶ σοὶ καὶ τοῖς
 ἐπαυξοῖν, ἐγέλων.

Τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκεῖνό ἐστιν,
 ὅτι ὑπεράπτικος εἶναι ἀξιῶν, καὶ τὴν Φωνὴν εἰς
 τὸ ἀρχαιότατον ἀπηκριβωμένος, τοιαῦτα ἔνια,
 μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐγκαταμνησθεὶς τοῖς λό-
 γοις, ἃ μηδὲ παῖς ἄρτι μανθάνων ἀγνοήσειεν.
 οἷον ἐκεῖνα πῶς οἶει κατὰ γῆς δύναι ἡυχόμεν,
 ἀνέων σε ἐπιδεικνυμέν· ὅτε χιτώνιον μὲν,
 καὶ τὸν ἀνδρεῖον ὥς λέγεσθαι· ἐχλάρια δὲ, καὶ
 τὰς

tur plane necessarium non sit. Vt nuper ἐ μά-
 λωπα illud, cum neque quid significaret scires,
 proiecisti, nihil argumento conueniens. Atque
 imperiti quidem omnes obstupescabant, cum au-
 res illorum feriret peregrinitas: sed eruditi vtrof-
 que, et te, et laudatores illos risere.

25. Maxime autem ridiculum illud est, quod,
 cum super omnes esse Atticos postules, et ad an-
 tiquissimam rationem linguam expoliisse, tamen
 talia quaedam, potius vero plurima immisces ora-
 tionī, quae neque puer modo discens ignorare
 possit: vt illa, quid putas? terram mibi hiscere
 optabam, cum audirem te, specimen eloquen-
 tiaē edentem χιτώνιον etiam virorum dici puta-

τὰς ἄρρενας τῶν ἀκολούθων ἀπεικάλες· ἃ τῇ
ἐν οἶδεν ἔτι χιτῶνιον μὲν, γυναικὸς ἐσθῆς, δελ-
λάρια δὲ τὰ θήλεα καλεῖσι; καὶ ἄλλα πολὺ τέ-
των προφανέσερα, οἷον τὸ, ἵπτατο, καὶ τὰ
ἀπαντῶμενος, καὶ τὸ, καθεσθείς, εἰς μετοι-
κικὰ τῆς Ἀθηναίων Φωνῆς. ἡμεῖς δὲ εἰς ποιη-
τὰς ἐπανέμειν τὰς κατὰ γλῶτταν γράφοντας
ποιήματα· τὰ δὲ σα, ὡς περὶ μέτροις παρε-
βάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδης βωμὸς ἂν εἴη
καὶ ἡ τῷ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρῃ, καὶ εἴ τις ἔτι
τέτων τὴν Φωνὴν κακοδαιμονέσερος· ἂν ταῦτα
ζηλώσης, καὶ μεταμάθῃς, ἄριστα βεβουλευμένος
ὑπὲρ σεαυτοῦ ἔσῃ. ἦν δὲ λάθῃς αὐθις εἰς τὴν
λιχνείαν κατολισθῶν, ἐμοὶ μὲν ἀποπεπλήρω-
ται,

re, δελάρια autem etiam mares pedissequos ap-
pellares: quae quis nescit, χιτῶνιον mulierum
esse vestitum, δελάρια autem feminas modo illos
vocare; et alia multo his apertiora, quale est
ἵπτατο, et ἀπαντῶμενος et καθεσθείς, quae
neque aliunde delata domicilium in Attico fer-
mone acceperunt. Nos vero neque poëtas lau-
damus poëmata scribentes ad quae glossario opus
est. Tua vero, vt pedestria metris comparem,
sicut Dosiadae ara fuerint, aut Alexandra Lycophronis,
et si quis adhuc est linguae quam isti
infeliciores. Haec si studiose dediscas, optime
tibi consulueris. Sin imprudens iterum in de-
licias illas fallente velut vestigio labaris, admoni-
tione

ται ἡ παραινέσις, σὺ δὲ σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ἀνγὰ
καὶ ξυνῆς χεῖρων γεγόμενος.

tionem ego defunctus sum, tu vero te accusabis,
si quidem aliquando deteriorem te factum intel-
liges.

Εὐνῦχος.

ΠΑΜΦ. Πέθεν, ὦ Λυκῖνε, ἢ τί γελῶν ἡμῖν
ἀφίξαι; αἰεὶ μὲν γὰρ Φαιδρὸς ὦν
τυγχάνεις. ταῦτί δὲ πλῆσον τῷ συνήθεις εἶναι
μοι δοκεῖ, ἐφ' ὅτι μὴδὲ κατέχειν δυνατὸς εἶ
τὸν γέλωτα. ΛΥΚ. Ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἤκω σοί,
ὦ Πάμφιλε, τῷ γέλωτος δὲ αὐτίκα κοινωνὸν
ποιήσομαι σε, ἣν ἀκρόσῃς οἷα δίκη διαζομένη
παρεγενόμην. Φιλοσόφων πρὸς ἀλλήλους ἐρίζον-
των. ΠΑΜΦ. Καὶ τῷτο μὲν ὡς ἀληθῶς γε-
λαῖον

Eunuchus.

PAMPH. Vnde nobis, Lycine, aut quid ridens
aduenis? Nam semper quidem hi-
laris esse soles: hoc autem solito plus mihi vide-
tur, in quo neque risum continere potes. LYC.
E foro tibi adsum, Pamphile: risus autem sta-
tim faciam te participem, si audieris, cui causae
disceptandae interfuerim contendentibus inter se
philosophis. P A M P H. Illud ipsum quidem
Ff 2 vera

λοῖον λέγεις, τὸ, φιλοσοφῶντας δικάζεσθαι
πρὸς ἀλλήλους· δέον, εἰ καὶ τι μέγα εἴη, κατ'
εἰρήνην ἐν σφίσι διαλύεσθαι τὰ ἐξηλημένα.

ΛΤΚ. Πόθεν, ὦ μακάριε, κατ' εἰρήνην ἐκαί-
νοι, οἳ γε ζυμπεσόντες, ὅλας ἀμάξας βλασφη-
μιῶν κατεσκεδάσαν ἀλλήλων, κεκραγότες καὶ
ὑπερδιατεινόμενοι; ΠΑΜΦ. Ἦπερ, ὦ Λυκίνε,
περὶ τῶν λόγων διεφέροντο, τὰ συνήθη ταῦτα,
ἐτερόδοξοι τυγχάνοντες. ΛΤΚ. Οὐδαμῶς· ἀλλ'
ἐτεροῖόν τι τέτο ἦν. ἐμόδοξοι γὰρ ἄμφω, καὶ
ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων· δίκη δὲ ὅμως συνεισῆ-
κει, καὶ δικασαί· ψηφοφοροῦντες ἦσαν οἱ ἄριστοι,
καὶ πρεσβύτατοι καὶ σοφώτατοι τῶν ἐν τῇ πό-
λει, καὶ ἐφ' ὧν αὐτὶς ἠδέσθη, παρὰ μέλος τι
φθεγ-

vere ridiculum narras, philosophos iure inter se
experiri, qui debeant, si quid etiam sit magnum,
pacate inter se criminia dissolvere;

2. LYC. Vnde illi, sodalis, pacate? qui com-
missi inter se plaustra conuiciorum tota in se con-
gesserunt inuicem, clamantes et ultra quam pos-
sent contendentes? PAMPH. Numquid de literis
disceptabant solennia illa, cum diuersae essent
sententiae atque sectae. L Y C. Minime. Sed
aliud quiddam hoc erat. Eiusdem enim ambo
sententiae, et disciplinae eiusdem. Et tamen iu-
diciū constitutum est, et suffragia ferebant iu-
dices optimates, et aetate maxime prouecti et sa-
pientissimi ciuitatis: apud quos merito pudet ali-
quem.

Φθονῶμενος, ἔχ' ὅπως ἐς τοσαύτην ἀνασχυ-
τίαν τρεπόμενος. ΠΑΜΦ. Οὐκ ἔν λέγοις ἄν
ἤδη τὸ κεφάλαιον τῆς δίκης, ὡς καὶ αὐτὸς εἰ-
δείην ὃ, τι σοι τὸ κεκνημὸς εἴη τὸν τοσῶτον
γέλωτα.

ΛΥΚ. Συντέτακται μὲν, ὦ Πάμφιλε, ὡς
οἶσθα, ἐν βασιλέωςμισθοφορὰ τις ἐ Φαύλη
κατὰ γένη τοῖς φιλοσόφοις, Στωϊκοῖς λέγω,
καὶ Πλατῶνικοῖς, καὶ Ἐπικυρείοις, ἔτι καὶ τοῖς
ἐκ τῶ Περιπάτε, τὰ ἴσα τέτοις ἅπασιν. ἔδει
δὲ ἀποθανόντος αὐτῶν τινος, ἄλλον ἀντικαθί-
σασθαι, δοκιμασθέντα ψήφῳ τῶν ἀρίστων. καὶ
τὰ ἄλλα, ἐ βούλει τις ἦν, κατὰ τὸν ποιητὴν
ἀδ' ἱερήιον, ἀλλὰ μύρια κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν, ἐφ'
ὅτῳ

quem, extra numerum quidquam dicere, ne-
dum vt eo impudentiae progrediatur. PAMPH.
Quin tu igitur dicis iam caput causae, vt et ipse
sciam, quid tantum tibi risum mouerit.

3. LYC. Constituta sunt, quod nosti, Pam-
phile, ab imperatore salaria non contemnenda
generatim philosophis, Stoicis dico, et Platon-
icis, et Epicureis, insuper etiam Peripateticis,
aequalia omnibus. Oportebat autem in mortui
alicuius locum surrogari, probatum suffragiis opti-
matum. Praemium certaminis non *bubula pellis*
erat, secundum poetam, *neque victima*, sed de-
cies millenae quotannis drachmae, vt iuuenes do-

ὅτῳ συνεῖναι τοῖς νέοις. ΠΑΜΦ. Οἶδα ταῦτα· καί τινα Φασὶν αὐτῶν ἐναγχος ἀποθανεῖν, τῶν περιπατητικῶν οἶμαι τὸν ἕτερον. ΛΥΚ. Αὐτῇ, ὦ Πάμφιλα, ἡ Ἑλένη, ὑπὲρ ἧς ἐμόνομ' ἔχουν πρὸς ἀλλήλας· καὶ ἄχρι γε τῆς, γελοῖον ἔδεν ἦν ἐκείνοις, ὡς τὸ φιλοσάφες εἶναι φάσκοντας, καὶ χρημάτων καταφρονεῖν· ἔπειτα ὑπὲρ τῶτων, ὡς ὑπὲρ πατρίδος κινδυνεύσης, καὶ ἱερῶν πατρῶων, καὶ τάφων προγονικῶν, ἀγωνίζεσθαι. ΠΑΜΦ. Καὶ μὴν καὶ τὸ δόγμα τὸ τοῦ γε ἐστὶ τοῖς Περιπατητικοῖς, τὸ μὴ σφύδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τρίτον τι ἀγαθὸν καὶ τῷ τοιοῦσθαι. ΛΥΚ. Ὅρθῳς λέγεις. Φασὶ γὰρ ἔν ταῦτα καὶ κατὰ τὰ πάτρια ἐγένετο αὐτοῖς ἀπὸ λεμός. Τὰ

ceret. PAMPH. Noui ista, et aiunt quendam illorum nuper mortuum, Peripateticorum puto alterum. LYC. Haec, Pamphile; Helena erat, pro qua depugnabant inter se inuicem: et hactenus ridiculum illis erat nihil aliud, quam quod qui philosophos se dicerent esse, et pecunias contemnere, deinde pro his, tanquam pro patria periclitante, et sacris patriis, et sepulcris maiorum suorum, decertarent. PAMPH. Quin etiam hoc dogma est Peripateticis, non valde contemnere diuitias, sed tertium quoddam bonum illud quoque putare. LYC. Recte dicis. Aiunt scilicet ista, et ex patria disciplina bellum ab iis gestum est.

Τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, ἤδη ἄκβε. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοι, τὸν ἐπιτάφιον τῷ ἀποθανόντος ἐκείνῳ ἠγωνίζοντο. δύο δὲ μάλιστα ἦσαν οἱ ἀμφήριτοι αὐτῶν, Διοκλῆς τε ὁ πρεσβύτερος, οἷσθα ἐν λέγω, τὸν ἑρισικόν, καὶ Βαγώας ὁ εὐνέχος εἶναι δοκῶν· τὰ μὲν ἐν τῶν λόγων προηγωνίσαντο αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐμπειρίαν ἐκότερος τῶν δογμάτων ἐπαδέδεικτο, καὶ ὅτι τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ τῶν ἐκείνῳ δοκούντων, εἶχετο· καὶ μὰ τὸν Δί', ἐδέτερος αὐτῶν ἀμείνων ἦν.

Τὸ δ' ἐν τέλος τῆς δίκης ἐς τὰτο περιέσση· ἀφόμενος γὰρ ὁ Διοκλῆς τῷ δεικνύειν τὰ αὐτοῦ, μετέβαινεν ἐπὶ τὸν Βαγώαν, καὶ διαλέγχειν ἐπειρᾶτο μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ· κατὰ ταῦτα δὲ

4. Quae autem post consecuta sunt, iam audi: Multi enim alii quoque in funebribus defuncti ludis pugnabant. Duo autem maxime erant, quorum anceps certamen, Diocles senex, nosti quem dico, contentiosum illum: et Bagoas, qui putatur eunuchus. Ac doctrinae certamen iam ante certatum illis fuerat, peritiamque dogmatum uterque demonstrauerat, seque Aristoteli eiusque sententiis addictum esse. Et sane neuter illorum erat melior.

5. Finis ergo causae huc euasit. Diocles omisso ostendere sua *merita*, ad Bagoam transit, et vitam maxime illius reprehendere tentavit: ea-

δὲ καὶ ὁ Βαγώας, ἀντεξήταζε τὸν ἐκεῖνα βίον.
ΠΑΜΦ. Εἰκότως, ὦ Λυκίνε· καὶ τὰ πλείω γε
τῶ λόγῳ περὶ τῆς μάλλον ἐχρῆν εἶναι αὐτοῖς·
ὥς ἔγωγε, εἰ δικάζων ἐτύγχανον, ἐπὶ τῷ τοιᾷ-
τῳ τὸ πλεῖον διατρίψαι ἂν μοι δοκῶ, τὸν ἄμει-
νον βιᾶντα μάλλον, ἢ τὸν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῖς
προχειρότερον ζητῶν, καὶ οἰκειότερον τῇ νίκῃ
νομίζων.

ΛΤΚ. Εὖ λέγεις, καὶ μὲ ὁμόμηφον ἐν τῷ
ἔχεις. ἐπεὶ δὲ ἄλλις μὲν εἶχον βλασφημιῶν, ἄ-
λλις δὲ ἐλέγχων, τὸ τελευταῖον, ἤδη ὁ Διοκλῆς
ἔφη, μηδὲ τὴν ἀρχὴν θεμιτὸν εἶναι τῷ Βαγώα
μεταποιεῖσθαι φιλοσοφίας, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῇ
ἀριστείων, εὐνέχω γε ὄντι, ἀλλὰ τὰς τοιέτους
ἔχ

dem ratione vero etiam Bagoas contra in illius
vitam inquisivit. PAMPH. Merito illud quidem,
Lycine: ac maior pars orationis versari illis circa
hoc potius debebat. Equidem si iudex essem,
in hoc praecipue immoraturus mihi videor, quae-
ramque potius, vter melius vixerit, quam qui
promptior sit oratione, eumque magis affinem vi-
ctoriae iudicem.

6. LYC. Bene dicis: meque ea in re suffragan-
tem tibi habes. Cum vero satis haberent conui-
ciorum et criminum, denique iam negavit Dio-
cles, omnino fas esse Bagoae tractare philosophiam,
et praemia illius affectare, qui eunuchus sit: ta-
les

ἔχ' ὅπως τάτων ἀποκεκληῖσθαι ἡξίει, ἀλλὰ καὶ
 ἱερῶν αὐτῶν, καὶ περιέρχοντιν, καὶ τῶν κοι-
 νῶν ἀπάντων συλλόγων, δυσσιωπίζον τι ἀπο-
 φαίνων, καὶ δυσάντητον θέαμα, εἴ τις ἑώθεν
 ἐξίων ἐκ τῆς οἰκίας, ἴδοι τοιῆτόν τινα. καὶ πο-
 λὺς ἦν ὁ περὶ τάτῃ λόγος, ἔτε ἀνδρα ἔτε γυ-
 ναῖκα εἶναι τὸν εὐνᾶχον λέγοντος, ἀλλὰ τι σύν-
 θετον, καὶ μικτόν, καὶ τερατῶδες, ἔξω τῆς
 ἀνθρώπειας φύσεως. ΠΑΜΦ. Καίνόν γε τὸ
 ἔγκλημα Φῆς, ὦ Λυκίνε, καὶ ἤδη γελάει καὶ αὐ-
 τὸς, ὦ ἐταῖρε, προάγομαι, τῆς παραδόξου ταύ-
 τῃς κατηγορίας ἀκῶν. τί δ' ἐν ἄτερος; ἄρα
 τὴν ἡσυχίαν ἤγαγεν; ἢ τί πρὸς ταῦτα καὶ αὐ-
 τὸς ἀντιπεῖν ἐτόλμησε;

ΛΥΚ.

les vero non modo his rebus excludendos affir-
 mauit, sed sacris ipsis, et lustralibus vasis, et
 communibus vniuersis coetibus; ostendens ingu-
 spicatum et abominabile spectaculum, si quis
 marte domo egressus, talem quendam viderit.
 Et fuit illi multus hac de re sermo, cum neque
 virum neque feminam esse eunuchum diceret,
 sed compositum quiddam, et mixtum et prodi-
 giosum, et a natura humana abhorrens. PAMPH.
 Nouum crimen narras, Lycine, iamque ipse ad
 risum, sodalis, adducor, inexpectatam accusa-
 tionem audiens. Quid igitur alter? Numquid
 quieuit? an ipse quoque contra haec dicere quid-
 quam ausus est?

Ff 5

7. LYC.

ΛΥΚ. Τὰ μὲν πρῶτα ὑπ' αἰδῆς, καὶ δειλίας
 (οἰκῆτον γὰρ αὐτοῖς τὸ τοιαῦτον) ἐπιπολὺ ἐσιώ-
 πα, καὶ ἡδυφρέα, καὶ ἰδίων Φανερός ἦν· τέλος
 δὲ λεπτόν τι καὶ γυναικῆτον ἐμφυτευξάμενος, ἔ-
 δίκασα ποιεῖν ἔφη τὸν Διοκλέα, Φιλοσοφίας
 ἀποκλείαντα, εὐνῆχον ὄντα, ἧς καὶ γυναιξί μετ-
 εῖναι· καὶ παρήγοντο Ἀσπασία, καὶ Διοτίμα,
 καὶ Θερμηλία, συνηγορήσασαι αὐτῷ· καὶ τις
 Ἀκαδημαῖκός εὐνῆχας ἐκ Κελτῶν, ὀλίγον πρὸ
 ἡμῶν εὐδοκίμησας ἐν τοῖς Ἑλλήσιν. ὁ Διοκλῆς
 δὲ κακῆϊνον αὐτὸν, εἰ περιῆν, καὶ τῶν ἀμοίων
 μετεποιεῖτο, εἶρξεν αὐν, ἔ καταπλαγείς αὐτῷ
 τὴν παρὰ ταῖς παλλοῖς δόξαν· καὶ τινὰς καὶ αὐ-
 τὸς ἀπεμνημόνευε λόγας, καὶ πρὸς ἐκείνον ὑπό

τε

7. LYC. Primo quidem prae pudore, ac metu,
 quod familiare his est, multum tacebat, aestua-
 bat, et manifeste sudabat: tandem vero tenue
 quiddam sonans ac muliebre, inique facere dixit
 Dioclem, qui philosophia arceat eum qui sit eu-
 nuchus; quam mulieres etiam vindicare sibi pos-
 sint, adducebanturque Aspasia, ac Diotima, et
 Thargelia, quae causam ipsius iuarent; atque
 aliquis Academicus e Gallia eunuchus, qui paullo
 ante nostram aetatem inter Graecos floruerit. At
 Diocles illum ipsum quoque, siquidem fuisset,
 et eadem tractasset, arcebat, nihil commotus
 ipsius apud vulgus gloria: et quaedam ipse me-
 morabat dicta, in illum quoque a Stoicis, et Cy-
 nicis

Στωϊκῶν καὶ Κυνικῶν μάλιστα εἰρημένους πρὸς τὸ γελοιότατον, ἐπὶ τῷ ἀτελεῖ τῆς σώματος.

Ἐν τέτοις ἦν τοῖς δικασαῖς ἡ διατριβή· καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη τῆς σκέυματος τῆτο ἐτύγγα-
νεν ὄν, εἰ δοκιμαστέος εὐνῆχος ἐπὶ Φιλοσοφίαν
παρελθεῖν, καὶ νέων προσασίαν ἐγχειρισθῆναι
ἀξίων· τῆ μὲν καὶ σχῆμα καὶ σώματος εὐμοι-
ρίαν προσεῖναι Φιλοσόφῳ δεῖν λέγοντος, καὶ τὸ
μέγιστον, πώγωνα βαδὺν ἔχειν αὐτὸν, καὶ τοῖς
προσιῶσι καὶ μανθάνειν βελομένοις ἀξιόπιστον,
καὶ κρέποντα ταῖς μυρίαις, ἃς χρη παρὰ βασι-
λέως ἀποφέρεισθαι· τὸ δὲ τῆ εὐνῆχε, καὶ τῶν
βασιλέων χεῖρον εἶναι. τὰς μὲν γὰρ καὶ πεπει-
ρασθαι

niciis maxime, ridicule in corporis illud vitium
iacta.

8. In his agebant iudices, et caput caussae iam
in eo vertebatur, probandusne esset eunuchus,
philosophiam profiteri, et adolescentium prae-
fecturam sibi demandari postulans? altero dicente,
Habitum et integritatem partium omnium cor-
poris inesse philosopho debere, praesertim, pro-
lixam eum harbam habere, quae fidem ei apud
accedentes et discere volentes auctoritatemque
praestet, dignam denique decem millibus, quae
ab imperatore acciperet. Eunuchi vero conditio-
nem, exceptorum etiam statu deteriore. Hos
enim tamen aliquando expertos esse virilitatem;
hunc

ῥᾶσθαι ποτε ἀνδρείας, τῷτον δὲ ἐξ ἀρχῆς εὐ-
 θὺς ἀπσκεκόφθαι, καὶ ἀμφίβολόν τι ζῶον εἶναι
 κατὰ ταυτὰ ταῖς κορώναις, αἷ μὴτε περιτρεῖται,
 μὴτε κίραξιν ἐναριθμοῖντο ἀν.

Τῷ δὲ ἔσωματικὴν λέγοντος εἶναι τὴν κρίσιν,
 ἀλλ' ἀλλήν ψυχῆς, καὶ τῆς γνώμης εξέτασιν
 δεῖν γίνεσθαι, καὶ τῆς τῶν δογμάτων ἐπισή-
 μης. εἶθ' ὁ Ἀριστοτέλης ἐκαλεῖτο μάρτυς τοῦ
 λόγου, εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἑρμείαν τὸν
 εὐνῆχον, τὸν ἐκ τῷ Ἀταρνέως τύραννον, ἄχρι
 τῷ καὶ θύειν αὐτῷ κατὰ ταυτὰ τοῖς θεοῖς.
 καίτοι καὶ ἐτόλμα προστιθέναι ὁ Βαγῶας ταῖς
 τον, ὡς πολὺ ἐπιτηδειότερος εὐνῆχος τοῖς νέοις
 διδάσκαλος, οὐδὲ διαβολὴν τινα πρὸς αὐτὸς
 ἐνδέ-

hunc autem ab initio statim abscissum, et ambi-
 guum quoddam animal esse, cornicum instar,
 quae neque in columbis neque in coruis nume-
 rentur.

9. Altero autem contendente, Non corporis
 hoc esse iudicium, sed robur animi *spectari*, et
 examen mentis oportere fieri, atque scientiae do-
 gmatum: tum Aristoteles citabatur testis eius ora-
 tionis, qui supra modum admiratus sit Hermiam
 eunuchum, Atarnensem tyrannum, usque eo,
 ut etiam illi eodem modo quo Diis rem sacram
 faceret. Quin etiam illud adiicere ausus est Ba-
 goas, Multo aptiorem esse adolescentibus eunu-
 chum magistrum, in quo neque haerere aliqua
 illo-

ἐνδέξασθαι δυνάμενος, ἥδ' ἔτι Σωκράτης ἐκεί-
νο ἐγκλημα παθεῖν ἂν, ὡς διαφθεύρων τὰ με-
ράκια. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀγένειον μάλιστα ἐσχώ-
Φθη, χαριέντως τῷτο ὡς γὰρ ὤετο, προσέρι-
ψεν. εἰ γὰρ ἀπὸ πτώγωνος, ἔφη, βαθέος κη-
νεσθαι δεοὶ τὰς φιλοσοφῶντας, τὸν τράγαν ἂν
δικαιότερον προκριθῆναι πάντων.

Ἐν τῷτῳ τρίτος ἄλλος παρεξῶς (τὸ δὲ ὄν-
μα ἐν ἀφανεί κείσθω) Καὶ μὴν, ἔφη, ὦ ἄνδρες
δικασαί, ἔτοσί ὁ τὰς γνάφας λείας, καὶ τὸ φώ-
νημα γυναικεῖος, καὶ τὰ ἄλλα εὐνύχῳ εἰκῶς, εἰ
ἀποδύσαιτο, πάνυ ἀνδρεῖος ὑμῖν φανέιτο· εἰ
δὲ μὴ ψεύδονται οἱ περὶ αὐτῶν λέγοντες, καὶ μοι-
χὸς ἐάλω ποτὲ, ὡς ὁ Ἀχων. Φησὶν, ἄρ' ἔρα ἐν
ἄρ' ἔροις

illorum respectu calumnia possit, neque Socratis
illud crimen locum habere, quasi corrumperet
adolescentulos. Cum in mentum imberbe in-
primis iacta quaedam essent, lepide hoc, ut sibi
quidem videbatur, adiecit. Si enim, inquit, a
barba prolixa iudicari philosophos oporteat, ca-
prum iustius praeferrī omnibus.

10. Inter haec tertius alius superveniens, cu-
ius nomen in obscuro relinquitur, Verum tamen,
inquit, iudices, iste leuibus genis, muliebri
voce, et reliqua eunucho similis, si exuatur, vi-
rilis valde vobis videatur. Si vero non men-
tiuntur, qui de isto narrant, etiam moechus ali-
quando deprehensus est, membra, quod ait ta-
bula

ἀρετρῶς ἔχων· ἀλλὰ τότε μὲν ἐς τὸν εὐνῶχον ἀναφυγὼν, καὶ τῆτο κρησφύγετον εὐρόμενος, ἀφείδη, ἀπισησάντων τῇ κατηγορίᾳ τῶν τότε δικασῶν, ἀπὸ γε τῆς φανερᾶς ὀψεως. νῦν δὲ καὶ παλινωδῆσαι μοι δοκεῖ, τῷ προκειμένῳ μισθῷ ἕνεκα.

Τῶτων δὲ λεγομένων, παρὰ πάντων μὲν γὰρ λως ἐγίγνετο, ὡς τὸ εἶκος. Βαγῶας δὲ μᾶλλον ἐταράττετο, καὶ παντοῖος ἦν ἐς μυρία τραπομένος χρώματα, καὶ ψυχρῷ τῷ ἰδρῶτι ῥέομενος, καὶ ἔτε συγκατατίθεσθαι τῷ τῆς μοιχείας ἐγκλήματι καλῶς ἔχεν ᾔετο, ἔτε ἀχρεῖον αὐτῷ τὴν κατηγορίαν ταύτην ἐς τὸν παρόντα ἀγῶνα ἡγεῖτο εἶναι. ΠΑΜΦ. Γελοῖα, ὦ Λυκί-

νς,

bula Solonis, in membris habens. Sed tum quidem ad eunuchum se recipiens, inuento illo perfugio, absolutus est, fidem crimini, qui tum iudicabant, negantibus, ex specie manifesta: iam vero etiam retractaturus mihi videatur propositae mercedis causa.

II. His vero dictis, omnium quidem risus, ut facile est ad existimandum, ortus est. Bagos vero magis etiam est perturbatus, in mille formas atque colores versus, frigidoque sudore diffluens: qui neque honestum putaret adulterii crimen non refutando fateri, neque vero inutile sibi crimen ad praesens certamen iudicaret. PAMPH. Ridi-

cula

κε, ὡς ἀληθῶς ταῦτα, καὶ ἔοικεν ἂν τὴν τυχῶ-
σαν ὑμῖν διατριβὴν παρεσχῆσθαι. τὸ δ' ἔν τέ-
λος τι ἐγένετο, καὶ πῶς ἐγνώσαν ὑπὲρ αὐτῶν οἱ
δικασαί;

ΔΤΚ. Οὐχ ἐμόψηφοι πάντες ἦσαν, ἀλλ' οἱ
μὲν ἤξιεν ἀποδύσαντας αὐτὸν, ὥσπερ τὰς ἀρ-
γυρωνήτας ἐπισκοπεῖν, εἰ δύναιτο φιλοσοφεῖν
πάγε πρὸς τῶν ὀρχεων· οἱ δὲ ἔτι γελοϊότερον
μετασφριλαμένους τινὰς τῶν ἐξ οἰκήματος γυναι-
κῶν, κελεύειν αὐτὸν συνεῖναι, καὶ ἐπυῖειν, καὶ
τινα τῶν δικασῶν τὸν πρεσβυτάτον τε καὶ πι-
στότατον ἐφεσῶτα ὄρῃν εἰ φιλοσοφεῖ. μετὰ δὲ
ἐπεὶ πάντας γέλως κατεῖχε, καὶ ἔδεις ὅς τις οὐ
τὴν γαστέρα ἤλγει βρασσόμενος ὑπ' αὐτῶ, ἐγίνω-
σαν.

cula. profecto ista, quæque non vulgarem vobis
oblectationem videantur praeuisse. Sed quid
tandem factum est, et quomodo iudices de illis
decreuerunt?

12. LYC. Non in eadem omnes erant senten-
tia, sed alii postulabant illum exutum instar man-
cipiorum inspicere, possetne, quantum quidem
ad testiculos, philosophari? alii, magis ridicule
arcessitis quibusdam de lupanari mulierculis, iu-
bere illum congregi, et inire, et iudicium ali-
quem, ætate maximum et fide dignissimum assiste-
re, ac, num philosophetur, videre. Postea vero,
cum risus occupasset omnes, et nemo esset cui non
concul-

σαν ἀνυπόκριτον ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τὴν δίκην.

Καὶ νῦν ἄτερος μὲν πρὸς τὴν τῶν λόγων ἐπίδειξιν, ὡς Φασι, γυμνάζεται, καὶ παρασκευάζεται καὶ κατηγορίαν συγκροτεῖ, καὶ τὸ τῆς μοιχείας ἔγκλημα ὑποκινεῖ, ἐναντιότατον αὐτῷ καὶ ἕτος κατὰ τὰς Φαύλας τῶν ῥητόρων τῆτο ποιῶν, καὶ εἰς τὰς ἀνδρας τὸν ἀντίδικον ἐκ τῷ ἐγκλήματος καταλέγων. τῷ Βαγῳᾷ δὲ ἔτερα, ὡς Φασι, μέλει, καὶ ἀνδρίζεται τὰ πολλὰ καὶ διὰ χειρὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα, καὶ τέλος, κρατήσῃν ἐλπίζει, ἣν ἐπιδείξῃ ὡς εὐδὲν χεῖρων ἐς τῶν τὰς ἵππους ἀνταγωνόντων ἔνων. αὕτη γὰρ, ὦ ἑταῖρε, Φιλοσοφίας ἀρίστη κρίσις ἔοικεν εἶναι, καὶ

conculsa dolerent ilia, decreuerunt reuicere et remittere causam in Italiam.

13. Et nunc alter quidem ad eruditionis ostentationem ut aiunt, exercet se et comparat, et accusationem componit, et adulterii crimen mouet, maxime sibi contrarium: isque more malorum caussidicorum hoc agit, et inter viros aduersarium suum hoc ipso crimine recenset. Bagoae autem alia, aiunt, cura tenet, et pro viro se gerit frequenter, et prae manu rem habet, et denique superaturum se sperat, si ostendat, nihilo se afinis, qui equas ineunt, deteriorem. Illud enim, sodalis, optimum videtur Philosophiae criterium esse,

καὶ ἀπέδειξεν ἀναντίλεκτος. ὥς τε καὶ τὸν υἱὸν
(ἔτι δέ μοι κομιδῇ νέος ἔστιν) εὐξαίμην ἄν, οὐ
τὴν γνώμην, ἐδὲ τὴν γλῶτταν, ἀλλὰ τὸ αἰ-
δοῖον ἑτοίμον ἐς φιλοσοφίαν ἔχειν.

esse, haec demonstratio cui contradici nihil pos-
sit. Itaque filium (est autem mihi admodum iu-
venis) optaucrim, non mentem neque linguam,
sed verecundam partem philosophiae aptam ha-
bere.

Περὶ τῆς ἀστρολογίας.

Αμφί τε ἔραν᾽, ἀμφί τε ἀσέρων ἡ γραφὴ
ἐν αὐτέων ἀσέρων, ἐδ' αὐτέα περὶ ἔρα-
νῆ, ἀλλὰ μαντείας, καὶ ἀληθείης, ἣ δὴ ἐκ τε-
τέων ἐς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δέ μοι λό-
γος ἐχ' ὑποθημοσύνην ἔχει, ἐδὲ διδασκαλίην
ἐπαγγέλλεται ἕως ταύτην τὴν μαντοσύνην διε-
νακτέον, ἀλλὰ μέμφομαι ἐκόςοι σοφοὶ ὄντες,
τὰ

De Astrologia.

De coelo deque stellis haec scriptio est: non
ipsis de astris, ipso de caelo, sed de diui-
natione ac veritate, quae ab hisce ad hominum
vitam peruenit. Neque vero praecepta hic libel-
lus habet, neque disciplinam promittit, quomo-
do excellere hac diuinatione quis possit, sed re-
prehendo, quotquot docti cum sint, alia quidem

τὰ μὲν ἄλλα ἐπασκέουσι, καὶ πᾶσι τοῖς ἐωυτέων
ἀπηγέονται· μένην δ' ἀστρολογίην ἔτε τιμέουσι,
ἔτ' ἐπασκέουσι.

Καὶ ἡ μὲν σοφίη παλαιή, ἔδὲ νέον ἐς ἡμέας
ἀπένετο, ἀλλ' ἔστιν ἔργον ἀρχαίων βασιλῆων,
θεοφιλέων. οἱ δὲ νῦν, ἀμαθίη καὶ ῥαθυμίᾳ,
καὶ προσέτι μισοπονίᾳ, κείνοισί τε ἀντίξοα φρο-
νέουσι, καὶ εὖτ' ἂν ἀνδράσιν ἐπικυρέωσι ψεύδῃ
μαντευομένοισιν, ἄσρων τε κατηγορέουσι, καὶ
αὐτὴν ἀστρολογίην μισέουσι, ἔδὲ μιν ἔτε ὑγιέα
ἔτε ἀληθέα νομίζουσιν, ἀλλὰ λόγον ψευδέα, καὶ
ἀναμώλιον, ἔ δικαίως, ἐμοὶ δοκεῖ, φρονέοντες.
ἔτε γὰρ τέκτονος αἰδρεῖν, τέκτοσύνης αὐτῆς
ἀφύτῃ, ἔδὲ αὐλητέω ἀμυσίᾳ, μεσιτῆς ἀσοφίᾳ.
ἀλλ'

exercent, et suis omnibus enarrant, solam autem
astrologiam neque honorant, neque exercent.

2. Ac sapientia quidem *huius rei*, antiqua, ne-
que recens demum ad nos venit, sed opus est
antiquorum regum Dis carorum. Verum qui
nunc sunt, inscitia et scordia, atque insuper la-
boris odio, cum contraria illis sentiunt, tum si
quando in homines incidunt falsa diuinantes, et
sidera accusant, et ipsam oderunt astrologiam,
eamque neque sanam neque veram arbitrantur,
sed disciplinam mendacem et ventosam, inique,
ut mihi videtur, sentientes. Neque enim fabri
inscitia, fabrilis ipsius artis mala indoles; neque
imperitia tibicinis, musicae ipsius est inertia.
Sed

ἀλλ' οἱ μὲν ἀράξεις τῶν τεχνέων, ἐκάστη δ' ἐν
ἑωυτῇ σοφῇ.

Πρῶτον μὲν ὧν Αἰθίοπες τόνδε τὸν λόγον ἀν-
θρώποισι κατεσχέσαντο. αἰτίη δὲ αὐτέοισι, τὰ
μὲν ἢ σοφίη τῷ ἔθνει (καὶ γὰρ τὰλλα τῶν ἀλλ-
λων σοφώτεροι Αἰθίοπες) τὰ δὲ καὶ τῆς οἰκή-
σεως ἢ εὐμοιρίῃ· αἰεὶ γὰρ σφέας εὐδίη καὶ γα-
ληναίη περιέεσται· ἔδὲ τῶν τῷ ἔττει τροπέων
ἀνέχονται, ἀλλ' ἐν μὴ ὥρῃ οἰκέουσιν. ἰδόντες
ὧν πρῶτα τὴν σελήνην καὶ ἐς πᾶμπαν ὁμοίην
φαινομένην, ἀλλὰ πολυειδέα τε γιγνομένην, καὶ
ἐν ἄλλοτε ἄλλη μορφῇ τροπομένην, ἐδόκεον αὐ-
τέοισι τὸ χεῖμα θωύματος καὶ ἀπορίας ἄξιον.
ἔκτεν δὲ ζητούντες, εὗρον τόντέων τὴν αἰτίην,
ὅτι

Sed isti quidem artium imperiti, vnaquaeque au-
tem ars per se sapiens est.

3. Primi ergo Aethiopes hanc rationem homi-
nibus constituerunt. Causa illis partim sapientia
gentis, nam reliquis etiam in rebus sapientiores
caeteris Aethiopes; partim etiam habitandi fors
commoda. Semper enim illos serenitas et tran-
quillitas circumiacet, neque anni vicēs patiuntur,
sed in vna eademque tempestate habitant. Cum
igitur cernerent lunam non eandem semper appa-
rere, sed plures accipere species, et in aliam alias
formam verti: visa est illis res admiratione et du-
bitatione digna. Inde igitur quaerendo inuene-
runt

ὅτι οὐκ ἴδιον τῇ σεληναίῃ τὸ Φόγγος, ἀλλὰ οἱ παρ' ἡελίε ἐρχεται.

Εὐρον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀσέρων τὴν Φορὴν, τὰς δὲ πλάνητας ἡμεῖς καλέομεν (μῦθοι γὰρ τῶν ἄλλων ἀσέρων κινέονται) Φύσιν τε αὐτέων, καὶ δυναστείην, καὶ ἔργα τὰ ἕκαστος ἐπιτελέεσιν. ἐν δὲ καὶ ἐνύματα αὐτέοισιν ἐπέθεσαν, καὶ ὀνόματα, ὡς ἐδόκειον, ἀλλὰ σημήνια.

Ταῦτα μὲν ὧν Αἰθίοπες ἐν τῷ ἔραν ὡς ἐπέβλεψαν· μετὰ δὲ, γείτοσιν ἔσιν Αἰγυπτίοισιν, ἀτελέα τὸν λόγον παρέδωκαν, Αἰγύπτιοι δὲ παρὰ σφέων ἐκδεξάμενοι ἡμιεργέα τὴν μαντικὴν, ἐπὶ μέζον ἡγεῖραν μέτρα τε τῆς ἑκάστης κινήσεως ἐσημνήσαντο, καὶ ἐτέων ἀριθμὸν, καὶ μηνέων καὶ ὥρέων

runt causam harum rerum, quod non sua lunae lux, verum a sole illi venit.

4. Inuenerunt vero aliorum quoque siderum motum, quos quidem planetas nos vocamus, soli enim reliquorum siderum mouentur: naturamque illorum et potestatem, et opera, quae singuli efficiunt. Imposuerunt autem illis quoque nomina: non *nuda* nomina, ut videbantur, sed *signa ipsarum naturarum*.

5. Haec igitur Aethiopes in caelo conspexerunt. Post vicinis suis Aegyptiis imperfectam artem tradiderunt: Aegyptii vero, quam accepere ab illis ex parte modo altera absolutam diuinandi rationem, in maius extulerunt, mensuram motus vniuscuiusque signarunt, et annorum numerum,

ἑρέων διατάξαντο. καὶ μηνέων μὲν σφίσι μέτρον ἢ σεληναίη, καὶ ἡ ταύτης ἀναστροφὴ ἐγένετα· ἔτεος δὲ ἡέλιος, καὶ ἡ τῆς ἡελίης περίφορος.

Οἱ δὲ καὶ ἄλλα ἐμήσαντο παλῶ μεζω τετέων. ἐν γὰρ δὴ τῶ παντός ἡέρος, καὶ ἀστέρων τῶν ἁλ-
λων, ἀπλανέων τε, καὶ εὐσταθέων, καὶ ἐδαμῶ
κινεομένων, δωδεκα μοίρας ἐτάμοντο ἐν τοῖσι
κινεομένοισι I), καὶ οἰκέτα ζῶα ἔοντα, ἔκαστον
αὐτέων ἐς ἄλλην μορφήν μεμιμέσται, τὰ μὲν
ἐνάλια, τὰ δὲ ἀνθρώπων, τὰ δὲ θηρῶν, τὰ δὲ
πτηνῶν, τὰ δὲ κτηνέων.

Ἀπὸ

rum, et mensium atque horarum ordinarunt. Et
mensium quidem illis modus luna eiusque con-
versio fuit, anni autem sol, atque solis circuitus.

6. At ipsi alia quoque his multo maiora ma-
chinati sunt. Ex omni enim aëre, et stellis re-
liquis inerrantibus atque fixis, et haudquaquam
mouentibus se, duodecim partes rescuerunt, in
quibus illae alterae mouerentur. His cum affi-
gnassent suum cuique animalia, in aliam singula
formam expressere, marina alia, alia vero homi-
num, alia bestiarum, volucrum alia, alia iu-
mentorum.

Gg 3

7. Vn-

- I. Ἐν τοῖσι κινεομένοισι] Non puto hunc lo-
cum esse integrum, sed verba quaedam tem-
porum iniuria excidisse. Interpretationem
interim dedi, non quam verba subiicerent,
quippe quae non intelligebam, sed quam res
ipsa postulare visa est. *Gesner.*

Ἀπὸ τέων δὴ καὶ ἰρὰ τὰ Αἰγύπτια πολυεῖδ᾽ ἀποιέεται. ἔ γάρ πάντες Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δωδεκαμοιρίων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι δὲ ἀλλοίησι μοίρησιν ἐχρέοντο· καὶ κριὸν μὲν σέβουσιν, ὄκοσοι ἐς κριὸν ἀπείβουσιν· ἰχθύας δὲ ἔσιτέονται, ὄκοσοι ἰχθύας ἀπὸσημῆναιτο· ἔδ᾽ ἐτράγον κτείναντες ἄσοι ἀγόνεσσιν ἤδουσιν· καὶ οἱ ἄλλοι τὰλλα ὡς ἕκαστοι, ἰλάσκονται. ναὶ μὴν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τᾷ ἡμέρᾳ ταύρᾳ σεβίζονται. καὶ ὁ Ἄπις αὐτέας χρῆμα ἱερώτατον, τὴν χώραν ἐπινέμεται, καὶ οἱ ἐκεῖ μαντήϊον τε ἀνατιθέασιν, ἐτημίον τῆς ἐκείνης τᾷ ταύρᾳ μαντικῆς.

Οὐ μετὰ πολλὸν δὲ καὶ Λίβυες ἐπέβησαν τῷ λόγῳ· καὶ γὰρ τὸ Λιβύων μαντήϊον τᾷ Ἀμμωνος,

7. Vnde etiam sacra apud Aegyptios multorum generum fiunt. Nec enim Aegyptii omnes ex duodecim partibus *hisdem* omnibus diuinabant; sed aliis alii partibus diuersisque utebantur. Atque arietem quidem colunt, quotquot respiciunt Arietem: pisces non edunt, qui pisces *nominis illo* signauerant: neque caprum maculant, qui cunque nouerant Capricornum: atque alii alia, ut cuique *visum est*, placant. Sane etiam taurum in honorem caelestis tauri colunt, atque est illis Apis res sanctissima, qui regionem illorum depascatur, cui oraculum ibi constituerint, signum diuinationis illius *caelestis* tauri.

8. Non ita multo post Libyes etiam hanc rationem amplexi sunt. Nam Libyum etiam oraculum

κος, καὶ τὰτο ἐς τὸν ἥερα καὶ ἐς τὴν τετέα σα
Φίην εἴρητα, παρὰ 2) τὸν Ἀμμωνα, καὶ ἄτοι κριο-
πρόσωπον ποίεοντα.

"Εγνώσαν δὲ τετέων ἕκαστα καὶ Βαβυλωνίον
ἔτοι μὲν λέγχει καὶ πρὸ τῶν ἄλλων· ἐμοὶ δὲ δο-
κεῖ, πολλὸν ὕστερον ἐς τετέας ὁ λόγος ἀπίκτα.

"Ελληνες δὲ ἔτε παρ' Αἰθιοπῶν, ἔτε παρ'
Αἰγυπτίων ἀστρολογίης, πέρα ἐδὲν ἤκεσαν, ἀλλὰ
σφίσιν Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρεα καὶ Καλλιόπης, πρῶτ-
τος τὰ δε ἀπηγήσατο, ἔ' μάλα ἐμφανέως, ἐδὲ
ἐς Φάος τὸν λόγον προήνεγκαν, ἀλλ' εἰς γου-
τείην, καὶ ἱερολογίην, οἷη διανοίη ἐκείνη. πηξά-

culum Ammonis, ipsum quoque ad caelum eius-
que sapientiam, relatum est: quatenus Ammo-
nem hi etiam arietis vultu sibi faciunt.

9. Agnouerunt autem horum singula etiam Ba-
bylonii. Hi enim dicunt, etiam ante alios; mi-
hi vero videtur, multo post ad ipsos hanc ratio-
nem peruenisse.

10. Graeci autem neque ab Aethiopibus neque
ab Aegyptiis de astrologia quidquam audiere:
sed ipsis Orpheus Oeagri et Calliopes F. primus
haec enarravit: non ille manifeste valde; neque
in lucem totam rationem protulit, sed ad incan-
tationem et sacramenta quaedam, sola mens illi

G g 4

specta-

2. Παρὰ] Tenui mutatione παρὰ mutandum
in παρ' ὅ, quod cum sententia postulare
videretur, in interpretando secutus sum.
Gesner.

ρενος γὰρ λύρην, ὄργια τε ἐποιεέτο, καὶ τὰ ἱερὰ
 ἤειδεν· ἡ δὲ λύρη, ἐπτάμιτος ἔσσα, τὴν τῶν
 κινεομένων ἀστέρων ἀρμονίην συνεβάλλετο. ταῦ-
 τα Ὀρφεὺς διζήμενος, καὶ ταῦτα ἀνακινέων,
 πάντα ἔθελγε, καὶ πάντων ἐνερτάσεν. οὐ γὰρ
 ἐκείνην τὴν λύρην ἔβλεπεν, ἀδὲ οἱ ἄλλης ἔμελε
 μασσεργίης, ἀλλ' αὕτη Ὀρφείως ἡ μεγάλη λύρη.
 Ἑλληνές τε τὰδε τιμέοντες, μοίρην ἐν αὐτῷ οὐ-
 ρανῷ ἀπέκρινον, καὶ ἀστέρες πολλοὶ καλέονται
 λύρη Ὀρφείως, ἣν δὲ κοτε Ὀρφέα ἰδῆς, ἡ λί-
 θοισιν, ἡ χροίῃ μαμιμημένον ἐν μέσῳ ἔζετο ἱε-
 λος ἀεῖδοντι, μετὰ χερσὶν ἔχων τὴν λύρην· ἀμ-
 φὶ δέ μιν ζῶα μυρία ἔσηκεν, ἐν οἷς καὶ ἄνθρωπος,

καὶ

spectabat. Lyra enim constructa faciebat orgia,
 et sacra canebat. Lyra autem septem chorda-
 rum quae esset, errantium stellarum harmoniam
 symbolo quodam signabat. Haec inquirens Or-
 pheus, et haec mouens, mulcebat omnia, et
 omnia vincebat. Neque enim illam, quam fe-
 cerat sibi, lyram spectabat, neque alia illi cor-
 di erat musica; sed haec magna lyra Orphei.
 Honorantes vero ista Graeci, partem ipso in
 caelo ei decreuerunt, et stellae plures lyra vo-
 cantur Orphei. Si vero videris aliquando Or-
 phea, vel lapidibus, vel colore assimilatum, in
 medio sedet canenti similis, in manibus habens
 lyram: circa ipsum autem animalia stant sex-
 centa, in quibus homo etiam, et taurus, et leo,

eo-

καὶ ταῦρος καὶ λέων· καὶ τῶν ἑκατον· εὖ τ' ἂν
ἐκείνα ἴδῃς, μέμνησέ μοι τριτέων, κοίη ἐκείνου
αἰοῖδῃ, κοίη δὲ καὶ ἡ λύρη, κοῖος δὲ καὶ ταῦρος,
ἡ οὐκοῖος λέων, Ὀρφέως ἐπαίξων, ἣν δὲ τὰ λέ-
γω αἷτια γνοίης, σὺ δὲ καὶ ἐν τῷ ἔρανῳ δέξῃτο
ἑκατον τριτέων.

Λέγῃσι δὲ Τειρεσίην, ἄνδρα Βοιωτίον, τῷ δὲ
κλέος μαντοσύνης πᾶσι πολλὸν αἰεῖται, τῷτον
τὸν Τειρεσίην ἐν Ἑλλήσιν εἰπεῖν, ὅτι τῶν πλω-
νεομένων ἀστέρων, οἱ μὲν θῆλεες, οἱ δὲ ἀρρενες
έόντες, ἐκ ἴσα ἐκτελέσῃ· τῷ καὶ μιν διφυέα
γενέσθαι, καὶ ἀμφίβιον Τειρεσίην μυθολογέ-
σιν, ἄλλοτε μὲν θῆλυν, ἄλλοτε δὲ ἀρρενα.

Ἀτρέως δὲ καὶ Θυέσῳ περὶ τῇ πατρίῳ βα-
σιλῇ φιλονεικέντων, ἡδὴ τοῖσιν Ἑλλήσιν ἀνα-
φαν-

eorumque singuli. Ea vero cum videris, ho-
rum mihi memento, qualis ille sit cantus, qua-
lis lyra, qualis etiam taurus, et qualis leo, Or-
pheum audiant. Si vero quas dico causas nosse,
tum tu etiam in caelo vnum quodque videres.

11. Aiunt vero Tiresiam, virum Boeotium,
cuius diuinandi gloria multum elata est, hunc
igitur Tiresiam inter Graecos dixisse ferunt, er-
rantium siderum alia quae sint feminina, alia ve-
ro masculina, non eadem efficere: unde etiam il-
lum duplicis naturae fuisse atque vitae Tiresiam
fabulantur, alias feminam, alias vero marem.

12. Atreo autem et Thyeste de regno paterno
contententibus, iam Graeci aperte astrologiam

Φαίδρον ἀστρολογίης τε καὶ σοφίης τῆς ἑρμηνείας
 μάχῃς ἐμελε. καὶ τὸ ξυγόν τῶν Ἀργείων, ἄρχην
 ἐγνωσαν ἑαυτῶν, ὅσις τῶν ἑτέρων σοφίῳ προφε-
 ρέστερος. ἔνθα δὲ Θυέστης μὲν κριὸν σφίσι τῶν ἐν
 τῷ ἑρμηνείᾳ σημειώμενος, ὑπέδειξεν· ἀπὸ τῶν δὲ
 ἄρνα χρύσειον Θυέστη γενέσθαι μυθολογέειν.
 Ἀτρεὺς δὲ τῶν ἡελίᾳ πέρι καὶ τῶν ἀνατολέων αὐ-
 τῶν λόγον ἐποιήσατο, ὅτι καὶ ἐς ἀμείνην Φορὴν
 ἡελίος τε, καὶ ὁ κόσμος κινέονται, ἀλλ' ἐς ἀντί-
 ξοον ἀλλήλοις ἀντιδρομέουσι. καὶ αἱ νῦν δύσεις
 δοκέειν τῶν κόσμου δύσεις εἶναι, τοῦ ἡελίου
 ἀνατολῆς εἶσι. τὰδε εἰπόντα, βασιλεῖά μιν
 Ἀργεῖοι ἐποίησαντο, καὶ μέγα κλέος ἐπὶ σοφίᾳ
 αὐτῶν ἐγένετο.

Ἐγὼ

et caelestem sapientiam vehementer sectabantur:
 et commune Argiuorum regnare eum apud se de-
 creuerunt, qui altero quantum ad hanc sapien-
 tiam esset praestantior. Hic Thyestes quidem
 arietem illis, qui in caelo est, designatum mon-
 strauit: a quo auream ouem Thyesti fuisse fabu-
 lantur. Atreus vero de sole, et ortibus illius ser-
 monem habuit, non versus eandem plagam so-
 lem atque mundum moueri, sed contrarium sibi
 inuicem cursum tenere: et qui nunc occidens
 fit, et mundi occidens videatur, solis ortum esse.
 Haec illum dicentem Regem suum Argiui fece-
 runt, magnaue fuit sapientiae illius gloria.

13. Ego

Ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντεω τοιαύδε φρα-
νέω· πτηνὸν μὲν οἱ γενέσθαι ἵππον ἔ μάλα πεί-
θομαι, δοκέω δὲ μιν ταύτην τὴν σοφίην μετέ-
ποντα, ὑψηλὰ τε φρονέοντα, καὶ ἄστροισι ὁμι-
λέοντα, ἐς ἔρανὸν ἔχει τῷ ἵππῳ ἀναβῆναι, ἀλ-
λὰ τῇ διανοίῃ.

Ἴσα δέ μοι καὶ ἐς Φρίξον τὸν Ἀθάμαντος εἰρή-
σθαι, τὸν δὴ κριῶ χρυσέῳ δι' αἰθέρος ἐλαῖσαι
μυθεύονταί. ναὶ μέντοι καὶ Δαίδαλον τὸν Ἀθη-
ναῖον (ξείνη μὲν ἡ ἰσορίη, δοκέω γέ μιν ἐκῆξω ἀ-
στρολογίης) ἀλλὰ οἱ αὐτὸς μάλιца ἐχρήσατο, καὶ
παιδὶ τῷ ἑωυτῷ κατηγήσατο.

Ἰκαρος δὲ νεότητι καὶ ἀτασθαλίῃ χρεάμενος,
καὶ ἐκ ἐπιεργατῶν διζήμενος, ἀλλ' ἐς πύλον ἀερθεὶς
τῷ

13. Ego vero etiam de Bellerophonte eadem
sentio. Alatum quidem equum illi fuisse, per-
suaderi mihi non patior; Puto autem illum sa-
pientiae huius studiosum, sublimia cogitasse, et
versatum cum astris, in caelum non equi opera
adscendisse, sed animo.

14. Eadem mihi etiam in Athamantis Phry-
xum filium dicta sunt, quem ariete aureo per
aethera vectum fabulantur. Quin etiam Daeda-
lum Atheniensem: peregrina quidem et mira hi-
storia: sed puto illum non fuisse ab astrologia
alienum. Verum ea cum ipse maxime usus, tum
filium eam suum docuit.

15. Icarus autem iuventute et temeritate usus,
et inconcessa quaerens, sed animo in polum ipsum
subla-

τῷ νῷ, ἐξέπεσε τῆς ἀληθείης, καὶ παντὸς ἀ-
πεσφάλη τῷ λόγῳ, καὶ ἐς πέλαγος κατηνέχθη
ἀβύσσων περηγμάτων· τὸν Ἕλληνας ἄλλως μυ-
θολογέσσι, καὶ κόλπον ἐπ' αὐτέῳ ἐν τῇδε τῇ
θαλάσῃ Ἰκάρειον εἰκὴ καλέσσι.

Τάχα δὲ γὰρ Πασιφάη παρὰ Δαιδάλῳ ἀκί-
σασα ταύρεα τε πέρι, τῷ ἐν τοῖς ἄστροις Φαινο-
μένῳ, καὶ αὐτῆς ἀστρολογίης, εἰς ἔρωτα τῷ λό-
γῳ ἀπίκετο, ὅθεν νομίζουσιν ὅτι Δαίδαλός μιν
τῷ ταύρῳ ἐνύμφευσεν.

Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ κατὰ μέρεα τὴν ἐπιστήμην διε-
λόντες, ἕκαστοι αὐτέων ἄλλα ἐπενέσαντο, οἱ
μὲν τὰ ἐς τὴν σεληναίην, οἱ δὲ τὰ ἐς Δία, οἱ δὲ
τὰ ἐς ἥλιον συναγείραντες, ἑρέμῳ τε αὐτέων
πέρι κινήσεως, καὶ δυνάμεως.

Καὶ

sublatus, vero excidit, et ab tota ratione aberravit,
et in mare decidit negotiorum fundo ac fine caren-
tium. De quo aliam fabulam narrant Græci, et ab
illo finum in hoc mari temere vocant Icarium.

16. Fortasse etiam Pasiphaë quae audisset ex
Daedalo de tauro fidere in astris lucente, et ipsa
astrologia in amorem doctrinae deuenit: unde pu-
tant eam a Daedalo conciliatam tauro esse.

17. Sunt vero etiam qui diuisa in partes disci-
plina, alia singuli excogitarunt, alii quae ad lu-
nam pertinent, alii, quae ad Iouem, alii quae
ad solem colligentes, deque cursu illorum, mo-
tu, et potestate.

18. At-

Καὶ Ἐνδυμίων μὲν, τὰ εἰς τὴν σεληναίην διατάξατο.

Φαέθων δὲ, τῷ ἡλίῳ δρόμον ἐτεκμήρατο, καὶ μὲν γε ἀτρεκέως, ἀλλ' ἀτελέα τὸν λόγον ἀπολιπὼν, ἀπέθανεν. οἱ δὲ τότε ἀγνοέοντες, ἡλίῳ παῖδα Φαέθοντα δοκέεσι, καὶ μῦθον ἐπ' αὐτῷ ἔδαμνα πειρὸν διηγέονται. ἐλθόντα γάρ μιν παρὰ τὸν ἥλιον τὸν πατέρα αἰτέειν τὸ τῷ Φωτὸς ἄρμα ἡνιοχεύειν, τὸν δὲ δῶνα τε οἱ, καὶ ὑποθέσθαι τῆς ἵππασίης τὸν νόμον. ὁ δὲ Φαέθων, ἐπειδὴ ἀνέβη τὸ ἄρμα, ἡλικίῃ καὶ ἀπειρίῃ, ἄλλοτε μὲν πρόσγειος ἡνιόχευεν, ἄλλοτε πολλὸν τῆς γῆς ἀπαιρέμενος· τὰς δὲ ἀνθρώπους κρύος τε καὶ θάλλπος καὶ ἀνασχετὸν διέφθειρεν. ἐπὶ τοῖσι

18. Atque Endymion quidem quae ad lunam pertinent ordinavit.

19. Phaëthon autem solis cursum designavit, non sane exploratis omnibus, sed imperfectam artem relinquens mortuus est. Qui autem ista ignorant, solis filium Phaëthontem putant et fabulam de eo nulla parte credibilem narrant: venisse nempe ad Solem patrem, ab eoque petiisse, ut lucis currum regere sibi liceret, illum vero dedisse, et legem aurigationis subiecisse. At Phaëthon conscenso curru prae iuventute et imperitia alias quidem terrae nimis vicinus aurigatur, alias nimium a terra sublatus, unde homines frigus calorque intolerabilis perdidit. Inter hæc Iovem indi-

τοῖσι δὴ τὴν Δία ἀγανακτέοντα βυλῆν πρηστῆρι
 Φαέθοντα μεγάλῳ. πεσόντα δέ μιν αἱ ἀδελ-
 Φαὶ περισᾶσαι, πένθος μέγα ἐποίηον, ἔς τε μετ-
 ἔβαλλον τὰ εἶδεα, καὶ νῦν εἰσιν αἷγριοι, καὶ
 τὸ ἤλεκτρον ἐπ' αὐτέῳ δάκρυον σαλάσιν. ἔχ
 ἔτω ταῦτα ἐγένετο, ἔδὲ ὅσιον αὐτέοισι πείθε-
 σθαι, ἔδὲ ἥλιος παῖδα ἐποίησατο, ἔδὲ ὁ παῖς
 αὐτέῳ ἀπέθανε.

Λέγασι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδεα,
 τοῖσιν ἐγὼ ἔ μάλα τι πείθομαι. κῶς γάρ δὴ
 ὅσιον πισεῦσαι παῖδα Αἰνείην τῆς Ἀφροδίτης
 γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνω, καὶ Ἄρεος Ἀσινάλα-
 Φον, καὶ Αὐτόλυκον Ἑρμέω, ἄλλ' ἔτοι ἕκαστος
 αὐτέων θεοφίλῆς ἐγένοντο, καὶ σφίσι γενομέ-
 νοισι, τῷ μὲν ἡ Ἀφροδίτῃ, τῷ δὲ ὁ Ζεὺς,
 τῷ

indignatum fulmine magno Phaëthontem feriisse;
 Cadentem circumstantes sorores luctus habuere
 magnos, donec formas mutarent; et nunc sunt
 populi, lacrumamque super eo electrum stillant.
 Non ita gesta hæc sunt, nec fas est fidem iis ad-
 iungere. Neque filium Sol genuit, neque filius
 ipsi mortuus est.

20. Dicunt autem alia multa fabulosa Græci;
 quibus ego non multum fidei tribuo. Quomodo
 enim fas sit credere filium Aeneam fuisse Vene-
 ris, et Iovis Minorem, et Martis Ascalaphum, et
 Autolyceum Mercurii? At singuli horum cari Deo
 fuerē, nascentisque hunc Venus, hunc Iupiter,
 hunc

τῷ δὲ ὁ Ἄρης ἐπέβλεψεν. ἐκόςσι γὰρ δὴ ἀν-
θρώποισι ἐν τῇ γενεῇ ταύτῃ αἰκοδοσποτέουσιν,
ἔτοι ὅπως τοκέες ἑωυτοῖσι πάντα ἱκελα ἐκτε-
λέσσι, καὶ χροίην, καὶ μαρφήν, καὶ ἔργα, καὶ
διανοίην. καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνως, Διὸς ἡγεο-
μένε, καλὸς δὲ Αἰνεΐης Ἀφροδίτης βαλῆσαι ἐγένε-
νετο· κλέπτης δὲ Αὐτόλυκος, ἡ δὲ οἱ κλεπτι-
κὴ ἐξ Ἑρμῆω ἀπίκετο.

Οὕμεναν γὰρ τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδῃσεν, γὰρ ἐς
τάρταρον ἐρρίψεν, γὰρ τὰ ἄλλα ἐμήσατο, ὁκό-
πα ἀνθρώποι νομίζουσιν· ἀλλὰ φέρεται γὰρ ὁ
Κρόνος τὴν ἔξω Φορὴν, πολλὸν ἀπ' ἡμέων, καὶ
οἱ νωθρήτε ἡ κίνησις, καὶ γὰρ ἐρηϊδίη τοῖσι ἀνθρώ-
ποισι ὀρέσθαι. διὸ δὴ μιν ἐσάναι λέγουσιν,
ὅπως

hunc Mars respexerunt. Quicunque enim ho-
minibus in hac genitura domum, *ut domini vel*
decani, regunt, illi tanquam parentes familia sibi
omnia efficiunt, et colorem, et formam, et ope-
ra, et animum: ac rex quidem Minos Ioue duce,
pulcher autem Aeneas Veneris voluntate fuit: fur
autem Autolycus, furandique illi ars a Mercurio
venit.

21. Iam veto neque Saturnum Iupiter vinxit,
neque in tartarum detrussit, neque reliqua ma-
chinatus est, quae putant homines. Sed enim
fertur Saturnus per orbem extimum procul a no-
bis, estque illi languidus motus, neque obser-
vatu facilis hominibus. Propterea nempe stare
- *Luc. Op.* T. IV. Hh illum

ὅκως πεπεδημένον. τὸ δὲ βάθος τὸ πολλὸν τῆ
ἡέρος, τάρταρος καλεῖται.

Μάλιστα ἐκ τῆ Ὀμήρου τῆ ποιητέω, καὶ τῶν
Ἡσιόδου ἐπέων μάθει ἂν τις τὰ πάλα τοῖς ἀ-
στρολογέουσιν ὁμοφωνέοντα. εὖτ' ἂν δὲ τὴν σει-
ρὴν τῆ Διὸς ἀπηγέηται, καὶ τῆ ἡελίε τὰς βο-
λάς, τὰ δὲ ἐγὼ ἔματα εἶναι συμβάλλομαι, καὶ
τὰς πόλιας, τὰς ἐν τῇ ἀσπίδι Ἡφαίστος ἐποίη-
σατο, καὶ τὸν χορὸν, καὶ τὴν ἀλωήν. τὰ μὲν
γὰρ ὁμόσα ἐς τὴν Ἀφροδίτην αὐτέω καὶ τῆ Ἀ-
ρεος πὴν μοιχεῖην λέλεκται, καὶ τὰ ἐμφανέα,
ἐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς δὲ τῆς σοφείας πεποιημένα·
ἡ γὰρ δὴ ὧν Ἀφροδίτης καὶ τῆ Ἀρεος ὁμοδρεμία
τὴν Ὀμήρου αἰοδὴν ἀπεργάζεται· ἐν ἄλλοισι δὲ
ἔπεισι

illum aiunt tanquam vinctum compedibus. In-
gens autem caeli profunditas tartarus vocatur.

22. Maxime ex Homeri poëtae et Hesiodi ver-
sibus discat aliquis, de quibus olim cum Astro-
logis conuenerit. Quando vero catenam Iouis
refert, et solis iacula, hos utique dies esse conii-
cio; et vrbes, quas in clypeo Achillis fecit Vul-
canus, et chorum, et vineam, ad astrologiam
pertinere arbitror. Nam illa quidem, quae in
Venerem ab illo et in Martis adulterium dicta
sunt, ipsa quoque manifesto non aliunde, quam
ex hac sapientia ficta sunt. Coniunctio nempe
Veneris et Martis Homeri cantum efficit, ac veri
aliquid habere ostendit. Aliis vero versibus ope-

ἔκαστ' αὖτ' ἔργα ἑκάστ' αὐτέων διωρίσατο, τῇ Ἀφροδίτῃ μὲν εἰπὼν·

Ἀλλὰ πῶς ἡμετέοντα μετέρχεα ἔργα γάμοισι
τὰ δὲ τ' ἔπελεις·

Ταῦτα δ' Ἀρῇ θοῶ, καὶ Ἀθηνῇ πάντα
μελήσει.

Ἄπερ οἱ παλαιοὶ ἰδόντες, μάλιστα μαντήσιν
ἐχρέοντο, καὶ ἐπ' αὐτοῖς αὐτέων ἐποιέοντο· ἄλλοι
ἔτε πέλειαν ὤκισον, καὶ τείχεα περιεβάλλοντο,
ἔτε Φόνες ἐργάζοντο, ἔτε γυναῖκας ἐγάμουν·
οἳ δὲ παρὰ μάντεων ἀκούσαι ἔκαστα καὶ
γὰρ δὴ τὰ μαντήσια αὐτέασι καὶ ἔξω ἀστρολογίης
ἦν· ἀλλὰ παρὰ μὲν Δελφοῖς παρθένος ἔχει τὴν
προφητείην, σύμβολον τῆς παρθένου τῆς ἑρμηνείας,
καὶ

ra. vniufcuiusque illorum definiuit, cum Veneri
dicit:

*Dulcia nempe tibi sunt connubia curae:
de bellicis autem:*

*Mars celer ista quidem Pallasque armata per-
trahunt.*

23. Quae cum viderent veteres, maxime ute-
bantur diuinationibus, nec obiter illam tracta-
bant: sed nec vrbes condebant, neque ducebant
moenia, nec praelium committebant, neque vxo-
res ducebant ante, quam a vatibus audirent sin-
gula. Etenim neque oracula illis expertia astro-
logiae erant. Verum Delphis quidem virgo va-
ticinandi munus habet, caelestis virginis symbo-
lum.

καὶ δράκων ὑπὸ τῷ τρίποδι φθέγγεται, ὅτι καὶ ἐν τοῖσι ἄστροισι δράκων φαίνεται. καὶ ἐν Διδύμοις δὲ μαντήϊον τῷ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκῆσαι καὶ τῷτο ἐκ τῶν ἡερίων Διδύμων ὀνομάζεται.

Οὕτω δὲ αὐτοῖσι χρῆμα ἰσώτατον ἢ μαντοσύνη εἰσέκειν, ὥς ἂν Ὀδυσσεύς, ἐπεὶ δὲ ἔκαμε πλανώμενος, ἐβελήσας ἀτρεικῆς ἀνδραγαθίας περὶ τῶν ἐκ τῶν πρηγμάτων, εἰς τὸν αἶδην ἀπίκετο, ἐκ ὅφρα ἰδὼν Ἰνώπας, καὶ ἀτρεπῆς χῶρον, ἀλλ' εἰς λόγους εἰσεὶν Τειρεσίην ἐπιθυμέων. καὶ ἐπεὶ δὲ εἰς τὸν χῶρον ἦλθεν, ἐνθα ἡ Κίρκη ἐσήμηνε, καὶ ἔσκαψε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἐσφαξε, πολλῶν κεκυύων παρέοντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἐωυτῆς, τῆς αἵματος καὶ τὴν ἐδελόντων, ἢ πρό-

lum: et Draco sub tripode vocem emittit, quoniam inter sidera quoque lucet Draco. Quod autem Didymis est Apollinis oraculum, ut mihi videtur, ipsum quoque a caelestibus Geminas (*Didymis*) dictum.

24. Adeo res sanctissima illis visa divinatio est. Itaque Vlysses cum in errore illo suo laboraret, verum audire cupiens de rebus suis, ad inferos descendit, non *Cerneret ut functos vita, illacabile regnum*; sed in colloquium Tiresiae venire qui desideraret. Et cum venisset in locum, quem pesignauerat Circe, et fossam fodisset, mactassetque oves; mortuis multis praesentibus, interque illos matrem ipsius, ac bibere de sanguine volentibus,

ἔπρότερον ἀφῆκεν ἔδειν, ἔδδ' αὐτῇ τῇ μητρὶ, πρὶν Τειρεσίην γεύσασθαι, καὶ ἐξαναγκάσαι· εἴ ποῖνοι τὸ μαντήιον· καὶ ἀνέσχετο διψῶσαν ὀφείων τῆς μητρὸς τὴν σκίην.

Λακεδαιμονίοισι δὲ Λύκουργος τὴν πολιτείην παῖσαν ἐκ τῶ ἔρανῳ διατάξατο, καὶ νόμον σφίσι ἐποιήσατο μηδ' αὖ μὴδὲ ἐς πόλεμον προχωρεῖν, πρὶν τὴν σεληναίην πλήρεια γενέσθαι· ἡ γὰρ ἴσην ἐνόμιζεν εἶναι τὴν δυναστείην, αὐξανομένης τῆς σεληναίας, καὶ ἀφαιζομένης· πάντα δὲ ὑπ' αὐτῇ διοικέσθαι.

Ἀλλὰ μὲνοι Ἀρκάδες ταῦτα ἐκ ἐδέξαντο, ἔδδ' ἐτίμησαν ἀστρολογίην· ἀνοιῇ δὲ καὶ ἀσοφίῃ λέγουσι καὶ τῆς σεληναίας ἔμμεναι προγενέστεροι.

Οἱ

tibus, non prius permittit cuiquam, nec ipsi matri adeo, quam Tiresias gustasset, eumque ipse coëgisset edere sibi oraculum, sustinuitque sitientem matris umbram videre.

25. Lacedaemoniis autem Lycurgus rem omnem publicam ex caeli rationibus constituit, et legem illis posuit, ne visquam in bellum ante procederentur, quam plena luna esset. Neque enim aequalem putabat esse potentiam augescentis lunae et decrescantis, omniaque ab illa administrari.

26. Sed soli ista Arcades non recipere, neque in honore habuerunt Astrologiam; sed amentis quadam et insipientis dicunt ipsa se Luna esse antiquiores.

Οἱ μὲν ὧν πρὸ ἡμέων ἔτω κάρτα ἦσαν Φιλο-
μήντιες, οἱ δὲ νῦν, οἱ μὲν αὐτέων ἀδύνατα ἔ-
ναι λέγασιν ἀνθρώποισι τέλος εὑρεσθαι μαντι-
κῆς. ἔ γάρ ἐναί μιν ἔτε πισην, ἔτε ἀληθέα;
ἔδὲ τὸν Ἄρεα ἢ τὸν Δία ἐν τῷ ἔρανω ἡμέων ἔνε-
να κινέεσθαι, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀνδραπήγιων περη-
μακίων ἔδεικνῃ ὥρη. ἐκεῖνοι ποιεῖνται, ἔδ' ἔ-
στιν αὐτέοισι πρὸς τὰδε κοινωσίη· κατὰ σφῆας
δὲ χρῆσι τῆς περικοφῆς ἀναστρέφονται.

Ἄλλοι δὲ ἀστρολογίην ἀψευδέα μὲν, ἀνωφελέα
δ' εἶναι λέγασιν. ἔ γάρ ὑπὸ μαντοσύνη ἀλλὰ σί-
γεσθαι, ὅκοσα τῆσι μοίρησι δοκέοντα ἐπέρχεται.

Ἐγὼ

27. Maiores igitur nostri valde adeo diuinationis erant studiosi: sed qui nunc sunt, partim illi quidem fieri posse negant, vt inueniant homines finem *certumque fundamentum* diuinationis. Neque enim fidam illam esse, neque veram: neque Martem aut Iouem in caelo nostra caussa moueri; sed humanarum rerum curam illos plane nullam habere, neque communionem adeo ipsis cum hisce rebus nostris ullam intercedere; sed suae rei caussa atque quod necessarius sit ille ipsis circuitus, conuerti.

28. Alii vero astrologiam mendacii quidem, sed eandem utilitatis quoque expertem aiunt. Neque enim ob diuinationem immutari, quae fato-
rum decreto eueniant.

29. Ego

Ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦδε ἄμφω ἐκείνα ἔχω εἰπεῖν, ὅτι οἱ μὲν ἀστέρες ἐν τῷ ἔρανῳ τὴν σφαιτέρην εἰσέλθοντες, πάρεργον δὲ σφίσι τῆς κινήσεως τῶν κατ' ἡμέας ἕκαστον ἐπιγίγνεται. ἢ ἐθέλεις ἵππεα μὲν θέοντος, καὶ ὀρνίθων, καὶ ἀνδρῶν κλοπευομένων λίθους ἀνασκαλεῦσθαι, καὶ κάρφεα δογέεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τῷ δρόμῳ, ὑπὸ δὲ τῇ δίνῃ τῶν ἀστέρων μηδὲν ἄλλο γίνεσθαι; καὶ ἐκ μὲν ὀλίγῃ πυρὸς ἀπορρέοι ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ τὸ πῦρ εἰς δι' ἡμέας καίει τι, εἰ δὲ οἱ μέλει τῷ ἡμετέρῳ θάλλεος· ἀστέρων δὲ ἐδεμίην ἀπορρέοιεν δεχόμεθα; καὶ μέντοι τῇ ἀστρολογίῃ τὰ μὲν Φαῦλα ἐσθλά ποιῆσαι ἀδύνατά ἐστιν, εἰ δὲ ἀλλάξαι τι τῶν ἀπορρέόντων πρηγμάτων· ἀλλὰ τὰς

χρεο-

29. Ego autem ad haec ambo illa habeo dicere, Stellas quidem in caelo suam sibi viam volui, sed obiter, praeter suum illum motum, nostra quoque peragunt. Aut vis tu equo quidem currente, aut auibus, hominibusque commotis moveri lapides, et festucas agitari a vento, quem effecit cursus; a stellarum autem vertigine aliud nihil fieri? Et ex parvulo quidem igni aliquid ad nos defluit, et tamen ignis non propter nos vrit quidquam, neque ille nos ut calefiamus curat: stellarum autem influxum non recipimus? Et sane Astrologiae quae mala sunt in melius mutare non licet, neque mutare quidquam rerum quae inde fluunt; sed qui ea utuntur, illis prodest

χρεομένους τὰ δὲ ὠφελεῖ, τὰ μὲν ἐσθλὰ εἰδόν-
τας ἀπιζόμενα, πολλὸν ἀπόπροσθεν εὐφρανέει,
τὰ δὲ φαῦλα εὐμαρέως δέχονται. ἡ γὰρ σφισι
ἀγνοῶσι ἐπέχεται. ἀλλ' ἐν μελέτῃ καὶ προσ-
δοκίῃ ζητῖδια καὶ κρηῖα ἡγῆται. τὰ δὲ ἀστρολο-
γίης περὶ ἐγῶν ὑπολαμβάνω.

prodest eatenus: bona euentura praemonitos
multo ante exhilarant, mala autem facilius acci-
piunt: neque enim imprudentes opprimunt, sed
exercitatione et expectatione facilia leniaque du-
cuntur. Haec de astrologia mihi videntur.

H istoriae verae liber primus	1
Historiae verae liber secundus	65
Tyrannicida	127
Abdicatus	163
Phalaris prior	217
Phalaris alter	239
Alexander, seu Pseudomantis	249
De Saltatione	334
Lexiphanes	416
Eunuchus, seu Pamphilus	451
De Astrologia (non videtur Luciani)	464

L I P S I A E

EX OFFICINA SOMMERIA